ŽIVOTEM

SERIE II. — 1928

VYDAVATEL:
EXERCIČNÍ, DŮM HLUČÍN
VE SLEZSKU

Předplatné 13 Kč na 1 serii

OBSAH II. SERIE:

25. Maria, útočiště.
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.
28. Mladí apoštolé.
29. Lék proti smrti.
30. Nač se zpovídati?
31. Věřiti či nevěřiti?
32. Jak se zpovídati?
33. Peklo.
34. Půst.
35. Blahoslavená Anežka česká.
36. Zaopatřování.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
39. Katolická akce.
40. Duch svatý.
41. Dary Ducha sv.
42. Sv. Cyril a Metoděj.
43. Sv. přijímání.
44. Radost.
45. Blahoslavení.
46. Cesty k Bohu I.
47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam.
48. Cesty k Bohu II.

„Životem“ číslo 25. **IV. vydání.** Cena 50 hal.

MARIA ÚTOČIŠTĚ.

Sny dvou matek.

Byl jednou chlapeček, dobrý a čistý jako anděl, pýcha a naděje rodičů. Rodiče mu dali nejlepší výchovu.

Když byl ještě dítětem, matka ho nosívala před oltář Panny Marie a učila ho vyslovovati toto svaté jméno. Tak v jeho srdci rostla láska k nebeské Matce zároveň s láskou k matce pozemské. Chlapec vyrostl a jako mladý muž odešel do ciziny. Lichocením a chválou svět v něm vzbudil pýchu; bohatství a lenost dokončily dílo zkázy. Mizela víra a mizely dobré mravy. Nakonec zůstaly v jeho srdci jen dvě vzpomínky z mládí: na matku a na Marii. — Každý večer poklekal ubožák a modlíval se tři „Zdrávas Maria". „Neopouštěj mě, milá Matko!" volával ještě před usnutím. Ale tato modlitba budila vždy v jeho srdci jakousi úzkost. Svědomí mu vyčítalo, že nežije tak, jak si přeje matka. Ráno však bývalo zase všecko zapomenuto, a znovu začal hýřiti a hřešiti.

Jednoho dne byl na lovu se soudruhem svých hříchů. V lese je překvapila bouře a nutila je hledati útočiště v opuštěné chýši. Jsouce unaveni lehli si a usnuli.

Sotvaže usnul, viděl se ve snu před soudnou stolicí Boží. Jeho přítel byl právě odsouzen k věčnému zatracení. Teď došlo na něho. Viděl váhu spravedlnosti Boží, stranu hříchů hluboce nakloněnou, na druhé straně zásluhy tak ma-

líčké! Tu přistupuje anděl strážce a přikládá k zásluhám ony tři „Zdrávasy", jež se denně modlíval. Avšak váha zůstala nehybná. — Zlý duch jásal.

Najednou vidí nešťastník svou matku, jak padá na kolena před spravedlivým Soudcem a se slzami v očích prosí o milost pro své dítě. Anděl strážce sbírá její slzy a přikládá je k dobrým skutkům. Avšak ani to mnoho nepomáhá. Zlý duch jásá ještě víc.

Teď kleká nebeská Matka před Soudce, pozdvihuje ruce prosebně k Němu a v jejích očích perlí se dvě slzy. Anděl strážce klade je k slzám matky pozemské a hle, slzy obou matek vyvažují tíži hříchů.

V tom se probudí. Slyší ještě hrozný rachot blesku, který uhodil do chyše. Poohlédne se a vidí vedle sebe přítele — bleskem zabitého.

Jindřich Lasserre.

V Paříži byl postižen v měsíci červenci roku 1862 neduhem očním dr. Jindřich Lasserre. Lasserre byl jeden z nejproslulejších advokátů pařížských. Pro svůj důmysl byl znám v nejvyšší společnosti; jeho důvěrným přítelem ještě z mládí byl Karel pán de Freycinet, bývalý francouzský ministerský předseda, později ministr války, mírný protestant.

Když oční neduh Lasserrův nabyl povahy velmi povážlivé a přinutil nemocného, aby se

nadobro vzdal čtení a psaní, radil se nemocný s několika proslulými lékaři, užíval všemožných prostředků, ano na radu lékařů opustil Paříž a odebral se na venkov, maje ještě naději, že snad čistý vzduch bude lépe působiti na nemocné oči nežli nečistý městský vzduch.

Zatím přiblížil se měsíc září; choroba oční trvala již tři měsíce a o nějaké úlevě nebylo ani řeči. Naopak, nemocný i jeho přátelé nabývali přesvědčení, že neduh jest nezhojitelný a zrak navždy že jest ztracen.

V této tísni dopsal Lasserre pomocí svého písaře příteli panu de Freycinet, jemuž si již od dob dětství uvykl svěřovati všechny své strasti a slasti. V tom listě mu líčí svůj smutný stav a vyjadřuje své obavy o další budoucnost.

Ministr Freycinet odpověděl za několik dní listem, který nemocného velice překvapil a jejž zde podáváme v doslovném znění:

„Milý příteli! Několik řádků Tvých způsobilo mi radost nemalou; přál bych si však brzo spatřiti Tvůj vlastní rukopis. Vraceje se tyto dny z Cauterets, navštívil jsem městečko Lurdy a prohlédl si tamější pověstnou jeskyni i proslulý její pramen. Slyšel jsem vypravovati tak podivné věci o uzdravení vodou lurdskou a zvláště neduhů očních, že nemohu než požádati Tě důtklivě, aby ses ve své nesnázi také uchýlil k tomu prostředku. Kdybych byl věřícím katolíkem a churavým jako Ty, neváhal bych ani okamžik to zkusiti. Je-li pravda, že

nemocní lurdskou vodou náhle byli uzdravení, můžeš míti naději, že počet takto uzdravených rozmnožíš; není-li to pravda, neztratíš při tom zajisté nic. Jak se zdá, netřeba ani osobně do Lurd se odebrati; zázračnou vodu Ti může poslati tamější farář. Popros ho také, aby Ti zaslal malý spisek, v němž jsou vypočteny nejznamenitější zázraky."

Tato rada, pocházející od muže, který nijak se neklonil k blouznění a nad to náležel k vyznání protestantskému, nemálo pana Lasserre pomátla. Ne snad že by byl Lassarre pochyboval o možnosti zázraku, spíše se zázraku nějakého obával, poněvadž věděl, že, kdyby byl zázračně uzdraven, že by mu za tak neobyčejnou milost nastala také povinnost svůj život opravdově polepšiti. Na to se cítil sláb, a proto rady svého přítele neuposlechl.

Na počátku října bylo Lasserrovi podniknouti cestu do Paříže. Tam se setkal se svým přítelem ministrem de Freycinetem a jeho chotí, kteří jej přísně pokárali za to, že nedbá ani rady svého důvěrného přítele.

„Ale uvažte, drazí přátelé," pravil dr. Lasserre ministrovi a jeho choti, „jaká mi hrozí odpovědnost za zázračné uzdravení mých očí! Vždyť bych byl zavázán život opravdově polepšiti a státi se svatým. A k tomu se cítím nedostatečný. Mimo to mám málo důvěry, že bych mohl býti hoden takové milosti od Panny Marie, a nedůvěra je hlavní překážkou takového uzdravení."

„To jsou plané výmluvy," odvětil na vytáčky doktorovy ministr. „Podle náboženských zásad svých musíš v možnost zázračných událostí v Lurdech věřiti a jistě také věříš. Proč bys tedy váhal se pokusiti? Vždyť přece při tom nic neztratíš, neboť lurdská voda, jež podle výpovědi znalců není než praobyčejnou vodou pitnou, nemůže ti nijak uškoditi. A což nemá tě k tomu pohnouti ani to, že tobě, jako věřícímu katolíku, radí dva protestanté, já a má choť, aby ses obrátil na Matku Páně?"

Na takové domluvy se Lasserre dal konečně pohnouti a poněvadž sám nemohl psáti, poprosil ministra, aby laskavě dopsal faráři v Lurdech o láhev zázračné vody.

„Milý příteli," pravil ministr Lasserrovi — „když ses rozhodl učiniti pokus s lurdskou vodou, tedy pohlížej na věc opravdově a vážně; vyplň všechny podmínky předepsané: vykonej náležité modlitby, jdi k zpovědi; vůbec vykonej co ti tvé náboženství předpisuje. Snadno přece pochopíš, že je to naprosto potřebné."

Zatím došla zásilka s lurdskou vodou. — Dr. Lasserre poklekl a vroucně se pomodlil „Zdrávas Maria". Potom povstal, omočil šátek v lurdské vodě a natřel si omočeným šátkem čelo a oči.

„Snadno jest si představiti můj úžas a mé zděšení," píše dr. Lasserre, „když v témž okamžiku, kdy se zázračná voda dotkla mých očí, byl jsem svého žalostného neduhu zbaven a

to rychlostí, která v nedokonalé lidské mluvě snad jen s rychlostí blesku by se dala porovnati. „Jsem uzdraven!“ vzkřikl jsem a z veliké radosti uchopil jsem knihu zpráv o zjevení a přečetl jsem bez zastávky a bez únavy více než sto stran... Ještě téhož dne vykonal jsem sv. zpověď a oznámil svému zpovědníku tu velikou milost, jíž se mi dostalo od blahoslavené Panny Marie.“

Že tento zázrak učinil ohromný dojem na ministra de Freycineta a na jeho choť, kteří z řízení Prozřetelnosti Boží při něm měli tak značný a přímý podíl, snadno lze pochopiti.

Od té podivuhodné události dr. Lasserre každého roku až do své smrti putoval do Lurd, aby tam u jeskyně vzdal vroucí díky své nebeské Pomocnici.

Hodina katechismu u P. Abela.

„V roce 1848 byl můj otec přesazen z Pasova do Rosenheimu. Jako vrchní celní inspektor měl za úkol pravidelně dohlížeti na bavorskou finanční stráž, rozloženou podél tyrolských hranic. Cesty v bavorských Alpách jsou často neschůdné, ale bohaté přírodními krásami. Proto rád chodíval pěšky. „Při takové obchůzce,“ tak asi vypravoval jednou můj otec, „doprovázel mě podle služebních předpisů vrchní kontrolor de Duval, pocházející z rodiny francouzských emigrantů. Na vrcholu hory stojí poutní

kostel „Maria Eck"; odtud je nádherný pohled do Alp. Když jsme tam přišli, řekl jsem svému průvodčímu: „Odpočiňte si trochu a kochejte se pohledem na krásné okolí! Já na okamžik si zajdu do kostela." — „Proč bych nešel s vámi?" — „Přece nemohu žádati, abyste šel do mariánského poutního kostela, když vím, že jste protestant." — „To nevadí." — Zatím co pan de Duval seděl v zadní lavici a prohlížel kostel, klečel jsem několik minut před zázračným obrazem. Sotva jsme opustili kostel, ještě u dveří uchopil mě s patrným rozčilením za ruku, zastavil se a řekl: „Odpusťte, pane vrchní inspektore, prosím vás, řekněte mi na svou čest: Skutečně jste se teď klaněl Marii? Nechce se mi to nijak věřiti." — „Co vás napadá, jak jste přišel na tu otázku?" — „Náš pastor v obecné škole tvrdil, že katolíci se klanějí Marii. Nemohu si mysliti, že by muž tak vzdělaný jako pan vrchní inspektor se dopustil takové modloslužby, a přece jsem vás viděl klečeti a modliti se před obrazem." Bezděky jsem se se musil usmáti tomu, jak vzdělaný člověk — jako pan de Duval — si pletl pojmy. „Ale, milý pane vrchní kontrolore," řekl jsem, „to je přece veliký rozdíl, klaním-li se Marii, anebo jen k ní kleče se modlím, rozumějte k ní a ne k obrazu jejímu. Klaněti se znamená někoho uznávati za svého stvořitele a absolutního pána. Pocta klanění náleží pouze Bohu samému. Máte pravdu, byla by to modloslužba, kdybych se byl klaněl

Marii nebo dokonce jejímu obrazu; neboť matka Spasitelova zůstává tvorem, i když jí dávám přednost přede všemi tvory jinými. Několikrát jste mě sám doprovázel na odpolední služby Boží. Nepozoroval jste, že my katolíci při litanii říkáme: Sv. Trojice, jeden Bože, *smiluj se nad námi*, potom však: *Sv. Maria, oroduj za* nás! Vidíte tedy, že děláme rozdíl?" — „Ano, ale přece jsem již viděl na obrazech v katolických krajinách nápis: Sv. Maria, smiluj se nad námi!" — „Jest pravda, že někdy katolický lid se tak vyjadřuje," odpověděl jsem, „avšak nechce tím nic jiného říci, než: Sv. Maria, dej se pohnouti mým bolem a přimluv se u svého Syna, aby se smiloval nade mnou. Hleďte, my katolíci stojíme úplně na základě evangelia; víme dobře, že na svatbě v Káni ne Maria, nýbrž její božský Syn vykonal zázrak proměnění vody ve víno, avšak udělal to na přímluvu Panny Marie. Proto nám nikdo, kdo skutečně evangelicky, t. j. podle evangelia smýšlí a cítí, nemůže míti za zlé, že vzýváme Marii o přímluvu u božského Syna. Vy sám jste, kdykoliv se jednalo o povýšení nebo přesazení, mě prosil o slovo přímluvy u ministra." -- „Připouštím, když to je smysl katolické úcty mariánské, že se svého evangelického stanoviska nemohu ničeho namítati proti tomu. Maria zasluhuje, aby byla ctěna od křesťanů, ať katolických nebo protestantských, neboť je matkou Krista Pána, našeho božského Mistra. — Avšak to, pane vrchní

inspektore, nemůžete popříti, že úcta mariánská u katolíků se přepíná. Jako věřící protestant vím dobře, že Maria, naplněna jsouc Duchem sv., řekla: „od té chvíle blahoslaviti mě budou všechna pokolení." Vím také, že žena z lidu zvolala: „Blahoslavený život, jenž tě nosil," a Spasitel ji za to nepokáral. Avšak její úcta nesmí se přepínati tak, že by tím trpěla úcta Ježíše Krista, našeho jediného prostředníka." — „Pane," odvětil jsem, „nezapírám, že nám dospělým mužům, zvláště střízlivým severanům zdá se přehnaný způsob, jakým uctívá Matku Boží lid zvláště v jižních zemích. Avšak příčinou toho není katolické učení, nýbrž naivně dětská mysl obyčejného lidu, hlavně u národů románských, kterých se nedotkl chladný protestantismus. Ale popírám, že tím trpí úcta Ježíše Krista. Naopak, Kristus je první; neboť proč uctíváme Pannu Marii? Protože je Matkou Ježíše Krista, Spasitele našeho, kterého uznáváme za Boha my katolíci i vy. Nevím, zdali jste pozoroval, že na všech malbách a řezbách již v době katakomb a v celém středověku Maria nikdy nebyla vyobrazena sama, nýbrž vždy se svým božským Synem. Vyobrazení Marie bez něho náleží od doby renaissance nové době.

Z vaší řeči jsem také poznal, jako by se vám zdálo, že katolická úcta mariánská je na újmu víry v Ježíše Krista jako jediného prostředníka. Nezapírám, že by se to mohlo zdáti

někomu, komu není výraz „prostřednictví" jasný. Kdo může smířiti uraženého, nekonečného Boha se zavrženým hříšným lidstvem? To může jedině ten, jenž jest Bůh a spolu člověk, Ježíš Kristus. Jenom u něho má vtělení a vykupitelská smrt nekonečnou cenu, jaké je potřebí ke smíření Boha s člověkem. Nám katolíkům ani nenapadá přičítati nekonečnou cenu slovům P. Marie: „Ejhle, dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého." Jest tedy nejenom podle protestantského, nýbrž i podle katolického názoru Kristus sám prostředníkem smíření. V tomto smyslu souhlasíme my katolíci se sv. Petrem, jenž řekl po uzdravení slepého člověka po svátku Letnic: „Není jiného jména dáno, v kterém máme spásu, než jméno Ježíš." Také ne jméno Maria. Vezmeme-li však slovo „prostřednictví" v širším slova smyslu, nemůže ani katolický ani protestantský křesťan zapírati, že Maria měla největší podíl v prostřednictví Kristově i jako blažená matka při jeho vtělení, i jako bolestná matka při jeho smrti. Že přímluva Panny Marie je dnes ještě tak mocná jako kdysi v Káni, viděl jste právě na mnohých votivních obrazech v tomto poutním kostele. Vyslyšení závisí často, jak to čteme v evangeliu, na důvěře, s jakou se modlíme. Že však lidé s větší důvěrou se modlí na místech, kde mnoho jiných v téže záležitosti bylo vyslyšeno, než doma v tiché světničce, to záleží na lidské povaze. Tak povstala poutní místa mariánská."

Za takových hovorů jsme přišli do Markvartšteinu, kde jsme přenocovali. Druhého dne časně ráno, ještě před pátou, kdosi klepal na mé dveře. „Kdo tam?“ — „Vrchní kontrolor Duval.“ V domnění, že jde o nějakou služební zprávu, oblekl jsem se rychle a otevřel. „Pane vrchní inspektore, celou noc jsem nemohl spáti. Jsem-li o ostatních článcích katolické víry tak špatně poučen jak o úctě mariánské, vypadá to bledě s mou vírou. Moje rozhodnutí je pevné, vrátím se do katolické církve.“ — Po jednoročním pečlivém vyučování byl pan de Duval přijat do církve. Byl jsem svědkem a brzo potom také kmotrem při jeho biřmování.“ Tím končil můj otec. Byla to pro mne opravdu hodina náboženství o úctě mariánské z úst mého otce.

Májová pobožnost.

„Býti přesvědčen a věřiti není totéž. Na vysvětlení této pravdy podává jesuita z Feldkirchu tento příběh: Asi před 50 lety jsme měli v našem ústavě chovance, jehož matka byla katoličkou, otec protestantem, on sám podle náboženství otce byl pokřtěn protestantsky a u nás byl také považován za protestanta. Otec však byl o pravdě učení katolického úplně přesvědčen. Svou dceru dal řeholním sestrám na výchovu a žádal, aby byla katolicky vychována. Totéž si přál, když přivedl sem svého syna. Sám však neměl odvahy k tomuto tak těžkému

kroku. Po nějaké době se jeho syn vrátil do katolické církve a šel k prvnímu sv. přijímání. Otec přišel na tuto slavnost a když viděl svého syna, jak září radostí, a když slyšel jásot všech, nemohl se zdržeti slz, však k návratu do církve katolické nemohl se ani teď ještě odhodlati.

Několik let později přišel jednou večer náhodou do kostela, kde se právě konala májová pobožnost. Když viděl krásnou slavnost a zbožnost lidu, překonala ho milost Boží a nemohl jinak než slíbiti Panně Marii to, k čemu již dávno ho milost pudila. Dostál svému slovu: stal se horlivým, věřícím katolíkem a ctitelem Panny Marie.

Alfons Rastibonne.

Ratisbonne byl žid a spisovatel, který jedovatým způsobem se posmíval všemu katolickému. Aby našel více látky k boji proti církvi, cestoval do Říma. Tam se setkal se starým známým Theodorem de Bussiére, který před několika roky se vrátil do Církve.

K němu přišel jednoho dne Ratisbonne na návštěvu. Bussiére v své horlivosti podal svému židovskému příteli medaili Panny Marie a požádal ho, aby se každý den večer a ráno modlil: „Vzpomeň, ó Panno." — Rastibonne se zasmál, ale přijal medaili, aby se mohl tím více posmívati katolicismu. „Teď jsem apoštolský a římský katolík!" — Deset dní později, ve

čtvrtek 26. ledna 1842, seděl v poledne v kavárně. Sám o tom píše: „Kdyby v tom okamžiku mi byl někdo řekl: „Alfonse, za čtvrt hodiny se budeš klaněti Ježíši Kristu jako svému Bohu a Spasiteli; budeš se v klášteře Jesuitů připravovati na sv. křest; budeš klečeti u nohou kněze, bíti se v prsa a budeš ochoten se obětovati za katolickou víru; zřekneš se světa a jeho lesku, radovánek, bohatství, nadějí a nevěsty, a nebudeš míti vroucnějšího přání než následovati Krista až do smrti, takového proroka bych byl prohlásil za blázna. A přece se to stalo. Když jsem odešel z kavárny, potkal jsem kočár pana de Bussiére. Pozval mě, abyce si přisedl. U kostela sv. Ondřeje zastavil, aby vykonal návštěvu. Zatím jsem si chtěl prohlédnouti kostel. „Nebuď netrpělivý, za dvě minuty se vrátím," řekl mi. — V kostele se mi zdálo, že jsem úplně sám. Nic mě nezajímalo. Brzo však zmizel z mých očí kostel. Nic jsem již neviděl — nebo, můj Bože, viděl jsem jen jedno. Lidská slova to nemohou vyjádřiti. Padl jsem na tvář se slzami v očích. Byl jsem jako bez sebe, když přítel mě probudil. Na jeho otázky jsem nevěděl odpovědi; konečně jsem uchopil medaili, kterou mi před osmi dny daroval, a políbil jsem vroucně obraz milostiplné Panny. Ona to byla, kterou jsem viděl, která sestoupila, aby zachránila ubohého hříšníka. Byl jsem jako změněn, ne jedna páska, ale spousta pásek spadla mi s očí. Bylo mi jako člověku, který se slepý narodil a najednou vidí denní

světlo, vnikl jsem do smyslu a ducha víry, o níž jsem před tím ani řádku nečetl. Pravdy křesťanské mi byly úplně jasné... Říme, jakou milost jsem v tobě našel!" Ratisbonne se dal pokřtíti, stal se knězem a horlivým apoštolem. Zemřel jako světec 6. května 1884.

„Vždyť máte úctu mariánskou!"

V jednom větším městě severního Německa radili se šlechetní mužové a ženy, jak by se mělo bojovati proti vzrůstající nemravnosti mládeže. Jedni radili to, jiní ono. Tu povstal protestantský pastor a řekl: „Co potřebujete vy, katolíci, hledati: *vždyť vy máte úctu mariánskou!*"

Dr. Hugo Lämmer.

Velice učený protestantský theolog, univ. profesor dr. Hugo Lämmer četl v knize Albana Stolze „Andělský pozdrav": „Hle, milý protestante, možná, že cítíš v sobě jakousi touhu po úctě mariánské, která je ti vrozena po tvých předcích, kteří před 400 lety věrně a vzorně vzývali Matku Boží. A když se odvážíš zamysliti se nad tím, zdá se ti, jako bys slyšel starou píseň, kterou ti kdysi v mládí zpívali. Křesťanský rozum, když volně a věrně hledá pravdu, najde úctu mariánskou. Vzchop se tedy, a začni denně se modliti andělský pozdrav! Zkus to jenom jeden měsíc! Uvidíš, za měsíc oblíbíš si

ten pozdrav tak, že budeš pokračovati v modlitbě a nepřestaneš až do hodiny smrti." — To četl učený protestant Lämmer. Rozhodl se, že to zkusí, a Matka Boží, která ještě nikoho neopustila, mu pomohla. „Začal jsem," vypravuje sám, „modliti se „Zdrávas Maria", blahoslaviti milosti plnou Matku pozdravem andělským, vzývati její mocnou přímluvu, abych se úplně obrátil k pravé církvi. Tím pýcha učence byla přemožena, na kolenou před Ukřižovaným jsem vybojoval modlitbou a slzami všechny vnitřní boje. Modlitba rozluštila všecky pochybnosti, a když jsem zaklepal u brány církve, mohl jsem ke všem katolickým naukám říci, že souhlasím." Lämmer stal se katolíkem a profesorem na universitě vratislavské.

Nesnesitelný pohled.

P. Abel vypravuje: „V Breitenfurtu, nedaleko Kalksburgu, má „kongregace božské lásky" dům. Tato kongregace má zvláštní úkol: pečovati o chudé služebné. V tak zvaných ústavech mariánských se přijímají malé dítky přes den, v jiných se učí chudobná děvčata školním předmětům, v jiných zase jsou útulny pro dospívající dívky. V Breitenfurtu jest asyl pro služky neschopné práce.

Na můj podnět byl kapli tohoto asylu darován starý, zázračný mariánský obraz. Několik týdnů později jsem byl požádán, abych měl před-

nášku o dějinách toho obrazu. Byla to kopie obrazu „Matky předivné" v Ingolštatu. — Tento zase byl kopií jednoho z nejstarších mariánských obrazů v Římě, který se uctívá v kostele Santa Maria Maggiore. Po odpolední přednášce vodila mě sestra představená po světnicích asylu, až jsme přišli s domácím duchovním do oddělení pro nemocné, v kterém ležela jediná, přes 70 let stará osoba. Sotva uviděla kněze, vztáhla k němu ruce a volala úpěnlivě: „Důstojný pane, chci se zpovídati!" Trochu nevrle odpověděl: „Dobře, dobře, vždyť jste byla před 14 dny u zpovědi a o nějakém nebezpečí není řeči." Mně však pošeptal do ucha: „To je ta, která svým zlým jazykem od počátku stále štve mezi obyvateli." Když jsme stáli již u dveří, volala ještě jednou: „Důstojnosti, zpovídati!" Z výrazu tváře a hlasu bylo poznati nesmírný strach. Za dveřmi jsem prosil kněze, aby se vrátil a přesvědčil ,zdali se něco nestalo. Zatím co jsem s představenou prohlížel ostatní místnosti, odehrála se v oné světnici tato scéna: „Důstojnosti, vzpomenete si, že jsem před třemi týdny při vaší mši sv. omdlela, že mě vynesli z kaple? A taktéž před 14 dny?" — „Ano." — „Víte také, proč jsem omdlela?" — „Nevím." — „Teď mám 72 let a od svého 18. roku mám smrtelný hřích na srdci, z kterého jsem se ještě nikdy nevyzpovídala, — a přece jsem dříve chodívala jednou za rok, potom častěji, a co jsem zde, k vůli ostatním ženám, každý měsíc.

ano i častěji k sv. svátostem. Před třemi týdny modlila jsem se při mši sv., dívajíc se na obraz Matky Boží. Tu mi přišly na mysl má svatokrádeže. Byla jsem tak vzrušena, že jsem omdlela. Umínila jsem si tedy, že se již nepodívám na ten obraz. Když jsem však před dvěma týdny hned po svatokrádežném přijímání pozdvihla oči, náhodou jsem zase pohlédla na obraz a bylo mi, jako by mi někdo domlouval: „Dvakrát jsem tě napomínala, po třetí se to již nestane. Opět jsem omdlela a od té doby ležím zde. Teď jsem vám nejtěžší věc řekla a nyní vás prosím, důstojný pane, o sv. zpověď."

Pohnut touto událostí řekl kněz vlídným hlasem: „Dobře, jenom se rozloučím s P. Abelem a potom přijdu zase k vám."

„Důstojnosti, když uvidíte P. Abela, řekněte mu, že mu srdečně děkuji za obraz, který nám opatřil, a vypravujte mu, co jsem vám řekla. Prosím ho, aby toho použil ve svých kázáních, aby také jiní vykonali upřímnou zpověď." — Kněz vyřídil, co mu uložila, a vrátil se k ní. Ta žena po sv. zpovědi nebyla k poznání, tak spokojená, laskavá a vlídná byla k sestrám a k celému okolí.

Maria je přivedla do církve.

„Byla jsem provdaná za protestantského kazatele ze Švýcarska, téže národnosti a téhož náboženství jako já. Oba jsme byli nadšeni

upřímnou touhou pracovati pro spásu duší. Proto se rozhodl můj muž, vystěhovati se do Brasilie, aby tam pomáhal na misiích. Odjel sám, brzo mě však povolal k sobě, a nastěhovali jsme se do hlavního města. Když jsme byli zasnoubeni, vyslovil můj snoubenec několikrát přání, státi se katolíkem, já však jsem byla vždy proti tomu, takže konečně o tom mlčel.

V naší nové vlasti můj muž často konal pastorační cesty. Bývala jsem sama doma. Dětí jsme neměli. Jednou za delší nepřítomnosti svého muže prohlížela jsem jeho knihovnu a našla jsem tam brožurku Jindřicha Lasserra o Lurdech. Četla jsem ji s největším zájmem a na konec jsem byla pevně přesvědčena, že církev katolická jest jediná pravá církev. Když se muž vrátil, vypravovala jsem mu to a řekla jsem přímo: „Bloudíme ve víře, musíme se státi katolíky." Můj muž byl nespokojen a zakázal mi do jeho knihovny choditi. Já však jsem již neměla pokoje a vždy znova opakovala jsem slova: „Bloudíme ve víře, musíme se státi katolíky."

Můj muž bránil mému návratu do církve, neboť předvídal, že se nám bude musit rozejíti, poněvadž jsme nebyli katolicky oddáni.

Konečně po dlouhém váhání dovolil, abych se dala vyučiti v katolické víře. Muž se vrátil do Evropy a já jsem zůstala v Buenos Aires. Ujal se mne jesuita, který mě zavedl k řeholním sestrám, aby mě připravily k návratu do církve.

Svátek Narození Panny Marie byl šťastný den, který mě přivedl do lůna naší sv. církve.

Několik týdnů potom dostala jsem od svého muže dopis, ve kterém mi sdělil, že 8. září, tedy téhož dne jako já, vrátil se do církve a chce se státi knězem. Vrátila jsem se do Evropy, avšak ne k svému muži, nýbrž do kláštera Navštívení Panny Marie a jsem šťastna v svém povolání, ačkoliv jsem byla šťastna i v manželství."

(Vypravováno od sestry, která zemřela roku 1920 zbožnou smrtí.)

V největším nebezpečí...

Je tomu již řada let. Na břehu, tam kde skála vybíhá těsně k řece, seděl mladý muž ve své strážní budce. Byl to hlídač železniční trati. Svou povinnost však často zanedbával. Doma rmoutila se proto hodná žena a jejich dvě dítky měly smutný život. Neboť nehodný otec zanášel výdělek do hospody, hýřil celé noci a nic si z toho nedělal, že jeho rodina trpí nouzi.

Kostel a náboženství byly pro něho věcí odbytou.

Nastala noc. Muž se dívá na hodinky: za 15 minut přijede vlak. — Je to zvláštní — jakýsi nepokoj zmocňuje se jeho duše v tomto okamžiku, jakýsi strach, — je mu, jako by mu vnitřní hlas pravil: „Prohlédni trať!"

Rozmýšlí se — a zasměje se: „Eh co? Nejsem přec babou, abych věřil v strašidla! Kolik nocí jsem již zde proseděl a nikdy se ještě nic nestalo. Neštěstí je nemožné a kontrola také nepřijde. Teď už přece nemohu prohlédnouti celou trať, — za 10 minut přijede rychlík."

Leč nadarmo se namáhá, aby se uklidnil. Jakási tajemná moc jej pudí s místa, takže se dává do běhu. Najednou vidí před sebou veliký veliký balvan, který se vylomil z vyčnívající skály a teď leží přímo na kolejích.

Přese všechnu námahu nemůže jej odstraniti. Už velmi blízko hučí vlak — vždy blíž a blíž — muž zoufale padá na kolena a volá: „Svatá Maria, pomůžeš-li mi dnes, slibuji ti, že tě po celý život budu uctívati!" Ještě jednou se opírá o balvan — a jediným náporem jej shazuje s kolejí. A v témže okamžiku projíždí rychlík.

Příštího rána stojí „kontrola" před ohromným balvanem a potřásá hlavou. Vidí, že by bylo šest silných mužů třeba, aby kámen odvalili.

A jak udivena teprve byla žena mladého muže, když ho viděla zcela změněného, jak znovu a znovu pohnutým hlasem mluví o Panně Marii, dobrotivé matce.

Za krátkou dobu našetřil si onen mladý muž tolik, že si mohl postaviti úhledný domek. Nad vchodem umístil slavnostně sochu Neposkvrněné Panny Marie, aby každý viděl, že Maria je paní tohoto domu.

Často v noci o samotě, když vykonával svou službu, pozdvihl své srdce k nebeské Matce. Celé hodiny zpíval mariánské písně, píseň za písní.

Nikdo nerušil jeho pobožnosti. Jenom okolní hory mu odpovídaly tichou ozvěnou. — Stal se horlivým ctitelem Panny Marie. — Když již byl stařečkem, měl největší radost, když mohl na mariánských poutích předříkávati.

Už zemřel. Jako dítě rádo pospíchá k matce, tak i on radostně odcházel k Marii, matce nebeské, matce milostivé, aby jí po celou věčnost díky vzdával za její zázračnou pomoc.

Náhoda nebo řízení Boží?

Před lety přišel mladý kupec do belgického městečka Halu, ležícího při řece Saně. Kteréhosi dne vyšel si na procházku podél řeky a najednou zaslechl úzkostlivý křik a volání o pomoc. Na protějším břehu stála žena, která rukama lomila křičíc a ukazujíc na řeku, kde plula, proudem unášena, kolébka s děckem. Bez rozmýšlení skočil kupec do vody, šťastně zachytil kolébku s dítětem a dopravil na břeh.

Radost matčina nad zachráněním dítěte byla nesmírná. Nemohla nalézti slov pro city vděčnosti, jimiž její srdce překypovalo. Aby se aspoň poněkud kupci odměnila, podávala mu všechny své peníze. „Na štěstí jich právě nepotřebuji. Konal jsem jen svoji povinnost; každý jiný na

mém místě byl by jednal právě tak," odvětil kupec.

Tu sňala matka dítěti s krku stříbrnou medaili Panny Marie a dala ji kupci, slibujíc, že po celý život naň bude v svých modlitbách vzpomínati.

Mladý kupec nebyl právě horlivým katolíkem. Než, aby paní neurazil, přijal dar a slíbil, spíše žertem, že se také za ni i za dítko pomodlí.

Uplynulo několik let. Z mladého kupce se stal bohatý zámořský obchodník. Ze zachráněného dítka se stal nadaný jinoch. Když vystudoval gymnasium, rozhodl se pro stav kněžský a vstoupil do řádu premonstrátského v Grimbergenu.

Všecky jeho touhy po vysvěcení se nesly k tomu, aby směl odejíti do Afriky a působiti tam jako misionář. Než představení nesvolili.

Nadešel rok 1848 a s ním přišel strašný host do okolí Grimbergenu — mor. P. Delany — tak se náš mladý kněz jmenoval — počínal si hrdinně. Bez únavy, bez bázně, že se nakazí, přinášel duchovní posilu nemocným a umírajícím. Teď byli jeho představení přesvědčeni, že je to vůle Boží, aby ho poslali do Afriky. A skutečně také to učinili. Nejvroucnější přání P. Delanyho bylo splněno.

První jeho stanicí bylo území Dobré Naděje, ležící na jižním cípu Afriky. Měl tu pole půso-

bení ohromné, než Bůh mu žehnal, dodávaje mu síly ve všech jeho trampotách, křížích a překážkách, jaké se mu kladly v cestu. — Jednoho dne bylo P. Delanymu oznámeno, že v městské nemocnici leží na smrtelné posteli jakýsi cestující cizinec, který prý jest sice katolíkem, ale o sv. zpovědi a o smíření s Pánem Bohem nechce ani slyšeti. To P. Delanymu stačilo. Ihned pospíchal do nemocnice a velmi se podivil, když v nemocném poznal svého rodáka z Flámska (z Belgie). Než všechno jeho úsilí, aby ho pohnul k pokání, bylo marné.

Ale nevyzpytatelné jsou cesty Boží! P. Delany najednou zpozoroval, že nemocný má na prsou medaili, podíval se blíže a seznal, že je to medaile Panny Marie. „Jak to jest možno, příteli drahý," pravil cizinci, „že vidím na prsou zatvrzelého hříšníka medaili Rodičky Boží?" Nemocný se podíval na obraz Matky Boží a pak již klidněji dívaje se na misionáře řekl: „Asi před 30 lety vytáhl jsem z řeky kolébku s dítkem, které by bylo utonulo, kdybych náhodou nebyl šel po břehu a neuslyšel zoufalé matčino volání o pomoc. Z vděčnosti chtěla mi matka dáti peníze; když jsem jich nepřijal, dala mi tuto medaili s prosbou, abych ji vždycky nosil." — „To bylo v městečku Hale v Belgii na řece Saně — není-liž pravda příteli?" tázal se kvapně P. Delany. — „Ano, tam to bylo," odpověděl nemocný. — „A tím dítkem, které jste zachránil, jsem já," doložil P. Delany. „Matka mi

často vypravovala, kterak jste mě s nasazením vlastního života vytáhl z rozvodněné řeky. Buď Bohu za to chvála, že mi dopřál dočkati se této chvíle, kdy mohu svému zachránci poděkovati." — A při tom P. Delany objal nemocného, děkuje mu srdečnými slovy za zachránění života.

Nemocný, teď ku podivu klidnější, vypravoval misionáři, že se plavil za obchodními záležitostmi po moři, když však na lodi onemocněl, byl nucen od další cesty upustiti a zůstati ve zdejší nemocnici.

Misionář se mlčky díval na nemocného, s nímž stala se zatím veliká změna. Misionář to vytušil z cizincovy tváře a pravil k němu po chvíli: „Nyní pochopuji, drahý příteli, proč mě Pán Bůh ustavičně volal a pobádal jsem do Afriky hlásiti slovo Boží pohanům a obraceti je na víru katolickou. Tak jako prozřetelnost Boží chtěla, abych já vámi byl zachráněn od smrti časné, tak i nyní chce, abyste vy byl zachráněn ode mne od smrti věčné."

Slova tato padla na dobrou půdu; nemocný pohnut vykonal za pomoci misionářovy generální zpověď, a když P. Delany mu dal rozhřešení a učinil nad ním znamení sv. kříže, tak již jen pohledem dal mu nemocný najevo svou vděčnost, a vysloviv několikrát sladká jména „Ježíš a Maria", klidně skonal. — (Z „Růže Dominikánské" 1914.)

Pomsta Panny Marie.

(Napsal J. Laude, rodem žid, v časopise „Euch. Völkerbund".)

Když mi bylo půldruhého roku, určili mě rodiče ke stavu rabínskému. Proto se dědeček se mnou přestěhoval do Jerusalema. Tam jsem byl vychováván přísně v duchu pravověrně židovském, a když jsem ukončil předběžná studia, navštěvoval jsem universitu jerusalemskou. Cestou do školy jsem chodil kolem rakouského hospice. Tam byla socha Panny Marie. Byli jsme vyzváni, abychom jdouce kolem vyslovili kletbu v hebrejské řeči, třikrát vyplivli a nepodívali se tam. To uvádím, abych ukázal, v jaké nenávisti proti všemu katolickému jsem vyrůstal. Po ukončení studií určil mě vrchní rabín jerusalemský, můj strýc, za aspiranta v Tiberiadě. Než jsem nastoupil své místo, prosil jsem o dovolenou, abych mohl navštíviti své rodiče ve Vídni. Dovolenou jsem dostal. Ve Vídni se v rodině konaly slavnosti k mé poctě. Jednou po hostině představili mi, aniž jsem co tušil, jednu z mých sestřenic jako nevěstu. Protože jsem nesouhlasil s přáním svých příbuzných, nastala mezi námi roztržka. Nevím, bylo-li to příčinou, že jsem onemocněl těžce na hlavu. Můj strýc, asistent v nemocnici Rudolfově, radil mým rodičům, aby mě dopravili do této nemocnice. Když jsem zahlédl řeholní sestry, zhrozil jsem se a prohlásil, že tady přece nemohu zůstati a že chci býti ošetřován od souvěrců. Slíbili mi to.

V horečce viděl jsem svého praděděčka. Mluvil ke mně hebrejsky asi takto: „Mojžíši Arone, z nemoci budeš vyléčen. Jakmile budeš uzdraven, obrať se na víru katolickou. Učiníš-li to, ulehčíš mi a ty sám budeš zachráněn. Pakli to neučiníš, povede se mi špatně a ty se budeš míti po smrti zle." Nemohl jsem zapomenouti na tato slova, zvláště proto, že jsem měl ve své nemoci mnoho času na přemýšlení.

Hledal jsem teď upřímnou duši, které bych se mohl svěřiti. Domníval jsem se, že jsem ji našel v sestře Fulgencii. Prohlásil jsem jí, že chci býti katolíkem. Ona mi však odpověděla, abych jenom zůstal židem, že bych se potkal s mnohými těžkostmi a překážkami. Já jsem však odpověděl: „Katolíkem se musím státi, když ne tady, tak venku." Malá naděje, kterou jsem měl ve své obrácení, byla zničena, neboť jsem neznal nikoho, ani jsem nic nevěděl o katolické víře. Náhodou jsem se seznámil v nemocnici se čtrnáctiletým žákem. Jmenoval se Alois. S tímto jsem hovořil o základních otázkách náboženských a mohl mi skutečně i leccos vysvětliti, protože před nedávnem vystoupil ze školy. — Odkoupil jsem od něho modlitební knížky a naučil jsem se některým modlitbám nazpamět. Na mou otázku, nemají-li katolíci v nemocnici synagogu, zavedl mě do ústavní kaple.

Moje první návštěva byla tam v pátek, zasvěcený Srdci Ježíšovu. Ve své nevědomosti jsem napodoboval vše, co jsem viděl u řeholních ses-

ter, ačkoliv mě často od toho zdržovaly. Tak jsem se připravoval na svou konversi rozmluvami mladého spolupacienta, před svatostánkem a rozhovorem se sestrami.

Mojí rodičové se pomalu o tom dověděli. S počátku jsem zapíral, avšak později jsem hájil své přesvědčení proti nim. Konečně jsem se s nimi rozešel a oni mě vydědili.

V témž oddělení ležel zároveň se mnou muž, člen tovaryšského spolku. K němu jsem se přidal a on mi zjednal byt v tovaryšském domě. Seznámil mě s knězem a odtamtud jsem šel k P. Kr. a prosil jsem ho o sv. křest. Byl právě u něho jiný kooperator. Důstojný pán mi odpověděl: „Pokřtíti vás mohu, avšak finančně vás nemohu vydržovati." Odpověděl jsem, že přicházím z čistým úmyslem býti pokřtěn. Potom mi chtěl dáti peníze; ale s díky jsem odmítl. Proto řekl druhému duchovnímu: „To je první žid, který ode mne nepřijal peněz." Pak mě připravoval na sv. křest, jenž byl stanoven na 22. července 1899. Jelikož jsem četl život sv. Aloise a neměl jsem duchovního vůdce, chtěl jsem napodobovati všecky přísnosti tohoto světce. Tak jsem se připravoval na sv. křest přísným postem. Ve 12 hodin jsem byl pokřtěn a o půl 1. hodině jsem přijímal po prvé Tělo Páně; této slavnosti se zúčastnil tovaryšský spolek.

Moje matka oblekla smuteční šat a pronásledovala mě po tři léta, aby mě získala zpět

pro židovství. Dokud matka za mnou chodila, měl jsem ještě jakousi útěchu, protože jsem ji miloval a dosud ji miluji, i když jsem jejím prosbám nemohl vyhověti. Později jsem se cítil docela opuštěn a skoro jsem si zoufal. V této sklíčenosti mě povzbudil dp. superior lazaristů. Bylo to v předvečer 8. prosince. Odporučil mě Neposkvrněné Panně a ta se mi osvědčila jako těšitelka zarmoucených a pomocnice křesťanů. Tak odměnila kletby, kterými jsem zahrnoval její obraz v mládí. Později jsem vykonal pouť do Jerusalema a odprosil ji na onom místě za to, co jsem v nevědomosti kdysi činil.

Umírající.

Umírající, jenž při vzpomínce na svůj hříšný život byl celý zoufalý, zdráhal se vyzpovídati.

Sv. Vincenc z Pauly, dověděv se o tom, spěchal k nešťastníku a řekl jemu: „Bratře, víš, že Ježíš Kristus za tebe zemřel, a pochybuješ o jeho milosrdenství? Ach, jak velice urážíš velikou jeho lásku, kterou ti prokázal.“ Nešťastník odvětil v svém zoufalství: „Chci zemříti a býti zatracen, abych Kristu způsobil mrzutost.“

„Já však,“ odpověděl svatý, „chci tě zachrániti od zatracení, abych způsobil Kristu radost.“ Potom se obrátil k okolostojícím a prosil je, aby se s ním modlili sv. růženec, aby tak mocnou přímluvou Matky Boží bylo dosaženo

obrácení hříšníka. A Maria také pomohla svou přímluvou u Boha. Zarputilec se obrátil úplně. Vyzpovídal se světci a kajícně zemřel.

Bez práce.

Jeden protestantský stolařský tovaryš scházel se často na svých cestách cizinou s katolickými dělníky a naučil se od nich „Zdrávas Maria". Jednou byl dlouho bez zaměstnání; vydal již skoro poslední ušetřený haléř. V své veliké bídě pomodlil se „Zdrávas Maria". Tu spatřil na cestě kus novin. Bezmyšlenkovitě je zdvihl. Byly tak rozerhány, že jen malý kousek byl čitelný. A právě tam bylo oznámení, že stolař v M. hledá tovaryše. Skutečně nalezl u onoho mistra práci. „Zdrávas Maria" modlil se potom ještě častěji a vrátil se r. 1889 v O., puzen jsa milostí Boží, do mateřské církve.

„Vzývej Marii..."

Pater Roh z Tovaryšstva Ježíšova, jenž v mnohých městech německých kázal, byl horlivým ctitelem Panny Marie. Krátce před smrtí pravil jednomu ze svých přátel: „Pomyslete si, mám již 60 let a přece potřebuji každý den matku, bez níž nemohu vůbec žíti." Na titulní list svého deníku napsal: „*Vzývej Marii a miluj ji až do smrti, a budeš spasen.*"

Ave, Maria purissima.

Španělové vynikají zvláštní úctou k Nejsvětější Svátosti oltářní a neméně láskou k Matce Boží, až se nám zdá, že přepínají. Večer, když se na nebi zatřpytí první hvězda, opouštějí ponocní dům s hořícími lucernami a jdou za svou službou. Když zazvoní, každý zanotí prastarou píseň, která začíná pozdravem Panny Marie: „Ave, Maria purissima". Za revoluce 1868 bylo jim co nejpřísněji zakázáno zpívati tento pozdrav. Avšak 1874 byl zase povolen. Když potom tento milý pozdrav po prvé zazněl večerem, lid jásal radostí a vděčností. Vycházeli na ulice a dávali hlídačům štědré dary.

I ve dne pozdravují se Španělové často slovy: „Ave, Maria purissima!" — buď pozdravena, Maria nejčistší!" a druhý odpovídá: „Sin peccado concebida — bez hříchu počatá!"

V jedné vesnici farář naučil děti, aby po každé, když uslyší klení, hlasitě řekly: „Ave, Maria purissima!" Jednoho dne jel dědinou cizinec. Protože mu koně šli příliš pomalu, bil je bičem a klel při tom rouhavě. Právě vycházela řada dětí ze školy, chlapci i děvčata. Sotva uslyšeli proklínání, jednohlasně zvolali: „Ave, Maria purissima!" To muže tak dojalo, že smekl klobouk a sám s nimi chválil Matku Boží: „Ave, Maria purissima!" A od oné hodiny již nevypustil z úst ani jedné kletby.

Měli bychom následovati příkladu těchto dětí. Jsme bohužel příliš lhostejní k hříchům svých bližních. Slyšíme a vidíme je hřešiti; avšak nepamatujeme na to, abychom jim v tom bránili aneb za ně Boha usmiřovali. Bylo by to krásné cvičení pro nás, kdybychom pokaždé, když Bůh hříchem bývá urážen, ho usmířili aspoň malou střelnou modlitbičkou. Tak vzrůstá u nás odpor proti hříchu a zůstáváme si vědomi, že každý hřích vyžaduje dostiučinění a že my máme býti smírnými obětmi.

„Svatá Panna stojí mezi svým Synem a námi. Čím většími hříšníky jsme, tím něžnější soustrast má s námi. Dítě, jež matku stálo nejvíce slz, je srdci jejímu nejdražší. Zda nespěchá matka vždy nejslabšímu a ohroženému dítku na pomoc? Lékař v nemocnici věnuje největší pozornost těm, jejichž nemoc je nejtěžší.

Srdce Mariino je tak něžné k nám, že srdce všech matek dohromady jsou jen kouskem ledu u přirovnání k jejímu srdci.“

(Sv. Vianney.)

Imprimatur. Nr. 11.838. Olomucii, die 29. Augusti 1927.
Josephus Vyvlečka, m. p. Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

ĚLNÍKŮ MÁLO

Cena 50 hal.
Životem čís. 26.
Ročník II.

Čeho je nejvíce třeba.

Papež Pius X. hovořil jednou s několika kardinály. Tázal se: „Čeho je v dnešní době nejvíce potřebí pro spásu duší?" — „Zříditi katolické školy," odpověděl jeden. — „Nikoliv." — „Více kostelů vystavěti," navrhoval druhý. — „Také ne." — „Více kněží," mínil třetí. — „Ne, ne," pravil papež, „čeho dnes je nejvíce potřebí, to jest: aby v každé farnosti bylo několik laiků, kteří jsou ctnostni, dobře poučeni, zmužilí **a opravdoví apoštolé.**" (Ami du clergé. 1920. I. 21.)

Pravdu měl sv. Otec; neboť budeme-li míti v každé obci několik horlivých laických apoštolů, bude brzy více kněží, budou katolické školy, katolický tisk bude kvésti a kostely budou naplněny.

I. Pohnutky k apoštolátu.

Moře bolu.

Kdyby dnes v noci šel Pán Ježíš ulicemi měst a vesnic, kdyby nahlédl v místa radovánek, tanců a smyslných rozkoší, . . . a kdyby se zadíval do oken chudých komůrek, kde bol a starost sténá, kde starci zimou mrou, dětí hladovějí a matky pláčí . . ., kde mládež sedí u knih a z nich hltá jed hříchu, . . . kdyby viděl řady těch, kteří kráčejí cestami bludnými k propasti, do bahna . . . . i dnes by zaplakal jako tehdy nad

Jerusalemem, a jako tehdy řekl by slova, z nichž dýše tak veliká láska a soustrast: „Lito jest mi zástupů, neboť jsou jako ovce bez pastýře.“

On dlí ještě dnes mezi námi, dlí v tichém svatostánku a chce rozohniti srdce svých věrných ohněm lásky, aby oni šli k lidem a konali jeho skutky, upravili jeho cesty, roznášeli jeho světlo. On hledá a čeká.

Ano — On čeká!

Ve svatostánku tiše čeká na pomocníky v díle spásy, na zmužilé učedníky, na apoštolské duše, na dělníky v jeho vinici. — Na mnohé srdce klepe marně. Avšak čeká...

Na jednoho však čeká zvlášť — na jednoho, kterého si vyvolil za apoštola, na jehož srdce klepe v této hodině zas... a tento jeden... **jsi ty,** který čteš tyto řádky. K tobě volá dnes božský Král: **„Vstaň a svit, Jerusaleme, vzešlo světlo tvé a velebnost boží je nad tebou.“** (Is. 60, 1.)

Co odpovíš na jeho volání? Rci jako Šavel: „Pane, co chceš, abych učinil?“

Aneb ti vnuká zlý duch myšlenku: „Jak já mohu býti apoštolem?

K tomu jsou kněží!“

Ano, na prvním místě jsou k tomu kněží povoláni a posvěceni, aby pracovali na díle božím. Avšak víš, jak málo je dělníků na vinici

Páně. Mnozí povolaní, kteří měli svítiti jako hvězdy, zhasli jako bludičky, a mnohá jiskra, která měla zapálit oheň lásky boží, byla udušena světem Bohu nepřátelským.

Mohou kněží všecko udělat sami? Do mnohých rodin, do továren, do některých vrstev společnosti kněz nemůže vniknouti. Mnohé srdce uzavře se v nenávisti a nedůvěře, jakmile uvidí kněžské roucho. Boji se před ním o svou „svobodu".

Tak i nejhorlivější kněz s bolem v srdci pozoruje, jak mnohá duše mu uniká a jde vstříc záhubě. Nepotřebujeme tedy pomocníků laiků? Vždyť sám první papež, sv. Petr, napsal věřícím: „Vy jste kněžstvem královským, národem svatým, abyste zvěstovali slávu toho, jenž z temnosti vás povolal k podivnému světlu svému." (1. Petr, 2, 9.)

„Nejsem hoden!"

Že nejsi hoden býti apoštolem? To zase jednou tě oklamal zlý duch přicházeje jako anděl světla. Zhřešil jsi? Chceš napraviti hříchy své? Přiváděj duše ke Kristu. — Petr zhřešil, třikrát zapřel Pána. Po zmrtvýchvstání třikrát se ho táže Ježíš: „Petře, miluješ mne?" Petr pláče lítostí, Kristus mu dává rozhřešení a ukládá mu pokání: „Pasiž ovce mé!" t. j. buď apoštolem, přiváděj duše ke spasení. — David král těžce zhřešil. Bůh ho za to potrestal. Když přišel král k poznání svých hříchů, lítostí pla-

kal a složil žalm 50. Miserere, smiluj se, o Bože. A čím chce napraviti nepravost svou?

„Učiti budu hříšníky cestám tvým, že se bezbožní vrátí k Tobě. — Pane, rty mé rač otevříti, a má ústa zvěstovati budou chválu tvou."

A sv. Jakub praví: „Bratři moji, jestliže by kdo mezi vámi zbloudil od pravdy a někdo by ho obrátil, věz, že kdo odvrátí hříšníka od bludné cesty jeho, vysvobodí duši svou od smrti a přikryje množství hříchů." (Jak. 5, 19. 20.)

Bůh tomu chce!

Když přišla do Evropy zpráva, že svatá místa, kde Spasitel náš žil a trpěl, jsou v rukou nepřátel víry křesťanské, naplnil veliký bol srdce křesťanů, a s heslem „Bůh tomu chce" tisíce mužů obětovalo svůj život, své síly, aby svaté země zase dobyli. — Co však jest celá svatá země oproti nesmrtelné duši. Jedna jediná duše, byť by to byla duše posledního žebráka, má větší cenu než celá svatá země. „Kdybys mohl viděti krásu duše, byl bys jí tak okouzlen, že bys ničeho jiného nečinil, než žádal Boha o duše." (Sv. Marie Magdalena de Pazzis.)

„Musím nejprv spasiti svou vlastní duši."

Na to odpovídá sv. Jan Zlatoústý: Nikdo nemůže spasiti svou vlastní duši, když zaned-

bává spásu a lásku bližního. Proto říká sv. Pavel: „Nikdo nehledej, co jeho jest, nýbrž co jest druhého. (1. Kor. 10, 24.) Ať ví každý, že jeho užitek jest uzavřen v užitku bližního."

Velikou trpělivost měla jedna učitelka se svou mladší přítelkyní, která sice měla dobrou vůli, ale vždy znovu zbořila, co přítelkyně v ní pracně vybudovala. Když měla týden pokoj od pochybností u víře, nedalo jí to, až zase četla nějaký spis protináboženský a zase trpěla nepokojem. Pro napomínání byla hluchá. Avšak přítelkyně neustala. Modlila se, — obětovala svůj čas, aby přítelkyni uklidnila, jak se zdálo, vše nadarmo. Konečně po pětileté práci podařilo se jí, přivésti její duši ke klidu a spojiti ji s Bohem. A zároveň pozorovala, že touto apoštolskou prací sama z nervosity a netrpělivosti se vyléčila a nabyla velkomyslné důvěry a pevné dobrotivosti, která jí v učitelské práci a výchově byla velice užitečná.

Katolíkem býti

znamená býti apoštolem. Katolický znamená všeobecný. Jen ten je pravým katolíkem, kdo pečuje o to, aby všichni lidé Boha poznali a milovali. — Světlo nemůže jinak než svítiti. Žhavá kamna nemohou jinak, než dávati teplo, tak též pravý katolík nemůže jinak než šířiti víru a dobro.

Podobenství o milosrdném Samaritánu — výstrahou.

Podobenství toto je nám známo, avšak rozvažme si, čemu jím Spasitel chtěl nás naučiti. Když židé museli do vyhnanství, zůstali někteří v opuštěném území, a ti se smísili s pohany a utvořili nový národ: Samaritány. Jejich víra byla směs pohanství a židovství. Proto židé navrátivše se do domova pohrdali Samaritány a vyhýbali se jim. Pán Ježíš sám odmítl víru samaritánskou: „Vy se klaníte tomu, co neznáte, my se klaníme tomu, co známe, poněvadž spása je ze židů." (Jan 4, 22.) — „Ty Samaritáne!" to byla u židů největší nadávka. „Ty jsi Samaritán a ďábla máš," řekli jednou židé Kristu Pánu. — Teď pochopíme, jak působila na židy slova Ježíšova: „Šel mimo kněz, a nepomohl, šel mimo levita, a nechal ho ležeti, a šel mimo — Samaritán, a pomohl." Poučení jest jasné: „Jsou lidé, kteří mají pravou víru a nemají lásky, a jsou lidé, kteří nemají tolik světla víry, avšak mají lásku. To platí ještě dnes a je pro nás hroznou výstrahou.

Zahanbující příklady.

Studoval jsem v městě V. Tam jsou dvě třetiny protestantů. Mezi nimi se našli mnozí, kteří z milosrdenství nad bídou rodin opilců, z lásky k nim, se úplně zdržovali lihových nápojů. Na záchranu opilců založili spolek „Mo-

drého kříže," do něho získávali opilce, s nimi dělali výlety a zábavy, jen aby je přivedli na pravou cestu. Zachránili tak mnohé opilce, — i katolíky. A tito odpadli od katolické víry, poněvadž si řekli: „kde je láska, tam je i pravá víra." Mnoho let to trvalo, než se také katolíci rozkývali k podobným obětem pro spásu duší.

Pohleďme na důstojníky armády spásy. Nepijí lihovin, nekouří, nechodí do divadla, všecko pro spásu duší. Kolik posměchu snášejí, kolik obětí přinášejí, jen aby získali zbloudilé bratry.

Pohleďme na adventisty, jak chodí dům od domu, aby prodali své letáky, brožury a knihy! — Nezahanbují lito lidé svou horlivostí mnohé katolíky?

Ministr spravedlnosti Robert Regout

v Holandsku řekl při jedné slavnosti: „Pánové, teď bych chtěl několik slov říci ze své vlastní zkušenosti. Co jsme dosud učinili? Ano, byli jsme dobří katolíci, chodili jsme každou neděli do kostela, někdy i ve všední dny, občas jsme šli ke sv. svátostem, neopíjeli jsme se a nekleli jsme. — A však, co dobrého jsme vykonali? Jak jsme použili svých darů, svých hřiven, svých schopností, svého vlivu ke spasení duší? V exerciciích jsem poznal povinnosti, na které jsem dříve nikdy nemyslel."

Šimone, spíš?"

Jak bolestné bylo pro Krista vědomí, že jeho miláčkové spí, zatím co Jidáš jde, aby ho zradil. A do dnes tak tomu jest; proto každého roku na Zelený čtvrtek volá církev jménem Kristovým bolestným hlasem do světa a do srdce všech věrných katolíků: **„Proč spíte? — Hle, Jidáš nespí!"** Jidáš, nepřítel Kristův nespí, na tisících schůzích mluví, miliony novin a knih vydává, v továrnách, na ulicích, v domech má své kazatelny, aby zničil víru a duše. A my? — Dáme se ďáblem předstihnouti v horlivosti? O Bože, nedej, abychom spali spánkem spokojenosti. Anděle Boží, strážce můj... ke všemu dobrému mne **vzbuzuj!**

Spící katolicismus.

„Katolicismus zasel dobré símě na pole. Tím se domníval, že vykonal povinnost svou. A proto si ulehl na podušku a spal. Když spal, přišel jeho nepřítel a zasel koukol do pšenice a odešel. A koukol rostl. A když katolicismus probudil se ze spánku, polekal se a divil se velice. Potom však řekl něco o historickém právu a respektování upřímného přesvědčení a spal dále. — Spící katolicismus je neštěstím pro církev a národy. — Spící katolicismus podporuje moc a zlobu ďábla. Počátkem mnohých porážek na bojištích duchů byla vždy myšlenka, že nepřítel není silný, neb není ozbrojen. — Pravý

katolicismus nespí, protože Bůh nespí a ďábel nespí. — Buďme členy bdící církve!“ (Mäder.)

Mistr mluví.

Milá duše! Víš, čím mi můžeš udělati radost? Slyš: Když jsem opustil nebe, abych jako ubohé dítě přišel na svět, jedno mě k tomu pohnulo: byla to láska k duším, které hynuly v hříších a nemohly se osvoboditi. Každá duše má býti na věky šťastna. To je mé přání. Nuže, přispěj k tomu. Ukaž těm, kteří bloudí, cestu k pravému klidu. Vykládej jim něco, dej jim dobrou knihu, rci jim dobré slovo, dej jim svou lásku, dávej jim dobrý příklad, každý den, každou hodinu. Vezmi je ssebou, když mě navštěvuješ, když jdeš ke zpovědi, když přijímáš svátost lásky. Buď jim dobrým přítelem v hodině bídy a zármutku. Víš, že tím mi uděláš největší radost? — Ještě dnes musíš s tím začíti, ještě dnes, kdy vůle tvá je silná, předsevzetí jasné. — Budeš museti přinášet mnoho obětí, avšak já tě povedu, já tě posílím; moje křížová cesta bude ti vzorem v hodinách zklamání. Moje rány a krev má budou ti prameny, z nichž budeš čerpati onu velikou sílu a lásku, jaké potřebuješ k svému velikému cíli. — Měj důvěru a buď velkomyslná. Nedám se zahanbiti tvou velkomyslností. Daruj mi svou lásku a já tobě dám onu přehojnou lásku, která ti umožní se mnou kráčeti královskou cestou kříže.

II. Činnost apoštolská.

1. Apoštolát dobrého příkladu.

„Verba movent — exempla trahunt" t. j. slova pohnou — příklady táhnou, pravili již staří Římané. Dobrý příklad prvních křesťanů získal svět pro křesťanství. Kdyby dnešní nevěrci viděli náš dobrý příklad, jistě by mnozí z nich beze slova se obrátili na pravou víru.

Laický apoštol, jakých je málo, byl plukovník Paqueron. O něm řekl biskup larochellský: „Plukovník Paqueron je mi nejlepším důkazem proti jinověrcům." Jeho život byl tak vzorný, že protestanté města La Rochelle prohlásili: „Kdyby všichni katolíci byli jako Paqueron, byli bychom již zítra katolíky." A přece se Paqueron nikdy nehádal o víru. „Nehádejme se slovy," říkával, „žijme dobře! Světlo dobrých skutků každého osvítí a nikoho neuráží."

Svatý biskup František Salesský pouze svým chováním u oltáře obrátil jistou paní, která dosud žádným kázáním se nedala přesvědčiti.

„Dobrý příklad katolíků ve Vestfálsku pohnul mne k návratu do katolické církve," vyznal hrabě Bedřich Leopold Stolberg, který r. 1800 se stal katolíkem a potom prokázal církvi velké služby.

O sv. Petru z Alkantary se vypravuje, že jednomu pánu, který se rozčiloval nad zkažeností světa, odpověděl: „Nežalujeme na niko-

ho, nýbrž začneme my dva býti lepší; tím způsobem se svět již o tuto část polepšil."

To jest nejlepší a nejpotřebnější apoštolát, bez něhož bylo by marné naše namáhání.

Moudrý sv. František.

Když byl sv. František blízko Sieny, přišel k němu doktor bohosloví z řádu kazatelského, pokorný a pobožný to muž. Mistr hovořil s bl. Františkem o Slovu božím; konečně se ho tázal o významu slov proroka Ezechiela: „Když bezbožnému nebudeš vytýkati bezbožnost jeho, požádám jeho duši z ruky tvé" a dodal: „Dobrý otče, znám mnoho lidí ve hříchu smrtelném a nevytýkám jim bezbožnost, budou tedy jejich duše žádány z mé ruky?"

Sv. František mu odvětil pokorně, že je neučený a že chce býti raději poučen, než dávati poučení o Písmě sv. Pokorně prosil mistr: „Bratře, slyšel jsem již od několika učenců vysvětlení těchto slov, rád bych však chtěl také slyšeti tvé mínění." I řekl sv. František: „Jestliže toto slovo všeobecně platí, rozumím mu takto: Sluha boží musí svým životem a svou svatostí ze sebe tak býti rozohněn a tak svítiti, že světlem svého příkladu a řečí svého svatého obcování kárá všecky bezbožné. Tak, myslím, lesk a vůně jeho jména bude zvěstovati všem jejich nepravost." — Nadmíru povzbuzen odešel doktor a řekl druhům sv. Františka: „Bratři, theologie tohoto muže opírá se

o jeho čistotu. On jest jako orel létající; naše věda však se plazí po břichu na zemi."

Kleknutí před svatostánkem.

Biskub Mermillod obrátil, když ještě byl kaplanem, protestantku, aniž byl o tom věděl, a to správným kleknutím před Nejsvětější svátostí oltářní. Měl totiž ve zvyku navštěvovati každý večer Spasitele ve svatostánku a potom kostel uzavříti.

Jednoho večera, když po své pobožnosti chtěl opustiti kostel, slyší za sebou šustot: ze zpovědnice vystupuje dáma. „Co tady děláte?" táže se Mermillod. „Odpusťte, jsem protestantka, slyšela jsem vaše kázání o přítomnosti Ježíše Krista ve Svátosti oltářní, které jste míval v postní době. Byla jsem přesvědčena vašimi důvody. Avšak — odpusťte, že to říkám — vždy znovu a znovu mi přicházela pochybnost: Věří pan kaplan sám tomu, co káže? Chtěla jsem věděti, jak se chováte před svatostánkem, když jste sám." Dáma tato stala se horlivou katoličkou.

Protestantská Švédka a katolická Polka.

„Ve veliké nemocnici v Chicagu, kde přes 2000 nemocných, lidí všech národů a náboženství, hledá úlevu neb uzdravení, pracují tři jesuité z koleje sv. Ignáce střídavě, takže ve dne v noci vždy jest jeden z kněží na stráži. Ve dvou kaplích slouží se v neděli mše sv. a káže se

v různých řečích. Již časně ráno nosí se Nejsv. svátost nemocným, kteří den před tím se vyzpovídali. — V oddělení pro tuberkulosní bylo mezi 350 nemocnými 40—50 sv. přijímání. V roce 1916 byla mi nápadnou jedna stařenka, Švédka, která pokaždé, když kněz ze Svátostí oltářní šel mimo, sepjala ruce a namáhala se pokloniti. Několik týdnů vedle ní ležela Polka, která každou neděli přijímala. Jednou řekla Švédka knězi, který právě Polce se chystal podati sv. přijímání: „Důstojnosti, podejte mi též Tělo Páně." — „Jsem katolický kněz a jak asi víte, smím sv. přijímání uděliti jen katolíkům." — „Dobře, tak se chci státi katoličkou, a to ještě dnes, neboť nechci umříti, aniž bych měla jistotu, že jsem aspoň jednou v životě přijímala skutečně Tělo Páně. Neboť pochybuji, zdali protestantský kazatel je knězem a má-li právo činiti to, co Kristus činil při poslední večeři."

Kněz se chtěl zmíniti o učení katechismu, avšak Švédka řekla: „Věřím vše, čemu učí vaše církev, zvláště co se týká papeže a svátosti oltářní. Podejte mi ještě dnes sv. přijímání." Jelikož kněží nemocnice mají plnou moc přijímati jinověrce, byla ihned přijata do církve. Když vykonala sv. zpověď, byla sv. Hostie rozdělena a obě nemocné přijímaly svého Spasitele. Když Polka to viděla, plakala radostí a řekla: „Nyní propustíš, Pane, služebnici svou, neboť jsi vyslyšel modlitbu mou." Při tom podala svou vyhublou ruku Švédce. Kněz jí slova Polky pře-

ložil a Švédka dodala: „Příklad této katoličky, její trpělivost a zbožnost jakož i časté návštěvy katolických kněží působily na mne hlubokým dojmem. Nikdo mne nepoučoval, za to dobrý příklad mluvil tichou, ale přesvědčivou řečí."

Když kněz se večer vrátil, byla obě lůžka prázdna. Obě nemocné odpoledne zemřely. — (B. Pilasi, Euch. Völkerbund.)

„Já posvěcuji sebe sama za ně, aby i oni posvěceni byli v pravdě."
(Jan 17, 19.)

2. Apoštolát modlitby.

Modlitba jest největší velmoc na světě, neboť ona se pojí s všemohoucností boží.

Modlitba jest potřebnější než krásné řeči. Potřebujeme celou armádu modlících se, aby se obrátil náš národ, aby se obnovila tvář země.

Musíme se modliti za zbloudilé duše, za vlažné, zvláště za vůdce národa, za biskupy, kněze a řeholníky, aby jim Bůh dal apoštolského ducha; modliti se, aby našemu národu vzbudil proroky a svaté, kteří by jej burcovali a povzbudili a přivedli k srdci Božímu.

Plukovník Paqueron říkával: „Kdo se před Bohem ponižuje, kdo se modlívá a přijímá svátost oltářní za ubohé zbloudilce, ten jest lidské společnosti užitečnější než všichni filantropové (lidumilové) naší doby."

Jednou v soudný den přijde na jevo, že některý nemocný, některá stařenka, která nic jiného nedělala, než se stále modlila sv. růženec, více vykonala pro lidskou společnost, než leckteré veličiny veřejného života.

Bez modlitby naše námahy jsou marny.

Vynikající katolický žurnalista říkával: „K modlení nemám času, to musí jiní dělat za mne. Já jsem apoštolem pera.“ Po krátké době odpadl od víry.

Apoštolát modlitby můžeme vždy a všude vykonávati: po cestě, při práci, v nemoci, v kostele i doma, ve dne i v noci. Nebuďme v modlitbě sobečtí, nýbrž modleme se apoštolsky.

Bůh nás nepotřebuje.

Ano, Bůh by mohl zázraky činiti, mohl by svou vlastní mocí obrátiti všecky hříšníky a nevěrce, bez našich modliteb. Ale nechce to dělati bez nás. Chce, abychom měli podíl na dobrém díle. Neměli bychom se radovati, že smíme spolupracovati na spáse duší? Nemáme Mu děkovat, že smíme apoštolsky se modliti? Apoštolská modlitba též působí na nás: vysoce nás pozdvihuje nad nížiny samolásky, osvobozuje nás od úzkosti sobectví, rozšiřuje srdce naše a dělá duši naši velikou.

Sv. Terezie.

Koncem roku 1566 přišel do kláštera sv. Josefa misionář františkán P. Alfons Maldona-

do, vrátivše se z Ameriky. Ohnivými slovy popisoval duševní bídu, nevědomost a zkaženost domorodců. K slzám jsouc pohnuta shromáždila sv. Terezie spolusestry v kapli, kde misionář opakoval svoje vypravování a nabádal k modlitbě a pokání. Když opustil klášter, šla sv. Terezie do zahrady, aby mohla nerušeně plakati. „Nemohla jsem se opanovati," píše, „křičela jsem k Spasiteli; zapřísahala jsem ho, volala o prostředky, jak získati duše pro něho, protože zlý duch jich tolik svádí. Prosila jsem ho, aby k tomu použil trochu mé modlitby, protože mu nic více nabídnouti nemohu."

Plamenými slovy napomínala sestry k modlitbě za církev a kněze. „Srdce mi krvácí, když vidím, kolik to duší hyne. — O sestry mé v Kristu, pomáhejte mi přece prositi Pána o duše! K tomu nás na tomto místě shromáždil, to je vaše povolání, to má býti vaším zaměstnáním, vaší touhou, k tomu mají téci vaše slzy, k tomu směřovati vaše modlitby. Nezabývejme se světskými záležitostmi v modlitbách. — Svět stojí v plamenech, chtějí Krista znovu odsouditi, jeho Církev zničiti; a my bychom mařili čas prosbami o věci, které, kdyby Bůh nás vyslyšel, byly by příčinou, že o jednu duši méně přijde do nebe? Ne, moje sestry, není kdy s Bohem vyjednávati o maličkosti." (Cesty k dokonalosti 1. a 3. kap.)

3. Apoštolát obětí.

Kdysi nemohli apoštolové vyhnati zlého ducha z člověka a když se tázali Krista Pána, proč toho nebyli schopni, on jim odvětil: „Tento druh ďáblů se vymítá modlitbou a postem," a sv. Pavel praví: **„Bez prolití krve není spásy."**

K svatému faráři z Arsu Vianneyovi přišel kněz postěžovati si na své farníky: „Všecko za ně dělám, modlím se za ně a všecko nadarmo." Na to sv. Vianney: „Postil jsi se již za své farníky? Bičoval jsi se již za ně? Obětoval jsi svůj spánek v noci za ně? Když jsi toho ještě neudělal, neudělal jsi všecko."

Potřebujeme duše, které jsou ochotny trpěti ve spojení s utrpením Pána Ježíše za obrácení hříšníků, za spásu národa, dle příkladu sv. Pavla, který sám o sobě praví: „Doplňuji na svém těle, co zůstává z útrap Kristových."

Zdá se, že tato myšlenka apoštolského utrpení nalézá silnou ozvěnu v srdcích dobrých duší. Jest to apoštolát nejúčinnější, protože nás spojuje co nejúžeji se Spasitelem samým, který na kříži trpí z lásky k duším.

Apoštol v chorobinci.

R. 1869 zemřel v nemocnici francouz. města Mende mládenec jménem Pavel Rien. Toužil po tom, státi se knězem a misionářem, a stal se jím, ovšem jiným způsobem, než si to za mlada

představoval. V desátém roku oslepl a brzy na to ještě ohluchl, takže jen pomocí sluchátka se s jinými dorozumíval. Potom mu zemřel otec i matka a on jako sirotek našel útulek v chorobinci. Tam poznal tajemství svého povolání. Zamiloval si pobožnost k božskému Srdci Páně a apoštolát modlitby. Od chudých dělníků si vyprosil peníze na časopis „Škola božského Srdce Páně", který si dával předčítati. Při tom zářila tvář jeho radostí a s nadšením opakoval: „Jak krásný jest apoštolát modlitby a utrpení! Ano, modlitbou a utrpením můžeme býti apoštoly. Jak šťasten jsem! Chceme modliti se a trpěti, bychom zachránili duše." Ke svým utrpením ještě se postil jednou za týden ve prospěch povýšení církve Boží. Aby míra jeho obětí byla dovršena, poslal naň Bůh těžkou nemoc a veliké bolesti jej trápily ve dne v noci. Ale Pavel vše to obětoval na oltáři Srdce Páně za spásu duší a za církev sv. Dne 15. listopadu skončila se jeho oběť. Když se roznesla pověst o jeho smrti, vypravovalo se: „Světec chorobince zemřel." (Wetzel.)

Očistec až do posledního soudu.

Sv. Terezie řekla kdysi: „Ráda bych trpěla očistec až do posledního soudu, kdybych tím jednu jedinou duši mohla zachrániti. Co záleží na tom, jak dlouhá jsou utrpení, když tím mohu jednu duši k větší cti a chvále boží osvoboditi."

je láska. „Kdybych vydal tělo své k spálení, lásky však kdybych neměl, nic by mi to neprospělo." (1. Kor. 13, 3.) — „Nemůžeš-li nic, než malé skutky konati, konej je s velikou láskou a budeš velikým svatým." — „Jediný skutek čisté lásky k Bohu má větší cenu, než všecky možné jiné skutky." (Sv. Jan z Kříže.) — „Špendlík zdvižený z čisté lásky k Bohu, stačí často, aby obrátil hříšníka." (Sv. Terezička.)

Radost v bolestech.

Sv. Pavel byl ve vězení. Trpí. Avšak i uprostřed bolestí oplývá jeho srdce radostí. Píše z vězení ke Kolosským: „Nyní se raduji z utrpení." Proč se raduje? Odpověď: „pro vás." A dodává: „Doplňuji na svém těle to, co zůstává z útrap Kristových pro jeho tělo, kterým jest církev. (Kol. 1, 24.) — „Cokoliv zbožným a svatým způsobem vykoná jeden, patří všem, a láska, která nehledá svého, působí, že oni mají užitek z toho." (Řím. katechismus I. 10, 23.)

Sv. František Salesský

častěji říkával: „Apoštolové nebojují jinak než utrpením a nezvítězí jinak než smrtí." V roce 1595 převzal missie v hrabství Chablais. V nebezpečí života a za nesmírných útrap pracoval

na obrácení zbloudilých. Měl kázání a disputace a rozšiřoval letáky. Více srdcí však získal svou upřímnou laskavostí a svým obětavým životem. Za tři roky bylo okolí katolické, 20.000 duší se vrátilo do církve.

Ze zápisků sv. Aloise.

„Sloupy nebeské se zřítily; kdo mi ručí, že zůstanu vytrvalým? Svět leží v hluboké zlobě; kdo usmíří hněv Všemohoucího? Přemnozí kněží a řeholníci zapomněli na své povolání. Jak dlouho může Bůh ještě snášeti takové pustošení své říše? Věřící vlažností svého života olupují Boha o jeho čest; kdo Mu ji nahradí? Běda světákům, kteří odkládají pokání až na hodinu smrti! Běda kněžím, kteří spí až do této hodiny! Takové myšlenky musí nás vzbuditi ze spánku a obnoviti v nás předsevzetí, že budeme činiti pokání a Bohu upřímně a vytrvale sloužiti."

V noci deset minut před dvanáctou.

Lazarista dp. Lebbe založil v Paříži dílo k obrácení čínských studentů v Evropě. To vzbudilo u zednářů v Paříži zuřivou nenávist. Na jejich podnět byl založen spolek čínských studentů, jehož členové přísahou se zavázali, nenáviděti katolické náboženství a všemi silami proti němu bojovati až do jeho zničení. Byl k tomu účelu vydáván zvláštní čínský časopis, jehož redaktor, čínský student, ostře útočil proti P. Lebbe-mu a proti katolické církvi.

Jednoho dne přišel onen redaktor k P. Lebbe-mu a pravil: „Nenávidím vás a nenávidím katolické náboženství, avšak chci býti upřímným nepřítelem. Proto bych chtěl poznati katolickou víru, abych mohl lépe bojovati proti ní. Jste ochoten mě poučiti?

Abbé Lebbe prohlásil Číňanovi, že se postará o to, aby byl poučen o katolickém náboženství, ale s tou podmínkou, že student na několik týdnů odejde ze svého okolí na místo, které mu missionář určí. — Student souhlasil. Kněz ho poslal k dp. Bolandu. Ten s počátku nevěděl, co se svým „Šavlem" má začíti. To mu bylo jasné, že se především musí vzdáti všech pokusů, aby ho obrátil. Skutečně, v prvních několika týdnech nenastala žádná změna ve smýšlení Číňanově, spíše se zdálo, že jeho odpor ještě vzrostl.

Tu knězi napadlo odporučiti tohoto nepřítele modlitbám nemocného patnáctiletého děvčete. Prosil ji, aby své bolesti i svůj život obětovala Bohu za spasení duše ubohého člověka. Ještě více: měla prositi o více bolestí a zároveň síly je snášeti, aby se obrátila tato nesmrtelná duše.

Děvče s radostí svolilo. Bolestí přibývalo, ba stávaly se skoro nesnesitelnými. Někdy se tázala: „Důstojnosti, tak dlouho a tak těžce již trpím, nechce se můj Číňan ještě obrátiti?"

Student o ničem nevěděl a jeho odpor k všemu, co je křesťanského, trval.

Tu jednou pozdě v noci přichází k P. Bollandovi a prohlašuje mu, že se chce státi katolíkem. „Odkud tak rychlá změna?“ tázal se kněz. Student si to sám nemohl vysvětliti, avšak trval na svém rozhodnutí. — Abbé ho propustil a slíbil mu, že příštího rána s ním o tom promluví. Potom šel do světničky, pohlédl na hodinky a napsal si na papír: Památný okamžik, v noci deset minut před dvanáctou přichází onen čínský student a prosí o svatý křest.

Druhého dne z rána telefonuje matce nemocného děvčete a táže se, jak se nemocné daří. Odpověď zněla: „Dnes v noci deset minut před dvanáctou naše dceruška skonala. Její poslední slova byla: „Maminko, zeptej se důstojného pána, zdali můj Číňan ještě se nechce obrátiti.“

Obrácení jeho bylo upřímné; dnes pracuje jako redaktor katolických novin ve své čínské vlasti. Důkaz, že „bez prolití krve není spásy“.

Sdružení smírných obětí.

Smírné oběti jsou duše, které chtějí se obětovati pro božské Srdce Ježíšovo, aby je usmířily předně za své vlastní hříchy, zároveň však též za hrozný nevděk a strašlivé urážky, jichž se dostává právě v naší době Kristu Pánu v nejsv. Svátosti oltářní. Proto při všem, co činí a trpí, má býti hlavním jejich úmyslem smír, ač se jim nebrání, aby měly ještě jiné osobní úmysly.

Chtějí se obětovati za hříšníky, aby jim vyprosily milost obrácení. Ani tomuto druhému, úkolu nezasvěcují smírné oběti pouze svých jednotlivých dobrých skutků, nýbrž vůbec celý svůj život se všemi pracemi, obětmi a utrpeními.

Protože si však musejí býti dobře vědomy, že obětovati sebe se všemi svými dobrými skutky je příliš málo pro dílo tak důležité, jako jest obrácení hříšníků, proto mají svou obět spojovati s nejdražší obětí Krista Pána, kterou přináší ve mši sv. na oltářích celého světa za spásu hříšníků.

Chtějí se obětovati za kněze a tak jim vyprošovati hojného božího požehnání pro jejich apoštolské práce, by jimi bylo božské Srdce Páně oslavováno zde na zemi co nejvíce.

Jak krásná, vznešená, ideální jest tedy tato úloha! Vždyť myšlenka smíru musí nadchnouti každou ušlechtilou duši, která má jen trochu lásky ke Kristu Pánu, zejména když vidí nevýslovný nevděk, jehož se dostává věrné lásce nejsv. Srdce od milionů a milionů lidí.

Proto je Sdružení smírných obětí také nanejvýš časovým. Spravedlnost boží projevila se v posledních letech hrozným způsobem nad hříšným světem. Čeho je třeba, aby se zadržela trestající ruka uražené boží Velebnosti? Smíru, smíru a opětně smíru. A usmiřovati chtějí smírné oběti. — Miliony duší daly se strhnouti smutnými událostmi naší doby proudem nevěry. Čeho je třeba, aby tyto nešťastné duše opět byly

zachráněny z tohoto proudu, v němž se střemhlav řítí do věčné záhuby? Lidových missií a exercicií, nejhorlivější činnosti katolického kněžstva na kazatelně a ve zpovědnici? Ano; především však milosti boží. A tato milost musí býti vyprošena a zakoupena obětmi. Tyto oběti však chtějí přinášeti duše, jež se zasvěcují božskému Srdci Páně v obět smírnou. Proto lze prostě říci: Není časovějšího spolku, nežli je Sdružení smírných obětí.

V naší republice zprostředkují přijetí do tohoto sdružení sestry Neposkvrněného Početí Panny Marie v Přerově na Moravě, Šířava 7; odtud se posílají seznamy členů dvakrát za rok — před svátky vánočními a před svátkem božského Srdce Páně — do ústředního Sdružení v Římě.

Panenské duše, které se chtějí stát smírnými obětmi božského Srdce Páně životem řeholním, najdou splnění své touhy v kongregaci sester Neposkvrněného Početí Panny Marie.

Účelem této kongregace je rovněž podávati božskému Srdci Páně smír a odpomáhati duševní i tělesné bídě, ve které tone mládež naší doby, výchovou, vyučováním i činností výchovně charitativní v duchu lásky a smírné oběti.

Denní zásvětná modlitba smírné oběti.

Ó nejsladší a dobrý Ježíši, božský Beránku, který se stále na našich oltářích obětuješ za spásu světa, s Tebou se spojuji, bych s Te-

bou trpěl a jako Ty se obětoval spolu s mnoha tisíci tvých smírných obětí.

Proto Ti obětuji všechny trpkosti a utrpení, všechna pokoření a všechny kříže, jež mi posílá Tvá božská Prozřetelnost, obětuji Ti všechno to na týž úmysl, se kterým Ty samo sebe, božské Srdce v obět přinášíš.

Kéž má nepatrná obět svolá hojné požehnání na sv. Církev, na katolické kněžstvo, na naši vlast a na ubohé hříšníky. Rač tuto obět přijati z rukou své milé Matky Panny Marie spolu s bolestnými obětmi jejího neposkvrněho Srdce. Amen.

Týden radostných obětí.

Armáda spásy, jejíž členové vedou již dosti přísný život, nařizuje ještě každý rok t. zv. týden radostných obětí. V tomto týdnu zříkají se všeho, čeho jen mohou, (na př. pijí jen hořký čaj, jedí suchý chléb a p.). Co tím ušetří, obětují na dobročinné účely. V roce 1911 vynesl tento týden radostných obětí armády spásy 3 a půl milionu marek (tedy 28 milionů Kč). Co dobrého mohli za to vykonati, kolik mravních sil pro svou činnost nasbírali touto obětavostí!

Nemohli bychom my, katolíci, něco podobného vykonati? Hodil by se k tomu první týden adventní neb poslední týden masopustní! Ať si každý čtenář to rozváží a poznamená v kalendáři. Výsledek svých obětí může věnovati buď „charitě“, neb „Dílu šíření víry“

(Praha I., Konvitská 12) neb apoštolskému hnutí (Exerciční dům, Hlučín).

Kapitál milostí.

„Ani, kdo rozsévá, je něčím, ani kdo zalévá, ale Bůh, který požehnání dává." Všecko tedy závisí na požehnání božím; na milosti boží. Co by nám pomohli nejhorlivější kněží a apoštolé bez milosti boží? Čím jim zaručíme dostatek této milosti? Modlitbou a obětmi! Sbírejme tedy kapitál milostí pro apoštolské práce. Vyhledávejme příležitosti k apoštolským obětem, využijme času, vždyť náš život je tak krátký. Každá mše sv. pobožně slyšená, každé hodné sv. přijímání, každé zbožné „Zdrávas", každá i sebemenší obět rozmnožuje kapitál milosti. Nuže, s chutí do práce pro spásu duší!

III. Obrázky z činnosti apoštolské.

Co zmůže jeden.

(Z dopisu kněze:) „Vzpomenete si ještě na Fr. D., který před rokem u Vás dělal exercicie. Právě u něho jsem poznal, jak působí exercicie v lidech dobré vůle. Hned po cvičeních mne navštívil a pozdravil mne slovy: „Pane faráři, udělal jsem předsevzetí, že budu apoštolem. Povězte mi, jak Vám mohu pomáhati." Skutečně stal se apoštolem, vůdcem svých přátel a všech jinochů v obci. Jsou u nás většinou dělníci,

a víte, jak to u nich vypadá v ohledu náboženském a mravním. Fr. přivedl již k prvnímu měsíčnímu sv. přijímání 80 mládenců. Jeho prací stoupl počet členů spolku na 250. Asi 50 mladíků přesvědčivými slovy přivedl k tomu, že dělali exercicie. Ti tvoří pevnou skupinu, která na jámě nedopustí žádných oplzlých a posměvačných řečí. Všude, kde nějaký hoch byl v nebezpečí mravním neb náboženském, Fr. ho zachránil. Napomínal a varoval a pomáhal překonati překážky. Časem získal si vliv u všech. Poslouchali ho. Vlažné a zbabělé povzbudil, dobří ho následovali a špatní v jeho přítomnosti mlčeli. Zavedl nového ducha do mé mládeže, je skutečně apoštolem a vůdcem."

Dobrá kniha.

„Rozšiřování dobrých knih je tím potřebnější, čím více nepřátelé právě tohoto prostředku užívají, aby vrhli neopatrné a neposlušné duše do propasti. — Dobrá kniha i tam bývá přijata, kde kněz nemá přístupu. I zlomyslní ji trpí, aspoň jako dar a památku. Pohrdají-li jí, nenaříká si, a přece učí pravdě ty, kteří ji hledají. Někdy leží zaprášená v knihovně, avšak přijde hodina zármutku neb dlouhá chvíle neb nepokoj svědomí, a zaprášená kniha se vytáhne a dějí se nová obrácení jako u sv. Ignáce nebo sv. Augustina. Kolik duší bylo spaseno dobrou knihou, kolik zachráněno před zahynutím! Kdo rozšiřuje dobrou knihu s úmyslem, vzbuditi as-

poň jednu dobrou myšlenku, má velikou zásluhu u Boha. I když jí nečte, pro koho jest určena kniha, přečte ji možná někdo jiný, syn neb dcera, přítel neb soused. Často jde dobrá kniha rukama sta lidí, a jen Bůh ví, co dobrého takovou knihou se vykoná." (Don Bosco.)

Kniha apoštolem v nemoci.

Zbožná katolická paní vypravovala toto: Mezi nemocnými, které jsem často navštěvovala ve zdejší nemocnici, byl také žid, který vážně na to pomýšlel, seznámiti se s katolickou vírou. Na jeho prosbu jsem mu přinesla knihy a to: Katechismus, Život Pána Ježíše a Výklad katechismu. Tuto knihu jsem vyhrabala ze staré truhly, ve které odpočívala od mých školních let, t. j. 26 roků. Avšak milý nemocný opustil nemocnici jako žid a požádal, aby knihy byly vráceny. Když už jednou byly v nemocnici, chtěla jsem je tam nechati a odevzdala jsem je ošetřovatelce s prosbou, aby je odevzdala knězi. Ošetřovatelka přetížená prací zapomněla na knihy a nechala je někde ležeti. Za nějaký čas si vzpomněla na ně, všude je hledala, avšak nikde jich nemohla nalézti. Tu jí napadlo, že asi její kolegyně, zaujatá proti náboženství, je spálila. Jde ke kolegyni a táže se jí: „Neviděla jste ony knihy?" Ošetřovatelka je na rozpacích a přiznává se, že knížky vzala a četla. — „A snad jste se jimi neobrátila?" táže se žertem katolička. Dosavadní nepřítelkyně ji obejme a

přiznává se: „Ano, obrátila jsem se, prosím, pomozte mi a zaveďte mě ke zpovědi.“ Smluví se na příští neděli, avšak již druhého dne kajícnice praví: „Déle již nemohu čekati — prosím, zaveďte mne již zítra — neboť již 30 roků jsem nebyla u zpovědi.“

Několik číslic.

Armáda spásy má přes 80 novin a časopisů, každý týden jeden a půl milionu exemplářů vychází do světa. Spisy adventistů mají většinou náklad přes milion. Spis „Schriftstudien“ byl až do roku 1924 v 10 milionech exemplářů vydán. — „Feniková kázání“ t. j. náboženské letáky protestantské vnitřní missie až do roku 1915 rozšířeny v 135 milionech kusů. — Kolik jsme vykonali my pro dobrý tisk? (Přečti si brožurku Životem číslo 2.)

„To je hanba pro vás katolíky.“

Dlouho již přicházejí ke mně tři mladí muži, nevěrci, aby mluvili se mnou o věcech náboženských. Když jsem jednomu z nich dal malý náboženský spisek, divil se velice, že katolíci něco takového mají, a řekl: „Takou kupu (a ukázal při tom asi metr vysoko) nevěreckých a volnomyšlenkářských spisů mám doma. Avšak od katolíků jsem ještě ani jednoho spisu nedostal do ruky. To je hanba pro vás katolíky!“

IV. Prameny ducha apoštolského.

Rozjímání. Jistý politik se tázal biskupa, známého svou nadlidskou prací: „Biskupská milosti, co bych měl dělati, abych vykonal tolik jako Vy, a zároveň byl tak klidný a spokojený?" Biskup odvětil: „To mám pro vás dobrou radu: udělejte si každý den ráno půl hodinky volno a vykonejte rozjímání." — „Ale k tomu já přece nemám kdy!" — „Zkuste to jenom a uvidíte brzy, že nejenom vykonáte, co jste konal dosud, nýbrž že budete míti kdy i pro jiné práce."

Duchovní život je základem zdárné apoštolské práce. Apoštol, který jest jen zevně činný a zanedbává vnitřní život, podobá se studnici, ze které se stále čerpá voda, do níž však žádná voda nepřitéká. — „Nikdo není zdárně zevně činný, kdo se neobrací rád dovnitř." (Tomáš Kemp.)

Samota. Třicet roků se připravoval Spasitel náš na svůj úřad učitelský a ještě na počátku konal čtyřicetidenní exercicie na poušti. Jak často ho vidíme i ve veřejné činnosti uchylovati se do samoty, na horu a pouš. Apoštolům svým praví: „Pojďte v soukromí na místo pusté a odpočiňte si trochu." (Mk. 6, 31.) Tak volá i dnes apoštolské duše do samoty **exercicií.** Exercicie jsou vysokou školou apoštolského ducha. Nepsaným zákonem laických

apoštolů má býti: každý rok jednou půjdu na exercicie! (Viz „Životem" č. 5.)

Měsíční obnova. Vytrvalosti v apoštolské práci dosáhneme jen modlitbou a cvičením. Důležitým cvičením je měsíční obnova. (Viz „Životem" č. 22.)

Vzájemná podpora. „Běda samotnému!" říkali Římané. „Kde dva neb tři jsou spojeni ve jménu mém, jsem já uprostřed nich," praví Spasitel. Proto hledejme si pomocníky a pomáhejme si, povzbuzujme, poučujme a těšme se navzájem!

Zdroj zmužilosti. „Jak bych mohl býti apoštolský činný? V továrně, kde pracují, je třicet dělníků, tam neslyšíš nic než oplzlé řeči, že se to člověku až hnusí!" Tak naříkal můj přítel. Radil jsem mu časté sv. přijímání.

Začal choditi ke stolu Páně. Před nedávnem jsme se zase sešli, a on s radostí vypravuje: „Ani jednoho oplzlého slova neslyšet již při práci!"

Kde nabyl tolik síly, že odvykl spoludělníky špatným řečem? Pramenem jeho zmužilosti bylo časté sv. přijímání. Jdi a čiň podobně!

Imprimatur. Nr. 14.096. Olomoucii, die 11. Octobri. 1927
Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Censistorii.

„ŽIVOTEM". 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. Odpovědný red. Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

„Životem“ 1927, II. roč., číslo 27. Cena 50 hal.

Laický apoštolát. II.

Chyby a ctnosti apoštolů.

1. Horlivost.

Spasitel náš praví: »Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci (jiného), než aby se vznítil?« (Luk. 12,49). Takovým ohněm horlivosti hořel sv. Pavel, když psal: »Kdo je pohoršen, a b y c h j á n e h o ř e l?«

Touto horlivostí se cítil tak puzen k apoštolské činnosti, že volal: »B ě d a m n ě, nebudu-li kázati evangelium.« (1 Kor. 9,16).

Jest ochoten obětovati všecko, i sebe, za spásu duší: »Já pak sám milerád vše vynaložím, ano sám sebe vydám z a d u š e v a š e.« (2. Kor. 12,15).

Horlivost pro spásu duší vidíme u všech svatých. »D e j m i d u š e, v š e c k o o s t a t n í o d e j m i o d e m n e,« říkal sv. František Saleský.

D o n B o s c o již jako chlapec slýchal od své matky: »Čiň dobře všem, kdekoliv máš k tomu příležitost!« To si pamatoval po celý život. Již v mládí hleděl spolužáky chrániti před špatnou společností. Hrál divadlo a vystupoval jako kouzelník, aby tak přitáhl mládež k sobě, avšak

potom jim udělal kázání, jak je byl slyšel ráno v kostele.

Jeho apoštolská horlivost působila, že se třásl, když viděl, že Bůh jest urážen. »Když vidím urážku boží, říkával, bojoval bych proti celému vojsku, abych jí zabránil.«

Neustoupil i když mu hrozilo nebezpečí života. Když mu někdo řekl, aby se šetřil, odvětil: »Postarejte se o to, aby ďábel přestal duše vrhati do věčné záhuby, potom přestanu i já obětovati se za ně.«

Před kostelem sv. Dominika v Turině setkal se jednou se zedníkem, který uklouzl a byl by upadl, kdyby Don Bosco ho nebyl zadržel. Zedník děkoval mu slovy: »Nebýti Vás, byl bych upadl!« Don Bosco na to: »Kéž bych mohl i vaši duši zadržet, aby nepadla do pekla!« — Tato prostá slova působila na zedníka tak, že se brzy vrátil k Donu Boscu a prosil ho o životní zpověď.

Když umíral zvolal slabým hlasem: »Zachraňme mládež!«

Horlivost přemáhá nechuť.

»Dbáš-li chuti a nechuti při práci, nepřijdeš k ničemu. Pevná vůle Bohu se líbiti a bližnímu sloužiti je pevnější a spolehlivější než všecka chuť.« (Paláu).

Horlivost se těší z protivenství.

Když nejvyšší kněz a zákoníci zakázali apoštolům hlásati slovo boží, odvětili: »Poslouchati

slušť více Boha než lidí.« (Sk. ap. 5, 29.) A když byli za svou apoštolskou činnost krutě mrskáni, odešli z velerady »s radostí nad tím, že byli hodni učiněni utrpěti pohanu pro jméno Ježíšovo.« (Sk. ap. 5, 41)

Příčiny malomyslnosti.

1. Pýcha, proto se cvič v pokoře.
2. Neúspěchy, proto buď na ně připraven. »Jiný je, který rozsévá, jiný, který sklízí.«
3. Vlastní hříchy a nedokonalosti. Bůh nás nechává padnouti, abychom nezpyšněli. »Padne-li spravedlivý sedmkrát, zase povstane, avšak hříšník zůstane ležeti v hříších svých.«

Prameny horlivosti.

Chceš-li, aby nikdy o tobě neplatila slova Spasitelova: »To mám proti tobě, žes opustil lásku první« (Ap. 2, 4), musíš často přistupovati k pramenům pravé horlivosti. Tyto prameny jsou: Exercicie, Kristus v nejsvětější Svátosti, duchovní čtení, rozjímání, modlitba, úcta k Duchu sv.

2. Pokora.

Pokora je pravda« (sv. Terezie), a proto že je pravda, má

apoštolské oči.

Povím vám příběh, který jsem četl v jedné ruské knize. Přišel jednou na své cestě francouzský kupec do ruské vsi a slíbil chudému děvčeti, že

si ji vezme, aby s ním šla do ciziny. Dala se přemluviti a tajně s ním odešla. Cestou ji nechal a cestoval dále bez ní. I musela se protlouci bez peněz do vlasti, musela dlouhé dni putovati a přišla konečně na smrt unavená a hladová v rozedraných šatech do vsi. Její matka s ní však zacházela jako s vyvrhelem, spáti ji nechávala v noci v tenkých šatech na studené síni a nepromluvila s ní vlídného slovíčka. Potom matka onemocněla a za několik dní ležela na marách. Když kněz rakev v kostele žehnal — prohlásil veřejně před celou obcí: »Tahle je vinna — zármutek z takové dcery matku usmrtila.« Jestli se jí už před tím vyhýbali a ji odkopávali, bylo teď ještě hůře. Nikdo ji nechtěl do práce. A kde ji uviděly děti, házely po ní kamením a nahlas se jí vysmívaly. Konečně jí dovolil pastýř, aby mu pomáhala hlídati stádo, a dával jí za to kousek chleba. Ale to již měla úbytě a jen se ještě vlekla. Byl to pak trapný pohled, když tak prchala před dětmi, které za ní běhaly s hlasitým pokřikováním, jak se někde ukázala. To viděl vznešený muž, který bydlel blízko vesnice. Měl s ubohým děvčetem nejhlubší soustrast a rozhodl se jí pomoci. Když děti zas jednou házely kamením a pokřikovaly za ní, postavil se jim do cesty a řekl: Dost, děti, poslouchejte, něco vám povím: A vypravoval jim, jak byla Marie nešťastná, jak hrozné musela pykati za svou lehkomyslnost, jak hanebně se k ní zachoval cizinec a jak se teď blíží k smrti. Děti naslouchaly s otevřenými ústy, neboť o tom

dosud nic neslyšely, leda o tom, jak špatné a zpustlé děvče je Marie. Od té chvíle byly jako vyměněny. Nahlédly za kulisy. Chlapci pozdravovali Marii a přinášeli jí jídlo, děvčata k ní přicházela a říkala jí: »My tě máme rády, Marie« — a celý ten hlouček dětí byl tak něžný a srdečný, že ona chudák byla docela blažena a ani nevěděla, jak jí bylo, a když za čtyři týdny zemřela neměl již její obličej toho utrápeného, uštvaného výrazu, nýbrž ležela tu na bídném loži s radostí a pokojem v tváří a v ruce měla poslední kvítky, jež jí děvčátka donesla. — Leckterý uštvaný a utrápený člověk byl by tak zemřel v pokoji, kdyby mu byl zavčas přišel spasitel, který by byl druhé zbavil nelítostné slepoty a byl jim plný slitování vypravoval příhody svého života a byl jim dal nahlédnouti, jak byl nešťasten.

Také jste se už bezmyšlenkovitě smáli a pokřikovali nebo dokonce kamením házeli po lidech, kterých nikdo neměl rád a které všichni nechali na holičkách? Nemáte strach, že mezi nimi byl někdo takový jako ubohá Marie — někdo, kdo hrozně trpěl a tak nesmírně málo měl radosti?

(B. V. Foerster.)

V pokoře je síla.

Sv. Klement Maria Hofbauer prosil ve Varšavě o dary pro sirotky, o něž pečoval. Přišel též do hospody, kde dva muži právě hráli v karty. Jeden z nich se tak rozčilil, že byl vyrušen, že povstal a plivl prosebníku do tváře. Tento

zůstal však klidný, utřel si kapesníkem tvář a s jemným úsměvem řekl: »Dobrá, to bylo pro mne a teď mi ještě něco dejte pro moje sirotky.« Muž byl na chvíli zaražen, a pak mu dal všecky peníze, jež měl u sebe, a na druhý den ráno — přišel k sv. Klementu ke sv. zpovědi.

Pokora přemáhá bázeň lidskou.

»Ne počet a běsnění nepřátel je naše nebezpečí, nýbrž nerozhodnost a zbabělost tak mnohých katolíků.« (Pius X.)

Více než násilím působí nepřítel posměchem a tupením. Bázeň lidská . . . . Jak mnohý, jenž zmužile bojoval na bojištích, a jenž i dnes v neštěstí zůstane pevným — před jedovatým slovem, posměšným pohledem, pohrdlivým úsměvem ztrácí veškeru odvahu a bojí se.

Don Bosco říkával: »Abychom dobré činili, potřebujeme jen trochu zmužilosti, musíme býti ochotni přijmouti každou urážku, nesmíme nikdy nikoho zahanbiti, musíme vždy býti laskavi.«

Jesuita mezi bandity.

P. Mikuláš Bobadilla, přítel sv. Ignáce, šel jednou na svých apoštolských cestách pustým údolím v království Neapolitánském. Tu obklíčili božího muže lupiči. Avšak jejich surová slova a hrozby nijak nepůsobily na pocestného. Zpíval si jednu duchovní píseň za druhou. Lupiči umlkli a jakási veselost se jich zmocnila. To poznal missionář a promluvil k nim takto: »Milí

přátelé, zdá se mi, že jste již dlouho neslyšeli kázání. Je-li vám libo, udělám vám kázání a když skončím, můžete se mnou dělati, co chcete.«

Hlasitým smíchem a veselými výkřiky vybízeli lupiči jesuitu, aby tedy kázal. Sedl si na skálu a začal takto: »Čím vážněji na vás hledím, tím více se mi zdá, že jste velice podobni Pánu našemu Ježíši Kristu!« »Výborně« volali lupiči, nadšení úvodem kázání a s napětím poslouchali, jaké bude pokračování.

P. Bobadilla pokračoval: »Kristus žil mezi hříšníky — vy také! Kristus cestoval pěšky po horách, nemaje vozů ani koní jako boháči — vy také. Kristus neměl, kde by hlavu položil a musel často nocovati pod širým nebem — máte vy se lépe? Kristus řekl: Běda vám, boháči! — není-li to také vaše mínění? Kristus byl pronásledován, musel utíkati před svými nepřáteli, a když ho měli v moci, křičeli: ukřižuj ho, ukřižuj ho! — vám lidé přejí totéž, hanebnou smrt.« Hlasitý souhlas posluchačů byl znamením, že slova missionářova padla na půdu dobrou.

Teď kazatel se vzpřímil a s důrazem skončil své kázání: »Kristus na kříži umíraje odpustil lupiči a vražedníku na pravici a slíbil mu ráj. A tak chce též i vám udělati, když budete činiti pokání!«

Hrobové ticho; vážně hledí lupiči k zemi; Bobadilla mluví dál, mluví slova apoštolské horlivosti a otcovské lásky. Zřídka měl na kazatelně

tak veliký úspěch jako tehdy: Všichni zanechali svého hříšného řemesla a začali život křesťanské spravedlnosti.

»Nadarmo«.

Často musíme říci se sv. Petrem: »Celou noc jsme pracovali a nic jsme nepolapili.« Proto chceme opustiti loďku a sítě a odejíti. Vždyť beztoho nic nepomůže, všecko je nadarmo. — Co je příčinou takových myšlenek a řečí? Skrytá pýcha! I při svých apoštolských skutcích nehledáme Boha, nýbrž sebe. Konáme **modloslužbu místo bohoslužby**. Bůh nenávidí modloslužby. Neposuzuje dílo podle úspěchu, nýbrž podle úmyslu. Celou noc pracovati a nic nepolapiti, má před Ním takou cenu jako plné sítě.

»Nadarmo jsme se modlili!« Jak povrchní a nespravedlivá jest to řeč. Modlíme se přece z povinnosti a ne z vypočítavosti. Modlíme se, protože je přirozeno, aby mluvil tvor se svým Stvořitelem. Modlíme se, protože se nesluší nevšímati si toho, jenž nám stojí nejblíže. Modlíme se, protože mluviti s Nejvyšším jest nejen naší povinností, nýbrž i největší ctí.

Nadarmo se modlíme? Jak to můžeme věděti, nejsouce vševědoucí? Jsou modlitby, jejichž výsledku nevidíme, avšak **není modlitby, která by byla nadarmo.**

»Nadarmo jsme pracovali!« Jaká to krátkozrakost, takto naříkati! Netrpělivi jsme, že nevidíme růsti símě Slova Božího. Símě klíčí a roste,

aniž si jest vědomo, jak se to děje. Sémě dobré potřebuje času. Po letech, po desítiletích, možná teprve na smrtelném loži začíná dobré slovo přítelovo nebo matčino z dávných dob dětství klíčiti a přináší pak užitek pro věčnost. Nemáme práva říkati »nadarmo«, protože nejsme vševědoucí.

I když se nedočkáme, až obilí dozraje ke žním — co na tom záleží. Jest lidsky vysvětlitelno, že se radujeme, když můžeme s jásotem svážeti plné vozy do stodol. Avšak daleko krásnější a záslužnější je, když v bouři a nečase rozséváme sémě dobré a potom, znaveni prací a horkem dne, uléháme do hrobu.

Možná že ten, jenž snáší snopy domů, bude připisovati všecky zásluhy sobě a zapomene na rozsévače v hrobě. Avšak Bůh naň nezapomene. U něho platí rozsévač právě tolik jako ten, kdo sklízí, ne-li více.

Jenom jedna práce je skutečně nadarmo a bezcenná — totiž práce, která není vykonána **pro Boha.**

Apoštolská závist.

Je to nejošklivější druh závisti. Patří mez hříchy proti Duchu sv. Avšak jak lehce se vplíží do srdce našeho! A běda, když ji hned nevytrhneme jako jedovatou bylinu. Farizeové, kteří Spasitele na kříž přibili, jsou nám odstrašujícím příkladem, jak daleko přivede závist i duši horlivou. Chápeme, proč Kristus Pán u svých

apoštolů závist již v zárodku chtěl udusiti: Když přišli do Kafarnaum, tázal se jich: »O čem jste se na cestě hádali?« Oni však mlčeli, neboť se byli na cestě mezi sebou přeli, kdo z nich jest větší. I posadil se a povolav dvanácte, řekl jim: Chce-li kdo býti prvním, bude ze všech posledním a služebníkem všech. I promluvil k němu Jan a řekl: »Mistře viděli jsme kohosi, jenž s námi nechodí, on ve jménu tvém vymítá duchy zlé; i bránili jsme mu« Ježíš pak řekl: »Nebraňte mu . . . Neboť kdo není proti vám, jest pro vás.« (Mk. 9, 32-39.)

Apoštolská poslušnost.

Církevní dějiny nám dokazují, že již často hnutí dobré, pocházející ze snahy obnoviti svět, octlo se v sektářství, když duše horlivé neměly ducha poslušnosti. Jako při každém duchovním snažení tak i při apoštolské činnosti jest největší překážkou naše malé já. Když jednáme podle své vůle, vždycky jsme v nebezpečí, že nehledáme Boha, nýbrž sebe. Proto velicí apoštolové a skuteční reformátoři vynikali poslušností.

Apoštolská moudrost.

Když pokora je pravda, pak apoštolové nebeskou pokorou osvícení dávají na jevo božskou moudrost, která překonává všecku moudrost učenců tohoto světa. Kristus řekl: »Otče, děkuji ti, žes to skryl před učenými a zjevil maličkým.«

Styk s prchlivými a rozčilenými.

Nic na světě snad není těžšího než zůstati klidným a chladným, máme-li jednati s lidmi rozčilenými a prchlivými. Byť měl člověk sebe lepší předsevzetí — na všecko se zapomene, jakmile zas upadne prchlivý do svého rozčilení a začne metati své jiskry. Jeho rozhorlení a jeho hrubost nakazí rychleji než osypky a spála, a nakažený pak často zuří hůře než ten, který začal. Potom bývá člověku líto, že se zas tak spustil, a přece neví, jak by se toho mohl uvarovati. Co tu činiti? Řeknu vám dnes prostředek, který sice také není neomylný, ale přece velmi dobře poslouží: třeba si představiti, že je člověk lékařem a že má ošetřovati nemocného. Prchlivec totiž není opravdu zcela zdráv, aspoň trpí nějakou slabostí nervů a ve chvíli záchvatu zuřivosti nutno s ním vůbec zacházeti jako s duševně chorým a míti s ním jen soustrast, ale neodpovídati mu jako zdravému a jeho bolavé nervy ještě stále více dráždíti.

Jak se však jedná s duševně chorými? Snažíme se je nenápadně odvrátiti od jejich utkvělých myšlenek na něco jiného. Neodporujeme jim, nýbrž přisvědčujeme velmi vlídně jejich mínění, jednáme tak, jako bychom s nimi docela souhlasili, a pokoušíme se je takto uklidniti, aniž toho sami pozorují. Můj přítel byl jednou návštěvou v blázinci a stál tam s choromyslným na

balkoně druhého poschodí. Tu mu řekl: »Skočte teď dolů, já jsem Pán Bůh a postarám se o to, abyste se dostal dolů bez pohromy«. Kdyby přítel byl nyní »Pánu Bohu «odporoval, byl by se možná dostavil výbuch zuřivosti a »Pán Bůh« by ho byl shodil. Proto mu řekl »Milý Bože, věřím ti zajisté, že se dostanu dolů zcela bez pohromy, ale víš tady u tebe v nebi je tak krásně, že bych u tebe raději ještě trochu zůstal«. I usmál se »Pán Bůh« polichocení a uspokojil se tím. A vidíte, tak se také může nejlépe zacházeti s prchlivými a rozčilenými. Nesmí se jim do očí ostře odporovati, nýbrž uklidňovati je tím, že přistoupíme na jejich mínění a nápady a že je hledíme nepozorovaně odvrátiti od nerozumností nebo vyčkáme vůbec jiné, klidnější chvíle, abychom na ně působili. Potká-li se člověk na cestě s ujíždějícím kočárem, nevrhne se přece splašeným koním zrovna do cesty, ani jim najednou nestrhne otěží, nýbrž napřed s nimi kousek poběží. Sice by nás srazily a nemohli bychom jich zastaviti. Právě tak je to i s lidmi, kteří ztratili otěže rozvahy, takže se jim strach a hněv splaší — i tu je třeba kousek běžeti s nimi, sice splašení jen ještě více zdivočejí a nás srazí. Rozčileným a podrážděným by se mělo projevovati především mnoho lásky i laskavosti, zvláště když jsou »bez sebe«, neboť vzkypění pochází vlastně odtud, že takoví citliví lidé při každé příležitosti se domnívají, že je někdo napadá, uráží nebo poškozuje, a že se pak hned

horečně stavějí na obranu, tak jako zajisté i slabé tělo mnohých lidí na sebe menší poruchu odpovídá už horečkou a tlučením srdce.

Doporučuji-li takovou shovívavost a mírnost, nepravím tím nikterak, že máme od rozčilených a nevázaných lidí prostě všecko strpěti. Tím bychom jim samým prokázali nejšpatnější službu. Pravím jen: Všecko má svůj čas. Hana a výtka ve chvíli rozčilení naleje jen oleje do ohně; popuzený si potom sice uvědomí, že se chová nedůstojně — ale právě to ho tím více rozzuřuje na toho, kdo ho ponuk'. Chováme li se však hodně laskavě a klidně — což je zajisté mnohdy neobyčejně těžké — tak to druhého později hluboce zahanbí a pohne k vděčnosti a naideme potom příznivou půdu pro vážné slovo zármutku a podivu, že se něco takového stalo. Musíme však i zde »stavěti prchajícímu nepříteli zlaté mosty« a nesmíme příliš zacházeti v ponižování — raději vyslovme přesvědčení, že snad byl druhý tu hodinu trochu churav: však, že jindy již dokázal, jak se pevně ovládne, a také ví, že s ním dobře smýšlíme a nechceme ho uraziti.

Domácími lékaři nejsou jen doktoři, kteří v nemoci přicházejí — ne, vlastními lékaři domácími jsou ti lidé, kteří ve svém domě nejsou buřiči a řváči, nýbrž mírnými a moudrými hlasateli míru, kteří dovedou rozumně zacházeti s ostrými kartáči a řádně pomáhati při náhlých záchvatech a umějí promluviti chladivá slova, dosáhne-li horečka duší již 39 stupňů.

Sláva takovým domácím lékařům a lékařkám!
(B. V. Foerster)

Don Bosco a generál.

Jednoho dne byl Don Bosco pozván na oběd u hraběte Camburzano. Mezi hosty byl také známý vysloužilý generál, který již dávno zanedbával své náboženské povinnosti. Se zájmem pozoroval generál sluhu božího a po obědě přišel k němu a řekl: »Řekněte mi nějaké dobré slovo jako památku na svou návštěvu.« »Pane generále,« odvětil Don Bosco, »modlete se za mne, aby ubohý Don Bosco spasil duši svou.« »Já za vás se modliti?« zvolal generál překvapený neočekávanou odpovědí, »dejte mi raději nějakou dobrou radu.« — »Modlete se za mne,« opakoval Don Bosco, »jak jste viděl, všichni kolem mne se domnívají, že bych brzy mohl býti prohlášen za svatého. Nepoznávají svého omylu, že jsem ubohý člověk. Pomozte aspoň vy mně, abych spasil duši svou.« Když však generál po třetí žádal jinou dobrou radu, skončil Don Bosco svůj rozhovor těmito slovy: »Má rada jen pro vás zní takto: Pamatujte i vy na to, abyste spasil duši svou.«

Generál, dojat těmito slovy, řekl: »Děkuji vám za tato slova. Chci ode dneška se modliti a budu se modliti za vás. Modlete se i vy za mne!«

Generál se stal horlivým katolíkem. Často říkával svým příbuzným: »Ano, Don Bosco mi

musel toto napomenutí dáti. Jenom on dovedl ke mně mluviti s takovým jemnocitem a zároveň s takovou upřímností.«

Sv. Ignác a František Xaverský.

František byl pyšný student, jehož jediným ideálem bylo, státi se slavným profesorem. Sv. Ignác, který s ním bydlel, ho napomínal: »Františku, co pomůže člověku, byť i celý svět získal, ale škodu trpěl na své duši.« František na to: »Nechej si své kázání!« Ignác mlčel, avšak uvažoval, jak by získal srdce svého přítele. Jednoho dne přišel k němu a prosil ho: »Františku, víš, že jsem pozdě začal studovati a moje vědomosti mají mnoho nedostatků. Nechtěl bys mi trochu pomáhati ve studiích?« Františkovi lichotilo, že starší Ignác přichází s takovou prosbou k němu. Půl srdce bylo již získáno. Ignác však moudře ještě počkal. — Jednou František neměl peněz. Ignác vypůjčil si potřebný obnos a dal jej příteli. Teď měl již jeho srdce celé. Ve vhodné chvíli mu nabídl: »Františku, nechtěl bys dělat exercicie.« František svolil, a z pyšného studenta stal se horlivý apoštol Indie.

3. Důvěra.

Kristus řekl: »Důvěřujte, já jsem přemohl svět« (Jan 16, 33), a sv. Pavel povzbuzuje apoštoly: »Je li Bůh s námi, kdo proti nám? A když apoštolové nemohli uzdraviti posedlého zlým duchem a tázali se Ježíše: »Proč nemohli

jsme my ho vymítnouti?« pravil jim: »Pro nevěru svou. Amen zajisté pravím vám: Budete-li míti víru jako zrno hořčičné, řeknete této hoře: »Přejdi odtud tamto« a přejde, a nic nebude vám nemožo.« (Mt. 17, 19.) (Viz: Nač se ještě modliti? Životem č. 9, str. 18.)

Obrázek z činnosti Armády spásy.

Univ. profesor Clasen popisuje ve své studii o činnosti Armády spásy v Londýně t. zv. »volnou snídani« takto: »V noci v 11 hod. jsem se dal na cestu, v hlavním stanu jsem obdržel balíček lístků *) a se svým přítelem jsem šel do Westminstru. Bylo mi řečeno, že vstupenky mohu rozdati podle libosti. Šel jsem podél Temže; často mne oslovovaly temné postavy. Jedny stály u zdi, jiné seděly na kamenných lavicích, na něž položily noviny, aby byly chráněny proti zimě. Ráno v 7 hod. stála dlouhá řada mužů u dveří útulny. Za půl hodiny byli po padesáti pouštěni dovnitř. Všichni se museli podle možnosti očistiti a v 9 hod. bylo jich 392 v sálu. Za denního světla působili na mne z velké části dojmem nezapomenutelně hrozným: tělo zohyzděné alkoholem, nemocemi a neřestmi, oblečené v hadry, jakých jsem neviděl v žádném městě

*) Nápis lístků zní: »Odevzdavateli, který je bez přístřeší a pomoci, dovolte vstup příští neděli do útulny 115 a Blockfriars Road. 7,30 hod. mytí a kartáčování, 9 snídaně, 10 bohoslužba: všecko volné. Po stranách stojí: Vzdej se hříchu! Vrať se k Bohu!

na pevnině, výraz tváře zvířecky tupý. Většina jich spala; v teplé místnosti ani hlad jim v tom nebránil. V 9 hod. dostali chleba, koláčů a sýra; každý obdržel svůj díl zabalený v papíře a tolik, že i nejhladovější se mohl nasytiti. K tomu se přinášelo ve velikých džberech kakao, z něhož dostal každý, kolik chtěl. Za chvíli bylo všecko jak smeteno, a skoro všichni usínali; děsný obraz nepopisatelné bídy a zpustlosti. V 10 hodin začaly bohoslužby. Již první píseň »Skála spásy« probudila spící. Zdálo se mi, že je nemožno, náboženský působiti na tak lhostejný dav. Avšak mýlil jsem se. Skoro všichni smekli. Potom se modlil jeden salutista: »Bože, prosíme tebe, sešli Ducha svého na tyto muže. Pomoz jim, aby nabyli nové zmužilosti a nové naděje, aby znova začali životní boj. Prosíme tě, aby ještě dnes ráno klekli k nohám tvým, spas je pro věčnost.« Teď začal velící důstojník: »Je věčnost, a vy jste na cestě k ní.« Dovedl ve své řeči vmísiti mezi vážná slova tolik humoru, že — mně se to zdálo zázrakem — všichni posluchači se hlasitě smáli. — Následovaly písně a svědectví, a lidé, kteří před chvílí rozdávali chléb a kakao, vystupovali jako řečníci. Jeden řekl: Mé hříchy a má pošetilost ponížily mě více než mnohého z vás. Avšak Ježíš mě zachránil.« Druhý vypravuje obšírně, jak byl vychován od dobrých rodičů, ale jako zpěvák dal se do pití, až ho Armáda spásy našla na ulici. Pět roků tomu, co jest jiným, veselým člověkem. Když řečník skončil, zpíval solista

krásným tenorem píseň: »Podivné jsou cesty božÍ.« Následovala zase svědectví. »V tomto sále našel jsem jednoho dne v neděli ráno zase Boha. Bylo to před třemi roky. Matku jsem přivedl do hrobu a rodinu na mizinu. Teď však podporuji nemocnou sestru.« Další svědek vypravuje v irském nářečí, že seděl tehdy v páté lavici uprostřed. Kdyby ho nebyl důstojník našel v oné noci, byl by dnes někde na dně Temže; neboť byl rozhodnut skončiti svůj život. — »Kdo teď sedí na onom místě?« tázal se důstojník, »prosím, aby vstal.« Byl to stařec v cáry oděný, žalostná postava. — Pozornost všech byla napjata, ani jeden již nespal.

Po svědectvích měl velící důstojník závěrečnou promluvu: Vidíte tedy, jest možno se obrátiti. Přišli jste sem dnes ráno, ani nevíte, jak a proč. Ruka boží vás sem vedla. Bůh vás chce spasiti, jenom když nezatvrdíte srdcí svých a poslechnete hlasu jeho. Myslíte, že to nejde? Vzpomínáte na minulost, kolikrát jste povstali a zase padli? Nechte minulost minulostí! Bůh jest ještě dnes všemohoucí. On tě neopustí, budeš-li jenom upřímně chtíti. Již ti netřeba toulati se ulicemi bez domova a bez přítele. Slyšel jsi, co Bůh v jiných způsobil. I tebe chce spasiti, a to ještě dnes v tuto hodinu. Zapřisahám tě při vzpomínce na tvou ženu, na tvé dítky, na tvou matku. Možná že jsou již v hrobě. Slyš, jak tě prosí: Milý muži, milý otče, milované dítě, zanech dosavadního života . . . Nyní jdi, kam chceš: oněmi

dvěřmi ven do bídy, zimy, hříchu a zkázy, aneb sem k lavici pokání, k pokoji, ctnosti a štěstí časnému a věčnému. Pro co se rozhodneš?

A nyní konec. Salutisté zazpívali píseň, část tuláků zpívala s nimi. Důstojník mezitím volal: »Pojď, pojď přece! a jeden za druhým přicházel, zatím co 332 loudavým krokem ubírali se k východu — nenabyli důvěry v sebe. K lavici pokání přišlo jich 59. Mám za to, že ani jediný z nich nezůstal bez zaroseného oka, tak též mnohý z odcházejících zaslzel. Nemohu zapomenouti na onu chvíli. Mnozí hlasitě vzlykali a volali k Bohu . . . .«

Nalomené třtiny nezlomí.

Zesnulý hrabě Cesare Balbo vyprávěl, že v jeho přítomnosti přivedli sedláci z Nizzy Monferrato k Don Boscovi chlapce, chtějíce tohoto jemu svěřiti, poněvadž bída z něho učinila skoro blbce. Bosco pohladil chlapce a ptal se ho, co umí. Z nesouvislých vět chlapcových bylo možno seznati, že nic neumí a nic nezná. Konečně se ptal Don Bosco, dovede-li uhodnouti čísla a si hráti. Nešťastníku zaleskло se v očích, jak spokojeně přikyvoval. Kněz obrátil se k přítomným a zdálo se, jakoby byl něco skvostného získal a řekl vážně: »Chlapec se mi hodí«. Přijal ho. Uplynulo několik let a hraběti Balbovi se jednoho dne oznámí návštěva salesiána neznámého jména. Přijal ho a měl před sebou kněze příjemného zevnějšku, čilého ducha a rozumu, který ho takto

oslovil: »Neznáte mne? Jsem onen chlapec, který za těch a těch okolností byl v Nizze od Dona Bosca přijat«. Zkrátka Don Bosco správně četl v duši slabomyslného a podařilo se mu udělati z něho muže, který byl schopen vésti velmi důležitou kolej.

Důvěra získává zase důvěru.

Zběhové a zloději, karbaníci a špekulanti, lupiči a chlapci sodomité jsou mezi 40 chovanci Ochranovny. Není ovšem snadno s touto společností vyjíti, a dříve byly na denním pořádku vzrušující výstupy, a chlapci ještě utíkali. Co pomohlo, když dveře se uzamkly a dokonce i okna řetězy se zatáhly? Nebylo možno jinochy přimětí, aby nějakým způsobem přec neuprchli. Od té doby však, co je v ústavě nový ředitel a co nahradil výchovnou soustavu trestati přestupky soustavou obrniti chovance mravní silou, aby přestupků vůbec se nedopouštěli, vše se změnilo.

Nový ředitel kázal hned prvého dne odstraniti s oken řetězy a jen jeden takový podržel, aby jej mohl později kdysi ukazovati jako dávno a naprosto už minulou zvláštnost. Potom začal vysílati chlapce na posilky, ano vyzýval jednotlivce, nebylo-li pro ně právě místa vejspárně, aby šli spat do otcovského domu a aby ráno se zase vrátili. Dveře na ulici se přestaly uzamykati na klíč. Ačkoliv se vše tak nápadně změnilo, nepokusil se už nikdo uprchnouti. Ředitel Kehrein poutá své chovance mocnějšími pouty než jsou

ona ze železa — věnuje jim důvěru. — Důvěřuje jim, ačkoliv zná celý rejstřík jejich hříchů a ke cti těchto »lupičů« nutno vyznati, že mezi těmito zanedbanci a mravními trosečníky sotva se najde někdo, kdo by se neukázal této důvěry ve své lepší já hodným. Snad ani volnost už chlapce nevábí a to proto — že se už nezavírají.

(Štancl, Dílo salesiánské.)

»Ejhle, hledám ztracené«.

Ředitel kterési londýnské věznice byl jednou, všecek zoufalý pro zuřivou ženu, která se v žaláři chovala jako dravé zvíře a zdála se všem ve zločinnosti nevyhojitelnou. I nabídla se jedna paní z Armády spásy, že ji navštíví, aby ji uklidnila. Nechala hlídače venku, vešla zcela sama do cely, přistoupila k trestance, která právě seděla na židli a ztrnule hleděla z okna, a dala jí polibek na čelo. Potom ji uchopila za ruku. Trestanka ani nevěděla, jak jí bylo. Možná, že nikdy v životě nedostala polibku. Propukla v hlasité štkaní a byla s ní řeč, jako s dítětem. Svěřila se návštěvnici s celým životem. A když byla z vězení propuštěna, byla jako vyměněná a jest od té doby z těch, které se nejvíce obětují v práci pro Armádu spásy. Jak mnohý zdánlivě nevyhojitelný člověk mohl by tu být ještě zachráněn takovou návštěvou plnou bratrské nebo sesterské účasti! Kdyby se tak soucitní muži a ženy stali pravidelnými návštěvníky žalářů — místo aby trestanci byli zavřeni jen se svými

temnými myšlenkami! Viděl jsem jednou, jak s kazatelny vězeňské kaple visela veliká tmavočervená pokrývka, na níž bylo vyšito zlatými písmeny: »Ejhle, hledám ztracené«. Jak je jich však málo teprv, kteří opravdu hledají ztracené! Zde si odsedí lidé ve chmurné samotě nebo ve špatné společnosti jiných zločinců svůj čas a stráž ví: Sotva že budou propuštěni, vrátí se sem zas co nejspíš — ba většinou na delší dobu než poprvé.

Jednou mě vzal ssebou vězeňský lékař do cel několika mladistvých zločinců. I myslil jsem, že se zjeví samé malé dravčí obličeje. Jak jsem byl udiven vida místo toho zcela klidné a příjemné pohledy, některé dokonce s velmi dobráckýma, přívětivýma očima a jemnými tahy. Mnozí měli ovšem výraz drzý a zdivočelý — ale nikdo takový, abych byl mohl říci: tomu již není pomoci. Když jim lékař hladil hlavu a ptal se jich, jak se jim vede, usmívali se mu tak vděčně a skromně do tváře, že to muselo člověka hluboce dojmouti. Většinou si odpykávali trest za hromadné krádeže — ale jsem jist, že by byli nekradli, kdyby byli o ně měli lidé zavčas laskavou péči a trochu víc radosti v životě. Jak by to také jinak bylo možné, že zločinci většinou pocházejí z chudých vrstev, kde lpí na dětech tolik hladu a trampot od malička, kde musejí pomáhat vydělávat, místo aby si hrály a se smály, a kde rodiče nemohou své děti vychovávati, protože musejí často oba celý den pracovati v obchodě

nebo v továrně? Jest ovšem jistě pravda, že chudí lidé většinou zůstávají poctivými až do smrti a vyhýbají se i největším pokušením, třeba by hladověli a mrzli — ale ti měli nad sebou aspoň věrné a dobrotivé oko matčino, které neuhasitelně zářilo nad jejich životem, nebo nějak šťastně založenou povahu — ale kde i to schází a kde dítě vidí a slyší celý den hádku a svár a hrubost — jakpak má vejíti dobro do jeho duše? Dejte si otázku: Jak by to asi vypadalo ve vašem srdci, kdybyste směli svá přání psáti ne na vánoční lístek, nýbrž byste museli všecko smutně v srdci uzavříti a museli prodávati na ulici sirky, kdy u jiných hoří vánoční stromek? Zdalipak byste nevešli v pokušení něco sebrat, co vám nepatří? Jen považte, jak jste již mrzuti, když se vám nevyplní jen oblíbené přání!

Pravím vám toto všecko, abyste viděli, jak lehko lze ztratiti pravou cestu, i když někdo není zcela špatným člověkem, a že to není dokonce naší zásluhou, zůstáváme-li dobrými, a že bychom snad také byli zdivočeli, kdybychom ve svém dětství nebyli měli pravé lásky a radosti a dobrého příkladu. Máte-li tedy mezi svými kamarády někoho, který je tak nějak zatvrzelý a hrubý a potměšilý, neříkejte hned: »Toho již lékaři pochovali — s tím škoda mluvit«. Sice byste mohli být vinni, že budu jednou opravdu ztracen. Právě vy mu možná můžete věnovat dobrotu a přátelství, jimž se může uzdraviti a které dosud marně hledal s žíznivým srdcem. A řeknou-li

vám rodiče: »S tím nic nemějte, ten by vás mohl pokaziti svými špatnými vlastnostmi« — jděte k nim a řekněte: »My chceme jej nakazati láskou, dovolte, zkusíme to!« Však čtete v pohádkových knihách tolik o princích a princeznách, kteří byli nějakou zlou čarodějnicí zakleti a proměněni ve zvíře a teď čekají na osvobození. A tak potom přijde konečně někdo, kdo je má opravdu rád a nebojí se jich — ten tu kletbu sejme a vysvobodí je. Tak je to také ve skutečnosti s mnohými lidmi. Zdá se, že jsou očarováni a proměněni ve zlé zvíře — ne skutečným čaroděj̆em, ale neštěstím a špatným příkladem nebo nesprávným zacházením a nelás̆kou. A vy je můžete vysvoboditi, nikoli vlídností a úctou, kterou jim budete prokazovati, nýbrž i tak, že jim budete hledět vnésti do života nějakou radost.

Jeden velký ruský básník byl po několik let v žaláři na Sibiři a měl tam hojně příležitosti pozorovati nejhorší zločince. Vypravuje, jak tam bylo lehko dobrému veliteli. Několik málo přátelských slov neb i slušné zacházení a lidé prý byli jako vyměněni. Jako děti prý se radovali a projevovali bezmeznou vděčnost. Lze-li tedy i úplně zesurovělé lidi napraviti dobrým a lidským zacházením, je-li pak ještě potom oprávněno říci o kamarádech: »U nich se pořídí jen s hrubostí — škoda každého dobrého slova?

(B. V. Foerster).

4. Láska.

Otec na poušti.

Poustevník měl několik ovcí. Jednou v noci uslyšel ze stáje podezřelé šustění. Vzal lucernu a šel do chléva. Tu spatřil dva zloděje. Neočekávaným pohledem úctyhodného muže byli tak polekáni a zahanbeni, že stáli jako ztrnulí. Zbožný muž jim řekl: »Bratři, víte, že světské vrchnosti trestají krádež. A byť by i zloděj unikl trestu tohoto světa, neunikne spravedlivému Bohu, který dal přikázání: Nepokradeš. Varujte se v budoucnosti krádeží a živte se poctivě prací svých rukou. Nebude vám potom třeba v noci vstávati, a s menší námahou dobudete více než tímto hříšným řemeslem. Ale aby dnešní noční práce vaše nebyla nadarmo, daruji vám jednu ovci. Vezměte si ji a k tomu přidám své požehnání a nekraďte již.« Vážná avšak laskavá slova svatého muže dojala zloděje tak, že se vzdali krádeží, pracovali pilně, živili se poctivě, žili bez bázně a strachu před hanbou a trestem a při dobrém svědomí a požehnání božím měli vždy dostatek chleba.

»Útočné křesťanství.« Paní Boothová, šlechetná manželka zakladatele a prvního generála Armády spásy řekla: »Bázlivý způsob, jakým se přináší Pravda boží lidem, je pravý opak toho, co žádá Pán: Jděte a hlásejte evangelium všemu stvoření! Nepraví: Stavějte kaple, a zvete

lidi, aby vešli, a když nechtějí, nechejte je. Nikoliv, máš je vyhledávati. Je jisto, že tři čtvrtiny nechtějí přijíti. Jdi na rozcestí a ke plotům a přinuť je vejíti. Nesmíme lidem dáti pokoje, musíme na ně útočiti, ať se jim to líbí nebo ne.«

»Základní myšlenkou pro všecku záchrannou práci musí býti láska. Pravé náboženství je milosrdenství neb dobrota neb láska. Láska je: dáti celou svou bytost, abychom dobré činili a obšťastnili jiné.«

Učíme zachráněné muže a ženy, aby dali i život svůj za spásu jiných neboť Krista následovati znamená: všecky své zájmy a požitky a statky, i život obětovati, abychom zachránili odbojný svět.«

Obětavost.

Armáda spásy žádá od svých stoupenců veliké oběti: úplnou zdrženlivost od alkoholu, tabáku, tanců, kabaretů a pod.

Práce pro spásu duší se vykonává bez odměny. »Důstojník« podepíše revers, ve kterém se zavazuje, že nebude přijímati darů. Jen v případě nouze smí přijati potraviny. Důstojníci obdrží jen to, co k živobytí potřebují.

Booth uložil svým důstojníkům za povinnost, přemoci všecken odpor před špinavou bídou a páchnoucí neřestí a odvážiti se jíti mezi vyvrhele světa a zápasiti o duše vyobcovaných z lidské společnosti. Lidé v nejšpinavějších uličkách mají míti přednost.

Knihu »Z nejtemnější Anglie« začíná Booth

těmito slovy: »Jediná moje naděje, že lidstvo bude trvale osvobozeno z bídy na tomto i na onom světě, jest znovuzrození jednotlivce v síle Ducha sv. skrze Ježíše Krista. — Avšak než mohu člověku v nouzi pomoci náboženský, musím mu hleděti pomoci sociálně.«

Slzy lítosti.

Povím vám starou italskou legendu ze středo věku. Za císaře Mauritia žil ve staré říši byzantské pustý loupežník, který neznal slitování a ani božského ani lidského zákona a který se s malým hloučkem zatarasil na hoře — odkud pustošil zemi vraždě a pleně. Kdo mu odepřel výpalné, mohl být jist, že jednu noc majetak jeho bude stát v plamenech a on sám že bude pod ním ležet ukrutně zabit. A pořád dále se šířila hrůza. I obrátil se lid konečně na mocného císaře. Ten poslal sto bojovníků — ale byli skoro všichni ubiti a ti, kteří se vrátili, hlásili, že lupič je ve spolku s čerty. A lid tomu pomalu věřil; že je nepřemožitelný. Když císař vyslechl tu zprávu, velmi zvážněl a přecházel se po komnatě. Konečně pojal záměr.

Vzal ze svého pokladu nejryzejší zlato a povolal zbožného mnicha, největšího umělce své říše, a poručil mu, aby z toho zlata vytepal skvostný svatý obraz. I pracoval mnich ve své cele dnem i nocí. Byl to svatý muž, který nedělal pro odměnu, nýbrž jen pro službu boží. Všecko srdce jeho splývalo s prací. Již byl dodělán kříž a postava Spasitelova a holubice míru s ratolestí

olivovou. A tvoře nepřestával se modliti a ve své modlitbě myslel plný nejhlubšího slitování na temné, tvrdé, zoufalé, bohaprázdné srdce, pro něž byl svatý obraz určen. A když dílo bylo dokonáno, poslal ho císař po svých poslech loupežníkovi. Bylo to v samé zimě, když vystoupili poslové na horu. Lesy byly ztuhlé ledem a sněhem — jen pod paprsky poledního slunce kapalo trochu se stromů. Konečně dorazili k ležení loupežníkovu. Stál zamračen jako velký dravec mezi svými a ptal se, čeho si poslové žádají. I předstoupil jeden a podal loupežníkovi svatý obraz a řekl: »Ten dar ti posílá císař na znamení svého milostivého srdce.« Loupežník držel skvostné dílo v ruce obtížené vínou a byl ztrnulý »Mně?« zvolal, »mně?« Třikrát musel posel opakovati své poselství, potom zavěsil řetěz s obrazem na krk — se všemi těmi tisícerými modlitbami. A nebyly ztraceny. S každým novým dnem dála se větší změna v jeho nitru. Nenacházel již radosti v ničem, co dříve chtíval. Jakési kouzlo vycházelo z uměleckého díla a podmaňovalo si celou jeho duši; seděl tu a pohružoval se plný klidu nikdy nepoznaného do každé jednotlivé svaté význačnosti. Ale čím tak zamlkl, to nebylo zlato a vnější nádhera uměleckého díla — byla to svatá duše mnichova, jež žila v každém tahu. A znenáhla se probouzel z těžkého snu svého života a nové myšlenky a city v něm vznikaly a v jejich světle viděl celý svůj krvavý život před sebou a pojímala ho trapná lítost. Ze zapomenutých hrobů vstávaly

zase jeho zločiny a ztrnulé naň zíraly a ošklivost před sebou samým přepadla ho tak ukrutně, že opustil tajně v noci své druhy a putoval mnoho dní, až došel do města císařova — zrovna když se začínaly velikonoce. I vrhl se přede vším lidem k nohám císařovým a prosil za odpuštění. Císař viděl jeho zkrušené srdce a pravil: »Kéž mi Bůh odpustí v nebesích mé hříchy, jako ti odpouštím já tvé«. Leč ten nešťastný člověk nemohl si již sám odpustiti! Dnem i nocí jho pronásledoval stín jeho zločinů. Chřadl a zemřel v nemocnici. A když se rozednívalo, zdálo se lékaři, který u něho až do posledního okamžiku bděl, že čerti a andělé bojovali o jeho duši. Pekelný vládce držel vážky a kladl na jednu misku všecky hanebnosti a ukazoval s výsměchem andělům, jak druhá miska vyskakovala, protože nebylo lze najíti v jeho životě ani jediného dobrého skutku. Tu uchopil anděl šátek mrtvého, který byl slzami lítosti všecek promočen, a hodil jej na prázdnou misku. A miska klesala — a čerti odtáhli skřípajíce zuby. I procítil lékař a spatřil, jak první paprsek ranního slunce ozářil uklidněný obličej mrtvého.

Kterépak tajemství lidského srdce nám toto vypravování odhaluje? Neptám se: Čemu se lze z toho vypravování naučiti? Neboť takové skladby tu nejsou proto, abychom se z nich snad učili jako z mluvnice nebo z početnice. Tvoří je lidé, kteří nahlédají hlouběji do lidského srdce a dále do temna života než jiní, a vnímáme-li s pozor-

ností jejich výtvory, je nám, jako by se nám otvíraly a rozjasňovaly oči a jako bychom leccos spatřovali, co nám jindy zůstávalo skryto.

Čtu-li tuto starou legendu, zdá se mi pořád, jako by mnozí lidé žili v takovém opevněném táboře a tím táborem byl vzdor a zatvrzelé sobectví — jen není daleko široko zbožného mnicha, ktrerý by jim přinesl svatý obraz, t. j. není dobrého člověka který by si vzal tu námahu a trpělivost, aby sebe sama očistil ze všeho vzdoru a veškeré sobeckosti a znamením nejhlubšího slitování je vysvobodil a přiměl k návratu. Většinou lítají jen kameny a hrozby a kletby do ohrazeného tábora a potom se řekne: »To všecko nic nepomůže — on se nenapraví.« (B. V. Foerster.)

»Všecky chyby přikrývá láska«. Př. 10,12.

K sv. poustevníku Ammonu, přišlo několik bratří rozhorlených nad tím, že do chyše jednoho spolubratra vešla ženština. »Otče«, řekli »přesvědč se sám, že ona žena jest u něho.« Sv. Ammon věděl dobře, že skutečně tomu tak jest, pomalu šel k onomu bratru, ostatní za ním. Vešel a poznal, že žena jest ukryta pod sudem. Sedl si na sud a poručil bratřím, aby hledali ženu. Když jí nenašli, napomínal je: »Bůh vám odpusť, bratři, čiňte pokání a nemyslete hned zlé o bližnímu.« Zahanbení odešli bratři a otec Ammon podal hříšnému bratru ruku a prosil ho: »Bratře, napravse!« S pláčem slíbil bratr polepšení a celý svůj život činil pokání.

Čtvrt milionu brožurek

vydal exerciční dům v minulém roce. Je třeba, aby tyto spisy se dostaly do nejširších vrstev našeho národa a tam splnily svůj apoštolát. Proto rozšiřujte je!

První ročník obsahuje tato čísla:

1 Dr. Ant. Cyril Stojan. (Črty z jeho života).
2. Velmoc tisk.
3. „... lásky však kdybych neměl ...“
4 Šťastná rodina.
5. Exercicie.
6. „Anděle Boží, strážce můj!“
7. Pomáhej duším v očistci!
8. Útěcha pro nemocné.
9. Nač se ještě modliti?
10. Žena a křesťanství.
11. Neděle
12. Do života I (pro chlapce vystupující ze školy).
13 Do života II (pro děvčata vystupující ze školy).
14 V bouřích mládí. (O ctnosti sv čistoty.)
15. Tak ne! (O výchově.)
16 Hříchy papežů.
17. O manželství.
18. Manželé mezi sebou.
19. Výchova dítěte.
20. Sv. růženec.
21. Nedej se! (O sebevýchově mládeže)
22 Měsíční duchovní obnova.
23. Příprava na sv. missie.
24. Více kněží!

Ročník II. **„Životem.“** Číslo 27.
Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně 1. a 15. každého měsíce.
S programovou přílohou: KALENDÁŘ EXERCIČNÍHO DOMU.
Výhoda novinových výplatních známek přiznána výměrem fed. pošt v Opavě č. 25.601 | III z 18. 7. 1927.

Z druhýho ročníku vyšly tato čísla:

25. Maria, útočiště.
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.

Cena jednoho sešitu 50 hal.; 10 sešitů (i různých čísel) 4.50 Kč; sto sešitů (i různých čísel) 40 Kč a poštovné.
24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč.

Vydavatel: Exerciční dům Hlučín ve Slezsku (Prof. Rud. Schikora.)

Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

Nr. 20.398.

Imprimatur.

Olomucii, die 8. Novembris 1927.

Josephus Vyvlečka,
Praeses a. e. Consistorii.

„Životem" číslo 28. Cena 50 h.

II. vydání.

Mladí apoštolé.

Milé dítky!

Snad jste slyšely v dějinách, jak v 11. století Svatá země, kde Spasitel náš žil a trpěl, se dostala do rukou nepřátel víry křesťanské, do rukou mohamedánů! To byla bolest pro dobré křesťany! Avšak *rytíři* křesťanští nechtěli nečinně k tomu přihlížeti. Ve svatém nadšení volali: *Bůh tomu chce!* a připínali si kříž na prsa a šli, aby obětovali všecko, i život svůj, jen aby vysvobodili svatou zemi z moci nepřátel.

A nyní, děti, slyšte! Znám něco mnohem dražšího než celá Svatá země! Je to *duše lidská*, vykoupená předrahou krví Ježíše Krista. I duše nejubožejšího žebráka a nejbídnějšího hříšníka má větší cenu než všechna bohatství a všechny poklady celého světa. Avšak když hledíte kolem sebe, vidíte že mnoho tisíců ubohých duší je v moci nepřítele daleko horšího než byli mohamedáni, *v moci zlého ducha*. Chtěli byste nečinně přihlížeti, jak zlý duch drží duše ve svém zajetí? Zajisté že nikoliv; proto volám Vás *do boje* proti němu. Buďte

rytíři božími! Podejte mi ruku a zvolejte: *„Bůh tomu chce; také já chci spolupracovati na osvobození duší z moci nepřítelovy."*

Avšak jak do toho?

Jak začíti? — Když někdo staví dům, musí začíti od základu. Základ naší práce pro spásu duší je milost a pomoc boží. „Bez božího požehnání marné naše namáhání."

Proto první vaše práce buď **modlitba.** Bůh rád slyší zbožnou modlitbu pokorného dítka. Modlete se tedy rádi za obrácení hříšníků, za všecky, kteří pracují na spáse nesmrtelných duší.

S modlitbou spojujte **obět.** Čtěte pozorně na následujících stránkách, jaké oběti přinášeli svatí pro spásu duší, a uvažujte, v čem byste je mohli následovati.

Buďte apoštoly **dobrým příkladem!** Povím vám několik příběhů. Přečtete si je, a po každém se tažte: Co bych mohl já podobného udělati?

Šťastné děti.

„Co tu děláte?"

„My? Nic. Touláme se městem."

„Nešly byste se mnou?"

„Ano, důstojný pane, půjdeme. Ale kam?"

Zvědavě hleděla dvě děvčátka ze čtvrté třídy na mne. Šli jsme k chudé nemocné stařence. Trpěla stále bolením hlavy a proto měla obvaz na hlavě. O tom však jsem se jim nezmínil. Když jsme v chaloupce stáli u schodů, děvčata v údivu se za-

stavila. „Tudy nahoru . . .?" tázaly se. Schody byly dosti chatrné. „Ano, jen do předu! Přijdeme tak blíže k nebi. Věřte mi!"

Za chvíli byli jsme nahoře. Zaklepali jsme. Uvnitř ozval se slabý hlas: „Dále!" Stařenka seděla na posteli a šeptala: „Kdo je to?"

„Ale, stařenko, což pak mne neznáte?" Stařenka spokojeně a šťastně se usmála:

„Ach, důstojný pán, . . . ne, taková radost! Já jsem si myslela, že jste již na mne zapomněl."

„Ale, stařenko, jak takto můžete mluviti. Vždyť jsem před třemi týdny byl u vás."

„Když je člověk nemocen, má dlouhou chvíli. A ke mně nikdo nepřichází, nikdo na mne neparnatuje. K takové staré bábě . . ."

„Ale máte přec Pána Boha. Ten je věrný, přicházím k vám každý měsíc s Pánem Bohem."

„Ano, kdybych toho neměla! . . . Zaplať vám to Pán Bůh, důstojnosti!"

„Zaplatí, zaplatí, stařenko, neztarejte se. A nyní se podívejte, koho jsem vám to dnes ještě přivedl".

Pokynul jsem děvčatům, která dosud mlčky avšak se zájmem naslouchala. Stařena sklonila hlavu, nadzvedla poněkud obvaz na očích a divila se: „Dvě děvčátka? není možná, jak mne to těší!" Podala děvčatům ruku. Tu se konečně jedna z nich odvážila říci: „Chtěly bychom zase někdy přijíti, stařenko, smíme?" —

„O vy dobré děti, chcete opět přijíti? Jak mne to těší! To je radost!"

Teď děvčata jí podala balíček s dárky. Stařenka

z toho měla velikou radost. Na rozloučenou nám přála mnoho štěstí a požehnání božího.

Na zpáteční cestě mne obě dvě kousek doprovázely. Teď se jim jazyk rozvázal. „Viděla jsi, Anežko, jak hubené ruce měla ona stařenka? To já mám silnější, a je mi teprve dvanáct let. Kolik roků má asi, důstojný pane?

„Přes sedmdesát."

„A pozorovala jsi, Martičko, jak se stále třásla? Jakoby jí bylo zima! – "

„Ruce měla studené, ubohá!"

„A oči zavázané! To ani nemůže čísti, důstojný pane?"

„Ne, to by jí působilo ještě větší bolest."

Tu řekly si něco do ucha, jen šeptem, co jsem asi neměl slyšeti. Avšak oči jejich mi prozrazovaly, že to bylo něco dobrého. Rozešli jsme se: „S Pánem Bohem, důstojný pane. A zaplať Pán Bůh, udělal jste nám dnes velikou radost."

Za čtrnáct dní zavolal jsem si obě děvčata a tázal se, zdali by nezanesly opět balíček k oné stařence, avšak tentokrát samy, beze mne.

„Ó ano, s radostí, minulou neděli byly jsme již také samy „v nebi." Když viděly mou udivenou tvář, vysvětlovaly mi, že chatrným schodům v onom domě říkají: „Žebřík do nebe."

„Cože, vy jste už tam zase byly? A co vás tam vedlo?"

„Já jsem tam nesla koláče, když jsem měla svátek."

„A já jsem vzala staré modlitební knížky s sebou, a předříkala jsem jí něco z nich."

„To bylo asi radosti, co?"

„A my jsme se ještě více radovaly. Ona . . ."

„Co ona?"

Začervanely se a tiše řekly: „Ona . . . nám chtěla ruku políbiti."

Šťastné děti! (Jan Liebelt).

Viditelný anděl strážný.

Malý Jan Bosco velice rád si hrával s kamarády, zvláště hru zvanou „Galla." Při této hře se hází dřevěná koule holí sem a tam. Při tom se častěji stalo, že koule vržená nešikovnou rukou, ho udeřila do hlavy a způsobila tam bouli. Jan odskočil k mamince.

Matka: Co to? Zase přicházíš s krvavou hlavou? Proč chodíš s takovými kamarády? Nevidíš, že jsou zkažení?

Jan: Právě proto chodím s nimi; když jsem u nich, pak nemluví neslušných řečí.

Matka: Ale ty potom takhle vypadáš!

Jan: Maminko, to se nestalo ze zle vůle!

Matka: Dobře, ale teď mi už tam nechoď!

Jan: Maminko!

Matka: Rozuměl jsi?

Jan: Abych ti radost udělal, chci tě poslechnouti, ale pomysli, když budu u nich, nebudou se bíti a hádati."

Stál a čekal na poslední slovo matčino. Matka

chvíli uvažovala, potom z obavy, že by zabránila něčemu dobrému, dovolila mu zase jíti mezi kamarády.

Tak byl Jan opravdu viditelným andělem strážným svým kamarádům. Dával jim dobrý příklad a zdržoval je od klení, od neslušných řečí a od hádek a rvaček.

Dnes za tebe a zítra za tatínka.

Desítiletý František připravoval se na první sv. přijímání. Umínil si, že bude milému Spasiteli dělati co nejvíce radosti, aby na bílou neděli rád zavítal do jeho srdce. S heslem „Ježíši, z lásky k Tobě!" bojuje proti svým chybám: proti neposlušnosti, nepozornosti ve škole a nelaskavosti k jiným dětem.

Velikou prosbu, veliké přání má František: aby tatínek a maminka šli s ním k sv. přijímání. Oni však nechtějí o tom ani slyšet, jim je Bůh lhostejný, zřídka chodí v neděli do kostela a ve všední den nikdy.

Přišla bílá neděle a František klečel bez rodičů u oltáře. Jeho štěstí je zakaleno smutkem. Rodiče se vzdalují Ježíše, kterého on tak miluje. Tu umiňuje si, že bude tak dlouho prositi a modliti se, až rodiče jeho najdou zase cestu do kostela a ke stolu Páně. Dvakrát v týdnu chce časně ráno vstávati a nepozorovaně jíti na mši sv., jednou za otce a podruhé za matku.

Matka pozoruje, že František vstává a odchází z domu. Jde za ním až do kostela; zůstává vzadu

státi, zatím co František kleká před hlavním oltářem a tam se modlí jako anděl přes celou mši sv.

Před koncem mše sv. matka opouští kostel a čeká na dítko.

„Kde jsi byl, Františku?" táže se vážně.

„Byl jsem dnes na mši sv. za tebe a zítra půjdu za tatínka, až vy sami půjdete.

Matka neříká ani slova a mlčky jde také František vedle ní domů.

Na druhý den zase vstává dříve a chce právě vyjíti z domu; tu přichází otec a praví: „Půjdu s tebou Františku."

Několik týdnů později klečí tři šťastní lidé u oltáře: otec, matka a uprostřed nich František. Jeho veliké přání je splněno.

Blahoslavená Marie Lataste.

(10. května.)

Maličká dědinka Mimbaste v jižní Francii jest rodištěm Marie Lataste. Rodiče její byli prostí, zbožní venkované. Vzdělání, které poskytli svému dítěti, nebylo skvělé; matka byla jí jedinou učitelkou, která neuměla než čísti a psáti. Pro život domácí naučilo se dítě přísti a šíti, neboť matka toho velice dbala, aby dítě nebylo zahálčivým. S větší námahou však vštěpovala matka dítěti nejdůležitější pravdy sv. víry. Stálo ji to mnoho námahy, neboť Marie byla již od přirozenosti velmi čilá, neposlušná, svéhlavá a nechtěla se učiti katechismu. Také starší sestra ji často napomínala,

avšak obyčejně bez výsledku. Pečlivá matka měla z toho veliké starosti. Modlila se často za dítě k Bohu s důvěrou, že Pán Bůh ji vyslyší. Bůh ji vyslyšel.

V devátém roce změnila se Marie úplně. Stala se vážnou, ba zádumčivou. Příčina této změny nebyla však chvály hodná. Sama o tom později vypravovala v dopise svému faráři takto: Již od svého dětství cítila jsem v sobě touhu, vykonati něco velikého, neobyčejného. Nechtělo se mi žíti skrytým životem. A v tak malé dědince jako jest Mimbaste. Jak často jsem si přávala, abych se byla narodila v bohaté a vznešené rodině, která by se postarala o skvělou výchovu a ulehčila mi cestu k slávě a poctám. Když jsem viděla, jak jiní svými přirozenými vlohami vynikli a stali se oblíbenými u lidí a já toho dosíci nemohla, rmoutila jsem se nad tím nemálo; pokoušela jsem se napodobit je, avšak nedovedla jsem toho.

Skrývala jsem vše úzkostlivě ve svém srdci a nikomu jsem se nesvěřovala se svými myšlenkami. Ponechávala jsem je ve svém srdci a trpěla jsem tím, že jsem jich nemohla uskutečniti." Tyto trpké myšlenky to tedy byly, které činily Marii zádumčivou a malomyslnou. Chování její bylo všem nápadné; její sestra zdvojnásobila starost o ni a matka svou modlitbu. Když dosáhla Marie dvanáctého roku, zalíbilo se Bohu, aby ji vysvobodil z tohoto stavu. Stalo se to prvním svatým přijímáním. Poučení o této veliké svátosti velice na ni působilo; pochopila vážnost a důležitost veli-

kého pro ni dne a Bůh jí dal vnuknutí, aby se s veškerou pílí naň připravovala. Od toho okamžiku učila se pilně katechismu a pozorně naslouchala výkladu. Počala uvažovati o svých dosavadních chybách a pracovati, aby se polepšila. Namáhala se, aby byla poslušnou, pilnou a horlivě se modlila. Když po horlivé přípravě přijala Tělo Páně, odměnil Spasitel její námahu. Cítila velikou útěchu a radost a často opakovala: „O jak sladké jest přijímati Ježíše a míti jej ve svém srdci:" — „Máš pravdu", odpověděla matka, „hleď nyní býti tak hodnou, aby sis zasloužila štěstí častého sv. přijímání.

Marie věrně se řídila touto radou matčinou a byvši jednou posilněna nejsv. svátostí, nikdy již neupustila od svého předsevzetí. Brzy potom přijala také svátost biřmování. A teď ještě více pokračovala v dokonalosti. Byla skromná, přívětivá ke všem, náležitě poslušná, snaživá při práci a zároveň veselá a jasné mysli. Teď začala zase projevovati bližnímu lásku. Když matka a přátelé poznali tuto změnu, chtěli děvče v jejím dobrém předsevzetí posíliti a darovali ji někdy něco peněz. Marie si je uschovala.

Jednoho dne, když se vracela s matkou z kostela domů, potkali žebráka prosícího o almužnu. Matka neměla náhodou peněz s sebou; již chtěla přejíti, ač jí bylo žebráka líto. Tu vytahla Marie svůj váček z kapsy a dala jej mamince. „Nemáte ničeho maminko?" pravila; „tady, dejte za mne." Matka otevřela váček a řekla Marii: Ale ty nemáš

ve váčku žádných drobných." „To nic nedělá" odpověděla dcera, dej mu více; já budu pilná a zase si to vydělám."

„Dobře" pravila matka, „dej mu je sama, přinese ti to požehnání."

Marie nedala se dvakráte vybízeti; rychle vytáhla půl franku, dala jej chuďasovi a řekla: „Modlete se za mne, abych se více polepšila." Potom spěchala k matce a volala radostně: „Ano, maminko, chci se napravit; Bůh mi odplatí můj malý dar mnohonásobně."

Mladá učitelka.

Největší radostí její bylo, když mohla shromážditi kolem sebe malé děti, které ještě nechodily do školy, a učiti je základním pravdám sv. víry. Mezi těmito dětmi byl chlapeček, který si ničeho nemohl zapamatovati. Za rok učení věděl tolik, jako na začátku. Sotva že se naučil „Otče náš" a „Zdrávas." Matka těšila Marii slovy: „Jistě musíš míti mnoho trpělivosti, chceš-li pokračovati ve vyučování tohoto dítka." „O můj Bože", odvětila Marie, „vy jste, milá maminko, musela míti se mnou nemenší trpělivost. Těší mě, že jsem teď aspoň poněkud mohla napraviti svou tehdejší zlomyslnost tím, že mám trochu více obtíží s ubohým dítětem. Uvidíte, že s milostí boží naučí se chlapeček všemu, co potřebuje a když půjde k prvnímu sv. přijímání, jistě se za mne pomodlí."

Pokorné napomenutí.

V neděli šla kdysi Marie do kostela na nešpory. Když vcházela do kostela, viděla, jak dvě dívky v kostele se smějí a šeptají. Bolelo ji to velice, že tak málo úcty mají k domu božímu. Neřekla však ani slova. Několik dní na to potkala jednu z nich. Vlídně ji oslovila: „Ráda ještě vzpomínám na to, jak jsme společně šly k prvnímu sv. přijímání; od toho dne tě zvláště miluji, a chtěla bych ti dnes to dokázati, ale bojím se, že bys tomu špatně rozuměla." „Neboj se", odvětila dívka, „s radostí to přijmu." „Vzpomeneš si tedy, co se stalo minulou neděli před nešporami?" Lehkovážné děvče již zapomnělo; ale Marie jí to jemně připomněla. „Ach", řeklo konečně děvče, „již vím, co míníš; dala jsem pohoršení. Zasluhuji tvé výtky, chtěla jsem se již bez toho omluviti u tebe." „Ne, ne" namítla Marie, „já jsem ti nechtěla nic vytýkati, a u mne nemusíš se omlouvati: to udělej u Pána Boha. Hle, kostel je nedaleko; půjdeme tam a poprosíme Boha za odpuštění."

Děvčata v Africe.

Po dlouhé době navštívil missionář osadu Akork, která ležela daleko od hlavní stanice. Pod širým nebem sloužil mši sv. Nádherné palmy skláněly se nad oltářem, květiny pralesa byly jeho ozdobou. Největšího štěsti dostalo se čtyřem dívkám tím, že mohly jíti k sv. přijímání. Byly již sice několik let před tím na misijní stanici u sester a tam byly též pokřtěny. Avšak otec, zatvrzelý pohan,

odvolal je domů, aby mu pomáhaly v práci. S pláčem odcházely; sestry chvěly se úzkostí zdali mladé křesťanky zůstanou věrné!

„Otče", vítaly radostně misionáře „tak dlouho jsme čekaly na tebe! Vidíš tyto děti? Podivíš se, až uvidíš, čemu se již naučily."

Skutečně překvapily misionáře úspěchy malých apoštolkyň; děti už uměly čísti, zpívati zbožné písně, odpovídati na hlavní otázky katechismu. A mnohé byly tak dobře připraveny, že ještě téhož dne mohly býti pokřtěny.

Nejkrásnější odměnu obdržely naše apoštolkyně tím, že směly jíti poprvé ke sv. přijímání.

Když opouštěl misionář osadu, řekl: „Milé děti, víte, že za tři týdny slavíme Velikonoce, největší svátek křesťanů. Proste rodiče, aby vám dovolili, přijíti do misijní stanice." „Otče, přijdeme, přijdeme jistě," volaly děti.

V den velikonoční ráno hlásily se děti na misijní stanici: „Otče, tady jsme!" Avšak jak vypadaly ubohé v tento den tak radostný pro celý svět křesťanský! Ramena a záda byla pokryta ranami.

„Ubohé děti, kdo vás tak zmrskal?" tázal se misionář pln zděšení.

„Povím, jak se to stalo," řekla nejstarší; „pozval jsi nás, abychom na Velikonoce přišly do misijní stanice, abychom mohly Pána Ježíše přijmouti. Otec nám nedovolil a pohrozil, že dostaneme padesát ran bičem, když odejdeme. My však si řekly: „S Pánem Bohem!" a téhož večera odvázaly

jsme člun. Otec dával na nás pozor a splnil, čím hrozil. – Dostaly jsme padesát ran bičem! To bolí! Potom domnívaje se, že jsme již zkrotly, nedal na nás pozor a my jsme odešly. Teď jsme tady. Pravda, budeš brzy sloužiti mši sv.?"

„Ubohé děti, neměly jste přijíti," řekl misionář.

Tu odvětila Maria Růžena, nejmladší z nich: „Otče, jak jen můžeš tak mluviti? Řekni, co ty bys udělal, kdybys měl voliti mezi Ježíšem a ranami bičem?"

Kněz sklonil hlavu a tiše se tázal: „A co bude, až se vrátíte?"

„Až se vrátíme?" řekla Kristina a trochu zbledla, „až se vrátíme? E, co na tom záleží, rány pominou, Ježíš však zůstane." –

Hleďte, kolik obětí přinášejí děti v Africe, aby mohly Krista Pána přijmouti; nemohly byste ráno trochu spíše vstáti, abyste mohly častěji ke sv. přijímání?

Hřích není maličkostí.

Sv. Benedikt Josef Labre žil jako chlapec u svého strýce. Tento měl v zahradě krásné, veliké jáhody. Jednoho dne měl je Josef sbírati. Tu přišlo k němu do zahrady sedmileté děvče a prosilo několik jahod. Omlouval se vlídně, že bez dovolení strýcova nemůže ničeho dáti, aby tedy šla poprositi strýce. Děvče šlo, a brzy se vrátilo a řekl: „Strýc mi nedovolil; avšak dej mi přece některou jáhodu; však strýc se o tom nedozví." – „Ale Bůh to vidí", odpověděl Benedikt. – „Nechci mnoho"

mínilo děvče, „jenom několik; co záleží na také maličkosti!" –

„Maličkosti? říkáš; může býti maličkostí, co Boha uraží!" A potom, začínáme malými věcmi a končíme velkými. Dnes je to jen několik jahod, brzy to budou cennější věci. Dnes ukradneš jehlu podruhé nůžky a brzy budeš schopna i velikých krádeží. Lituj toho, že jsi vyslovila takovou myšlenku a vyzpovídej se z ní." Tímto krátkým vlídným napomenutím se nespokojil, nýbrž když viděl děvče jíti ke sv. zpovědi, ještě jednou jí připomněl její povinnost.

Nikdy se nedotkl ovoce v zahradě svého strýce. Jednoho dne byl se svými kamarády na venkově. Spolužáci ukradli jablka a nabízeli je také Benediktovi. On však řekl: „Tato jablka jsou ukradená, není dovoleno jísti z nich, já jich nechci." –

Jindy přinesl mu kamarád třešně, které vzal ze špíže svého otce. Benedikt nechtěl jich přijmouti, teprve když ho ujistil, že je vzal s dovolením otcovým, svolil a přijal je.

Trpělivost.

Nejjistější zkouškou pravé lásky k bližnímu je trpělivost, s jakou snášíme jeho chyby a vady. K tomu měl Benedikt v domě strýcově dosti příležitostí. Jeden z domácích služebníků urážel ho pohrdavými slovy a skutky, byl hrubý k němu i když mu Benedikt prokázal službu. Ten však nikdy si naň nestěžoval a ničeho neřekl strýci; trpěl a mlčel. Kamarád mu nadal a nazval ho pokrytcem;

Benedikt mlčel. Strýc se o tom dověděl a chtěl kamaráda potrestati. Ale Benedikt se přimlouval za přítele a příteli byl trest prominut.

Trpěti za jiné.

Bl. *Kateřina* Emmerichová, již v mládí Bohem osvícená, poznala, že křesťané svatým křtem tak v Bohu jsou vespolek spojeni jako údy těla lidského. U člověka trpí všechny údy, trpí-li jeden z nich. Tak tomu bylo i u Kateřiny: trpěla, slyšela-li o utrpení jiných.

Když viděla nemocné dítě, jak bolestí pláče, prosila Boha, aby na ni seslal tyto bolesti, jen aby dítko jich bylo zbaveno. A Pán Bůh ji skutečně vyslyšel. Kateřina při tom se modlívala: „Neprosí-li chudobný, nedostane daru. Tak i Ty, Bože, nepomůžeš těm, kteří nechtějí se modliti a trpěti. Hle, já prosím a volám za ty, kteří tak nečiní!"

Když šla k první sv. zpovědi, dali jí rodiče sedm feniků, aby si mohla jako jiné děti koupiti housku; ona však peníze darovala chudobné, aby jí Bůh odpustil hříchy. — Kdykoliv později šla ke sv. zpovědi, dali jí rodiče pokaždé peníze na housky. Ona je koupila, ale ne pro sebe, nýbrž přinesla je domů rodičům.

Nejvíce ji bolelo, když viděla anebo slyšela, že někdo upadl do největšího neštěstí, do hříchu. Viděla-li dítě, o kterém věděla, že má hřích, modlila se za jeho polepšení, a aby byla vyslyšena uložila si nějaký trest jako pokání za toto dítě.

Židům se neposmívala, nýbrž za ně se modlila.

Vypravovala kdysi: „Otec vzal mne někdy sebou, když v městě u židovského obchodníka něco kupoval. Když jsem viděla židy, cítila jsem v srdci hlubokou soustrast s těmito nešťastníky, že jsou tak zaslepeni a nechtějí se dáti spasiti."

Modlila se více za jiné než za sebe. Prosila Boha jen o to, aby nebyly páchány hříchy a aby žádná duše nezahynula věčně.

„Tak se nemluví o Pánu Bohu."

V lázeňském hotelu seděli hosté u stolu. Venku pršelo, tu začal jakýsi mladík, celý rozmrzelý nad takým počasím, vtipkovati, jak může Pána Boha těšiti takový nečas. Všichni mlčeli; tu povstalo přítomné děvčátko a bez bázně a plno svaté horlivosti zvolalo: „Tak se nemluví o Pánu Bohu." Mladý muž umlkl a od té chvíle nikdy se již neodvážil promluviti veřejně rouhavého slova.

Sv. František Salesský

byl povahy citlivé a náklonné k hněvivosti a prchlivosti. Avšak tolik se přemáhal, že se stal vzorem tichosti a mírnosti.

Již jeho dobrý příklad povzbuzoval k následování. Jeho přítomnost stačila, aby zdržela jiné od zlého. Sotva ho děti uviděly, hned si říkaly: „Buďme hodné, svatý přichází." A hned přestaly různice, hádky a neslušné řeči. Zapomněl-li se někdo v jeho přítomnosti a vyslovil-li něco lživého neb špatného, pokáral ho zbožný hoch mírně a klidně a prosil, aby dával pozor na to, co mluví. A tak zabránil mnohému zlu u svých spolužáků. Ale

s tím se nespokojil, chtěl je vésti k dobrému. A činil to s takovou mírností a upřímností, že všem byla jeho společnost milá. – Vykládal jim rád, co doma čítával ze života svatých. Zpěvem získával jejich srdce pro zbožnost.

Miloval všechny své spolužáky bez výjimky, z celé duše. Vždy byl ochoten *každému* prokázati službu, i když ho to stálo obětí. Jejich radosti byly jeho radostmi a jejich bolesti jeho bolestmi. Tresty, které museli jiní trpěti, tak ho bolely, že si často přál, aby sám byl jimi potrestán.

Dvanáct bratrů.

Vzpomínáte si snad ještě na pohádku o dvanácti bratřích? Jak byli zakleti, když se jim narodila sestra, a jak se potom sestra vypraví, aby je vysvobodila? A jak je jim už na blízku a utrhne kdesi v zahrádce dvanáct bílých květů a bratrům je dá.

I přistoupí k ní stará žena a praví: „Milé dítě, cos to učinila? Těch dvanáct bílých květů, to byli tvoji bratři, ti jsou teď na vždy proměněni v havrany." Tu se dívka s pláčem tázala: „Což není ničeho, čím by se vysvobodili?" „Ničeho", řekla bába, „není na celém světě leda jedna pomoc – ta je však tak těžká, že jí k svobodě jim nepomůžeš. Neboť musíš zůstat sedm roků němá, nesmíš promluviti ani se zasmáti, a promluvíš-li jediné slovo a bude scházeti jen jediná hodina do sedmi let, je všecko darmo a tvoje bratry ti jediné slovo usmrtí." I řekla si dívka

v srdci: „Vím jistě, že bratry vysvobodím." Šla sama do velkého lesa a přadla tam. I našel ji tam král a vzal ji na svůj zámek a učinil ji královnou – ač byla němá. Tak s ním žila několik let, ale potom o ní namluvili, že je čarodějnice; napřed tomu nechtěl král věřiti – ale konečně klepům uvěřil a dal k tomu souhlas, aby jí jako čarodějnici upálili. Když však byla již přivázána ke stolu a oheň olizoval červenými jazyky její šat a ona pořád ještě úst neotvírala, tu zrovna vypršel poslední okamžik těch sedmi let. Zašumělo a zaševelilo to v povětří a dvanáct havranů přiletělo a proměnili se v její bratry, kteří rychle rozmetali dříví a provazy rozvázali. I mohla královna zase mluviti a vysvětliti králi tajemství svého mlčení a všecko bylo plno radosti.

Teď povězte, vyskytuje se to jen v pohádce, že sestra vysvobodí své bratry mlčením, či je to i ve skutečnosti možno? Lze vskutku mlčením vysvoboditi člověka, t. j. lze ho mlčením osvoboditi od zakletí nějakého zlého zvyku? Na příklad má-li bratr pánovitou a prudkou povahu, která jej činí u přátel nechutným a je pro jeho pozdější život velkým nebezpečím – může jej sestra vysvoboditi? Zajisté, může, ona jediná, má-li velmi silnou lásku, že dovede přinésť obět. Jakou obět? Nu, že nebude chtít míti v hádce poslední slovo, byť i pravdu měla, nýbrž bude vlídně mlčet – ach, to je takový vzácně zahanbující příklad, ten proniká i nejtvrdší kůží a přivádí k rozumu i mistry v haštěření. Ne najednou, často snad také

teprve po sedmi letech – ale to je jediná pomoc – v tom měla stará žena pravdu a také v tom měla pravdu, že to je ohromně těžké a že to jen velmi málo lidí dovede. Nemusíte si při tom snad mysliti, že se teď bratr bude pokaždé při hádce domnívati, že je v právu, jen proto, že mlčíte. Nikoli, v podstatě ví každý člověk zcela dobře z vlastního vnitřního hlasu, kdy je v neprávu, kde zašel příliš daleko, kde se nepěkně zachoval. Proto to také středověký básník Dante ve své skladbě o pekle tak vylíčil, že kdo přijde do pekla, toho nikterak nepotřebují teprv čerti vésti, nýbrž každý ví sám docela dobře, v čem zhřešil a na kterém místě najde svůj trest. Ale na venek má každý tu slabost, že nechce druhým připustiti, že má nepravdu. Jestliže se tedy sestra pře a hádá a sama doráží, aby měla poslední slovo – upíná se bratr stále více na svou obhajobu, zatvrzuje se a věc nebere konce. A to je strašné. Slyšeli jste už kdy dva lidi hádati se přes ulici? Shledávám to nejšerednějším a nejsmutnějším, co může ve světě být. Je to, jakoby již ani slunce nesvítilo, nýbrž místo toho visela na nebi petrolejová lampa s matným světlem a rozbitým kominkem. Tak se hádají mnozí lidé po celý život, a až zemrou, myslí si, že nevydrží v hrobě, nýbrž scházejí se jako duchové na louce a jeden říká „vidi bum" a druhý pořád „vidi bam" – právě tak jako v životě. A každý myslí, že má pravdu pravdoucí. Požehnány buďte tedy všecky sestry, které do srdce uzavírají slib mlčení jako ona

sestra z pohádky a vydávají se na cestu říkouce: „Jsem jista, že je vysvobodím".

Víte také, že je to pěkné podobenství v pohádce, že sestra stojí již v ohni a plameny ji olizují a ona přece mlčí. I v životě je to tak; mlčení přichází člověku hrozně za těžko. Často jako by to už ani vydržet nemohl, zrovna to pálí. Cítí se nespravedlivě odsouzen a křivě obviněn a rád by se očistil. Jen jedno slovo by chtěl povědět. Ale tím se právě rozvíjuje hadka, neboť takový bručoun a svárlivec hledá obyčejně nějaký předmět, jejž by mohl obviniti a vylíti na něm svůj hněv. Tudíž vysvobození mlčením — to je to.

A když vaši bratři na vás krákají jako dvanáct havranů, zatněte zuby a pomyslete si: „Jen počkejte, ubozí havrani, však jste přece moji bratři, jen strpení, nebudu krákati s vámi, vysvobodím vás!" (Fr. V. Foerster.)

Mladý černoch obrátil 60 pohanů.

„Duchovní otče, musím zpět do své vesnice, rodičové si toho přejí." „Dobře, Viktore, avšak zůstaneš věren svým křesťanským povinnostem?" „Ano, otče, slibuji to. Chci se pokusiti i o to, aby moji příbuzní přišli k tobě a dostali se do nebe." „Dobře, milý Viktore, kéž ti požehná Bůh, co nejvíce abys jich obrátil". — O vánocích vrátil se Viktor a přivedl jedenáct děvčat a dva mladíky ze svého příbuzenstva, kteří chtěli býti pokřtěni. Nastala přísná zkouška. Leč znali tak výborně katechismus, že ihned mohli býti po-

křtěni. – Mladý Viktor zatím se vrátil do svého domova a pokračoval horlivě ve svém apoštolátě. S jakým úspěchem? Před několika měsíci v jeho kmenu nebylo jediného křesťana, dnes je tam asi 60 novokřtěnců obojího pohlaví, všichni v letech 18–20. Že to míní vážně, poznati z toho, že považují za svou povinnost, každou neděli přijíti na kázání a mši sv., ačkoliv vzdálenost je 25 kilometrů! (Kat. Mis. 1901.)

Dobrý příklad.

Když biskup Sailer navštívil město Kaufbeuren, pořádali k jeho poctě dětské divadlo.

Právě se zdvihla opona a desítiletá děvče stálo na jevišti, aby promluvilo první slova. Tu zazněl s blízkého kostela hlas zvonu k modlitbě „Anděl Páně". Děvče se obrátilo k posluchačům a řeklo: „Nemohli bychom se napřed pomodliti „Anděl Páně?" Někteří se smáli, avšak většina byla povzbuzena tímto dobrým příkladem.

Jak vyrůstají svatí.

(P. Vošahlík, C. SS. R.)

Terezička: „Proč pak, tatínku, vždycky chodíš na mši sv. v šest hodin, každého rána, i v zimě? Mohl bys přece choditi na pozdější mši svatou."

„Ovšem, že bych mohl, milé dítě, ale já raději chodím na ranní, je to mše svatá „chudých".

„A proč ji tak jmenuješ?"

„Protože chudým lidem, dělníkům a služebným, není možno jinak přijíti ve všední den na mši

svatou, leč když si přivstanou; v pozdějších hodinách už nejsou volní, práce jim brání. Já jsem tedy rád s chudými na ranní. Mimo to si přivstávám „za pokání". Konáním skutků kajících můžeme spláceti dluhy, můžeme dostičiniti nejen za své vlastní hříchy, nýbrž i za cizí. Hříšníkům, jejichž duše je pokálena hříchy, můžeme tak přispěti k očištění."

Terezička se zamyslila. Kajícími skutky zachraňovati hříšníky, to jí bylo něco nového. Její mysl byla tím zaujata, když tu najednou — žbluňk! Naši poutníci, jdoucí právě podle vody, ohlížejí se a vidí svého průvodce, bílého psa Toma, jak vystrkuje z vody hlavu. Stačilo zahvízdnouti a pes vyhrabal se z vody a přiběhl. Voda z něho jen crčela. „Nyní buď hezky klidný a neotřásej se u nás," volala naň Terezička. Ale sotva to dořekla, spatřila, jak Tom si lehl do prachu na cestě a v prachu se počal váleti, takže za chvilku byl celý zašpiněný a podobal se hromadě blata — i vykřikla: „Ó, jak je škaredý!"

„Vidíš," pravil otec, „to je obraz duše, která se válí v blátě hříchu a potřebuje, aby jiná duše obětavá přispěla jí na pomoc."

Dlouhá procházka se skončila. Při návratu domů cítila Terezička — protože mnoho chodila a mnoho mluvila — náramnou žízeň.

„Ó Pavlino, kdybys věděla, jakou mám žízeň," volala, vcházejíc do dveří.

Ale sestra Pavlina měla zvláštní nápad. Ačkoliv nevěděla, o čem byla řeč na procházce, pravila:

„A nechtěla bys obětovati svou žízeň za obrácení jednoho hříšníka?"

Terezička pochopila. Nabízel se jí kající skutek.

„Ó ano, Pavlinko," přisvědčila bez váhání, ale povzdechla si při tom z hluboka, z čehož bylo patrno, jak velikou oběť přináší.

Ale Pán Bůh byl spokojen s dobrou vůlí. Netrvalo to dlouho a již tu byla Pavla s občerstvujícím nápojem. Dala jej Terezičce, aby pila. Při tom ji poučila, že jednu zásluhu má za tu dobrou vůli, s jakou se odhodlala, snášeti žízeň; druhou pak zásluhu že bude míti za poslušnost, když teď poslechne a bude píti; a tak tou svojí zásluhou jistě přispěje k obrácení ne jednoho, nýbrž dvou hříšníkův.

(Z dětského časopisu: Pán přichází 1927. č. 5.)

Vídeňské děti.

Ve Vídni se rozmáhala moc zlého ducha. Tisíce duše bylo svedeno k nemravnosti a nevěře. I nevinné duše dětské byly již ohroženy. Tu se několik horlivých kněží rozhodlo k otevřenému boji proti přemocnému nepříteli. Začali vydávati náboženský týdeník „Das Wiener Kirchenblatt" a pro děti „Das kleine Kirchenblatt". — K takovému dílu třeba hojně požehnání božího a proto obrátili se kněží k dětem zvláště k nemocným, a prosili je, aby obětovaly svoje modlitby, sv. přijímání a bolesti Pánu Bohu za tento časopis, a aby také pomáhaly jej rozšiřovati.

A hle, Bůh žehnal a žehná dosud modlitbám a obětem a pracím dětským: dnes má zmíněný časopis přes 100.000 odběratelů a denně roste jejich počet. Oběti malých apoštolů bývají hrdinné. Přečtěte si jen tyto řádky.

Z dopisu malých apoštolů.

„Když jdu se svými katolickými listy po ulici, házejí chlapci po mně kamením. Já však nepopustím a chci se státi velikým apoštolem."

„Abych v měsíci květnu Panně Marii udělala nějakou radost, získala jsem nové odběratelky pro náš list."

„Pošlete nám ještě tento týden 31 čísel. Ó jak se radujeme, že jsme mohly tolik nových odběratelů získati. Avšak stalo nás to práce. V největším horku jsme putovaly dům do domu. Ale každá práce je lehká, koná-li se z lásky k Ježíškovi."

Překážky.

Nemyslete si, že možno apoštolovati bez překážek. Slyšte, co napsalo jedno děvčátko: „Když jsem dala náš list panu H. vzal jej a roztrhl na kousky. Když jsem se ho tázala, proč to dělá, odpověděl: „Aby nebyl lid ještě více ohlupován". Plakala jsem nad takovou řečí. On se však mně vysmál a řekl: „Schovej si své slzy pro něco lepšího!" Potom ještě něco řekl, což však se stydím napsati. Smutná jsem šla domů. Posbírala jsem kousky roztrhaného listu a uschovala je do pěkné

krabičky a pomodlila se „Zdrávas Maria" za onoho nešťastného pána."

Milé děti!

Čemu jste se naučily z uvedených příkladů? Že také vy máte pracovati pro spásu duší jako ony děti. Řekněte si jako sv. Augustin: „Když to dovedl ten a onen, proč bys toho nedokázal ty?"

Začněte ještě dnes: Při večerní modlitbě připojte ještě jeden Otčenáš za všecky ty děti, které se nemodlily večerní modlitby, za ty lidi, kteří neznají Boha a proto ho také nemilují. Nemohli byste zítra ráno spíše vstáti a obětovati mši sv. a sv. přijímání za obrácení hříšníků? Zítra ráno uvažujte: Co dnes mohu dobrého učiniti? Jakou oběť přinesu pro spásu duší? Nemohl bych dnes někomu půjčiti nějakou dobrou knihu, darovati nebo půjčiti někomu dobrou brožurku?

Večer nezapomeňte při zpytování svědomí se tázati: Co jsem dnes dobrého vykonal pro spásu duší? Byl milý Spasitel se mnou spokojen?

Něco pro apoštolát dobrého tisku.

Ve sbírce „Životem" vyšlo již mnoho poučných brožurek. Každá stojí 50 hal. Které z nich již máš? Které jsi četl? Nenechej je ležeti, ale půjč je také jiným. Přečti doma rodičům a sourozencům něco z nich.

Víte co udělal jeden chlapec? Když dostal peníze

nepromlsal je, nýbrž šetřil, aby si mohl o prázdninách udělat výlet. Když však četl o apoštolátu dobrého tisku myslil si: Udělám si lepší radost! Vzal peníze a koupil za ně vhodné brožurky a rozdával je: svým příbuzným, spolužákům, nemocným a jiným. – Nemohli byste něco podobného učiniti? Když promlsáte peníze, radost ta netrvá dlouho, když však jiným uděláte radost a pomůžete jim k dobrému životu, budete z toho míti radost věčnou.

Abyste věděli, co můžete se sbírky „Životem" vybrat, podávám vám seznam.

Pro děti se hodí.

1. Dr. Ant. Cyril Stojan. (Črty z jeho života).
2. Velmoc tisk.
3. „. . . lásky však kdybych neměl . . ."
4. Šťastná rodina.
6. „Anděle Boží, strážce můj!"
7. Pomáhej duším v očistci!
11. Neděle.
12. Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy).
13. Do života I. (pro děvčata vystupující ze školy).
14. V bouřích mládí. (O ctnosti sv. čistoty).
20. Sv. růženec.
21. Nedej se! (O sebevýchově mládeže).
24. Více kněží!
25. Maria, útočiště.
28. Mladí apoštolé.
29. Lék proti smrti.
30. Nač se zpovídati?
32. Jak se zpovídati?

34. Půst.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
40. Duch svatý.
41. Dary ducha svatého.
43. Sv. přijímání.
44. Radost.
45. Blahoslavení.
46. Cesty k Bohu I.
51. O křtu svatém.
54. Šťastnou cestu!
55. Smiřte se!
56. Sv. Jan Nepomucký I.
57. Sv. Jan Nepomucký II.
58. Sv. Jan Nepomucký III
60. Svatý Václav a naše doba.
65. Sjednocení církví.
66. Pius XI.
67. Na stolci Petrově.
68. Z továrního ovzduší.
70. Láska za lásku.
72. Blah. Don Bosco.
75. Sv. Josef.
78. Pomozte bratřím!
81. Sv. Terezie Ježíškova.
83. Hrdina v dělnické haleně.
84. Katolík v chrámě.
85. Klenot křesťanských dívek.
87. Všecka krásná jsi, ó Maria!
95. Všecko všem.
96. Pomozte nám (misie).

98. Pohřeb.
99. Hřích.
100. Sv. Alfons.
101. Co nám zachová mládí.
102. Při mši sv.
103. Sv. Antonin.
105. Do kláštera?
106. Čeští mučedníci doby husitské.
107. Budete jako Bůh (o milosti posv.)

Pro nemocné:

8. Útěcha pro nemocné.
36. Zaopatřování.
53. Ano Otče.
70. Láska za lásku.
73. Proč?
88. Z nemocnice.

Pro odpadlíky:

76. Vrátiti se do církve?
88. Z nemocnice.
80. Od ďábla k Bohu.
90. Zpět k Římu!
46. Cesty k Bohu I.
48. Cesty k Bohu II.
31. Věřiti či nevěřiti?

Slovo k hochům.

Nechtěl bys býti knězem? Hle, celý svůj život pracovati pro spásu nesmrtelných duší, to je to nejkrásnější, co může býti na světě!

Jest pravda, kněz musí přinášeti veliké oběti, bývá často tupen u lidí, avšak na druhé straně žádný stav neposkytuje člověku tolik duchovní útěchy jako stav kněžský.

Čeho je třeba k tomu, státi se knězem?

1. **Dobrého úmyslu.** Ne abys měl pohodlný život, ne abys měl dobré zaopatření, ne abys lacino mohl vystudovati, nýbrž abys mohl Bohu lépe sloužiti, abys mohl pracovati na spáse duší.

2. **Schopnosti.** Musíš býti schopen vésti čistý život a vykonati předepsaná studia. Více není třeba. Poznáš-li tedy, že by ses mohl státi knězem modlivej se denně takto:

„Dobrý Ježíši, daruj mi vlohy k povolání kněžskému a ukaž mi cestu, abych dosáhl svého díle."

Objednej a přečti si ze sbirky „Životem" číslo 24: „Více kněží!"

Chcete-li

čísti pěkné povídky, které vás povzbuzují v lásce k Nejsvětější Svátosti a k apoštolátu, kupte si neb poproste rodiče, aby vám koupili knížku: „Květy Nejsv. Svátosti". Stojí 8 Kč a objednáte ji u Crih. Sester Neposkv. Početí P. Marie v Přerově, Šířava 7, Morava.

Děti, připravujete se na první sv. přijímání?

Odebírejte časopis „Pán přichází". Celý ročník (10 čísel) stojí jen 2 Kč. Objednává se u Matice Cyrilometodějské v Olomouci, Wurmová 16. Jest to pěkný apoštolát, když časopis dáte jiným dětem,

povzbudíte je, aby jej také odbíraly. Kdo z vás získá nejvíce odběratelů?

Kdo z vás by chtěl do kláštera?

Pravě mi řekla jedna ctihodná sestra představená: „Ono se jich hlásí dost do kláštera, ale když vidí, že se v klášteře musí pracovati, zase utíkají."

Vy jistě tak nemyslíte. Víte že v klášteře se pracuje, a pilně se pracuje, ale pracuje se z lásky k Bohu a s radostí. V klášteře se přinášejí oběti, v klášteře se poslouchá.

Je to veliké štěstí, když Bůh někoho povolá do kláštera. Přečti si brožurku „Do kláštera?" (Životem" č. 105) a poznáš-li, že bys Pánu Bohu nejlépe sloužil v klášteře, modli se mnoho, poraď se se zpovědníkem, abys poznal, do kterého kláštera bys se hodil. Nemáš-li nikoho, kdo by ti poradil, můžeš také dopsati Exercičnímu domu v Hlučíně. Pro dívky, které přemýšlejí o svém povolání velice se hodí brožurka „Klenot křesťanských dívek." (Životem č. 85.)

Nr. 16.663

Imprimatur.

Olomucii, die 19. Novembris 1927.

Josephus Vyvlečka, m. p
Praeses a. e. Consistorii.

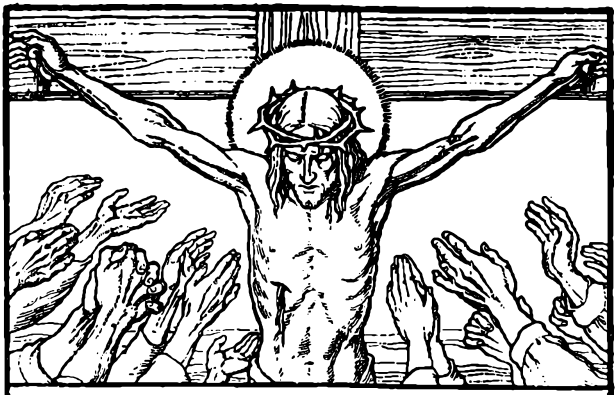

Pane Ježíši, pro svou předrahou
krev, již jsi prolil za nás,
dej nám více kněží!

Milý hochu, nechtěl bys býti knězem?
K tomu je třeba, abys byl
hodný a schopný ke studiu.
Přijímej denně Tělo Páně
a modlívej se: Pane Ježíši, veď
mě cestou k stavu knězskému!

Tento obraz vydal Exercitní dům v Hlučíně jako plakát (v rozměrech 32 X 24 cm). Cena 2 Kč, na tuhém papíře 3 Kč, na lepence 5 Kč.

Nejlepší modlitební knihou pro křesťana, nejjistějším vůdcem cestou životem, spolehlivým rádcem, je misionární kniha

„Bůh a duše."

*

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnosti.

Celý katechismus stručně sestavený.

Úvahy o základních otázkách životních.

Odpovědi na námitky proti víře a náboženství.

Návod k dobrému přijetí sv. svátostí (o generální sv. zpovědi.)

Poučení o povinnostech stavovských (povinnosti manželů, dětí, služebných, jinochů, dívek atd.)

*

Lze obdržeti v „Exercičním domě" v Hlučíně a v sakristii při kostelích O. O. Redemptoristů.

Cena: v plátěné vazbě s červenou ořízkou 15 Kč, váz. v kůži se zlatou ořízkou 30 Kč.

Vydavatel Exercièní dům, Hlučín ve Slezsku. — Řídí Rudolf Schikora C. Ss. R. v M. Ostravě. — Odpovědný redaktor Jos. Michisch, Hlučín. Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

„Životem“ 1927, II. roč., číslo 29. Cena 50 hal.

Lék proti smrti.

Císař a smrt.

Kaulbach namaloval obraz: Napoleon sedí před zeměkoulí s kružítkem v ruce. U jeho nohou leží mapy všech zemí, jež si byl mečem podmanil. Jeho zrak hledí zamyšleně do dálky: hledá nové světy, neboť země je mu příliš malá. U něho stojí smrt a s úsměvem staví hrot kružítka na druhou zeměkouli — ne, to není zeměkoule, to je lebka umrlčí! A na zdi svítí hrozivý nápis: »Mane, tekel, fares« (Sečten, zvážen, rozdělen). Umrlčí lebka, hle, to je konec všech knížat i těch nejmocnějších, konec každého člověka — i tvůj!

Smrt je jistá.

Většina lidí žije, jakoby nikdy neměla zemříti; leč tím se nic na skutečnosti nemění. Jest jisto, že umřeš, ať si je duše tvá ve stavu milosti nebo hříchu. Jistý je pro tebe soud, jistá spravedlnost, jistá věčnost.

Hle, vedou člověka spoutaného k soudu; leč on zavře oči a křičí: »Není soudu, není soudce, nebudu souzen.« — Blázen je to, pravíš; avšak

rozvaž si, nejsi ty větší blázen, když zapíráš věčného soudce? Co ti pomůže zapírání? Umříti musíš, věčnému soudci neujdeš!

Smrt je nejistá.

Nikdo neví, zdali se mu dostane té milosti, aby se mohl později s Bohem smířiti, hříchů se sprostiti. Praví tu sv. Augustin: »Bůh, který ti kajícímu milost odpuštění přislíbil, nepřislíbil ti dne zítřejšího. A Písmo sv. tvrdí: »Člověk neví konce svého, ale jako ryby udicí lapány bývají a jako ptáci polapeni bývají osidlem: tak i zlapáni bývají lidé smrtí v čas zlý, když na ně náhle připadne.« (Kazat. 9, 12.) Anakreon, básník starořecký, zardousil se zrnem vína; Diagoras zemřel radostí, zvěda, že jeho tři synové zvítězili při hrách Olympických; Zeuxis, výtečný malíř, dal se náhle do smíchu, že se mu zdařil obraz a za smíchu zemřel; Heli, velekněz Israelský, spadl se židle k zemi, uslyšev o pádu svých synů a skonal; Boursoul, slovutný missionář, zemřel na kazatelně; Vratislav II., král český, spadl r. 1092 na honu s koně a zabil se; Kazimír, král polský, seděl s velmoži u tabule a chtěje se napíti, klesl mrtev k zemi. — Jak nejistá je smrt! Proto výstražně volal Pán Ježíš: »Kdyby věděl hospodář, v kterou hodinu má přijíti zloděj, bděl by zajisté a nedal by podkopati domu svého. Proto i vy buďte připraveni: nebo v kterou hodinu nevíte, přijde Syn člověka . . . Blahoslavený služebník, kterého, když přijde Pán jeho, nalezne,

an bdí.« (Mat. 24, 43—46.) »Zůstal-li bys v domě, táže se sv. Vincenc, jenž každou hodinu hrozí sesutím? Jak můžeš tedy, maje tělo tolika nehodám podrobené, celé týdny, měsíce, ba i celá léta bez pokání žíti v stavu, ve kterém bys asi sotva rád zemřel?«

Kdy?

Kdy umřeš? Pravděpodobně spíš než se domníváš. »Nebudeš-li bdíti, přijdu na tebe jako zloděj a nezvíš, v kterou hodinu přijdu na tebe.« (Zjev. 3, 3.)

»Čiň tedy, předrahý bratře můj, čiň, co jen činiti můžeš, neboť nevíš, kdy umřeš! — Přijde chvíle, kdy zatoužíš po jednom dni, ba po jedné hodině ku pokání – a nevím, zdaž toho dojdeš.« — »Ó posetilče, co pomýšlíš na dlouhý život, když tu nemáš ani dne jistého! (Následování Kr. I. 23.)

»Ještě šest . . .«

V noci z 2. na 3. září roku 996 klečel zbožný jinoch ze šlechtického rodu u hrobu svého patrona. Byl to Jindřich, sedmnáctiletý syn vévody bavorského. V modlitbě zdálo se mu, jakoby slyšel hlas: »Přečti slova napsaná nad hrobem na zdi!« Jindřich pohlédl a četl: »Ještě šest...«

Rozvažoval si, co by mohla znamenati tato tajemná slova. Na konec si řekl, že neznamenají nic jiného, než že za šest dní musí umříti. Polekal se nemálo při této myšlence. Brzy však se uklidnil, uspořádal své časné záležitosti, přijal

zbožně sv. svátosti a připravoval se na smrt. — Avšak šest dní uplynulo, a Jindřich ještě žil.

»Mýlil jsem se, tedy za šest týdnů jest mi umříti.« A šest týdnů připravoval se na smrt. Stále mu na mysli tanula myšlenka, že brzy bude státi před vševědoucím a spravedlivým soudcem. Chodil k sv. svátostem, jak často jen mohl. Staral se o to, aby milost posvěcující nejen zachoval, nýbrž i rozmnožil. Když minulo šest týdnů, Jindřich již skoro toužil po smrti; tak dobře byl připraven na věčnost. Avšak smrt nepřicházela.

»Tedy za šest měsíců umru,« myslil si. A žil tak zbožně jako před tím. Denně si říkával: »Brzy budu muset klásti počet ze všeho, co konám.« Avšak uplynuly měsíce a Jindřich žil.

»Teď zcela jistě vím, že umru za šest roků,« řekl si, a umínil si, že využije co nejlépe této doby. Když se ho zmocňovala vlažnost, přemáhal ji myšlenkou: »Ještě jen kratičký čas bojuj, duše má, a potom můžeš věčně odpočívati!« V každém bolu těšíval se: »Za krátkou bolest věčná radost!« Používal každé příležitosti k dobrému rozjímaje: »Musím působiti, pokud je den, přijde noc, ve které nikdo pracovati nemůže.« Tak žil Jindřich šest roků životem světce. A když uplynulo šest roků — zvolili ho císařem, neboť nenalezli ctnostnějšího mezi všemi vévody.

»Ve všem, co činíš, pamatuj na poslední věci a na věky nebudeš hřešiti.« (Sir. 7,40.)

»Vzpomínka na tento výrok, praví sv. Augustin,

krotí pýchu, hasí závist, uzdravuje zlomyslnost, zahání smyslnost, ničí marnivost a chlubivost, je začátkem kázně, zdokonaluje posvěcení a připravuje věčnou spásu.«

Této noci!

»Jednomu člověku bohatému přineslo pole bohatou úrodu. I přemýšlel sám u sebe: »Co mám učinit? Neboť nemám, kde bych složil svou úrodu.« A řekl: »Tohle učiním: Zbořím své stodoly a vystavím větší, a tam složím všecku úrodu svou i všecko zboží své a řeknu své duši: Duše má, máš mnoho zboží složeno na mnoho let; odpočívej, jez, pij, vesel se.« I řekl mu Bůh: »Bláznie, této noci požádají duše tvé od tebe, a čí bude to, co jsi připravil?« Takový jest ten, jenž shromažďuje poklady sobě a není bohat s hledem k Bohu.« (Luk. 12, 16-21).

Pozdě!

»Viděl jsem mladého muže, jak omdlel u lože své mrtvé matky. Jen o deset minut přišel pozdě. Umírající matka stále upřeně hleděla ke dveřím, jakoby ještě čekala, že v posledním okamžiku se otevrou a jimi vejde syn, aby obdržel poslední její požehnání. Deset minut po její smrti otevřely se dveře — syn přišel. Beze slova, bledý jako stěna klesl u lože k zemi . . . potom povstal a s pláčem zoufale naříkal: »Běda, poslední slovo, které jsem jí řekl, bylo slovo hněvu, slovo hněvu! . . . poslední slovo mé matce, mé mamince!«

Milý čtenáři, nebylo by záhodno, ještě dnes se smířiti, když se hněváš na někoho? Kdo ví nebude-li zítra již pozdě! A potom bys bědoval.

Cena času.

Sv. Terezie ukázala se kdysi řádové spolusestře a řekla: »Dcero moje, kéž bys věděla, jakou cenu má čas. Za čas jednoho Zdrávasu jsem ochotna opustiti nebe, pomodliti se Zdrávas a potom zůstati až na konec světa v očistci. Muka očistcová přestanou; radost zásluhy tohoto Zdrávasu však zůstane pro celou věčnost.«

»Mám ještě kdy napraviti život svůj.«

Tak mluvíš, lehkovážný člověče? Domníváš se, že před smrtí ještě se obrátíš? Bude však tvoje obrácení potom upřímné? Poslyš, co jsem četl kdesi.

V městě N. onemocněl muž, který žil v hříšném poměru se ženštinou. Celé město o tom vědělo. Lékař přichází, tváří se vážně a praví: »Jste těžce nemocen. Dejte se raději zaopatřiti.« — Kněz přichází a táže se: »Čeho si přejete?« »Ó, zpovídati, zaopatřiti mne máte. Lekař říká, že jsem nebezpečně nemocen.« Kněz na to: »Rád bych vas zaopatřil, avšak nemohu, dokud žijete s osobou, která není vaší ženou. Za těch okolností žádný katolický kněz ve sv. zpovědi nesmí vám dáti rozhřešení. Musíte onu osobu propustiti.« »Důstojnosti, na to jsem již dávno pomýšlel a udělám to co nejspíš. Jenom

vás prosím, vyzpovídejte mne.« »Až propustíte onu ženu.« — Muž ženu propustil a kněz ho zaopatřil.

Kdyby byl teď zemřel, celé město by bylo řeklo: Chvála Pánu Bohu, šťastně zemřel, neboť smířil se s Bohem. Avšak co se stalo?

Za několik dní přichází lékař: »Gratuluji vám, jste zachráněn; krise je šťastně překonána.« »Co říkáte? Nemusím tedy umříti?« »Tentokrát ještě ne.« »Děkuji vám, pane doktore!« Lékař odchází, a co dělá nemocný? Ihned posílá k propuštěné »ženě« s prosbou, aby se vrátila.

Když tato vstoupila do světnice, pravil: »Odpusť, že jsem tě propustil, farář mne k tomu donutil, nemohl jsem jinak. Avšak teď tvrdí lékař, že se uzdravím. Rozumí se samo sebou, že zůstaneš u mne.« Chtěl ji obejmouti, ale v témže okamžiku klesl mrtev k zemi. — Pravdivá jsou slova sv. Augustina:

Pozdní pokání, podezřelé pokání!

Obrácení z přirozeného strachu před smrtí nemá valné ceny. Chceš-li se upřímně napraviti, napravuj se ihned! Jistý svatý šel na celý rok do lesní samoty, aby tam rozjímal o smrti. »Proč tolik rozjímáš o smrti?« tázali se ho přátelé. Odpověděl: »Rozjímám nyní o smrti, protože když přijde, nebude již na to kdy.«

Kde umřeš?

Kdo by vypočítal všechna ta místa, kde již lidé zemřeli! Kolik se jich utopilo v moři a v

řekách, mnohé na ulici smrt zastihla. Umírají lidé v hospodě i v kostele. Kde umřeš ty? Jest snad místo neb dům, kde bys nerad umřel? — Nechoď tam!

V divadle.

Známo jest, jak ve Vídni v roce 1881 vyhořelo okružní divadlo. Několik dní před tím navštívil jistý mladík svého bývalého katechetu. Kněz brzy poznal, že mladík stal se lehkovážným a zanedbával své náboženské povinnosti. Laskavě mu domlouval a prosil ho, aby 8. prosince, na svátek Neposkvrněného Početí P. Marie šel ke sv. přijímání. Mladík slíbil, ale nemínil to upřímně. Ve svátek nešel ke sv. přijímání, ale večer šel do divadla a — uhořel tam. — Mnohý člověk umírá tam, kde se toho nejméně nadál.

Jak umřeš?

To jest otázka nejdůležitější. Jak umru? náhle neb pomalu? bude má smrt těžká neb lehká? budu připraven na ni neb nepřipraven? Nevíme určitě, jak zemřeme, avšak jedno můžeme již dnes říci:

Jaký život, taká smrt.

»Zbožný naději má ve své smrti.« (Př. 14,32). Avšak »hříšníků smrt je hrozná.« (Ž. 33,22).

Kdo lehkovážně žije a se domnívá, že před smrtí zpovědí honem vše dá do pořádku, je tak rozumný jako člověk, který všecko jmění propíjí

v naději, že jistě v loterii vyhraje. Ano, lotru kajícímu krátce před smrtí dostalo se odpuštění a byl přijat do ráje, a dělníci, kteří v jedenáctou hodinu začali pracovat, obdrželi plnou mzdu. Avšak když Pán se jich tázal: »Proč tu stojíte zahálejíce?« odpověděli: »Pane, nikdo nás nenajal.« Ty však, křesťanská duše, tak nemůžeš říci; Pán tě již dlouho vyzýval a prosil: dobrou výchovou, hlasem svědomí, kázáním, dobrou knihou, neštěstím, i teď právě tím, co čteš, volá tě k pokání. Neutěšuj se tedy lotrem kajícím; neboť on teprve na kříži přišel k poznání a nalezl milost. Apoštol Jidáš však se nenapravil a oběsil se, třebas byl poučen a varován.

»Běda! Musím k soudu!«

»Důstojný pane, rychle pojďte, tatínek umírá!«

»Kde bydlí?« »N. ulice, č. 10., druhé poschodí.«

Kněz se oblékl, vzal sv. olej a spěchal ulicemi velkoměsta k nemocnému. Jeho vůdce, 13letý chlapec, kráčel před ním. Bylo na něm viděti chudobu a nouzi.

»Je tatínek již dlouho nemocen?« tázal se kněz. »Již tři týdny, důstojný pane!«

»Proč jste mne nevolali spíše?«

»Tatínek si toho nepřál. Říkal, že nechce kněze.«

»A teď chtěl, abys mne zavolal?«

»Ne, on jen říkal: Kde je kaplan, musím mu něco říci. Mluvil tak v horečce.«

»Čím trpí tvůj tatínek?«

»Nevím, maminka říkala, že je to delirium.«

Za několik minut byli u cíle. Přišla jim vstříc žena, jež uslyšela blížící se kroky, s lampou v ruce a oči mající plné slz.

»Důstojnosti, jest již pozdě, právě zemřel. Ó, že jsem vás nevolala spíše! Kdo by byl tušil, že to půjde tak rychle!« naříkala.

»Bohužel, je to smutné!« řekl kněz rozmrzelý nad tím, že zase jednou byl pozdě volán.

Vstoupil do chudé světničky. Jaký to pohled! Na zemi ležela mrtvola muže asi 40iletého, opilce. Kolem něho čtyři malé děti, vyhladovělé.

»Již dávno váš muž umřel?« tázal se kněz.

»Před chvílí umřel, důstojnosti. Bože, po celý svůj život nezapomenu poslední jeho chvíle. Blouznil tak, že jsme se již báli. Někdy volal vaše jméno, někdy bil pěstmi do zdi. Najednou vyskočil z lože a křičel: »Běda! Musím k soudu! Pusťte mne! Hoří! Musím k soudu!« Chtěla jsem ho zadržet, leč marně; padl k zemi a poranil se na hlavě. Zdvihla jsem ho a tázala se, zda-li ho to bolí, už neodpověděl — byl již mrtev. Ó důstojný pane, jak nešťastná jsem, že jsem vás nevolala dříve!«

Na zemi ležela mrtvola nehodného manžela. Tvář opilstvím znetvořená, pádem zkrvácená. Kněz poklekl a pomodlil se s rodinou několik zbožných Otčenášů za zemřelého.

Dlouho mu ještě tanula na mysli poslední slova nebožtíkova: »Hoří! musím k soudu!«

K soudu šel, ubohý hříšník. Zdali ho Bůh zachránil před ohněm? Nechtějme ho souditi. (Schenk).

Co ti zbude?

Když mocný sultán Saladin umíral, poznal, jak nicotné je všechno bohatství a jak marná sláva lidská. I poručil svému praporečníkovi, aby připevnil rubáš, kterým bude jeho mrtvola zabalena, na kopí, nosil jej městem a volal: »To je vše, co mocný Saladin, mocný pán východu i západu, ze svého bohatství a ze svých vítězství vezme sebou!« O Bože, jak moudří bychom byli, kdyby nás tato myšlenka nikdy neopouštěla.

Sv. Jeroným

před svou smrtí poučoval své žáky takto: »Milé děti, chcete-li, abyste ve své smrti nemuseli ničeho litovat, navykejte si již za živa odlučovati se ode všeho. Chcete, abyste v onom hrozném okamžiku ničeho se nemuseli báti? Nuže, **nemilujte ničeho, co budete muset opustiti.** Kdo nehledal svého štěstí v požitcích, lehce se od nich odloučí.«

Kde zůstane krása?

Ve Španělsku žila královna, jménem Isabella. Byla mladá a krásná; avšak i ona umřela, umřela mladá a krásná. Její mrtvola byla převezena do hrobky králů španělských. Vévoda z Candie,

František Borgiáš, vedl průvod. Když došli do královského města Granady, musel vévoda podle předpisů ještě jednou otevříti rakev a se přesvědčiti, že je to skutečně mrtvola královny. Otevřel rakev a viděl tvář královninu, kdysi tak krásnou, dnes hnilobou zohyzděnou. Zatřásl pohled ten duší mladého vévody až do nejhlubších základů. A když se uklidnil, již ho nelákala nádhera světská ani sláva lidská ani radovánky pomíjející. Složil svůj úřad, rozdal své jmění chudým, vstoupil do řádu sv. Ignáce a stal se svatým.

Říkával často: »Každý člověk by měl denně 24krát pamatovati na smrt.«

Neškodilo by to ani tobě, milý čtenáři; nechci však tak mnoho žádati od tebe. Ale aspoň jednou denně mysliti na smrt, to by bylo velice užitečné pro tvou duši.

Memento mori,

t. j. »pomni, že umřeš«, tak se pozdravují mniši kartouzští. Pamatuj i ty často na smrt. Není to tak těžká věc, neboť smrt všude napsala své jméno, jako chlapeček, který se naučil právě psáti. Smrt napsala své jméno na starý kostel. Kde jsou zedníci a kameníci, kteří ke cti a chvále boží vystavěli jeho krásné oblouky a štíhlou věž? Ach, věž a oblouky stojí pevně, avšak stavitel a jeho pomocníci již dávno leží v tichém hrobě a neznáme ani jejich jmen. — Smrt napsala své

jméno na každou zvadlou květinku. Co čteš, když na ni pohlédneš? »Byl čas, kdy tato květina byla krásná a svěží; leč zmizela její krása, zahynul její život. Tak i já zahynu, zvadnu, umru.« — Stojíš u potoka. Jak rychle teče! Tak rychle, ne, ještě rychleji spěcháš ty k moři věčnosti. — Viz svíci hořící. I když klidně hoří její světlo, ubývá jí, až zhasne. Tak tvůj život mizí den co den, i když toho nepozoruješ, až zhasne. — Slyšíš hodiny bíti. Jejich hlas ti připomíná: »Jedna z nich bude tvá poslední. A z každé budeš počet klásti.«

Neodháněj takových myšlenek od sebe, nýbrž naopak, když chtějí odejíti, rci jim, aby zůstaly a vyprávěly tobě. Neboť vzpomínka na smrt zahání různé zlozvyky; pomáhá vrátiti cizí majetek; ochlazuje vášeň; vede do kostela a ke sv. svátostem.

Umře-li přítel nebo soused, jdi tam, pomodli se za něho, a popros ho, aby ti udělal kázání. Takový zemřelý umí kázati, lépe než kněz v kostele. A když odcházíš s kázání toho, zastav se u svého nepřítele a smiř se s ním; vrať cizí majetek, vzdej se opilství; dávej více almužny, modli se více. Nezůstavej ve hříchu, který ti nic neprospívá, ale ztěžuje umírání.

O smrti, dobrý jest soud tvůj! (Sir. 41,3.)

Pohlédni na kapku vody, když slunce na ni svítí. Tak pronikne slunce vševědoucnosti boží tvé srdce v okamžiku smrti, a všecky tvoje skutky, slova a myšlenky, i ty nejtajnější, přijdou na jevo.

Viděl jsi již, jak slunko rozhání mlhy v údolí? Pozoroval jsi, jak jeho světlem vrací se pravá podoba věcem, které byly zahaleny mrákotou? — Pokud putujeme údolím světa, snadno podléháme klamům. Světlo věčné však, až nám zasvitne, ukáže nám pravou cenu všech věcí. To jest soud. »Tehdy státi budou spravedliví s velikou důvěrou proti těm, kteří kdysi sužovali je, a kteří mařili námahy jejich. Vidouce to, budou zděšeni hroznou bázní, a budou hroziti se nenadálé spásy. Říkati budou si vespolek kajíce se, z duše sklíčené budou hořekovat: »To jsou ti, kteří byli nám kdysi na posměch a které tupit bylo naším zvykem. My nemoudří mněli jsme, že jejich život je šílenství, a jejich konec že jest bezectný. Aj, kterak připočteni jsou k synům božím, a mezi svatými jest úděl jejich.

Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy, světlo spravedlnosti nesvítilo nám, slunce moudrosti nevzešlo nám ... Co nám prospěla pýcha, aneb co nám pomohlo bohatství s chloubou?

Pominulo to všecko jako stín, a jako prchavá pověst . . .

Naděje bezbožného je totiž jako prach, který vítr zachvacuje . . .

Spravedliví však na věky jsou živi, v Hospodinu jest odplata jejich, a péči o ně Nejvyšší má.« (Moudr. 5, 1-16).

Ostnem smrti jest hřích. (I. Kor. 15,56).

Nečistota.

»Viděl jsem jednou obraz, hrozný, ošklivý obraz; tak ošklivě ještě žádný ďábel nebyl malován, jako tento obraz, a přec to nebyla podoba ďábla. Kdo to byl? — Jakýsi kardinál byl krásné postavy; lehkovážná žena jedna vzplanula smyslnou láskou ke krásnému muži a netajila se tím, nýbrž projevovala to různým způsobem. Kardinálovi se to nelíbilo a rád by byl uhasil nebezpečný oheň lásky v jejím srdci; avšak nemoudrá žena nepřestávala blouzniti. I stalo se, že kněz onemocněl; když poznal, že nastává konec života, udělal, jak se sluší a patří, včas své poslední pořízení. Mezi jiným také stanovil určitý obnos peněz k tomu účelu, aby šest týdnů po smrti mrtvola jeho byla vykopána, a malíř, aby věrně vymaloval její tvář. Tento obraz, měl býti poslán oné ženě, aby se vzpamatovala a uzdravila ze své nečisté vášně. A tak se také stalo. (Stolz).

Cizí majetek.

Když někdo krade a činí tak ponejprv ve svém životě, je mu, jako by ho někdo ze zadu potahoval za kabát a napomínal, aby toho nechal. A když přece věc ukradl, je celý nesvůj, a nejednou se již stalo, že druhého dne ukradené sám zase vrátil, protože v noci neměl pokoje. Když pak několikkrát přehlušil hlas svědomí,

krade beze strachu před Bohem, kdykoliv je příležitost, a nic si z krádeže nedělá, nanejvýš se stará, aby to nikdo neviděl neb aby četníku nepadl do rukou. A poněvadž nemá chuti, vrátiti cizí majetek a zanechati všech nepoctivostí, nezpovídá se z toho. Když však těžká nemoc položí člověka na lůžko a tváří se, jako by ho chtěla vypovědětí z bytu na tomto světě, a když smrt již se chystá neb chce vypuditi ho z vlastního domu, tu žádný hřích tak netrápí a žádný tak netíží svědomí jako cizí majetek.

Kdo nechce vrátiti cizí majetek a nahraditi způsobenou škodu, miluje peníze více než Boha; kdo však se napraví, miluje Boha více než všecky statky světa a proto odstraní všecko, co ho odlučuje od Boha, to jest: nespravedlivý majetek. Celník Zacheus upřímnou láskou Pána Ježíše dal se obměkčiti, bez vyzvání předstoupil před Pána a řekl: »Pane, hle, polovici svého majetku dám chudým a oklamal li jsem koho v čem, navrátím to čtvernásob.« Buď i ty moudrý a nezatarasuj si cestu do nebe. Jestliže jsi koho ošidil, není-li tvoje dědictví spravedlivé, koupil-li jsi ukradené věci, odstraň to zavčas; nic z toho by tě netěšilo v hodince poslední. Je-li toho málo, tím lépe: navrácení nebude tak těžké; ale zpět to musíl

Tři četníci.

Bohatý Francouz, vznešeného rodu, všeobecně vzdělaný, ode všech ctěný a vážený, rozhodl se opustiti svět a vstoupiti do kláštera. Lidé nemohli

pochopiti jeho jednání a příbuzní ho přemlouvali, aby upustil od svého úmyslu. Nadarmo. Netrvalo dlouho, odložil světský šat a vstoupil k trapistům. Avšak ani tam mu přátelé nedali pokoje, chodili za ním a prosili ho, aby se vrátil. Klidně odpověděl řeholník: »Nemohu!« — »Proč?« »U vchodu kláštera stojí tři četníci, kteří mě zde drží. Neviděli jste jich?« — »Tři četníci? ne, nic jsme neviděli.« — »Nevšimli jste si jich. Nad obloukem u vchodu do kláštera stojí velký nápis:

Smrt! Soud! Věčnost!

To jsou oni tři četníci, kterým nemohu utéci, proto raději zůstanu tady.«

Milý čtenáři, neškodilo by, kdybys i ty častěji pamatoval na ony tři četníky, kterým neujdeš.

Quid hoc ad aeternitatem?

Tak znělo heslo sv. Aloise. Při všem, co činil a trpěl, se tázal: »Jakou cenu má to pro věčnost?« Tím měřil všecko a dával všem svým skutkům cenu věčnosti. Tím též odebral smrti bolestný osten a položil základ pravé životní radosti. —

Jednou se sv. Karel Borromejský veselil se svými druhy při hře. Tu kdosi překvapil ho otázkou:

Co bys učinil, kdybys za čtvrt hodiny musel umříti?

Na to odvětil: »Klidně bych hrál dále.« Šťastný

Člověk, který tak jest připraven na smrt, že jest každým okamžikem ochoten předstoupiti před soudnou stolici Boha spravedlivého.

Jen kdo se nebojí smrti, je schopen hrdinných skutků.

»Tebe Boha chválíme.«

V Římě vypukl mor. Lidé světáci opouštěli město a nechali své nemocné příbuzné bez pomoci. Sv. Alois hned nabídl svou pomoc. Na ramenou nosil nemocné do kláštera, kde byli ošetřováni. Nakazil se a ulehl. Tři měsíce ležel již nemocen; tu mu lékaři oznámili, že sotva bude žíti déle než osm dní. Plný radosti nad touto zprávou řekl Alois svému příteli: »Víš, jak radostnou zprávu mi právě sdělili? Jenom osm dní ještě budu živ. Zazpívejte se mnou »Tebe Boha chválíme.«

K matce své řekl: »Kdo smýšlí dobře s bližním, raduje se s radujícím. Tak i Vy se budete radovati se mnou, že jsem tak blízko svého cíle, že přijdu k Bohu. Považuji smrt za veliké dobrodiní boží, a prosím Vás, abyste se nermoutila nad tím. Tam v zemi pravého života budu čekati na Vás, až přijdete za mnou. Spojeni s Bohem budeme potom věčně chváliti jeho milosrdenství.«

»Povstaň z mrtvých.«

Hřích je smrt. Proto praví sv. Pavel hříšníku: »Probuď se, jenž spíš, a povstaň z mrtvých, a zasvitne ti Kristus.« (Ef. 5, 4). Kdo odumře

hříchu, žije v Kristu. »My, kteří jsme zemřeli hříchu, kterak ještě budeme v něm žíti? Starý náš člověk musí býti spolu s Kristem ukřižován, aby se zničilo tělo hříchu, bychom již nesloužili hříchu. Jestliže však jsme zemřeli s Kristem, věříme, že také živi budeme s ním, vědouce, že Kristus vstav z mrtvých již neumírá, smrt nad ním již nepanuje. Neboť že zemřel, zemřel pro hřích jednou, že však žije, žije pro Boha. Tak i vy mějte za to, že jste mrtvi pro hřích, živi pak pro Boha v Kristu Ježíši, Pánu našem. Nekraluj tedy již hřích ve smrtelném těle vašem, tak abyste poslouchali žádostí jeho, ani nedávejte údů svých hříchu za nástroj nepravosti, nýbrž oddejte se Bohu jako takoví, kteří vstavše z mrtvých jsou živi a své údy oddejte Bohu za nástroj spravedlnosti. Když jste byli služebníci hříchu — který užitek jste měli tehdy? Věci, za které se nyní stydíte; neboť konec těch věcí je smrt. Nyní však byvše osvobozeni od hříchu, ale učiněni služebníky Božími, máte užitek svůj k posvěcení, konec pak život věčný; neboť **odplata hříchu je smrt, milodar Boží však jest život věčný v Kristu Ježíši, Pánu našem.**« (Řím. 6.)

»**Blahoslavení mrtví, kteří v Pánu umírají**, od té chvíle. Ano, praví Duch, ať odpočinou od svých námah, neboť skutky jejich jdou s nimi. (Zjev. 14,13.)

Lék proti smrti.

»Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný. (Jan 3,16.)

Ježíš řekl Samaritánce: »Kdybys znala dar boží a kdo jest ten, jenž ti praví: Dej mi píti, ty bys ho poprosila a dal by ti vody živé. — Každý, kdo pije z vody této, žízniti bude opět, kdo však se napije z vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky; nýbrž voda, kterou já mu dám stane se v něm pramenem vody vytryskující do života věčného.« (4,10. 13,14.)

»Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nebude lačněti, a kdo věří ve mne, nebude žízniti nikdy.« (6,35.)

»To jest vůle Otce mého, aby každý kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já ho vzkřísím v den poslední.« (40.)

»Chléb, který já dám, tělo mé jest, které dám za život světa.« (52.)

»V pravdě, v pravdě pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.« (54.55).

I řekla Marta Ježíšovi: Pane, kdybys byl tu byl, bratr můj nebyl by umřel. Však i nyní vím,

že začkoli požádáš Boha, dá tobě Bůh.« Dí jí Ježíš: »Vstane zase bratr tvůj.« Dí jemu Marta: »Vím, že vstane při vzkříšení v den poslední.« Řekl jí Ježíš: »Já jsem vzkříšení a život; kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude, a každý, kdo žije a ve mne věří, neumře na věky. Věříš-li tomu?« Řekla jemu: »Ano, Pane, já jsem uvěřila, že ty jsi Kristus, Syn Boha živého, kterýž přišel na tento svět.« (11, 21-27.)

Několik obrázků umírajících.

Sv. Pavel.

Byl v Římě podruhé uvězněn. Odvrátili se od něho všickni, kteří byli v Asii. Snáší »utrpení až do vazby jako zločinec.« Píše poslední dopis svému miláčkovi Timotheovi. Zní to jako vítězné alleluja: »Já již jsem vydáván v obět a čas mé smrti nastává. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; pro budoucnost jest mi uložena koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce, a nejen mně, nýbrž i všem těm, kteří milovali příchod jeho.« (Tim. 4, 6—8).

Bl. Roger Wrenno, mučedník anglický. († 1616).

Byl řemeslníkem, tkalcem. Protože pomáhal kněžím pronásledovaným, byl vsazen do žaláře. Hodina popravy odbíjela. Klidně vystoupil na žebř šibenice a položil si provaz na krk. Shodili

ho se žebře, avšak provaz se utrhl a mučedník padl k zemi. Ihned poklekl a začal se modliti. Kolemstojící mu blahopřáli, chválili Boha a řekli: »Jistě král ti daruje život, když budeš přísahati.«

Tu on povstal. »Jsem ještě tentýž jako jsem byl. Dělejte se mnou co chcete!« — Spěchal k žebři a vylézal co nejrychleji na šibenici.

»Proč tak spěcháte?« tázal se soudce?

»Kdybyste byl viděl, co jsem já právě viděl, spěchal byste také k smrti!«

Kat mu položil silnější provaz na krk; obrátil žebř a poslal ho »rychle do země živých, aby tam viděl blaženost boží, z níž již tady zahlédl odlesk.« (Challoner.)

Michelangelo.

Dva dni před smrtí přijal návštěvu svého starého přítele kardinála Salviatiho. Tomuto řekl: »Dvou věcí lituji: že jsem více nepečoval o blaho své duše, a že umírám teď právě, když začínám ve svém umění žvatlati první slova.«

Odměna za obět.

»Z města Santa Maria v Rio Grande do Sul jel jsem o prázdninách na koni daleko do vnitrozemí až na hranice Paraguayské. Step, nic než širá, pustá step, táhnoucí se do nekonečna jako moře. Jenom zřídka jede estancia, neb »tropa« volů neb diligencia, brasilský cestovní vůz, tažený dvanácti i vícero koňmi. Asi dva dni jsem byl na cestách, když jsem uviděl v dálce u cesty

malý, bílý domek. Přiblížil jsem se a spatřil na prahu člověka obráceného tváří ke mně. Mává rukou. Je to stařec, oči má plné slz. Zastavuji.

»Co si přejete?«

»Jste knězem, pravda?«

»K službám!«

»Pojďte, prosím, dále; musím s vámi mluviti.«

Šestoupil jsem. Stařec se plazil dovnitř. Byla tam velká světnice s nejjednodušším nábytkem, a zápach, že jsem skoro nemohl dýchati, ačkoliv okna byla otevřena. Pozdravil jsem zdvořile.

»Posaďte se, důstojný pane!«

Posadil jsem se a stařec s velikou námahou si sedl na jinou židli.

»Vidíte, důstojný pane, nemohu ani státi ani choditi, jen bídně se plaziti. Avšak dnes mám velikou, převelikou radost, že jste přišel. — Ne, neříkejte nic! Vím, žádný člověk u mne nevydrží pro hrozný zápach; proto chci vám vypravovat, vy mluvte jen to nejnutnější, abyste nemusel u mne déle býti než je potřebí. Vidíte, pane, trpím hroznou nemocí, již deset roků tomu je, žádný lékař mi nemůže pomoci. Bydlel jsem, když mi žena a děti umřely u příbuzných v Porto Alegre. Viděl jsem, jak moje přítomnost jim byla nesnesitelná. Avšak dobře mě opatrovali. Sedával jsem, když jsem ještě mohl choditi, skoro celý den daleko venku, kam skoro žádný člověk nepřišel, jenom abych nebyl na obtíž svým příbuzným. Večer však jsem přece musel domů, a když pršelo, musel jsem celý den doma zůstati.

Tu mi Bůh vnukl dobrou myšlenku: Šel jsem do kostela sv. Dorotky ke zpovědi a k sv. přijímání, a aniž bych svým příbuzným něco řekl, odešel jsem na tato místa. Koupil jsem tento domek a bydlel v něm úplně sám. Jen s velkou námahou jsem si obdělával malou zahrádku banány, fasolemi a rajskými jablíčky; maso jsem dostával od kolemjdoucích trapeirů. Řekl jsem Pánu Bohu: tady chci zůstati z lásky k svým příbuzným až do smrti; jenom Ty, milý Bože, pošli sem před smrtí kněze. Tak jsem se modlil každý den, ráno a večer, nyní již desátý rok. V posledním roce je to se mnou den co den hůř a blížím se kvapně hrobu. Zdá se mi, že budu jen několik dní na živu. A teď Bůh modlitbu mou vyslyšel. Jak mu mám děkovati a vám, důstojný pane! Když jsem uslyšel klusot vašeho koně, pravil mi vnitřní hlas: jdi hned ke dveřím, kněz přichází. — Budete tak laskav a připravíte mne na věčnost?«

S jakou radostí jsem to učinil! Necítil jsem již zápachu, rozjímaje o hlubokosti a velikosti této obětavé duše.

Na zpáteční cestě, za týden, jsem zaklepal opět na dvéře osamělého domku. Nikdo neotvíral. Dvéře nebyly zamčeny. Vešel jsem dovnitř. Tropeirové tam nocovali. Šel jsem kolem domu do zahrady, tam jsem našel, co jsem hledal. Čerstvý hrob a na něm neumělý kříž. Smekl jsem a modlil se, více k této duši, která odešla k Bohu, než za ni. (Wiesebach).

Napoleon.

Když Napoleon I. v r. 1821 ve svém vyhnanství na skalnatém ostrově Sv. Heleny cítil, že blíží se poslední hodina, zavolal kněze Vignaliho a prosil ho, aby mu udělil sv. svátosti umírajících. Vyzpovídal se zkroušeně, přijal Tělo Páně a poslední pomazání. Potom řekl generálovi Montholonovi: »Cítím se šťastným, protože jsem vykonal svou povinnost. Přeji vám téhož štěstí, až budete umírati.«

Alban Stolz,

vynikající náboženský spisovatel, dával ve své poslední nemoci povzbuzující příklad trpělivosti. Osm dní před smrtí měl sen. »Stál kdosi u mne, tak vypravoval; byl to člověk vysoké, vznešené postavy a řekl mi: za osm dní umřeš, i když lékař něco jiného řekne.« Skutečně, osmého dne v noci se probudil, řekl: »Zaplať Pán Bůh!« a zemřel.

Sin Kiu Siang.

Čínský maršálek Sin Kiu Siang jel v automobilu; byl přepaden a několika ranami z revolveru těžce poraněn. Dopravili ho do nejbližší protestanské nemocnice. Tady navštívili raněného mnozí přátelé, aby ho potěšili. Mezi jinými přišel také katolický lékař Hon Li Theng; sdělil šetrně nemocnému, že se již neuzdraví. — Lékař věděl, že žena maršálkova zemřela jako katolička a že

on sám je nakloněn katolické víře. Proto se ho tázal, zda-li by nechtěl býti pokřtěn. S radostí řekl nemocný »ano.« Lékař stal se nyní učitelem náboženství. Poučil umírajícího a vzbudil s ním lítost. Potom řekl: »Svým vrahům musíš z celého srdce odpustiti.« »Nikdy«, odvětil přítomný bratr nemocného, »takový zločin nezasluhuje odpuštění.« Klidně řekl umírající: »Chci býti křesťanem, křesťanská víra však žádá odpuštění; já jim odpouštím z celého srdce a prosím Boha, aby i mně odpustil.« Na to ho pokřtil lékař a oba vytrval na modlitbách, až Bůh povolal duši šťastného novokřtěnce k sobě.

Na rozloučenou.

Čtenáři! Možná, že jsi někdy při čtení těchto řádků kývl hlavou a řekl: »Ano, tak jest!« Avšak udělal jsi pevné předsevzetí, že se polepšíš? Pevné, míním, ne takové slabošské: »Rád bych se polepšil, kdyby . . .« — Víš, že strom, který sice na jaře kvete, ale nepřináší na podzim ovoce, je dobrý jen na to, aby byl skácen a spálen. A člověk, který nevytrvá ve svých předsevzetích, je takovým nepotřebným stromem.

Co tedy uděláš, aby ses skutečně polepšil a vytrval v dobrém?

Za první musíš obnoviti svou duši v ohni Ducha sv. dobrou sv. zpovědí. Často jsi se zpovídal, avšak byly tvé zpovědi platné? Možná, že jsi ještě nikdy nepoznal své hlavní chyby; z maličkostí jsi se zpovídal: že jsi zanedbával denní modlitby, že jsi se nepobožně modlil, že jsi se rozčiloval. Avšak co je s tvou pýchou, tvou lakotou, tvou leností, a že špatně své děti vychováváš, že nelaskavě o jiných smýšlíš a mluvíš?

A jak to stojí s tvou lítostí a s tvým předsevzetím?

Druhý prostředek k polepšení života je samota. O samotě mluví Bůh s duší. Samota je matka svatých. Jdi občas, jednou za rok na tři dni do samoty exercičního domu, tam rozjímej o věčných pravdách, tam načerpáš síly a milosti pro další rok.

Čeho však tobě je každodenně potřeba, to je modlitba. Ta má zvláštní, kouzelnou moc: ulehčuje nejtěžší břímě, utišuje bolesti, hojí rány duše, dodává jí zmužilosti a síly, zachovává ji před hříchem a zoufalstvím, zahání špatné myšlenky a je klíčem k srdci božímu. Když se nemodlíš, bude tvoje duše brzy slepá, hluchá, kulhavá, mrtvá; jako květina bez slunce, vzduchu a vody, tak i ty uvadneš, uschneš, skloníš hlavu k zemi a budeš vidět jen to, co je na zemi, a zahyneš v světských žádostech. Neříkej, že nemáš kdy k modlitbě; máš přece kdy k jídlu. »Ano, to musí býti, jinak bych seslábl a zahynul.« Ale tvoje

duše potřebuje také denně pokrmu a posily, jinak seslábne a zahyne. Dělej jak sv. Zita: »Ruku k práci, srdce k Bohu!«

Svět a ďábel jsou neúnavně horliví kazatelé. Káží tak hlasitě, že někdy přeslechneš hlas svého svědomí. Proto potřebuješ aspoň v neděli kázání. Proto neopomínej kázání a nepošuzuj kněze a slovo boží, nýbrž přijímej je jako od Boha poslané. »Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá,« pravil Kristus Pán i vašemu místnímu duchovnímu.

Přemáhej se! Tělo je jako divoký kůň, musíš ho míti na uzdě a krotiti. Proto učiň si někdy újmu v jídle a pití; nejdi občas tam, kam rád chodíváš; nechtěj zvěděti každou novinku; neohlížej se; nezůstávej ráno dlouho v lůžku; zadrž někdy slovo nerozvážné; snášej zimu a horko. Ducha však posiluj sv. přijímáním.

To stojí námahu a působí obtíže; avšak »království nebeské trpí násilí, a jen ti, kteří násilí užívají (proti sobě), získají je.«

Když někdo chce zbohatnout, co se napracuje a našetří a naohlíží. A ty bys nechtěl se namáhati, abys získal království nebeské?

Je-li někdo nemocen, rád snáší vše, dává se řezati a páliti od lékaře, zříká se toho, co rád jí a pije, potí se, užívá hořkých léků, jen aby o několik roků život svůj prodloužil, a ty bys nechtěl nic obětovat, abys získal život věčný?

Kdyby ti Pán Bůh nabídl, abys jeden den strávil zbožně, bez hříchu, dobré činil a snášel protivné, že za to obdržíš 100 roků pozemského štěstí — pravda, na to bys přistoupil hned a jak rád? A hle! Bůh ti dělá mnohem výhodnější nabídku: namáhej se tu krátkou dobu pozemského života, abys žil bohumile, a za to obdržíš štěstí, o kterém praví sv. Pavel: »Ani oko nevídalo ani ucho neslýchalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteříž ho milují.« (I. Kor. 2,9.)

Nr. 16.663

Imprimatur.

Olomucii, die 19. Novembris 1927.

Josephus Vyvlečka,
Praeses a. e. Consistorii.

„Exercicie jsou vysokou školou vnitřního života.“ Pius XI.

Trpíme povrchností moderního života. Plýtváme silami, zabýváme se mnohými věcmi a při tom zapomínáme, že »jenom jednoho jest potřebí.« Nedostává se nám pravého vnitřního života. Potřebujeme klidu a samoty. Ze samoty vyrostli velicí mužové. Do takové plodné samoty uvádějí nás exercicie V jiných zemích slouží tomu účelu četné domy exerciční. U nás jest jich dosud pořídku Zasluhují, aby se jevil o ně větší zájem. — V exercičním domě v Hlučíně pořádají se po celý rok duchovní cvičení třídenní, dle potřeby i delší. Kdo si přeje bližší informace ať dopíše

správě Exercičního domu v Hlučíně.

Čtvrt milionu brožurek

vydal exercicní dům v minulém roce. Je třeba, aby tyto spisy se dostaly do nejširších vrstev našeho národa a tam splnily svůj apoštolát. Proto rozšiřujte je!

Prvni ročník obsahuje tato čísla:

1 Dr. Ant. Cyril Stojan. (Črty z jeho života).
2. Velmoc tisk.
3. „... lásky však kdybych neměl..."
4 Šťastná rodina
5. Exercicie.
6. „Anděle Boží, strážce můj!"
7. Pomáhej duším v očistci!
8. Útěcha pro nemocné.
9. Nač se ještě modliti?
10. Žena a křesťanství.
11. Neděle
12. Do života I (pro chlapce vystupující ze školy).
13 Do života II (pro děvčata vystupující ze školy).
14 V bouřích mládí. (O ctnosti sv. čistoty.)
15. Tak ne! (O výchově.)
16 Hříchy papežů.
17. O manželství.
18. Manželé mezi sebou.
19. Výchova dítěte.
20. Sv. růženec.
21. Nedej se! (O sebevýchově mládeže.)
22 Měsíční duchovní obnova.
23. Příprava na sv. missie.
24. Více kněží!

Ročník II. „Životem.“ Číslo 29.
Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně 1. a 15. každého měsíce.
S programovou přílohou: KALENDÁŘ EXERCIČNÍHO DOMU.
Výhoda novinových výplatních známek přiznána výměrem
řed. pošt v Opavě č. 25.601 | III z 18. 7. 1927.

Z druhého ročníku vyšla tato čísla:

25. Maria, útočiště.
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.
28. Mladí apoštolé.
29 Lék proti smrti.
30 Nač se zpovídati?

Cena jednoho sešitu 50 hal.; 10 sešitů (i různých čísel) 4.50 Kč; sto sešitů (i různých čísel) 40 Kč a poštovné.
24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč

Vydavatel: Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku (Prof. Rud. Schikora.)

Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

Cena 50 hal.
„Životem čís. 30. III. vydání. Ročník II.

Nač se zpovídati?

Touha po vykoupení.

Hluboko v zemi Tibetské vyniká nad divokými horami vrchol pokrytý věčným ledem, zvaný Kailas. Tento vrchol je touhou a cílem každého Inda a budhisty. Z nejvzdálenějších končin země putují bez ustání tisícové zástupy k hoře a mnozí potřebují k této pouti více nežli rok. Mlčky obcházejí celou horu, někteří při každém kroku se vrhají na zem a čelem se jí dotýkají. Aby obešli horu, k tomu potřebují skoro dvacet dní.

Co pudí tyto lidi k oné hoře? Co tam hledají? Hledají osvobození od svých hříchů! Jak velice asi touží po očistění duše, když přinášejí takové oběti, aby došli odpuštění!

Avšak kdo může splniti tuto touhu, leč uražený Bůh sám? Ježíš jediný mohl říci šlakem poraženému: „Doufej, synu, odpouštějí se tobě hříchové tvoji.“ Byl-li Ježíš pouhým člověkem, měli zákoníci pravdu, když řekli: „Tento se rouhá!“ Neboť jenom Bůh může rozvázati pouto hříchu. Avšak Kristus svými skutky dokázal, že má moc i nad hříchy. A tuto moc dal apoštolům, když po zmrtvýchvstání dechl na ně a řekl: „Přijměte Ducha svatého! Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim; a kterým zadržíte, zadržány jsou.“ (Jan 20, 22-23.)

To je velikonoční dar Ježíše Krista, pána nad smrtí a nad hříchem. Jak vděčni bychom

měli býti za tento dar, avšak mnoho katolíků pohrdá jím a zanedbává sv. zpověď k veliké škodě vlastní duše!

Proč?

Každou dobrou zpovědí slábne moc zlého ducha; proto hledí ďábel křesťany odvrátiti od zpovědi tím, že rozšiřuje různé námitky proti ní.

Námitka 1.: „Zpověď vynalezli kněží." To by si však byli vynalezli zvláštní kříž na sebe! Neboť je to rozkoš vysedávati celé hodiny ve zpovědnici? Je to rozkoš i v noci vstávati a jíti k nemocnému a vydávati se nebezpečí nákazy?

Když tedy kněží vynalezli zpověď, nemusí se sami zpovídati?

P. Weninger, známý misionář, vypravuje:

R. 1853 jsem byl s jedním metodistickým kazatelem v člunu na jezeře Michiganském. Zpozorovav mě, přistoupil ke mně s otázkou: „Jste katolickým knězem?" „Ano." „Smím se vás na něco otázati?" „Pročpak ne!" „Poslyšte," pravil, „zpovídá se také papež?"

„Ovšem!" odpověděl jsem.

„Cože!? Papež že se také zpovídá?" zvolal překvapen.

„Ovšem," pravil jsem; „neboť kdyby se nemusil zpovídati papež, nemusil by se zpo-

vídati ani žádný jiný člověk. Či snad není papež také člověk a hříchu schopen? A založil snad Kristus pro něho jinou církev, než tu církev, které on jest hlavou?"

„Komu pak se zpovídá?" tázal se udivený kazatel dále. „Zpovídá se Kristu Pánu?"

„Ne," pravil jsem; „zpovídá se knězi."

„To jsem přece ještě nikdy neslyšel," odvětil žasnoucí kazatel.

„Milý pane," pravil jsem jemu, „tažte se mě ještě více o katolické církvi, neboť vy jste ještě asi mnoho jiného o ní neslyšel."

Námitka 2.: „Je známo, že zpověď byla zavedena na IV. lateránském sněmu r. 1215."

Tato námitka nám ukazuje, jak lehce si dají povrchní lidé něco nesprávného namluviti. Neboť na tomto sněmu bylo stanoveno: „Každý věřící obojího pohlaví, když přijde k letům poznání, vyznávej všechny hříchy své aspoň jednou do roka vlastnímu knězi." (Kan. 21.)

Bylo tedy nařízeno, aby věřící aspoň jednou do roka se zpovídali, to je však něco jiného než zavésti zpověď.

Z každého století můžeme uvésti mnoho důkazů, že zpověď byla již tehdy v církvi známa.

Jen několik:

Již ve Skutcích apoštolských 19, 18, vypravuje sv. evangelista Lukáš, že v městě

Efesu v době, kdy tam sv. apoštol Pavel učil a zázraky konal, „mnozí z věřících," t. j. z těch, kteří přijali křesťanství, „přicházeli, vyznávajíce a vypravujíce hříchy své," t. j. jinými slovy, zpovídali se. Také sv. apoštolé Jakub a Jan mluví zřejmě o zpovědi, když praví: „Vyznávejte se jedni druhým z hříchů svých," (Jak. 5, 16) a když učí: „Jestliže vyznáváme hříchy své, věrný jest Bůh a spravedlivý, aby odpustil nám hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti." (1. Jan, 1, 9.)

V druhém století nám podává zprávu sv. Ireneus, žák apoštolský, že ti, kteří se obrátili ze sekty Valentiánů, po svém návratu do církve ze všech hříchů, i nejtajnějších, ano i ze svých žádostí se zpovídali. (S. Iren. contra haeres. I. 1. c. 6., 7 § 13.)

Tertulián, narozený okolo r. 160. po Kristu, mluví o zpovědi jako o známé věci. Tak praví v své knize „O pokání" hl. 10: „Myslím, že mnozí proto se zdráhají ze svých hříchů se zpovídati, anebo s tím ze dne na den odkládají, protože jim více záleží na jejich cti než na jejich spasení. Po té stránce se podobají těm, kteří trpí tajnou nemocí, své zlo lékaři zatajují a tak nevčasným studem si smrt přivádějí. Co jim prospěje tvrdošíjnost, s jakou se zdráhají svá provinění lidem odhaliti (t. j. se zpovídati), když přece nemohou uniknouti vědomosti a soudu Božímu?"

Co se týká právě uvedených svědectví sv. Irenea a Tertuliána, je třeba dobře si všimnouti také toho, že oba znali ještě žáky apoštolů; měli tedy nejlepší příležitost, také učení apoštolů poznati, a to ovšem dodává jejich svědectvím zvláštní ceny.

Origines (narozený r. 185. po Kr.) píše takto: „Jesliže jsme hříchy své odhalili nejen Bohu, nýbrž i těm, kteří naše rány a hříchy mohou vyléčiti, budou naše hříchy shlazeny od toho, který pravil: Hle, shladím tvoje nepravosti jako mlhu a tvoje hříchy jako tmu.“ Těmito slovy nepovídá Origenes patrně nic jiného, než že kněží mají plnou moc odpouštěti hříchy těm, kteří se z nich zkroušeně zpovídají, tedy právě to, čemu ještě nyní učí katolická církev a čemu učiti bude až do konce věků.

Sv. Basil, arcibiskup v Cesarei v Asii, (zemřel roku 379) píše: „Je třeba hříchy vyznávati těm, kterým svěřeno je rozdávání tajemství Božích (totiž sv. svátostí), neboť že tak činili staří kajícníci, nalézá se v Písmech svatých.“

Sv. Ambrož, arcibiskup milánský a slavný učitel církevní, (zemřel r. 387.) kázal v postě: „Hleďte, nyní je čas, v němž musíte své hříchy vyznávati Bohu a kněžím. Proč se stydí hříšník své hříchy vyznávati, které jak Bohu, tak i všem andělům se všemi vyvolenými dušemi jsou známy? Vyznání (zpověď) osvo-

bozuje od smrti, otvírá ráj a dává naději na blaženost."

Sv. Jeroným píše: „Když biskup nebo kněz mocí svého úřadu vyslechne rozličné hříchy, ví, koho má svázati, koho má rozvázati." (Citováno podle Knetla: Jest možno, aby se rozumný člověk zpovídal? Hlasy svatováci. XXV.)

Námitka 3.: „Zpověď znemravňuje. Mnohý si řekne: Vyzpovídám se z hříchu a zase bude dobře."

Připouštím, že by mohl některý lehkovážný člověk podobně mluviti. Avšak každý dobře poučený katolík ví, že takovou řečí by páchal nový hřích; opovážlivě by spoléhal na milosrdenství Boží, a zpověď takového hříšníka by byla velice pochybná, ne-li svatokrádežná. Každého, i nejlepšího léku se dá znežíti, to není tedy protidůkaz.

Co by při zpovědi znemravňovalo? Že člověk si počet vydává ze svých činů? nebo že hříchů svých lituje a umiňuje si, že se polepší? neb že se z hříchů vyznává? neb že dostane spasitelné poučení, jak život lépe zaříditi?

Námitka 4.: „Mnozí chodí často ke zpovědi, a jsou horší než jiní, kteří nechodí."

Takovým porovnáním by se dalo všecko dokázati, na př.: Máš krásnou úrodu na poli, sousedovo obilí však je bídné. Soused si však

pomůže: vybere z tvého pole nějaký špatný klas, ze svého pole nejkrásnější a potom je přinese do hospody a udiveným posluchačům vypravuje: Hleďte, takové obilí mám já a takové má soused. — Tak nesmíme porovnávati špatného křesťana s dobrým nevěrcem.

Slyšme, co praví vynikající protestantský vychovatel Fr. V. Foerster: „Duševní uvolnění, uklidnění, zladění je nepostrádatelný předpoklad nové mravní činnosti. — Zpověď katolické církve je založena na psychologickém poznatku, že se člověku ulehčí, když se svěří s tím, co ho tíží." (Časop. „Ev. Freiheit" 1909 seš. 9/10.)

Námitka 5.: „Nepotřebuji kněze, sám se s Bohem vypořádám." Na tuto námitku již před 1500 lety odpověděl sv. Augustin: „Ať nikdo neříká: Skrytě dělám pokání; Bůh, jenž ví, jak v srdci dělám pokání, mi již odpustí. Kdo tak mluví," pokračuje sv. Augustin, „olupuje slova Kristova o jejich význam a sám sebe klame. Nadarmo by tedy bylo řečeno: Kterým hříchy odpustíte, odpouštějí se jim; nadarmo by tedy byla obdržela církev klíče království nebeského. Chceme snad zničit evangelium a slova Kristova? Jaká to pýcha!"

K tomu dodáváme: Hříchem jsme urazili Boha. Kdo má právo určovati trest, uražený neb urážející? Bůh zná tvé hříchy lépe než ty; nežádá od tebe zpovědi, aby se dověděl

tvé hříchy, nýbrž žádá ji jako pokání. A měl by právo větší trest ti uložiti.

Naaman, vojevůdce syrského krále, byl malomocný. Od židovské služky se dověděla jeho žena, že prorok Eliseus uzdravuje nemocné. I odebral se k němu s bohatými dary. Prorok ho však ani nepřijal, nýbrž mu jen vzkázal: „Umyj se sedmkrát v Jordáně.“ Tu se zlobil Naaman a chtěl se vrátiti domů. Jeden ze služebníků ho však uklidnil řka: „Hle, páne, kdyby ti prorok uložil něco těžšího, jistě bys to rád vykonal, proč nechceš učiniti tak lehkou věc?“ Naaman se umyl a — byl čist.

Námitka 6.: „Zpověď je mučírnou svědomí, zotročuje duše.“

Tak může mluviti jenom člověk, který se nikdy správně nevyzpovídal a nezkusil svobody a radosti svátostného rozhřešení.

Slyšme svědectví zkušených lidí:

Konvertitka Julie z Massow píše o své zpovědi dne 1. července 1885 po svém přijetí do katolické církve v Bohosudově takto: „Konečně zůstaly jsme jen samy dvě (t. j. Julie z Massova a její přítelkyně Mechtildis ze Zeschau) v polotemném kostele se svými zpovědníky, Potthofem (dvorním kazatelem v Drážďanech) a jedním knězem jesuitou; čeho jsem se obávala nejvíce, stalo se mou nejsladší a nejsvětější radostí, nevýslovnou útěchou —

generální zpověď a velké, hluboké rozhřešení tak vznešeného pojmu a jistě nikdo, kdo nezkusil, neví, co to jest.“ (Škola B. Srdce Páně 1904.)

Mladý právník po vykonané životní zpovědi se rozhodl opustiti svět a vstoupiti do řádu. Píše: „Ó dítky světa! Nemáte ani tušení, jaká blaženost naplní duši po upřímné zpovědi a po rozhřešení. Kdybyste to věděly, nestačily by zpovědnice na vaše zpovědi.“

J. Karel Huysmans popisuje v díle „En route („Na cestě“) svůj návrat do církve a líčí účinky první sv. zpovědi: (píše v třetí osobě a dává si jméno Durtal.)

„Názory o přírodě úplně změnil; celé jeho okolí se proměňovalo; mlha pochybností, která ho dříve obestírala, zmizela! Z jeho rozjasněné duše vyzařovalo světlo jistoty — na vše se díval zcela jinak.

Byl to pocit dětinné radosti a osvobození, který mívá nemocný, když smí po dlouhé chorobě ponejprv opustiti příbytek a vyjíti na procházku; vše se zdá omlazeno. Stromořadí a lesíky, které již tolikrát prošel a v nichž každou stezku znal, jevily se mu nyní v světle docela jiném.

Šelestící stromy jako by se v tiché modlitbě ukřižovanému klaněly. Voda rybníka nezdála se již tak temně černá; bílé obláčky shlížející se v ní, činily dojem, jako by kolem něho kráčely postavy bílých mnichů...

Bylo to svátostné požehnání přírody. Stromy se klaněly a květiny za větru pějíce a kořícc se vysílaly vůni jako líbezné kadidlo vzhůru k obrazu nejsvětější Svátosti.

Durtal byl jako u vytržení. Nejraději by byl svou víru a nadšení zvěstoval celému světu. Konečně se cítil v životě opravdu šťasten. Nic pozemského nebylo s to, aby mu způsobilo takovou slast. Jedině Bůh může duši naplniti takovým štěstím a vylíti do ní proudy pravé radosti."

Námitka 7.: „Kněz je hříšník jako já." Ano, proto i on se musí zpovídati. Avšak chtěl bys, aby ve zpovědnici místo něho seděl anděl? Buď rád, že tam sedí člověk, který zná lidské křehkosti, a proto má spíše útrpnost s hříšníkem!

Námitka 8.: „Kněz mě ve zpovědnici urazil, a proto nechodím již ke zpovědi."

Jako odpověď na tuto námitku poslyš, co vypravuje P. Abel T. J.: „Při misiích ve Falknově vypravoval jsem v kázání o zpovědi událost, která je také napsána v mé knize „Zpět k praktickému křesťanství". Ve Vídni je známo, že u mne nemusejí říkati formule často již zapomenuté: „Já bídný hříšník atd.", nýbrž že stačí říci: „Prosím, pomozte mi, už jsem nebyl tolik a tolik let u sv. zpovědi." Přišel tedy jednoho dne ke mně do bytu úředník a pomohl jsem mu vykonati dobrou sv.

zpověď. Po ní se mne kajícník tázal, čím by se mi mohl zavděčiti. „Ó, nic lehčího než to. U vás v úřadě jest ještě jistě několik takových štik jako vy, pošlete mi sem tam jednoho!“ Skutečně, po několika dnech se jeden hlásil. Bohužel nebyl jsem doma a kajícník se dostal do rukou jiného kněze, nemocného na játra. Jest známo, že právě nemocní na játra bývají někdy dosti podráždění. Sotva hříšník řekl počet let, obořil se na něho kněz, že tak dlouho žil bez Boha. Pán se dozlobil, vstal a odešel bez zpovědi a v úřadě vypravoval, co se mu přihodilo, aby se již nikdo nedával přemluviti k zpovědi. Jakou odpovědnost má takový kněz! Není to duch Ježíše Krista, jenž řekl: „Pojďte ke mně všickni, kteří obtížení jste, a já vás občerstvím.“ Tím jsem ukončil své kázání.

Při večeři přišla řeč na onu událost. Jeden z důstojných pánů misionářů mínil, že v době a v krajině, kde beztoho úcta před knězem od nepřátel je podkopána, jsem neměl s kazatelny tak mluviti. Důstojný pan arciděkan, později biskup litoměřický, Dr. Gross však odpověděl, že bohužel přílišná drsnost některých kněží zavinila, že tu a tam někdo dlouhá léta se vzdaluje zpovědnice, a že je dobře, když lid z úst knězových i v této věci slyší pravdu.

Když jsem se po misiích ve Falknově vrátil do Vídně, našel jsem doporučené psa-

ní neznámého mi kněze z Nového Jičína. Sděloval mi, že se několikrát pokoušel přiměti umírajícího občana k sv. zpovědi. Avšak nadarmo. Tu mu půjčil na čtení mou knížku: „Zpět k praktickému křesťanství.“ Několik dní poté umírající povolal kněze, aby ho vyzpovídal. Co bylo příčinou? Při čtení knihy přišel na kázání, kde jsem mluvil o onom úředníku a o přísném knězi. Tak se i jemu přihodilo. Že však kněz se odvážil veřejně pokárati nesprávné jednání jiného kněze, ho pohnulo, že přece šel k sv. zpovědi. Nemocný s pravou radostí přijal sv. svátosti a prosil kněze, aby mně, neznámému, poděkoval. — Příteli, jestli tě skutečně něco podobného odstrašilo od sv. zpovědi, netrestej Boha a svou vlastní duši za chybu nějakého kněze a jdi co nejspíše smířiti se s Bohem.

Touha po zpovědi.

Baron Lüttwitz vypravuje:

Měl jsem na srdci těžký hřích, jehož jsem se dopustil v myšlenkách a jehož jsem se chtěl zbaviti; šel jsem k našemu kazateli a zeptal jsem se ho: „Máme zpověď?“ — „Ovšem!“ — „Jak to,“ ptal jsem se dále, „je mi 42 let, ale nikdy jsem ještě neslyšel, že by se někdo z nás zpovídal?“ — „U nás se to ovšem nestává“, mínil, „ale zpověď máme.“ — „Jakpak odpouštíte hříchy?“ tázal jsem se,

„Máme formuli," odvětil, „ale poněvadž jsem ještě neměl příležitost zpovídat, mám ji asi někde založenou; přejete-li si však, vyhledám ji."

Byl jsem rozhořčen, jel jsem do Paříže, abych se tam nepoznán vyzpovídal; přeptal jsem se na vynikajícího protestantského kazatele...

Dovedli mě k ctihodnému, starému pánu, s dlouhými bílými vousy, a tu rozpředla se tato rozmluva:

„Čeho si přejete?" ptal se mne.

„Rád bych se zpovídal."

„Jak se jmenujete?"

„Prosím, nechme jméno stranou; přicházím, abych před Bohem vyznal své hříchy."

Prosil mě, abych vešel k němu.

Sedl jsem si do lenošky, on se posadil naproti mne.

„Čímpak jste?" tázal se mne a při tom mi jmenoval tucet různých sekt.

Trnul jsem...

Jsou tedy mimo naši, všech bludů zbavenou církev, ještě jiné, které se také všech bludů zbavily a při tom učily pravému opaku naší církve!

— — — — — — —

„Z čeho si přejete se vyzpovídati?" tázal se mne.

„Jmenoval jsem mu svůj hřích, jehož jsem se dopustil v myšlenkách, a prosil ho, aby mi jménem Božím ten hřích odpustil.

„My hříchů neodpouštíme," řekl; — „vždyť nevíme, zdali nám Bůh naše hříchy odpustí." —

„Ale evangelium přece praví, že Kristus dal svým apoštolům moc, hříchy odpouštěti."

„Ovšem, ale my jí nevykonáváme."

„Tím potvrzujete, že protestantismus je zbudován na nevěře, a nutíte mě, abych se stal katolíkem."

Tu řekl mi tento protestantský nejvyšší kazatel, jenž jednou nohou stál již v hrobě: „Nezdržuji vás ani na okamžik od toho, abyste se stal katolíkem; máme tolik sekt, že již nevíme, na čem jsme... Staňte se klidně katolíkem."

Lékař volá po zpovědi.

Vrchní lékař Dr. H. J. Schon v Kodani uveřejnil v časopise „Kirche og Folk" přednášku, kterou měl na společné schůzi evangelických kněží a křesťanských lékařů. Vypravoval tam mezi jiným: „Jedna pacientka přišla ke mně zdaleka, naříkala na bolení hlavy, tlukot srdce a j. Prozkoumání ukázalo, že orgány jsou zdravé. Příčina nemoci byla tedy asi jinde. Za rozhovoru vyložila pacientka lékaři celý běh svého života. Tím, že se

mohla vymluviti, značně se jí ulevilo. Z domu ještě písemně děkovala lékaři za jeho dobrotivost. A přece nic jiného neudělal, než že soustrastně vyslechl její řeč a několika slovy ji potěšil. Vidíte tedy, protestantská církev musí zase zavésti zpověď. Duchovní správa bez zpovědi je nemožná, a když nemocné duše přicházejí k lékaři, mají vinu evangeličtí kněží, kteří nerozumějí duchovní správě. Katolická církev za našich dnů přitahuje k sobě, protože ve zpovědnici dává příležitost vyznati se ze všeho."

Významná statistika.

V pruském Slezsku byla sestavena statistika choromyslných podle vyznání. I ukázalo se, že procento choromyslných katolíků bylo mnohem nižší než protestantů. Slavný lékař profesor ve Vratislavi byl požádán, aby to vysvětlil. „Věc je prostá," pravil lékař. „Katolíci i protestanté hřeší. Avšak katolíci mají zpověď, kdežto my jí nemáme. A protože protestanté nikdy určitě nevědí, zdali jsou smířeni s Bohem, snadněji onemocnějí na nervy. Vnitřní duševní bolesti již mnohého připravily o rozum."

Sociální význam zpovědi.

Ve větším městě v Německu bylo protestanské rodině ukradeno všechno stříbrné ná-

činí. Svědomí však zločinci nedalo pokoje. Šel ke zpovědi k mladému jesuitovi W. a odevzdal mu náčiní s prosbou, aby se postaral o vrácení věcí majiteli. Jesuita zanesl drahocenné věci osobně do rodiny a vysvětlil, že zloděj při zpovědi mu to odevzdal. Rodina, plna radosti a údivu, chtěla ještě zvěděti, jakým způsobem se všecko stalo, kněz však, aby neporušil zpovědního tajemství, odmítl další vysvětlení. Majitelka domu dojatě řekla: „Povězte mi jen, odkud mají katoličtí kněží tak velikou moc nad dušemi?“

Jistý nekatolický továrník přijímal jen katolické dělníky. Kdysi se ho tázal přítel, proč to dělá, a on odpověděl: „Katoličtí dělníci chodí ke zpovědi. Jsem aspoň jist, že nejsem poškozován!“

Zpověď umírajícího.

Kněz vypravuje: „Ve velkoměstě B. jsem byl zavolán k nemocnému, abych ho zaopatřil. Po sv. obřadech prohlásil nemocný: „Před několika lety odcizil jsem jako bankovní úředník tři sta marek. Jelikož jsem to velice chytře navlékl, zůstalo soudní vyšetřování marné. Teď však před svou smrtí chci uklidniti své svědomí — tady jsou peníze i s úroky; buďte, důstojnosti, tak laskav, zaneste do banky tuto částku a přineste mi potvrzení, že peníze jsou zaplaceny, abych mohl klidně

zemříti. — Pospíchejte, neboť nebudu již dlouho živ."

Příštího dne hned zrána jsem šel do banky a tázal se ředitele, zdali si vzpomíná, jak před několika lety zmizely nějaké peníze z pokladny. „Cosi se mi zdá, avšak zjistím to hned z knih." Po krátkém hledání zvolal: „Skutečně jest tomu tak!" — „Nuže," pravil jsem, „přináším vám peníze i s úroky od člověka, který je odcizil. Prosím, abyste mi příjem potvrdil." — „Ale já již nemám dnes práva na ony peníze, nemusíte jich spláceti." „Pane řediteli," odpověděl jsem, „přicházím od umírajícího, který nechce s cizím majetkem předstoupiti před soud Boží; chce míti jistotu, že je všecko v pořádku. Prosím vás, přijměte peníze a dejte mi potvrzení. Věc spěchá, neboť nemocný je blízko smrti." Stalo se tak. Ředitel nekatolík hned poznal, že je to účinek sv. zpovědi, a řekl: „Divím se, co všecko dovedete pomocí zpovědi."

Příštího dne přišel ke mně katolík a vykládal, že onen ředitel večer v kasině řekl: „Pánové, nedržím se žádného náboženství. Kdybych však přijal nějakou víru, byla by to jen katolická, nejlepší ze všech. Pomyslete si, dnes ráno mi přináší mladý kaplan od člověka, který nám ukradl 300 marek, peníze i s úroky, ačkoliv jsme již dávno na to zapomněli a také soudní řízení bylo nemožné. Onen člověk se zpovídal a prohlásil, že bez

dostiučinění nemůže klidně umříti. Taková víra mi imponuje.“

Co soudí jinověrci o zpovědi.

Leibnitz, jeden z největších učenců protestantských, píše v jednom ze svých děl, nazvaném „Systém theologie“, o zpovědi takto: „Jistě, je-li v křesťanském náboženství něco krásného a pomilováníhodného, je to zařízení zpovědní. Neboť nutnost zpovídati se odstrašuje mnoho lidí, zvláště ty, kteří nejsou ještě zatvrzelí, od hříchu, a poskytuje padlým velikou útěchu, takže mám za to, že zbožný, vážný a opatrný zpovědník jest výtečným nástrojem Božím k spáse duší; neboť jeho rada nám prospívá k uspořádání našich náklonností, k postřehnutí našich chyb, k vystříhání se příležitostí ke hříchu, k navrácení odcizeného, k náhradě škody, k rozptýlení pochybností, k pozvednutí skleslého ducha, konečně ke zmírnění a vyhlazení všelikého zla duševního; a je-li na zemi možno nalézti sotva něco výbornějšího nad věrného přítele, jak důležitým stává se pro nás teprve tehdy, když neporušitelnou posvátností božské svátosti jest povinen zachovávati věrnost (mlčelivost) a poskytnouti pomoc.“ Tak Leibnitz.

Protestantský lord Fitz-William vyjadřuje se v svých „Listech Attikových“ o účinnosti zpovědi takto: „Ctnost, spravedlnost a

mravnost jsou nutnými základy všech států. Avšak bez soudní stolice pokání, kterou má církev římská, není pro ctnost, spravedlnost a mravnost jiného ani poněkud spravedlivého základu." (Letters of Athicus, lett. th. 5. ap. Tanquerey, Synopsis II. 531.)

Jiný protestant praví: „Kdo může spočísti tisíce těch, kteří zpovědí byli zachráněni, přivedeni k přemýšlení o sobě a o svém stavu a tím snad odtrženi od kraje propasti, do které se již chystali vrhnouti; anebo tisíce těch, kteří (ve zpovědi) obdrželi poučení pro svědomí pochybující, uzdravení pro svědomí raněné, uklidnění pro svědomí úzkostmi svírané, a tak obdrželi právě to, čím jediné mohli býti udrženi a utvrzeni v dobrém."

Protestant E. Naville v Ženevě upřímně vyznává: „Který hříšník neobrací žádostivě očí po soudní stolici pokání (t. j. zpovědnici)? Kdo si nežádal v hořkosti své duše a v nejistotě, zda Bůh odpustil, slyšeti z úst toho, který má účast v moci Kristově, slova: „Jdi v pokoji, odpuštěny jsou hříchy tvé!" (E. Naville, apud de Baudry, La religion du Coeur, p. 84 sq. cfr. Tanquerey, Synopsis II. pg. 530.)

Proto dal jeden protestantský kazatel pruskému králi Bedřichu Vilémovi II. radu, aby u svých protestantských poddaných opět zavedl zpověď, řka: „Nedovedu Vašemu Veličenstvu doporučiti nic důležitějšího než zpo-

věď. Církev nemá (nad ni) účinnějšího prostředku, aby udržela křesťany v bázni Boží."

Ani nepřátelé křesťanství a náboženství vůbec nepopírají užitečnost zpovědi. Tak uznal J. J. Rousseau, známý svými bezbožnými spisy, v jasném okamžiku: „Zpověď jest výtečným zřízením, jest uzdou nepravosti. Jest podivuhodně s to, aby naladila k odpuštění srdce, plné nenávisti, a pohnula k náhradě ty, kteří se dopustili nespravedlnosti."

Petr Leroux volá na státníky, kteří odklizují všecko náboženství a při tom chtějí přece zachovati pořádek: „Vězte, že je to něco hrozného, podržeti kata, když jste odstranili zpovědníka."

Marmontel, francouzský dějepisec, píše v svých „Mémoires" l. 1.: „Není vhodnějšího prostředku udržeti u mládeže čistotu mravů nežli měsíční zpověď." (Citováno podle Knetla.)

Účinky sv. zpovědi.

1. Odpuštění hříchů. Svatou zpovědí nabýváme odpuštění všech po křtu sv. spáchaných hříchů smrtelných i všedních, kterých litujeme. To je něco tak velikého, že to nikdo nepochopí. Sv. Tomáš Akvinský tvrdí, že odpuštění hříchu smrtelného a s tím spojené ospravedlnění je větším zázrakem než stvoření světa. (S. Th. 1, 2. 9. 113. 6. 9.)

Víš, milý křesťane, co je hřích? Co to znamená uraziti nekonečného Boha a nejlaskavějšího Otce? Sv. Kateřina jednou prosila Boha, aby jí ukázal ošklivost smrtelného hříchu. Bůh jí odvětil: „Neukáži ti ošklivost hříchu smrtelného, to bys nesnesla. Avšak ukáži ti ošklivost hříchu všedního.“ Toto poznání všedního hříchu bylo tak hrozné, že světice prohlásila: „Raději chci po celý svůj život choditi bosa po žhavém uhlí, než viděti ještě jednou něco tak hrozného.“ — Ó Bože, jak vypadá duše hříšníka! Kdyby ji viděl, hanbou a hrůzou by zahynul.

Ašak po dobré zpovědi hřích jest odpuštěn, zmizel navždy! Co cítí asi člověk odsouzený na smrt, když v posledním okamžiku obdrží milost! Zdá se mu, že je to sen, nemůže toho štěstí ani pochopiti, je radostí celý bez sebe.

2. *Odpuštění trestů.* Svatou zpovědí nabýváme prominutí všech trestů věčných a alespoň části trestů časných. Bůh odpouští tím větší část trestů časných, čím větší je lítost a zkroušenost kajícníkova.

Peklo, věčný trest, je věc tak hrozná, že někteří pochybují, jak by mohl milosrdný Bůh tak ukrutně trestati. Avšak jen Bůh ví dokonale, co jest hřích a jakého trestu zasluhuje. A Kristus, kterému nepřátelé nemohli vytknouti ani jedné chyby, kterému se sv. Petr vyznal: Pane, ke komu bychom šli, ty máš

slova života věčného! — tentýž Kristus mluví jasně o pekle, „kde oheň nehasne a červ nehyne“, „kde je pláč a skřípění zubů“, kde boháč věčně žízní.

Co působí dobrá zpověď? Zachraňuje člověka, který už visel nad propastí, vytrhuje duši „z tlamy lva“.

3. Posvěcující milost. Pozbyl-li kajícník posvěcující milosti těžkými hříchy, uděluje se mu sv. zpovědí znovu; nepozbyl-li jí, dopustiv se toliko hříchů všedních, bývá v něm rozmnožena.

Co je milost? Je to spojení s Kristem. „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Beze mne nic nemůžete činiti.“ Hřích odlučuje od Krista. Milost je život — hřích je smrt. Hřích hasí v duši oheň Ducha svatého. „Nevíte, že jste chrámem Božím, a že Duch svatý přebývá ve vás? Chrám Boží je svatý a ten jste vy.“ Hřích pustoší a hyzdí chrám Ducha sv.

A co dělá zpověď? Křísí mrtvou duši k novému životu, spojuje ratolest s kmenem, obnovuje a ozdobuje chrám Boží!

Marnotratný syn přichází k otci a volá: „Otče, zhřešil jsem, nejsem hoden slouti synem tvým!“ Avšak otec ani nečeká, až domluví, objímá ho a líbá. „Přineste roucho nejlepší a oblecte mu je, a prsten mu dejte na ruku a obuv na nohy, a připravte hostinu, ne-

bo tento můj syn byl ztracen a je nalezen, byl mrtev a žije."

4. Obživnutí zásluh. Hřích smrtelný člověka olupuje o všecky zásluhy dobrých skutků v minulosti vykonaných. Když oheň v kamnech zhasne, nemá uhlí žáru, když se však zase oheň roznítí, i to ochladlé uhlí znovu se rozžhaví. Tak i skutky a zásluhy hříchem smrtelným ztracené nabývají opět ceny, vrátí-li se dobrou zpovědí stav milosti.

Štěstí dobré zpovědi.

Do Arsu přišel jednoho dne mladý, vznešený muž z Paříže; přišel se podívati na slavného faráře. Vianey však, osvícený milostí Boží, viděl stav jeho duše a řekl mu: „Račte si kleknouti a zpovídejte se!" Mladý muž se polekal a řekl: „Jak bych se mohl zpovídati, když jsem nevěrec? Přišel jsem jenom, abych vás viděl a s vámi promluvil." Vianey: „Nemám mnoho kdy, čeká venku ještě asi padesát osob, chtějí rady a potěšení. Klekněte a vykonejte dobrou zpověď." Svatý kněz to řekl s tak upřímnou láskou a s takovou přesvědčivostí, že mladý muž nemohl odolati; poklekl a vyzpovídal se dobře. Když povstal, byl přešťastný a zvolal:

„Ó, jak krásná je katolická víra!"

„A to mi musí říci protestantka!“

Básník Klemens Brentano popisuje svůj život bez víry takto: „Když jsem ztratil milost Boží, připadal mi život jako pochmurná, vyprahlá poušť, kde není stromu ani stébla trávy ani pramene vody. Oddal jsem se nesmírnému zármutku a trudnomyslnosti, všude jsem viděl jen bídu. V bolu svém obrátil jsem se k Alosii Henselové, která tehdy byla ještě protestantkou. Na mé nářky odvětila: „Co mi vypravujete o svém bolu? Jste katolík; jděte ke katolickému knězi se vyzpovídati!“ Tato odpověď básníka zahanbila. — „Tohle mi musí protestantka říci!“ pravil si — šel k sv. zpovědi a bylo po zármutku a trudnomyslnosti.

Zpověď mrtvých Indiánů.

Misionář ze Severní Ameriky vypravuje: „Působil jsem v zemi, kde leží věčný sníh a led. Kromě stanice mi svěřené musel jsem pro nedostatek misionářů působiti v sousedních osadách velmi vzdálených. Tu vypukla v oné krajině velmi nakažlivá nemoc a má práce se tím zdvojnásobila. Jednou přišel posel a prosil vroucně, abych navštívil jeho soukmenovce, na smrt nemocné, neboť nemají kněze, který by je zaopatřil svatými svátostmi. Rád bych šel ihned, avšak úpěnlivé pros-

by a bída vlastních farníků mi nedovolily okamžitě je opustiti. Když řádění nakažlivé nemoci poněkud polevilo, vydal jsem se na cestu. Ačkoliv byly kruté mrazy, naložil jsem nutné léky a potraviny na saně, do kterých jsem zapřáhl psy, jak je obyčejem na severu, a rychle jsem uháněl polemi pokrytými sněhem a ledem. Chtěl jsem zachrániti, co by se ještě zachrániti dalo. Jaký to byl však smutný pohled, když jsem dospěl cíle! Leželo tam 11 mrtvol, zmrzlých zimou 50° C. Když jsem se k nim přiblížil a chtěl za ně se pomodliti, spatřil jsem s údivem, že každá mrtvola drží v ruce list z kůry březové, která slouží seveřanům jako psací papír. Vzal jsem prvnímu list z ruky a četl slova: „Jenom náš duchovní otec smí čísti tyto řádky.“ Další obsah řádků byla jeho zpověď. Totéž bylo i u ostatních. Tito ubožáci, když cítili blížící se smrt a nemohli se zpovídati, napsali své hříchy na papír. Každý list obsahoval ještě tuto poslední prosbu: „Prosím tě, duchovní otče, abys obětoval mši sv. za mou duši. Jako odměnu za tuto službu zanechávám ti svou krásnou sekeru..., kožešinu...“ a p.

Když jsem tento důkaz živé víry a ony dětinské závěti četl, zaslzel jsem a řekl jsem si: „Ó vy mé milé, upřímné duše! Slyšely jste ode mne často, že dokonalá lítost s touhou po sv. zpovědi očišťuje od hříchů, a chtěly jste před Bohem, svým svědomím a knězem

to písemně vyznati, že jste zemřely v tomto smýšlení.“

Čtyřicet let čekala na zpověď.

P. Drouet, misionář v Hanoi, šel jednoho dne do kostela, aby zpovídal. Přede dveřmi sakristie čekala na něho neznámá stařenka a prosila: „Otče, chtěla bych se zpovídati. Již jsem 40 let nebyla u zpovědi.“ Kněz si myslil, že jest to nějaká zbloudilá ovce, a proto ji poslal k řádovým sestrám, aby ji na sv. zpověď připravily; ukázalo se však, že stařena znala důkladně pravdy sv. víry a byla dobře připravena. Druhého dne dověděl se kněz něco z jejího života. Jmenovala se Anna Nhä a náležela do misijního území španělských dominikánů v středním Tonkingu. Za pronásledování r. 1860 byla zajata, odvedena do Číny a tam prodána bohatému Číňanu. Několikrát se pokusila o útěk, čímž však jen rozhněvala svého pána. Konečně se smířila se svým osudem. V srdci zůstala věrna své víře a denně se modlívala k Bohu a k Matce Páně o milost, aby aspoň před smrtí se mohla vyzpovídati. Modlitba její byla vyslyšena. Zatím co do vzdáleného městečka šla nakupovat, byla vesnice, kde byl její pán, zničena povodní a obyvatelé se utopili. Tím nabyla zase svobody a rozhodla se k návratu do Tongkingu. Vydala se na cestu, putovala osm dní až k

moři, dala se převézti na lodi do Häphongu a odtud zase pěšky do Hanoi. Tolik obětí přinesla, aby se mohla zpovídati!

Zpovědní tajemství.

Jesuita P. Umbricht, misionář v Guzerat v Indii, píše: „Naši chovanci jsou bystří chlapíci. Misijní cesty v horkých krajinách velmi unavují, ale bystré odpovědi našich chovanců mě vždy znovu vzpruží. Jednou při zkoušce táži se malého žáka: „Smím někomu vyzradili, co jsi se mi zpovídal?“ „Ne,“ zněla odpověď. „A což, kdyby mi někdo vyhrožoval usmrcením, když nevyzradím?“ „Tak byste se musel nechat zabít,“ zněla klidná odpověď našeho nadaného, mladého filosofa. A měl pravdu. Kněz je vázán mlčenlivostí, i kdyby mu hrozili smrtí, jak dějiny církevní dokazují na příkladech, kolik již bylo obětí zpovědního tajemství. I český národ chlubí se dvěma mučedníky ze zpovědní tajemství. Jest to sv. Jan Nepomucký († 1393) a bl. Jan Sarkander († 1661).

Chvála zpovědi.

A. Gerling píše v své knize „Umění koncentrační“ tuto chválu na neděle a zpovědi: „Neděle má býti všemu lidu dnem těles-

ného klidu, duševní koncentrace, duchovním zažitím přijatých dojmů. Sabaty v chrámě, neděle v kostele připomínaly lidem jejich podobnost s Bohem, pozdvihly jejich duši nad banálnost všedního života a povzbuzovaly je k přísnému pohřížení v sebe samy. Tichá modlitba, němý rozhovor se zbožňovaným je jakousi samotou i v množství lidí stejně smýšlejících. Jediné v samotě je možné soustředění a pohřížení v sebe. Věčně spěchající kulturní lidé mají sotva kdy poznati sebe samy, ježto se straní své vlastní společnosti. Mají tolik činit se světem, že jim jejich vlastní vnitřní bytost zůstává neznáma. Kdo se chce poraditi sám se sebou, kdo chce v tichém rozjímání sebe sama nalézti, nesmí se dáti zaujmouti a odchýliti zájmy lidí jiných." Dále vybízí Gerling k zpytování vlastních chyb, připouštěje, že je to ovšem těžké: „Při posuzování své vlastní drahocenné osobnosti nebýváme objektivní. Církev katolická projevila zavedením zpovědi docela eminentní porozumění pro psychologii a naznačila správnou cestu k sebevýchově. Zpověď předpokládá soustředění, přísný pohled do vlastního nitra, a vypočítávání všech hříchů uvádí zpovídajícímu se děcku na paměť, že má chyby, jaké ty chyby jsou a kde je třeba nasaditi páku sebevýchovy."

Doslov.

Milý křesťane! Zamysli se a uvažuj, co jsi na předešlých stránkách četl. Snad jsi už dlouhý čas zanedbával sv. zpověď. Snad tě trápí tajná vina, nebo svatokrádežné zpovědi roztrpčují tvůj život. Vzchop se, vyhledej si zpovědníka a připrav se na dobrou doživotní zpověď. Když potom shodíš se sebe těžké břímě, počítíš něco z oné nebeské radosti, o níž mluví Spasitel: „Větší radost bude v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří nepotřebují pokání.“ „Živ jsem,“ praví Hospodin, „nechci smrti hříšníka, ale aby se odvrátil od cesty své a ž i v b y l.“ (Ez. 33, 11.) „Zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvňátkem svým, aby se neslitovala nad synem života svého? A byť ona se zapomenula, já však nezapomenu se nad tebou. Aj, do rukou svých zapsal jsem tě!“ (Is. 49, 15, 16.)

Bůh čeká na tebe, chceš vzdorovati jeho lásce? „D n e s, když hlas jeho uslyšíte, nezatvrzujte srdcí svých.“ (Ž. 94.) Jdi k zpovědi, a uslyšíš potěšující slova Spasitelova: „Doufej, synu, o d p o u š t ě j í s e h ř í c h o v é t v o j i.“

Chceš-li vědět, jak se máš zpovídati, objednej si ze sbírky „Životem“ číslo 32.

„Exercicie jsou vysokou školou vnitřního života." Pius XI.

Trpíme povrchností moderního života. Plýtváme silami, zabýváme se mnohými věcmi, a při tom zapomínáme, že „jenom jednoho jest potřebí." Nedostává se nám pravého vnitřního života. Potřebujeme klidu a samoty. Ze samoty vyrostli velicí mužové. Do takové plodné samoty uvádějí nás exercicie. V jiných zemích slouží tomu účelu četné domy exerciční. U nás jest jich dosud pořídku. Zasluhují, aby se jevil o ně větší zájem. — V exercičním domě v Hlučíně pořádají se po celý rok duchovní cvičení třídenní, je-li třeba, i delší. Kdo si přeje bližší informace, ať dopíše správě Exercičního domu v Hlučíně.

Dobrá četba pro nemocné.

Tisk je apoštolem. Kdo rozšiřuje dobrý tisk, je apoštolsky činný. — Nemocní slyší málokdy slovo Boží, a proto bývají tak často pokoušeni k malomyslnosti, ano až k zoufalství. Kolik dobrého způsobí u takových lidí dobrý spis! Zde jen jedna ukázka z dopisu: „Má nemoc je tak bolestná, že jsem si již zoufala a chtěla svému životu udělat konec. Náhodou — ne, řízením Božím — mě přišla navštíviti přítelkyně N. a nechala mi knížečku

„Útěcha pro nemocné“. Z dlouhé chvíle čtu a čtu až do konce. — Jenom Pán Bůh ví, kolik dobrého tato knížečka mi prokázala. Teď chci trpět a budu ráda trpět, jelikož vím, jak velikou moc mi Bůh dal do ruky k spasení duší.“

Kolik jiných nemocných touží po útěše a poučení! — Přichází často na nás prosby od chudých nemocných o četbu. Rádi bychom zasílali dobrou četbu ústavům nebo farním úřadům pro jejich nemocné. Rovněž chudině na velkoměstských periferiích by bylo tolik třeba našich brožurek! — Chce-li někdo k tomu apoštolskému dílu přispěti, ať zašle libovolný peněžitý dar na adresu exercičního domu v Hlučíně s poznámkou: „Na dobrou četbu pro nemocné.“ „Nebo: „Pro periferii.“

Nr. 16.663.

Imprimatur.

Olomucii, die 19. Novembris 1927.

Josephus Vyvlečka,
Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

„Životem“ číslo 31. Cena 50 h.
II. vydání.

Věřiti či nevěřiti?

Běda vám sytým!

Jsou lidé duševně sytí. Domnívají se, že jejich vědomosti jsou ohromné, a zamilovali se do nich tak, že netouží již po ničem. To je smrt pokroku; smrt duše. Jsou lidé, jejichž všechny myšlenky a tužby se točí jen kolem jejich osoby, kteří zůstávají duševně zakrnělí, protože nikdy nevyjdou ze sebe.

Jsme hrdi na to, že v moderní technice lidský duch si podmanil část sil přírodních. Ve skutečnosti však ještě nikdy duše lidská nebyla tak zotročena zevnějším světem a jeho povrchností jako dnes.

Duše jemné a hluboké již se probouzejí a poznávají, jak jsme právě v naší době duševně chudi. Cítí prázdnotu moderního života. Vzmáhá se v nich touha po něčem lepším, vyšším. Jsou to duše hledající. Jim platí slovo:

„Blahoslavení, kteří lačnějí a žíznějí . . .“

Sokrates praví Alkibiadovi: „Kdybych poznal, že jsi úplně oddán požitkům, již dávno bych byl od tebe upustil. Chci ti však ukázati, že v tobě jest ještě něco jiného, něco vyššího.“

„Základ každého pokroku jest úcta," praví Goethe. Úcta jest vědomí, že jest ještě něco vyššího než naše „já".

Proč ztratily i mnohé upřímné duše víru svého mládí?

I. „Bůh" a Bůh.

Tolstoj praví člověku dospívajícímu: „Když tě napadne myšlenka, že všecko, co jsi myslel o Bohu, je nesprávné, a že není Boha, nediv se tomu. Tak se děje všem. Nedomnívej se však, že tvá nevěra pochází z toho, že skutečně Boha není.

Když již nevěříš v Boha, v kterého jsi dříve věřil, je to zaviněno tím, že v tvé víře bylo cosi nesprávného, a musíš se namáhati, abys pochopil, co jmenuješ Bohem.

Když divoch přestává věřiti v svého dřevěného boha, to neznamená, že není Boha, nýbrž jenom, že není ze dřeva."

Zhroutila se víra tvá tím, co jsi v životě zažil? — V nás musí se něco zhroutiti, než dospějeme k čisté víře. Musí se zhroutiti vše zevnější, vše nepravé. Musí odpadnouti slupka, abychom se dostali k jádru.

Jest bezpochyby pravda, že mnozí lidé ztrácejí víru proto, že jejich názor o Bohu v dobách dětství byl nesprávný. A když probouzející se rozum poznal nesprávnost tohoto názoru, odhodil s ním i víru v Boha. A poněvadž cítil prázdnotu v svém srdci, hledal náhradu za Boha. Proto rád přijal heslo:

„Věda místo víry!

Víra je pro lidi nevzdělané. Moderní člověk nahrazuje víru vědou. Člověk vzdělaný nepotřebuje náboženství." – Je taková důvěra ve vědu oprávněna? Na to odpovídá B. V. Foerster příkladem: „Ještě nikdy pokroky vědy o duševních chorobách nebyly tak veliké jako v naší době – avšak nikdy nebylo tolik duševně chorých jako v naší době. Když mizí víra v Boha všemohoucího, začíná víra ve všemohoucnost duševních chorob. Za každý zbořený chrám musí se vystavěti ústav pro choromyslné."

Jak nepatrné jsou naše vědomosti přes všechen pokrok ve vědách. To uznávají právě největší duchové.

Víra a věda.

Vědecký redaktor „Figara" Robert de Flers, předložil členům francouzské akademie věd tuto otázku: „Jest mezi přírodní vědou a náboženským přesvědčením podle vašeho mínění rozpor?"

Odpovědi universitních profesorů, mezi nimiž byli někteří světového významu, jsou zajímavé: *Ani jeden nenašel rozporu mezi vědou přírodní a náboženstvím.*

Le Chatelier, profesor chemie, praví: „Rozpor mezi náboženstvím a vědou nalézají v moderní literatuře jen lidé, kteří nejsou učenci, nýbrž nanejvýš polovzdělanci, ba někteří postrádají vůbec veškerého přírodovědného vzdělání."

„Rozpor mezi vědou a vírou jest jen v hlavách těch, kteří si přejí tohoto rozporu," míní botanik Lecomte. Matematik a hvězdář Andoyer: „Nemohu pochopiti, jak by mohla býti věda proti víře, naopak věřím, že duch vědy podporuje ducha náboženství."

George Claude: „Věda je mnohem více školou pokory než školou pýchy." Poučné jest, co odpovídá Charles Moreau: „Abych odpověděl na Vaši otázku, zahloubal jsem se do vlastního nitra, zkoumal jsem sebe v minulosti a v přítomnosti, a předkládám jednoduše to, co jsem tam našel. Že věda se protiví náboženskému smýšlení, jsem věřil kdysi v mládí. Jako mladík plný touhy po vědění, vrhl jsem se záhy s obdivem, skoro s blouznivým nadšením do náručí vědy. Za nemnoho let jsem nabyl vědomostí dosti obsáhlých. Jsa opojen svými úspěchy věřil jsem pevně, že jenom věda může rozluštiti všecky hádanky lidského života, a že nic, ani prapříčina života, ani cíl všech věcí se jí nevymkne; možná, že jsem tehdy byl materialistou a žil v domněnce, že božství a nesmrtelnost duše jsou pojmy, které se hodí pro „chudé duchem", od nichž se však skutečně svobodní duchové musí odpoutati. Znal jsem jistě mnoho věcí, ale znal jsem je špatně; byly to vědomosti nezažité, vědomosti bez hlubší rozvahy. Později jsem pocítil touhu, vniknouti hlouběji do příčin věcí. Tu teprve, když jsem pátral po Neznámém, pomalu jsem poznával, že věci jsou přece jen spletitější, než jsem si je představoval maje

pětadvacet let. Prozkoumal jsem vesmír a na všech stranách jsem se setkal s pojmem nekonečna . . . Ať člověk počítá neb hledá, pozoruje nebo váží, poznává nebo sní, i když se tomu brání, všude se mu vtírá, jen když upřímně hledá, ona bytost nadzemská, Bůh nekonečný, všemohoucí a nejvýš moudrý. Tak jsem přišel z nevěry k víře v Boha. Kdysi jsem se domníval, že věda s vírou nedá se spojiti, avšak čím více jsem poznával a se přesvědčoval, že jenom pokorný je skutečný vědec, tím více mizela má domněnka o rozporu vědy a víry a dnes žije ve mně jenom jako pouhá vzpomínka."

Robert Andrews Millikan,

jehož někteří považují za největšího žijícího fysika, píše v časopisu Colliera: „Vědeckého základu pro zapírání víry není. Kdo obé nemůže spojiti, má vinu toho sám v sobě. — Naše vědecké znalosti jsou jistě veliké proti tomu, co se vědělo před 100 lety. Avšak proti tomu, co ještě nevíme, jsou mizivě nepatrné. — Lidé, kteří málo vědí o vědě, a lidé, kteří málo rozumí náboženství, mohou se hádati, a posluchači mohou se domnívati, že se hádá věda s vírou, avšak ve skutečnosti se střetly jen dva druhy nevědomosti."

Přední filosof německý, Paulsen, objasnil úkol a poměr víry a vědy následujícím přirovnáním: Vidím-li list potištěný značkami, mám dvě otázky:

1. jak ty značky povstaly?

2. který jest jejich smysl? Na první otázku odpovíme popisem tisku a stroje; na druhou výkladem, co ony značky znamenají. Tak je to i s poznáním přírody. Věda udává, z čeho a jak je svět složen; víra mi dává poznati smysl přírody." –

Světlo nemůže se protiviti světlu. »Veškerá pravda vede k Bohu.« (W. Humboldt.)

Zbožní učenci.

Mezi věřícími vědátory všech oborů nalézáme jména nejzvučnější. Na př.: *Alexandr Volta* (1745 – 1827), věhlasný přírodozpytec a vynálezce několika elektrických přístrojů, navštěvoval denně chrám Páně a rodiče ukazovali ho dětem se slovy: „To je slavný Dr. Volta!" Svému příteli Cicerimu píše: „Svaté náboženství katolické vždy jsem pokládal za jediné pravé a neomylné a nepřestávám Bohu děkovati, že mi takovou víru dal, v níž bych chtěl žíti, umříti a dosáhnouti života věčného."

Světový geolog *Joachim Barrande* (1799 až 1883), který badal o českém útvaru silurském, byl velmi zbožný katolík. Přírodovědecký časopis „Vesmír" o něm napsal, že v neděli a ve svátek chodil pravidelně o 11. hod. na mši sv. Na sv. Jana Nep. okrašloval na dvoře domu, kde bydlil, sošku tohoto světce a po celý oktáv dával tam rozsvěcovati světla.

„Vím, komu jsem uvěřil." (2. Tim. 1, 12.)

II. Co jest nevěra?

Mnohý víru odhodil, protože ho tížila a cítil se jí spoután jako řetězy. Hlouběji poznal Nietsche, co člověk ztrácí s vírou. Popisuje to v úryvku: „Šílený člověk". Šílený člověk přichází s lucernou na náměstí a chce lidem vysvětliti, co skutečně ztratili. Lidé však mu nerozumějí. On volá: „Kde je Bůh? Řeknu vám to! Zabili jsme ho – vy a já. My všichni jsme jeho vrahové! Ale jak jsme to udělali? Jak jsme mohli vypíti moře? Kdo nám dal houbu, abychom smazali celou oblohu? Co jsme to udělali, když jsme odpoutali zemi od slunce? Kam se teď pohybuje? Kam se pohybujeme my? Pryč ode všech sluncí? Nepadáme stále? Nebloudíme v nekonečné prázdnotě?" Moderní člověk, který se odpoutal od Boha, se domnívá, že ušel tyranu, avšak nevidí, že ztratil pevný hrad své svobody a upadl do tisícerých jiných závislostí. *„Kdo nemá Boha pánem, má mnoho pánů,"* praví hebrejské přísloví.

Žhavá rakev.

V Dantově „Božské Komedii" leží bezbožný Farinata ve žhavé rakvi. To vysvětluje duchaplně Foerster: „Bezvěrci mají někdy skutečně horoucí nadšení, a přece leží v rakvi: jejich práce je neplodná." –

Poslední slovo.

Měsíčník „Der Freidenker" uveřejňuje (roč. 30, č. 5.) dopis, který napsala Steffi Wondrová několik hodin před svou smrtí. Dopis zní:

„Slunce zapadá a můj život také. Nikdo mne neslyší. Teď, když rána trhá hrudí, jsem sama. Smrt sahá po mém srdci. Cosi mě bolí, stahuje k zemi. Chtěla bych ještě žíti! Vidím před sebou krátké své mládí, lásku z které jsem se nikdy nevyznala, ideály, o kterých snila má duše, to všecko bolí, nesmírně bolí. Rána pálí, a vidím, že nepomůže bojovati proti smrti. To je běh přírody. Brzo bude po všem, a právě teď bych ráda žila! Zdálo se mi, že smrt bude oddálena a že ještě bude lépe, avšak všecko, všecko byl jen klam. I když jsem ničeho neužila v mládí, jedno jsem měla před sebou: svobodu.

Než budu zničena, ještě jednou srdečné: ať žije – svoboda! Bojujte dále za svobodu, neochabujte, jako já jsem neochabla. Jak ráda bych žila, avšak není možno. Jak ráda bych viděla, že i v naší zemi vlaje prapor svobody!"

III. Co jest víra?

Cílem veškeré filosofie jest: *osvoboditi člověka, pomoci duchu, aby přemohl a ovládl svět.*

To poznal již Sokrates a snažil se žíti podle svých zásad. Věděl, že kdo z ducha chce žíti, bude opuštěn od lidí a posmíván. Plato o něm praví: „Sokrates vymanil se ze všeho shonu a chvatu lidského a náleží úplně svému vlastnímu božskému životu, ale dav na něho ukazuje prstem a volá: „Blázen, hleďte, blázen! Neboť dav neví, že je naplněn Bohem." Sokrates ví, že bude jistě odsouzen k smrti.

Když byl již v žaláři, přichází Kriton a s radostí sděluje, že všecko je připraveno k útěku. Avšak Sokrates nechce. Kriton je zdrcen a nechápe, proč mistr odmítá jeho laskavou pomoc, až najednou mu zasvitne v duši poznání, že jest něco, co jest více než život lidský. Tady máme takřka předehru oněch slov: „Království mé není z tohoto světa."

V dialogu Gorgias hájí Sokrates myšlenku: „Lépe je nepravost trpěti než nepravost činiti." Sofisté mu vytýkají, že taková zásada se nehodí pro muže srdnatého, protože, kdo stojí na tomto stanovisku, nemůže ani sebe ani své hájiti proti potupě a škodě, musí se dát bíti do tváře, musí o všechno přijíti. Sokrates na to: „Právě vaše učení je zbabělost, neboť když člověk, aby sebe zachránil, stane se otrokem každého špatného příkladu, to není zmužilá statečnost. To není pravá svépomoc. Mocnější pomoc jest: neposkvrniti se vinou, zůstati věrným Bohu a postarati se, abychom na onom světě obstáli . . ."

Tím vytušil Sokrates dokonalost, která se blíží dokonalosti horského kázání.

Solon ještě učil, že spravedlnost vyžaduje, abychom činili dobře přátelům a zle nepřátelům.

Sokrates již poznal, že pomstiti se znamená otroctví a příčí se pravé samostatnosti.

Vrcholu svobody však dosáhl teprve Kristus učením: „*Milujte* nepřátele své, dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají, abyste byli syny Otce svého, jenž jest v nebesích." (Mat. 5, 44.)

Víra je světlo a síla.

„Všecko dání dobré a každý dar dokonalý jest shůry, sestupuje od *Otce světel,* u něhož není proměny." (Jak. 1, 17.) – „*Pravda* vás osvobodí." – „To jest vítězství, které přemáhá svět, *víra* naše." (1. Jan. 5, 4.) „*Věrou* přemohli království, učinili spravedlnost, dosáhli věcí zaslíbených, zacpali tlamy lvům, uhasili prudkost ohně, unikli ostří meče, posilnili se ze slabosti, stali se hrdiny v boji, zahnali vojska cizích národů. Ženy obdržely vzkříšením své mrtvé. Jiní však byli nataženi na mučidla nepřijavše vysvobození, aby dosáhli lepšího vzkříšení. (Žid. 11, 33–35.)

Jak víra proměňuje srdce lidské, popisuje sv. Cyprián ze své vlastní zkušenosti: „Když jsem ještě seděl v temnosti a bloudil na moři tohoto života bez jistoty a opory sem tam, neznaje cíle svého života, opuštěn od pravdy a světla, považoval jsem podle tehdejšího mravního stavu svého za velmi těžké a tvrdé to, co mi slibovalo milosrdenství Boží k spáse, že by někdo mohl býti znovu zrozen, odložiti, co bylo, a proměniti se. – Mnohými bludy jsa držen, hověl jsem svým neřestem a snášel jsem se s nimi jako se svými domácími a příbuznými. Avšak když vodou obrození (křtem) byly obmyty skvrny dřívějšího života a do očištěného srdce vlilo se *světlo shůry* . . . bylo mi najednou pochybné *jistým,* skryté *zjevným,* temné *jasným,* a obdržel jsem *sílu* podniknouti, co jsem měl dříve za nemožné." (Ad Donatum c. 3-4.)

Víra je život.

„Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby *nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.*" (Jan 3, 16.) „Kdo věří v Syna, má život věčný; kdo však nevěří v Syna, neuzří života." (3, 36.)

Víra je pramenem života. „Spravedlivý z víry živ jest."

Konvertitka.

„Před několika lety vrátila se do církve. Po dlouhých letech bloudění a hledání. Po dlouhých letech bídy a utrpení. Byla spisovatelkou zvučného jména. Známa u nejlepších nakladatelů. Mnoho přednášek mívala po celém Německu. Byla vážena jako žena dobrá a jemná, vždy povzbuzující a pomáhající. Nikdo ji nenutil, teď ji však osud pronásleduje. Nakladatelství ji bojkotují. Časopis její zanikl. Místo aby jiným pomáhala, jak dosud, musela sama prositi o pomoc u přátel. Žena, která dříve neznala nouze, trpěla hlad.

To jí však nebránilo jíti svou cestou. Teď bydlí v předměstí ve velikém činžáku. Vydělává si chléb prací řemeslnou. Setkal jsem se s ní v těchto dnech. Nebeské světlo zářilo z jejích očí. „Ani nemyslím na svou nouzi. Ani nevím, že něčeho postrádám. Na společnost, s níž jsem se dříve stýkala, jsem úplně zapomněla. Jen někteří z nich, opravdu vznešené to duše, přicházejí ke mně na předměstí. Průměrní mnou pohrdají. Nepostrádám jich. Nalezla jsem něco tak velikého

a hlubokého. Slyším takové melodie a rytmy, že ráda za ně obětuji celou onu společnost."

To jest její cesta. A teď je bohatá v chudobě a mocná v tělesné slabosti. Někdy přichází k ní muž, který své děti nedal pokřtíti. Sám z církve vystoupil. Nyní slyší vypravovati ženu, jak je bohata, jak je šťastna. Poslouchá a mlčí. A srdce jeho okřívá při jejích slovech. Ano! Jsou ještě statky na světě, které naplňují duši. Jest ještě světlo, které proměňuje srdce v žár. (Podle Sonnenscheina).

IV. Jak nalézti cestu k víře?

To je bolestná otázka pro mnohé hledající duše. Víra je milost Boží. Proto jí nemůžeme na Bohu vynutiti. Avšak člověk může odstraniti překážky a připraviti své srdce pro působení milosti.

1. První brána k víře je pokora.

„Pokora je pravda" praví sv. Terezie, a v témže duchu prohlašuje Sokrates na konci svého hlubokého badání: „Vím, že nic nevím. Čím hlouběji člověk vniká do věd, tím jasněji poznává, jak nepatrné jsou vědomosti lidské, jak omezené jest naše poznání. Vzdělání polovičaté vede k pýše. A pyšnému se Bůh protiví, ale pokornému dává milost svou. Pokora dodává srdci onen hlad po spravedlnosti, o kterém pravil Kristus, že bude ukojen.

2. Pokora dělá člověka schopným, aby otevřel druhou bránu k víře, a to jest modlitba.

„Jakpak se mohu modliti, když nevěřím?"

P. Andlou vypravuje: „Před lety seděl jsem časně ráno ve zpovědnici starého universitního kostela ve Vídni. Tu přišla ke mně maďarská baronka celá rozčilena a prosila: „Důstojnosti, pojďte rychle k mému muži, je před těžkou operací. On vás sice odmítne, avšak já bych ráda měla vědomí, že jsem podnikla vše k spasení jeho duše. Vždyť žil tak bezbožně a prostopášně." Hned jsem vstoupil do vozu stojícího před kostelem a jel k bytu nemocného. Baronka mě ohlásila a já jsem vstoupil.

„Vy jste také jeden z těch, kteří jsou vinni vším neštěstím na světě."

„Jenom pomalu, pane barone, všecko neštěstí na světě jsem přec ani nemohl zaviniti; prosím, račte mi říci, které neštěstí jsem osobně způsobil."

„Přišel jste, abyste mě obrátil. Nechejte toho a vzdalte se."

„Ne, milý barone, nechci vás obrátiti, přišel jsem jenom, abych vám dal příležitost k tomu. Obrátiti musíte se sám."

„Nemám hříchů. A to . . . a to . . . nejsou hříchy. Konečně dnes odpoledne v 5 hodin bude všemu konec."

„Anebo ne", prohlásil jsem chladně, „možná, že dnes odpoledne v 5 hodin, když na tomto světě

bude konec, budete vy na onom světě úpěti ve věčném ohni."

„Oho, jenom mi nepřicházejte s peklem, beztoho pekla není."

„To říkáte vy, milý pane barone, já však a 300 milionů katolíků se mnou, nehledě na ostatní křesťany, věříme opak. A nebudete přece tvrditi, že všeci jsou hlupáci a vy jediný že jste moudrý."

„To neříkám."

„Když to neříkáte, připouštíte, že *možná* máme pravdu."

„Možno, ano, možno to jest."

„A když to je možno, tak to je dnes večer v 5 hodin i pro vás možno. V tom případě mi toho nemůžete zazlívat, když vám radím, abyste se proti této možnosti pojistil; lidé se pojišťují také proti možnosti pozemského požáru. Myslí si při tom: „U mne, doufám, požár nevypukne," a přece se pojistí."

„Možná. Já se však nechci teď napraviti. U mne je beztoho vše marno. Nevěřím v Boha, nevěřím ve věčného soudce."

„A těch 300 milionů katolíků?"

„Nechte mě již na pokoji."

Pak mi řekl ještě několik „zdvořilostí", jimiž dával najevo, že by mě nejraději viděl již za dveřmi. V takovém stavu nebylo možno připraviti ho k sv. zpovědi. Pomyslil jsem si: „Kdybych jej aspoň přiměl k modlitbě," a proto jsem začal znova: „Milý pane barone, ještě něco. Nechtěl byste se aspoň jednou pomodliti k Bohu?"

„Dejte mi pokoj s Bohem, vždyť nevěřím v něho."

„Poslyšte: Stane se, že pocestný jde v noci lesem a myslí si: Tady jsem sám, jsem přesvědčen, že tomu tak jest, žádná lidská bytost není na blízku. Cestující ve tmě zabloudí, klopýtne a padne do hluboké vody. Sotva se vynoří trochu z vody, křičí ze všech sil o pomoc. Budete se mu smáti a mu vytýkati, že jedná nerozumně?"

„Nikoliv."

„Pravda, přece může někdo volání jeho zaslechnouti. Když tento muž nejedná nerozumně; třebas je přesvědčen, že nikdo není přítomen, tak i vy byste nejednal nerozumně, kdybyste aspoň podmínečně volal k Bohu o pomoc. Tato podmínečná modlitba ještě nesnižuje čest a důstojnost muže, který kolísá a pochybuje." Najednou baron udiveně se podíval na mne a řekl upřímně: „Důstojnosti, mluvíte zcela rozumně."

„Ale teď vám chci ještě něco říci. Za přijetí, jakého jsem od vás neočekával jako šlechtic od šlechtice, musíte mi učiniti zadost."

„Promiňte, na to jsem skutečně nemyslel. Prosím, račte se posaditi, tady jsou cigarety." Zapálili jsme si a vše šlo nyní příjemněji. Řekl jsem: „Od dostiučinění neupustím."

„A jak vám mám dostiučiniti?"

„Tím, že, až půjdete k operaci, několikrát řeknete: Pane Bože, jsi-li, jak tomu učí katolická církev, pomoz i mně. Je to pod vaší ctí?"

„Ne."

„Hleďte, tak hluboce smýšlím o dobrotivosti Boží, že tvrdím: Jde-li člověk Bohu jen krok vstříc, Bůh mu jde vstříc sedm kroků. A mám pevnou naději, když se tak budete modliti, že i operace se zdaří."

„Pak byste byl dobrým prorokem."

„Nejsem ani prorokem ani synem proroka. Mám jenom vždy velikou důvěru v dobrotu a milosrdenství Boží. Tak zůstane při smluveném dostiučinění?"

„Ano, slibuji vám to."

„Vážně, milý barone?"

„Zcela vážně." A rozloučili jsme se.

Operace se zdařila a za několik týdnů vídával jsem barona na jeho obvyklém místě u okna známé kavárny. Maje kožený obvaz na hlavě četl noviny a pokuřoval doutník. Když mě uviděl, kynul mi rukou na pozdrav. Uplynul rok. Jednoho dne přikvapil ke mně do světnice starší pán, bývalý společník a účastník baronových výstředností. „Rychle, důstojný pane, baron N. mne posílá. Nemoc znovu propukla. Tentokrát sám prosí o vaši návštěvu. Povoz čeká dole."

Šel jsem do kostela pro nejsvětější Svátost a sv. oleje a jeli jsme. Přišel jsem do bytu a nalezl jsem barona úplně změněného. „Důstojnosti, chci umříti jako dobrý křesťan. Prosím, pomozte mi." S dětinnou zbožností se vyzpovídal a přijal sv. svátosti. Byl to jeho poslední večer.

Starý přítel baronův mě doprovázel domů. Cestou mi zaklepal na rameno a řekl přátelsky:

„Důstojnosti, dobře jste vše udělal. Spoléhám na vaši pomoc, až bude se mnou zle."

„Milý pane, tuto pomoc můžete míti hned. Ne každý má takové štěstí jako váš přítel."

„Ne, ne, Důstojnosti, později, teď ještě ne."

„Později však bylo již pozdě. Stařec zemřel několik měsíců později náhle. Bůh je milosrdný, ale též spravedlivý. (Euch. Völkerbd.)

Přesvědčení není ještě víra.

P. A. Sheehan popisuje v své známé knize „Můj nový kaplan", jak mistr Ormsby studiem přišel sice k poznání, že církev katolická je pravá, avšak nepřišel *tím* k víře. Stůj zde hovor mezi ním a farářem, jak jej tento popisuje. „Mé *srdce* poznává pravdu vašeho učení, můj rozum však zůstává nevěrcem jako dříve; kéž by tomu bylo jinak!" pravil Ormsby.

„A kdyby váš rozum byl také přesvědčen, co potom? Máte za to, že by to opravdu stačilo vás přivésti do církve?" – Udiveně hleděl na mne.

„To se ví. Co ještě zbývá, jsou formality, které se lehce vykonají, tyto nemohou již býti vážnými překážkami. Hlavní věc jest, býti přesvědčen o pravdivosti vašeho učení a vašich dogmat; vše ostatní je vedlejší."

„Mýlíte se, milý pane," odvětil jsem, „míti přesvědčení, daleko ještě není totéž jako věřiti. V Anglii na př. žijí tisíce, kteří jasně poznávají pravdu katolického učení, a přece jsou od církve tak, – ne-li ještě více – vzdáleni jako ti, kteří se klanějí

ohni, neb jako stoupenci Konfuciovi. Ctnosti víry nedosáhnete čtením; je to pouhý dar předobrého Boha, šestý smysl, smím-li tak říci."

Ormsby hladil zamyšleně svůj vous. Nerozuměl mi: zdálo se mu samozřejmým, že po poznání hned musí následovati vyznání, vždyť podle jeho názoru jedno bylo přirozeným následkem druhého. „Všecko ve vaší církvi mě vábí," řekl po krátké přestávce. „Systém vašeho učení je tak pevně ucelený, jeden článek víry vyrůstá přirozeně z druhého, že nemohu činiti nic jiného než nad tím vysloviti svůj podiv. Pohlédnu-li však na protestantismus, vidím všude rozpor, svévolné domněnky; protestantská církev je budova bez základu, bez jednotného plánu. A ještě něco je mi nápadným: Duch, který ovládá a oživuje vaši církev, je duch lásky, lásky nadpřirozené, řekl bych nadlidské, nepochopitelné; tato láska je zlatou nitkou, která spojuje perly. Když jsem tam na naší stanici, přichází mi často myšlenka, že my protestanté hledíme na onen vyšší, nadpřirozený svět širokým koncem obráceného dalekohledu, takže se nám zdá nekonečně daleký a malý a nepatrný, zatím co vy a vaši věřící hledí malým otvorem dalekohledu a vidí vše tak blízko. Náš Bůh . . . onen Bůh, o kterém jsem se učil jako dítko, – je Bůh hory Sinai; náš Kristus je Kristus historický, který putoval zemí židovskou a kázal. Zázraky, které mu připisují evangelisté, pomíjíme, kde možno, mlčením. Váš Bůh však jest otec, jehož dítkami jste vy; váš Kristus je živý Spasitel, který bydlí uprostřed vás

a s kterým se důvěrně stýkáte, a jeho matku oslovujete dětinně upřímným názvem Matko."

Přerušil řeč a kouřil tak prudce, že bylo poznati, jak jest rozčilen. Pomýšlel jsem na *nevděčnost*, s jakou my katolíci to považujeme za něco samozřejmého, že dobrý Bůh nás již jako malé dítky křtem sv. přijal do své sv. církve a tak nám dal onu pevnou oporu, bez které člověk na tomto světě se podobá třtině větrem se klátící.

„Důstojnosti," začal Ormsby za chvíli zase, „nerozuměl jsem vám úplně. Mluvil jste cosi o šestém smyslu. Myslím, že se tady nejedná o pojmy smyslové, nýbrž o duši, o její bytí, o její potřeby."

„Vysvětlím vám, jak to míním. Byl jste již v ústavě pro slepce neb v nemocnici oční?"

„Ano, již často."

„Tedy jste jistě pozoroval, že jsou nemocní, jejichž oči jsou zdánlivě úplně zdravé. Ani když je důkladně prozkoumáme, nepozorujeme na nich nic chorobného neb nápadného; duhovka, zornice, všecko v pořádku; a přec ubožák, který před vámi stojí, je slepý, beznadějně slepý. Kde je tady chyba?"

„Domnívám se, že nerv oční je ochrnulý," odpověděl Ormsby.

„Ano, úplně správně. Veďte temným kanálem této zornice nejsilnější světlo sluneční, nebo třeba světlo obloukovky; uvidí něco?"

„Ne."

„Tak jest to i s okem duše, milý pane. Žádné lidské světlo, žádné filosofické, dogmatické, pole-

mické nebo jakékoliv jiné světlo není s to, aby vaši duši osvítilo když jí schází nerv oční. Jste slepý a zůstanete slepým až do hodiny smrti." Co jsem řekl, nebylo právě povzbuzující, přes to zdálo se, že Ormsby si spokojeně oddechl.

„V tomto případě, Důstojnosti, byla by taková duchovní slepota neštěstím úplně nezaviněným?"

„Neštěstím, ano. Zdali, neb kolik má jednotlivec na tom viny, o tom my ovšem nemůžeme souditi."

„K uzdravení," namítl, „podle vašeho názoru by bylo potřebí skutečného zázraku."

„Ano; bez zázraku božského milosrdenství je uzdravení nemožné. To je také příčinou, proč můj kaplan v poslední době útočí na pevnost nebeskou nejtěžšími děly: totiž modlitbami nevinných dětí. Chcete-li milost, které k tomu potřebujete, ještě rychleji a jistěji strhnouti na sebe, chci vám prozraditi prostředek; vyhledejte nejchudší a tíží svých bolestí nejvíc sklíčenou duši v mé obci. – Vaše nevěsta vám jistě dá skoro úplný seznam takových duší trpících – a proste ji o její přímluvu u Boha. Nebudete potom dlouho čekat na onen zázrak a potom se sám sebe udiveně otážete: „Jak to bylo jen možno, že jsem byl tak slepý!"

„Srdečné díky, Důstojnosti. Ukázal jste mi věc v novém světle. Rozmyslím si vaši radu. Zdali jí uposlechnu, nemohu vám dnes ještě určitě slíbiti. Zatím ještě jednou upřímné díky! Škoda, že jsem s návštěvou stále a stále otálel. . . ."

Ormsby udělal, jak mu farář radil, prosil nemocnou, aby se za něho přimlouvala, obětovala za něho své bolesti a za krátkou dobu obdržel milost pravé víry a stal se šťastným katolíkem.

3. Čistý život.

Jsou pravdy, které mohou býti poznány počítáním a hloubáním, a jsou pravdy, jejichž hloubku poznáme jen tehdy, když podle nich žijeme. „Žij podle nebeských rad, a nebe se ti otevře!"

„To pak jest soud, že světlo přišlo na svět, a lidé milovali více tmu nežli světlo, *neboť skutkové jejich byli zlí.* Každý zajisté, kdo činí zlé, nenávidí světla a nejde k světlu, aby nebyli usvědčeni skutkové jeho. Kdo však činí pravdu, jde k světlu, aby skutkové jeho se zjevili, neboť v Bohu jsou vykonáni." (Jan 3, 19-21.)

Jednoho dne přišel k bl. *Petru Fabrovi* T. J. mladý muž a v hovoru pronesl bludné názory o ctnosti čistoty a panenství. Světec svou laskavostí a vlídností dosáhl toho, že mladý muž otevřel mu své srdce a přiznal se, že již delší dobu žije v hříšném poměru s jistou osobou. Petr žádal, aby nejprv napravil svůj život, potom teprve že může s ním mluviti o oněch názorech. Muž tak učinil, a hle, zásady církevní, které před tím se mu zdály tak nejasné a nerozumné, viděl teď v úplně jiném světle. Poznal, že nejsou pouty nesnesitelnými, nýbrž prostředky k zušlechtění duše lidské.

4. Pravé vzdělání.

Aug. Messer, universitní profesor, odpadl v mládí od víry. V svém životopise upřímně se přiznává, že tehdy neznal některých článků víry správně.

Nevzdělanost je skutečně největší nepřítelkyní víry.

Avšak kdo se chce ve víře vzdělati, nesmí zůstati na povrchu, musí na hlubinu. Ve shonu denních prací a starostí nenalézáme k tomu dosti času a klidu. Proto vodili všichni mistři vnitřního života své žáky *do samoty*, aby tam rozjímali o věčných pravdách.

Mnohý již našel svého Boha a odpověď na nejbolestnější otázky životní v tichosti exercičního domu. V Holandsku a v jiných zemích konají se přímo exercicie pro duše hledající, tápající; v exerciciích mohou bez jakéhokoliv nátlaku rozjímati o pravdách náboženských.

V. Několik slov k věřícím katolíkům.

1. Nemůžeme popříti, že 99 % námitek proti církvi poukazuje na **život katolíků.** „Podle ovoce jejich poznáte je," stále se namítá. Není sice tato námitka správná. Neboť cenu učení nemůžeme posuzovati podle těch, kteří se neřídí tímto učením. Avšak přece nám tato námitka ukazuje, jakou odpovědnost máme my katolíci! Jak důležitý je náš dobrý příklad! Tažme se upřímně: „Žijeme podle víry a z víry?"

Se slzami v očích řekl jednou Pius X.: „Když jenom jedna jediná duše se ztratí naší bojácností a nedostatkem lásky, jaká to odpovědnost, na kterou jsme nikdy v životě nemysleli!" –

Když někdo dělá námitky proti víře, víme, jak odpovědět. Není těžko dokázati, že nemá pravdu. Avšak přes to nedají se odpůrci přesvědčiti. Proč? Protože jen to kázání působí, za kterým stojí život. – Máme všecko za pravdu, co Bůh zjevil a skrze církev katolickou k věření předkládá. Avšak není víra mnohem víc? Není to proniknutí celé duše Duchem svatým, není to božský život v nás?

Chceme-li vážně, aby nevěra zmizela, aby svět v Kristu se obnovil, aby všichni lidé našli svého Spasitele, – odložme všecku slabost a prázdnotu víry, obnovme své srdce v Kristu, dejme víře působiti na celý náš život!

2. **Nepohrdejme jinověrci a nevěrci!** Stalo se to naší zásluhou, že jsme v katolické víře narozeni a vychováni? Kdybychom my byli vyrostli v takovém prostředí jako oni, kdybychom my byli měli takovou výchovu jako oni, kdo ví, zdali bychom nebyli daleko horší než oni. „Milostí Boží jsem, co jsem." Proto nesuďme a nebudeme souzeni. „Nenávidme nevěru, ale milujme nevěrce," praví sv. Augustin. Nejsou našimi nepřáteli, nýbrž ubohými otroky nepřítele, otroky zlého ducha.

„Ale oni bojují proti nám. Máme snad k tomu mlčet a nechat si všecko líbiti?" Rozlišujme: Nejsme

často rozhorleni a rozčileni hlavně tím, že jsme osobně byli uraženi, a teď dáváme svému hněvu pěkné jméno „horlivost pro víru"? K útokům na víru nemáme mlčeti, avšak nedáváme se často strhnouti k urážlivým osobním výtkám? Nezesměšňujeme často nepřítele? Nepodezříváme ho ze špatných úmyslů? – Křesťanem býti znamená: býti druhým Kristem, tak jednati jako Kristus, tak mluviti jako Kristus. A když služebník dal Kristu políček, klidně řekl Pán: „Mluvil-li jsem zle, dokaž mi to; jestli však dobře, proč mě tepeš?" (Jan 18, 23). A na kříži se modlil: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí." Tak modli se i ty, a uvidíš, že taková modlitba je účinnější než rozhorlené debatování.

3. **Modli se a přinášej oběti za ně.** Pamatuj: tys *odpovědný* za duše svých bratří. Bůh tě stvořil, abys spasil nejen duši svou, nýbrž abys spasil též duše svých bratří. Proto modli se! Modli se a *přinášej oběti!* Jen oběti dodávají modlitbě síly.

4. **Rozšiřuj dobrou četbu!** Vždy znova slyšíme od konvertitů, jak těžko jim bylo seznámiti se s pravdami katolické víry, protože nikdo s katolické strany jim nenabídl poučení.

Sv. Pavel vytýká křesťanům Římským, a to nejen kněžím, nýbrž i laikům: „Nuže, kterak budou vzývati (nevěrci) toho, v koho neuvěřili? Kterak však uvěří v toho, o kom neuslyšeli? A kterak uslyší bez kazatele?" (Řím. 10, 14, 15.)

Máme tedy *povinnost* všichni, jak kněží, tak i

laici, rozšiřovati vědomosti náboženské nejen mezi katolíky, nýbrž i mezi těmi, kteří ještě dlí v temnotách. Nejlehčím způsobem vykonáme tuto povinnost, když rozšiřujeme dobrou náboženskou četbu. (Viz „Životem" č. 2.)

Sv. Pavel.

Byl to muž ohnivé povahy. S horoucí nenávistí pronásledoval novou sektu, kterou založil Ježíš Nazaretský. Protože však jeho horlivost byla upřímná a pocházela z čistého srdce, dal mu Bůh milost víry. Najednou jako blesk osvítilo ho světlo Boží a on v tomto světle poznal své pobloužení. Neodpíral milosti. „Pane, co chceš, abych učinil?" táže se, a Bůh ho dále nepoučuje sám, nýbrž posílá ho k zástupci církve, ke knězi. Pavel poslouchá. A celá jeho horlivost se obrací k pravému cíli: „Běda mi, kdybych nehlásal evangelium!" Putuje celým tehdy známým světem, nedává se odstrašiti ani mořem, ani pouští, ani horami, ani pronásledováním, jen aby získal duše pro víru v Krista. A když v Římě leží v žaláři, spoutaný okovy, a očekává smrt pro Krista, píše Timotheovi svou závěť: „Dobrý boj jsem bojoval,

víru jsem zachoval!"

Toto vědomí mu pomáhá přemáhati i okovy i smrt. Tohoto vědomí přeji i tobě, milý čtenáři.

Modlitba za nepřátele svaté víry.

Otče, odpusť jim – neboť nevědí, co činí!

Bože Otče, jenž jsi láska, odpusť nepřátelům svaté víry – vždyť nevědí, co činí.

Vtělený Synu Boží, vlastními slovy tvými tě prosíme: odpusť odpůrcům sv. církve tvé – nevědí věru, co činí.

Duše svatý, mírná holubice, odpusť těm, kteří tě urážejí nevěrou a lhostejností k pravdám zjeveným. Odpusť jim – patrně nevědí, co činí.

Bráním se myšlence, že by snad z pohnutky horší, než jest pouhá nevědomost, olupovali sebe i druhé o štěstí pravé víry. Domnívají se asi, když – jako marnotratný syn – na perutích vášní se vzdálí nevěrou z náručí Božího, že dojdou osvěty, pokroku a blaha pro sebe i pro svůj národ. –

Bože, jenž jsi láska, smiluj se nad bratry našimi, obelstěnými týmž závistlivým lhářem, který obelhal Adama.

Pane Ježíši, božský Mistře můj, pravdo věčná, sestup na trůn jejich myšlenek a vnukni jim obětavou lásku k pravdě!

Světlo a sílo srdcí našich, Duše svatý, daruj těm, kteří mají pochybnosti u víře, pravou moudrost, aby v srdcích všech opět trůnila milost tvá!

Jestliže snad pýcha aneb jiná vášeň je zaslepuje, – prosím tě, rač je nejen jako Šavla pokořiti, nýbrž zároveň uděl jim síly duševní, aby setřásli pouta lidské bázně a přiznali se k sv. církvi tvé bez lidských ohledů. Vnukni jim touhu rozmlouvati s tebou v modlitbě o spáse vlastní duše své. Jako jsi Šavla poslal k Ananiášovi, tak veď je k služebníkům svým! A ústy zpovědníkovými dopověz jim vše, odpusť jim všechny jejich hříchy a přiviň je i všechen národ náš český i veškeré člověčenstvo k svému Srdci planoucímu láskou! – Dej, ať sloužíme Tobě, trojjediný Hospodine, v pokorné odvaze a s láskou až do smrti! Bože, jenž jsi láska, kraluj nám všem láskou v této vlasti pozemské i nebeské! Amen.

(Vyňato z výborné knížky: Jaroš, Život podle božského Srdce Páně. Nákl. Dědictví Svatojanského, Praha.)

Nr. 16.663.

Imprimatur.

Olomucii die 19. Novembris 1927.

Josephus Vyvlečka, m. p.
Praeses a. e. Consistorii.

Vrátiti se do Církve?

Kolik je duší, které by se tak rády do Církve vrátily! Nedostává se jim však odvahy, aby učinily tento krok. Jiní zase v některé věci nemají dosti jasno. Obojím těmto duším vřele doporoučíme brožurku sbírky „Životem" čís. 76. „Vrátiti se do Církve?"

Ve sbírce Životem vyšly i jiné brožurky, dotýkající se našich nejbolestnějších ran: Občanské sňatky a manželské rozluky. Spalování mrtvol. Na pomoc velkému dílu! Katolická škola v ČSR. Z továrního ovzduší. Proč? Móda a dnešní ženský svět. Pak životy svatých: Bl. Don Bosco, sv. Josef, bl. Anežka Česká, bl. Jan Sarkander.

Číslo jen za 50 h. Rozšiřujte hromadně! Objednávky: Exerciční dům, Hlučín.

Tiskový apoštolát u nemocných a u chudiny.

Velmi záslužný je tiskový apoštolát u nemocných. Nemocní slyší málokdy slovo Boží, a proto bývají tak často pokoušeni k malomyslnosti, ano až k zoufalství. Kolik dobra způsobí u takových lidí katolický spisek! Zde jen jedna ukázka z dopisu, z něhož vyjímám tyto úryvky: „. . . . Už jsem si zoufala a chtěla jsem udělati všemu konec. Ale přítelkyně mi přinesla knížečku „Útěcha pro nemocné". Čtu a čtu, oči se mi otvírají a já poznávám, jak dobrý je Bůh, že mi poslal nemoc, a jak mě miluje. Jen Pán Bůh ví, kolik milostí se mi dostalo tou knížečkou." – Později jsem se

dověděl, že ta přítelkyně vycházejíc jednou z kostela „náhodou" spatřila tu brožurku v liště a vzala ji nemocné.

Kolik jiných nemocných touží po útěše a po poučení! – Často docházejí nám prosby od chudých nemocných o četbu. Rádi bychom posílali dobrou četbu ústavům nebo farním úřadům pro jejich nemocné zdarma. Rovněž chudině na velkoměstských periferiích by bylo tolik třeba našich brožurek, zvláště některých!

Chce-li někdo k tomu apoštolskému dílu přispěti, ať zašle libovolný peněžitý dar na adresu exercičního domu v Hlučíně s poznámkou: „Na dobrou četbu pro nemocné." Nebo: „Pro periferii."

„Exercicie jsou vysokou školou vnitřního života."

Pius XI.

Trpíme povrchností moderního života. Plýtváme silami, zabýváme se mnohými věcmi a při tom zapomínáme, že „jenom jednoho jest potřebí". Nedostává se nám pravého vnitřního života. Potřebujeme klidu a samoty. Ze samoty vyrostli velicí mužové. Do takové plodné samoty uvádějí nás exercicie. V jiných zemích slouží tomu účelu četné domy exerciční. U nás jest jich dosud pořídku. Zasluhují, aby se jevil o ně větší zájem. – V exercičním domě v Hlučíně pořádají se po celý rok duchovní cvičení třídenní, podle potřeby i delší. Kdo si přeje bližší informace, ať dopíše

správě exercičního domu v Hlučíně.

„ŽIVOTEM"

Úvahy náboženské, výchovné a sociální.

Odbírejte a rozšiřujte jako časopis! Každá serie má 24 čísel.
(I. serie 1—24., II. serie 25.—48.) Předplatné 13 Kč na jednu serii.

I. serie:

1. Dr. Ant. Cyril Stojan.
2. Velmoc tisk.
3. „... lásky však kdybych neměl ..."
4. Šťastná rodina.
5. Exercicie.
6. „Anděle Boží, strážce můj!"
7. Pomáhej duším v očistci!
8. Útěcha pro nemocné.
9. Nač se ještě modliti?
10. Žena a křesťanství.
11. Neděle.
12. Do života I.
13. Do života II.
14. V bouřích mládí.
15. Tak ne! (O výchově.)
16. Hříchy papežů.
17. O manželství.
18. Manželé mezi sebou.
19. Výchova dítěte.
20. Sv. růženec.
21. Nedej se!
22. Měsíční duchovní obnova.
23. Příprava na sv. misie.
24. Více kněží!

II. serie:

25. Maria, útočiště
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.
28. Mladí apoštolé.
29. Lék proti smrti.
30. Nač se zpovídati?
31. Věřiti či nevěřiti?
32. Jak se zpovídati?
33. Peklo.
34. Půst.
35. Bl. Anežka Česká.
36. Zaopatřování.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
39. Katolická akce.
40. Duch svatý.
41. Dary Ducha sv.
42. Sv. Cyril a Metoděj.
43. Sv. přijímání.
44. Radost.
45. Blahoslavení.
46. Cesty k Bohu I.
47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam.
48. Cesty k Bohu II.

III. serie:

49. Z vězení.
50. Něco o spiritismu.
51. O křtu svatém.
52. Móda a dnešní ženský svět.
53. »Ano, Otče!«
54. Šťastnou cestu!
55. Smiřte se!
56. Sv. Jan Nepomucký. (Část I.)
57 Sv. Jan Nepomucký (Část II.)
58. Sv. Jan Nepomucký. (Část III.)
59. Kněžský celibát.
60. Svatý Václav a naše doba.
61. Na obranu.
62. Občanské sňatky. Rozluka.
63. Na pomoc velkému dílu!
64. Jde o svatováclavské dědictví.
65. Sjednocení církví.
66. Pius XI.
67. Na stolci Petrově.
68. Z továrního ovzduší.
69. Katolická škola v rep. Československé.
70. Láska za lásku.
71. O spalování mrtvol.
72. Blahoslavený Don Bosko.

IV. serie:

73. Proč?
74. Pronásledování náboženství v Rusku.
75. Sv. Josef.
76. Vrátiti se do církve?
77. Bl. Jan Sarkander.
78. Pomozte bratřím!
79. Více dobroty!
80. Od ďábla k Bohu.
81. Sv. Terezie Ježíškova.
82. Povídá se . . . .

Modlitba o lásku k Bohu.

(Sv. Terezička prosila, aby se tato modlitba konávala za ni, a to i po její smrti.)

Milosrdný Bože, ve jménu tvého sladkého Ježíše, Panny Marie a všech svatých prosím tě, rozněť nás svým duchem lásky a dopřej nám té milosti, abys byl naším přičiněním velice milován i od jiných! (Z knihy „Po vůni tvých růží".)

Používání novinových známek povoleno pošt. řed. v Opavě pod čís. 25.601|III z 18. července 1927. — Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí dr. B. Vašek, Olomouc. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín. — Tiskl Richard Pesohel v Hlučíně.

„Životem“ číslo 32. **IV. vydání.** Cena 50 hal.

JAK SE ZPOVÍDATI?

Cesta do pekla.

Sv. Terezie jednou viděla peklo a v něm veliké množství křesťanů, kteří tam přišli pro nehodné a neplatné zpovědi. Pohled ten ji tak polekal, že zapřisahala všecky kazatele a zpovědníky, aby co nejčastěji poučovali věřící o tom, čeho je třeba k dobré svaté zpovědi.

Jindy tato svatá znalkyně duší řekla: „Zlý duch žádným jiným prostředkem nezískává tolik křesťanů jako tím, že je svádí k neplatné zpovědi.“ Není divu! Takoví křesťané si namlouvají, že je všecko v nejlepším pořádku, žijí povrchně a lehkovážně, jako by byli nevinnými anděly — až se jednou probudí na věčnosti. Náležíš-li, milý čtenáři, k těmto ubohým svedeným, přečti si zvlášť pozorně tyto řádky. Jsou napsány, aby pomohly tvé duši k pravému a trvalému štěstí.

I. Suď sebe!

„Kdybychom sebe soudili sami, nemusel by nás jednou souditi Bůh.“

To není maličkost.

Představ si advokáta, který má vésti spor, v němž se jedná o miliony. Jak si dává na všem záležeti! Jak pečlivě všecko zkoumá, jak pilně se připravuje, aby spor vyhrál!

Jdeš-li k sv. zpovědi, jde tu o více než o několik milionů, běží o věčnost, o život věčně šťastný neb věčně nešťastný, o nebe neb o

peklo. Nic na světě není tak důležité jako dobrá svatá zpověď. Zachráníš-li svou duši, zachráníš všecko — i kdyby celý svět zahynul.

Proto se taž, nežli jdeš k sv. zpovědi: „Co chci teď činiti?" A odpověz si: „Chci spasiti svou duši, chci jako marnotratný syn vrátiti se k svému Otci, chci hledati pokoj pro svou duši, chci se státi lepším a šťastnějším člověkem!"

Poznej sebe sama!

Tak bylo napsáno na chrámě Apollonově v Delfách. Démonax byv otázán, kdy začal býti moudrým, odpověděl: „Když jsem začal poznávati sebe." — „Kdybys znal i výšky nebes, šířky země a hlubokosti moře, neznáš-li sebe, podobáš se člověku, jenž staví bez pevného základu." (Sv. Bernard.) — Kdo nezná sebe, jest jako loď, jež bez řídiče, s plachtami roztrhanými, je na moři zmítána bouří, a nikdo neví, kam zajede a kde se roztříští. „Poznání sebe, jest mezi všemi vědami nejkrásnější a největší: jest základ moudrosti." (Sv. Klement Alexandrijský.)

Těžký úkol.

Thales, řecký mudrc, byv otázán, co je nejtěžší, odpověděl: „Poznání sebe." — Proč? Protože člověk sebe nikdy nestranně nepozoruje. Jak vděčni bychom tedy měli býti těm, kteří nás upozorňují na naše chyby!

Není to hrozná lehkovážnost, když někdo bez přípravy jde k zpovědi a spoléhá, že se ho kněz bude vyptávati? A když se ho kněz táže, odpovídá bez rozvahy. Není v nebezpečí neplatné zpovědi? Jak může bez uvažování věděti, kterých hříchů se dopustil a kolikrát? — Kdyby se obchodník tázal svého pokladníka, zdali měl dnes zisk nebo ztrátu, mohl by pokladník okamžitě odpověděti bez přemýšlení? A což, kdyby měl klásti počet za půl roku neb za celý rok! A ty bys se opovážil bez přemýšlení klásti počet ze stavu své duše?

Souboj v duši.

Nietsche dobře pozoroval, co se odehrává v duši, když člověk přemýšlí o svých hříších. Líčí to asi takto. Paměť mi praví: „Toto jsi spáchal!" Pýcha má však odpovídá: „Není možno, že by ses byl dopustil něčeho tak hanebného", a stojí tvrdošijně na svém, až se paměť poddá.

Nechceme-li takto klamati sebe samy, musíme přemáhati svou pýchu a sebelásku.

Denní zpověď.

Co to? Snad nemám... Tak se tážeš udiveně. — Nelekej se. Nežádám od tebe, aby ses opravdu denně zpovídal jako sv. Karel Boromejský neb sv. Leonard z Porta Mauricia, ale co chci od tebe? — Abys každého večera zpytoval svědomí.

Již Pythagoras radil svým žákům, aby každodenně přemýšleli, co činili a jak to činili.

Cicero praví o sobě: „Po způsobu Pythagorově přemýšlím každého večera, co jsem za celý den mluvil a konal."

Seneka praví o jistém Sextiovi, že na sklonku každého dne, když se ubíral k odpočinku, takto sebe se tázával: „Které rány duše jsem dnes vyléčil? Kterému hříchu jsem odporoval? V čem jsem se dnes polepšil?" A o sobě dokládá Seneka: „I já mám ve zvyku každodenně sebe souditi. Když denní světlo zmizelo, zkoumám celý minulý den a přehlížím všecky své řeči a skutky, netajím před sebou nic, neopomíjím nic." Už tedy pohanští filosofové poznali, jak velikou cenu a důležitost má poznávání sebe.

U sv. Ignáce z Loyly byla po jeho smrti nalezena knížečka, v níž světec denně zapisoval nejnepatrnější své chybičky a nedokonalosti.

„Vše v pořádku."

Kdo stojí o půlnoci na některé z velkých lodí, které brázdí oceán, uslyší najednou zníti táhlý hlas jako s nebe: „Vše v pořádku!" Je to námořník v nejhořejším koši stožárním, jenž všude ještě jednou dohlédl. Cestujícím, kteří se ubírají na lože, zní to konejšivě jako požehnání shůry. Než se kapitán odebere na lůžko, zkouší podle map a kompasu ještě jednou zcela přesně, kde teď loď je a zda se neodchýlila

od vytčeného směru. Čím je kapitán a námořník pro loď, tím je svědomí a rozum pro člověka. Jimi bychom měli každý večer před spaním přesně zkoušeti, zda jsme v nitru také nezbloudili s pravé cesty, kterou nám vnitřní hlas předpisuje a zda je u nás „vše v pořádku". (Fr. V. Foerster).

Zpytujeme-li denně svědomí, ulehčujeme si tím práci se sv. zpovědí.

Temnost hříchu a světlo Boží.

Hřích zatemňuje duši. Čím více hříchů kdo má, tím méně je poznává. Kdo již léta nebyl u zpovědi, nemá vůbec hříchů, „nikoho nezabil, nikomu nic neukradl". A svatí, kteří žili „ve světle Božím", věděli vždycky na sebe mnoho chyb a nedokonalostí.

Světlo Boží je Duch sv. Prosme tedy z hloubi svého srdce Ducha sv.: „Přijď, Duše sv., Duše světla, osviť též mou duši; pomoz mi, abych poznal své hříchy, pohni mé srdce, abych jich opravdu litoval, posilni mou vůli, abych se z nich upřímně vyzpovídal a se polepšil!"

Zrcadlo.

Když chceš poznati, zdali jsi umazán v tváři, podíváš se do zrcadla. Tak máš také, nemůžeš-li dobře poznati svých hříchů, použíti zrcadla zpovědního. Dobrý návod k zpytování svědomí nalezneš v misionářské knížce „Bůh a duše". (Vydali Redemptoristé v Praze III.-192. Cena asi 12 Kč.)

280

Nejobšírněji pojednává o zpovědi knížka „Zpověď katolického křesťana“. (Vydali Salvatoriáni ve Valaš. Meziříčí.)

Ne sice pro zpytování svědomí, ale jako pomůcka k poznání, co je hřích a co není hřích, doporučuje se dílko P. Storka „Z duchovního života“. (Dědictví svatojánské. Cena 6 Kč.)

Proč?

Při zpytování svědomí nezapomeň na nejdůležitější otázku: Proč jsem tak jednal? Když jsi nemocen a máš horečku, je tvá první otázka: „Čím jsem zavinil, že jsem nemocen? Zachladil jsem se? Ne, myslím, že ne. — Pokazil jsem si žaludek? A čím? — Ano, tam to vězí! — A zkušenost tato bude mi výstrahou, abych se příště varoval pokrmu, který mi uškodil.“ Výborně, příteli! Právě tak musíš jednati, když tvá duše, jež je mnohem jemnější než tělo, ochuravěla hříchem. — Proč jsem lhal? Proč jsem mluvil o chybách bližního? Z pýchy? Ze závisti? atd.

V kterési knížečce jsem četl: „Učeň, který tři roky se učí u mistra a nakonec je ještě tak nešikovný jako na počátku, je buď úplně neschopný nebo velmi lenivý:“ Co však říci o křesťanu, který deset, dvacet let chodí do školy Kristovy, a vůbec nepokračuje? Který dostává tolik milostí, a za deset, dvacet let jest ještě tak nedbalý, chamtivý, nelaskavý, hněvivý, lenivý jako na počátku? — Pravda, takový křesťan

je slepý, a to slepý v záležitosti nejdůležitější! Ale proč je slepý? Protože se nikdy nestaral o to, proč chybuje.

„Cedíte komára, velbloud však polykáte."

Běda vám, pokrytci, neboť čistíte pohár a mísu na povrchu, uvnitř však jsou plny loupeže a nečistoty. Farizeji slepý, vyčisť prve vnitřek poháru a mísy, aby byl čist i povrch jejich. Běda vám, pokrytci, neboť podobáte se hrobům obíleným, které zevně jeví se lidem úhlednými, uvnitř však jsou plny kostí umrlčích a všeliké nečistoty. Tak i vy zevně zdáte se lidem spravedlivými, uvnitř však jste plni pokrytectví žerty". Páchá neřesti, ale: „Já za to nemohu." a nepravosti." (Mat. 23, 24—28.)

Netýkají se tato slova také nás? Jak chytře omlouváme své chyby! Někdo hřeší nečistými řečmi, on však říká, že „to byly jen nevinné Žije v nepřátelství, ale vymlouvá se: „On mě urazil." Škodí bližnímu na cti — ale „vše jest pravda." Šidí a podvádí — ale „to jsou jen maličkosti". Zanedbává mši sv. — neboť „nesnese kostelního ovzduší". Že při tanci vydržel v dýmu a kouři po celou noc, na to již zapomněl.

Ano, když jiní páchají tytéž hříchy, poznáváme hned, jak špatné úmysly mají, jak veliké a neomluvitelné jsou jejich hříchy. O, jak pravdivě mluvil Kristus Pán: „Proč pak vidíš třísku v oku bratra svého, a trámu v svém oku nepozoruješ?" (Mat. 7, 3.)

II. Lítost.

Sv. Terezie tvrdí, že více zpovědí je neplatných pro nedostatek lítosti než pro zatajené smrtelné hříchy. A světice tato znala lidskou duši lépe než mnozí jiní.

Lítost je nejdůležitější část svátosti pokání. Nelituješ-li hříchů, můžeš se stokrát zpovídati, neobdržíš odpuštění. Miliony hříchů byly již odpuštěny, ale ani jediný nebyl odpuštěn bez lítosti. Bůh je svatý, a proto žádá lítost.

Jak pošetile jednají věřící, kteří s velikou pílí zpytují svědomí, ale potom se domnívají, že už jsou takřka hotovi; pomodlí se povrchně z modlitebních knížek nějakou modlitbu a potom čekají netrpělivě, až na ně dojde. To je největší bolest zpovědníků, že mnozí křesťané přistupují k zpovědnici bez pravé lítosti.

Lítost je bolest a ošklivost duše nad spáchanými hříchy. Bolest duše nemusí býti bolest tělesná a nemusí při tom téci slzy. Hříchem se odvrací člověk od Boha, lítostí se vrací zase k Bohu.

Lítost musí býti vnitřní. Nestačí, když bezmyšlenkovitě něco čteme z knížek; v srdci musíme míti odpor proti hříchu. „Roztrhněte srdce svá a ne roucha svá!" Napomíná prorok Joel. (2, 13.) Pravá lítost je ve vůli.

Lítost musí býti obecná, t. j. musíme litovati všech hříchů, aspoň všech hříchů smrtel-

ných. Sv. Šebestián slíbil místodržiteli v Římě, že ho uzdraví, když zničí všecky modly. Místodržitel tak učinil; podržel si však malou, zlatou modlu, kterou velice miloval. A proto nemohl býti uzdraven. Tak to též dělají mnozí hříšníci. Litují svých hříchů, avšak vyjímají z lítosti jeden hřích, k němuž mají největší náklonnost; proto jim nemůže býti odpuštěn žádný hřích.

Lítost musí býti nadpřirozená. Lituje-li někdo hříchů, protože za ně přišel do žaláře, do hanby, nebo protože si hříchem uhnal nějakou nemoc — je to lítost přirozená, která před Bohem nemá ceny. Neboť při tom člověk nemyslí na Boha, nýbrž jen na sebe: lituje z pohnutek čistě pozemských.

Myslí-li však člověk na trest Boží, že zasloužil hříchem pekla nebo ztratil nebe, jest jeho lítost nadpřirozená, a očisťuje ho od hříchů, když se z nich vyzpovídá.

Taková lítost je sice nadpřirozená, ale nedokonalá. Nedokonalá proto, že člověk lituje hříchu více z ohledu na sebe než z ohledu na Boha. Nemyslí-li člověk na tresty Boží, nýbrž lituje hříchů proto, že jimi dobrého, lásky nejhodnějšího Boha opustil, je taková lítost dokonalá. Lítost dokonalá je

zlatý klíč nebeský.

Sněm tridentský učí: „Dokonalá lítost smiřuje s Bohem i před zpovědí.“ (14. sess. 4. cap.) Kdo tedy z lásky k Bohu lituje svých hříchů a

má upřímnou vůli z nich se vyzpovídati, až bude k tomu příležitost, očistil tím svou duši, i když nemohl k sv. zpovědi.

Cvičme se proto častěji ve vzbuzování dokonalé lítosti. Neboť stěží podaří se v hodince smrti vzbuditi dokonalou lítost tomu, kdo ji nikdy v svém životě nevzbuzoval.

Učený a zbožný kardinál Franzelin řekl: „Kdybych byl kazatelem putoval bych světem a kázal bych o dokonalé lítosti."

Umírající odpadlík.

K P. Abelovi přišla jednoho dne vdova po socialistickém vůdci s matkou. „Důstojnosti, je *můj muž* skutečně zatracen? Je pravda, víry neměl; ba ještě více. Každý kříž mi vzal, polámal a pošlapal. V neděli jsem do kostela nesměla, jen ve všední dny, když muž byl v práci. Jak klel a Bohu se rouhal, o tom nechci ani mluviti. I v poslední nemoci proklínal vše na světě. Já a matka už jsme se ani neodvážily jíti k němu do světnice. Jednou, když mu bylo už velmi špatně, slyšely jsme jeho hlas. Ustrašeně jsme zdvihly záclonu na skle ve dveřích. Ležel na loži s nakloněnou hlavou a těžce oddychoval. Šla jsem k němu a tázala se, zdali si něčeho přeje. „Přines mi kříž!" řekl. Bála jsem se, že jej chce zase polámati, a řekla jsem matce: „Ne, toho bych nesnesla, kdyby s takovým rouháním v ústech zemřel." Ale matka mě uklidnila: „Jenom mu dej kříž, poláme-li jej, koupím ti

nový." Přinesla jsem mu kříž, ale hned jsem zase odešla do vedlejší světnice. Okénkem ve dveřích jsme pozorovaly, co s křížem udělá — a hle, on líbal nohy Ukřižovaného a při tom hořce plakal. To mi dodalo odvahy, že jsem se vrátila k němu a tázala se ho, zdali si přeje kněze. „Bože," odvětil, „ani nejsem hoden, aby kněz přišel ke mně. Bože, buď milostiv mně hříšnému!" ještě jednou políbil kříž a umřel." „Ženo," odvětil P. Abel, „můžete se uklidniti a za muže se modliti; váš muž je zachráněn jako kající lotr, jemuž Spasitel ještě v posledním okamžiku dal milost dokonalé lítosti."

Chlapeček pod ledem.

P. Abel vypravuje ze svého života, že jako sedmiletý chlapeček si hrál na ledě. Najednou se led probořil a hoch tonul. V okamžiku, než pozbyl vědomí, ještě vzbudil dokonalou lítost. „Díky mé matičce, že nás naučila této modlitbě a každý večer se ji s námi modlívala", říkával později jako kazatel.

Rozjímání, povzbuzující k lítosti.

1. Vzpomeň si na Boha všudypřítomného. — O Bože, jak velikou lásku máš ke mně! Sám jsi řekl: „Věčnou láskou miloval jsem tebe." (Jer. 33, 3.) Tedy před miliony let, kdy ještě nebylo světa, kdy ještě nikdo na mne nepamatoval, ty, ó Bože, jsi mě již miloval! — A potom jsi mě stvořil — dal jsi mi toto tělo. Jsi můj

Pán. Oko — jaké to veledílo tvé všemohoucnosti a moudrosti! — Kdybych byl této noci oslepl — nemohl bych si stěžovati. Kolik slepých je na světě! Já vidím, mám zdravé oči! Jak jsem měl děkovati Bohu — co však jsem udělal? Používal jsem tohoto daru Božího, abych dárce, Boha, urážel. Hřešil jsem očima... Co jsem četl? viděl? Hřešil jsem pohledy závistivými,... nečistými,... pyšnými,... hněvivými... O Bože, jaká to nevděčnost! Lituji!... Ucho — slyším zvony, hudbu a zpěv, hlas svých milých! Jak smutný je život hluchého! — Náš hudební skladatel Smetana až zešílel z toho, že nic neslyšel. A já slyším. — Avšak k čemu jsem užíval tohoto daru Božího? Mé uši byly branou, kterou přicházel hřích do duše... Jaká to nevděčnost! Bože, lituji! Ruka — noha. Jak ubohý je člověk, který neštěstím přišel o ruku neb o nohu! Mně dal Bůh zdravé údy! — Avšak nebylo by bývalo lépe pro mne, kdybych se byl narodil jako mrzák? Nebyl bych vyhledával příležitosti ke hříchu. — Bože, jaká to nevděčnost! — Lituji... Rozum jsi mi dal, ó Bože, a tím jsi mě učinil podobným sobě, dal jsi mi schopnost, poznávati sebe i Tebe a to, co je kolem mne. — Já však jsem rozumu používal, jak bych Tě, Bože, mohl uraziti, jak bych mohl hřešiti!..

Mezi tisíci jsi mě vyvolil a ve křtu sv. mě přijal za dítko. Čím jsem zasloužil takové milosti? Jak jsem se ti však odměnil za tu lásku? Kolik hříchů jsem napáchal od okamžiku, kdy

se probudil můj rozum? Den co den... — rok co rok...

O, Bože, proč jsi mě nepotrestal hned, když jsem se dopustil prvního hříchu? Proč se neotevřela země, aby mě pohltila, proč blesk do mne neudeřil, proč anděl strážce mě neusmrtil mečem tvé božské spravedlnosti? Proč? O, Bože, tvá láska je nepochopitelná! Neusmrtil jsi mne, nýbrž poručil andělu strážci, aby mě opatroval až do dnešního dne, rozkázal slunci, aby svítilo, a zemi, aby vydávala plody a potravu dávala mně, nevděčnému tvoru tvému. O Bože, jak lituji...

2. Představ si živě Pána Ježíše na kříži, Maří Magdalenu pod křížem. Kdo tu trpí? Syn Boží, Pán nebes i země, který se stal člověkem, aby nás smířil s Bohem. — Trpí náš bratr, ve všem nám podobný kromě hříchu. — Trpí náš bratr nevinný. —

Co trpí? Na těle. Co již před tím vytrpěl? Když se krví potil... když byl bičován... trním korunován... když nesl přetěžký kříž... když mu strhli roucho s těla... když ho tupými hřeby přibíjeli na kříž... A teď tam visí v největším vedru, celé tři hodiny... žízní...

Co trpí duševně? Smutná je duše má až k smrti... Otče, odejmi tento kalich ode mne... Jeho citlivé srdce vidí všecky hříchy a urážky Boží, za které musí teď trpěti. — Co trpí jeho duše, když je na posměch korunován trním, když před ním klekají a volají: „Zdráv

buď, králi?... Co trpí, když se potkává s matkou a vidí ji trpěti... vidí, jak ona ho doprovází na bolestné cestě... Co trpí na kříži, když volá z hlubokosti svého srdce: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Nežádá odpovědi na tuto otázku, jenom mi chce ukázati: Protože tys opustil Otce, musil Otec opustiti mne, abych tak dostiučinil za tvé hříchy.

Pane Ježíši, proč trpíš tak veliké bolesti? — A Ježíš odpovídá: „Z lásky k tobě, abys ty nezůstal v hříchu, abys se ty odvrátil od hříchu a navrátil k Otci, proto chci trpěti; a kdyby na celém světě byla jen jediná duše, a to duše tvá, byl bych ochoten za tuto jedinou duši všecko ještě jednou trpěti.“

Pane Ježíši, tak velikou lásku máš k mé ubohé duši a já — já jsem tě tak málo miloval; opustil jsem tě, věčná Lásko, a miloval jsem radosti pomíjející, ach, jak toho lituji! Odpusť mi a přijmi mě, jako jsi přijal milostivě Maří Magdalenu. Ode dneška chci Tě milovati jako ona nade všecko, více než všecko na tomto světě, více než sebe sama. Pane Ježíši, rozohni mé srdce láskou k Tobě!

III. Předsevzetí.

„Nemohu vzbuditi lítosti,“ naříká někdo. Tomu odpovídám: „Chceš vzbuditi lítost?“ — „Ano.“ — „Máš v úmyslu opět se dopouštěti těchto hříchů?“ — „Nemám!“ — „Tedy máš

dobrou lítost, neboť lítost poznáme podle předsevzetí." Lítost bez předsevzetí nazývá sv. Jan Zlatoústý

hotovou komedií.

Bez předsevzetí není odpuštění, protože bez předsevzetí není lítosti. Bez předsevzetí je zpověď neplatná.

Jaká je to zpověď, když opilec se zpovídá ze svého hříchu, ale nemá úmyslu varovati se špatné společnosti? Jaká je zpověď, když někdo žije v nepřátelství, a nechce se smířiti? Jaká je to zpověď, když lichvář nechce se vzdáti svého hříšného obchodu? Jaká je to zpověď, když manželé zneužívající manželství nemají úmyslu napravit svůj život? Když lidé žijící v hříšném poměru nechtějí se vzdáti blízké příležitosti ke hříchu? Povím vám, jaká to je zpověď: Taková zpověď je

svatokrádežná

a takovým lidem se nedostane odpuštění, naopak ještě rozmnožují své hříchy. „Pijí hřích jako vodu," praví o nich Duch sv.

Takoví lidé jdou do cizí farnosti ke zpovědi, kde nejsou známi, neboť vlastní kněz by jim nedal rozhřešení. Bláhoví, kněze mohou oklamati, ale Boha nikdy a nikdy neoklamou!

1. Bez předsevzetí není odpuštění. Avšak není každé předsevzetí dobré. Předsevzetí musí býti

pevné.

P. Jeningen, misionář, řekl kdysi: „Kdybych před sebou viděl na jedné straně peklo zavržených a na druhé jediný smrtelný hřích, bez váhání bych se raději vrhl do pekla, kdybych tím zabránil u sebe, neb u jiných těžké urážce Boží." Jeho heslem bylo:

Raději peklo než smrtelný hřích!

Avšak Bůh nás nestaví před rozhodnutí „peklo neb hřích", nýbrž na jedné straně hřích a peklo, na druhé Bůh a věčná radost. „Hle, kladu před tebe život nebo smrt. Vyvol si život," praví Bůh na hoře Sinai.

2. Předsevzetí musí býti

určité.

Nestačí jen všeobecně říci: Již nebudu hřešiti. Kdo činí jen všeobecná předsevzetí, podobá se lovci, který chce jednou ranou zastřeliti celé hejno ptáků — a nezastřelí nic.

Proto vyhledejme z hříchů hlavní chybu. Uvažujme co jest příčinou většiny našich hříchů (obyčejně to bývá jeden z hlavních hříchů), čím nejčastěji Boha urážíme, zpytujme, kterou chybu nám rodiče, přátelé neb nepřátelé vytýkají nejčastěji, která ctnost se nám zdá nejtěžší. Nalezli jsme takto svou hlavní chybu; uvažujme, kterými prostředky ji můžeme přemoci. Nevíme-li si rady, zeptáme se zpovědníka: „Prosím, důstojný pane, tato je moje hlavní chyba; jak mám proti ní bojovati?"

3. Musím se polepšiti

hned.

Nesmíme to dělati jako Augustin před svým obrácením. Řekl Bohu: „Zítra, ano, zítra se obrátím. O Bože, vysvoboď mne z hříchu, ale dnes ještě ne!" Taková polovičatost je nepřítelem pravého obrácení. Kdo s nepřítelem začíná vyjednávati a smlouvati, už je poražen. Nesmíme ani připustiti myšlenku, že bychom mohli ještě hřešiti.

V legendě sv. Ambrože se vypravuje o mladém muži, který dlouho žil v hříšném poměru s jednou ženštinou. Napomenutí knězovo bylo nadarmo, byl otrokem své žádostivosti. — Stalo se však, že musel odejeti do ciziny, a tam se dotkla milost Boží jeho srdce tak, že srdečně litoval svých hříchů a slíbil napraviti život. - Vrátil se domů, avšak tam ho očekávalo nebezpečenství. Ještě žila žena, pro kterou kdysi opustil Boha. A když slyšela, že se vrací, spěchala mu vstříc, aby ho pozdravila. On však na ni ani nepohlédl. Plna údivu zvolala naň: „Co to? Neznáš mne již? Vždyť jsem ti přec dobře známá!" „Ano", odvětil, „tys táž, avšak já již nejsem tentýž!"

„Já již nejsem tentýž", tak i my zvolejme. To slovo nám pomůže přemoci překážky, které se nám stavějí v cestu polepšení.

4. Je-li mé předsevzetí opravdové, musím **se varovati blízké příležitosti k hříchu,** t. j. všeho, co mě obyčejně svádí ke hříchu, jako společnost, kniha, divadlo, hostinec a pod. Kdo se neuvaruje příležitosti, tomu nepomůže ani lítost, ani rozhřešení, ani zpověď, ani modlitba. „Chci se varovati hříchu, ale ne příležitosti k hříchu", to je tak moudré, jako kdybych řekl: „Chci skočiti do ohně, ale nechci se popáliti."

Nebezpečnější nežli zlý duch.

Slavný kazatel Abraham a Sancta Clara řekl: „Co tisíc ďáblů nedokáže, to dovede jediná zlá příležitost. Proto se musíme příležitosti více varovati nežli ďábla. Ďábla můžeme zahnati znamním sv. kříže, svěcenou vodou, ale příležitost nikoliv, neboť ona je nad ďábla: omámí nejmoudřejšího, zeslabí nejsilnějšího, poskvrní nejčistšího, oklame nejopatrnějšího, svede nejsvětějšího, krátce řečeno, co nedokáže ďábel, to udělá příležitost."

5. Chci užívati prostředků k polepšení! Chce-li se nemocný uzdraviti, nestačí, když si mnohokráte povzdechne: „Kéž bych byl zdráv!" Musí užívati léků.

Jak moudré jsou dítky tohoto světa, když jde o jejich světské zájmy! Onemocní-li někdo, přemýšlí ve dne v noci, co dělati, aby zase nabyl zdraví. Jde k lékaři a táže se o radu, vyhledává jiného; zkouší léky i nejprotivnější, jede do lázní a k moři, zachovává dietu, postí

se — a to všecko, aby svůj tělesný život o nějaký rok prodloužil. — A co my děláme, abychom získali život věčný?

Co dělá obchodník, aby měl zisk co největší? Celé noci přemýšlí a počítá. Užívá nejrůznějších prostředků, aby přivábil kupující. Podniká cesty a nebojí se často ani nebezpečí života, jen aby získal více majetku.

Co učiníme my, abychom získali, co je nejdražší na světě: spásu své nesmrtelné duše? „Co pomůže člověku, byť i celý svět získal, ale škodu trpěl na své duši!"

1. Užívejme zvláštních prostředků, jež nám poradil zpovědník, nebo které jsme sami poznali účinnými a vhodnými. I když to bolí, jenom se nebáti; věčná spása naší duše stojí za to. Lépe jest nyní očistiti duši sebeumrtvováním jako zlato ohněm, než aby jednou hořela v plamenech věčného pekla. Jsi-li pyšný, ulož si za pokání nemluviti o sobě a snášeti posměch. Cítíš-li náklonnost k lakomství, umiň si, že budeš v určité dny dávati tolik a tolik almužny. Cítíš-li pokušení k smyslnosti, zapři se v dovolených věcech, abys nabyl síly k sebezapírání ve věcech zapovězených. Opíjíš-li se někdy, ulož si na určitou dobu úplnou zdrženlivost. Jsi-li citlivý a náchylný k hněvivosti, ulož si, že budeš v pokušení mlčet a potichu se modliti: „Ježíši, tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé podle srdce svého!"

Mladé děvče navyklo si lháti. Když slyšelo v kázání, jak ošklivý jest tento hřích, umínilo si, že stůj co stůj si tomu odvykne; že po každé když selže, za pokání na druhý den vynechá přesnídávku. První den nebyl ještě u konce a již zase selhala. Polekala se nemálo; s úzkostí myslela na příští dopoledne. Když přišla hodina přesnídávky, cítila zvlášť veliký hlad, ale zůstala pevná a uchlácholila svůj žaludek tím, že s úsměvem mu řekla: „Buď potichu, po druhé už se to nestane!“ A stála v slovu.

Jiný příklad: Jeden dělník při každé příležitosti hrozně klel. Když mu to kněz vytýkal, slíbil svatosvatě, že již toho nechá, a kdyby se ještě zapomněl, že ihned přinese tři koruny pro chudé.

Neuplynulo ještě půl hodinky, a milý dělník už stál u fary a s povzdechem odevzdával tři koruny pro chudé. — Co se stalo? Když muž přišel domů, viděl slepice v zahradě a v zlosti zaklel. Sotvaže vypustil rouhavá slova z úst, vzpomněl si, co slíbil, a ačkoliv ho to stálo mnoho sebezáporu, vykonal své pokání. Tím byl vyléčen. — Blaze těm, kteří tak horlivě bojují proti svým zlým návykům!

2. Účinným prostředkem proti každému hříchu je m o d l i t b a. „Beze mně nemůžete nic činiti“, praví Kristus, a „proste a bude vám dáno.“ Modlitbou se stává Bůh našim pomocníkem, a Bůh je silnější než celé peklo. Modleme se pokorně a s důvěrou! „Vždyť od Boha

obdržíme tím více, čím větší je naše důvěra." (Sv. Terezie Ježíškova.) Čím větší pokušení, tím více se modli! Nemůžeš-li se modliti delší modlitbu, zvolej aspoň krátkou střelnou modlitbu k nebi: „Můj Ježíši milosrdenství!" „Pane, zachraň mne, hynu!" „Nejsladší srdce Mariino, buď mou spásou!" a pod. A věz, spíše zahyne nebe a země, než by Bůh opustil toho, kdo se k němu modlí, neboť „nebe a země pominou, ale slova má nepominou!"

3. Pamatuj na všudupřítomnost Boží! — Rozjímej často o posledních věcech! — Zpytuj denně svědomí! — Čti denně něco dobrého! — Užívej často sv. svátostí, pokání a svátosti oltářní!

Říkej si často: Mohu!

Řekli: „Potuerunt hi et illae, cur non tu, Augustine?"

„Mohli jiní, mohly jiné, proč pak ty ne, Augustine?"

Tak zvolal po hříšném životě Augustin — a stal se z něho jeden z největších světců.

Uvažuj: Svatí žili na zemi jako ty, museli bojovati a trpěti jako ty. Někteří z nich měli mnohem větší pokušení než ty — a zůstali pevni.

I ty můžeš, neboť ruka Páně ti pomáhá a neopustí tě. „Bůh jest věrný, jenž nedopustí vás pokoušeti nad to, co můžete snésti", (1 Kor. 10, 13) k tvé útěše píše sv. Pavel, jenž to zakusil sám na sobě! Třikrát prosil Pána, aby odňal

od něho pokušení, dostal však odpověď: Milost má ti postačí". (2. Kor. 12, 9.)

Veliké věci vykonáš, jestliže chceš. Zmužilému náleží svět, praví přísloví. To je málo, zmužilému náleží nebe. Nebe je stvořeno i pro tebe.

Proto řekni rozhodně: Chci!

Klíčem k nebi je tvá vlastní vůle.

A řekni třetí slovo: Musím! Střední cesty není. Stojíš před rozhodnutím: pokání nebo oheň, slzy nebo plameny, život nebo smrt, požehnání nebo zatracení. Je tu volba těžká? Musím, protože je svrchovaný čas. Přítomnost jest ještě má. Toť jisté, ale velice nejisté, zdali nenastane pro mne noc, v které nikdo pracovati nemůže? — O Ježíši, Spasiteli můj, milosrdenství!

IV. Nestyď se vyznati z hříchů!

Milý čtenáři! Chci tvé dobro. A když uvažuji, že tím, co píši, mohu některému hříšníku zjednati životní štěstí, chvěji se skoro radostí, ale též obavou zdali se mi to podaří.

Neznám tě, kdo jsi; ale to vím, že jsou duše nešťastné, které se daly svésti nepravým studem k tomu, že se zpovídaly svatokrádežně.

Víš, milý křesťane, že dobrá zpověď musí býti úplná a upřímná; že se musíme vyznati aspoň ze všech hříchů smrtelných; udati musíme také jejich počet a okolnosti, které hří-

chy mění, t. j. z všedního hříchu dělají hřích smrtelný.

Kdo bez vlastní viny zapomněl ve zpovědi hřích, byť i těžký, může klidně jíti k sv. přijímání, i když si po zpovědi na tento hřích vzpomněl. Zapomenuté hříchy jsou odpuštěny. Stačí, když v příští sv. zpovědi je řekne.

Nemluvím tu k duším úzkostlivým, které po každé sv. zpovědi jsou nepokojny, a které by stále chtěly opakovati dřívější zpovědi. Kdo má dobrou vůli zpovídati se dobře, tomu jsou hříchy odpuštěny. Bůh není ukrutný tyran, který by nás chtěl trápiti; stokrát raději chce nám odpustiti hříchy.

Mluvím o hrozném hříchu, kterého se člověk dopouští, když svou vinou zamlčí smrtelný hřích, nebo úmyslně vynechá počet nebo důležité okolnosti.

Kdo to činí, páše hrozný hřích, svatokrádež. Nelže člověku, nýbrž Bohu nejvýš svatému a pravdivému. „Ananiáši, proč pokoušel ďábel srdce tvé, abys lhal Duchu svatému? Neselhal jsi lidem, nýbrž Bohu!" (Sk. ap. 5, 3, 4.)

Peklo na zemi

má takový ubohý hříšník. Svědomí mu dělá výčitky. Ve dne v noci stojí mu jeho hřích před očima. V svém nepokoji si umiňuje, že se upřímně ze všeho vyzná, avšak čím více se blíží den zpovědi, tím více mu zlý duch na-

mlouvá, že to přece nebyl smrtelný hřích, co by kněz řekl, kdyby se z toho zpovídal, a pod. Jde ke zpovědi a — zase mlčí. Je celý nešťastný, až zoufalý, jeho mravní síla slábne víc a více. — A přece, blaze hříšníku, dokud mu svědomí činí výčitky! Díky Bohu! U něho není ještě ztracena naděje, že se napraví. Ubohý, přeubohý však je hříšník, jehož svědomí je hříchy tak otupeno, že už ho neznepokojuje! Takového člověka jenom ještě zázrak milosti Boží může zachrániti před věčným zatracením.

Sv. poustevník Arsenius

viděl jednou, když se modlil, v duchu člověka, jak se namáhá zvednouti těžké břímě. Avšak nadarmo, břímě bylo příliš těžké. Co udělal tento člověk? Přiložil ještě několik kusů dřeva a znovu se pokusil je zvednouti. Světec poznal, že to jest obraz hříšníka neplatně se zpovídajícího Těžké je mu břímě hříchu, avšak místo aby duši ulehčil, svatokrádeží ji ještě více zatěžuje.

Neodkládej!

Zlý duch ti namlouvá: „Ještě máš kdy, až budeš umírati, všecko řekneš". Ubohý hříšníku! Víš, bude-li ti vůbec možno se vyzpovídati? Smrt přichází „jako zloděj v noci". Avšak i kdybys neumřel náhle, budeš schopen se zpovídati, když budeš umírati? Hle, když tě někdy bolí hlava nebo zuby, už nebýváš schopen mod-

liti se Otčenáš. Nebude ti hůře, až budeš umírati?

Proto neodkládej, a co chceš učiniti, učiň hned! Nebo chceš býti zahanben

při posledním soudu?

„Přijde den Páně a jest blízko (Joel. 2, 1.)", „onen den, den hněvu, den úzkosti a strachu". (Sofon. 1, 15.), kdy „slunce se zatmí a měsíc nedá světla svého a hvězdy budou padati s nebe a moci nebeské budou se pohybovati. A ukáže se znamení Syna člověka na nebi — a uzří Syna člověka přicházeti v oblacích nebeských s mocí a slávou velikou. A pošle anděly své s mohutným hlasem trouby." (Mat. 24, 29. 30.) Vstaň, nešťastný hříšníče, který jsi zamlčel hříchy ve zpovědi! Hle, nebe a země jsou shromážděny, přede všemi lidmi a anděly stojíš zahanben. Otec a matka, bratr a sestra, přátelé a nepřátelé, i kněz, kterého jsi obelhal, všichni vidí tvou hanbu. „Národy uvidí tvou hanbu a tvé vytí naplní zemi." (Jerem. 46, 12.) Umříti bys chtěl hanbou! Nadarmo. „Hory, padněte na nás, pahrbkové, přikryjte nás!" (Os. 10, 8.) Marně prosíš. „Hříšníci budou pokryti hanbou." (Job. 6, 20.) Ano, „budou oděni hanbou jako oděvem". (Ž. 108, 29.) Hříšníku, dnes ještě můžeš voliti: buďto se upřímně vyzpovídati knězi, který je zavázán k věčnému mlčení, neb zahanben býti před celým světem.

„Stydím se!"

Vím, jak těžké ti to připadá. A to je znamení, že máš jemnocitnou duši. Jiný, kdo není tak jemný jako ty, nic si z toho nedělá, a tobě je to tak těžké. I jiní měli tento hrozný pocit hanby. Sv. Alois čtyřikrát omdlel, když měl jíti k sv. zpovědi. Ale přemohl strach. Čím větší obtíže ti to dělá, tím větší zásluhu z toho máš, tím větší užitek tvá duše a tím větší radost tvé srdce.

Co si kněz pomyslí?

K sv. Františku Saleskému přišla jednou vznešená paní a zpovídala se — jak sama později veřejně vyprávěla — z hříchů nejhanebnějších. Po zpovědi se tázala světce: Důstojný pane, co si teď o mně myslíte?" „Že jste svatá", odvětil biskup. „Ale to byste musel jednati proti svému svědomí, když víte, jak jsem žila." Nikoliv, neboť jste čistá a svatá." „Ale jak smýšlíte o mé minulosti?" „Nijak, jak bych mohl smýšleti o něčem, co Bůh sám zničil a shladil? Budu se srdečně radovati s anděly, kteří jásají nad vaším obrácením." „Ale vy jste plakal, když jsem se zpovídala ze svých hanebností!" „Plakal jsem radostí nad vaším vzkříšením z hrobu hříchu."

Hle příteli, totéž si pomyslí kněz, když ty se vyzpovídáš ze svých hříchů.

Pravý a nepravý stud.

Jeden ze žáků Sokratových vstoupil do domu, který se netěšil nejlepší pověsti. Když právě chtěl dům opustiti, uviděl Sokrata, jdoucího mimo. Styděl se před ním a skryl se u vchodu. Avšak Sokrates ho viděl a zavolal naň: „Vyjdi, synu můj! Vyjíti z tohoto domu není hanba, hanbou je do něho vcházeti."

Hanbou jest hříchy spáchati; z něho se vyznati není hanba.

Generální zpověď.

Kdo se neplatně zpovídal, musí všecky neplatné zpovědi opakovati, jelikož svatokrádežnou zpovědí se neodpouští ani jeden hřích. Taková zpověď se jmenuje generální zpověď. Radí se generální zpověď při vážných krocích v životě, na př. když někdo vstupuje do stavu manželského, řeholního a pod. Nejlepší přípravou na generální zpověď jsou exercicie.

V. Dostiučinění.

Vyznal jsi se z hříchů. Kněz ti dal poučení, uložil ti pokání a teď přišel svatý okamžik, kdy pozdvihuje ruku a praví: „Já tě rozhřešuji z hříchů tvých ve jménu Otce i Syna i Ducha sv." Duše tvá jásá a raduje se.

Teď, milá duše, je vzácný čas. Co máš činiti? Co bys udělal, kdyby tě přítel zachránil od

269

jisté smrti? Co dělá těžce nemocný, když přičiněním lékařovým zase nabyl zdraví? Co dělal mládenec z Naimu, když ho Spasitel vzkřísil z mrtvých? Co dělala dcera Jairova? Co Lazar? Děkovali.

Hle, jsi osvobozen. „Duše naše jako ptáče vyvázla z osidla ptáčníkova. Ano, osidlo je zpřetrháno a my jsme na svobodě!" (Ž. 123.) Tak dobrá zpověď roztrhla osidla zlého ducha, jsi svoboden. Bůh vzkřísil tvou duši, která byla pro Boha mrtva, k novému, nadpřirozenému životu.

Teď v klidu ještě jednou uvažuj, co ti kněz řekl. „Pane, co chceš, abych učinil?" tázal se Šavel před Damaškem. A Pán mu řekl: „Jdi do města. Kněz Ananiáš ti poví, co máš činiti."

Teď se asi domníváš: „Chvála Pánu Bohu! Těžká věc jest odbyta. Všecko jest hotovo."

Mýliš se příteli. Není všecko hotovo, nýbrž stojíš teprve před počátkem.

Když v zahradě vytrháš plevel a obděláš půdu, jest již všecko hotovo? Když stavitel zboří starý dům, urovná stavební místo a vykope základy, jest již všecko hotovo?

Hle, ve zpovědi jsi vytrhal plevel v zahradě svého srdce, ve zpovědi jsi zbořil starý dům hříchu. Co ještě zbývá?

Čiň pokání!

Jistý umělec namaloval obraz, jak snímají Pána Ježíše s kříže. Na něm vyobrazil sebe sa-

ma, jak vytahuje Spasiteli hřebík z nohy. Tázali se, co tím míní. Odpověděl: „Již tolikrát jsem Kristu Pánu svými hříchy vrazil hřeby do rukou a nohou, jest na čase, abych mu též jednou vytáhl hřeb.“ To platí také nám: je na čase, abychom po tak mnohých hříších Pánu Ježíši též nějakou službu lásky prokázali a jeho trpící srdce trochu potěšili.

Vrať cizí majetek!

Cizím majetkem jsi neuškodil tolik bližnímu jako sobě samému. Bližnímu jsi uškodil na majetku pomíjejícím, sobě však na duši nesmrtelné. A pokud je nepravý majetek u tebe, nemůže ti býti úplně odpuštěno. Proto se tohoto břemene zbav, aby nepřekáželo milosti Boží. Alban Stolz praví ze své kněžské zkušenosti, že v hodince smrti žádný hřích tak člověka neznepojuje jako cizí majetek a nečistota.

Útlé svědomí.

Sv. Paskal Baylon pásával jako chlapec stádo ovcí. Svědomitě dával pozor, aby ovečky mu svěřené neodbíhaly na cizí louku nebo pole. Jednou v noci však přece se tak stalo. Hned šel hoch k majiteli, dal škodu odhadnouti a slíbil, že ji nahradí, až dostane plat. Za nějaký čas skutečně přišel a chtěl škodu napraviti. Avšak majitel ho ujistil, že tento kousek pole měl více úrody než ostatní role, a náhrady nepřijal. Přes to v čas žní nosíval pasáček s sebou srp

a pomáhal žencům pilně při práci, aby napravil škodu, kterou tam ovce snad způsobily.

Trp!

Kněz navštívil nemocného, který dříve mnoho hřešil a teď jako za trest přemnoho trpěl. Když kněz přišel a chtěl ho těšiti, usmál se nemocný. Na otázku, proč se usmívá, odvětil: „Raduji se, že tělo, které tolik hříchů napáchalo, nyní musí za to trpěti."

Pokání za podnapilost.

Karel XII., král švédský, rád se opíjel. V podnapilém stavu urazil svou matku hrubými slovy. Druhého dne upozornil ho věrný přítel na jeho chybu. Král vyslechl klidně přítele a řekl: „Přineste mi láhev nejlepšího vína!" Potom šel k matce a prohlásil: „Milá matko, včera jsem Vás těžce urazil." Nalil do poháru vína, vypil je a hodil pohár na zem: „To byl poslední pohár. Do smrti již nebudu píti ani kapky vína!" A dostál v slově. Až do své smrti, t. j. 18 let, nepil vína.

Smiř se!

Bůh se smířil s tebou. Ty jsi ho urazil a Bůh v své nepochopitelné lásce první podal ti ruku k smíru. Jak Bůh odpustil tobě, tak i ty odpusť svému bližnímu. Neříkej: „On mě urazil, ať on přijde ke mně." Neboť ty jsi Boha urazila, Bůh přišel k tobě svou milostí.

Buď apoštolem!

Úplně napraviti nemůžeme, čím jsme bližnímu uškodili, hlavně na jeho duši. Řekli jsme nelaskavé slovo. Kde jsou ti lidé, kteří je slyšeli, kteří je dále šířili! Dali jsme špatný příklad; kolik duší jsme tím nakazili morem hříchu! Opominuli jsme dobré, byli jsme nedbalí — kolik duší teď tím trpí! To teprve na věčnosti uvidíme a to bude v očistci naší největší bolestí. Jak to aspoň částečně můžeme napraviti? „Zub za zub, oko za oko!" stálo v Starém zákoně. Řekněte si s malou obměnou: „Duši za duši!" Nakazili jsme duši, hleďme jinou získati k dobrému. Buďme apoštoly!

Pán Ježíš praví: „Chceš-li pokání činiti za své hříchy, p r a c u j s l o v e m, p ř í k l a d e m, m o d l i t b o u a o b ě t m i o s p á s e n e s m r t e l n ý c h d u š í! — Co odpovíš?

„Ano, Pane, chci!"

Imprimatur Nr. 1.360. Olomucii, die 18. X 1926. Josephus Vyvlečka, m. p. Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM". Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia v M. Ostravě, Těšínská 21.

„Životem" číslo 33. Cena 50 h.

II. vydání.

PEKLO.

I. Jest peklo?

Důkaz, že není pekla.

Jeden z bezbožníků osmnáctého století napsal vítězoslavně *Voltairovi*, mistru všech nevěrců: „Nalezl jsem důkaz, že není pekla." Na to mu odepsal rouhač Voltaire: „Jste šťastnější než já; *já jsem tohoto důkazu dosud nenašel.*"

„Ještě nikdo z pekla se nevrátil."

Tak ti namlouvá zlý duch, aby tě tím snadněji dostal do své moci. Avšak ďábelsky hloupá jest tato námitka. Za války bylo u Verdunu místo, které vojáci nazývali „peklem". Stále v ohni nepřátelských děl. Ubohý voják, který se tam dostal! Měl jistou smrt před sebou. *Kdo tam přišel, již se nevrátil.* Kdyby někdo byl řekl: „Není toho „pekla", neboť nikdo se tam odtud nevrátil," jak pošetilá by to byla řeč! Tak nerozumně též mluví, kdo tvrdí: „Není pekla, neboť nikdo z něho se nevrátil."

Věřil bys, kdyby se někdo vrátil? „Kdybych na vlastní oči viděl člověka z mrtvých vzkříšeného," praví Rousseau, „nevím, co bych učinil; zdá se mi, že bych spíše zešílel než bych uvěřil." A Diderot: „Kdyby celá Paříž se sběhla a mě ujišťovala, že někdo z mrtvých vstal, spíše bych věřil, že celá Paříž pozbyla rozumu, než bych připustil možnost zázraku."

To jest velice jednoduché: zavírati oči, aby nám nikdo nedokázal, že svítí slunce.

V krásném podobenství Kristově o boháči a chudém Lazaru prosí boháč Abrahama: „Prosím tě tedy, otče, abys poslal Lazara do domu otce mého, neboť mám pět bratrů, ať jim svědčí, aby také oni nepřišli do tohoto místa trápení." Ale Abraham řekl jemu: „Mají Mojžíše a proroky, těch ať poslouchají." On však pravil: „Nikoliv, otče Abrahame, ale přijde-li k nim někdo z mrtvých, budou činiti pokání." Tu řekl mu: „*Neposlouchají-li Mojžíše a proroků, neuvěří, ani kdyby někdo vstal z mrtvých.* (Luk. 16, 27–31).

Následující událost nemusíš věřiti, avšak zamysli se nad ní.

„Je peklo, a já jsem v něm."

Ctihodný kněz de Ségur vypravuje ze života svého dědečka tuto událost:

„Můj dědeček, hrabě Rostopčín, guvernér Moskvy, byl přítelem generála Orlova, muže to statečného, ale nevěřícího.

Jednoho dne, po výborné večeři, při níž se vínem nešetřilo, začal hrabě Orlov se svým přítelem generálem V. posmívati se víře, zvláště víře v peklo.

„A kdyby přece něco bylo za oponou tohoto světa?" tázal se Orlov.

„Inu, odvětil generál" uděláme to tak: kdo z nás první odejde odtud, musí druhého uvědomiti, jak to vypádá za onou oponou. Co myslíte?"

„Výborně! To je nápad!"

A oba dali si čestné slovo, že tak učiní.

Několik týdnů později vypukla válka s Napoleonem. Generál V. byl povolán na bojiště.

Dva neb tři týdny později, když můj dědeček se právě oblékal, otevřely se dveře světnice a v nich stojí hrabě Orlov celý polekaný, a na smrt bledý. „Co, Orlov, vy jste to? V tuto hodinu? A jak vypadáte? Co chcete? Co se stalo?"

„Příteli, vyhrkl Orlov ze sebe, zdá se mi, že se zblázním. Viděl jsem generála V."

„Generála V.? Vrátil se tedy?"

„Ne, ne, nevrátil se; a to právě mě tak polekalo." Dědeček nerozuměl, co to znamená, a hleděl přítele uklidniti. „Vypravujte přec, co se vám stalo, a co to všecko má znamenati."

Orlov namáhavě vypravoval: „Milý Rostopčíne! Před nějakým časem V. a já dali jsme si čestné slovo, že kdo první umře, druhému řekne, je-li ještě něco za oponou tohoto světa. Dnes ráno tedy, je tomu asi půl hodiny, ležel jsem klidně v lůžku; již jsem nespal a ani v nejmenším jsem

nemyslel na svého přítele. Najednou se násilím roztrhnou záclony v ložnici a dva kroky před sebou vidím státi generála V.; byl bledý, měl pravou rukou na prsou a řekl hlasem, který mi pronikal do hlubin duše: *„Jest peklo, a já jsem o něm!"* a zmizel. Vyskočil jsem a běžím k vám. Přijdu o rozum. Nevím, co mám si o tom mysliti."

Dědeček ho uklidňoval jak mohl. Mluvil o hallucinacích, podivných snech a podobných věcech. Konečně dal zapřáhnouti a odvézti hraběte do jeho hotelu. Deset neb dvanáct dní později přinesl kurýr mému dědečkovi zprávu o smrti generála V. V onen den a v onu hodinu, kdy ho hrabě Orlov viděl a slyšel, byl zasažen nepřátelskou kulí."

Peklo a milosrdenství boží.

„Jak mohl *milosrdný* Bůh stvořiti peklo?" — Odpovídám: „Chce Bůh, aby někdo přišel do pekla? Ne, naopak „Bůh chce, aby *všichni lidé* byli spaseni a přišli ku poznání pravdy." (1. Tim. 2, 4.) „Za *všecky* zemřel Kristus." (2. Kor. 5, 15.)

Avšak nemůže nikoho *nutiti* do nebe! Pravé vnitřní radosti nikdo nezíská bez námahy. „Království nebeské trpí násilí, a ti, kteří násilí činí, uchvacují je." (Mat. 11, 12.)

Co je vlastně milosrdenství boží? Snad nemyslíš, že to je jakási slabošská láska, která se bojí někomu způsobiti bolest? Je milosrdná ta matka, která ze samé lásky dítek netrestá? To není ani láska ani milosrdenství, nýbrž slabost. Bůh je milo-

srdný, ale zároveň též svatý a spravedlivý, a jeho milosrdenství neodporuje jeho svatosti a spravedlnosti, nýbrž je v sobě zahrnuje.

Vlastně peklo stvořil ne Bůh, nýbrž člověk. Každý si je tvoří sám, odpírá-li zatvrzele Bohu až do smrti.

Náboženství bázně?

„Křesťanství stále jen straší nevědomé lidi peklem. Co člověk dělá z bázně, nemá ceny. Křesťanství je náboženstvím strachu."

V této námitce je několik chyb. Není pravda, že křesťanství stále jen straší peklem. O tom se může každý přesvědčiti, kdo si přečte katechismus. Ve středním katechismu jen pět otázek ze 764 pojednává o pekle. V exercicíích sv. Ignáce, které trvají celý měsíc, jest jen jeden den věnován rozjímání o pekle. A proč rozjímá světec o pekle? Sám praví: „Kdybych jednou pro *nedostatek lásky* zapomněl Tebe, svého věčného Pána, dej, aby mi *aspoň* bázeň před trestem *pomáhala* varovati se hříchu."

Není tedy pravda, že křesťanství stále jen straší peklem. Naopak uznává, že jsou dokonalejší skutky, konané z čisté a dokonalé lásky k Bohu. Kéž by každý křesťan se mohl povznésti k tak veliké dokonalosti, jakou měla sv. Terezie, která si přála míti v jedné ruce nádobu s vodou a v druhé pochodeň, aby vodou mohla uhasiti peklo a pochodní spáliti nebe, aby pak mohla milovati Boha *láskou čistou,* bez ohledu na odměnu a trest. —

Kdo však z nás je tak dokonalý? Sám sv. Ignác se obává, že by jeho láska ochladla a nic by ho neodstrašovalo od hříchu, kdyby nebylo vzpomínky na věčný trest. Kdo tvrdí, že není třeba lidem připomínati věčných trestů, nezná lidské duše.

Největší mudrci a učitelé lidstva věřili ve věčné peklo. *Platon* se přiznává, že dlouho o tom uvažoval a přišel k poznání: „Ničeho jsem nenašel, co by více souhlasilo s rozumem, moudrostí a pravdou než víra ve věčné tresty." (Gorgias c. 81.) „Ty, jejichž stav pro velikost jejichž zločinů jest uznán za nevyléčitelný, . . . uvrhne zasloužený osud do podsvětí, kterého *již nikdy neopustí.*" (Phaedon p. 114.)

U všech národů od Australie až po Gronsko vyskytuje se víra v život posmrtný a v peklo.

„Víra v peklo se s námi zrodila, ona je světlem božského původu a svítí bez našeho přičinění podobně jako černý démant, vnořený do hlubin naší duše. Nikdo nemůže vytrhnouti této víry ze srdce našeho, protože Bůh sám ji tam vložil. Můžeme přikrýti tento démant a jeho temný oheň; můžeme odvrátiti svůj zrak od něho a na nějaký čas naň zapomenouti; můžeme jej popírati slovy, avšak svědomí k nám nepřestává volati: *Jest peklo!*" (Ségur, Peklo.)

Dvojí účel trestu.

Sokrates praví (v Platonově dialogu Gorgias kap. 81.): „Účelem trestu jest, aby potrestaný se polepšil, aneb aby byl odstrašujícím příkladem

jiným, aby tito, když vidí jeho bolesti, *bázní se polepšili.* Ti však, kteří spáchali napravitelné zločiny, trestem stávají se lepšími. Tohoto účinku (polepšení) dosáhne se (buďto na zemi neb v podsvětí) jen utrpením a bolestmi; neboť jinak nemohou býti osvobozeni od nepravostí. Ti však, kteří se dopustili zločinů nejhorších a pro tyto zločiny se stali nevyléčitelnými, stanou se odstrašujícím příkladem: nemají už sice z toho užitku, protože jsou nevyléčitelni, ale užitek mají jiní, totiž ti, kteří je vidí, jak pro své hříchy trpí nejtěžší, nejbolestnější a nejhroznější bolesti po celou věčnost; jako se vyvěšují výstražné tabulky, tak jsou i oni v podzemním vězení na výstrahu všem hříšníkům věků budoucích."

Neříkej: „nevěřím v peklo",

řekni raději: nevěřím *rád* v peklo." Avšak nikdo nežádá, abys *rád* věřil v peklo. Kdo vůbec rád v ně věří? Asi nikdo. To však není důvodem abys peklo popíral.

Co ti to pomůže, když peklo popíráš? Hoří dál i bez tebe. Jak směšná a dětinská jsou slova Frant. Mora v Schillerových „Loupežnících": „Nic není tam nad hvězdami. — Avšak kdyby přece něco bylo??? — Ne, ne, není!!! Poroučím, aby nebylo!"

Kdo má pravdu?

„Jak ubohý jsi křesťane", řekl nevěrec, „není-li po smrti věčnosti!"

„Nikoliv, odvětil křesťan, nejsem ubohý, žiju-li podle víry, avšak jak ubohý budeš ty, až poznáš, že přece je věčnost!"

II. Co je peklo?

Některé pravdy jsou tak hluboké, že nestačí lidská řeč, aby je přímo objasnila. Velicí učitelé lidstva mluvili proto v *obrazech a podobenstvích.* Co řekl sv. Pavel o nebi: „Ani oko nevídalo ani ucho neslýchalo ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují," to platí též naopak o pekle a jeho trestech.

Tresty pekelné jsou až do konce světa čistě duševní, teprve po všeobecném zmrtvýchvstání bude i tělo míti účast jak na radostech tak na bolestech duše.

V obrazech tedy mluvil Kristus o pekle, v obrazech chceme mluviti i my, buďme si však toho vědomí, že tyto obrazy jsou jen slabé, že vystihují jenom část a jen některou stránku celé pravdy. Když už obrazy jsou tak hrozné, jak hrozná bude teprve skutečnost!

1. Oheň.

„Budou míti podíl *v jezeře hořícím ohněm a sirou.*" (Zjev. 21, 8). Oheň ten nemůže býti oheň pozemský, neboť trapí také duše.

Král Karel z Navarry trpěl delší dobu slabostí nervů. Povolali z daleka slavného lékaře, a tento dal krále zašíti do látek napuštěných lihem. Tímto prostředkem chtěl lékař povzbuditi nervy k nové

činnosti. Avšak co se nestalo? Sluha, který sešíval látky, chtěl niť přepálit hořící svící — a v okamžiku bylo celé tělo královo v plamenech. Všichni přítomní leknutím přehali. Král křičel a svíjel se v bolestech, až ho smrt vysvobodila z jeho muk.

Co asi vytrpěl král v této krátké době?

V semináři Saint-Sulpice vyučoval abbé Pinault fysice a chemii. Jednoho dne chtěl žákům ukázati chemický pokus. K tomu potřeboval fosforu. Z neznámé příčiny fosfor se vzňal a v okamžiku hořela celá ruku učitelova plamenem neuhasitelným. Převelikou bolestí ubožák omdlel. Když se probral ze mdlob, propukal často ve dne i v noci ve srdcervoucí výkřiky. Byl-li schopen řeči, říkával: „Ó děti mé, děti mé, varujte se pekla, varujte se pekla!"

Hrozné jsou bolesti ohně. Jsou to bolesti pekelné? Nikoliv; neboť hroznější než pozemský oheň jest výheň pekelná. Oproti ní jest oheň pozemský jako „zima sama" (sv. Vincenc Ferrerský), jako „oheň malovaný" (sv. Anselm).

2. „Pryč ode mne!"

Král španělský Filip II. rozzlobil se kdysi na dva dvořany a poručil jim, aby okamžitě opustili královský dvůr. Tento rozkaz působil na ně tak, že jeden zešílel, druhý zemřel třetího dne.

Když již slovo pozemského krále tak působilo, co teprve řekneš, hříšníče, až král nebeský ti řekne ono hrozné: „Pryč ode mne!" Tehdy budou za-

vržení volali: „Hory, padněte na nás, a pahrbkové, přikryjte nás."

Ženich.

P. Abel vypravuje: „Jednou jsem navštívil v Tyrolsku bláznec, abych poznal, jak lidé pozbývají rozumu. Přišel jsem do sálu, kde dvě vznešené dámy seděly u klavíru a hrály; jiné seděly u velikého stolu a zabývaly se různými pracemi. Na konci stolu sedělo děvče — nikdy jsem ještě neviděl tak krásné dívky, — bylo jí asi 19 až 20 roků, a vyšívala nádhernou pokrývku na oltář. Netušil jsem, že by byla také choromyslná. Tázal jsem se jí: „Slečno, pro který kostel je toto nádherné vyšívání?" — Žádná odpověď. „Ale, slečno, nevidím žádného vzorku, podle kterého to děláte." Zase žádná odpověď. Pohlédl jsem na ředitele, který mě doprovázel. Na jeho pokyn jsme opustili sál. Bylo mi nevolno. „Jak je možno, že toto děvče přišlo o rozum?" tázal jsem se, „Hleďte, důstojnosti, dívka byla zasnoubena v Bolzaně. Krátce před svatbou chtěla navštíviti rodinu svého ženicha. Když přišla do domu, stál tento na chodbě prvního poschodí a zvolal na ni: „Pryč odtud! Nechci tě ani viděti!" Toto jediné slovo mělo tak hrozný účinek."

Co je však láska ženichova oproti lásce Srdce Spasitelova, který svůj život obětoval za nás. Až do poslední krůpěje krve nás miloval, až do posledního okamžiku nám nabízí svou milost, když mu však odpíráme až do konce, musí jeho spravedlnost říci: „Pryč ode mne!"

Jaká to bolest: pryč od laskavého srdce Ježíšova, pryč od nejmilejší matky P. Marie, pryč od nejvěrnějšího přítele, anděla strážce, pryč od našich příbuzných, kteří požívají radostí nebeských, pryč ode všech dobrých a svatých lidí – pryč! Jak bolestné to loučení.

Tady na tomto světě duše hřeší a neví, co ztrácí hříchem. Tam však, ve světle věčném, pozná, co jest Bůh. Pozná, jak pravdiva jsou slova žalmistova: „Co jiného chtěl bych na nebi, a co na zemi kromě tebe? Ano, viz. hynou kteří se vzdalují tebe, hubíš všecky, kdož od tebe odpadávají; mým však štěstím je Bohu býti blízsko." (Ž. 72, 25. 27.)

Z tohoto poznání povstává neuhasitelná

žízeň

po Bohu. Jak mistrně líčí Kristus Pán tuto žízeň v podobenství o boháči a chudém Lazaru. „Otče Abrahame, volá boháč z pekla, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj, neboť se trápím v tomto plameni."

Duše hladoví a žízní po Bohu – věčně, věčný pláč nad ztraceným, neuznaným Bohem. „Žíznila duše má po Bohu, silném, živém: kdy přijdu a ukáži se před tváří boží? Byly mi slzy, mé dnem i nocí: když mi říkají každého dne: kde jest Bůh tvůj?" (Ž. 41. 3. 4.)

Zratiti Boha znamená ztratiti všecko. „Vezmi tisíc pekel, vymysli si všechny možné bolesti,

nejsou ničím oproti ztrátě Boha." (Sv. Jan Zlatoústy). To je

druhá smrt. (Zj. 20, 8.)

Odumře vše božské, nadpřirozené v člověku. „Hniloba a červy zmocní se ho, na velkou výstrahu bude povýšen a vzata bude z počtu živých duše jeho." (Sir. 19, 3).

Červ, který neumírá.

To je červ výčitek svědomí. Hrozně trpí již na tomto světě člověk výčitkami svědomí.

Za světové války svedl jistý námořník dívku ke hříchu, potom ji zabil a tělo její spálil. Svědomí však mu nedalo pokoje. Zdráv se vrátil z války domů, avšak v duši jeho hlodal červ zlého svědomí. Oženil se, ale pokoje nenašel. Ženě prozradil své tajemství; ale teď oba žili v nepokoji. Konečně sám se přihlásil u soudu a prosil o odsouzení, aby aspoň tak nabyl klidu duševního.

Oliver Cromwell se smál, když podepisoval rozsudek smrti nad anglickým králem Karlem I. a při jeho popravě dělal vtipy. Později však lekal se tolik, že se bál dvě noci po sobě spáti v téže světnici.

Na tomto světě hledí hříšník utéci svému svědomí: chodí na radovánky a do společností, aby neslyšel jeho hlasu, sáhá po sklenici, aby svědomí v ní utopil, posmívá se a rouhá, aby je ohlušil, hledá pochybnosti ve víře, aby se

uklidnil, – až ho smrt zbaví všech těchto prostředků a on jde na věčnost se svým svědomím jako věčným, hrozným žalobcem.

Trojím způsobem trápí podle slov papeže Innonce III. červ pekelný zavržené: myšlenkou na minulost, přítomnost a budoucnost.

Zavržený hledí do *minulosti*. „Kéž bych byl jinak žil!" „Kéž bych byl uposlechl hlasu svého svědomí!" „Kéž bych byl Bohu sloužil!" „Kéž bych se byl varoval příležitosti ke hříchu!" „Kéž bych byl zanechal oné známosti!" „Kéž bych se byl upřímně vyzpovídal!" „Kéž bych! – Kéž bych! – Kéž bych!" Nešťastníku, teď je pozdě!

Vidí své hříchy a všechny svědčí proti němu! Všechny své myšlenky, všechna slova, všechny skutky. Hrůzou by se chtěl odvrátiti od nich. Marně! Jako tisíce zmijí obklopují ho jeho neřesti. Jako smečka divých šelem ho pronásledují. Jako hory tíží jeho zoufalou duši.

A vidí *milosti*, které mu Bůh uděloval a jimiž pohrdal. Jak lehce mohl býti spasen, kdyby jen byl *chtěl*.

„*Rozpomeň se*" praví s posměchem červ pekelný v jeho nitru.

„*Rozpomeň se!* Netekla voda křtu na tvé čelo, teď v oheň ponořené? Jak krásný jsi byl tehdy, jako andílek. Jak zářila tvá duše v nebeském lesku, jak jásal tvůj anděl strážce, jak se otevřela nebesa a Duch svatý se uhostil v tvém nevinném srdéčku, – a teď jsi zatracen.

„Rozpomeň se! Jak zářilo tvé oko dětské, když matka tvá ti vypravovala o nebeském Otci, o Matičce v nebi, o Ježíšku, andělích – a teď jsi zatracen.

„Rozpomeň se! Jak krásně jsi spínal ruce, když jsi se učil vyslovovat sladké jméno Ježíš, – a teď jsi zatracen.

„Rozpomeň se! Jak šťasten jsi byl, když jsi po prvé přijímal Tělo Páně, jak hořelo srdce tvé zbožností a láskou k Spasiteli, – a teď jsi zatracen.

„Rozpomeň se! Jak často odpouštěl ti Kristus hříchy tvé ve sv. zpovědi, jak často tě posvěcoval sv. přijímáním – a teď, jsi zatracen.

„Rozpomeň se! Jak často jsi byl napomínán a kárán. Tvůj zpovědník, tvá matka, tvůj anděl strážce, jak často ti domlouvali! A ty – v moři milostí jsi se přece nepolepšil?"

O, kdyby mohl zavržený vrátiti se na zemi! Jaké by teď činil pokání až do soudného dne, jak by se modlil a postil a varoval s příležitosti ke hříchu, jak by jen dobré činil! Avšak – nešťastníků – již je pozdě! „Tam bude pláč a skřípění zubů." Zoufalství jest jeho podílem.

Kéž by Bůh nebýval tak dobrý!

Právě dobrota a milosrdenství boží rozmnožuje bolesti zavržených. Kdyby jim Bůh nebyl dával tolik milostí, tolik osvícení, tolik pomoci, tolik lásky, měli by omluvu. Teď však jsou všechny výmluvy marny. „Kdybych nebyl mluvil k nim, neměli by hříchu."

Zavržený chtěl by utéci minulosti, chtěl by oči zavříti před ní – hledí do přítomnosti. A *co vidí?* Všechny hrůzy pekla stojí před jeho očima. To je tedy odplata za krátkou rozkoš hříchu? Pohlédne vzhůru: Vidí krásu a nádheru nebeské radosti. Vidí nebeský, nový Jerusalem, kde není smrti, ani zármutku, ani bolesti ani křiku (Zjev. 21, 4), vidí svůj domov, kde i on měl si odpočinouti na srdci Božím v blaženém pokoji – tam mohl býti, kdyby byl chtěl.

Zoufale tam hledí, vidí tam tisíce a tisíce blažených, vidí korunu jejich slávy, slyší jejich zpěv; tisíce takových, kteří měli větší pokušení nežli on; vidí kajícího lotra, vidí Marí Magdalénu, která slzami lítosti obmyla duši svou, vidí své příbuzné a přátele a závist bezměrná zmocňuje se jeho duše. – „Kéž bych byl jinak žil!" I kdyby tak tisíckráte volal – již jest pozdě.

Pro dvě cigarety.

Z doby války vypravuje se tato událost: Dva chlapci, jejichž otec byl na vojně, navykli si mlsati a kouřiti. Kradli matce peníze, kde mohli, a když kteréhosi dne matka peněz neměla, šli ke kolejím železničním, oddělali tam několik šroubů, prodali jako staré železo a koupili si za to dvě cigarety. Mezi tím přijel vlak s vojskem, vyšinul se – a bylo mnoho mrtvých, mnoho raněných. Mezi zraněnými byl – otec chlapců – obě nohy musili mu uříznouti. – Když mladí

pachatelé poznali, co zavinili, zmocnila se jich zoufalá lítost.

„Co jsme to jen udělali!"

Hle, slabý obraz zoufalé lítosti v pekle!

„Tehdy stát budou spravedliví s velikou důvěrou proti těm, kteří je kdysi sužovali, a kteří mařili námahy jejich. Vidouce to, budou zděšeni hroznou bázní, a budou se hroziti nenadálé spásy. Říkat budou si vespolek kajíce se, z duše sklíčené budou hořekovat: „To jsou ti, kteří nám byli kdysi na posměch, a které tupit bylo naším zvykem. My nemoudří mněli jsme, že jejich život je šílenství . . .

Zbloudili jsme tedy s cesty pravdy, světlo spravedlnosti nesvítilo nám, slunce moudrosti nevzešlo nám. Nasytili jsme se cest nepravosti a záhuby, schodili jsme neschůdné pustiny, ale cest Páně nepoznali jsme. Co nám prospěla pýcha? Aneb co nám pomohlo bohatství s chloubou? Pominulo to všecko jako stín a jako prchavá pověst." (Moudr. 5.)

Věčně.

Rozmnož bolesti pekelné tisíckrát, vezmi jim však slovíčko „věčně" a peklo přestává býti peklem.

Bůh to řekl. I když se hrozíme tohoto slova „věčně", Bůh neodvolá ni písmenky. „Odejděte ode mne, zlořečení, *do ohně věčného.*" (Mat. 25, 41.) „Uvržen budeš do pekla v oheň neuhasitelný, kde červ jejich neumírá a oheň nehasne" (Mar. 9, 44, 45.) „A dým trápení jejich bude vystupovati na věky

věkův, a nebudu míti odpočinku ve dne ani v noci." (Zjev. 14, 11.)

Kdyby přišel anděl do pekla a oznámil zavrženým: „Za milion roků bude konec vašich bolestí!" nebylo by tam již pláče a skřípění zubů, nýbrž jásot a radost nevýslovná. Avšak slovo boží je nezměnitelné.

O jak rád by zavržený umřel. „A v těch dnech lidé budou hledati smrti a nenaleznou jí, a budou si přáti umříti, ale smrt uteče od nich." (Zjev. 9, 6.)

Sv. Augustin upřímně doznává; Záleželo by mi na tom stejně jako vám, abych totiž popřel věčnost trestů — kdyby to jen bylo možno. Cítím, že i pro mne plyne z toho nebezpečí. Ale jsem věřící: chci se dáti přemoci pravdou!" *„Jak strom padne, tak zůstane ležeti."*

Společnost.

Surový tyran Maxentius pomstil se na svém nepříteli takto: dal ho živého přivázati k mrtvole! Jak hrozný to trest! Slabý však obraz zavržení.

„Veliký počet zavržených rozmnoží bolesti jednotlivých" praví sv. Tomáš Akv. Již na tomto světě jsou lidé, před nimiž se hrozíme, v jejichž společnosti bychom nechtěli býti, tam však? Společnost všech vyvrhelů lidstva!

A jeden druhého tam proklíná.

„Prokletý otče!" volá nešťastný syn. „Proč jsi mne tak špatně vychoval?"

„Prokletá matko!" proč jsi nebyla rozumnější nežli já, proč jsi mne nechala v příležitosti ke

hříchu, proč jsi mne nehlídala," tak volá nezdárná dcera.

„*Prokletá svůdkyně,* tys mne svým chováním, svými pohledy a pohyby, svým oděvem dráždila."

„*Prokletý svůdce,* pryč s mých očí!" Marně, nemožno uteci.

To jest peklo.

III. Kdo přijde do pekla?

Každý, kdo zemře v smrtelném hříchu. „Bázlivci však (kteří se stydí za svou víru) a nevěrci a ohavníci a vrazi i smilnici a čarodějníci a modláři a všickni lháři budou míti díl v jezeře hořícím ohněm a sirou." (Zjev. 21, 8.)

Kristus sám praví: „Pryč ode mne, vy zlořečení, do ohně věčného. Neboť lačněl jsem a nedali jste mi jísti, žíznil jsem a nedali jste mi píti, hostem jsem byl a nepřijali jste mne, nah jsem byl a nepřioděli jste mne, nemocen a v žaláři jsem byl a nenavštívili jste mne." (Mat. 25, 41 – 43).

Žádný člověk není jist před peklem. „Kdo stojí, hleď, aby nepadl." *Svatý Pavel,* který po celém tehdy známém světě hledal duše, aby je přivedl ke spáse, který u vytržení zahlédl až do třetího nebe, bičuje své tělo, aby, jiným káže, sám nebyl zavržen. (Kor. 9, 27.)

Sv. Terezie vypravuje, že jí anděl strážný dal nahlédnouti do pekla. Co tam viděla, bylo tak hrozné, že ani později nebyla s to, aby jenom přibližně popsala muka pekelná. A ukázal jí tam anděl místo nad jiné hroznější řka: „Toto místo

bylo připraveno pro tebe a tam bys byla přišla, kdyby ses nebyla obrátila k lepšímu životu." – Jakého hrozného zločinu se dopustila Terezie, že i jí hrozilo peklo? Začala čísti lehkovážné romány. Snad to nebyl ani všední hřích; kdyby však byla pokračovala v této četbě, jistě by došlo k hříchům všedním, potom k smrtelným, potom k hříšným návykům a skončila by v zatvrzelosti.

Milý čtenáři, netrpí též tvá duše nějakou nedbalostí, třebas ještě maličkou? Pamatuj, nezbavíš-li se jí, vyroste, až dozraje v pekle! Uvažuj o tom!

„Hledej hlouběji!"

Kdysi přišel bratr z družiny sv. Františka ke světci a vypravoval radostně: „Těšme se, milý otče, viděl jsem u vytržení peklo a žádného z našich menších bratrů tam nebylo." Na to smutně odvětil sv. František: „Mýlíš se bratře, ty jsi viděl jenom povrch pekla. Chceš-li viděti bratry řeholní, hledej hlouběji!"

Co tím chtěl říci světec? – Čím více milostí někdo obdržel od Boha, čím většího osvícení a poučení, tím větší trest ho očekává v pekle, když nepracuje s milostí. Za stejné hříchy bude tedy katolík více trpět než jinověrec, kněz více než laik, řeholník více nežli člověk světský, protože obdrželi více milostí.

Co tedy, čtenáři, těšíš se, že jsi neobdržel tolik milostí jako jiní, neb přišla ti snad rouhavá myšlenka: „Budu se co nejméně zabývati věrou

a náboženstvím, abych neměl tak veliké zodpovědnosti?"

Poslyš, příteli, to je myšlenka pocházející od ďábla, otce lži. – Pavouku na tom záleží, aby ubohá moucha co nejméně viděla nebezpečnou síť, do níž má býti polapena. Tak též ďáblovi záleží na tom, aby udržel duši v nevědomosti o věcech věčných.

Jest prada, nevědomost omlouvá a zmenšuje hřích; avšak jen *nevědomost nezaviněná.* – Myslíš, že ti pomůže, budeš-li i ty se omlouvati před soudcem spravedlivým: „Pane, neznal jsem tvých přikázání!" Odpoví ti: „Neměl jsi příležitosti poznati je? Proč jsi nechodil na kázání, proč jsi nečetl náboženských spisů? – Nejsi omluven! Pryč ode mne!"

IV. Co činiti, abychom nepřišli do pekla?

Žil v Paříži slavný filosof Abelard. Byl sice slavný, ale vedl život světský. Kdysi měl hrůzostrašný sen: Neviditelnou rukou byl nesen mezi nebem a zemí. Najednou padá dolů – do nekonečné propasti. Padá rychleji a rychleji – studený pot mu vystupuje na čele. Cítí vedro větší a větší – vlasy se mu pálí – už stojí u vchodu pekelného. Brána se otevírá – vidí velké ohnivé město: ulice – oheň; dlažba – žhavé kameny; domy – hořící zdi. V každém domě je trápen jeden zavržený. Neviditelná ruka žene Abelarda do města. Jako šílený běží ulicemi – tu vidí dům, na němž ještě pracují. Ještě schází cihla.

„Pro koho je tento dům?" volá. „Inu", odpovídají dělníci s ďábelským smíchem, „to je dům pro slavného filosofa Abelarda z Paříže. Ještě jedna cihla – ještě jeden smrtelný hřích – a už bude tady!" Jako blesk působí tato zpráva na něho. Probouzí se. Bohudík, byl to jen sen. – „Toho smrtelného hříchu se nedopustím!" tak znělo jeho pevné předsevzetí.

I ty ještě žiješ. Ještě máš kdy. Ale jak dlouho?

Sv. Tomáše tázala se jeho sestra: „Bratře, co musím činiti, abych byla spasena?" Světec jí odvětil: „Chceš-li býti spasena, musíš jenom *chtíti!*"

Tvé spasení závisí na Bohu a na tobě. *„Bůh chce,* aby všickni lidé byli spaseni" (1. Tim. 2, 4.) Chtěj také ty! Naprav se!

1. *Vyzpovídej* se upřímně ze svých hříchů.

Necítíš v srdci svém něco z ohně pekelného tím, že duše tvá je zatížena hříchem? Jdi co nejspíš ke sv. zpovědi. Uvidíš, jakou radostí a jakým nebeským klidem bude oplývati srdce tvé, když shodíš se sebe břímě hříchu!

Neodkládej!

Za časů sv. Augustina zemřel muž, který vedl život velice hříšný, avšak před smrtí, jako se zdálo, všeho litoval a dal se zaopatřiti. Tázali se sv Augustina, co by řekl u hrobu tohoto muže. Na to odvětil světec: „Co byste si přáli, abych řekl? Mám říci, že je zatracen? Toho neřeknu, protože nesmím souditi. – Mám říci, že zemřel šťastně?

To říci se neodvážím, neboť nechci vás klamati. Co říkám, je tedy: **Čiň pokání ty, a to hned.** Spas duši svou a nestarej se o to, co se jemu stalo."

Hřích je největší zlo.

Císař Arkadius jsa svrchovaně podrážděn proti velikému biskupu cařihradskému, sv. Janu Zlatoústému, zvolal u přítomnosti svých dvořanů: „Ó kéž se mohu pomstíti na tomto biskupovi!" Pět dvořanů proneslo své mínění, kterak ho ztrestati. První děl: „Pošli ho, Vaše Veličenstvo, do nejvzdálenějších končin říše do vyhnanství, aby ho vaše oči již nikdy neviděly." Druhý pravil: „Nejlépe zabaviti všecky jeho statky." Třetí řekl: „Budiž uvržen do žaláře a spoután okovy." Čtvrty: „Císař jest pánem života i smrti; ať padne jeho hlava." Pátý však zavrtěl hlavou a řekl: „Ničím z těchto věcí Vaše Veličenstvo Jana nepotrestá. Bude-li poslán do vyhnanství, rád půjde, protože věří v Boha všudy přítomného. Budou-li mu pobrány statky, nemá z toho škodu vlastně on, nýbrž ji budou míti chudí; bude-li uvržen do žaláře, bude líbati svá pouta a děkovati Bohu, že může pro něho trpěti. Konečně, bude-li odsouzen na smrt, tím se mu otvírá brána nebeská. Ale, Veličenstvo, chcete-li dojíti na něm pomsty, najděte si prostředek, kterak jej přiměti, aby urazil hříchem Boha; neboť v pravdě, on se na tomto světě nebojí ničeho než jedině hříchu."

Lituj hned!

Za času svatého kardinála Bellarmina odkládal jistý člověk pokání den ode dne. „Vždyť mám ještě čas. Až budu umírati, vzbudím dokonalou lítost a Bůh mi odpustí všecky hříchy," tak říkával. Když pak umíral, přišel k němu světec, aby ho připravil na smrt a vybízel ho, aby hříchů svých dokonale litoval. „Co to znamená, dokonalé litovati?" tázal se umírající. Kardinál snažil se mu to vysvětliti, ale nemocný, nemoha toho snésti, pravil: „Nerozumím vám, dejte mi pokoj, teď není čas, abych se učil takovým věcem." A brzo potom dokonal. Zřejmý to důkaz, že kdo chce čekati až na konec života, aby se potom obrátil, vydává se v nesmírné nebezpečenství, že se již neobrátí. Kdož může věděti, kolik ještě let nebo dní jest mezi dneškem a dnem naší smrti? Císař Maxmilian I. dal si udělati rakev, když byl ještě dobrého zdraví. Rakev tu měl ustavičně ve své ložnici, a kdykoli byl na cestách, vozil ji s sebou. „Tato rakev mi dává mnoho dobrých rad", říkával. On pak rad těch také následoval, a když se přiblížil konec jeho života, viděl beze strachu a výčitek blížiti se chvíli, kdy nad ním budou přibíjeti víko jeho rakve.

2. *Rozjímej často o pekle!* „Pamatuj na poslední věci a na věky nezhřešíš." „Čím častěji budeš vstupovati do pekla za živa, tím jsi jistější, že tam nepřijdeš po smrti," řekl sv. Bernard. Sv. Jan Zlatoústý zavěsil si obraz pekla do své světnice. Kdykoliv byl pokoušen ke hříchu, pohlédl na obraz, rozjímal před ním a ponenáhlu pokušení *zmizelo.*

Dvacet pět roků vedl poustevník Martinián život přísně kajícný; daleko široko byl považován za svatého. Tu poslal nepřítel duší špatnou ženštinu, aby služebníka božího svedla ke hříchu. Pokušení bylo veliké; boj byl tak hrozný, že poustevník již si nevěděl rady a skoro se mu zdálo, že musí pokušení podlehnouti. Tu v posledním okamžiku uviděl oheň, běžel k němu a bosýma nohama skočil do ohně. Jaká to bolest! – „Jak teprve budeš trpěti v pekle, když hříchu povolíš!" myslil si a pokušení bylo přemoženo.

3. *Čiň pokání!* Snášej aspoň trpělivě všechny bolesti a kříže, které ti Bůh sesílá. „Buď pokání neb oheň, buď slzy neb plameny" praví sv. Leonard. Co je snadnější? Jak lehké ti bude pokání, když víš, že tě chrání před peklem.

P. Nierenberg, velice učený a zbožný kněz, ležel deset roků v největších bolestech. Jeho přátelé při pohledu na tak veliké bolesti chtěli ho těšiti. On však odpovídal s úsměvem: „Non est ignis". *To ještě není oheň (pekelný).*

Nemoc se horšila. Celé jeho tělo bylo zhroucené. Nehybně musil ležeti na jednom místě bez jakéhokoliv ulehčení. On však opakoval: „To ještě není peklo."

Tělo začalo hnisati. Části masa musely býti vyříznuty, někdy až na kost. On však i v největších bolestech volal: „To ještě není peklo!"

4. *Užívej prostředků k spasení.* Říkáš, že pokušení jsou příliš veliká – nemáš za pomocníka

Boha všemohoucího? *Modli se!* Není ti od Boha dán anděl strážný, který již jednou s Michaelem přemohl celé peklo? Je stále u tebe. Utíkej se k němu! Učiň s ním svatou smlouvu, aby tě chránil.

Buď na stráži! Nežij bezmyšlenkovitě. Uvažuj každý den ráno, co chceš toho dne činiti dobrého. Každý večer zpytuj svědomí; ptej se, co jsi dobrého a špatného učinil. Měl-lis neštěstí, že jsi upadl do smrtelného hříchu, hned ho lituj z lásky k Bohu a umiň si, že půjdeš co nejspíše ke sv. zpovědi. *Využívej času, neboť život je krátký.*

„Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, které vychází z úst Božích." Proto nenechávej hladověti svou duši, nýbrž dávej jí často pokrm slova Božího: chodívej rád na kázání, čti každý den něco dobrého.

„Chléb, který já vám dám, je tělo mé k životu světa," praví Pán Ježíš. Užívej často toho chleba silných.

Rozjímej denně o věčných pravdách. Vykonej občas sv. exercicie, aby duše tvá znovu se nadchla a posílila pro boje životní.

5. *Zachraňuj duše jiné!* Rozjímání o pekle je mocnou pohnutkou a pobídkou k apoštolské činnosti. Kdyby nehrozilo duším žádné věčné zavržení, nemuseli bychom se o ně mnoho starati. Víme-li však, že oheň pekelný hoří a že mnoho lidí je na široké cestě, která vede k záhubě, mohli bychom k tomu klidně přihlížeti? Nikoliv! Napněme proto

všechny síly, abychom co nejvíce duší zachránili před hrozícím nebezpečím a to pokud je čas. „Pracujte pokud je den, přijde noc, ve které nikdo pracovati nemůže."

Modlitba.

„Ó, Bože můj a Spasiteli můj! Jest tedy pravda, že mohu ještě ujíti peklu a dostati se do tvé blaženosti. Ach, jakými díky jsem ti povinen, že's mne až dosud ušetřil. Když si vzpomínám na ty chvíle svého života, kdy byl jsem ve hříchu smrtelném a kdy byl bys mohl jedním rozhodnutím vůle své přetrhnouti nit mého života, zachvívám se hrůzou a nenalézám slov, jimiž bych blahoslavil tvé milosrdenství, že nedal jsi mi klesnouti tenkráte do propasti pekelné. Ó, jak jsem šťasten! Již mnohé měsíce, již léta měl bych býti v plamenech! Mé místo bylo tam již označeno! Vidím zástup lidí mého věku, kteří se dopustili méně hříchů než já a kterým se dostalo méně milostí. Vidím je, oni sténají, naříkají, vyjí bolestí a zoufalstvím v hlubinách ohně pekelného. Ale marná jest lítost jejich: jsou zavrženi, zavrženi neodvalatelně, zavrženi na věky věkův. A já mohu ještě svou duši spasiti. Ó, jak bych byl nevděčný a nesmyslný, kdybych nyní ještě vydával svou věčnou spásu v nebezpečenství a dopouštěje se nových hříchů znova bych zarmucoval tvé dobrotivé Srdce! Nikoliv, Spasiteli můj nejmilostivější, nikdy více nechci se dopustiti hříchu těžkého, té příčiny všeho zlého, jenž tě přibil na kříž a jenž

tolik duší vrhá do pekel! Ať mne to stojí sebe více přemáhání, odříkám se oněch zábav oněch knih, oněch společností, oněch myšlenek, které mne uváděly v nebezpečenství urážeti hříchem tebe. Již nikdy nechci poslouchati vnukání ďábelských ani vybízení a přemlouvání zrádných přátel; pokoušejte si mne, vysmívejtež se mně, lichoťtež si mně, vyhrožujtež si mně — ode dneška chci míti jediné heslo na světě, totiž: činiti svatou vůli Pána Boha svého. Při všech věcech a při všem, co budu chtíti činiti, budu se tázati: Co tomu říká můj soudce Ježíš Kristus? Co mi přikazuje nebo co mi zapovídá Církev Kristova? A co mi odpoví mé svědomí, tím se budu říditi, nedávaje se ničím mýliti. Ale protože slábost má jest převeliká, mé náruživosti divoké, pokušení hrozná a nebezpečenství nesčíslná, zapřísahám tě, Pane Ježíši Kriste, Bože a Spasiteli můj, abys mne držel svou všemohoucí rukou a mne ochraňoval. Především pak prosím tebe o milost setrvání v dobrém, abych jedenkráte šťastně umřel smrtí spravedlivých a s anděly a se svatými věčně tebe chválil v nebesích. Amen. Staň se!"

Nr. 683

Imprimatur.

Olomucii, die 13. Januarii 1928.

Josephus Vyvlečka, m. p.
Praeses a. e. Consistorii.

„Exercicie jsou vysokou školou vnitřního života.“ Pius XI.

Trpíme povrchností moderního života. Plýtváme silami, zabýváme se mnohými věcmi a při tom zapomínáme, že „jenom jednoho jest potřebí.“ Nedostává se nám pravého vnitřního života. Potřebujeme klidu a samoty. Ze samoty vyrostli velicí mužové. Do takové plodné samoty uvádějí nás exercicie. V jiných zemích slouží tomu účelu četné domy exerciční. U nás jest jich dosud pořídku. Zasluhují, aby se jevil o ně větší zájem. — V exercičním domě v Hlučíně pořádají se po celý rok duchovní cvičení třídenní, dle potřeby i delší. Kdo si přeje bližší informace ať dopíše

správě Exercičního domu v Hlučíně.

Exercicie v Hlučíně.

Kursy začínají vždy první jmenovaný den večer v 7 hod. a končí poslední den ráno. Za ubytování a stravu se platí 50 Kč. Přihlášky pošlete co nejspíše na adresu: **Exerciční dům v Hlučíně.**

Filiálka
Richarda Peschla, knihkupce
v Hlučíně:

Exerciční dům

dodává knihy všeho druhu, zvláště náboženské a theologické, tu- i cizozemské. Objednávky se vyřizují obratem.

Sklad devocionalií, obrázků, medailií, a p. Při objednávkách stačí adresa:

Exerciční dům
v Hlučíně.

Exerciční dům vydal také plakát „Více kněží." Cena 2 Kč, na tuhém papíře 3 Kč, na lepence 5 Kč.

Nejlepší modlitební knihou pro křesťana nejjistějším vůdcem cestou životem. spolehlivým rádcem, je misionární kniha

„Bůh a duše."

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnosti.

Celý katechismus stručně sestavený

Úvahy o základních otázkách životních.

Odpovědi na námitky proti víře a náboženství.

Návod k dobrému přijetí sv. svátostí (o generální sv. zpovědi.)

Poučení o povinnostech stavovských (povinnosti manželů, dětí, služebných, jinochů, dívek atd.)

Lze obdržeti v „Exercičním domě" v Hlučíně a v sakristii při kostelích O. O. Redemptoristů.

Cena: v plátěné vazbě s červenou ořízkou 15 Kč, váz. v kůži se zlatou ořízkou 30 Kč.

„ŽIVOTEM"

Úvahy náboženské, výchovné a sociální.

Odbírejte a rozšiřujte jako časopis! Každá serie má 24 čísel. (I. serie 1.—24., II. serie 25.—48.) Předplatné 13 Kč na jednu serii.

I. serie:

1 Dr. Ant. Cyril Stojan.
2 Velmoc tisk.
3 „... lásky však kdybych neměl ..."
4. Šťastná rodina.
5 Exercicie.
6. „Anděle Boží, strážce můj!"
7 Pomáhej dušim v očistci!
8 Útěcha pro nemocné.
9 Nač se ještě modliti?
10 Žena a křesťanství.
11 Neděle.
12 Do života I.
13 Do života II.
14 V bouřích mládí.
15 Tak ne! (O výchově.)
16 Hříchy papežů.
17 O manželství.
18 Manželé mezi sebou.
19 Výchova dítěte.
20 Sv. růženec.
21 Nedej se!
22 Měsíční duchovní obnova.
23 Příprava na sv. misie.
24 Více kněží!

II. serie:

25 Maria, útočiště.
26 Laický apoštolát I.
27 Laický apoštolát II
28 Mladí apoštolé.
29 Lék proti smrti.
30 Nač se zpovídati?
31 Věřiti či nevěřiti?
32 Jak se zpovídati?
33 Peklo.
34 Půst.
35 Bl. Anežka Česká.
36 Zaopatřování.
37 Svátost oltářní.
38 Mše sv.
39 Katolická akce.
40 Duch svatý.
41 Dary Ducha sv.
42 Sv. Cyril a Metoděj.
43 Sv. přijímání.
44 Radost.
45 Blahoslavení.
46 Cesty k Bohu I.
47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam.
48. Cesty k Bohu II.

III. serie:

49. Z vězení.
50. Něco o spiritismu.
51. O křtu svatém.
52. Móda a dnešní ženský svět.
53. »Ano, Otče!«
54. Šťastnou cestu!
55. Smiřte se!
56. Sv. Jan Nepomucký. (Část I.)
57. Sv. Jan Nepomucký (Část II.)
58. Sv. Jan Nepomucký. (Část III.)
59. Kněžský celibát.
60. Svatý Václav a naše doba.
61. Na obranu.
62. Občanské sňatky. Rozluka.
63. Na pomoc velkému dílu!
64. Jde o svatováclavské dědictví.
65. Sjednocení církví.
66. Pius XI.
67. Na stolci Petrově.
68. Z továrního ovzduší.
69. Katolická škola v rep. Československé.
70. Láska za lásku.
71. O spalování mrtvol.
72. Blahoslavený Don Bosko.

IV. serie:

73. Proč?
74. Pronásledování náboženství v Rusku.
75. Sv. Josef.
76. Vrátiti se do Církve?
77. Bl. Jan Sarkander.
78. Pomozte bratřím!
79. Více dobroty!
80. Od ďábla k Bohu.
81. Sv. Terezie Ježíškova.
82. Povídá se . . .
83. Hrdina v dělnické haleně.
84. Katolík v chrámě.
85. Klenot křesťanských dívek.
86. Znáš sebe sama?
87. Všecka krásná jsi, ó Maria!
88. Z nemocnice.
89. Čemu nás učí Konnersreuth?
90. Zpět k Římu!
91. Výchova k mravní čistotě. (Pro jinochy.)
92. Moderní učenec světcem.
93. Naše chybičky I.
94. Naše chybičky II.
95. Všechno všechněm.
96. Pomozte nám!

V. serie:

97. Běda Vám bohatým.
98. Pohřeb kat. křesťana.

Vydavatel Exercičnl dům, Hlučín ve Slezsku.
Řídí dr. B. Vašek, Olomouc. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín.
Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

Cena 50 hal.
„Životem“ čís. 34. II. vydání. II. ročník.

PŮST

I. Námitky proti postu.

„Církev nemá práva, míchati se do mých kuchyňských záležitostí.“

Příteli, nesuď ukvapeně, abys toho nelitoval. Co jíme a pijeme, není jenom kuchyňskou záležitostí. — Už dávno před Kristem poznali mudrci řečtí, že duše bojuje proti tělu a tělo proti duši. Platon vypravuje ve svém dialogu „Phaidon“: „Duše je s tělem tak spojena, že musí jako oknem žalářním hledět na věci,... proto jest v hluboké nevědomosti. Filosofie napomíná duši, aby se odpoutala od smyslů. — Každá rozkoš, každá bolest má takřka hřebík, kterým připevňuje duši k tělu. — Všichni, jimž záleží na duši, musí již na tomto světě odumírati tělu, osvobozovati duši od smíšení se světem smyslovým. — Proto se zdržují všichni milovníci

moudrosti od všech žádostí tělesných, vytrvávají trpělivě, neoddávají se jim."

Mudrc Sokrates řekl: „Vím, že budu odsouzen k smrti, jako by byl odsouzen lékař, kterého by obžaloval cukrář u dětského soudu těmito slovy: „Hleďte, to jest onen člověk, který vás jen pálí a řeže, vám nechce dáti žádných sladkostí a za to vám dává hořký lék; to jest váš nepřítel."

Sv. Pavel, který tento boj na život a smrt nejhlouběji zakusil, praví: „Budete-li žíti podle těla, zemřete; budete-li však duchem kony těla umrtvovati, žíti budete." (Řím. 8, 13.) „Ti, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi." (Gal. 5, 24.) „Trestám tělo své a podrobuji v služebnost, abych snad kázav jiným, sám nebyl zavržen." (1. Kor. 9, 27.)

Sv. Basilius praví: „Pán náš postem sílil tělo, které pro nás na sebe vzal, a tak dopustil i útoky ďáblovy, jednak aby nás poučil, že postem se máme posilovati a cvičiti v bojích proti pokušením, jednak abychom nepřítele postem přemáhali. A ty nemíníš přestati se krmiti a masem přesycovati? Či necháš pořád duši býti v nedostatku, vůbec si nevšímaje spasitelných životodárných naučení? Což nevíš, že jako ve válce nadržování jedné straně má za následek porážku druhé, právě tak ten, který jen tělu hoví, duši ubíjí, a

kdo ducha posiluje, tělo mu podrobuje? Neboť mezi oběma jest ustavičný boj. Chceš-li tudíž ducha posilniti, kroť tělo postem. Neboť sem se vztahuje, co praví apoštol: „Ačkoliv vnější člověk náš se hubí, přece člověk vnitřní náš se obnovuje.“ (2. Kor. 4, 16.) A dále: „Když jsem sláb, tehdy jsem silný.“ Sv. Basilius však nejenom tak kázal, nýbrž také podle těchto zásad žil. Tím nabyl tak veliké

svobody ducha,

že zvítězil nad všemi zbraněmi světských hodnostářů. Císař Valens poslal k němu prefekta Modesta, aby ho získal pro novou víru. Prefekt obořil se na Basilia a hrozil mu:

„Tvé statky budou ti sebrány!“

„Kdo ničeho nemá, tomu statky nemohou býti sebrány.“

„Půjdeš do vyhnanství.“

„Kam mne chceš vyhnati? Celá země jest Hospodinova. Kde je Hospodin, Pán můj, tam jest i domov můj.“

„Budeš umučen.“

„Co chcete na mně mučiti, když mé tělo jest kost a kůže?“

„Budeš usmrcen.“

„Smrt je mi vítána, protože mne přivede rychleji k Bohu.“

Svoboda?

Katolický cestující obchodník přišel v pátek do hostince a žádal postní jídlo. Číšník odpověděl: „Postní jídla u nás hosté nežádají.“ — „Tak mi doneste kávu.“ — Ostatní hosté dělali si posměšky z toho a hlasitě si objednávali maso. Konečně i náš obchodník zavolal nahlas: „Dejte mi také hovězí!“ Hostinský a hosté se usmáli, Radovali se, že zvítězili nad tvrdohlavým katolíkem. Číšník přinesl hovězí. Obchodník se usmál a řekl: „To maso dejte mému psu, ten také v pátek nechce nic jiného než maso!“ Posměvači umlkli. Poučení působilo.

„Církev nepřeje člověku žádné radosti.“

Záleží tvoje radost v jídle a pití? To budeš brzy zklamán. Řecký filosof Epikur tvrdil, že cílem lidského života je p o ž i t e k. Proto prý jedl jen chléb a pil jen vodu!

A zase praví sv. Basilius: „Jest půst pro nás i z d r o j e m r a d o s t i. Neboť jako žízeň činí nápoj příjemným a hlad koření hostinu, tak činí chutným půst požívání pokrmů. Tím totiž, že staví se proti nepřetržitému požívání vybraných jídel a je přerušuje, působí, že dostaneš na ně novou chuť. Chceš-li proto, aby ti jídlo vždycky dobře chutnalo, střídej je s postem. Ale budeš-li hověti nezřízené poži-

vačností, zapomínáš, že si vlastně požitek kaziš a že z touhy po požitku se o pravý požitek připravuješ. Neboť nic není až tak žádoucno, aby se nám nezprotivilo, požíváme-li toho bez ustání. Naproti tomu co má člověk zřídka, s velikou horlivostí usiluje o to, aby toho zase užil. Z té příčiny také Tvůrce náš to tak zařídil, aby jeho dary střídáním podržely svůj půvab po celý rok. Nevidíš, že slunce jest nám milejší po uplynulé noci, bdění příjemnější po spánku a zdraví vzácnější po přestalé nemoci? Proto je také oběd příjemnější po postu, jak u bohatých, kteří mívají stoly obloženy vzácnými pokrmy, tak i u těch, kteří si připravují oběd prostý a jednoduchý."

Je zvláštní, že církev právě uprostřed doby svatopostní má neděli zvanou „Laetare", t. j. „Raduj se!" a v adventě: „Gaudete", t. j. „Těšte se!" Jakoby nám církev chtěla připomenouti: Ne z toho, co požíváš, máš radost, nýbrž pravá radost prýští ze síly sebezapírání.

„Naše pokolení je příliš slabé k postu. Dříve měli lidé více životní síly. Dnes postem bychom si zničili tu trošku zdraví, kterou ještě máme."

Proč jsme slabí? Protože povolujeme tělu. — Proč byli naši předkové silnější? Protože více přemáhali tělo.

I my z této slabosti nevyvázneme, když budeme ještě více povolovati tělu.

Hippokrates, „otec lékařů“ dožil se 100 roků a byl zdráv až do konce. Byv tázán, jak takového zdraví dosáhl, odvětil: „Nikdy jsem se nenasytil úplně.“

Sv. Otcové na poušti postili se nejpřísněji a dožili se úctyhodného stáří. Sv. Pavel, poustevník, zemřel v 113. roce věku svého. Sv. Antonín dosáhl 105 roků.

Sv. Alfons, zakladatel řádu Redemptoristů, postil se nejen v pátek, nýbrž i v sobotu ke cti Panny Marie. V tento den jedl jen chléb a pil vodu. Dožil se roků 90.

Moderní léčba postem.

Již ve starověku znám byl půst jako blahodárný prostředek pro tělo i ducha. Spartánská mládež musela se občas cvičiti v postu. Sokrates nazývá barbary ty, kteří jedli více než dvakrát denně.

Apoštolem střídmosti jako prostředku léčivého byl benátský šlechtic Cornaro, jenž žil v době reformace a dožil se 100 let. Vlastní léčba postem objevila se teprve v době novější.

Roku 1880 se postil 40 dní americký lékař dr. Tanner, jenž trpíval zažívacími poruchami. Postem zmizely všechny obtíže. Tento lékař pokládal půst za universální prostředek proti všem chorobám a tvrdil, že omlazuje

tělesné a duševní síly tím, že zbavuje tělo všech nahromaděných nečistot a strusek.

Zajímavé studie konal o postu ruský státní rada dr. Seeland. Postem se zbavil bolesti hlavy, cítil se tak osvěžen a tak plný nadějí jako 15letý jinoch. Zároveň prohlásil: „Na základě svých zkušeností a pokusů mohu říci, že půst zasluhuje pozornosti se stanoviska léčebného, hygienického a výchovného. Naše společnost zotročená alkoholem a tabákem, trpící stále se množící omrzelostí života a sebevraždami, potřebuje střízlivého prostředku, aby přišla k sobě."

Pro léčbu postem vystoupili: škotský lékař dr. Keith, americký dr. Dever, německý dr. Mayer, čeští lékaři dr. Šípek a dr. Barth. Všichni docílili touto léčbou překvapujících výsledků a to často u chorob, které byly po léta marně léčeny, jako choroby dychadel, zaživadel, vředy žaludeční a střevní, a což je zvláštní, také duševní choroby. (Hilge v „Našinci".)

„Proč právě v pátek nemám jísti masa?

Či snad je maso v pátek horší a hříšnější než ve čtvrtek?"

Ne, maso vůbec není hříšné. Bludaři manichejšti učili, že pokrmy samy sebou jsou hříšné. Hříšná je n e p o s l u š n o s t. Kardinál H o s i u s praví: „Jest přikázání: Cti otce své-

ho i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi. Můj Otec je Bůh. Moje matka na zemi je církev. Bůh můj otec poroučí mi, abych se postil. Moje matka, církev, určuje mi dny, ve které se mám postiti. Poslouchám obou a doufám, že tak dosáhnu života nekonečně blaženého."

„Kristus řekl: Ne co vchází do úst poskvrňuje člověka, nýbrž co vychází z úst, poskvrňuje člověka." (Mat. 15, 11.)

Ano, to řekl. Přes to však sám se postil čtyřicet dní na poušti a pochválil sv. Jana, velikého postitele: „Co jste vyšli na poušť viděti? Třtinu-li větrem se klátící?"

A o apoštolech Pán Ježíš předpověděl: „Přijde čas, kdy budou kvíleti a postiti se."

„To jsou jen lidské zákony."

Francouzskému králi Ludvíku XVI. řekl jeden z dvořanů, že beze všeho může v pátek jísti maso, poněvadž jest to jen zákon lidský a ne božský. Na to odvětil král: „Ještě nikdy jsem neviděl, že by ten, kdo porušuje přikázání církevní, zachovával přikázání Boží."

Námitky proti postu jsou tedy nesprávné. Že zlý duch má z postu velikou škodu, právě proto hledí lichými námitkami lidi odvrátiti od postu.

II. Proč se postíme?

Bl. Kašpar del Bufalo chtěl již jako desítiletý chlapec zachovávati půst tím, že večer ničeho nepožíval. Říkával: „Je čas pokání, církev to předepsala, jako věrné dítky musíme poslouchati."

„Ale ve svém věku, namítala matka, nejsi ještě k postu zavázán!"

Chlapeček však se nedal: „Jsem-li dosti stár k hřešení, jsem také dosti stár k postění?"

Tím vyvrátil všechny námitky matčiny. Co ušetřil na jídle, rozdával chudým.

Dobré účinky postu nám církev připomíná

v prefaci postní.

Ve chvalozpěvu mešním před „Sanktus" modlíme se s církví:

„Bože, jenž tělesným postem
nepravosti potlačuješ,
duši povznášíš,
ctnosti uděluješ,
i odměnu."

V boji proti smyslnosti.

Uve Jens Kruse napsal knihu: Co chci to mohu! V ní zdůrazňuje, že bez opanování

smyslnosti není možno docíliti silné vůle. A jako nejúčinnější prostředek proti smyslnosti radí — půst. „Čtyřiadvacet neb osmačtyřicet hodin ničeho nepožívati, a zmizí všecka smyslná pokušení.“

Také vychovatel Fr. V. Foerster tvrdí: „Starý národ římský zahynul bídně vládou žaludku. — Žaludek kázal člověku, aby ukradl z chatrče sousedovy berana, i učinil to; a byl by býval málem utlučen. — A konečně mu žaludek rozkázal, aby v lese zabil přítele.

Kdo svou vůli denně cvičí v maličkostech, bude vyzbrojen, až přijdou pokušení a budou ho chtít učiniti otrokem těla.“

Duši povznáší.

Sv. Tomáš Akvinský je nejvýznamnějším učencem středověku. Když mu ve studiích bylo něco nejasno, modlil se. Když modlitbou ještě nedosáhl svého cíle, připojil k modlitbě půst.

Sv. František z Assisi říkával: „Quanto fa — tanto sa!“ t. j. „Kolik se přemáháš, tolik poznáváš“.

A sv. Basilius: „Půst plodí proroky a posiluje silné; půst činí zákonodárce moudrými, je dobrou záštitou duše. Zahání pokušení, napomáhá k životu bohumilému. —

Půst povznáší modlitbu k nebesům, dávaje jí takřka perutě, aby se vznesla k výšinám.“

Proto apoštolové před každým důležitým rozhodnutím se postili. Když oddělili Pavla a Barnabáše k apoštolátu mezi pohany, „tu postivše a pomodlivše se a vloživše na ně ruce propustili je.“ (Sk. ap. 13, 3.)

„Když pak po církevních obcích zřídili starší, pomodlivše se a se postivše poručili je Pánu, v němž byli uvěřili.“ (Sk. ap. 14, 22.)

Půst dodává síly.

Kdysi nemohli apoštolové vyhnati ďábla. Když Pán Ježíš ho vymítl, tázali se ho: „Proč nemohli jsme my ho vymítnouti?“ A on pravil jim: „Takovýhle rod nevymítá se leč modlitbou a postem.“ (Mt. 17, 20.)

Kdykoliv sv. Jeroným musel čísti spisy světské, vždy se na to připravoval postem. Obával se totiž, že čtením těchto spisů mohl by jeho duch býti odvrácen od Boha; aby nabyl síly k přemáhání pokušení, užíval nejúčinnějšího prostředku: postu.

„Čím více potlačujeme v sobě přání, žádosti a chtíče, tím schopnější jsme k velikým činům.“ (Christiansen.)

Půst zjednává milost.

Český misionář P. A. Florián, který před válkou působil v Togu v Africe, vypravoval mi toto: „Devět týdnů jsem již byl bez masa, hrstka rýže byla moje denní strava. Konečně jsem ulovil antilopu; dal jsem si z ní připraviti oběd. Než jídlo bylo hotovo, dostal jsem zprávu, že jakás stařenka v sousední vesnici nechce se dáti pokřtíti, ačkoliv jest již blízka smrt. Milostí Boží pohnut zřekl jsem se oběda a poslal jej oné ženě. Když jsem druhého dne z rána stařenku navštívil, nedělala žádných obtíží, dala se poučiti v pravdách svaté víry, byla pokřtěna a brzy na to zbožně zemřela s modlitbami na rtech.“

Postem obrátil bratra na víru.

V Birmě, ve vesnici blízko Mittagonu, dal se pokřtíti muž z kmene Karé. Kdysi v pátek šel se svým ještě pohanským bratrem na lov. Našel plást medu a dal jej svému bratru; ten jej rozdělil a polovici vrátil. Avšak křesťan odpověděl: „Ne, bratře, tvůj je celý; já nebudu z něho jísti, neboť my křesťané máme dnes půst.“

Ulovili jelena a rozdělili se o něj. Křesťan si maso naložil do soli na neděli. Pohan si připravil chutný oběd a zavolal bratra: „Pojď,

bratře, celý den jsme běhali, teď se posilníme; vždyť nás nikdo nevidí." — „Dnes nejíme masa," odvětil křesťan. „Děkuji ti za tvou ochotu, jísti však nebudu; neboť Bůh, kterého uctíváme, vidí a ví všecko." — „Je-li tomu tak, nebudu já nikdy míti síly přijmouti vaše náboženství," mínil pohan.

Avšak milost Boží a dobrý příklad bratrův působily. Pohan neměl pokoje a za tři měsíce prosil o sv. křest. On a celá jeho rodina se stali křesťany a zachovávají již pět let co nejpřísněji všecka přikázání církevní o postu. (Kathol. Missionen.)

Kdo poslouchá církve, toho si váží i světští lidé.

Císař Napoleon hledal pro svého syna vychovatelku. Pozval proto kdysi v pátek paní de Montesquieu k obědu. Ačkoliv seděla blízko císaře, přece nevzala si žádných masitých pokrmů, jenom na konci pojedla trochu moučníku. Stálo ji to velikou obět a na rozpálené její tváři bylo viděti, jak v srdci bojuje. Všichni přítomní se domnívali, že upadla tím v nemilost u císaře, neboť svým chováním takřka protestovala proti přestupování přikázání církevního na dvoře královském. Jak veliké bylo však překvapení všech, když císař právě tuto paní si vyvolil za vychovatelku

svého syna. Dobře věděl, že k vychování jiných se hodí jen lidé pevné povahy a silné vůle a obě našel u paní, která se nebála i před císařem vyznati svou víru.

„Ještě jste neudělal všecko."

K svatému faráři z Arsu Vianneyovi přišel jiný kněz postěžovati si na své farníky: „Všecko za ně dělám, modlím se za ně a všecko nadarmo." Na to sv. Vianney: „Postil jsi se již za své farníky? Bičoval jsi se již za ně? Obětoval jsi svůj spánek v noci za ně? Když jsi toho ještě neudělal, neudělal jsi všecko."

Potřebujeme duše, které jsou ochotné trpět ve spojení s utrpením Pána Ježíše za obrácení hříšníků, za spásu národa, dle příkladu sv. Pavla, který sám o sobě praví: „Doplňuji na svém těle, co schází utrpení Kristovu."

(O významu obětí pro získání nesmrtelných duší viz „Životem" č. 26: Laický apoštolát I., str. 16—26.)

Zahanbující příklady.

Profesor, který konal po Turecku studijní cesty, vypravuje: „Jednoho dne jsem si udělal větší vycházku, a vzal jsem s sebou mladého Turka, aby mi nesl zavazadlo. Jeli-

kož bylo velmi horko, odpočinul jsem si na cestě, vytáhl jsem z vaku několik pomerančů, abych se občerstvil. Nabídl jsem také svému průvodčímu. Tento sice ovoce přijal, ale nejedl: „Dnes máme postní den. Nesmím před západem slunce ani jísti ani píti.“ Ačkoliv bylo velké vedro, mladý mohamedán zachoval věrně svůj půst.

Za války mi vypravoval lékař, že turečtí vojáci se mnohem spíše vyléčili než křesťanští, a odůvodňoval to jejich střídmostí.

Příkladná poslušnost.

Sv. Kliment Maria Hofbauer měl veliký vliv na srdce dětská. Jednou řekl hochu, — jmenoval se Karel a byl synem dvorního rady —: „Karle, přikázání církve musíme věrně plniti. Proto nemáme v pátek jísti masa. Tuto malou oběť přinášíme našemu Pánu a Spasiteli Ježíši Kristu, který v pátek za nás na kříži se obětoval.“

Karel přišel domů a když v pátek zase maso bylo dáno na stůl, řekl zcela rozhodně: „Tatínku, já dnes nebudu jíst masa.“

„Proč?“ tázal se otec.

„Protože je pátek, a naše sv. církev v tento den, kdy náš Spasitel za nás na kříži umřel, požívání masa zakazuje.“

„Kdo ti to řekl?“ tázal se otec hněvivě.

„Pater Hofbauer,“ odvětil hoch. Otec mu poručil jísti. Hošík však prosil úpěnlivě, aby nemusil dnes jísti masa. To dohnalo otce k zlosti a ve zlosti zahnal hocha od stolu.

„Táhni mi s očí a za trest nebudeš dnes vůbec jíst.“

Karel šel, a vypravoval matce, co se stalo.

„Já ti tedy udělám něco z mouky,“ řekla matka; neboť jí bylo syna líto. Ale Karel ani tento pokrm nepřijal a řekl: „Ne, maminko, otec řekl: dnes nesmíš celý den jíst a já musím poslouchat. Pater Hofbauer říká: Děti, poslouchejte svých rodičů. Já vydržím i bez jídla.“

S pláčem běžela matka ke svému muži a činila mu výčitky. „Co děláš? Chceš, aby Karel celý den trpěl hlad a onemocněl? Masa nejí, z mouky také nechce nic jíst, protože jsi mu nedovolil dnes jíst.“

Tato poslušnost zalíbila se otci tak, že zavolal Karla a řekl mu: „Ode dneška nedostaneš nikdy v pátek masa. Ale teď sedni a jez, co ti maminka připravila z mouky.“ Od té doby nikdy v pátek nepřišlo maso na stůl. Otec pak oblíbil si sv. Klimenta tak, že sám svého hocha zavedl k němu do kostela, aby mu při mši sv. přisluhoval.

Pepíček z Afriky.

Blížily se vánoce, a do misijní stanice došel veliký balík z Evropy. Malí černoušková otvírali oči, když viděli tolik krásných darů od Ježíška. Nejvíce však je těšilo, že každý dostal cukrlátko. Malí černoušci jsou totiž velicí mlsouni. Aby co nejvíce užili sladkého dárku, nejedí cukrlátko hned, nýbrž jen je olíznou a zase schovají.

Na druhý den tázal se misionář, co kdo s bonbony udělal. Upřímně každý se přiznával: jeden jej snědl sám, druhý se podělil se svým bratrem, jiný jej má ještě uschován. — Jenom malý Pepík nechtěl a nechtěl povědět, co s cukrovím udělal.

Když všichni odcházeli, zadržel misionář Pepíka, aby mu přece pověděl, co s dárkem udělal. Tu se malý černoch přiznal: „Dal jsem cukroví Ježíškovi do jesliček.“ (P. Florián.) —

Jaká to byla obět pro chlapečka! A jaká láska a vděčnost k Spasiteli! Nezahanbuje nás toto dítě?

III. Duch postu.

V adventě a v postě nám církev předkládá v církevních hodinkách k rozjímání řeči, které byly napsány již před tisícem roků, které

však i dnes ještě jsou časové. Když je přečteme, vnikneme poněkud do ducha postu. Ne ten, kdo podle písmena předpisů se postí, jedná v duchu církve, nýbrž ten, kdo používá postu jako prostředku k ctnostem křesťanským, totiž k obětavosti, sebezapírání a hlavně k lásce.

Z řeči sv. Lva.

Čtení z první neděle postní:

Památná jest obzvláště řeč sv. Lva v II. nokturnu: (Sermo 4. de Quadragesima). „Maje vám oznámiti největší a nejsvětější půst, jak bych mohl lépe začíti, nežli výrokem sv. apoštola, z něhož Kristus mluvil: „Aj nyní jest čas příjemný, nyní jest den spasení.“ (II. Kor. 6, 2.) Ačkoliv se nám každou dobu nabízí milost Boží hojnou měrou, a ačkoliv nám ustavičně dovolen jest přístup k milosrdenství Božímu pro nekonečnou lásku Jeho k nám, musí přece mysli všech křesťanů se cíliti povzbuzeny s větší horlivostí pracovati o duchovním svém prospěchu a musí větší důvěrou naplněni býti, když nás k výkonům pobožnosti zve opět se vrátivší den, v němž jsme vykoupeni byli, abychom pak mohli s neporušeným srdcem a čistým tělem slaviti nade všechno vynikající tajemství utrpení Páně.

Patřila sice těmto vznešeným událostem taková neustálá a ustavičná úcta, abychom vždy byli před obličejem Božím takovými, jak záhodno jest, abychom se objevili na slavnost velikonoční. Poněvadž však taková stálá vytrvalost bývá jen u málo lidí, a přísnější kázeň pro křehkost těla se povoluje a se seslabuje a pro všeliká zaměstnání tohoto života horlivost ochabuje, a konečně i zbožná srdce prachem tohoto života se poskvrňují: učiněno bylo dle božského ustanovení spasitelné opatření, aby po čtyřicet dní se pracovalo o dosažení původní čistoty, aby co se provinilo v ostatních dnech, se usmířilo dobrými skutky a očisťujícím postem.

Nejmilejší, poněvadž tedy započínáme tyto milostiplné dny, které mají tělo i duši naši očistiti, vynasnažujme se zachovati předpisy sv. apoštola, a očistíme se ode všech skvrn ducha i těla, aby pominul onen spor mezi oběma těmito částmi naší bytosti a duch náš, jenž má býti dle ustanovení Božího přirozeným vládcem těla, by dosáhl a udržel nadvládu nad ním, abychom „žádnému nedávajíce žádného pohoršení“ haně pomluvačů se nevystavovali. Neboť právem bychom hany nevěřících zasloužili a naší vinou by se jazyky bezbožných ke zlehčování náboženství ozbrojovaly, kdyby mravy postících se byly v odporu s očistou úplné zdrženlivosti. Neboť cena postu nezáleží jedině v tom, že se

pokrmu zdržujeme, ano bez účinku odejímá se tělu pokrm, jestliže duše se neodvrací od zloby.“ (Dle Kupky: Církevní rok.)

Sv. Benedikt

nařídil, aby na popeleční středu bylo před jeho shromážděnými syny a dcerami slavnostně přečteno ustanovení, které se v různých myšlenkách, ba i v leckterých výrazech slovních opírá o řeč Lva Velikého:

„... Napomínáme vás, abyste v těchto dnech slavnostních uchovávali život ve vší čistotě a zároveň, abyste všechny nedbalosti jiných dob v těchto svatých dnech vyhladili. To pak se stane příhodným způsobem, budeme-li si dávati pozor na všechny chyby a vynasnažíme-li se v modlitbě se slzami, v četbě, v zkrušení svého srdce a v zdrženlivosti.

Máme tedy v těchto dnech k obvyklé tíži svého povolání připojiti: zvláštní modlitby, újmu v pokrmech a nápojích. Každý ať přinese něco v oběť Bohu, k radosti Ducha sv. dobrovolně něco nad míru mu předepsanou, ať odepře svému tělu něco z jídla a pití, spánku, v řeči, žertu a ať očekává radostně a toužebně svaté doby velikonoční.“

Chvalozpěv postu.

Ještě uvádíme kázání sv. Otce Lva I. z doby suchých dnů: „Nejmilejší, s pastýřskou bedlivostí kážeme vám, k čemu nás doba a bohoslužebný zvyk nabádá. Slavíme půst desátého měsíce.*) V tomto měsíci přineseme pro úplnou sklizeň všech plodů Bohu, dárci všech darů, důstojným způsobem oběť zdrženlivosti. Neboť co může býti účinnější než půst, jímž se blížíme k Bohu, odoláváme ďáblu a přemáháme lákavé neřesti? Vždyť půst byl vždy pokrmem ctnosti. Ze zdrženlivosti vzcházejí mravné myšlenky, rozumná rozhodnutí vůle a spasné rady. Dobrovolným umrtvováním odumíráme žádostem tělesným. Duch se obnovuje k cvičení ve ctnostech. Poněvadž však nemůžeme pouhým postem dosáhnouti spásy své duše, chceme svůj půst doplniti milosrdenstvím vůči chudým. Věnujme ctnosti to, co rozkoši odepíráme. Zdrženlivost postícího se člověka budiž občerstvením chudých! Pečujme o ochranu vdov, dobro sirotků, těšme truchlící, smiřujme rozvaděné, přijímejme pocestné, pomáhejme utlačovaným, ošaťme nahého, ošetřme nemocného! Tak se stane každý z nás, kdo přinesl Bohu, původci všeho dobra, tento skutek lásky jako oběť

*) Desátý měsíc byl prosinec.

svého poctivého života, hodným přijmouti od něho odměnu nebeského království. Ve středu a pátek chceme se tedy postiti, v sobotu však chceme konati noční bohoslužbu u sv. apoštola Petra, abychom na jeho přímluvu dosáhli vyslyšení svých proseb. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho, který s Otcem a Duchem sv. žije a kraluje na věky věkův. Amen.

Z hymnu postního:

„Užívejme tedy méně
slov, pokrmů a nápojů,
spánku a žertů, a přísněji
vytrvejme ve bdění!"

Co proroci učí o pravém postu.

Židé se postili, avšak při tom dále hřešili. Hospodin jim vytýká: „Tážete se: Proč jsme se postili, a nepatřil jsi, ponížili jsme duší svých a nevěděl jsi? — Aj, ve dni postu vašeho nalézá se vůle vaše a všecky dlužníky své upomínáte; aj, k svárům a svádám postíte se a tepete pěstí nemilostivě. Neposťte se jako až dosud, aby uslyšán byl na výsosti křik váš... To-li nazveš postem a dnem příjemným Hospodinu? Není-liž raději toto půst, který jsem vyvolil: Zruš vazby bezbožnosti, rozvaž svazky obtěžující; propusť ty, kteříž utištěni jsou na svobodu a vše-

810

like břímě roztrhni: lámej lačnému chleba svého a nuzné a pocestné uveď v dům svůj; když uzříš nahého, přioděj ho a tělem svým nepohrdej! Tehdáž se vyrazí jako jitro světlo tvé a zdraví tvé spíše vzejde a předcházeti bude tvář tvou spravedlnost tvá a sláva Hospodinova přivine tě; tehdy vzývati budeš, a Hospodin vyslyší tě, volati budeš a řekne: Aj, tu jsem! Neboť jsem milosrdný Pán Bůh tvůj. Odejmeš-li z prostředku svého řetěz a přestaneš-li vztahovati prstu svého a mluviti, co neprospívá, a vyleješ-li lačnému duši svou a nasytíš-li duši ztrápenou, vzejde ve tmách světlo tvé a temnosti tvé budou jako poledne. (Is. 58, 6—11.)

Půst z lásky.

V době, kdy ještě nebylo křesťanů na světě, žili v Řecku dva národové v dobrém přátelství. Nastala však drahota v zemi a jeden z národů trpěl hlad. Proto poslal k druhému národu o pomoc. Tito však sami měli jen tolik co potřebovali. Co teď učinit? — Rozhodli se, že celý národ, vznešení i chudí, si učiní újmu v jídle. Co takovým způsobem se v každém domě ušetřilo, to shromáždili a poslali onomu národu, který trpěl hlad. Co říkáš na to? — Hle to byli pohané a nevěděli, že největší přikázání zní: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ (A. Stolz.)

Proč se první křesťané postili?

O prvních křesťanech píše dějepisec tehdejší doby: „Je-li u nich někdo nuzný neb chudobný a nemají-li ničeho přebytečného, postí se dva neb tři dny, aby mohli uděliti chudým toho, čeho mají zapotřebí.“

„Blahoslavený, kdo se postí, aby chudému pomohl,“ praví církevní spisovatel Origenes. —

„Didache,“ starokřesťanský spis, vybízí: „Postte se za své pronásledovatele!“

Sv. Jan Zlatoústý

praví o tomto starokřesťanském zvyku: „Půst bez almužny neplatí jako půst. Kdo žije jen pro sebe a jiným pohrdá, je nepotřebnou a zbytečnou bytostí, není člověkem, nepatří k lidské společnosti. — Milosrdenství má cenu teprve tehdy, když dáváme něco osobního, když dar náš je dán z čistého srdce, a ne z přebytku, nýbrž z toho, čeho bychom sami potřebovali, ba i z nejpotřebnějšího.“

Chudá vdova.

„A posadiv se Ježíš proti pokladnici, díval se, kterak lid metá peníze do pokladnice; a mnozí boháči metali mnoho. Přišla pak jedna vdova chudá, a uvrhla tam dvě lepty (to

jest asi jeden haléř). I povolal k sobě učedníky své a řekl jim: „Amen, pravím vám: Tato chudá vdova dala více než všichni ti, kteří házeli do pokladnice; neboť všichni metali z toho, co jim zbývalo; tato však dala ze svého nedostatku všecko co měla, všecko živobytí své.“ (Mk. 12, 41—44.)

Mlčení Kristovo.

Bl. Krescencia Hössová rozjímala o utrpení Páně. Nejvíce ji dojímalo slovo: „Ježíš však mlčel.“ (Mt. 26, 63.) Byla-li pomlouvána neb podezřívána, nebo bylo-li jí křivděno — ono slovo ji uklidnilo a všecko urovnalo.

V době sv. postu zachovávala ke cti „mlčícího Slova“ mlčení klášterní co nejpřísněji. Ani slova nepromluvila kromě toho, co bylo třeba z lásky a poslušnosti. A když se blížil svatý týden podobala se spíše obrazu umučení: Bledá a trpící, někdy jako umírající; živá soustrast s trpícím Spasitelem. Celé hodiny klečela před velkým křížem ve své cele, mlčky a v modlitbě.

Vypravovaly si sestry zázračné věci o tomto kříži. — Proto dala představená, když sestry byly v kapli, kříž potají odstraniti a skryla jej, aniž by o tom někdo věděl, na vzdáleném místě a uzamkla.

Celý den čekala, že Krescencia jí oznámí ztrátu kříže. Tato však nepřicházela. Nebylo

nic na ni pozorovat; byla klidná a v Bohu sebrána a vykonávala své povinnosti a práce jako jindy.

Druhého dne tázala se představená, zdali Krescencia nepostrádá ničeho ve své cele...? Zdali nepostrádá onoho velkého kříže? Blahoslavená řekla, že nikoliv.

A když představená vstoupila s ní do cely — visel milý kříž na svém starém místě, vážně a slavnostně jako vždy!

Kéž by blahoslavená i nám vyprosila jemnou pobožnost k „Mlčení Kristovu". Tehdy Ukřižovaný bude i nám vždy blízko, a nikdo nám ho nebude moci vzíti z cely našeho srdce. (Bihlmayer.)

Protestanté.

Šmilovský v „Rozptýlených kapitolách" zvěčnil starce, kteří v postě si odřekli nevinné libůstky, jeden šňupání a druhý rybolov a první se tak cvičil v sebezáporu, že tabatěrky neschoval, na oči si ji ještě postavil, aby tím větší zásluhu měl.

Namítnete, že takovým sebezáporem ušetříme. Je to pravda, ale ne za tím účelem, aby množily se moje statky, nýbrž abych těchto přebytků použil na dobré skutky, jak učí sv. Lev v duchu církevního postu. Tak tomu rozuměl katolicismus vždy, až protestantismus půst zavrhl, avšak jen na svou škodu. Bujnost

životní je jeho ovocem, a ti protestanté, kteří to s křesťanstvím myslí ještě vážně, vrací se zase ku starému učení; a pro nás katolíky by bylo hanbou, kdyby nás měli v této věci předstihnouti.

Armáda spásy, odnož protestanství, kterou známe z velkých měst, zavedla pro své stoupence tak zvaný týden sebezáporu mimo jiná odříkání, která ukládá svým vojínům. Tito na příklad nesmějí vůbec požívati alkoholu a tabáku, nesmějí do divadel a k tancům po celý rok a ještě mají týden sebezáporu. Vojáci a členové Armády spásy jej zachovávají svědomitě, jak dosvědčuje Max, princ saský, který jako katolický kněz ve východním Londýně Armádu spásy pozoroval a se přesvědčil, že týdnem sebezáporu vykonává neobyčejné a praktické věci. Jsou to opravdu věci praktické, jak můžeme seznati z jejich válečných hesel, která zní: Zdržte se po týden opojných nápojů — nekuřte po celý týden — tak dlouho pijte kávu neslazenou — nekupujte mlsů, nejezte masa — jděte pěšky místo abyste jeli dostavníkem — pracujte déle — vykonejte zvláštní nějakou práci a co jste ušetřili, dejte na sbírku sebezáporu. Nejsou tyto myšlenky a popudy čistě katolické? Zaveďme je zase do svých rodin a prožijeme-li tak jen jeden týden v postě, budeme míti dosti ušetřeno na katolickou školu, charitu a na Apoštolát a ještě nám zbude na obyčejnou almužnu. Katolíci

ani nevědí, jaké síly dřímou v postním přikázání. Vysvoboďme tyto síly a nechme je působiti v našich rodinách, spolcích a obcích a změníme za několik let naši společnost. A o to nám přec jde. Nečekejme divů a zázraků, máme svá přikázání a v nich je zázračná síla, tak podobně mluvil Abraham k boháči v pekelném ohni když prosil, aby Lazar šel říci jeho bratřím, jak se trápí, poněvadž také nedbal postu a ducha jeho. (Štancl v časop. „Rodina a škola.")

Správné či nesprávné?

V jedné katolické rodině přišla dospívající dcerka s velikým „prošákem" na maminku. Byla pozvána do tanečních hodin, které se konali v O.... právě v době postní. Dokázala statečně, že „jazyka dar svěřil nám Bůh..." ale co z toho, když se jí nepodařilo dokázat nutnost tanečních hodin v postě! Užila všech řečnických obratů, jichž byla schopna, ale rodičů neuchvátila, srdce jim neobměkčila. Při všech jejích „přednáškách" zůstali klidni a po skončení prohlásili rozhodně: „Ne! Nikam nepůjdeš! Pro dítě katolické nejsou taneční hodiny v postě." — Takového výsledku dcerka nečekala. Byla v prvé chvíli zdrcena. Byla zbavena radosti svými vlastními rodiči — byl úsudek mnoha „velerozumných", kteří dcerku utvrzovali v mínění, že rodiče nechápou mlá-

dí, jsou tvrdí atd.... Později však sama si přiznala, že její žádost byla nerozumná, a že rodiče jednali správně. (Vilma Cvečková, uč. v časop. „Rodina a škola.“)

IV. Chyby.

Půst z pýchy.

„Varujte se, abyste nečinili spravedlnosti své před lidmi, byste byli od nich viděni; sic nebudete míti odplaty u Otce svého, jenž jest v nebesích. — Když se postíte, nebuďte jako pokrytci zasmušilí; neboť pošmuřují tváře své, aby zjevno bylo lidem, že se postí. Ty však, když se postíš, pomaž hlavu svou a tvář svou umyj, aby nebylo zjevno lidem, že se postíš, nýbrž Otci tvému, který jest ve skrytě; a Otec tvůj, jenž vidí ve skrytě, odplatí tobě.“ (Mat. 6, 1. 16—19.)

Jak se svatý František čtyřicet dní postil na jezeře Peružském o půli chleba.

Protože ctihodný služebník Kristův svatý František byl v některých věcech jako druhý Kristus, daný světu pro spásu lidí, chtěl ho Bůh Otec ve mnohých skutcích přirovnati a připodobniti k Synu svému Ježíši Kristu, jako se ukazuje v ctihodné družině dvanácti tovaryšů a v podivném tajemství posvátných ran

a v nepřerušeném svatém čtyřicetidenním postu, kterýž slavil tímto způsobem:

Jsa jednou sv. František v poslední den masopustu u jezera Peružského v domě jednoho svého ctitele, u něhož byl zůstal noclehem, obdržel od Boha vnuknutí, aby šel slaviti čtyřicetidenní půst na jednom ostrově řečeného jezera; pročež svatý František prosil tohoto svého ctitele pro lásku Kristovu, aby jej dovezl na své loďce na nějaký ostrov v jezeře, kde nikdo nebydlí, a aby to učinil tu noc před Popeleční středou, tak aby si toho nikdo nevšiml; a tento člověk pro velikou úctu, kterou měl k sv. Františkovi, ochotně vyplnil jeho prosbu a zavezl ho na řečený ostrov. A sv. František nevzal s sebou než dva chlebíčky. A když přijeli na ostrov a přítel odjížděl, aby se vrátil domů, svatý František vlídně ho prosil, aby nikomu nevyjevoval, že tam jest, a aby pro něj nepřicházel až na Zelený čtvrtek; a tak onen odjel. A svatý František zůstal samoten; a poněvadž tam nebylo žádného příbytku, kam by se mohl uchýliti, vešel do jednoho živého plotu velmi hustého, který mnoho trní a stromků upravilo na způsob budky nebo na způsob jakéhosi pelechu, v tomto takovém místě dal se v modlitbě na rozjímání o věcech nebeských. A tam zůstal po celý čtyřicetidenní půst nejeda ani nepije, kromě půlky jednoho z oněch chlebíčků, jakož shledal onen jeho ctitel na

Zelený čtvrtek, když se k němu vrátil; kterýž nalezl ze dvou chlebů jeden celý a půlku druhého. A má se za to, že druhou půlku svatý František snědl z úcty k postu Krista požehnaného, který se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nepožívaje žádného pokrmu hmotného, a tak tou půlkou chleba zapudil od sebe jed marné chvály, že po příkladě Kristově se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Potom na tom místě, kde svatý František uskutečnil tak podivnou zdrženlivost, učinil Bůh pro jeho zásluhy mnoho zázraků, pročež lidé počali tam stavěti domy a přebývati tam; a za krátký čas bylo tam postaveno městečko pěkné a velké, a jest tam klášter bratří, který sluje Klášter na ostrově, a doposud muži i ženy tohoto městečka mají velikou úctu a pobožnost k tomu místu, kde svatý František slavil čtyřicetidenní půst. Ke chvále Kristově. Amen. (Z knížky: Kvítky sv. Františka, přel. Dr. K. Vrátný, vydal L. Kuncíř v Praze.)

Láska je více než půst.

Sv. Makarius postem svým nikomu nechtěl ublížiti. Proto si udělal pravidlem, že když ve společnosti bratří budou píti víno, i on z lásky k nim bude víno píti. Za to však si uložil, že za každý pohár vína bude doma celý den bez vody. To dělal tak dlouho, až to je-

den z učedníků zpozoroval a bratřím řekl: „Pro Boha, nedávejte mu již vína, jinak doma žízní zemře.“

Marnivost.

Když před několika roky někdo slečinkám a dámám, jejichž bohyní je móda, připomenul půst, bylo zle. — „Co si myslíte? Jsem nervosní, nevydržela bych toho, trpím již tak bolením hlavy, půst již není pro naši dobu.“ Tak a podobně jsme t e h d y slýchali. — A d n e s? Bohyně Móda dala rozkaz: „štíhlá linie“, a ejhle, tytéž dámy a slečinky se mlčky podrobují a postí se třikrát více, než jim církev poroučí.

Co z toho poznáváme? Že jest v člověku veliká schopnost k obětem. Škoda jen, že lidé nepřinášejí tyto oběti z lásky k Bohu, nýbrž z lásky k sobě a často ve službách hříchu.

Imprimatur. Nr. 683. Olomucii, die 13. Januarii 1926. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

„Životem" číslo 35. II. vydání. Cena 50 h.

Blahoslavená Anežka Česká.

Blahoslavená Anežka Česká.

Mimo sv. Ludmilu, kterou předkové naši po Matce Boží matkou národa českého nazývali, nenalezneme v dějinách českých ženy, která by si vděčnosti národa tak zasloužila jako blahoslavená Anežka. Která žena v národě našem tolik své vlasti prospěla jako tato světice? Která královna česká tak mocně a šťastně zasahovala do politického života jako slavná Přemyslovna, chudičká klariska na Františku v Praze?

Výchova bl. Anežky.

Bl. Anežka Česká, dcera Přemysla Otakara I. a choti jeho Konstancie, narodila se 20. ledna 1208. V útlém dětství byla zasnoubena synu vévody slezského Jindřicha a podle tehdejšího zvyku poslána ke dvoru vévodskému na vychování. Matka ženichova, sv. Hedvika, odebrala se s malou Anežkou do kláštera v Třebnici ve Slezsku. Malá dívenka přilnula k svaté vychovatelce nejupřímnější náklonností a vše, co jí bylo uloženo, konala radostně a s ochotnou. Z nejstarších spisů se dovídáme, že Anežka již jako útlé dítko modlila se s dojemnou vroucností. V Třebnici byl položen základ náboženské výchovy Anežčiny. Avšak po třech letech zemřel syn vévody Jindřicha a Anežka musela opustiti sv. Hedviku a navrátiti se domů. Další výchovu její svěřili královští rodiče sestrám Premonstrátkám v Doksanech nad Ohří v Čechách. Chovanka Anežka stala se brzy okrasou ústavu, vyni-

kajíc nad ostatní zbožností a ušlechtilostí mysli. Den ode dne vždy více vyvíjely se krásné vlastnosti a ctnosti budoucí světice.

Ve Vídni.

Po návratu z Doksan byla Anežka znovu zasnoubena a sice Jindřichu, synu císaře Bedřicha II., a poslána do Rakous ke dvoru vévody Leopolda VI. Babenberského, aby tu až do svatby společně s dcerou vévodovou byla vychovávána. Na dvoře vídeňském, uprostřed vévodské nádhery, žila Anežka zbožně a svatě. Pokud mohla, stranila se hlučných radovánek, často se postila, konala horlivě skutky křesťanské lásky a mnoho se modlila. Modlitbu vystřídala práce, jak se tomu naučila v klášteře třebnickém a doksanském. Vše to konala skrytě, takže o pravé její zbožnosti a lidumilnosti vědělo jen několik málo osob z jejího komonstva. Ačkoliv byla zasnoubená, přála si Anežka vroucně sloužiti Bohu v panenství. Toto přání přednášela často božskému Spasiteli a jeho svaté Matce v pevné důvěře, že bude vyslyšena. Zvláště uctívala Matku Boží v tajemství Zvěstování a prosila, aby ji Bůh na přímluvu Panny Marie navždy zprostil manželství. Učinila slib ustavičné čistoty pro případ, že by se zasnoubení sešlo. Ve Vídni ztrávila Anežka několik let.

Vévoda Leopold měl dceru Marketu, asi stejného věku s Anežkou. I zachtělo se mu, aby místo Anežky jeho vlastní dcera se provdala za německého krále Jindřicha a tak se stala po smrti Be-

dřicha II. německou císařovnou. Opatrně tajil svůj lstivý plán. Rodiče Anežky nemile nesli, že Jindřich svatbu stále odkládá a povolali dceru do Čech. Leopoldovi se podařilo, že císař Bedřich zamítl Anežku a zasnoubil svého syna Jindřicha s Marketou Babenberskou.

Při svém zasnoubení podrobila se Anežka vůli rodičů bez odporu; nyní plesalo její srdce, že Bůh vyslyšel její prosby a navrátil jí svobodu. Děkovala Bohu, že ve své Prozřetelnosti se postaral, aby bez vlastní viny sňatku manželského byla uchráněna a panenskou čistotu mohla zachovati. Ale Přemysl Otakar I. rozhněván jsa zamítnutím své dcery, vypověděl rakouskému vévodovi válku. Tato skončila asi po roce příměřím, ale přátelské styky obou rodin byly navždy přerušeny.

V Praze.

Vrátivši se do Prahy, pěstovala Anežka se svou zbožnou matkou hluboký duchovní život. Skrytě sice, ale tím úsilovněji. Dokud otec žil, nesměla vystupovati se svou zbožností a svatostí na veřejnost, ale jsouc již dospělejší a více na sebe odkázána, razila si cestu ku křesťanské dokonalosti sama podle návodu duchovního rádce. Matka její slovem i příkladem ji povzbuzovala, ale dcera matku ve zbožnosti daleko předčila. Často vstávala záhy po půlnoci, aby s několika věrnými družkami rozjímavé modlitbě se oddávala, za jitra s nimi kostely navštěvovala. Konala tyto návštěvy v chudobném šatě a nejraději bosa, jako činíval sv.

Václav, jehož následovala v mnohých ctnostech. Bohatství a nádhera, která ji obklopovala, byla jí nemilým břemenem, kterého prozatím svrhnouti nemohla a nesměla. Čím více jí byl na obtíž přepych královského dvora, tím více milovala sebezapírání, ve kterém se pilně cvičila. Na místě přepychového lůžka volila ráda odpočinek na zemi, mnoho se postila nejen tím, že si odpírala vybrané pokrmy, ale i prostých jídel požívala málo, ba z lásky k svému Spasiteli ani vody si nedopřála, aby s Ježíšem žízeň snášela. Od skvostných hostin královských vstávala Anežka lačna, aniž by kdo mohl pozorovati, že ničeho téměř nepožila. Při tom dovedla se s ostatními spolustolovníky s takovou vlídností a laskavostí baviti, že nikdo netušil, jak je na sebe přísná.

Zbožnost bl. Anežky.

Bl. Anežka nejen mnoho a horlivě se modlila, nýbrž i při práci, ba i při společenských stycích často povznášela mysl k Bohu. Něžná její duše zalétala ráda k božskému Spasiteli.

Při modlitbách myslívala na své hříchy či spíše nedokonalosti a křehkosti, skutečné i domnělé, které oplakávala, a Boha prosila za milost a sílu, jindy přednášela Bohu úmysly svých rodičů a bratrovy, za něhož se zvláště mnoho modlila, nebo poroučela svoji vlast do ochrany nejvyššího Vládce. Anežka věděla, jak je důležité děkovati Bohu za obdržená dobrodiní, že díkůvzdání bývá často prosbou za novou milost; proto vzdávala vroucí

díky Bohu i za ty, kteří dary boží přijímali bez citu vděčnosti. Nebylo záležitosti veřejné ani soukromé, které by nebyla Bohu odporoučela, jakmile byla o ní zpravena.

Jak milovala bl. Anežka svého Spasitele a nejsvětější Pannu, tak uctívala i vyvolené boží a zvláště svaté patrony české. Netušila, že jednou k nim bude připočtena. Ostatky svatých měla Anežka v úctě jako drahocenné poklady.

Ráda pamatovala Anežka v modlitbách na živé, neméně však vzpomínala na duše v očistci, jež božímu milosrdenství vřele doporoučela.

Není divu, že mnohé panny z urozených rodů následovaly šlechetný příklad bl. Anežky a oddávaly se službě boží.

Za hluboké noci vycházela v tichosti neveliká družina s bl. Anežkou v čele z královského hradu do ulic pražských; promluvila-li některá, bylo to slovo povzbuzení k pobožnosti; pak v chrámu Páně poklekaly a pohřížily se v modlitbu. Hle, co dokáže dobrý příklad!

Anežka rádkyní krále Václava I.

Když po smrti Přemysla Otakara I. ujal se vlády syn jeho Václav I., záleželo Anežce velice na tom, aby její bratr vynikal v lásce k Bohu a měl zálibu v konání dobrých skutků. A Václav, jsa přesvědčen o upřímné lásce nezištné své sestry, rád se v prvních letech svého panování svěřoval jejímu moudrému vedení. Anežka učila bratra, kdy má býti tichý a kdy neohrožený; znajíc podlézavou

povahu jistých dvořanů, kteří slabých stránek panovníků rádi zneužívali, varovala ho, aby se nedal lichocením másti. Bl. Anežka sama ctila velice sv. Václava i doporučovala svému bratru, aby následoval svého patrona a všímal si křesťanských ctností, jimiž jeho ochránce stal se tak velkým.

Nelze upříti, že Anežka byla svému bratru dobrým andělem, napomínajíc ho k zbožnosti a ctnostnému životu. Dokud ona svým požehnaným vlivem, modlitbou a dobrou radou králi Václavu I. pomáhala, vládl šťastně a křesťansky; jakmile přestal se s ní raditi a přidržel se zlých a nesvědomitých rádců, kteří ho obklopovali, stal se nešťastným.

Nové nebezpečí.

Anežce hrozí nové nebezpečí sňatku. Dva mocní nápadníci, anglický král Jindřich III. a císař Bedřich II., právě ovdovělý, žádají o její ruku. Přemysl Otakar I. přál více Bedřichu II., věděl dobře, že sňatek jeho dcery s nejmocnějším panovníkem světa i jemu přinese jisté výhody. Byla tedy Anežka zasnoubena císaři německému a snubní smlouvy ihned vyhotoveny a odevzdány poselstvu Bedřicha II.

Anežka majíc za to, že by bylo marné odporovati královskému otci, poroučela se do vůle Boží. S důvěrou v Boha očekávala, co se s ní bude dále díti. A Bůh věděl, že Anežka nechce se zalíbiti nikomu, než jedinému, ze všech synů lidských nejkrásnějšímu, Ježíši Kristu. I vyslyšel vzdechy pokorné dívky.

Koncem roku 1230 zemřel Přemysl Otakar I. Smrtí jeho oddálen byl sňatek jeho dcery s Bedřichem II.

Ale po čase císař naléhal, aby jeho sňatek s Anežkou byl co nejdříve uskutečněn. Vypravil skvělé poselstvo ke králi Václavu I. pro nevěstu. Také král Václav I přál tomuto sňatku domnívaje se, že jím nabude mnohých výhod. I byla na dvoře královském veliká radost z návštěvy vzácných hostí a z vyznamenání, kterého se Anežce mělo dostati.

Jen bl. Anežce nebylo toto poselství milé; ulekla se velice, že budou žádati, aby ihned k mocnému ženichu byla zavczena. Avšak svrchovaná Moudrost ví vždy radu i pomoc. Anežka obrací se s prosbou k Bohu. Panna Maria v tajemství Zvěstování je opět jejím útočištěm, jako kdysi ve Vídni.

I stalo se, že přední páni z poselstva sami nabízejí odročení. Není-li ještě vhod jejich velitelce s nimi jeti, ohlásí toliko svému pánu prodlévání vznešené nevěsty. Toto slovo, jako s nebe přišlé, Anežka ihned přijímá. Omlouvá se, že není k tak vážnému kroku dosti připravena.

Potají vysílá Anežka posly ke sv. Otci Řehoři IX. do Říma, sdělujíc mu vlastnoručním listem svoje úmysly. Prosí a pro Boha zapřisahá Jeho Svatost, by mocí papežskou se jí ujal, že jedině Ježíši Kristu chce sloužiti. Dokládá, že sice k vůli rodičům svým, hlavně k vůli svému královskému otci, k zasnoubení musela svoliti, že však dávno před tím Krista Pána za jediného ženicha sobě vyvolila.

Nyní po smrti svého otce nedá se od lásky k svému Spasiteli odvrátiti, byť i přátele a příbuzenstvo a třebas i vlastní bratr Václav I. k sňatku ji nutili. Tak volí žíti i umříti.

Stařičký papež se z poselství Anežčina velice radoval; chválil její svatý úmysl jakož i neohroženou vůli, s jakou se snaží provésti své předsevzetí. I vyslal zvláštního legáta do Čech, aby tuto záležitost urovnal. Sám pak napsal Anežce potěšitelná slova, otcovsky ji povzbuzuje k vytrvalosti. Když papežský legát odevzdal Anežce dopis a sdělil jí úmysly sv. Otce, tu ona potěšena přízní velekněze osměluje se žádati svého bratra, aby ji nenutil k sňatku manželskému, ale mužně a upřímně ji před všemi pozemskými ženichy hájil. Václav I. zalekl se této prosby. Právem obával se prchlivosti Bedřicha II., ač sám uznával, že Anežku k sňatku s císařem nutiti nemůže. I obrátili se oba, bratr i sestra, k Bohu o pomoc, aby se podařilo tuto záležitost smírně vyříditi. Král vypravil posly k císařskému dvoru, aby Bedřichu II. oznámili, co Anežka v Římě bez vědomí svého bratra vyjednala.

Zpráva českých poslů nemile se dotkla císaře. Rozhněván zvolal: „Jestliže váš král sestru svou mi za manželku nedá, chci štěstí svého mečem dobývati a potupu mi učiněnou na celém království mstíti." První nával hněvu povolil a císař uváživ, že nemůže žádati, aby Václav I. Anežku k sňatku nutil, řekl: „Kdyby Anežka, pohrdnuvši mou láskou, jiného pozemského ženicha zvolila,

pomstil bych tuto potupu zbraní, že ale zhrdajíc mojí přízní, nesmrtelnému králi Ježíši Kristu se zasvětila, sluší se, abych ustoupil a k jejím snahám blahopřál. Nechť se po vůli Boží věnuje v lásce Kristu Pánu; já od této chvíle chci býti ochráncem jejího panenství." Podobná slova napsal Anežce a poslal jí ostatky svaté Anežky římské v drahocenných schránkách.

Toto byla poslední, ale nejnebezpečnější nástraha, kterou světská láska Anežce strojila. Nyní jsouc prostá všech závazků pomýšlela, jak by dala světu výhost a vstoupila do kláštera, aby výhradně Ježíši Kristu se mohla zasvětiti. Na její radu povolává Václav I. Minority do Prahy a staví jim nádherný chrám sv. Jakuba r. 1232. Rok na to dává král Anežce věno: Újezd přeštický s přilehlými vesnicemi stává se jejím majetkem. Ale Anežka prodává statky a zakládá špitál či chudobinec a odevzdává jej rytířskému řádu Křižovníků.

České Assisi.

Neustále přemýšlí Anežka, kde by svému nebeskému ženichu nejlépe mohla sloužiti. Čeští páni, kteří se právě navrátili z Říma, vyprávěli Anežce o městě Assisi, kde sv. František a sv. Klára založili kláštery. S dychtivostí naslouchala Anežka vypravování o sv. Kláře. Aby lépe o řeholi františkánské byla poučena, dala si zavolati duchovní syny sv. Františka a vyptávala se jich na klášter sv. Kláry. Když slyšela, že kdo chce vstoupiti do řehole sv. Františka nebo sv. Kláry, musí opustiti

všechen svůj majetek, zaradovala se velice a řekla „Otcové milí, to jest, čeho co já žádám a po čem jsem vždy toužila: abych mohla sloužiti Bohu v chudobě a pokoře. Anežku lákal zbožný a přísný život sv. Kláry i chtěla ji věrně následovati. Obrací se tedy na sv. Kláru, aby jí byla nápomocna v dosažení tohoto cíle. I staví Anežka nádherný chrám a při něm dva kláštery; mužský pro duchovní syny sv. Františka a ženský pro Klarisky. Sv. Klára poslala pět sester do nového kláštera. Tak povstalo „České Assisi." Srdce Anežčino plesalo radostí. Toužebně očekávala, aby její dílo bylo dokončeno, aby pak i ona v něm obdržela místo.

Ač přísná chudoba a pohrdání světem a jeho radostmi byly první podmínkou přijetí do řehole sv. Kláry, přihlásilo se přes sto dívek z urozených rodin, které s bl. Anežkou chtěly vstoupiti do kláštera. Netřeba podotýkati, s jakou nedočkavostí očekávala Anežka šťastnou chvíli, kdy se měla zcela zasvětiti Bohu.

Konečně nadešel den 25. března r. 1235, svátek Zvěstování Panny Marie. Anežka zvolila ten den, jelikož od mládí chovala velikou úctu k tomuto posvátnému tajemství. Za veliké účasti panstva i lidu pražského, který svoji dobroditelku, bl. Anežku, velice ctil, odkládá Anežka u stupňů oltáře královský šat a diadém a přijímá z ruky papežského legáta kardinála Jana Kajetána prosté řeholní roucho. Tak dosáhla, po čem prahla její duše. Sv. Klára poslala bl. Anežce blahopřejný dopis a dárky, které způsobily nové sestře řeholní velikou

radost. Byl to františkánský pletený pás, růženec, závoj, miska a koflík, kterých sv. Klára sama používala.

Dobrovolná chudoba.

Jen velkým duším dostává se milosti, pochopiti cenu dobrovolné chudoby, v níž se stává srdce lidské oltářem a obětí. Takovou byla duše blahoslavené Anežky. Čím vznešenější byl její královský rod, tím více se ponižovala, a čím větší bylo její rodinné bohatství, tím drsnější chudobu sobě vyvolila. Nejnižší práce jsou jí nejmilejší. Jak se radovali andělé, vidouce zlatého krále slavnou dceru Přemyslovnu časně z rána zatápěti, kterak sestra panujícího krále Václava I. chodby zametá, jak císaři před nedávnem zasnoubená kralevična v kuchyni se zaměstnává přípravou chudičkého oběda, pokrmy vaří, nádobí umývá! Toto vše konala Anežka s radostí a láskou. S větší ještě rozkoší sloužila nemocným a chudým. Dávala si donášeti prádlo nejbídnějších ubožáků, jež zama právala a spravovala.

Za rok po obláčce složila Anežka slavné řeholní sliby a dle přání sv. Otce stala se abatyší kláštera. Nerada přijímala tuto důstojnost, jedině ji utěšovala myšlenka, že pravá duchovní dcera sv. Františka i jako představená není nic jiného než služebnice všech. Proto také žádala, aby ji ostatní sestry nazývaly jen starší sestrou.

Dopisy sv. Kláry.

(Svatohor: Čtení o blahoslavené Přemyslovně strana 33 až 42)

I.

Slavné a ctihodné panně Anežce, dceři velemocného a nikdy nepřemoženého českého krále, Klára, nehodná služebnice Ježíše Krista a služka panen Bohu zasvěcených v klášteře sv. Damiána, vzkazuje své duchovní služby a přeje s hlubokým, uctivým ponížením slávu věcného blahoslavenství.

Slyšela jsem pověst o tvém svatém obcování a slávu o životě bezúhonném, jež nejenom došly až ke mně, ale rozhlásily se téměř po veškerém světě. Nad tím se nadmíru raduji, ano, plesám, a netoliko já, ale i ti všichni, kteří činí a činiti touží vůli Ježíše Krista a jemu sloužiti.

Když jsi víc než všichni jiní, jak všem známo, mohla užívati cti a slávy tohoto světa a mohla se dokonce provdati za vznešeného císaře, jak to slušelo tvému i jeho veličenstvu, ty jsi s celým roznětem svého srdce a nejvniternější tužbou zvolila svatou chudobu a umrtvení těla, vyvolivši si za chotě daleko urozenějšího ženicha, samého Pána Ježíše Krista.

Protož, nejmilejší sestro, ano, ctihodná paní — neboť jsi snoubenka i matka i sestra Pána mého Ježíše Krista — slavnostně vykrášlená korouhví neporušeného panenství a svaté chudoby, utvrzuj se v posvátné službě, kterou jsi započala s horoucí tužbou po příkladu chudého Ježíše Ukřižovaného, jenž za nás všecky vytrpěl ukrutné muky na kříži

a tím nás vysvobodil z moci knížete temnot a ze zajetí pro hřích prvního člověka a smířil nás s Bohem Otcem.

Ó té blažené chudoby, jež milujícím a v jejím objetí se kochajícím uděluje bohatství! Ó té svaté chudoby, již kdo má, tomu se nebeské království i věčná sláva slibuje a na jisto blažený život dává. Ó té chudoby, milování hodné, kteroužto Pán Ježíš Kristus, jenž nebesa i zemi spravoval i spravuje, jenžto řekl, a vše jest učiněno, zvláště si zamiloval. Sám zajisté dí: „Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda, ale syn člověka – to jest on, Kristus – nemá, kde by hlavy sklonil." Ten, nakloniv na kříži hlavy, vypustil duši. Protož tento tak mocný Pán, vcházeje v lůno nejčistší Panny, volil na ten svět vkročiti jako na všech stranách potřebný a chudý, aby se lidé, kteří byli chudi a nebeského pokrmu potřebni, stali jím bohatými a vládnoucími nebeským královstvím.

Vesel se tedy a ze vší síly plesej a duchovní slastí přeplývej, že sis vyvolila raději opovržení tohoto světa nežli čest, chudobu nežli časné bohatství a místo pozemských poklady nebeské a žes pro ty věci byla poctěna, abys byla za sestru, nevěstu i matku nejvyššího Syna Božího a slavné Marie Panny.

Jsem si jista, že nejpevnější věrou věříš a víš, že jest nebeské království toliko chudým zaslíbeno a že nikomu jinému než chudým od Pána bývá udíleno. Když se ovšem milují věci tohoto světa, zisk z lásky se ztrácí. Bohu a mamonu nemůžeme

sloužiti: buď tedy budeme jednoho milovati a druhého nenáviděti anebo jednomu sloužiti a druhým pohrdati. Víš také, že se oblečený nemůže potýkati s nahým a že v roucha nastrojený nemůže zápasiti se světem; dříve zajisté bývá na zem povalen ten, který má na sobě, zač by mohl býti zachycen. Skvostně v tomto životě žíti a v druhém s Kristem kralovati, je věc těžká: lehčeji zajisté projde velbloud uchem jehly než vejde bohatý v nebeské království. Proto jsi odhodila roucho, to jest bohatství světa, abys v boji s jeho klamy statně zvítězila a úzkou cestou vešla do nebeského království. Jest dojista šťastno a veškeré chvály hodno kupectví, dáti pozemské za věčné, dostati nebeské za světské, vzíti sto za jedno a míti život blažený bez konce.

Z této příčiny jsem se ustanovila zapřísahati tvou výsost i svatost nejpokornějšími prosbami v útrobách Ježíše Krista, aby ses posílila v jeho svaté službě a rostla vždy z dobrého k lepšímu, ze ctnosti do ctnosti, by ten, jemužto slouží s horoucností svého srdce, ráčil tě okrášliti svou milostí vrchovatou.

Prosím tě také v Pánu, co nejvíc mohu, abys ráčila mne, služebnici svou, byť i zcela nehodnou, i jiné zbožné sestry, které jsou se mnou v klášteře, na svých svatých modlitbách poroučeti Pánu, bychom si mohly pomocí tvých přímluv zasloužiti milosrdenství Ježíše Krista a abychom spolu s tebou byly hodny se těšiti z patření věčného.

Zůstavej zdráva v Pánu a modli se za mne. Alleluja.

II.

Dceři krále králů, panně panen, předůstojné snoubence Ježíše Krista a proto královně Anežce vzkazuje Klára, chudých panen neužitečná a nehodná děva, pozdravení a u veliké chudobě ustavičné přebývání.

Vzdávám díky dárci milosti, od něhož pochází, jak věříme, všeliké dání výborné a všeliký dar dokonalý, jenž tě okrášlil ctnostmi a převedl tě k takové dokonalosti, že jsi se stala hodnou následovnicí dokonalého otce i sama dokonalá, aby jeho oči nic nedokonalého na tobě nezahlédly. To jest ona dokonalost, pro kterou tě nebeský král připojí k sobě u věčných radostech, kde přebývá na ohvězděném trůnu slavný.

Tys pohrdla výsostí pozemského krále a povrhla slastmi císařského manželství a stala jsi se milovnicí svaté chudoby a v duchu velké poníženosti i horoucí lásky kráčela jsi v patách Ježíši; tím jsi byla shledána hodnou, abys byla s ním spojena zasnoubením.

A protože vím, že vrchovatě oplýváš ctnostmi všemi, nechci tě obtěžovati mnohými slovy, ač snad se ti nebudou zdáti zbytečnými v těch věcech, z kterých může vzejíti nějaká potěcha. Jedno toliko jakožto potřebné kladu ti na srdce a napomínám tě pro lásku toho, jemuž jsi se vydala za vonnou oběť, abys byla pamětliva svého povolání jako druhá Rachel, k počátku se vždy obracející: co již máš, měj, co činíš, čiň. A nikdy se nezastavuj, ale

během rychlým, následováním tichým, nohou čerstvou, aby tvé vykročení nezachytlo na sebe ni špetky prachu, bezpečně a radostně pokračuj na cestě tak velikého blahoslavenství. Nikomu nevěř, s nikým nesouhlas, kdo by tě chtěl od toho předsevzetí odvraceti a v běhu po cestě překážkami zadržovati. Běž v té dokonalosti, k níž tě povolal duch Boží, abys v ní splnila sliby Nejvyššímu a bezpečněji kráčela po cestě Božích přikázání a následovala rad ctihodného našeho otce, bratra Eliáše, generálního představeného celého řádu, a jen ty si před sebe k následování beř přede všemi jinými radami a je za dražší považuj nad nad každý dar jiný.

Jestliže by pak ti někdo jiného mluvil anebo předkládal, co je tvé dokonalosti naproti a co je na závadu povolání Božímu, i kdybys mohla býti nade všecky lidi povyšována a uctívána, rad takového nenásleduj. Za to objímej chudá panna chudého Krista a patři na něj, k vůli tobě opovrženého a jeho následuj i ty pro něho na tomto světě opovržená.

Hleď, slavná královno, na svého snoubence, nad syny lidské krásou spanilého, jak jest učiněn pro tvou spásu mezi lidmi beze vší krásy, po celém těle biči rozedrán a v největších mukách na kříži umírající, a roznět se celou duší k následování jeho. S ním-li spolu potrpíš, s ním spolu budeš i oslavena; s ním-li máš soustrast, budeš mít i souslast; s ním-li na kříži prodlíš, dostaneš s ním nebeské přebývání ve světle svatých, tvé jméno

bude zapsáno do knihy života a bude slavné na věky, za pomíjející statky tohoto světa vezmeš věčné a živa budeš blahoslavená bez konce.

S Bohem buď, nejmilejší sestro a panno, požehnaná pro snoubence svého. Rač mne se sestrami mými, jež se velmi radujeme z milostí tobě Bohem udělených, pilně Pánu Bohu poroučeti na svých svatých i spolu svých sester modlitbách.

III.

Panně, přede všemi v Ježíši Kristu mně ctihodné a přede všemi smrtelnými milované, sestře Anežce, nejjasnějšího českého krále dceři, a nyní nejvyššího nebeského Krále sestře a nevěstě, vzkazuje Klára, ponížená a nehodná děva Boží a služebnice chudých panen, spasitelnou radost v Původci spásy a vše, co jest nejlepšího a jí žádoucího.

Jsem naplněna velikou radostí v Pánu z dobrého tvého zdraví, stavu a z trvalého pokroku v dobře započatém díle, v němž ty, jak vím, po dosažení nebeské odplaty stále si čile vedeš: neboť ráda uznávám, že následuješ chudého a poníženého Ježíše Krista a v tomto drahocenném následování doplňuješ moje i mých jiných sester nedostatky.

Mohu se zajisté radovati, a nikdo mne nemůže oloupiti o tak velikou radost, neboť čeho jsem si pod nebem žádala, již máš. Však tě vidím, jak potměšilého nepřítele, pýchu a marnivost, jež kazí a bláhově svádějí lidská srdce, zdoláváš, jsouc ozbrojena podivuhodnou rozumností a Boží milostí,

a spatřuji tě, jak do náručí tiskneš pokoru ctnosti, víry a chudoby, poklad to na poli tohoto světa v lidských nitrech ukrytý, za který se takové věci kupují od toho, od něhož je všecko z ničeho učiněno. I pravím o tobě, abych užila slov apoštolových, žes pomocnicí samého Boha a že jsi klesajících údů jeho nevystihlého těla podporovatelkou a pozdvihovatelkou. Tak tedy, kdo že by mi zabránil se radovati z tak radostných věcí? Raduj se vždy i ty, má přemilá v Pánu, a nejímej tě hořkost nižádná.

Ó přemilá panno v Kristu, andělů radosti a koruno sester! Slož mysl svou do zrcadla věčnosti, slož duši svou do lesku slávy, slož srdce své v obraz podstaty Boží a přetvoř rozjímáním v Bohu sebe samu celou v podobenství jeho božství, abys pocítila, co cítí přátelé, a okusila tajemství sladkosti, kterou všemohoucí Bůh uchoval od počátku svým miláčkům i všem těm, kteří, ač přebývají v tomto klamavém světě, podvádějícím své slepé milovníky, přece ho opouštějí. Toho zcela miluj, jenž se pro lásku k tobě zcela obětoval, jehož spanilosti se podivuje slunce i měsíc, jehožto odplaty velkost i množství jest bez konce, toho, pravím nejvyššího Božího Syna, jehož porodila Panna a pannou po porodu zůstala. K jeho nejsladší Mateři se přitul, jež zrodila takového Syna, že ho nemohla pojmouti nebesa, ale ona ho v malém lůně svého tílka nosila a v panenském klíně chovala. Koho by nerozhorlila úskočnost nepřítele lidského pokolení, jenž usiluje věcmi

rychle pomíjivými a marnou slávou nazmar přivésti to, co jest větší nad sama nebesa?

Já totiž milostí Boží mám za jisté, že stvoření, nade vše důstojné, duše věřícího člověka, jest větší nad nebesa. Kdežto ta nemohla obsáhnouti samého Stvořitele s jinými tvory, jediná duše věřící jest jeho příbytkem i sídlem a to skrze lásku, které nemají bezbožní. Dí zajisté pravda: „Kdo miluje mne, milován bude od Otce mého a já budu jej milovati, a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme." Jako totiž slavná panna panen Boha i pravého člověka nosila v panenském lůně, tak i ty, následujíc ji v pokoře i v chudobě, vždy můžeš téhož Boha duchovně nositi, chovajíc toho, od něhožto všecko je chováno a jehož i ty a jiné, které pohrdají bohatstvím tohoto světa, plněji budete chovati. Klamou se v tom někteří králové a královny tohoto světa, kteří, byť i vystoupila jejich pýcha až k nebi a hlavou se dotkla oblohy, na konec přece jako výměť zajdou. –

Následuje označení způsobů a dnů postních podle řehole sv. Františka, jako to Anežka byla žádala, a k tomu se dodává:

Protože však naše tělo není železné, ani naše pevnost není pevnost kamene, ale jsme slabé a a tělesným mdlobám podrobeny, prosím tě velice v Pánu, abys upustila od přílišné strohosti v postu, kterou, jak vím, zachováváš. Tak žijíc a doufajíc v Boha, učiníš mu rozumnou službu, a tvá žertva bude osolena solí moudrosti.

Měj se dobře v Pánu, jak si sama žádáš, a mne i mé sestry svým svatým sestrám poroučej.

Požehnání sv. Kláry Anežce.

Ve jménu Otce i Syna i svatého Ducha. Amen.
Náš Pán požehnej ti a opatruj tě. Ukaž ti svou tvář a slituj se nad tebou. Obrať svou tvář k tobě a dej ti mír, má sestro a má dcero Anežko.

Já, Klára, služebnice našeho Pána Krista, sazenička našeho nejblahoslavenějšího otce, svatého Františka, tvá sestra a tvá matka i jiných chudých sester, ovšem nehodná, prosím našeho Pána Ježíše Krista pro jeho milosrdenství a pro přímluvu jeho ze všech nejsvětější matky Marie a svatého andělského knížete Michaele a všech Božích svatých, našeho blahoslaveného otce, svatého Františka i všech jeho svatých a světic, aby ti sám nebeský Otec dal a upevnil toto své ze všech nejsvětější požehnání v nebesích i na zemi: na zemi tě rozmnožil v milosti a ve ctnostech mezi svými služebníky a služebnicemi v křesťanstvu bojujícím, v nebesích tě vyvýšil a poctil v křesťanstvu vítězném, mezi svými svatými.

Já ti žehnám, pokud jsem živa, i po smrti, jak jen mohu a víc než mohu, všelikým požehnáním, kterým otec milosrdenství svým synům i svým dcerám požehnal a ještě žehnati bude v nebesích i na zemi, a kterým duchovní otec s matkou duchovním synům a dcerám požehnal a ještě žehnati bude. Amen.

Jsem po všechen čas milovnicí tvé duše a všech tvých sester. Prosím tě, abys s pilností zachovávala ty věci, které jsi našemu Pánu slíbila.

Náš Pán buď s tebou po všechny časy a dejž Bůh, abys ty po všechen čas byla s ním.

Amen.

Anežka koná pokání za bratra Václava I.

Václav I. dal se strhnouti k napodobování lehkomyslného života západních dvorů panovnických. Oddával se se svou družinou hýření a všelikým prostopášnostem, ostatní velmoži následovali jeho příklad.

Anežka s bolestí pozorovala, že se jí bratr vyhýbá, aby mu nečinila výčitek. Když nemůže pomáhati radou, prosí Boha za smilování a kajícími skutky vyprošuje bratru milost obrácení. Za jeho nestřídmost činí pokání přísnými posty, za jeho prostopášnosti obětuje horoucí modlitby a noční bdění. Byla-li dříve k sobě neobyčejně přísná, stala se nyní ještě přísnější.

Nemoc Anežky.

Tak tuhé pokání koná Anežka za bratra, že její útlé tělo vůčihledě chřadne; síly ji opouštějí, těžká nemoc ji zachvacuje. Nebyla daleka poslední chvíle jejího života. Lékaři se netají nebezpečenstvím a radí se, co činiti, aby Anežku vytrhli z náručí smrti. Pokorná řeholnice cele se odevzdává do vůle Boží a poslušna, jako vždy, podrobuje se svým ošetřovatelům a koná vše, co jí přikazují.

Nezemřela. Pozdravila se a povstala opět k novému životu. Jakmile její tělo nabylo pružnosti a síly, duch její touží znovu po sebezapírání. Konečně vrací se Anežka s povolením duchovního vůdce k dřívějšímu způsobu života.

Anežka smiřuje Václava I. s Přemyslem Otakarem II.

Rozmařilý život a špatné hospodaření Václava I. popudilo šlechtu proti králi. I spojili se stavové s nadaným sice, ale ctižádostivým a panovačným synem Václava I. Přemyslem Otakarem II. a vytáhli proti králi. Syn táhne v čele vojska proti otci, jak hrozné to divadlo! Anežce krvácelo srdce nad tím, co se dálo ve vlasti. Opět se modlí, znovu obětuje se Bohu, aby smířila rozvaděné. Podařilo se jí, že v klášteře na Františku kleká Přemysl před otcem a prosí za odpuštění; Václav I. vine syna k srdci a promíjí mu. Kolik vroucích proseb, co pokání stálo asi Anežku toto smíření!

Láska Anežky k sestrám řeholním.

Ačkoli byla Anežka k sobě velice přísná a řeholní pravidla úplně zachovávala, přece pamatovala na své sestry a z lásky k nim vyprošuje jim umírnění v přísnostech. Vzhledem k drsnějšímu podnebí naší vlasti, dovoluje sv. Otec pražským klariskám teplejší oděv a jisté úlevy v postech.

Bl. Anežka kráčí čím dále tím rychleji k vrcholu dokonalosti. Vzdálena královského hradu pozorovala ze svého zátiší marnost světa a nestálost jeho štěstí.

Nedostatek v Českém Assisi.

Za panování Přemysla Otakara II. dolehlo na Anežčin klášter na Františku strádání. Dosavadní chudoba změnila se v úplný nedostatek; často nebylo ani nejnutnějších životních potřeb. Důvěrou v Boha zaplašovala Anežka starosti řeholní družiny. Říkávala: „Jestliže jsme dobré věci braly z rukou Božích, proč bychom zlých nepřijímaly?" Tak těšila své sestry a povzbuzovala je k důvěře a trpělivosti.

V životě bl. Anežky se od jisté doby strasti se slastmi málo střídaly, spíše stihala ji rána za ranou. Teprve roku 1277 dožila se přece veliké radosti. Nejstarší dcera Přemysla Otakara II. Kunhuta vstoupila — prý proti vůli otcově — s dvanácti dívkami z urozených rodin do kláštera na Františku.

Vidění bl. Anežky.

Jako Václavu I. byla Anežka moudrou rádkyní i králi Přemyslu Otakaru II. Bohužel, Otakar málo dbal jejích slov. Marně se namáhala zabrániti válce Přemysla Otakara II. s císařem Rudolfem. Usilovně domlouvala svému synovci, když se přišel rozloučiti se svou dcerou. Než Otakarem nepohnulo žádné slovo; dne 27. června 1278 vytáhl se svým vojskem na Moravské pole.

Co mohla hořem utrápená Anežka činiti než modliti se s řeholními sestrami za krále. Dne 26. srpna modlily se Klarisky dlouho v chrámě za brzké a šťastné skončení války; pak v průvodu

nesouce v čele kříž, ubíraly se ochozem kláštera. U obrazů svatých se zastavovaly a prosily za přímluvu. Když se zastavily uprostřed chodby před velikým křížem a poklekly, aby se pomodlily, Anežka pojednou zbledla, ztrnula a po celém těle se chvěla. Sestry přispěly na pomoc; stařičká Anežka se vzpamatovala a zvolala: „Milé sestry, právě jsem viděla krále Otakara četnými ranami ubitého, krví zbroceného, jak ho odnášejí s bojiště. Bůh mu buď milostiv!"

Za nedlouho byla tato žalostná zpráva přinesena do Prahy.

Hlad a mor v Čechách.

Po smrti Přemysla Otakara II. nastaly české zemi zlé časy. Poručník nezletilého Václava II., Ota braniborský, drancoval a pustošil ubohou vlast. Nebylo co jísti, čím se odívati. Krutý hlad dohánĕl lidi k zoufalství; za hladem následoval děsný jeho druh – mor. Chudičká Anežka trpěla vidouc nedostatek řeholních sester a bídu lidu pražského i snažila se pomáhati trpícím a nemocným jak jen mohla. Poslední sousto rozdala, žádné nemoci se neštítila, Boha za slitování prosila; pokání činila, v obět se nabízela. Nejhůř bylo koncem zimy r. 1282. S jarem přišla úleva od moru a hojná úroda učinila konec hladu.

Smrt bl. Anežky.

Začátkem postu r. 1282 rozloučila se Anežka, jak obyčejně v tu dobu činívala, se spolusestrami

aby svatopostní čas po způsobu sv. Františka v samotě jako truchlící hrdlička ženichu svému Ježíši Kristu obětovala a jeho umučení nábožně rozjímala. Na tuto dobu se Anežka vždycky těšívala

Třetí neděli postní se povážlivě roznemohla. Přivolaní lékaři netajili se nebezpečím, poukazujíce na přísnosti, kterým svoje tělo, beztak již vysílené, ještě podrobuje. Anežka slyšíc, že sotva odolá těžké nemoci, rozveselila se velice a tvář její, poslední dobou tak vážná, se rozjasnila.

S živou vírou a vroucí zbožností přijímá naposled Tělo Páně. Svatým pomazáním cítí se posilněna na cestu do věčnosti.

Rychlostí blesku roznesla se po Praze zpráva o nemoci bl. Anežky. Zástupy plačícího lidu, zvláště chudiny spěchají na František ke klášteru. Hlasitý nářek nese k nebesům a spolu prosby, aby Bůh dobrotivý uzdravil Anežku.

Zatím bl. Anežka vždy víc a více slábne, ale duch její, stále silný, s Bohem obcuje. Truchlící sestry obklopují lůžko nemocné a prosí, aby je potěšila a povzbudila. Nikdy snad se necítila Anežka být „starší sestrou" či matkou duchovních dcer tak jako v tomto okamžiku. I promlouvá k nim: „Rosmilé sestry v Kristu, zachovejte sobě, co nejvíce, milost a lásku k Bohu a k bližnímu. Buďte pamětlivy pokory a chudoby, které Ježíš Kristus miloval a v nichž nás vyučoval. Dbejte poslušnosti k církvi Boží a jejím přikázáním Kráčejte za příkladem sv. otce Františka a matky naší sv. Kláry, ti nám zanechali šlépěje, ve kterých když budete kráčeti,

zkusíte, že jako jich milostivý Hospodin neopustil, ani vás sladká jeho milost neopustí, pokud stanov a příkladů jejich budete následovati.

Ještě dále promlouvá bl. Anežka laskavá slova k plačícím sestrám, až čistá její duše opouští tělesnou schránku dne 2. března 1282.

Přímluva bl. Anežky.

Již za života bl. Anežky bývala její přímluva mocná u Boha, tím více oslavoval Pán pokornou řeholnici, která jemu s láskou sloužila, po smrti. Učinil na její přímluvu mnohé zázraky. Letopisci vypravují o četných uzdraveních a jiných podivuhodných věcech, které se staly na přímluvu bl. Anežky, ku které se lid český vždy s důvěrou jako ku světici utíkal a za pomoc v různých potřebách ji vzýval.

A přímluva bl. Anežky byla povždy účinná; utíkejme se k ní tedy i nyní a žádejme ji snažně, aby na její orodování a pro zásluhy jejího svatého života dal Bůh, aby křesťanský duch pronikl opět všechny vrstvy našeho národa.

Další osudy kláštera bl. Anežky.

Tělo bl. Anežky bylo uloženo v klášteře na Františku v kapli Panny Marie.

Klášter bl. Anežky přečkal v Praze dobré i zlé časy. Za různých válek byly Klarisky několikrát z Prahy vypuzeny, ale opět se vrátily a žily zde, prokazujíce dobrodiní pražské chudině, až do roku 1782, kdy na rozkaz císaře Josefa II. byl klášter

zrušen 26. června 1782. Během času zpustlo České Assisi a zdálo se již, že není daleka chvíle, kdy ze slavného sídla českých Klarisek nezbude než hromádka ssutin. V době největšího úpadku ustanovila se, působením rytířského řádu křižovnického, „Jednota pro obnovu kláštera bl. Anežky", která se snaží, aby zachytila chatrné již stavby, aby nepropadly úplné zkáze. Práce pokračují pomalu, jelikož se nedostává dostatečných prostředků peněžních, a přece se podařilo během třiceti roků s velikým nákladem úplně znovuzříditi jeden z kostelů Českého Assisi. V opravách ostatních budov se stále pokračuje a dá Bůh, že klášter bl. Anežky Přemyslovny zastkví se opět v plné kráse.

Bohužel, nepodařilo se dosud nalézti tělesné pozůstatky bl. Anežky, po kterých se při opravách usilovně pátrá.

Za člena Jednoty s libovolným příspěvkem možno se přihlásiti na adresu: Jednota pro obnovení kláštera bl. Anežky v Praze I. klášter Křížovníků.

Modlitba k bl. Anežce.

Pojď, choti Kristova, přijmi korunu, kterou tobě Pán připravil na věky.

Oroduj za nás, blahoslavená Anežko!

Abychom hodni učiněni byli zaslíbení Kristových.

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Pane a Bože, který jsi veliký ve slávě Své a nesmírný v milosrdenství, Svém, vzhlédni očima milosrdenství Svého na lid svůj k Tobě volající a pro zásluhy a orodování bl. panny Anežky potěš smutné, uzdrav nemocné, posilni mdlé, ostříhej pocestné od zlého, chudým a potřebným ze štědrosti Své pomoci popřej, ode všeho zlého nás chraň a všecky, kteří pro zásluhy její k Tobě volají, milosrdně vyslyš. Pro Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Nr. 1360.

Imprimatur.

Olomucii, die 16. Februarii 1928.

Josephus Vyvlečka, m. p
Praeses a. e. Consistorii.

Abecední seznam sbírky „Životem".

Akce katolická č. 39
Albert Veliký č. 117
Alfons z Liguori, sv č. 100
Alžběta durynská č. 115
Anděle Boží, strážce můj! č. 6
Anežka česká č. 35
Ano, Otče č. 53
Antonín Paduanský sv. č. 103
Apologetické č.: Z vězení č. 49
Na obranu č. 61
Z nemocnice č. 88
Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
Apoštolát laický I. č. 26
„ „ II. č. 27
„ Pomozte bratřím! č. 78
Apoštolé, mladí č. 28
Běda Vám bohatým č. 97
Biřmování č. 111
Blahoslavení č. 45
Bohatství. (Běda Vám b.) č. 97
Bosko. Bl. Don B. č. 72
Budete jako Bůh č. 107
Capitaniová, Bl. Bartolom č. 95
Celibát kněžský č. 59
Cesty k Bohu I. č. 46 II. č. 48
Církev: Sjednocení církví č 65
„ Vrátiti se do církve? č. 76
„ Zpět k Římu! č. 90
Co nám zachová mládí č. 101
Cyril a Metoděj, Sv. č. 42
Čeští mučedníci doby husitské č. 106
Čistota: V bouřích mládí č. 14
„ Od 17. do 24. č. 91
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dívky: Pro dívky vystupující ze školy č. 13
Dívky: Pro dívky které opouštějí domov č. 54
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dobrota: Více dobroty! č. 76
Do kláštera? č. 105
Dominik sv. č. 109
Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy č. 12
Do života II. (pro dívky vystupující ze školy č. 13
Duchovní obnova č. 22
Duch svatý č. 40
„ Dary Ducha sv. č. 41
Duše v očistci č. 7
Eucharistie č 37
„ (Mše sv.) č. 38, č. 102
„ (Sv. přijímání) č. 43
Eucharistie a mládež č. 101
Exercicie č. 5
Ferrini, Contardo č. 92
Hrdina v dělnické haleně č. 83
Hřích č. 99
Husitská doba: čeští mučedníci č. 106
Charita č. 113
Chybičky naše I. č. 93, II. č. 94
Jan Nepomucký. Sv. I. č. 56
II.. č 57, III. č. 58
Jan Sarkander. Bl. č. 77
Jde o svatováclavské dědictví č 64
Josef. Sv. č. 75
Kam uteku? č. 116.
Katolická akce č. 39
Katolík v chrámě č. 84

Klášter. (Do kláštera?) č. 105
Klenot křest. dívek č. 85
Kněží: Více kněží! č. 24
Kněžský celibát č. 59
Konnersreuth, Čemu nás učí Konnersreuth? č. 89
Konvertité: Cesty k Bohu I. č. 46, II č. 48
Kostel: Katolík v chrámě č.84
Kremace č. 71
Krise světová č. 104
Kristus-Bůh č. 108
Kristus Král č. 114
Křest č. 51
Láska· Lásky však kdybych neměl č. 3
„ Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
„ za lásku (Smírné oběti) č. 70
Lék proti smrti č. 29
Manželé mezi sebou č. 18
Manželé moudří č. 118.
Manželství č. 17
„ Občanské sňatky. Rozluka č. 62
Maria, útočiště č. 25
„ Všecka krásná jsi, ó Maria! č. 87
Měsíční duchovní obnova č 22
Metoděj, Sv. Cyrila M. č. 42
Milost posvěcující č. 107
Misie: Příprava na sv. m. č.23
„ (zámořské) č. 96 Pomozte nám!
Mládí. V bouřích ml. č. 14
„ Co nám zachová ml. č. 101
Móda č. 52
Moderní učenec světcem (Contardo Ferrini) č. 92
Modlitba, Nač se ještě modliti? č. 9
Moudří manžele? č. 118
Mše sv. č. 38
„ Modlitby při mši sv.č.102
Mučedníci čeští č. 106
Na obranu č. 61
Na pomoc velkému dílu! (periferie) č. 63
Neděle č. 11
Nedej se! č. 21
Nemocní, Útěcha pro nemocné č. 8
Nemocní, Z nemocnice č. 88
Nepřátelství, Smiřte se! č. 55
Občanské sňatky. Rozluka manž. č. 62
Obnova, měsíční duchovní č. 22
Obrana víry č. 61
Očistec, Pomáhej duším v očistci! č. 7
Od ďábla k Bohu č. 80
Od 17. do 24. Výchova k mravní čistotě č. 91
Odvedeným č. 112
Oltářní svátost č. 37
Ozanam, Apoštol lásky č. 47
Panenství, Klenot kř. d. č. 85
Papežové, Hříchy papežů č. 16
Peklo č. 33
Periferie č. 63, č. 64
Pius XI. č. 66, č. 67.
Pohřeb (liturgie) č. 98
Pokora (Tajemství svatých) 110
Pomáhej duším v očistci č. 7
Pomáhejte nám (o misiích) č. 96

Pomozte bratřím (laický apoštolát) č. 78
Povídá se č. 82
Prozřetelnost Boží, Ano Otče č. 53, Proč č. 73
Přijímání. Sv. č. 43
Přijímání a mládež č. 101
Příprava na sv. misie č. 23
Přítomnost Boží č. 116
Proč? č. 73
Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Půst č. 34
Radost č. 44
Rekrutům č. 112
Retté, Od ďábla k Bohu č. 80
Rodina, šťastná č. 4
Rozluka manželství č. 62
Rusko, Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Růženec č. 20
Řeholní povolání č. 105
Řím, Zpět k Římu? č. 90
Sebevýchova mládeže č. 21 (Nedej se)
„ k čistotě č. 14 (V bouřích ml.)
„ Od 17. do 24 č. 91
Sinclairova č. 68
Sjednocení církví č. 65
Smiřte se! č. 55
Smrt, Lék proti smrti č. 29
Spalování mrtvol č 71
Spiritismus č. 50
Svátost oltářní č. 37
„ „ Mše sv. č. 38
Svátost oltářní Sv. přijímání č. 43
Stojan, Dr. Ant. Cyril č. 1
Škola v republ. čs č. 69
Šťastnou cestu! č 54.
Tajemství sv. (o pokoře) č. 110
Talbot, Hrdina v děl. halené č. 83
Terezie Ježíškova. Sv. č. 81.
Tisk č. 2
Učenec moderní světcem (Cont. Ferrini) č. 92
Unionismus č 65
Útěcha pro nemocné č. 8
Václav Sv. č. 60
Věřiti či nevěřiti? č. 31
Výchova, Tak ne! č. 15
„ dítěte č. 19
Vězení, Z vězení č. 49
Vrátiti se do církve? č. 76
Všecka krásná jsi, ó Maria č. 87
Všecko všem č. 95
Zaopatřování č. 36
Znáš sebe sama? č. 86
Z nemocnice č. 88
Zpět k Římu? č. 90
Zpověď, Nač se zpovídati? č. 30
„ Jak se zpovídati? č. 32
Z továrního ovzduší č. 68
Žena a křesťanství č. 10
Všudypřítomnost Boží č. 116

Vázané ročníky sbírky „Životem“ (24 čís. 1 ročník) jsou k dostání za 17 Kč v Exercičním d mě-

Vydavatel Exercitní dům, Hlučín ve Slezsku. — Řídí Rudolf Schikora C. Ss. R. v M. Ostravě. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín.
Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

Cena 50 hal.
„Životem“ číslo 36. III. vydání. Ročník II.

Zaopatřování.

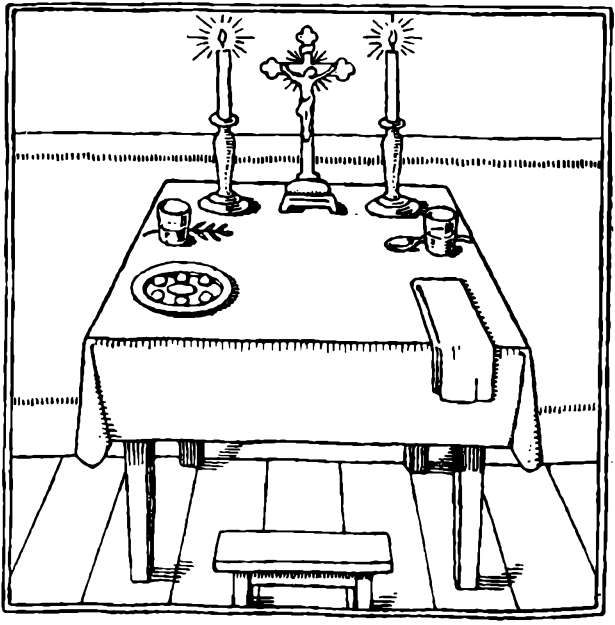

Církev — starostlivá matka.

Onemocní-li někdo v rodině vážně, jsou příbuzní povinni starati se o nemocného, a to nejen o jeho tělo, které je smrtelné, nýbrž i o jeho nesmrtelnou duši. Neboť „co by pomohlo člověku, byť by i celý svět získal, ale škodu trpěl na své duši.“ Svatá Církev, jež jako dobrá matka doprovází své dítko od kolébky až do hrobu, neopouští nás ani v nemoci. Otvírá nám dokořán pokladnici milosti, aby náš potěšila a posílila.

Spasitel náš je ve dne v noci přítomen ve svatostánku, každou chvíli hotov ve sv. přijímání navštíviti své nemocné dítko, kdykoli po něm touží.

Kromě toho dal Církvi své svátost posledního pomazání, aby věřícím pomáhala v bolestných hodinách těžké nemoci.

Sv. Otec v Římě nemůže osobně navštíviti každé své nemocné dítko, proto dává knězi moc, aby jeho jménem udělil umírajícímu křesťanu apoštolské požehnání. Když pak přijde onen svatý okamžik, že Bůh volá duši k sobě, otvírá jí Církev v modlitbách za umírající bránu nebeskou.

Milý křesťane! Přečti si v tomto spisku modlitby a uvažuj častěji o nich, dokud jsi zdráv. Budou ti lékem a ochranou proti nemocem duševním.

1. Než přijde kněz.

Zavolejte kněze včas. Je to ukrutnost, když nemocného necháváme trpěti bez posily, kterou mu nabízí Církev.

Úcta před svátostným Spasitelem vyžaduje, aby ve světnici nemocného bylo čisto. Na stůl dej bílý ubrus, postav naň kříž a dvě svíce, nádobu s obyčejnou vodou a k ní lžíci, nádobu se svěcenou vodou a k ní větvičku neb kropáček. Uděluje-li se nemocnému také poslední pomazání, budiž ještě na stole ručník, talíř a na něm pět kousků bavlnky a trochu soli. (Viz obrázek na titulní stránce.) Než přijde kněz, rozžehni svíce. Když přichází do domu, všichni kromě nemocného, pokleknou a klaní se nejsvětější Svátosti oltářní.

Kněz vstupuje do pokoje nemocného a pozdravuje:

Pax huic domui.	Pokoj domu tomu.
R. Et omnibus habitantibus in ea.	**A všem přebývajícím v něm.**

Potom odloží bursu se Svátostí oltářní na stůl a pokropí nemocného a světnici svěcenou vodou; při tom se modlí:

Asperges me, Domine, hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor:	Pokrop mě, Pane, ysopem a budu očištěn; obmyj mě, a nad sníh zbělen budu.

Psalm. Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam.	Žalm. Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého.
Gloria Patri etc.	Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
Sicut erat etc.	**Jakož bylo na počátku, i nyní i vždycky — až na věky věkův. Amen.**

Potom se opakuje Antifona:

Asperges me etc.	Pokrop mě...
V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.	K. Pomoc naše ve jménu Páně.
R. Qui fecit coelum et terram.	M. Jenž učinil nebe i zemi.
V. Domine, exaudi orationem meam.	K. Pane, vyslyš modlitbu mou.
R. Et clamor meus ad te veniat.	M. A volání mé k tobě přijď!
V. Dominus vobiscum.	K. Pán s vámi.
R. Et cum spiritu tuo.	M. I s duchem tvým.
Oremus. Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, et mittere digneris sanctum Angelum tuum de coelis,	Modleme se! Vyslyš nás, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože a rač seslati svatého anděla svého s nebe, aby střežil, opa-

qui custodiat, foveat, protegat, visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

troval, chránil, navštívil a bránil všecky, kteří přebývají v tomto domě. Skrze Krista, Pána našeho.

M. Amen.

2. Sv. zpověď a sv. přijímání.

Jestliže se nemocný ještě nevyzpovídal, opustí všichni světnici. Mezitím co kněz zpovídá nemocného, sluší se, aby se příbuzní za něho modlili (na př. desátek bolestného růžence nebo podobné modlitby).

Když je nemocný hotov se sv. zpovědí, kněz zazvoní nebo dá jiné znamení, že příbuzní se mohou vrátiti.

Všichni pokleknou a nemocný nebo na jeho místě ministrant se modlí všeobecné vyznání hříchů (latinský nebo česky):

Confiteor Deo omnipotenti, - beatae Mariae semper Virgini, - beato Michaeli Archangelo, - beato Joanni Baptistae, - sanctis Apostolis Petro et Paulo, - omnibus Sanctis,

Vyznávám se Bohu všemohoucímu, - blahoslavené Marii, vždy Panně, - svatému Michalu archandělu, - sv. Janu Křtiteli, - sv. apoštolům Petru a Pavlu, - všem svatým a

et tibi, pater: - quia peccavi nimis - cogitatione, verbo, et opere: - mea culpa, - mea culpa, - mea maxima culpa. - Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, - beatum Michaelem Archangelum, - beatum Joannem Baptistam, - sanctos Apostolos Petrum et Paulum, - omnes Sanctos et te pater, - orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

tobě, otče, - že jsem zhřešil velice - myšlením, řečí a skutkem; - svou vinou, - svou vinou, - svou převelikou vinou! - Pročež prosím blahoslavenou Marii, vždy Pannu, - svatého Michala archanděla, - svatého Jana Křtitele, - sv. apoštoly Petra a Pavla, - všecky svaté a tebe, otče, - abyste za mne orodovali - u Hospodina, Boha našeho.

V. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam aeternam.

K. Smiluj se nad tebou všemohoucí Bůh a odpustiv hříchy tvé uvedіž tě do života věčného.

R. Amen.

M. Amen.

V. Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens et misericors Dominus.

K. Prominutí, rozhřešení a odpuštění hříchů tvých nechť udělí tobě všemohoucí a milosrdný Hospodin.

R. Amen.

M. Amen.

358

Potom vezme kněz sv. Hostii a ukáže ji nemocnému říkaje:

Ecce Agnus Dei, ecce, qui tollit peccata mundi,	Ejhle, Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa,

a třikrát po sobě se modlí:

Domine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum; sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.	Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

(Nemocný tichým hlasem se modlí s ním.) Potom podá nemocnému sv. přijímání se slovy:

V. Accipe, frater (vel soror), Viaticum Corporis Domini nostri Jesu Christi, qui te custodiat ab hoste maligno, et perducat in vitam aeternam. Amen.	K. Přijmi, bratře (sestro), pokrm, totiž tělo Pána našeho Ježíše Krista, aby tě zachoval od zlého nepřítele a uvedl tě do života věčného. Amen.

neb:

Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam aeternam. Amen.	Tělo Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši tvou k životu věčnému. Amen.

Potom umyje si kněz prsty a voda tato vleje se potom nejlépe do ohně. Pak se modlí:

V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, te fideliter deprecamur, ut accipienti fratri nostro (sorori nostrae) sacrosanctum Corpus Domini nostri Jesu Christi, Filii tui, tam corpori, quam animae prosit ad remedium sempiternum. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

K. Pán s vámi.
M. I s duchem tvým.

Modleme se. Prosíme tebe důvěrně, Hospodine svatý, všemohoucí Otče, věčný Bože, aby nejsvětější tělo Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, bratru našemu (sestře naší), který(á) je přijal(a), jak tělu tak i duši k blaženosti věčné prospěla. Jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého, Bůh na věky věkův.

M. Amen.

3. Poslední pomazání.

Sv. pomazání jest svátost, kterou ustanovil Ježíš Kristus hlavně jako spasný prostředek v těžké nemoci.

Nejen duši, nýbrž i tělu dostává se sv. pomazáním hojné milosti a posily. Když je to vůle Boží a k spáse nemocného, působí sv. pomazání i úplné uzdravení. Avšak i kdyby nebylo úradkem Božím určeno, aby se nemocný úplně uzdravil, přece pocítí tělo značnou

360

úlevu. Důležitější jest, že duše obdrží zvláštní posilu, aby přemohla pokušení zlého ducha. Nejvzácnější a nejpotěšitelnější milostí této svátosti však jest, že očišťuje duši ode všech zbytků a skvrn minulých hříchů a tak ji činí schopnou, aby bez očistce vešla do věčné radosti. —

Nemocnému se obyčejně uděluje sv. pomazání, zároveň se sv. přijímáním. Uděluje-li se někdy zvlášť, modlí se při vchodu totéž (viz str. 3. a 4.), avšak místo modlitby tam udané modlí se toto:

Oremus. Introeat Domine Jesu Christe, domum hanc sub nostrae humilitatis ingressu, aeterna felicitas, divina prosperitas, serena laetitia, caritas fructuosa, sanitas sempiterna; effugiat ex hoc loco accessus daemonum, adsint Angeli pacis, domumque hanc deserat omnis maligna discordia. Magnifica Domine super nos nomen sanctum tuum, et benedic † nostrae conversationi; sanctifica

Modleme se. Pane Ježíši Kriste, nechť zároveň s tvým nehodným sluhou vkročí do tohoto domu věčné štěstí, Boží požehnání, nezkalená radost, účinná láska a stálé zdraví; zlí duchové ať prchnou s tohoto místa, andělé pokoje ať v něm přebývají; ať opustí tento dům všechen zlomyslný svár. Ať sv. jméno tvé, ó Páne, zazáří nad námi a požehnej našemu jednání; posvěť příchod

nostrae humilitatis ingressum, qui sanctus et pius es, et permanes cum Patre et Spiritu Sancto in saecula saeculorum. Amen.

Oremus et deprecemur Dominum nostrum Jesum Christum, ut benedicendo bene † dicat hoc tabernaculum, et omnes habitantes in eo, et det eis Angelum bonum custodem, et faciat eos sibi servire ad considerandum mirabilia de lege sua, avertat ab eis omnes contrarias potestates; eripiat eos ab omni formidine, et ab omni perturbatione, ac sanos in hoc tabernaculo custodire dignetur. Qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in saecula saeculorum.

Amen.

svého nehodného sluhy, ty, jenž svatý jsi a dobrotivý a zůstáváš s Otcem a Duchem svatým na věky věků. Amen.

Modleme se a prosme Pána našeho Ježíše Krista, aby požehnal tomuto domu a všem jeho obyvatelům a aby jim dal dobrého anděla strážce, aby mu sloužili a rozjímali o jeho zákonu; ať od nich odvrátí všechny protivné nemoci; ať je vysvobodí ze všeliké hrůzy a všeho nepokoje, aby ve zdraví všecky zachoval v tomto příbytku. Jenž s Otcem a Duchem svatým žije a kraluje Bůh na věky věků. Amen.

Oremus. Exaudi nos, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, et mittere digneris sanctum Angelum tuum de coelis, qui, custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc tabernaculo. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Modleme se. Vyslyš nás, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože a rač seslati svého sv. anděla s nebe, aby střežil, opatroval, chránil, navštěvoval a hájil všech, kdo přebývají v tomto domě. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Po všeobecném vyznání hříchů jako na str. 5. modlí se kněz:

In nomine Pa † tris et Fi † lii et Spiritus † Sancti extinguatur in te omnis virtus diaboli per impositionem manuum nostrarúm, et per invocationem gloriosae et sanctae Dei Genitricis Virginis Mariae, eiusque incliti Sponsi Joseph et omnium sanctorum Angelorum, Archangelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Aposto-

Ve jménu Otce † i Syna † i Ducha † svatého! Ať zhasne v tobě všeliká moc zlého ducha vkládáním kou mých a na přímluvu slavné a svaté Rodičky Boží Marie Panny, jejího slavného snoubence Josefa a všech svatých andělů, archandělů, patriarchů, proroků, apoštolů, mučedníků, vyznavačů,

lorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, atque omnium simul Sanctorum. Amen.

panen a všech svatých. Amen.

Kněz maže nemocného na jednotlivých smyslech modle se zároveň:

Maže oči:

Per istam sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus, quidquid per visum deliquisti. Amen

Skrze toto svaté pomazání a své předobrotivé milosrdenství odpusť ti Bůh, cokoli jsi zavinil zrakem. Amen.

Maže uši:

Per istam sanctam Unctionem et suam pissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per auditum deliquisti. Amen.

Skrze toto svaté pomazání a své předobrotivé milosrdenství odpusť ti Bůh, cokoli jsi zavinil sluchem. Amen.

Maže nos:

Per istam sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per odoratum deliquisti. Amen.

Skrze toto svaté pomazání a své předobrotivé milosrdenství odpusť ti Bůh, cokoli jsi zavinil čichem. Amen.

Maže ústa (na zavřené rty):

Per istam sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per gustum et locutionem deliquisti. Amen.

Skrze toto svaté pomazání a své předobrotivé milosrdenství odpusť ti Bůh, cokoli jsi zavinil chutí a mluvením. Amen.

Maže ruce (na dlaně):

Per istam sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per tactum deliquisti. Amen.

Skrze toto svaté pomazání a své předobrotivé milosrdenství odpusť ti Bůh, cokoli jsi zavinil hmatem. Amen.

Maže nohy:

Per istam sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus, quidquid per gressum deliquisti. Amen.

Skrze toto svaté pomazání a své předobrotivé milosrdenství odpusť ti Bůh, cokoli jsi zavinil chůzí. Amen.

Kyrie eleison.

Pane, smiluj se nad námi!

Christe eleison.

Kriste, smiluj se nad námi!

Kyrie eleison.	**Pane, smiluj se nad námi!**
Pater noster...	**Otče náš (modlí se potichu).**
V. Et ne nos inducas in tentationem.	**Kněz:** A neuvoď nás v pokušení.
R. Sed libera nos a malo.	**Lid: Ale zbav nás ode zlého.**
V. Salvum (am) fac servum tuum (ancillam tuam).	**K.** Uzdrav služebníka svého (služebnici svou).
R. Deus meus, sperantem in te.	**L. Bože můj, doufajíci (ho) v tebe.**
V. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.	**K.** Sešli mu (jí), Pane, pomoc se svatyně.
R. Et de Sion tuere eum (eam).	**L. A se Sionu ochraňuj ho (ji).**
V. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.	**K.** Budiž mu (jí), Pane, věží pevnou.
R. A facie inimici.	**L. Před nepřítelem.**
V. Nihil proficiat inimicus in eo (ea).	**K.** Nic neprovediž nepřítel proti němu (ní).
R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.	**L. A syn nepravosti ať mu (jí) již neškodí.**
V. Domine, exaudi orationem meam.	**K.** Pane, vyslyš modlitbu mou.

366

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Domine Deus, qui per apostolum tuum Jacobum locutus es: Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesiae, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, et oratio fidei salvabit infirmum et alleviabit eum Dominus, et si in peccatis sit, remittentur ei; cura, quaesumus, Redemptor noster, gratia Sancti Spiritus languores istius infirmi (infirmae), eiusque sana vulnera, et dimitte peccata, atque dolores cunctos mentis et corporis ab eo (ea) expelle, plenamque interius et exterius sanitatem misericorditer redde, ut ope misericordiae

L. A volání mé k tobě přijď.

K. Pán s vámi.

L. I s duchem tvým.

Modleme se. Pane Bože! Ty jsi skrze apoštola svého Jakuba pravil: Stůně-li kdo z vás, povolej k sobě kněží církve, ať se modlí nad ním, mažíce ho olejem ve jménu Páně; a modlitba víry uzdraví nemocného a ulehčí mu Pán, a jestliže je v hříších, budou jemu odpuštěny; posilni, prosíme, Spasiteli náš, milostí Ducha svatého tohoto nemocného (této nemocné), zhoj jeho (její) rány, odpusť mu (jí) hříchy, zbav ho (ji) všech bolestí na těle i na duši a propůjč mu (jí) milostivě vnitřního i zevnějšího zdraví, aby přispěním milosrden-

tuae restitutus (restituta), ad pristina reparetur officia. Qui cum Patre et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas Deus, in saecula saeculorum. Amen.

Oremus. Respice, quaesumus, Domine, famulum (am) tuum (am) N. in infirmitate sui corporis fatiscentem, et animam refove, quam creasti; ut castigationibus emendatus (a), se tua sentiat medicina salvatum (am). Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oremus. Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, qui benedictionis tuae gratiam aegris infundendo corporibus facturam tuam multiplici pietate custodis: ad invocationem tui

ství tvého uzdraven(a) a navrácen(a) byl(a) k dřívějším povinnostem. Jenž s Otcem a Duchem svatým živ jsi a kraluješ Bůh na věky věků. Amen.

Modleme se. Shlédni, prosíme, Hospodine, na služebníka svého (služebnici svou), neduživostí hynoucího (hynoucí), a občerstvi duši, kterou jsi stvořil, aby se tímto utrpením polepšil(a) a vděčně poznal(a), že můžeš nejen raniti, nýbrž i zhojiti. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Modleme se. Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože! Mnohonásobnou dobrotou ochraňuješ své tvory, vlévaje na nemocné milost svého požehnání. Vyslyš milostivě vzývání jména svého, zba-

benignus assiste; ut famulum (am) tuum (am) et sanitate donatum (am), dextera tua erigas, virtute confirmes, potestate tuearis, atque Ecclesiae tuae sanctae cum omni desiderata prosperitate restituas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

služebníka (služebnici) svého (svou) nemoci, zdravím obdař, pozdvihni jej (ji) svou pravicí, posilni svou silou, ochraň svou mocí a navrať své církvi v žádoucím zdraví. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

4. Apoštolské požehnání pro hodinu smrti.

Jelikož Církvi sv. záleží na tom, aby v hodině vše rozhodující pomohla křesťanu, může těžce nemocnému každý kněz jménem papežovým uděliti apoštolské požehnání. Tím získá nemocný plnomocné odpustky pro hodinu smrti. Kněz mu vysvětlí vhodnými slovy význam odpustků a připraví ho na jejich získání asi takto:

„Nyní dostanete plnomocné odpustky. Plnomocné odpustky přinášejí kajícníku odpuštění všech časných trestů, které po vykonané zpovědi musí ještě za své hříchy vytrpěti buď v tomto životě nebo v očistci.

Jakou to milost chce vám prokázati Kristus Pán! Ó děkujte mu vděčně a volejte: Můj nejsladší Ježíši, děkuji ti za tvou lásku, děkuji tobě tisíckrát! Ó Pane na pomoc mou pomniž a

k pomoci mi pospěš! Ó Ježíši, ó Maria, ó sv. Josefe, neopouštějte mne! Můj Ježíši milosrdenství!

Pak kněz uděluje apoštolské požehnání takto:

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.	**Kněz:** Pomoc naše ve ve jménu Páně.
R. Qui fecit coelum et terram.	**Lid: Který učinil nebe i zemi.**
Ant.: Ne reminiscaris, Domine, delicta famuli tui (famulae tuae): neque vindictan sumas de peccatis eius.	Nevzpomínej, Pane, provinění služebníka svého (služebnice své), ani netrestej hříchů jeho (jejich).
Kyrie eleison.	Pane, smiluj se nad námi!
Christe eleison.	**Kriste, smiluj se nad námi!**
Kyrie eleison.	Pane, smiluj se nad námi!
Pater noster (secreto.)	Otče náš (potichu).
V. Et ne nos onducas intentationem.	K. A neuvod' nás v pokušení.
R. Sed libera nos a malo.	L. Ale zbav nás ode zlého.

V. Salvum (am) fac servum tuum (ancillam tuam.)

R. Deus meus, sperantem in te.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Clementissime Deus, Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui neminem vis perire in te credentem atque sperantem: secundum multitudinem miserationum tuarum respice propitius famulum (am) tuum (am) N., quem (am) tibi vera fides et spes christiana commendat. Visita eum (eam) in salutari tuo, et per Unigeniti tui passionem et mortem, omnium ei delic-

K. Uzdrav služebníka svého — (služebnici vou).

L. Bože můj, doufající (ho) v tebe.

K. Pane, vyslyš modlitbu mou.

L. A volání mé k Tobě přijď.

K. Pán s vámi.

L. I s duchem tvým.

Modleme se. Nejmilostivější Bože, Otče milosrdenství, Bože veškerého potěšení, který nechceš, aby zahynul, kdo v tebe věří a doufá: podle množství milosrdenství svého shlédni milostivě na služebníka svého (služebnici svou) N., kterého (kterou) ti doporučuje pravá víra a křesťanská naděje. Navštiv ho (ji) svou spásou a pro umučení a smrt svého Jednorozeného uděl mu (jí) mi-

torum suorum remissionem at veniam clementer indulge: ut eius anima in hora exitus sui te Judicem propitiatum inveniat, et in sanguine eiusdem Filii tui ab omni macula abluta, transire ad vitam mereatur perpetuam. Per eundem Christum Dominum nostrum.

Amen.

lostivě odpuštění všech jeho (jejích) hříchů a smíření: aby duše jeho (její) v hodině skonání našla soudce milosrdného a očištěna v krvi tohoto Syna tvého od všeliké viny, mohla vejíti do života věčného. Skrze Krista Pána našeho.

Amen.

Následuje všeobecné vyznání hříchů a rozhřešení (jako na str. 7.) a potom:

Dominus noster Jesus Christus, Filius Dei vivi, qui beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi atque solvendi, per suam piisimam misericordiam recipiat confessionem tuam, et restituat tibi stolam primam, quam in Baptismate recepisti et ego facultate mihi ab Apostolica Sede tributa,

Pán náš, Ježíš Kristus, Syn Boha živého, který sv. Petru, apoštolu svému, dal moc svazovati a rozvazovati, přijmiž pro své nejdobrotivější milosrdenství tvou zpověď a vrať tobě roucho první nevinnosti, které jsi obdržel(a) na křtu sv. A já mocí danou mi od apoštolské Stolice uděluji

indulgentiam plenariam et remissionem omnium peccatorum tibi concedo. In nomine Patris †, et Filii, et Spiritus Sancti.

Amen.

Per sacrosancta humanae reparationis mysteria remittat tibi omnipotens Deus omnes praesentis et futurae vitae poenas, paradisi portas aperiat, et ad gaudia sempitena perducat.

Amen.

Benedicat te omnipotens Deus, Pater et Filius † et Spiritus Sanctus.

Amen.

tobě plnomocné odpustky a odpuštění všech trestů za hříchy. Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Amen.

Skrze přesvatá tajemství vykoupení lidstva odpusť tobě všemohoucí Bůh všechny tresty života přítomného i budoucího, otevři brány ráje a přiveď tě k radostem věčným.

Amen.

Požehnej tě všemohoucí Bůh Otec, Syn † a Duch svatý.

Amen.

5. Po zaopatřování.

Nechejte nemocného chvíli o samotě, aby se mohl pomodliti. Potom spalte všechno, co jest na talíři.

Abyste v případě náhlého zaopatřování nebyli na rozpacích, mějte vždy po ruce:

1. kříž k postavení,
2. svěcenou vodu,
3. dva svíčny a dvě svíce,
4. kousek vaty.

Jde-li jen o podání sv. přijímání nemocnému, není třeba talíře a ručníku.

6. Modlitby za umírající.

Litanie za umírající.

Pane smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!
Svatá Maria,
Všichni svatí andělé a archandělé,
Svatý Abele,
Všechen sbor spravedlivých,
Svatý Abrahame,
Svatý Jene Křtiteli,
Svatý Josefe,
Všichni svatí patriarchové a proroci,
Svatý Petře,
Svatý Pavle,
Svatý Ondřeji,
Svatý Jene,
Všichni svatí apoštolové a evangelisté,
Všichni svatí učedníci Páně,
Všecka svatá neviňátka,
Svatý Štěpáne,
Svatý Vavřinče,
Všichni svatí mučedníci,
Svatý Silvestře,

orodуj (orodujte) za něho (za ni)!

374

Svatý Řehoři,
Svatý Augustine,
Všichni svatí biskupové a vyznavači,
Svatý Benedikte,
Svatý Františku,
Svatý Kamile,
Svatý Jene z Boha,
Všichni svatí mnichové a poustevníci,
Svatá Maří Magdaleno,
Všechny svaté panny a vdovy,
Svatá Lucie,
Všichni svatí a světice Boží,

} oroduj (orodujte) za něho (za ni)!

Od hněvu svého
Od nebezpečné smrti
Od nešťastné smrti
Od trestu pekelného
Ode všeho zlého
Z moci ďáblovy
Skrze narození své
Skrze svůj kříž a umučení své
Skrze podivuhodné nanebevstoupení své
Skrze příští Utěšitele, Ducha svatého
V den soudný

} vysvoboď jej (ji), Pane!

My hříšníci, tě prosíme, vyslyš nás! Abys mu (jí) odpustiti ráčil, tě prosíme, vyslyš nás!

Pane smiluj se nad námi! Kriste smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Modleme se: Putuj z tohoto světa duše křesťanská, ve jménu Boha, Otce všemohoucího, jenž tě stvořil; ve jménu Ježíše Krista, Sy-

na Boha živého, jenž za tebe trpěl; ve jménu andělů a archandělů; ve jménu trůnů a mocností, ve jménu knížat a panstev nebeských; ve jménu cherubů a serafů; ve jménu patriarchů a proroků; ve jménu svatých mučedníků a vyznavačů; ve jménu svatých mnichů a poustevníků; ve jménu svatých panen a všech svatých i světic Božích. Dojdi dnes pokojného místa a přebývání tvé buď na Sionu svatém. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Modleme se: Bože milosrdný, Bože, jenž podle množství slitování svých hříchy kajícníků shlazuješ a viny předešlých nepravostí odpuštěním promíjíš, shlédni milostivě na tohoto služebníka svého (služebnici svou) N. a dobrotivě jej (ji) vyslyš, an (ana) odpuštění všech hříchů svých s upřímným vyznáním celého srdce svého od tebe pokorně žádá. Obnov v něm, nejmilostivější Otče, cokoli křehkostí lidskou v něm pokaženo, nebo cokoli lstí ďábla v něm porušeno, a k jednotě těla Církve přivtěl tento úd vykoupený; smiluj se Pane, nad jeho povzdechy, smiluj se nad jeho slzami, a protože jediné na tvé milosrdenství spoléhati může, dej mu dojíti milosti tvého odpuštění. Skrze Krista Pána našeho. R. Amen.

Poroučím tě, přemilý(á) bratře (sestro), Bohu všemohoucímu a svěřuji tě tomu, jehož jsi tvorem: abys, až splatíš smrtí dluh přirozenosti, navrátil se k Původci svému, který tě učinil z prachu země. Proto duši tvé až opustí

tělo, ať v ústrety spěchá jasný sbor andělů; sbor apoštolů, soudců, přijď tobě naproti: uvítej tebe mučedníků vítězný voj; obklič tě zástup vyznavačů zářících liliových leskem; sbor plesajících panen tě přijmi; a patriarchové ať připustí tě do svého lůna blaživého pokoje; ukaž se ti Ježíš Kristus s milostivou tváří a vykaž ti místo mezi průvodci svými svrchovaně blaženými. Ať nepoznáš, co děsí v temnotách, co skřípá zuby v plamenech pekelných, co trápí v mukách pekelných. Utíkej od tebe ohyzdný satan a celá jeho družina, i nechať se zachvěje a skryje v propasti věčné noci, když doprovázen svatými anděli budeš vcházeti do věčnosti.

Vyvstaň Bůh a rozptýleni buďte nepřátelé jeho, na útěk dejte se před obličejem jeho, kdo jej nenáviděli. Nechať se vytratí, jako se tratívá kouř; jako se rozpouští vosk v ohni, tak ať hynou hříšníci před tváří Boží a spravedliví ať hody slaví a plesají před obličejem Boha. Zahanbena a zničena buďte všechna vojska pekelná a otroci ať se neodváží na cestě tvé tě zdržovati! Kristus jenž byl za tebe ukřižován, vysvobodí tě od muk, Kristus, jenž za tebe ráčil umříti, vysvoboď tě od smrti věčné. Kristus, Syn Boží, doprovoď tě do věčně rozkošných zahrad a On, pravý pastýř, přijmi tě mezi ovečky své. Rač ti odpustiti všechny hříchy a postav tě po pravici své do řady vyvolených svých. Kéž uzříš Vykupitele

svého tváří v tvář a u něho kéž vždy prodléváš a nejzjevnější pravdu vždy vidíš očima blaženýma. Do sboru blažených tedy přijat, požívej sladkosti patření na Boha na věky věků. Amen.

Modleme se: Přijmi, Pane služebníka svého na místo spásy, kterou s důvěrou v milosrdenství tvé má očekávati. R. Amen.

Vysvoboď, Pane duši služebníka svého (služebnice své) od všelikého nebezpečenství pekelného a ode všeho soužení.

R. Amen.

Modleme se: Hospodine, poručenu tobě činíme duši služebníka svého (služebnice tvé) N. a vzýváme tebe, Pane Ježíši Kriste, Vykupiteli světa, abys ji, pro níž jsi v milosrdenství svém s nebe sestoupil, neodepřel přijmouti do lůna patriarchů. Poznej v něm (v ní) stvoření své, které ne od bohů cizích, ale od tebe, jediného Boha pravého stvořeno bylo; neboť mimo tebe není Boha jiného a nic nerovná se dílům tvým. Potěš, ó Pane, jeho (její) duši tváří svou a nevzpomínej hříchů jeho (jejich) minulých, aniž poblouznění, která roznítil v srdci jeho (jejím) zlý blud a žár žádosti. Ač hřešil(a)), přece nezapřel(a) Otce a Syna a Ducha sv., nýbrž víru zachoval(a), pro čest Boží byl(a) horliv(a) a Bohu svému, který stvořil všechno, věrně se kláněl(a).

Modleme se: Prosíme tebe, Pane, nevzpomínej na hříchy a nevědomosti mladosti jeho

378

(její), nýbrž podle velikosti milosrdenství svého pamatuj na něho v království slávy své. Nebesa nechať se mu (jí) otevrou, andělé nechať se s ním (ní) radují. Přijmi, ó Pane, duši služebníka svého (služebnice své) do svého království. Ať ji přijme sv. Michal, archanděl Boží, kníže vojska nebeského! Andělé Boží ať mu přijdou v ústrety a uvedou jej do svatého města Jerusalema! Přijmiž jej sv. Petr, apoštol, jemuž svěřeny jsou od Boha klíče království nebeského Přispěj mu sv. apoštol Pavel, jenž byl uznán hodným býti nádobou vyvolenou.

Oroduj za něho sv. Jan, vyvolený apoštol Páně, jemuž zjevena byla tajemství nebeská. Orodujte za něho všichni svatí apoštolové, jimž dal Pán moc svazovati a rozvazovati. Orodujte za něho všichni svatí a vyvolení Boží, kteří pro Krista přetrpěli na tomto světě muky, aby z vazeb těla vyproštěn(a) slávy nebeského království dojíti (zasloužil(a). Toto rač mu (jí) uděliti Pán náš, Ježíš Kristus, jenž s Otcem i Duchem svatým živ jest a králuje na věky věkův.

R. Amen.

7. Modlitby po skonání.

Přijďte, svatí Boží, přispějte, andělé Páně, přijměte duši jeho (její), uveďte ji před obličej Nejvyššího.

Pane, smiluj se nad námi!
Kriste, smiluj se nad námi!
Pane, smiluj se nad námi!
Otče náš atd.

K. A neuveď nás v pokušení.
L. Ale zbav nás ode zlého.
K. Odpočinutí věčné dej mu (jí), Pane.
L. A světlo věčné ať mu (jí) svítí.
K. Od brány pekelné.
L. Vysvoboď Pane duši jeho (její).
K. Odpočívej v pokoji.
L. Amen.
K. Pane vyslyš modlitbu mou.
L. A volání mé k tobě přijď.

Modleme se. Tobě, Pane, poroučíme duši služebníka tvého (služebnice tvé), aby odumřev (odumřevši) světu, Tobě žil(a), a hříchy, jichž ze slabosti lidské přirozenosti se dopustil(a), odpusť a nejlaskavějším slitováním shlaď. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Imprimatur. Nr. 4303. Olomucii, die 6. Martii 1928.
Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem". Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

Z dopisu misionáře.

Byli jsme v N. na obnově sv. misie. Chtěl jsem, aby se při kázání učinila zmínka o tisku a o vašich brožurkách, ale pak jsme od toho upustili. Rozložil jsem brožurky u vchodu kostela (měl jsem jich jen asi 200), nic jsme nedoporučovali a za jediný den (na Květnou neděli) byly všecky rozebrány a lidé se ještě na faře poptávali, zda ještě nemáme. A působily dobře.

Přišel tam jeden jinoch ke zpovědi a prosil: „Já jsem nevěřil ničemu a nechtěl jsem jít ke zpovědi. Ale četl jsem jednu knížečku vaši a ta mne tak rozrušila, že jsem si ustanovil, že půjdu se vyzpovídat a stanu se dobrým křesťanem.“ Také nám brožurky pomohly získat lid, neboť lidé byli velmi zaujati proti sv. misii, ale skončila velmi dobře. A také mne ujišťovali lidé, že brožurky působí mnoho dobrého. A zde je toho tolik třeba. Po prvé jsem brožurky nabídl na jedné faře vzdálené odtud asi 3 hodiny. Vzal jsem sebou asi 150 brožurek a myslel si, když se jich rozejde 5, bude dost, a budu spokojen. Rozložili jsme brožurky večer v kostele a zpovídali ženy. Nikdo si toho nevšímal. Již jsme odcházeli z kostela a tu se zastavilo u brožurek několik žen (asi 3) a dívaly se co to je. Řekl jsem jim, že si mohou vybrat. Ale vymlouvaly se, že nemají sebou peněz. Pravil jsem, že to mohou zaplatit zítra. Jedna si vzala a našla peníze 1.50 Kč. První úspěch. Druhý den jedinkou jsem nepřinesl domů.

A zde je mezi lidem dosti těžko něco šířit. Nejsou zvyklí dát něco na věci náboženské. Také o náboženské čtení nestojí. Vypravovala mi jedna paní zdejší, velmi horlivá katolička, že půjčila dost hodným rodinám vysoce zajímavý životopis. Půjčila jej do tří rodin. Pokaždé jí jej vrátili nerozřezaný . . . Vaše brožurky čtou, nejsou dlouhé.

Nejkrásnější knihou pro křesťana nejjistějším vůdcem cestou životní - spolehlivým rádcem

je misionární kniha

„Bůh a duše".

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnosti.
Celý katechismus stručně sestavený.
Úvahy o základních otázkách životních.
Odpovědi na námitky proti víře a náboženství.
Návod k dobrému přijetí sv. svátostí (o generální sv. zpovědi.)
Poučení o povinnostech stavovských (povinnosti manželů a dětí — služebných — jinochů — dívek atd.)

Lze obdržeti v „Exerciční domě" v Hlučíně a v sakristiích při kostelích Redemptoristů.

CENA:

V plátěné vazbě s červenou ořízkou **Kč 15·—**, vázané v kůži se zlatou ořízkou **Kč 30·—**.

Nejvhodnější dárek

pro duše trpící je kniha

„Svatý Alfons“

Přes 500 stran poutavé četby, v celoplátěnné vazbě pouze 30·— Kč.

Objednejte

v Exerc. domě

v Hlučíně — Slezsko.

Sbírka »Životem«,

je všeobecně uznána jako nejlepší sbírka levných poučných brožurek. Naleznete tam

pro každého něco,

pro děti, pro vojáky, pro snoubence, pro biřmovance, pro odpadlíky, pro zbožné duše, pro rodiče atd.

Dosud vyšlo přes 170 čísel.

Skoro všechny jsou k dostání. Některá mají již čtvrtá vydání. Mešních knížeček pro děti bylo rozprodáno za

5 měsíců 80.000 exemplářů.

V VI. ročníku vyšlo:

121. Mešní knížečka pro děti.
122. Lékař apoštol.
123. Co chtějí „Badatelé bible".
124. Umučení Páně.
125. Děti, pro Vás! (Dílo sv. Dětství).
126. Čeští dominikáni.
127. P. Michal. Aug. Pro S. J.
128. Matka Ustavičné Pomoci.
129. Matka opuštěných dětí (M. Mazzarellová).
130. Adventisté.
131. Triumf mexických mučedníků.
132. Znáš toto srdce? (O Srdci Páně.)
133. Novena k Srdci Páně.
134. Prázdniny.
135. Paragraf 144.
136. Kdy bude konec světa.
137. Blažená samota.
138. Na prahu nového života
139. Dívky pozor!
140. Naši přátelé v nebi.
141. Kde jsou mrtví?
142. Vít de Fontgalland.
143. Pokušení.
144. Chyby svatých.

„Životem“ čís. 37. III. vydání. Cena 50 hal. Ročník II.

Svátost oltářní.

Legenda.

Když Pán Bůh stvořil svět, ukázal jej svým svatým andělům; všichni byli naplněni obdivem a radostí. Jenom jeden seraf mlčel, jako by nebyl býval s něčím spokojen. „Proč mlčíš?“ tázal se Bůh. A anděl zářící láskou a úctou odpověděl: „Veliký jsi, Bože, a podivuhodná jsou díla tvá. Jedno však, ó Stvořiteli, ještě schází: hlas mohutný a zároveň jemný, který by bez přestání vesmírem zněl: Díky, Bože, díky!“

Stvořitel mlčel a usmál se. Seraf nevěděl, že onen tajuplný božský hlas díkůčinění již byl připraven a měl začíti v nejsvětější Eucharistii = díkůčinění.

Největší láska.

„Větší lásky nemá nikdo, než kdo život svůj dá za přátele své,“ praví Pán Ježíš. On však nejenom tak mluvil, nýbrž podle toho i jednal. Život svůj dal za nás. To mu bylo málo. Po smrti si dal kopím srdce probodnouti, aby i poslední krůpěj krve vylil za nás. I to mu bylo ještě málo. Jako člověk nemohl již více učiniti pro nás. Jeho srdce však hořelo ještě větší láskou k nám. Proto vzal takřka svou božskou všemohoucnost na pomoc a — ustanovil nejsvětější Svátost oltářní.

Tři odpovědi z katechismu.

K čemu ustanovil Ježíš Kristus Svátost oltářní?

Ježíš Kristus ustanovil Svátost oltářní:

1. aby i jako člověk ustavičně s námi dlel;
2. aby se ve mši svaté svému nebeskému Otci ustavičně za nás obětoval;
3. aby ve svatém přijímání byl pokrmem našich duší.

Přislíbení.

Vždy s novým zájmem čteme šestou kapitolu u sv. Jana, kapitolu o boji mezi nekonečnou dobrotivostí Spasitelovou a omezeným rozumářstvím lidským. Kristus jako dobrý učitel připravuje srdce židů, zvlášť srdce apoštolů na velikou zkoušku víry. Pěti chleby nasytil pět tisíc mužů. Zázrakem tím mohli židé býti poučeni: On je pánem nad chlebem, On má moc nad ním. — Apoštolům dává k tomu druhé poučení: V noci kráčel po moři. Z toho mohli poznati: On má moc i nad svým tělem, jeho vůle je silnější než zákony přírody. Po této předehře začíná vlastní duchovní boj.

Druhého dne hledali Ježíše v Kafarnaum. Nalezše ho, řekli jemu: „Mistře, kdy jsi sem přišel?" Ježíš odpověděl jim a řekl: „Hledáte mě, že jste jedli z chlebů a nasytili se. Pracujte nikoliv o pokrm pomíjející, nýbrž o pokrm, který zůstává k životu věčnému, kterýž vám dá Syn člověka." (v. 27.) Židé nechápou, myslí asi na jeho učení a táží se: „Co máme činiti, abychom konali díla Boží?" (v. 28.) Ježíš zdůrazňuje po-

vinnost víry, poukazuje na sebe: „To jest dílo Boží, abyste v ě ř i l i v toho, jehož on poslal.“ Oni však nejsou ochotni věřiti a žádají znamení, podobné onomu na poušti, kdy Bůh dal Otcům jejich mannu, chléb s nebe.

Tu jako blesk zasvitne do noci jejich zaslepenosti slovo Kristovo: „J á j s e m c h l é b ž i v o t a.“ — Nastává hrobové ticho. To přec nebylo slýcháno, aby člověk takto mluvil. — Tichým, avšak bolestí třesoucím se hlasem pokračuje Pán: „Řekl jsem vám, že jste mě i viděli, ale nevěříte.“ (v. 36.)

A nový blesk omračuje jejich rozum: „S e s t o u p i l j s e m s n e b e. — Já vzkřísím v den poslední.“ (v. 39.) Toho již nemohou židé snésti a proto reptají: „Není-liž to Ježíš, syn Josefův, jehož otce i matku známe? Kterak tedy praví: S nebe jsem sestoupil?“ (v. 42.) Ježíš však neodvolává ani slova, nýbrž opakuje tím důrazněji: „Já jsem chléb života. Otcové vaši jedli na poušti mannu, a zemřeli. Já jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Bude-li kdo jísti z chleba toho, živ bude na věky. A chléb, který já dám, t ě l o m é j e s t, které dám za život světa.“ (v. 52.)

Teď vypukl hněv židů v hlasitý řev. Hádali se vespolek řkouce: „Kterak může tento dáti nám tělo své k jídlu?“ Proto řekl jim Ježíš: „Amen, amen, pravím vám: Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete míti v sobě života. Kdo jí mé tělo a pije mou

krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední. Neboť tělo mé právě jest pokrm a krev má právě jest nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm." (v. 57.)

Tu se vyprázdnila synagoga v Kafarnaum a též mnozí z učedníků řekli: „Tvrdá jest ta řeč; kdo ji může poslouchat?" (v. 61.) A odešli od něho. (v. 67.)

Kristus jich nezadržoval. Obrátil se k apoštolům a řekl jim: „Chcete-liž i vy odejíti?" Šimon Petr odpověděl: „Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova života věčného, a my jsme uvěřili a poznali, že ty jsi Kristus, Syn Boží." (v. 70.)

Pohled do srdce Ježíšova.

Bylo to ve čtvrtek, v den před jeho smrtí. Vševědoucí Spasitel věděl všecko, co ho očekává. Věděl, že zrádce Jidáš sedí s ním za stolem. „Jeden z vás mě zradí!" Věděl, že ho Petr zapře: „Petře, dříve než kohout dvakrát zazpívá, ty mě třikrát zapřeš." Věděl, že ho apoštolé z bázně lidské opustí: „Dnes v noci všichni budete pohoršení bráti ze mne." Viděl tisíce vyloupených svatostánků, viděl tisíce svatokrádežných přijímání — mořem bolesti a hořkosti naplnilo toto vědomí jeho duši. — Avšak větší než toto moře bolestí byl oheň jeho lásky: vzal chléb do svých svatých rukou a řekl: Vezměte a jezte: toto jest tělo mé. A vzav kalich s ví-

něm řekl: Pijte z toho všichni, neboť toto jest krev má.

Bludaři.

Zwingli učil, že nejsvětější Svátost oltářní je pouhé znamení těla a krve Páně. Kalvín učil, že ve Svátosti oltářní jest přítomna jen moc a milost Kristova. Luther učil, že chléb zůstane chlebem, ale že v chlebě, s chlebem a pod chlebem je Kristus skutečně přítomen, avšak teprve v okamžiku požívání.

Katolické učení

jest: V okamžiku, kdy kněz ve mši sv. nad chlebem vysloví slova „totoť jest tělo mé" a nad vínem „totoť jest krev má", promění se podstata chleba v oslavené Tělo Páně a podstata vína v Krev Páně, jenom způsoby chleba a vína (t. j. vše, co vidíme, hmatáme, vůbec co smysly pojímáme) zůstanou nezměněny. Kristus jest přítomen pravdivě, ne jen obrazně, skutečně, ne jen ve víře, se svou milostí, a podstatně, ne vedle podstaty chleba a vína.

Jak je to možné?

Lidský rozum, který nechápe ani miliontý díl toho, co kolem sebe vidí, je při své omezenosti přec tak pyšný, že nerad věří, co přesahuje jeho schopnosti.

Avšak čím více pokračuje lidstvo ve vědách, tím snadněji jest nám věřiti.

Jak je možno, aby chléb se proměnil v Tělo Páně? — V organické chemii se učí, že chléb, který požíváme, trávením se proměňuje v naše tělo. Chceme-li však se dověděti, jak se to děje, odpovědí nám i nejučenější odborníci, že to dosud není prozkoumáno, že je to tajemství. Když tedy milionkrát denně se proměňuje chléb v tělo lidské, proč by Bůh všemohoucí nemohl proměniti chléb v oslavené Tělo Ježíšovo? Jak je možno, aby Kristus byl svým tělem přítomen na oltáři a zároveň na nesčetných jiných místech celého světa? — Učiňme malé přirovnání. Dnes skoro každé školní dítko mluví o radiu. Jest podivuhodno, co člověk tímto novodobým vynálezem dokázal: Když někdo mluví ve vysílací stanici pražské, jest jeho hlas přítomen nejen v Praze, nýbrž i v Hlučíně a v Plzni a v Římě a na všech místech zároveň, kdekoli mají přijímací přístroj. Hle, co dovede slabý člověk! A Kristus všemohoucí by nedovedl býti zároveň na tisíci místech ne svým hlasem, ale svým oslaveným tělem? — Na první Velký pátek stála na Kalvarii veliká vysílací stanice pro celý svět a odtud vysílá Kristus Pán až do konce světa neviditelné paprsky milosti všemi směry. Kdekoliv je přijímací stanice — oltář, na kterém se slouží mše sv., — tam je Kristus skutečně přítomen se svou milostí k životu světa. — Věřme!

Zdvořilost.

Je-li tedy skutečně Ježíš Kristus přítomen v nejsvětější Svátosti, jsme povinni býti k němu zdvořilými. Kdyby pan president byl přítomen, ó jak by každý hleděl, aby se choval slušně a zdvořile! Jinak by ho lidé právem považovali za nevzdělance. A hle, „více než Šalomoun je tady". A před Bohem člověkem se mnozí katolíci chovají tak, že by se za takové chování styděli v lepší společnosti, v divadle. — Kde je naše víra? Jak to působí na bližní!

Pravidla slušnosti před nejsv. Svátostí.

Kdykoliv jdeme kolem svatostánku, kde je nejsv. Svátost uschována, klekněme tak, že jedním kolenem dotkneme země (latinsky se to jmenuje: genuflexus); jdeme-li kolem vystavené Svátosti oltářní, klekněme na obě kolena (latinsky: prostratio). Podobně klečíme při mši sv. od pozdvihování až k přijímání. Nese-li kněz Svátost oltářní k nemocnému, poklekněme, a máme-li kdy, doprovoďme Svátost oltářní. (Tím můžeme získati odpustky.)

Voják — invalida.

Ještě ho mám v živé paměti. Ve světové válce ztratil jednu nohu. Poslali ho domů. O dvou berlách přibelhal se do kostela k svému Příteli ve svatostánku. Domníval se, že v ko-

stele je sám. Netušil, že sedím vzadu ve zpovědnici. Přišel až doprostřed kostela. Byl zvyklý pokleknouti před svatostánkem. Jak to však teď udělat? Vzal obě berly do ruky a jedinou zdravou nohou klekl až k zemi. — Nezahanbuje tento mrzák tak mnohého zdravého katolíka, rodu mužského i ženského, který před svatostánkem neb při pozdvihování nekleká, nýbrž jen jakousi poklonu naznačí, jakoby měl obě nohy ze dřeva?

Svatý s metlou.

Když sv. František přebýval u P. Marie andělské a bratří ještě bylo málo, vyhledával vesnice a kostely v okolí města Assisi a kázáním napomínal lidi, aby činili pokání. Při tom nosíval s sebou koště, aby jím vymetal a čistil kostely, neboť ho velice bolelo, když vstoupil do kostela a viděl v něm prach a špínu. Po kázání svolal všecky přítomné kněze — na místě odlehlém, aby ho světští lidé neslyšeli — a kázal jim o spáse duší, především však jim kladl na srdce, aby s úzkostlivou pečlivostí se starali o čistotu kostelů, oltářů a všeho, co souvisí se slavením božských tajemství. (Ze „Zrcadla dokonalosti".)

Návštěva.

Jak slabá je naše víra! Kdyby bylo v novinách, že Pán Ježíš zase přišel na svět a v uli-

cích jerusalemských učí lid, jistě by nestačily ani všechny zvláštní vlaky a lodi, aby pojaly poutníky, kteří by tam cestovali, aby aspoň jedno slovo slyšeli z jeho úst, aby aspoň jednou pohlédli do jeho laskavých očí.

Jak slabá je naše víra! Tady na oltáři je přítomen se svým srdcem, plným soustrasti a lásky. Tady čeká na nás, jak řekl sv. Marketě, maje „obě ruce plné milostí, a tak málo lidí jest, kteří by přišli pro tyto milosti!"

Nejvěrnější přítel.

Pravda, těšilo by tě, kdybys měl přítele, který by vždycky měl čas pro tebe, který by ti byl ve všech pochybnostech dobrou radou, který by ti vždy mohl a chtěl pomoci! — Jak rád a často bys u něho dlel návštěvou! — Hle, takového přítele máš, není daleko od tebe, v kostele, ve svatostánku. — On má vždycky kdy pro tebe, ve dne, v noci; On může nejlépe poraditi, neboť je vševědoucí; On ti může pomoci, neboť je všemohoucí; On ti chce pomoci, jelikož tě miluje více než ty sám sebe. — A kolikrát ho navštěvuješ?

Srdce, které ti rozumí.

Často si stěžuješ: Nikdo mi nerozumí, nikdo nemá soucitu se mnou.

Jest srdce, které rozumí každému srdci lidskému, které vševědoucím okem proniká do nejhlubších úkrytů srdce lidského: Srdce Ježíšovo.

Srdce Ježíšovo ti rozumí, rozumí tvému bolu, protože vytrpělo vše, čím trpíš ty.

Tíží tě kříž? — Kristus nesl nejtěžší kříž a s ním i tvůj kříž z lásky k tobě.

Tíží tě práce? — Kristus stál v dílně v Nazaretě a v potu tváře své pracoval až do únavy, aby posvětil tvou práci.

Tíží tě starosti a zármutek? — Kristus se modlil na hoře Olivetské: „Smutná je duše má až k smrti... Otče, odejmi tento kalich ode mne; ale ne má vůle ať se stane, nýbrž vůle tvá."

Tíží tě hříchy? — Všechny naše hříchy vzal Ježíš na sebe a za ně dostiučinil. Jsi od lidí tupen a štván? — Vzpomeň, jak Krista Pána tupili, jak z města ho vyhnali. Jeho vlastní lid ho soudil a odsoudil na smrt nejhanebnější.

Kdo nejvíce trpěl, má největší soustrast. — Nikdo netrpěl tolik jako Kristus.

Ubohá duše, těš se a raduj: Nalezl jsem srdce, které mi rozumí; veliké, dobrotivé, láskou planoucí Srdce Spasitelovo.

Protestanté nás zahanbují.

Mám přítele ve velkém protestantském městě. Jednou mi vypravoval: „Když přijdeš do našeho katolického kostela, uvidíš, že tam přicházejí často lidé, kteří se nepokropí svěcenou vodou."

„Co jsou to za lidi!“

„Inu, to jsou protestanté, židé, jinověrci, dělníci, úředníci, kteří každý den, před prací nebo po práci, se staví v kostele, aby se tam pomodlili.“

„A proč nejdou do svých kostelů?“

„Když se jich na to zeptáš, odpovídají, že se v katolickém kostele mohou lépe modliti.“

Hle, šlechetné duše, jejichž srdce cítí: Tu jest Bůh.

„Že nám Toho vzali, to mě bolí.“

V městečku, kde mezi mnohými protestanty jest jen málo katolíků, byly misie. Právě byla ukončena pobožnost k nejsv. Svátosti a věřící pomalu opouštěli kostel. Jenom v jedné lavici zůstal klečeti jakýs pán. Snad chce jíti ke zpovědi, myslí si misionář, a přistupuje k němu.

„Ke zpovědi?“ — „Ne, nemohu, jsem zdejší protestantský pastor.“ S bolestným pohledem ukázal na svatostánek a se slzami v očích řekl: „Že nám Toho vzali, to mě bolí.“ — My šťastné dítky katolické církve máme svatostánek! Avšak ne k tomu, aby stál v kostele opuštěn, nýbrž, abychom často s vroucností před tímto trůnem jeho lásky klečeli.

Prázdný kostel.

Na svátek sv. Magdaleny r. 1926 vrátil se do katolické církve protestantský vikář Gotthilf Bredle z Bielefeldu.

Co ho k tomu pohnulo?

Jednou byl na kázání v kostele Karmelitů. Kazatel řekl: „Vezměte z našich kostelů svatostánek, Svátost oltářní, a naše kostely budou tak prázdny a opuštěny jako modlitebny všech náboženství, která nemají ani svatostánku ani eucharistie."

Mladý vikář přemýšlel. Poznal, že je tomu tak. V jeho kostele nebylo ani oběti ani svatostánku. Slovo kazatelovo mu nedalo pokoje. Bádal a modlil se. Na konec vrátil se do církve, která má svatostánek. Pozbyl ovšem svého místa a jest nucen si jiným způsobem vydělávati svůj denní chléb. Avšak jak šťasten je v pravé církvi!

Matka a děti.

Jeníkova matka je moudrá, zbožná žena. Ráda si zajde před svatostánek, navštíviti Pána Ježíše, mnohdy však pro neodkladnou práci nemůže. Proto naučila děti, aby cestou do školy a ze školy se zastavily u Pána Ježíše v kostele a vyřídily mu pozdravy od maminky.

Hodiny bijí: jedna, dvě, tři!

Dveře školní budovy se otvírají a chlapci spěchají ven. Jeník přede všemi. Chce býti první u maminky.

Spěchá, utíká, nemá kdy, jenom jednou se ohlíží, kde jsou sestry. Ani jich nevidět! Dobře to dopadne.

Teď je doma. Již u dveří volá: „Maminko, já jsem první!"

Maminka se usmívá, pohlédne na hodiny a položí ruku na hlavičku Jeníkovu: „Těší mě, že jsi již tady. Ale pozdravil jsi ode mne Pána Ježíše?"

Hlavička klesla. Ne, dnes Jeník v své horlivosti zapomněl.

„Zítra nezapomeneš, viď, Jeníčku," praví maminka laskavě.

„Ne, jistě ne, maminko!"

Mezitím přicházejí děvčata.

„Maminko, přinášíme ti pozdravy od Pána Ježíše v kostele."

„Děkuji vám, děti."

A Jeník potichu ještě mamince zašeptne do ucha: „Zítra, maminko, přinesu ti také já pozdrav od Něho."

Nejkrásnější jméno.

Právala a vypomáhala po domech. Lidé ji měli rádi, protože málo mluvila a mnoho pracovala.

Nejkrásnější jméno jí však dal pan farář, když u otevřeného hrobu ji nazval „květinou svatostánku". „Znali jste ji všichni a milovali jste ji, protože byla tak věrná, pracovitá a mlčenlivá. Povím vám dnes tajemství její věrnosti a mlčenlivosti: Byla květinou svatostánku. Denně přijímala Tělo Páně, a v jejím srdci byla Svátost oltářní stále vystavena a jí se klaněla i při nejúnavnější práci. Tak ztichla její duše

a tak se stala věrnou. — Kdykoliv jí bylo možno, spěchávala do kostela: v neděli a v létě po únavné celodenní práci k večeru. Jak často jsem ji zastihl před svatostánkem samotnou u osamělého Ježíše."

Ticho jako v kostele bylo na hřbitově, když mluvil pan farář. A když večer konal svou obvyklou adoraci před svatostánkem, klečelo tam mladé děvče. Vzbudila „květina svatostánku" novou květinu?

Když láska mluví k srdci.

Denní návštěva Svátosti oltářní! Je to povinnost? Je to přikázání? Nikoliv! Ale láska nás pobádá k tomu. A čím větší je láska, tím větší je touha.

Jistý úředník chodí denně cestou do kanceláře kolem kostela. Denně také se zastaví aby pozdravil svého Spasitele. Viděl ho vycházeti z kostela přítel a pohrdlivě se na něho usmál.

On si však z toho nic nedělá. Více než láska přítelova je mu láska Ježíšova.

•

Anička spěchá ulicí.
„Kam tak rychle, Aničko? kam?"
„Musím na návštěvu."
„A ke komu?"
„K Pánu Ježíši v kostele."

•

Zvoní u vrat klášterních.

Bratr Paskalis opouští kapli, kde klečel, a otvírá. Za několik minut už je zase před svatostánkem.

Zase zvoní.

Zase vstává svatý bratr, aby vykonal svou povinnost.

Brzo se vrací.

Tak se to opakuje denně desetkrát, dvacetkrát, stokrát!

Láska k Bohu pudí bratra v každé volné chvíli před svatostánek, láska k bližnímu ho volá k bráně. Z lásky činí obé.

*

Výlet. I slečna Marie je pozvána. Ale právě zítra, kdy v našem kostele je vystavena Svátost oltářní.

Slečna Marie uvažuje: Tam krásný výlet ve veselé společnosti, tady tichá hodina před svatostánkem. Pro co se rozhodnouti?

A rozhoduje se pro tichou hodinku před svatostánkem. Láska ji k tomu nutí.

*

To je onen hlas lásky. Duše milá, ještě jsi ho nikdy neslyšela? Slyš a jdi za ním ještě dnes!

Generál de Sonis

řekl kdysi krásné slovo: „Kdo jednou začal milovati Boha, brzo pocítí, že ho nikdy nemůže dosti milovati."

Tento šlechetný vojín mluvil z vlastní zkušenosti. Láska ho přitáhla k svatostánku. Den mu byl již příliš krátký, proto se spojil s jinými muži k noční adoraci.

Svému příteli hraběti de Sèze píše o tom: „Musím Ti sděliti něco krásného! Přišla nám zde myšlenka, jednou v měsíci se sejíti, abychom ztrávili noc před svatostánkem. Doufáme, že svou láskou dostiučiníme božské spravedlnosti za zlomyslnost lidí, kteří tak málo činí, aby vyprosili božské milosrdenství. Je nás osm a potají jako spiklenci se scházíváme, abychom v kapličce okoušeli nebeské slasti."

„On přijde jistě."

To je počasí! Zima, vítr. Ulice prázdné. Klášter Panny Marie Ustavičné pomoci opuštěn.

Kdo by v takové zimě sem přišel na horu!

Že by přece někdo přišel? Ne! Dnes jistě i on zůstane ve vyhřáté světničce, nebo když bude chtíti adoraci vykonati, půjde do blízkého domu.

Bratr u klášterní brány se usmívá. Zná probošta Pichlera lépe. „Oč se vsadíme, že přijde," praví k spolubratřím.

Několik minut později, přesně jako jindy, přichází probošt Pichler. Zazvoní u brány, vyřídí své záležitosti a potom v kostele klečí bez ohledu na zimu celou hodinu před svatostánkem.

Když konečně vstává a odchází, hledí bratr u brány s upřímným obdivem za ním. „Pravil jsem vám, že přijde."

(Probošt Pichler zemřel 5. října 1927. Bůh ho odměnil za jeho věrnost k nejsvětější Svátosti tím, že mohl ještě hodinu před smrtí přijmouti Tělo Páně.)

„Tady bych chtěla přebývati celou věčnost."

Hraběnka z Feria opustilla svět a vstoupila ke klariskám. V klášteře neznala větší radosti, než celé hodiny klečeti před svatostánkem.

Divili se tomu a tázali se:

„Co děláte tolik hodin v kostele?"

„Co dělám?" odpověděla udiveně.

„Co mám dělati? Miluji, chválím, děkuji, prosím. Co dělá chuďas u boháče? Co dělá nemocný u lékaře? Co dělá žíznivý u pramene čerstvé vody? Co dělá hladový u plného stolu?"

A nadšena bohatstvím a vznešeností nejsvětější Svátosti zvolala: „Ó, tady bych chtěla přebývati celou věčnost!"

A ty, milá duše? — Jak smýšlíš o Svátosti oltářní? Je ti snad již čtvrthodinka před svatostánkem příliš dlouhá?

Proto ho navštěvují tak rádi.

Jistý pán navštívil katolický výchovný ústav. Ředitel — kněz — provázel ho domem.

Přišli do domácí kaple. Několik studentů klečelo před svatostánkem.

„Důstojnosti, co spáchali tito hoši, že musí v kapli klečeti?“ tázal se pán, když vyšli z kaple.

„Nic nespáchali,“ odvětil ředitel, „ale hoši věří v přítomnost Pána Ježíše ve Svátosti oltářní, a protože v něho věří, navštěvují ho tak rádi i ve volný čas.“

Svatí.

Sv. Václav vlastníma rukama připravoval všechno ke mši svaté. I v noci navštěvoval chrámy, aby se v nich klaněl svému milovanému Spasiteli.

Sv. František Borgiáš představený Jesuitů, měl mnoho práce, avšak sedmkrát denně konával návštěvu Svátosti oltářní. Sv. Magdalena z Pazzis třicetkrát. Sv. Ignác, sv. Stanislav Kostka, sv. Alois celý svůj volný čas trávili před svatostánkem.

Sv. Vincenc z Pauly vstoupil do každého kostela, kolem kterého šel, a když byl chrám zavřen, vykonal svou pobožnost přede dveřmi.

Don Bosco, veliký apoštol zanedbané mládeže, napsal krátce před vysvěcením na kněze do svého deníku: „Často navštěvovati Spasitele.“ — Když později založil ústavy výchovné, vydal heslo: „Každodenní návštěva nejsvětější Svátosti!“

Kdyby každý, kdo čte tyto řádky, si navykl každý den navštíviti Spasitele svátostného, kolik požehnání by se získalo pro rodiny, pro církev, pro duše!

Nemohu.

Svatému Klementu M. Hofbauerovi stěžovala si jedna žena, že by ráda častěji navštívila Pána Ježíše ve svatostánku, ale že nemůže; povinnosti k rodině ji zdržují. „Co tedy mám dělati, Důstojnosti?" tázala se.

„Mám pro vás radu. Navštěvujte ho často duchovně."

„Jak to mám udělati?"

„Když skončíte nějakou práci, než začnete druhou, máte nějakou minutku čas. V duchu si představte některý kostel neb kapličku, kde je na oltáři svatostánek, a kde se ráda modlíváte. v duchu klekněte před Ježíšem svátostným, v duchu mu poděkujte, obětujte mu svou práci, proste ho o požehnání a pak se vraťte k svému zaměstnání. Takovým způsobem můžete desetkrát i vícekrát denně navštíviti Pána Ježíše. Zkuste to a uvidíte, jak Bůh bude žehnati vašim pracím."

Koho smím od tebe pozdraviti?

Důstojný pán z kláštera navštívil nemocnou babičku. Malá Anežka podává knězi na rozlou-

čenou ručku: „Prosím, důstojný pane, vyřiďte v klášteře ode mne pozdrav."

Překvapený řeholník táže se: „A koho smím od tebe pozdraviti v našem klášteře?"

„Pána Ježíše ve vašem kostele." — Šťastné dítě! Jistě dobrá matka tě naučila pozdravovati často Spasitele svátostného.

V noci.

Sv. farář z Arsu říkával: „Milí křesťané, když se v noci probudíte, hned v duchu se postavte před svatostánek a řekněte milému Pánu Ježíši:

„Bože můj, tady jsem. Přicházím, abych se ti klaněl, tě chválil, dobrořečil tobě, projevoval ti díky a lásku, abych ti byl společníkem s anděly."

Svátek Božího Těla.

Již první křesťané se klaněli Ježíši svátostnému. Sv. Augustin tvrdí, že každý, kdo toto Tělo jí, napřed se mu klaní. „Hřešili bychom, kdybychom se mu neklaněli." (In ps. 98, 9.) Avšak Svátost oltářní nebyla uschovávána k veřejné úctě.

Ale čím dál tím více toužily duše zbožné po větší úctě Spasitele svátostného.

Blahosl. Juliana Kornelionská, jeptiška řádu sv. Augustina v Lutichu (1193—1258), měla několikráte podivné vidění, jemuž nerozuměla. Po-

hřížena jsouc ve zbožné rozjímání, spatřila měsíc v úplňku po jedné straně částečně zatemnělý, jako by na tom místě byla trhlina. Po dlouhých a vytrvalých modlitbách bylo jí posléze Bohem zjeveno, že ve vidění tom měsíc znamená církev katolickou a temné místo na něm že značí nedostatek zvláštního svátku na počest nejsvětější Svátosti, by Kristu bylo dáno slavné zadostučinění za mnohá zneuctění, jichž se mu právě v této Svátosti dostává od lidí. Bývalý arcijáhen Lutišský Jakub de Troye, kterému se bl. Juliana svěřila, stal se r. 1261 papežem, přijav jméno Urban IV. Dne 11. srpna 1264 nařídil, aby na počest nejsv. Svátosti oltářní v celé církvi katolické každoročně ve čtvrtek po svátku nejsv. Trojice byla konána slavnost Božího Těla. Avšak papež Urban IV. zemřel ještě téhož roku 1264 a rozkaz jeho nebyl proveden, až posléze papež Klement V. na církevním obecním sněmu ve Vienně r. 1311 rozkaz ten potvrdil a slavení svátku Božího Těla v celé církvi zavedl.

Sv. Tomáš Akv. sestavil na rozkaz papeže hodinky a složil nesmrtelné hymny k nejsv. Svátosti, které ještě dnes zpíváme.

Pán Ježíš sám pochválil sv. Tomáše, když jednou s kříže k němu promluvil: „Dobře jsi psal o mně, Tomáši, jakou odměnu si přeješ?" „Pane, žádné jiné než tebe," odpověděl svatý Tomáš.

Ani my nechceme nic jiného.

Svátek Nejsv. Srdce Páně.

V pátek po oktávě slavnosti Božího Těla koná se slavnost k poctě nejsv. Srdce Páně na usmíření za zneuctění a urážky, jež zvláště se dějí oné Svátosti, v níž se jeho láska jeví měrou největší. Slavnost ta byla zavedena na základě zjevení, jichž se dostalo svaté Marketě Marii Alacoque (1647—1690).

Eucharistické sjezdy.

Podnět k nim zavdala zbožná dívka Marie Marta Tamisierová.

Tato prosila často svého zpovědníka P. Foresta z kongregace založené P. Eymardem, aby byly pořádány sjezdy, při nichž by byla nejsv. Svátost uctívána slavnými službami Božími a účastníci od slavných řečníků nabádáni k uctívání nejsv. Svátosti v celém životě.

P. Foreste svěřil myšlenku tu výtčenému knězi, vroucímu ctiteli nejsv. Svátosti Msgru de Segurovi, známému svými spisy. Tento, tehdy už skoro docela slepý, duchovním zrakem postřehl v myšlence té prst Boží, proto se jí již nevzdal. Jeho přičiněním, k veliké radosti Marie Tamisierové, se konaly nejprve menší sjezdy jako r. 1873 v Paray le Monial, při němž 200 poslanců franc. zasvětilo Francii nejsv. Srdci. Později konán sjezd v Arsu a jiných městech. Ve Faverney předsedal arcibiskup a přišlo již přes

200 kněží a poutníci nejen z Francie, ale i ze Španělska.

Po takových výsledcích prosila Marie Tamisierová, aby se Msgre de Segur postaral o to, aby se pořádaly sjezdy mezinárodní, při nichž by se všichni národové účastnili uctívání nejsv. Eucharistie.

Myšlenka to zajisté vzácná, velkolepá a hodná tajemství lásky Boha našeho! Ale nebylo to po rozumu lidském příliš odvážlivé svolávati kněží i lid k uctění Svátosti, která jest nejen v kathedrálách velkých měst, ale i v posledním kostelíčku farním? K tomu v době, kdy nevěra, požívavost, sobectví šíří se jako zhoubná záplava! Kdy leckde i celí národové katoličtí zachváceni horečkou národnostní, vystupují křiklavě a nespravedlivě proti národu jinému i v chrámě?

To zajisté viděl v duchu Msgre de Segur, ale možná, že právě tato rozháranost, sobectví a nesvornost i ve světě katolickém pohnuly ho ještě více, svolávati národy k pásce jednoty, k tajemství lásky, jež objímá všechny národy, všechny stavy, chudé i bohaté a všude stejně, aby, kdo věří, byli společnou pobožností před svatostánkem posilněni; kdo víru ztratili, aby dojati milostí Boží, jejímž nevysychajícím pramenem jest nejsv. Eucharistie, opět jí nabyli.

Msgre de Segur jako pravý syn církve nezačal takového podniku bez Otce celého křesťanstva. Sestaviv celý plán obrátil se do Říma,

a Lev XIII. s radostí schválil myšlenku a prohlásil ji za vnuknutí s nebe (r. 1880).

Když Segur získal četné přívržence mezi duchovenstvem i světskými lidmi, ustanoveno pořádati první sjezd v některém městě v Belgii, ale biskupové tamější poukazujíce na smutné poměry, které tehdy v Belgii byly, neschválili toho úmyslu. Proto usneseno slaviti první sjezd ve starém francouzském městě Lillu v dnech 28.—30. června 1881. A hle! Město Lille přijalo zprávu tu s nadšením a konalo hned přípravy se vším úsilím.

První sjezdy se konaly v zemích francouzských. Osmý r. 1893 v Jerusalemě, šestnáctý r. 1905 v Římě, další v Londýně, v Kolíně nad Rýnem, v Montrealu, v Madridě, ve Vídni a poslední 1926 v Chicagu.

Msgre de Segur se nedožil uskutečnění tohoto nejvznešenějšího svého plánu, zemřel dne 9. června 1881.

Smírné oběti.

Opuštěnost Pána Ježíše v svatostánku hluboce dojímala srdce ctihodné M. Marie od Ježíše. Proto již ve světě trávila celé hodiny před svatostánkem. Když se jí kdosi tázal, co tam tak dlouho božskému Spasiteli povídá, odpověděla: „Říkám mu, že bych chtěla míti tisíc srdcí, abych mu je darovala, tisíc životů, bych je přivedla k němu."

Z touhy, aby Krista Pána usmířila za chlad a lhostejnost lidskou, prýštila se také snaha, aby své kongregaci hned od prvních počátků zjednala štěstí míti od rána do večera slavnostně vystavenou nejsv. Svátost oltářní.

Z téže touhy povstal také její dojemný zvyk pozdravovati na cestách božského Spasitele v jeho svatostáncích, kolikrátkoli z dáli spatřila věž kostela nebo kaple. Právě tak bylo její zamilovanou povinností, aby oltář co možná sama zdobila a s něžnou péčí připravovala vše potřebné k nejsv. oběti. Bylo vždy její snahou, aby eucharistický stánek jejího milovaného Mistra se stkvěl největší nádherou; tomu také nasvědčují její slova: „Ó můj nejsladší Spasiteli, kéž bych měla všechno bohatství světa, abych ti je mohla obětovati!" A při jiné příležitosti pravila: „Dříve jsem milovala nádheru a přepych; a kdybych byla zůstala ve světě, byla by se mi mohla tato náklonnost státi osudnou. Teď, když jsem vše opustila pro Pána Boha, mohu se jí oddati bez bázně a neomezeně a svého Spasitele obklopovati ví možnou nádherou."

Jak krásný příklad! Kdyby v každé obci byla jen jedna tak šlechetná, velkodušná smírná oběť, ó jak dobře by tam bylo postaráno o výzdobu domu Božího; pak by jistě nebyl nucen božský Spasitel se děliti o svůj příbytek s pavučinami; pak by jistě celou výzdobou oltářní nebývalo několik papírových, dávno vybledlých

květin; a pak by nebylo ani jediného chrámu, kde by Pán Ježíš prodléval sám po celé dlouhé dny, vyjímaje ranní půlhodinku mše sv. O jakou útěchou a radostí by byla taková smírná oběť božskému Srdci Páně! A jak přebohatě by ji božský Spasitel odměnil! Nechceš býti takovou smírnou obětí?

Čestná stráž.

Čestná stráž je spolek věrných duší, které si mezi sebe rozdělí jednotlivé denní hodiny a v hodině sobě vykázané konají čestnou stráž u Krista Pána v nejsv. Svátosti; a to buď skutečně jsou u Krista Pána svátostného, nebo aspoň v duchu prodlévají u své nebeské Lásky, aby svou oddaností a láskou potěšily božské Srdce Ježíšovo za trpkou bolest, kterou mu lidé působí svou zapomenutostí a nevděčností, ač je tak vroucně miluje a tolik pro ně vytrpělo. Lidé však je přece tak málo milují, že sv. církev dí až příliš pravdivě, kladouc v oficiu na slavnost božského Srdce Páně božskému Spasiteli na rty slova: „Pohanění a bídu očekávalo srdce mé. Čekal jsem, kdo by měl se mnou soustrast, avšak nebylo žádného; a zdali mě kdo potěší, a nenalezl jsem!“ (Ž. 68, 21.)

První podnět k Čestné stráži dala svatá Marketa Marie Alacoque. „V jednom zjevení totiž, jímž byla omilostněna, nabídli se serafové, že by s ní rádi učinili smlouvu, aby ji

zastupovali před velebnou Svátostí, když je zaměstnána domácími pracemi. Tato smlouva byla skutečně učiněna a slavnostně zpečetěna, nebo, jak světice se vyjadřuje, napsali a zapečetili ji nesmazatelným znamením lásky.

Sv. Marketa Marie si však přála, aby ji v tom také jiné duše následovaly. Píše: „Velice by se líbilo božskému Srdci, kdyby se mohl založiti spolek, jehož členy by spojovaly statky duchovní. Božské Srdce Páně si vroucně přeje, aby věřící duše se spojovaly v duchu se sv. anděly, kteří jsou zvláště k tomu ustanoveni, aby je ctili a milovali v nejsv. Svátosti. V tomto vroucím spojení přednášeli by za nás a s námi Pánu Ježíši nejvroucnější vzdechy a modlitby, vzdávali by mu náš hold, milovali by jej za nás a za všecky, kteří se s nimi spojují, co nejněžněji, a tak mu poskytovali náhradu za nepřístojnosti, které se dějí denně před jeho božskou tváří."

Toto přání sv. Markety a božského Srdce se vyplnilo roku 1863 v klášteře sester Navštívení v Bourgu, tedy v té kongregaci, ke které náležela také světice. S počátku spojovaly se toliko sestry tohoto kláštera k čestné stráži se sv. anděly před nejsv. Svátostí; tento spolek se pak velmi rychle rozšířil, a to hlavně přičiněním Marie Deluil-Martiny, hlavní rozšiřovatelky Čestné stráže.

Každý člen si vyvolí určitou denní hodinu, která se napíše s jeho jménem na spolkový

obraz. Na tomto obraze je naznačen hodinový číselník, uprostřed září zraněné srdce Ježíšovo. Tak se Čestnou stráží vyplnilo proroctví božského Spasitele, pronesené k sv. Marketě Marii: „Chci, aby mé Srdce obkličovala koruna z 12 hvězd, utvořená z mých nejmilejších a nejvěrnějších služebníků."

Na počátku své hodiny stráže, při níž netřeba přerušovati obvyklé práce, vmyslí se každý člen před svatostánek, klaní se Kristu Pánu v nejsv. Svátosti, obětuje mu všechny myšlenky, slova, skutky, utrpení a zvláště touhu, aby potěšil božské Srdce Ježíšovo velkodušnou a věrnou láskou. V této hodině snaží se členové častěji než jindy mysliti na Ježíše Krista, vzbuditi aspoň jeden úkon lásky a přinésti nějakou malou oběť. Ale nepředpisuje ani neukládá se nic. Stačí dobrá vůle a každý má hleděti posvětiti tuto požehnanou hodinu podle popudu svého srdce a své zbožnosti.

V této hodině, ale také jindy obětují členové častěji krev a vodu rány božského Srdce v oběť smírnou za hříchy lidstva a za potřeby svaté církve.

Kdo se chce státi členem Čestné stráže a získati její odpustky, musí býti přijat do spolku osobou k tomu zplnomocněnou; dále musí býti napsán na hodinovém obraze, konati svou hodinu stráže, a když by zapomněl, má to ihned hleděti nahraditi.

Svatá hodina.

Také k této pobožnosti dal podnět božský Spasitel sám. Při jednom ze svých zjevení pravil totiž k sv. Marketě Marii: „... Pokaždé v noci ze čtvrtka na pátek tě učiním účastnou smrtelné úzkosti, kterou jsem trpěl na hoře Olivetské. Budeš také postavena v zápase smrtelném, jenž ti bude hroznější než sama smrt. Abych tě spojil s sebou samým v pokorné modlitbě, kterou jsem úpěl k Otci ve své úzkosti, chci, abys mezi 11. a 12. hodinou v noci — na zemi ležíc — se mnou se modlila. Čiň to, abys utišila Boží hněv, vyžádala hříšníkům milosrdenství a zároveň mi osladila hořkost, kterou jsem pocítil, když mě apoštolové opouštěli, takže jsem jim byl nucen vytýkati, že nemohli ani jediné hodiny bdíti se mnou." Světice konávala věrně sv. hodinu a nejsv. Srdce Ježíšovo, jehož velkodušnost se nedá předčiti, odměnilo ji za to nesčetnými milostmi.

Po příkladu sv. Markety Marie Alacoque konávaly později také jiné zbožné duše tuto pobožnost; ale teprve r. 1829 založil P. Debrosse S. J. v Paray-le-Monial bratrstvo, jehož členové si umiňovali konávati sv. hodinu v noci ze čtvrtku na pátek podle úmyslu a přání Ježíše Krista.

Sv. hodinu můžeme konati v kostele nebo doma v pokoji; můžeme při ní klečeti, státi nebo sedět; vůbec na držení těla nezáleží,

jen když je uctivé. Také možno v této hodině konati různé pobožnosti, na př. rozjímavou duchovní četbu o utrpení Páně, křížovou cestu, bolestný růženec nebo jiné modlitby, na které máme právě nejvíce chuti, jen když se jimi příliš neodchylujeme od utrpení Páně, zvláště od utrpení na hoře Olivetské.

Sv. hodinu doporučí velmi pěkně jeden učitel v německém časopise božského Srdce: „Sv. hodina byla radostně uvítána a nadšeně přijata daleko široko... Zatím co tisícové leží v sladkém spánku, ale zároveň tisícové oddávají se neřesti, měly by býti všude zbožné duše, které by volaly k Bohu o smilování a odpuštění, které by smiřovaly a odprošovaly za noční hříchy; neboť jak často se zneužívá noci jako pláště pro neřest... Největší a nejošklivější zločiny páchají se právě v tmavé noci, neboť hřích miluje tmu a nenávidí světla. Nebo kdo spočítá noční hýření, nemravnosti, krádeže, loupežné vraždy? A jakému zneuctívání je často vydán božský Spasitel v nejsv. Svátosti! Svatyně bývají vylupovány, ani nejsv. Svátosti se rouhači nelekají: konsekrované hostie rozhazují po zemi, posvátné nádobí kradou a loupí. A nikoho by nebylo, kdo by chtěl dostičiniti za tyto zločiny?

Kolik hodin spánku se obětuje ročně hříchu! Tisícové zasvěcují větší část noci, ano i celé noci, vyražením, divadlům, tanci. A tu při

dobré vůli, že by nebylo možno hodinu bdíti se Spasitelem, chvilku nočního odpočinku obětovati tomu, jenž více než jednu noc pro nás probděl na modlitbách?"

Z výborné modlitební knížky: Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu. Vydaly sestry Neposkvrněného Početí Panny Marie v Přerově, na Šířavě 7.)

K návštěvám Nejsv. svátosti oltářní doporučujeme pro děti „DÍTKO U JEŽÍŠE SVÁTOSTNÉHO" ze sbírky „Životem".

Imprimatur. Nr. 4303. Olomucii, die 6. Martii 1928. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem". Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

„Životem“ č. 38. **III. vydání.** Cena 50 haléřů.

MŠE SVATÁ.

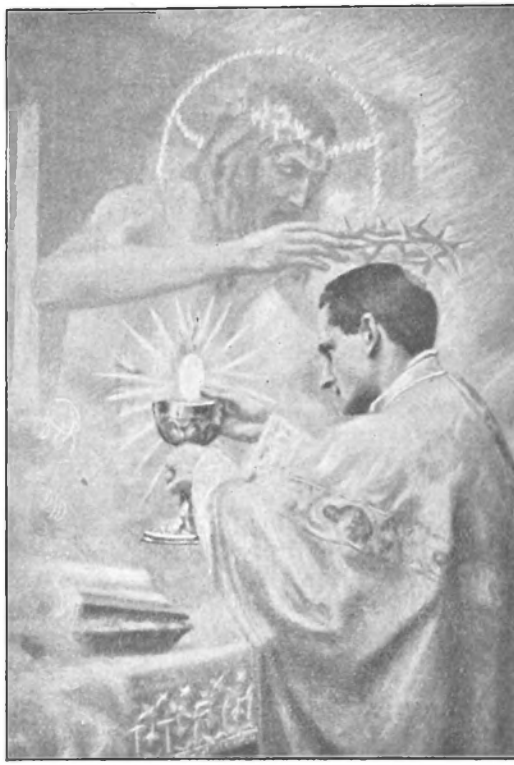

„Nedbalý“ král.

Neslýcháno! Když král je nedbalý, jak potom může žádati, aby poddaní plnili své povinnosti! A o králi francouzském Ludvíku — církev ho nazývá svatým — se vykládalo, že zanedbává své královské povinnosti.

Kdo to říkal?

Pánové a dámy u královského dvora, tedy lidé, kteří to „dobře“ věděli.

Již ráno, kdy jiní lidé s radostí se dávají do práce, začínala nedbalost králova.

Víte, co dělal nedbalý král Ludvík? — Slyšte jen: On chodil každý den na mši svatou! Ba někdy mu nestačila jedna, zůstal na druhé i na třetí mši svaté!

„Jaká to nesvědomitost!“ šeptali si „horliví“ dvořané. „Kolik to času promarní, co vše by mohl zatím vykonati pro blaho státu! Nemohl by mu to někdo říci, že dává svým chováním pohoršení?“ A jelikož jsou všudy lidé, kteří rádi donášejí, dověděl se král brzo, čím dává pohoršení.

A on jen se usmál.

„Jaké to starosti mají o mne tito páni! Kdybych hýřením neb hanbou neb jiným způsobem dvakrát tolik času promarnil, jistě by mě ani slovíčkem nepokárali!“

A na druhý den zůstal opět i na druhé mši svaté. — Proč? Ludvík věděl, co je mše svatá a jakou má cenu.

I. Co je mše svatá?

Každý národ má nějaké náboženství. Člověk poznal svou omezenost a svým rozumem poznal, že vládne nad ním bytost nekonečně dokonalá, poznal, že má vše od ní a že je na ní úplně závislý. Nazval ji Bohem. A zatoužil po ní. Tuto touhu vyjádřil a vyjadřuje člověk modlitbou a obětí. Obětí vyjadřuje člověk asi tyto myšlenky: Bože, od tebe mám vše, tys můj cíl, s tebou se chci spojiti. Avšak překáží mi hřích. Vím, že úplně se mohu spojit s tebou jen dobrou smrtí. Nejsem však pánem svého života. Abych tedy pamatoval na to, že můj život náleží tobě a že ti jej chci zasvětiti, dávám tobě, čeho potřebuji k životu. (Nekrvavé oběti.)

V obětech krvavých obětoval člověk zvíře náhradou za sebe.

Křesťanství je založeno na oběti Ježíše Krista na kříži. „Jeden jest prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš." (1. Tim. 2, 5.) Kristus spojil tím, že se sám obětoval, lidstvo s Bohem, smířil lidstvo a posvětil je.

Bohu může jen jedna oběť býti milá: lidská přirozenost spojená s božstvím, to jest Bůh-člověk Kristus.

Sněm tridentský praví (sess. 22, 1), že Kristus při poslední večeři své tělo a svou krev obětoval (obtulit) Bohu, aby jeho jediná oběť na kříži byla vždycky obnovována (repraesentaretur), aby památka na ni zůstávala až do konce světa a aby spásonosná síla její byla nám stále přivlastňována na odpuštění hříchů.

Křesťané nekatoličtí, kteří nemají mše sv., namítají:

„Oběť Kristova na kříži stačí."

My na to odpovídáme: Ano, stačí. Církev neučí, že by Kristus na oltáři ještě jednou trpěl, nýbrž že v každé mši sv. jest osobně přítomen, se vší silou svých zásluh a své přímluvy. Oběť na kříži má se k oběti na oltáři asi takto: Čteš-li v knize o Následování Pána Ježíše, víš, že to jsou myšlenky, které napsal zbožný spisovatel před několika sty lety. Nemáš jeho rukopisu před sebou, nýbrž knihu tištěnou, avšak tak úplnou jako rukopis sám.

Knihu, jako jest kniha o Následování P. J., mohl napsati jen člověk, který dospěl veliké dokonalosti; takových myšlenek nabyl jen tuhým duchovním bojem, sebezapíráním, modlitbou, rozjímáním a zkušenostmi vnitřního života.

Tato knížečka byla tisíckrát tištěna a sta milionů lidí ji čtlo a bude ji ještě čísti. Každý čtenář má v své knížce ovoce bojů, námah a modliteb spisovatelových a povzbuzuje se tím a má užitek z toho, jako by měl rukopis před sebou; ano, rukopis čísti bylo by mu ještě obtížnejší než otisk. Avšak spisovatel nemusel pro každý nový otisk znovu se namáhati, bojovati, modliti se a přemýšleti; jednou to udělal a to stačilo, aby každý z těch milionů čtenářů měl z toho užitek. — Podobně se to má se mší sv.; na oltáři je Spasitel přítomen jako na Kalvarii, jenom že znovu netrpí a neumírá, avšak po každé přináší cenu utrpení a smrti své na oltář. (Podle A. Stolze.)

Jenom pobožnost?

Máme krásné pobožnosti: májovou pobožnot, křížovou cestu, požehnání a j. Avšak k žádné z těchto pobožností nás církev nezavazuje pod hříchem, jenom ke mši sv. Proč? Mše sv. je více než pobožnost. — Při pobožnostech se modlíme my, ve mši svaté se modlí s námi a za nás Kristus, Bůh-člověk. — Při pobožnostech se jen **modlíme**, ve mši sv. Kristus dělá víc, koná to největší, co člověk konati může: **obětuje se** a my máme se obětovati s ním.

II. Cena mše sv.

Sv. František Saleský napsal: „Mše sv. je slunce všech duchovních cvičení, propast milosrdenství Božího, pramen božské lásky, duše zbožnosti, drahocenný prostředek k dosažení milostí."

Vždycky ho bolelo, když některý kněz podle tehdejšího zvyku sloužil jen zřídka mši sv. Jednoho mladého kněze, kterého si sv. František velice vážil, který však celebroval jen v neděle a svátky, povzbudil k denní mši svaté takto:

Přinesl mu vzácnou krabici, potaženou sametem, který byl bohatě vyšíván zlatem a stříbrem. Než mu krabici odevzdal, oslovil ho takto:

„Mám k vám velikou prosbu, kterou mi jistě neodepřete, ježto jde o čest a slávu Boží, na níž vám velice záleží."

„Vaše žádost mi bude rozkazem."

„Nechci vám poroučet, nýbrž jen prosit, avšak prositi ve jménu Božím a pro lásku Boží."

Kněz mlčel.

Tu otevřel sv. František krabici; byla naplněna hostiemi, určenými ke mši sv. Podal mu ji řka: „Jste kněz, Bůh vás k tomu vyvolil, k tomu jste ještě farářem. Co byste soudil

o umělci, úředníku neb lékaři, který by vykonával své povolání jen jednou týdně? Svěcením jste obdržel moc denně sloužiti mši sv. Proč neužíváte této moci? Není, chvála Bohu, žádné překážky. Dávám vám tento dar a prosím vás, abyste u oltáře nezapomněl toho, který jménem Božím přednáší vám dnes tuto prosbu."

Mladý kněz byl zaražen. Vymlouval se, že je nehoden, že je mlád, že ještě nezkrotil svých vášní, že se bojí, aby nezneuctil tak velebnou svátost.

Na to odvětil sv. František: „Vaše výmluvy jsou právě naopak důvody, abyste sloužil mši sv. Častá mše sv. vám pomůže krotiti vášně, zmírní vaše pokušení, posílí vaši slabost, osvítí vaši cestu k dokonalosti.

Myslíte z pokory, že nejste hoden? Nezapomínejte, že ovečky vám svěřené potřebují mše sv., že duše v očistci touží po ní, že každá zanedbaná mše sv. olupuje Boha o čest mu náležející, anděly a svaté o radost a útěchu."

Mladý kněz podrobil se rozhodnutí biskupovu a nikdy již nezanedbal sloužení mše sv.

Co sv. František řekl onomu knězi, platí také tobě, milý křesťane. I ty můžeš a máš d e n n ě sloužiti mši sv. — skrze kněze. Denně čeká na oltáři jedna svatá hostie na tebe. Bude dlouho čekati?

naučil německé katoliky vážiti si oběti mše sv. Mnohé farnosti byly bez kněze. V neděli věřící se scházeli v kostele. Svíce hořely na oltáři, ministranti klečeli na stupních — jenom kněze nebylo, aby konal oběť nejsvětější. Mešní písně se zpívaly, zvonek ministrantův připomínal jednotlivé části mše sv. A když zazvonilo k proměňování a věřící neviděli sv. Hostii v rukou knězových pozdviženou, každé oko se zarosilo a srdce všech zatoužilo bolestně po mši sv. Mnohý tehdy zbožněji se modlil, než kdysi při mši svaté.

Omdlela radostí.

V pomořanském městečku Rummelsburku nebyla od zavedení protestantismu 350 let sloužena žádná mše sv. Když v roce 1918 byla tam zařízena katolická kaple a kněz po 350 letech po prvé tam sloužil mši sv., radost přítomných neznala mezí; jedna paní radostí omdlela; tak byla dojata štěstím, že v její domovině se zase slouží mše svatá.

„Mše sv. ho jistě zachrání."

V chudičké podkrovní světničce leží dvacetiletý mladík na smrt nemocný. Hříchy mládí ho přivedly tak daleko.

Mladík je nevrlý. Občas pohlédne na obraz Srdce Páně, jenž jako jediná ozdoba visí na zdi.

Mladík pronáší slova kletby a rouhání. Matka jeho sedí u lože a prosí Boha o milosrdenství za nezdárného syna. Slzy bolesti se jí derou do očí. Syn mlčí, jeho srdce je plné nenávisti.

„Synu, odpouštím ti všecko."

Ale syn mlčí.

„Pros přece Boha za odpuštění!"

Syn mlčí.

„Řekni mi aspoň jednou „matko", jak jsi mi už dávno neřekl."

Tu pohlédne na ni, otevře ústa a vzkřikne: „Ne!"

Matka plna bolesti odchází do kostela, kde se právě vyzvání na mši sv. „Mše sv. ho jistě zachrání," myslí si laskavé srdce mateřské.

V kostele se vrhá na kolena a když je sv. pozdvihování, volá místo svého syna s lotrem kajícím: „Pane, rozpomeň se na mne, když vejdeš do království svého!" Potom obětuje předrahou krev Spasitelovu za spásu svého dítka.

Po mši sv. vrací se domů, v srdci potěšena, avšak přece s obavou, že ji nemocný přivítá klením a zlořečením. Avšak jaká změna! „Matičko, dobrá matičko!" volá nemocný.

Spěchá k němu a vidí v jeho očích slzy. Syn ukazuje na obraz Srdce Páně: „On na

mně pohlédl, já jsem pohlédl na něho, on se mnou mluvil, já jsem slyšel, on mi řekl: Vpravdě pravím tobě, dnes ještě budeš se mnou v ráji!"

Ježíš dal synu odpověď na vroucí modlitbu matčinu.

Zavolala kněze, s upřímnou lítostí vyznal se umírající ze svých hříchů a dal se zaopatřiti.

Když poslední paprsek večerního slunce zabloudil do světničky, osvítil klidnou tvář zemřelého.

„Sloužil jsi mši sv.?"

Hugo ze Sv. Viktora (1097—1141), jenž patří k nejučenějším mužům oné doby, ležel na smrtelné posteli.

Den před smrtí přichází k němu zrána jeho žák, kněz Osbert.

„Jak se ti daří, drahý otče?"

„Dobře, synu můj. Avšak, pověz mi, sloužil jsi již mši svatou?"

„Ano, otče!"

Umírající prosil: „Přistup blíže ke mně, synu můj, dechni na mne v podobě kříže, abych měl podíl na Duchu, jehož jsi obdržel při mši svaté."

Když kněz tak učinil, modlil se Viktor hlasitě: „Ústa svá jsem otevřel a vdechl jsem Ducha." (Ž. 118, 31.)

čteme: „Jest velice želeti, že mnozí lidé tak málo si všímají tohoto spásonosného tajemství, jež nebesa obveseluje a celý svět zachovává. Ach, té slepoty a zatvrzelosti srdce lidského, že daru tak nevýslovného více nedbá a pro každodenní jeho požívání až v nevážnost k němu upadá! Neboť kdyby tato nejsvětější oběť toliko na jednom místě se konala a na celém světě toliko od jednoho kněze Tělo Páně se posvěcovalo, s jakou věru horlivostí by se lidé hrnuli k tomuto místu a k takovému knězi Božímu, aby jen té svaté oběti přítomni byli! A ejhle! Mnoho je kněží a na mnohých místech obětuje se Kristus Pán, aby milost a láska Boží k lidem tím hojnější se jevila, čím více rozšířena je velebná Svátost po celém světě. Mnozí lidé běhají sem tam, aby viděli různé světské znamenitosti, peněz na to nešetří, jiní putují na posvátná místa navštívit a uctít ostatky svatých, s úžasem prohlížejí si nádherné budovy chrámové a líbají svaté kosti, zavinuté v hedvábí a zlato. A ejhle! Syn Boží, Svatý nade všechny svaté, Stvořitel a Pán andělů i lidí, tu na oltáři nejen jest přítomen, nýbrž se i obětuje, a to za nás, z lásky k nám, k našemu blahu a k věčnému blahu! Díky tobě, dobrý Ježíši, pastýři věčný, že my, vyhnání synové Evy, nejen k tobě smíme, nýbrž že tu spolu s ná-

mi dlíš v tom slzavém údolí, ano k sobě nás i sám zváti ráčíš řka: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím.“

III. Příklady horlivosti.

Denní mše svatá.

Sv. František Saleský měl jako mladý kněz misie v protestantském městě Thononu. Aby mohl sloužiti mši sv., musel jíti do sousedního města Marinu, na druhém břehu řeky Drance. Na jaře však byla povodeň a voda strhla most. Lidé položili přes řeku trám. Trám býval od sněhu a deště hladký; horlivý kněz však přicházel každý den ráno k řece, požehnal se a opatrně přecházel trám. Po mši sv. touž cestou vracel se do Thononu, pln radosti a vděčnosti k Bohu. „Celý den byl bych nesvůj, kdybych neměl ráno útěchy mše svaté.“

Mladý Angličan.

Když jsem působil v Moskvě, jednou v sobotu pozdě večer kdosi zazvoní u dveří. Otvírám, mladý Angličan vstupuje a táže se: „Důstojnosti, teď jsem právě přijel rychlíkem z Paříže a zítra odpoledne v 5 hodin musím dále na Sibiř. Kdy je zde zítra mše sv.?

Rád bych na mši sv., potom si prohlédnu město a pojedu dál."

„Zítra je mše sv. v 7 hodin. Jste však asi dlouhou cestou unaven a nebudete moci přijíti."

„Proč by ne? Napřed chci vykonati svou povinnost. Potom mám ještě dosti kdy, abych si prohlédl město." (P. Wierczinsky.)

„Jak šťastná jste, že můžete na mši sv.!"

Jeden pan farář zažil příjemné překvapení.

Paní, která nepatřila k nejhorlivějším, začala chodit denně na mši sv. a častěji k sv. přijímání.

Často také pozoroval, že k večeru chodívá navštívit Svátost oltářní.

Pan farář přemýšlel: „Co ji asi vytrhlo z vlažnosti? Kázání? Napomenutí ve zpovědi? Četba nějaké dobré knihy? Bolest, která hledá pomoc a útěchu?"

A nebyl by na to přišel, kdyby mu to jednoho dne nebyla sama vypravovala:

„Divíte se, důstojnosti, že se stala se mnou taková změna, já tomu říkám obrácení. Děkuji za to chudému dělníkovi — znáte ho také — stolaři Janovi. V kterýsi svátek jsem se vracela z bohoslužeb domů, také stolař Jan přicházel z kostela. Jeho tvář zářila radostí. Jelikož před několika dny v našem domě pilně a svědomitě pracoval, oslovila jsem ho;

„Jene, vy jste dnes jaksi šťastný.“

„Ano, milostivá, měl jsem dnes veliké štěstí, že jsem nad tím zapomněl snídati.“

„Jaképak?“ tázala jsem se zvědavě.

„Byl jsem dnes na pěti mších sv.“

Divila jsem se. Mně trvala dlouho jedináš mše sv., a tento mladík mluví o pěti a má se za šťastného, že jim mohl býti přítomen. Ještě více jsem se divila, když dělník pokračoval: „Každou neděli zůstávám na dvou mších sv. Dnes ještě tři cizí kněží sloužili mši sv. Inu, musím si v neděli vynahraditi, co nemohu přes týden.“

Odmlčel se na chvíli a potom pokračoval: „Ve všední den také nejsem úplně bez užitku. Prosím svého anděla strážce, aby šel za mne na mši sv. a přinesl mi sv. požehnání, a když slyším hlas zvonku, spojuji se v duchu s těmi, kteří jsou tam přítomni. Jak šťasten bych byl, kdybych mohl denně na mši svatou! — Jak šťastna jste vy, že máte k tomu denně kdy!“

Při těchto slovech mi bylo, jako by nebeské světlo zazářilo do mé duše. Je pravda, měla jsem každý den kdy jíti na mši sv., avšak nikdy jsem to neučinila.

Od toho dne jsem nemohla slyšeti zvony kostelní. Bylo mi, jako by volaly: „Jak šťastna jste, že máte kdy!“

Od té doby chodím na mši sv.“

480

„Což, nemáš mši sv.?“

Svatá Terezie často myslila na dobrodiní, jež Otec nebeský v lásce své jí prokazoval a víc a více poznávala jejich množství a cenu. Se slzami v očích zvolala jednou: „Ach, můj Bože! Kdo jsi ty a kdo jsem já? Čím se ti odsloužím za všechnu lásku, za všechnu péči o mne? Jakpak já, nebohý tvor, projevím ti nejlépe svou vděčnost?“ V tom jakýsi vnitřní hlas ji potěšil a pravil: „Aj, což nemáš mši sv.? Nevíš, že všechny zbožné duše tohoto prostředku pilně užívaly, aby Pánu Bohu vzdaly povinné a jeho důstojné díky? Všichni obyvatelé nebeští dohromady nejsou s to, aby mi tak poděkovali, jako mi děkuješ ty, zbožně slyšíc mši sv. na ten úmysl.“

IV. Jak máme býti přítomni mši sv.?

Bl. Veronika z Binasca vypravuje, že jednou při mši sv. hleděla na spolusestru klečící u oltáře. Za tuto nedbalost ji pokáral anděl strážný tak přísně, že leknutím padla do mdlob. „Proč jsi neovládla své oči? Opravdu, nemálo jsi urazila Boha!“

Jménem Božím uložil jí velice těžké pokání a blahoslavená se přiznává, že od té doby se neodvážila ani pohnouti hlavou z bázně, aby neurazila Boha.

Co Bůh u svatých tak citelně tresce, s tím by u nás souhlasil?

Kdybychom stáli na hoře Kalvarii, odvážili bychom se při krvavé oběti Spasitelově ohlížeti se neb šeptati?

A v kostele, kde každý oltář je Golgotou a každá mše sv. novou obětí na kříži, tak mnozí se toho odvažují.

Buď přítomen mši sv. uctivě.

Bývalý protestant.

Jistý protestant stav se horlivým katolíkem, říkával: „Den beze mše sv. by mi byl jako den, v němž slunce nevyšlo.“ Byl to muž opravdu zbožný; ať bylo jak bylo, šel na mši sv. a celou hodinu vydržel u nohou svého božského Mistra a Spasitele; potom zase spěchal pilně do práce.

Sv. Jan Zlatoústý.

trpce si stěžoval do neuctivého chování některých křesťanů při mši sv. „Jako u jesliček andělé se klaněli Pánu Ježíši, tak se mu klanějí i ve velebné Svátosti a hluboce se mu koří zvláště při mši sv., ačkoliv Syn Boží nikoliv za ně, nýbrž za vás se obětuje. A vy oddáváte se dobrovolným roztržitostem, ano i neuctivě se chováte! Takovým způsobem neusmíříte Pána Boha, když, nemajíce dosti na hříších venku páchaných, přicházíte urážet ho i v jeho příbytku! Mimoděk vzpomínám na ži-

dy, kteří zatvrzele stáli pod křížem a z Krista Pána si tropili posměch."

Spolu s knězem celebrovati.

Při mši sv. vykonávati své soukromé modlitby je dobré.

Při mši sv. rozjímati o utrpení Páně je lepší.

Avšak nejlepší jest spolu s knězem na oltáři se modliti, spolu obětovati.

Velikost svatých.

Sv. Magdalena z Pazzis viděla v modlitbě mladou zemřelou sestru, která měla v nebi místo mezi serafíny. Udiveně řekla: „Ale sestro, co jsi vykonala, že jsi tak povýšena? Vím, že jsi byla dobrou řeholnicí, avšak něco zvláštního činiti jsem tě nikdy neviděla."

„Já jsem vroucím srdcem toužila konati všecko dobré a veliké, co se na zemi děje. A Bůh vůli mou přijal jako skutek."

Když jsi při mši sv. a chceš sloužiti mši sv., Bůh přijme tvou vůli jako skutek.

A není nic většího než mše sv.

Dlouhá chvíle.

Dítko asi se nudí, když slyší koncert, který naplňuje znalce hudby nejvyšším nadšením. Kdo je vinen? Koncert? Ubohé dítě nerozumí

tak vysokému umění. Diví se, proč na konci lidé nadšeně tleskají.

Tak jako ono dítko jsou mnozí lidé bez porozumění přítomni mši sv. Co skutečně mše sv. jest, to dosud nepochopili. Proto nevědí, jak se mají chovati, nudí se, mají dlouhou chvíli. Přemítají v modlitebních knížkách a nemohou se dočkati konce.

„Teď jsem byl na „Prodané" už po osmé a pokaždé se mi více líbí," říkal kdosi. A je to pravda: umělecké dílo se tím více líbí, čím více a častěji se člověk do něho zahloubá.

Což teprve mše sv.! Kdosi ji nazval největším uměleckým dílem.

Tři věčnosti.

Sv. Jan Eudes říkával: „Přál bych si tří věčností, abych mohl sloužiti mši sv. tak, jak si toho přeji. Jednu věčnost na přípravu, druhou k sloužení a třetí na díkůčinění."

Jemu byla mše sv. každý den něčím novým.

Těšme se i my na každou mši sv. jako na něco nového, neslýchaného, velikého!

V. Části mše svaté.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha sv.

Pocházíme od Boha. „Co máš, člověče, co bys nebyl obdržel?" Nic nemáme ze sebe. Jsme stvořeni. Podle obrazu Božího. Podle

434

obrazu nejsvětější Trojice. Od Boha — pro Boha. Toť nejvznešenější původ a cíl člověka. Býti si vědom svého vznešeného původu, růsti k Bohu, žíti životem božským, to je všecko. Tím začíná mše svatá.

„Proč sestupuje?"

Konvertita Jörgensen byl ještě jako protestant na mši sv. S napětím hleděl na kněze přicházejícího k oltáři. Vidí, jak kněz otvírá mešní knihu — ale co to? Kněz se nemodlí z knihy, sestupuje až k poslednímu stupni. Proč sestupuje? — Naslouchá — až slyší kněze se modliti: mea culpa — moje vina. — Teď chápe: Kněz se cítí nehodným přinášeti tak svatou obět. Proto sestupuje a vyznává se ze svých hříchů. Vzbuzuje lítost. — Učiňme taktéž.

David.

Byl to muž bohabojný. Ale příliš spoléhal na sebe. Nedával dosti pozor. Zahrával si s hříchem. A padl hluboko. I svého nejvěrnějšího přítele dal zavražditi. — Prorok Nathan ho probudil ze spánku hříchu. David litoval. Bůh odpustil. Avšak tresty časné zůstaly. Král musel utíkati před svým vlastním synem Absolonem. Prchl do hor. Tam rozjímal o hříchu. Co plnilo tehdy jeho duši, vyjadřuje žalm 41. a 42.

„Jako jelen touží po pramenech vody,
tak touží duše má po tobě, Bože.
Žízní duše má po Bohu silném, živém.
Kdy přijdu, abych se ukázal před Boží tváří?
Slzy mé jsou mi pokrmem ve dne v noci...
Proč se rmoutíš, duše má,
a proč mě znepokojuješ?
Doufej v Boha, neboť opět budu jej oslavovati,
Spasitele svého a Boha svého...

Zjednej mi právo, Bože, a rozhodni při mou
proti bezbožnému lidu;
od člověka nespravedlivého a lstivého vysvoboď mne.
Neboť tys, Bože, síla má!
Proč mě zapuzuješ a proč smuten chodím,
když mě souží nepřítel?
Sešli světlo své a pravdu svou; ty mě povedou
a dovedou k svaté hoře tvé a do stanů tvých.
I vstoupím k oltáři Božímu,
před Boha, který mne radostí naplňoval od
mladosti mojí.
Oslavovati tě budu na citaře, Bože, Bože můj.
Proč se rmoutíš duše má,
a proč mě znepokojuješ?
Doufej v Boha, neboť opět budu jej oslavovati,
Spasitele svého a Boha svého."

Proč církev právě na počátku mše sv. nám dává modliti se tento žalm? Chce nám asi říci: S Davidem jsi hřešil, s Davidem lituj a čiň pokání!

480

Hřích a společnost.

Hřích odloučil člověka od Boha. Hřích roztrhl lidskou společnost. Přicházíme do chrámu — avšak duše naše nejsou sjednoceny, jsou rozervány hříchem; netvoříme jednotu, živou společnost. Jsme jako kousky železa odtržené od magnetu. Proto se hluboce sklání napřed kněz a potom lid a modlí se „Confiteor", t. j. „vyznávám se". Vyznáváme se před Bohem všemohoucím, který nás může potrestati, kterému žádný hříšník neujde, který však svým všemohoucím milosrdenstvím nás může očistit i od hříchů největších, před Marií vždy pannou, která ani okamžik svého života nebyla v otroctví zla; před bl. Michaelem archandělem, který heslem „Kdo jako Bůh?" nás povede k soudu; před bl. Janem Křtitelem, který nám ukazuje Beránka, jenž snímá hříchy světa; před Petrem a Pavlem, kteří oba sice hřešili, ale oba našli opět cestu k Bohu. A když jsme se vyznali z hříchů, modlí se kněz za lid a lid za kněze: „Smiluj se nad tebou všemohoucí Bůh a odpustiv hříchy tvé, uveď tě do života věčného."

Teď tvoříme živou společnost: „Bože, ty obrátě se oživiž nás." Společnost s Bohem, společnost mezi sebou a společnost se všemi svatými. A na znamení této pospolitosti políbí kněz oltář, jenž znamená Krista

a v něm jsou ostatky svatých, kteří život svůj obětovali pro Krista.

Gloria.

„Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!" Toť náš dvojí životní cíl: Sláva Boží, to jest to první, a na druhém místě pokoj v srdci a tím pokoj a mír mezi lidstvem. Marné jsou všecky snahy po míru mezi lidtvem, když nesměřují k onomu prvnímu cíli. Jsou jako tělo bez hlavy. „Mír Kristův v království Kristově!" Proto opakujeme plni svaté úcty: „Ty jediný jsi Svatý. — Ty jediný jsi Pán. — Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, — se Svatým Duchem v slávě Boha Otce."

Dominus vobiscum.

Naše duševní společnost musí býti živá, neboť tvoříme živé tělo Kristovo. Toto živé spojení je vzájemné dávání a přijímání. Teď kněz líbá oltář, spojuje se s Kristem a s jeho svatými, přijímá jeho lásku a milost a obrací se k věřícím. Co jim asi řekne, čeho jim bude přáti? Štěstí? zdraví? dlouhý život? bohatství? Ne — mnohem více než to: Pán budiž s vámi! Když Pán je s vámi, máte všechno, máte pramen štěstí, máte lékaře duše, máte věčný život, máte Boha, jemuž náleží všecko,

Jako ozvěnou odpovídá věřící lid: I s duchem tvým (budiž Pán)!

Jak krásný to pozdrav!

Mše poučná. (Epištola a evangelium).

Než začne oběť veliká a tajuplná, má se naše srdce rozehřáti vzpomínkou na veliké dílo spásy. „Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, jež vychází z úst Božích.“ Tak se naše duše nasytí a rozohní svatými pravdami, aby z ohně nadšení vznášela se oběť naše k nebi jako líbezná vůně z hořícího kadidla.

Obětování.

Obětujeme chléb a víno. Kristus sám tomu tak chtěl a ne bez příčiny. Nepřipomínají nám tyto dary jeho osobu? Vždyť o sobě řekl: „Já jsem chléb k životu světa“ (Jan 6, 35), „Já jsem vinný kmen“ (Jan 15, 5). A tyto dary budou proměněny v Krista.

Obětovati máme též sebe. Proto kněz hluboce se sklání, položí se takřka na oltář a modlí se: „V duchu pokory a se srdcem zkroušeným nechť jsme přijati tebou, Pane, a tak děj se dnes oběť naše před tváří tvou, aby se ti líbila, Pane Bože.“

Jak tyto dary budou proměněny v Kristovo pravé Tělo, tak i my máme býti proměněni a přijati v Kristovo mystické Tělo.

„K Bohu," to jest touha lidstva od prvopočátku. Lhář od počátku odtrhl lidstvo od Boha lží: „Budete jako bohové". Bůh se stal člověkem, aby nás zase pozdvihl k Bohu. Proto modlitba kněze, když připravuje kalich: „Bože, jenž jsi důstojnost lidské podstaty podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji obnovil, dej nám skrze tajemství této vody a vína státi se společníky božství Toho, jenž člověčenství našeho ráčil státi se účastným, Ježíš Kristus, Syn tvůj, Pán náš, jenž s tebou živ jest a kraluje."

Eucharistie.

To znamená díkůčinění. Proč toto jméno? Protože nepřinášíme novou, na oběti na kříži neodvislou obět, nýbrž obnovení oné oběti, která nám přinesla spásu a Bohu slávu. Proto ji přinášíme s díkůčiněním a jako obět na poděkování. Tyto city vděčnosti vyjadřuje vznešenými slovy preface:

Pán s vámi — I s duchem tvým.

Vzhůru srdce! — Máme k Hospodinu.

Díky vzdejme Hospodinu, Bohu svému! — Hodno a spravedlivo jest.

Věru hodno a spravedlivo jest, slušno a spasitelno, abychom ti vždy a všude díky

vzdávali, Hospodine svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože, skrze Krista, Pána našeho.“

Ano, skrze Krista, Pána našeho, který nás spasil a nám život znovu dal, který nás povýšil k Bohu a vysvobodil z otroctví hříchu a učinil nás dítkami Božími, on jediný jest hoden, aby teď za nás díky vzdával.

A tato myšlenka povznáší duši k novému hymnu na slávu Boží a na jeho Syna:

Svatý, Svatý, Svatý Pán, Bůh zástupů!
Plna jsou nebesa i země slávy tvé.
Hosanna na výsostech!
Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně.
Hosanna na výsostech!

Proměňování.

Jest to veliký zázrak. Mocí Ducha sv. se proměňuje chléb v oslavené Tělo Páně. Proč však kněz pozdvihuje sv. Hostii? Sv. Otec Pius X. nám to vysvětlil tím, že udělil hojné odpustky těm, kteří pohlédnou na svatou Hostii a se modlí: „Pán můj a Bůh můj!“

A proč máme pohlédnouti na něho? Aby pohledem byla proměněna i naše duše. „Buďte druhým Kristem!“ volá k nám sv. Pavel a sám o sobě mohl říci: „Žiji, ale ne již já, nýbrž žije ve mně Kristus.“ Každá mše sv. musí nás tedy činiti podobnějšími Kristu, více nás proměňovati v Krista.

Hle, jakou moc má jarní slunce! Země, před několika dny tak neúhledná, šedá, zdánlivě mrtvá, znovu se na jaře zazelená, aby vydala miliony květů a přinesla hojné ovoce.

Taková je moc Ducha sv. na poli duševním: „Sešli Ducha svého a povstanou noví tvorové, a obnovíš tvář země."

Modleme se při proměňování: „Bože můj, Duchu sv., který jsi svou všemohoucností proměnil na oltáři pouhý chléb v Tělo Pána našeho Ježíše Krista, proměň, prosím, též mé srdce kamené a hříšné, aby bylo podobno srdci toho, jenž řekl: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pokoj duším svým."

Bethesda.

Znáte z evangelia zázračný rybník Bethesdu. Občas sestoupil anděl Boží do něho, takže voda se vlnila, a kdo sestoupil první do vody, byl uzdraven z kterékoliv nemoci.

Není každý oltář, na němž se slouží mše sv., podoben tomuto rybníku? A není moc jeho v okamžiku pozdvihování daleko větší? Ne pouze anděl, nýbrž Bůh sám sestupuje s nebe na oltář. Sestupuje se svou láskou, se svým milosrdenstvím. „Čeho neobdržíš při proměňování, sotva obdržíš v jiné době", praví sv. Basilius.

V lednu 1923 byly misie v osadě Virtemberské. Několik protestantských žen se zúčastnilo misií, zatím co jejich katoličtí mužové nechtěli jíti na kázání.

Jedna žena to těžce nesla. Ve čtvrtek slyšela v kázání o nejsv. Svátosti, jak misionář vyzýval věřící, aby při pozdvihování položili své starosti na oltář a s důvěrou volali o vyslyšení svých proseb.

Když v pátek ráno doma slyšela zvoniti k pozdvihování, poklekla a pomodlila se, aby její muž také šel na misie a vyzpovídal se.

V sobotu odpoledne muž skutečně šel ke zpovědi a v neděli k sv. přijímání. Proměna srdce, vyprošená při proměňování!

„Lámání chleba."

Po „Pater noster", t. j. po Otčenáši láme kněz způsobu chleba a praví po tom: „Pax Domini sit semper vobiscum", „Pokoj Páně budiž vždycky s vámi". — Proč?

Než odpovíme na tuto otázku, vzpomeňme si, že první křesťané celou mši sv. jmenovali podle tohoto obřadu. „Trvali pak v učení apoštolském a v obcování lámání chleba i na modlitbách" (Sk. ap. 2, 42). Co znamená „lámati chléb"? — To znamená: štědře udělovati někomu. Na př. v Is. 58, 7. „Lámej chudému chléb svůj".

Co znamená: „jísti s někým chléb?" — To znamená: spojiti se s někým duchovní,

důvěrnou láskou. Na př. v Ž. 40, 10: „Ano, přítel můj, jemuž jsem důvěřoval, jenž jídal chléb můj, zdvihá na mne patu.“

To znamená: spojiti mnohé v jednu společnost, jako mnoho zrnek je spojeno v jeden chléb. Právě tento význam je vyjádřen ve Skutcích apoštolských slovem „v obcování (řecky: kojnónía — spojení, jednota, bratrská společnost) lámání chleba“.

Teď chápeme, proč celá mše sv. dostala jméno „lámání chleba“. Teď chápeme také jednu z nejstarších mešních modliteb: „Jako tento lámaný chléb rozptýlen byl na pahorcích a posbírán byv v jeden se spojil, tak i církev tvá ať se spojí ze všech končin světa v království tvém.“ (Didaché c. 9.)

A tento chléb je Tělo Kristovo. A my jsme údové tohoto Těla, a máme býti živými údy. „Jako tělo jest jedno, a přece mnoho údů má, tak i Kristus... Vy však jste tělem Kristovým a údy jeho.“ (1. Kor. 12, 12, 27.)

„Kristus jest hlavou těla církve.“ (Kol. 1, 18.)

„Chléb, který lámeme, není-li společenstvím těla Kristova? Poněvadž jsme jeden chléb, my mnozí tělem jedním.“ (1. Kor. 10, 16, 17.)

„Nyní však vy, kteří jste někdy byli daleko, v Kristu Ježíši jste se sblížili v krvi Kristově. Neboť on jest pokojem naším.“ (Ef. 2, 13, 14.)

Proto kněz při „lámání chleba“ nám přeje: „Pokoj Páně budiž vždycky s vámi!“ A my mu odpovídáme: „I s duchem tvým.“

„Snažte se zachovávati jednotu Ducha ve svazku pokoje. Jedno tělo a jeden Duch, jakož také jste byli povoláni v jedné naději volání svého. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, jeden Bůh a Otec všech, jenž jest nade všemi a skrze všecky a ve všech nás.“ (Ef. 4, 3—6.)

Tuto lásku chtěli první křesťané hned také dáti najevo tím, že pohostili chudé vždy hned po hostině Kristově. A legenda vypravuje ze života sv. Hedviky, že vždy po mši sv. udělovala almužnu chudým. — Jest naše víra tak živá?

Ite missa est.

Jak to přeložiti? „Jděte, je po mši?“ — Nikoliv! — „Jděte, jste propuštěni?“ — To je správné, ale nevystihuje hluboký obsah. Latinské slovo „missa, missio“ znamená poslání. — Známe slovo misionář, to jest ten, který jest poslán k lidu, aby hlásal slovo Boží.

„Ite missa est“ znamená tedy: Jděte, jste posláni, jste misionáři, jste apoštolé. (Řecké slovo „apostolos“ znamená také poslaný!) Na konci mše sv. praví Kristus k nám: „Jděte, posílám vás do světa, do rodiny, do úřadu,

do továrny, do obchodu, abyste tam hlásali životem, příkladem a slovem mou obět."

Jděte, jste kněžstvem královským, konejte svůj úřad kněžský, proměňujte svou láskou, dobrotou a upřímností srdce hříšná, aby vyrostla jako květ k slunci a vydávala vůni ctnosti a přinášela ovoce dobrých skutků."

A s radostným srdcem odpovídáme: Deo gratias — Díky Bohu za tak veliké vyznamenání, že smíme spolupracovati na království Božím.

Sami jsme však slabí k tak velikému dílu; proto se nám uděluje požehnání Boha trojjediného, abychom z jeho moci a milosti pracovali o spáse duší.

A slovo tělem učiněno jest.

Poslední evangelium. Počátek evangelia podle sv. Jana. Tolik světla z něho vychází, že nás až oči bolí. „Na počátku bylo Slovo." Slovo=Bůh Syn. Jak slovo, myšlenka, povstává v duši lidské, tak Bůh Syn v tajuplném životě nejsvětější Trojice.

„V něm byl život a život byl světlem lidí a Světlo ve tmě svítí — osvěcuje každého člověka — dal jim moc státi se dítkami Božími — a Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi."

Bůh se stal člověkem, aby člověka povýšil k Bohu.

„Slovo tělem učiněno jest.“ Slova ta jsou pro nás denním napomenutím. Slovo Boží, které jsi slyšel ve mši sv., a Slovo Boží, které jsi přijal ve sv. přijímání, nesmí zůstati mrtvým v duši tvé, musí se oživiti dobrým skutkem a životem. Celý den máš tak žíti, abys mohl říci se sv. Pavlem: „Žiji, ale ne již já, nýbrž žije ve mně Kristus.“

Deo gratias -- díky Bohu!

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

Abychom i dětem umožnili zbožné účasti na mši svaté, vydali jsme s velikým nákladem „Mešní knížečku pro děti“ („Životem“ č. 121) s barevnými obrázky. Doufáme, že brzy už nebude katolického dítka bez ní.

*

Chce-li dospělý většího užitku čerpati ze mše sv., radíme, aby si ještě jednou přečetl odstavec V. „Části mše sv.“ Potom ať si vezme ze sbírky „Životem“ čís. 102: „Při mši svaté.“ a s touto knížečkou ať se snaží vniknouti napřed do modliteb, které při mši sv. jsou stejné. Až se s nimi obeznámí, ať si koupí „Úplný římský misál“. (Přeložil P. Marian Schaller O. S. B. Vydalo opatství v Emauzích, Praha) a z něho doplňuje modlitby, které při každé mši svaté se mění. Tak se naučí modliti s knězem u oltáře, a brzy pozná, že nestačí jen modliti se, nýbrž že musí také obětovati sebe. Duch mše svaté je duch oběti.

Pramen pravé radosti je četba o životě svatých.

Exerciční dům vydal „Malou legendu“ (Životy svatých). Je to kniha s 800 stránkami četby. 48 obrázky, v celoplátěné vazbě.

Stojí pouhých 14·— Kč.

OBJEDNEJTE

V EXERCIČNÍM DOMĚ,

HLUČÍN, Slezsko.

Imprimi potest. Pragae 6. Jun. 1932. P. J. Haderka Css. R. Prov. Imprimatur Nr. 6.277. Olomoucii, die 12. Aprilis 1928. Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

„Životem“ číslo 39. II. vydání. Cena 50 h.

Katolická akce

Dr. Bedřich Vašek

I. Proč je katolické akce u nás nezbytně třeba?

Odkřesťaňování všeho života je na stálém postupu.

Kdo zažil doby před nějakými čtyřiceti, padesáti roky, ten se leká dnešních poměrů náboženských. Vzpomíná, jak bývaly každou neděli kostely plné tehdy, — jak poloprázdné, jak až třeba i ze dvou třetin prázdné jsou v některých místech při nedělních i svátečních službách Božích tyto kostely nyní.

Znám města na Moravě a ve Slezsku, kde na př. přijímání sv. svátostí ve velikonoční době je horlivé; znám však již i na Moravě města, kde i ve velikonoční dobu za celý čas mladíka u stolu Páně uvidíte jen výjimkou! Znám město, kde na deset tisíc vojáků a důstojníků posádkou, ale myslím, že by se Vám nepodařilo v neděli dopoledne ve všech kostelích toho města na všech mších svatých napočítati dvě stě lidí ve vojenské uniformě. Vezměte si ženskou modu: snad i pohanská dívka by se styděla choditi tak obnaženě: a katolická děvčata tak chodí bez výčitek svědomí! Vezměte si naše střední školy: kolik z těch, kdo z nich odcházejí do života, zachovalo si

plnou a radostnou víru v duši? Vezměte si úřednictvo: jak veliké procento úředníků, profesorů, lékařů, učitelů, jsou katolíky, žijícími opravdu z víry? A kdyby byl takový úředník třeba jen nejnižším písaříčkem v bezvýznamném úřadě — pokládá již pod svou čest žíti a vystupovati jako uvědomělý katolík. — Vezměte průmyslové dělnictvo v továrnách, v uhelných dolech, vezměte obchodní příručí, vezměte slečny zaměstnané v kancelářích, obchodech atd., kolik mezi nimi najdete horlivých katolíků?

Máme si mravnost chrániti jako oko v hlavě; máme utíkati před zlou příležitostí jako před zmijí: ta hrozná pokušení, jež se na nás valí z výkladních skříní, zvláště knihkupeckých, z divadel, kin, plakátů, knih, novin! A kolik lidí se do těch příležitostí ještě přímo radostně vrhá! Kolik lidí se cítí úplně šťastno ve spolcích, které svým celým duchem nemohou býti než jediným velikým hrobem víry! Kolik lidí umírá lehkomyslně bez zaopatření! Kolik bývá páchano vražd na klíčícím životě! Kolik mladých katolíků se domnívá, že to není nic zlého, když jsou sezdáni jen před úřadem! Kolik katolíků — i „dobrých" katolíků! — si mysli, že si z toho nic nemusejí dělati, když platí do spolku na spalování mrtvol a když se pak nechají spálit, ač církev se proti spalování staví tak přísně!

Jako člověk osleplý upadl do tak velikého neštěstí, že již nerozeznává mezi světlem a tmou, tak duše veliké části dnešního lidstva nábožensky a mravně osleply: již nerozeznávají jasně mezi dovoleným a hříchem, mezi dobrem a zlem, mezi věrou a ne-

věrou... Mají již jen nevěrecký pošklebek neb výraz jakéhosi shovívavého soucitu na tváři, když slyší na př.: „Kdo neuvěří, bude zavržen". A jsou to slova samého Krista!

Smíme při těchto požárech duší netečně dřímat dál?

K těm těžkým hrůzám náboženským a mravním, které jsou kolem nás, chovali jsme se dosud ve značné míře netečně. Katolicismus spící. Tušili jsme snad, že lidé kolem nás nábožensky hynou. Ale my jsme si říkali: „Já přece nehynu! Já žiji řádně jako křesťan! — A že jiní hynou? Což pak budu za ně odpovídati já? Což pak jsem já strážným bratra svého?"

Ano, ta výmluva: „Což pak jsem já strážným bratra svého?" — Ale zapomíná se, že první, jenž ji farisejsky pronesl, byl bratrovrah Kain...

Jen duše sobeckých Kainů dovedou se založenýma rukama klidně se dívat, když jiní kolem nich hynou. Jen žena tvrdého srdce dovede nedbale klímati na židli, ač slyší, jak ji její těžce nemocný muž na lůžku už tak dlouho pro Boha prosí, aby mu podala sklenici vody, že v té žízni shoří; žena, která má jen kousek srdce, se nad tím chudákem smiluje. Jen surový necita bude klidně dále hráti v karty, ač slyší, že v sousedství hoří a že požár se může s děsnou prudkostí šířiti, protože není možno sehnati lidí na hašení...

A co je požár, co ztráta pozemského majetku, co je nemoc, co zdraví proti

ceně nesmrtelných duší, jež v takovém počtu bynou kolem nás?

Jen necitové bez srdce se zde mohou postaviti vedle Kaina a opakovati slovo, jemuž on, bratrovrah, je naučil: Zdaliž já jsem strážný bratra svého?

Pokatoličiti katolíky.

Děj se co děj, dvě věci provedeny býti musejí. Z těch první jest: Udělat z katolíků zase katolíky. Dnešní katolíci z veliké části ani katolíky nejsou. Jméno katolíků ještě mají, ale jejich duch, jejich nitro již katolické není. Slouží světu. Řídí se jen světem. Usilují jen o věci světské. Katolictví — to je v jejich srdci jen jako rychle pryč ujíždějící a jen v dálce se ztrácející vlak: jen trošku kouře ještě zůstalo; a také ten se rozplyne již brzoučko... A když ne v nich, tož v jejich dětech se rozplynou i poslední zbytky toho kouře načisto...

V těch katolických duších musí znova býti zapálen katolický život. Znovu se tam musí rozhořeti láska k Bohu, poslušnost k Bohu, věrnost k Bohu. Ty duše znova musí žíti z Boha a pro Boha. Musí znova poznati, jakým štěstím to jest zachovávati přikázání Boží, býti dítkem Božím, z Boha čerpati radostnou víru, naději, lásku, z Boha nabírat nevyčerpatelnou životní sílu, radost, nadšení!

Viděli jste někdy v době sucha tak v květnu povadlé obilí na rolích? Ach, tak velice povadlé! tak sklesłé! tak mdle zelené! — Přišel vydatný déšť — to se to obilíčko vzkřísilo! to teď bujně stojí! ta jeho sytá zeleň! to se v něm ten život vzpamatoval!

Vzkříšen býti musí i katolický život v povadlých a mdlých katolických duších!

Pokřesťaniti společnost a veřejný život!

Nestačí pečovati jen o to, by víra a mravnost byly upevněny v jednotlivých duších. Kdo žije v místě, kde se vyskytl tyfus, a kde tato nákaza vybuchla s velikou prudkostí, ten možná za krátko s životem bolestně se bude loučiti též: neboť tak je těmito zhoubnými bacily proniklé celé prostředí, že člověk ani netuší, kde všude k nákaze přijde; a v takové nákaze i tělo nejzdravější může v kratičké době podlehnouti jednou pro vždy. Jsou kraje s podnebím tak nebezpečným, že na př. když v rovníkové Africe v Tanganjika, přišlo prvých 18 misionářů z řádu Bílých Otců, tu hned v prvním roce v tom otráveném podnebí jich zemřelo 8; a misionáři, kteří přišli do Kamerunu v západní Africe, — byli všichni z řádu Pallotinů — pomřeli již v několika týdnech všichni do jednoho na tamnější zvlášť nebezpečný druh horečky malarie. Nezdravé podnebí, kolik to již misionářů předčasně sklátilo v hrob!

Tak zhoubné je dnešní prostředí u nás pro duše. A kdyby to bylo dítě sebe pečlivěji vychované, když přijde do špatné školy, na zkaženou ulici, do špatných spolků, když naň působí špatné knihy a časopisy, — víra a mravnost toho dítěte za kratičko podlehne tak, jako podléhá život misionářů sebe zdravějších v nezdravé krajině. A mohl býti onen jinoch neb

ono děvče, když odcházeli z domova, sebe hodnější, když upadli do společnosti zlé, když v té společnosti se budou pohybovati, kolik se jich udrží řádnými? Mohl býti onen dělník dříve sebe lepší, když po léta pořád to musí vidět a slyšet — neotupne nakonec též? A mohl býti onen odrostlý člověk dříve křesťanem sebe vzornějším, když takové noviny denně čte, když s takovými lidmi stále obcuje, co můžete od něho jiného čekati, než že jeho víra neb jeho mravnost tím nezdravým prostředím bude zničena též?

Nestačí, abychom jen v jednotlivcích upevňovali víru a mravnost; budou-li pohanské zákony, zůstanou-li tak jako jsou nezdravé a náboženství zhoubné dnešní školy, zůstane-li i nadále ten otravný duch v tisku, v divadle, v časopisech, v módě, v politice, ve veřejném mínění, zkrátka: zůstane-li prostředí tak, jak je, nelze očekávati nic jiného, než že nevěra a mravnost a ztráty duší se budou šířiti ještě rychleji a ještě hrozněji než dosud. Protože čím déle lavina se valí, tím prudší a nebezpečnější je.

A proto máme-li lidstvo jen trochu rádi, musíme se dáti do té těžké práce: Čistit prostředí! Odstraňovat z něho všecky ty jedy a bacily a bažiny s jejich smrtonosnými výpary, v nichž hynou duše!

Dnes nestačí obrana víry; dnes je nutný výboj!

Ještě v minulém století mohli si katolíci říkati: „Musíme brániti víru!“ Vždyť veliká většina byla

ještě katolická, a to ne pouze dle jména. Stačilo tedy uhájiti to, co měli.

Dnes je situace jiná. Zase opakuji: máme-li v sobě jen špetku lásky k Bohu a k duším, musíme na v ý b o j. Kolem nás, v zemích t. zv. křesťanských, jsou tisíce a tisíce duší, které Bohu buď nikdy nepatřily ani nepatří; nebo které mu dříve patřívaly, dnes však již nepatří. Snad přetrhly s Bohem i poslední zevnější svazky, vystoupením z církve. Snad pro jméno ještě v církvi setrvávají, ale nitro jejich již Kristu nepatří. Anebo chtěly by snad patřiti Kristu, ale žijí na př. v občanském manželství, a kdo tak žije, ten není Kristův...

Kolem nás těch duší odcizených Bohu je dnes na tisíce! Dnes nemusejí misionáři až do dalekých krajin pohanských, aby se dostali k pohanským duším: je dnes pohanův i v zemích křesťanských tak mnoho! Bída duší bez Boha! Bída duší v ě č n á! Jak tato myšlenka musí námi třásti a nás burcovati: „Vstávej! D o b ý v a t! Dobývat d u š í! Dobývat jich pro Boha! Pro jejich vlastní záchranu! A j e j i c h t a k m n o h o!“

Kostel sám dnes nestačí!

Není o tom pochybnosti, že kostel jest a zůstává hlavním a prvním místem na ochranu a šíření zájmů Božích a posvěcení duší. Kdyby duše nebyly nábožensky propracovány a posvěceny, kdyby nepatřily celým svým nitrem Kristovi, kdyby to byly povahy farisejské, které dle zevnějšího nátěru patří katolické církvi, ale svým nitrem, svým smýšlením a svým

soukromým životem patří jinám, s takovými lidmi není možno prováděti náboženský obrodnou práci. Kostel na prvním místě provádí toto posvěcování duší. Proto kostel i v době nejživější katolické akce zůstává v náboženství místem nejdůležitějším.

Ale kostel sám nestačí. Dnes o otázkách náboženských a mravních se rozhoduje i mimo kostel. Dnes se mohou mimo kostel proti náboženství nadělati překážky takové, že jimi cesta do kostela, život náboženský, u velké části lidí je zcela znemožněn. Věc Kristova musí býti hájena všude tam, kde jest ohrožována. Ohrožena jest i ve veřejném životě. Proto je povinnost každého katolíka, je-li katolíkem opravdovým, chrániti věc Kristovu všude: v rodině, ve škole, v divadle, na radnici, v knihovně a tisku, ve sněmovně.

Jaký by to mělo smysl, náboženský život duších v kostele svědomitě pěstit, když hned na to mimo kostel je jako červ rozšlapán, utloukán, ubíjen?

Když nám na Kristu a na náboženství opravdu záleží, pak se ho budeme poctivě zastávati všude, nejen v kostele, nýbrž i mimo kostel, i na veřejnosti!

Na palubu musejí dnes i křesťané nekněží!

Byly doby, kdy křesťané nekněží (nebo-li laici) si říkali: „Starost o veřejnou mravnost a o náboženství ponecháváme biskupům a kněžím. Ti ať dají pozor, by zákony byly dobré, by se na veřejnosti netrpělo

nic, co je pohoršlivé, aby byli řádně poučeni a upevněni ti, kdo se ve víře nějak viklají, abychom měli pro naše lidi slušný počet a výběr dobrých knih a časopisů. Pro nás laiky stačí, když každý z nás bude mravným a spořádaným křesťanem doma i v kostele. Na ochranu náboženství a mravnosti v životě veřejném nás laiků třeba není."

Tak se říkalo dříve. Dnes se již tak mluviti nemůže. Dnes musí do veřejnosti na ochranu zájmů náboženských a na ochranu mravnosti i laici!

Ostatně ani v minulosti to nebyla nejlepší cesta, když laici nemusili se starati a nésti zodpovědnosti za veřejné poměry. Dítě, které je vychováno tak, že nemusí nic dělat, že mu rodiče všecko dají hotové do klína, že mu všecko nachystají a udělají, aby jenom ono samo se nemusilo příliš namáhati, tak vychované dítě obyčejně za mnoho nestojí, protože si nedovede pak v životě v ničem pomoci samo. Ale nejhorší při tom je, že ono si takových věcí, které mu rodiče nasnášeli a navnucovali, ani neváží, nezná jejich hodnoty, a proto rozhazuje třeba plnýma rukama. Daleko zdravější je výchova, když rodiče řeknou: „Víš, já ti ukáži, jak se to dělá, já se budu na tebe dívat a poradím ti, když nebudeš moci z místa; ale musíš robiti i ty; když ty si to zhotovíš, když ty si na tu věc vyděláš, pak budeš sám cítiti, jak se těžko taková věc získává a budeš si jí dvacela více vážiti."

Zrovna tak bude vychovatelsky velmi užitečno, když i katolíci nekněží ponesou odpovědnost za veřejné postavení náboženství a mravnost, když budou

musiti přinášeti osobní oběti, aby zájmy náboženské ve veřejném životě prosadili, když budou tak nuceni více se s věcí obeznámiti a do ní vniknouti, aby mohli katolické stanovisko všude čestně obhájiti. Jako člověku daleko více k srdci přiroste domek, na nějž na každou cihlu si musil těžce vydělati, než majetek, jejž vyhrál v loterii, právě tak přiroste i katolíkům více náboženství k srdci, když si budou je musiti vykoupiti těžkými obětmi osobními a finančními.

Na nejednom místě laik udělá více pro náboženství než kněz!

Jsou okolnosti, kde dokonce nekněz spíše se podaří obhájiti náboženství než kněz. Neboť jsou okolnosti, o nichž se kněz vůbec nedoví. Tak když je nebezpečně nemocen člověk nějaký, velmi zaujatý proti kněžím; kdyby se kněz k němu chtěl dostati a žádal o připuštění, snad bude jako dotěra odmítnut; když však nějaký sousedse dozví o nemoci, churavého navštíví a největší námitky proti knězi odstraní a půdu připraví, pak kněz může již přijíti, a duše se smíří s Pánem Bohem hladce. Mnohý úředník již po léta se nedostal do styku s knězem a proto slovo Boží již po léta mu nezalehlo k uším; jeho katolický kolega, který vycítil situaci, jej získal. Jsou místa taková, že je nemožno, aby na ně vystoupil kněz; jen laici jsou s to, aby i tam konali dílo Kristovo. Jsou duše již tak nábožensky odumřelé, že je nemožno, aby se k nim přiblížil kněz; jsou kruhy již tak uzavřené, že je nemyslitelno, aby do tohoto ovzduší mohlo

vniknouti slovo přímo od kněze; zase pionýrskou práci zde musí vykonati nějaký nekněz.

Kdež pak by kněží dnes mohli všude přijíti, všechno zaslechnouti, všecko prosaditi, co je nutností pro království Boží! Když těchto těžkých a důležitých věcí — a je jich mnoho a stále ještě jich přibývá! — neudělají laici, pak snad nebudou udělány vůbec — na škodu svaté věcí Boží a na zhoubu duší!

A není ani dosti kněží dnes!

Ale hlavní důvod, proč musejí dnes i nekněží na palubu, je ten, že není dosti kněží. U nás na Moravě a ve Slezsku jsou poměry jak tak snesitelné, ač i zde je několik farností, kde místo čtyř kněží, kteří tam mají býti, a kteří všichni čtyři by měli plné ruce práce, jsou tam dva; místo dvou kněží jeden, snad dokonce ještě neduživý. Mnohem horší jsou poměry v Čechách. Kolik je tam na př. tříd, v nichž nemůže býti udíleno vyučování náboženství, protože tamní kněz na všecky školy a třídy nestačí, v kolika třídách sníženo vyučování náboženství na polovici! Spolky katolické prosí ve mnohé osadě svého kněze: Choďte mezi nás, dělejte nám přednášku — kněz nemůže snad, protože je fysicky vyčerpán nejnezbytnější duchovní správou. Kolik je úkolů z křesťanské vědy a v duchovní správě, které zrovna křičí, aby pro ně byl uvolněn kněz vhodný, ty úkoly jsou tak nesmírné důležité v zájmu náboženství — a kněží pro ně uvolněni býti nemohou, protože stačí jejich počet taktak na vyplnění míst jen nejnepostrádatelnějších. Jak je u nás rozkvět církve ztížen tímto nedostatkem!

Snad se s pomocí Boží poměry za několik let zlepší. Ale zatím stojíme v přítomnosti, a kdežto na jedné straně si musíme říci, počet kněžstva proti dřívějšku se snížil, na druhé straně obor práce pro kněze se rozšířil skoro až do nedozírna!

Jsou některé práce v kněžské působnosti, které nemohou býti vykonány leda knězem. Tak služby Boží, především sloužení mše sv., a udílení sv. svátostí, zvláště svátosti pokání. Těch prací též přibývá. Zvláště tím, že se bohudík přece jen u nás ponenáhlu začíná ujímati častější sv. přijímání, přibylo knězi ve zpovědnici mnoho práce.

Ale jsou jiné povinnosti kněžského úřadu, které zase beze všeho mohou býti provedeny i nekněžem. Tak veliká úloha připadá dnes knězi ve vedení spolků; ale na tomto poli může kněz ve značné míře býti zastoupen laiky. Je potřebí, aby byly zájmy náboženství a mravnosti řádně tlumočeny a obhájeny ve sborech zákonodárných, v tisku, před úřady; tuto práci mohou docela dobře zastati i nekněží. Někde není dosti katechetů, kteří by poučovali o základních pravdách náboženských dítky; mohou k tomu býti povolání i lidé světští, vykáží-li se potřebnými vědomostmi náboženskými a vlastnostmi mravními. Je nezbytně zapotřebí rozsáhlé činnosti lidovýchovné; tam dobrý katolík — nekněz může přednášky konati, obrazy skioptikonové ukazovati a výkladem je doprovázeti. A takových oborů, ve kterých kněz může býti zastoupen nekněžími, je nekonečná řada.

Taková je situace.

Z ní vyplývá jen jeden důsledek: Katolíci nekněží musejí ze své zálohy ven. Pole katolické práce obděláno býti musí. Kněží sami nestačí. Za osud katolického náboženství a mravnosti nesou před Bohem zodpovědnost jak biskupové a kněží, tak i laici. Role jsou veliké, úroda volá po žencích, kněží nestačí tož i nekněží musejí na role — pro velikou a svatou věc Boží.

Pohroma je veliká — záchranu může přinésti jen akce velikého slohu.

Kde byla požárem postižena jen jediná rodina, tam se může pomoci nešťastné domácnosti v okruhu nejbližšího okolí. Kde pohroma však zachvátila celé veliké město, kde povodeň zničila celé rozlehlé kraje a všecko obyvatelstvo daleko široko ožebračila, tam musí býti organisována akce velikého slohu, která by ve velikém měřítku a promyšleně provedla vše, čeho je třeba i na opatření nových finančních prostředků od státu i soukromníkův, i na vybudování nových přístřeší a podniků.

Viděli jsme hned na počátku: bída náboženská a mravní ve dnešním lidstvu je ohromná. Zachvátila kulturní lidstvo daleko široko. Přivedla je ze značné míry na náboženskou mizinu.

Tady nepomohou prostředečky. Zde je třeba akce široko založené, sdružující všecko drobné a osamocené podnikání a všecky ojedinělé síly a všecku roztroušenou dobrou vůli v jeden jediný veliký proud. O odkřesťanění lidstva se pracuje s napětím všech

sil a finančních prostředků, houževnatě, vytrvale, plánovitě, promyšleně, s organisací světovou a důmyslně promyšlenou i v celkovém plánu i v jednotlivostech; ti, kdo bojují o potření církve, jsou jako nepřehledná a výtečně organisovaná armáda s vyškolenými vůdci a s nejmodernějším válečnictvím: s nejmodernější výzbroji každého jednotlivce, s nejmodernějšími děly, vojenskými automobily, aeroplány, reflektory atd. Když my chceme tuto armádu potříti a zachrániti duše a náboženství a mravnost a království Kristovo u nás, smějí v boj vyjíti jen osamocení jednotlivci, se zastaralou holí a nějakým kamenem v ruce? Zde může něco znamenati jen akce, která sbírá v jeden celek všecky katolické síly, katolických jednotlivců i katolických spolků,, která obezřetně bdí nad všemi potřebami katolíků na každém úseku, v jednotlivých farnostech i celých diecésích a v celé zemi, která odhodlaně a ve velikém měřítku dovede čeliti každému nebezpečí, ať již se valí na obyvatelstvo kteroukoli cestou: tiskem, zákonodárstvím, školou, modou, zábavami. Bez velikého jednotného plánu, bez promyšleného rozdělení práce, bez odhodlané úderności, zkrátka kdy by to nebyla akce velikého slohu, je její podnikání již předem odsouzeno k směšnému nezdaru!

A musíme míti horlivost apoštolů, misionářů

Bylo životním heslem velikého rodáka moravského, sv. Klimenta Hofbauera: „O, kdyby se mi dostalo

té milosti, abych obrátil všecky nevěřící a bludaře — na svých ramenou a na svých zádech posnášel bych je do svaté katolické církve! Jen když takové smýšlení bude nás oživovati, jen když nekonečná touha prosaditi zase u nás království Kristovo bude námi hýbati — jen potom bude Katolická akce moci provésti u nás své veliké dílo.

Vždyť je těch překážek proti vítězství Krista v duších i ve veřejném životě u nás tolik! Vždyť proti myšlence Boží stojí nepřátel tolik... A pracují tak promyšleně, tak organisovaně, tak energicky a bezohledně...

Ne, zde nespraví nic, zde nezvítězí leda duše hořící horlivostí apoštolův a misionářův...

O, dejž nám všem a každému z nás, Bože, duši apoštolův a misionářů, kteří s nadšením nesli jméno Tvé do celého světa, jejichž láska ke svaté věci Tvé tím více rostla, čím více za svou práci dostávali bolestných ran, jejich horlivost tím více se vzmáhala, čím více překážek viděli kolem sebe!

Podaří-li se Katolické akci ve všech vrstvách společenských najíti a vychovati apoštoly křesťanské myšlenky, bude nám možno znova pokřesťaniti svět!

Musíme býti také plni velké důvěry!

Jsou lidé, kteří jen trpce hořekují nad zkažeností světa a ztratili všecku naději. Jim obyčejně odpadne všecka chuť k další práci a tupě hledí budoucnosti vstříc. Ztratili důvěru. Zlomené, zmírající duše.

Nenávidí Bůh nedůvěru!

Nechce mít u sebe Bůh lidi malomyslné! Chce po křesťanech, aby měli veliké naděje. Duše malomyslné, pochybující, lekající se všeho, všude větřící jen samá nebezpečí nemají pravého ducha Kristova. Duch Kristův je duch velké naděje. „Všecko je možno věřícímu", řekl Pán. A velké věci, které byly na světě vykonány, to nevykonali dolekaní naříkálkové — to vše provedli jen lidé velkých nadějí v Boha! Jak ubozе by si dnes stálo křesťanství, kdyby nebylo bývalo mělo — i za nejtěžších nebezpečí! — lidí veliké víry a radostné, doufající víry!

Nejsou poměry dnes tak beznadějně zlé, že by nemohla přijíti náprava. Ale lidí veliké, radostné, vždy doufající, protože stále v důvěře na Boha jak apoštolé patřící víry je třeba!

Náměstek Kristův ukládá Katolickou akci katolíkům jako povinnost.

Buďto jsme katolíky nebo katolíky nejsme. Když jsme, pak je samozřejmo, že budeme poslouchati toho, jejž nám Spasitel náš dal jako svého náměstka: papeže. Teď papeže Pia XI. Jaké by to bylo vojsko a co by provedlo, kdyby v něm každý si dělal jen podle své hlavy a velitel zoufale křičel a nařízoval, ale nikdo ho neposlouchal, každý si dělal co chtěl? Na posměch nepřátelům bylo by a bito by od nich bylo šeredně — a dobře mu tak, jiného vojsko bez kázně nezasluhuje. Velitelem nás katolíků, Bohem nám daným je Svatý Otec. Ten ukládá nám činnost

katolickou — akci katolickou jako povinnost.

Již v prvním svém velikém okružním listě pronesl slova neohrožená a jasná: „Katolickou akci musejí posvátní pastýřové — biskupové a kněží — pokládati za nezbytnou součástku kněžského života a věřící musejí pokládati Katolickou akci za povinnost křesťanského života."

Označil později Pius XI. sám, co tato Katolická akce jest: že je to „účastenství laiků na apoštolátu představených církevních." Prohlásil, že jejím posláním je „výchova svědomí opravdově křesťanských" a „vrátiti Ježíši Kristu Jeho královské žezlo v rodinách a ve společnosti", to, jest vrátiti Kristu duše, rodiny i společnost. Tak mu záleží na této činnosti, že neváhá prohlásiti: „To co se podniká neb opomíjí ve prospěch Katolické akce nebo proti ní, je ve prospěch nebo proti neporušitelným právům duší a církve." Katolická akce bude požehnáním nejen pro církev, nýbrž i pro státy: neboť pracuje „ne pouze pro život náboženský a pro církev, nýbrž i pro život občanský a pro soužití lidstva."

Ovšem nemůže se Katolická akce opírati jen o prostředky čistě přirozené, nýbrž v první řadě i o modlitbu a o vzdělání skutečně křesťanské: „Kde není požehnání Božího, může se zdáti, že je tam ruch, hluk, zevnější úspěch; ale opravdové dobro odtamtud neplyne žádné."

A k dušim, které se třesou, že tato Katolická akce, papežem za tak nezbytnou pro nynější svět uznávaná

a nařizovaná, nebude míti snad přece jen zdaru, papež odpovídá: „Musíte si mysliti, že s papežem je Bůh, a nebudete se tedy míti čeho báti."

Náměstek Kristův nám ukládá povinnost, abychom se vrhli do Katolické akce: který katolík, jenž chce býti opravdovým katolíkem, slyší hlas toho, jejž mu dal za velitele Kristus, a přece chce i dále netečně státi opodál?

II. Které úkoly musí Katolické akce u nás vzíti nejdříve do rukou?

Každý, kdo si všímá života, vidí, že je tolik příležitostí ku práci pro Katolickou akci, že není možno zdolati vše najednou. Kdyby se do všeho chtěla Katolická akce pustiti, čeho je dnes potřebí, udusila by se za krátko v přemíře práce. Nezbývá než rozděliti práce na takové, které jsou nejneodkladnější, a na jejichž provádění by zde již nyní byly síly, a takové, jež mohou ještě počkati. A proto i když nedočkavě se bude naléhati: „ať to již dělá Katolická akce, ať to!", nesmí se tou nedočkavostí nechati pomásti: když pro začátek se ucpou aspoň zdroje zel nejnebezpečnějších.

Péče o vnitřní obrození náboženské.

Náboženské obrození je prvním a nejdůležitějším úkolem Katolické akce. S lidmi kteří sami nejsou nábožensky obrozeni, není možno nic začíti v tomto velikém Božském díle.

Proto musí Katolická akce podporovati všecka bratrstva, spolky a vůbec vše, co může náboženský život v duších pozvednouti. Musí mezi věřícími pomáhati jiným spolkům a bratrstvům dělati náladu, aby pravidelných služeb Božích se lidé zúčastňovali co nejhojněji a nejvroucněji. Musí z dola, z řad věřících samých o to usilovati, aby byl učiněn konec zlořádům, které se mezi bohoslužbou u mládeže mužské i ženské, ale snad i mezi muže vplížily a lidem opravdovým ztrpčují pobyt v kostele do nesnesitelna. Musí usilovati o to, aby v rodinách zase začali pěstiti ducha zbožnosti, jako tomu bývalo v rodinách dříve.

Musí však Katolická akce usilovati o to, by se věřící naučili hojněji používati i prostředků dokonalosti křesťanské: pracovati o to, by lidé si uvědomili nekonečnou cenu mše sv. a proto i ve všední dny se jí rádi a vroucně súčastňovali; aby se naučili hojněji čerpati ze zdroje milostí častého sv. přijímání a časté sv. zpovědi; aby se nábožensky vzdělávali (zvl. četbou Písma sv.) a tak stále více vnikali do krás víry a poznávali a zamilovali si tak velikost jejích tajemství; aby horlivě ve svých osadách připravovali půdu pro misie a tridua a aby nad tím co nejpečlivěji bděli, by užitek z triduí a misií ve všech duších co nejzdárněji a nejplněji opravdu v z e š e l a proměnil se v život.

Zvláště jeden prostředek je nyní mimořádně důležitý: účast na duchovních cvičeních uzavřených (e x e r c i c i í c h) v t. zv. exerciční domech, ve Stojanově, Hlučíně, na sv. Hostýně. Duše, která musí jíti

lou silnicí duchního života, je tak zaprašena, že potřebuje mimořádné lázně, by mohla se plně očistiti. Takovou lázeň dává nám milosrdenství Boží v exercicích. Je to až neuvěřitelné, jak Bůh v samotě duchovních cvičení k duši mluví, jak ji zvedá, jak ji plní vyšším životem. Chceme-li si vychovati lidi, kteří by vylili svět z svých duší, kteří by byli plní Boha, kteří by byli pro svou práci v Katolické akci vyzbrojeni nebeským směrnicemi, — ty duše musejí do duchovních cvičení, tam si je vychová Bůh. A opět a opět budou se musiti vracet tam, aby znlazovali své náboženské síly!

Katolická akce mezi mládeží.

Nejneodkladnější práce čeká Katolickou akci mezi mládeží. Zůstane-li naše dorůstající mládež ještě několik roků na cestách, na něž se dala v posledních letech, pak bychom se musili chystati na budoucnost velmi smutnou.

Naše mládež potřebuje nevyhnutelně svatého idealismu. Je snad dobře vyškolena na své povolání stavovské, její rozhled proti posledním dvaceti, třiceti letům stoupl neobyčejně; ale co je to platno, když v ní pohasly vyšší ideály, když značná část z ní zabíjí volný čas ve sportu, v kinu, v zábavách všeho druhu; jiná část je znechucena vším, propadla znuděnosti, znavenosti, kritisovačnosti; jiná část, praktická, ohlíží se jen, kde je nejtučnější zisk, kde je možno nejvíce a nejdříve zbohatnout a konečně mládež, žijící občansky čestně, připravu-

jící se na své budoucí povolání opravdově, ale náboženský mrtvá neb umírající.

Kolik je dnes mezi naší mládeží lidí, kterým je Bůh ničím, církev ničím, vlast ničím, veliké tradice ničím...

A národ, v němž dozrává v podstatné míře mládež taková, jest národem odsouzeným k úpadku...

Mladý člověk, jdoucí do života bez velkých ideálů a bez velkých nadějí, toť loď, jež vyjela na širé moře, ale kapitán zapomněl ji zásobiti uhlím, potravinami, léky, pitnou vodou... Ti tam na tom moři vystojí hladu! Či snad i hlady zahynou?...

Musí nastati změna. Musíme mládež naplniti zase velikým a svatým idealismem. Musíme ji přesvědčiti, že v nicotách nikdy svého štěstí nedojde. Katolická akce musí v ní burcovati vyšší touhy, aby opět s radostí se účastnila bohoslužby, musí ji voditi často ke svatým svátostem, k exercicím, musí ji vyváděti z nakyselé a znuděné pochybovačnosti, kritisovačnosti a malomyslnosti, musí jí ukazovati velikost cílů, jež musí býti obhájena. Katolická akce tak musí se zmocniti duší mladých lidí, aby se opět rády postavily do služeb myšlenky křesťanské.

Obtížná — netajím si —, ale překrásná práce čeká jinošské i dívčí skupiny katolické mládeže ve farnostech, v okrscích. Přednášky, kursy, tridua, společné přijímání sv. svátostí, tisk a ostatní prostředky budou musiti svorně spěti k témuž cíli.

Výchova dospělých.

Katolická akce nebude moci ku předu, nebude-li za ní státi dostatečný počet vzdělaných a obětavých pracovníků — apoštolů. Ale apoštolé se nerodí přes noc. Apoštolé musejí býti vychováni. Z jejich povahy musí býti pečlivou a vytrvalou prací vyloučeno všecko, co by jejich činnosti mohlo býti na závadu. Jejich rozum musí býti vyškolen tak, aby vycítil, co se za daných okolností musí chtíti, a aby dovedl také vypozorovati nejlepší a nejkratší cesty, jak k cíli dojíti. A ovšem v Boha musí býti vkořeněn jejich duch, aby z Boha ssál svou životní sílu, jako dub z půdy nesčíslnými kořínky ssaje svou potravu. — A dokavaď nebudeme míti takových plně Bohu oddaných a dobře informovaných katolíků, dotud stále bude Katolická akce jen v období přípravném.

Není v této brožuře, kde se mají podati jen vůdčí myšlenky Katolické akce, místa na to, aby zde dopodrobna byl rozvinut pracovní plán v této otázce. Podotýkám jen, že toto školení zase se bude musiti konati i v jednotlivých farnostech a okrscích, a pro lidi zvláště vhodné i v kursech podrobnějších a hlubších pro oblasti větší. Bude nutno vydávati pro takové pracovníky i zvláštní pokyny a instrukce od případu k případu. Po cestě, kterou vyšlapaly t. zv. kursy pro výchovu v laickém apoštolátu, nutno jíti dále a zajíždětí — i když ne již do větších hloubek, protože školy laického apoštolátu jdou hluboko — tož aspoň do větších šířek. Neboť pracovníci v Katolické

akcí, chtějíce prosaditi katolického ducha ve všech oborech veřejného života, pokud je ve vztahu s náboženstvím a mravností, berou na sebe úkoly ještě mnohem širší než jsou úkoly laického apoštolátu.

Úsilí o katolického ducha ve školství.

Právem bývá škola přirovnávána ke mlýnu: jakost mouky, jež ze mlýna přichází, závisí z veliké míry od toho, jaká jsou tam mlýnská kola, válce a stroje. A může býti zrní sebelepší, když by mlýnské zařízení nebylo v pořádku, mouky dobré odtamtud čekati nemůžeš!

A zrovna tak: Učitel dělá školu. Jaký učitel, taková škola. A jaká škola, takoví odchovanci. Když učitelstvo na náboženství nedbá, když namnoze se staví, svým příkladem nebo svým vyučováním, přímo proti katolické víře, to by musilo býti skoro zázrakem, aby z takových mlýnů pak vycházeli odchovanci radostné víry a oddanosti k církvi.

Ale rodiče nesou odpovědnost za výchovu svých dítek. Oni jednou před věčným soudcem budou skládati přísné účty, zda učinili vše, aby zachránili a vypěstili v srdcích dítek život z víry, zda podnikli vše, aby odvrácena byla od dítek nebezpečí, která by ohrozila nějak jejich věčnou spásu. Když víra jednou v srdci byla zviklána, pak často již nic na světě jí nezachrání. Je to pohodlné, když rodiče hubují na stát, že jim takové učitelé dává; tím však jejich odpovědnost ani o maličko není snížena, když se nebránili až

do posledních zákonných krajností proti takovým přehmatům.

Kuže kde v obci je již odbor Matice Cyrilometodějské, tím lépe, ten se o věc postará; kde však toho není, aspoň v Katolické akci mají míti rodiče nástroj, kterým by si společným úsilím zajišťovali svá katolická práva ve škole!

Péče o veřejnuo mravnost.

Ovzduší, ve kterém žijeme, dává po stránce mravní příčinu ke mnohým stížnostem. Šíří se tance, jež dráždí smyslnost. Šíří se knihy, v novinách do podrobností popisují se případy a zločiny, jež nemohou býti leda školou nemravnosti a zločinnosti. Na plakátech ve výkladních skříních, na vývěsních tabulích a fotografiích různých kin bývají vystavovány věci, jež těžce urážejí mravnost. Dávají se v divadlech a kinech nejednou kusy, z nichž mnohý není než vydrážďováním lidských vášní. Moda odrostlých děvčat a paní, avšak již i děvčat ve škole, překročuje všecky meze slušnosti. A pod nejrozmanitějšími výmluvami proniká zlo pořád dále.

Kdyby zde katolíci chovali se trpně a slabošsky, lopustili by se těžké viny. Je povinností katolického světa, aby se vzepřel takovým pořádům. Aby si vynutil zákaz, by knihkupci knih takovými obrázky nevystavovali. Aby opovržením tíhal a společensky se štítil dívek a žen, které se ak zapomínají nad svojí ctí, že jsou již bezmocnými evolnicemi mody, nebo snad dokonce v nemravné

modě nalézají vítaný výraz pro svou nemravnost vnitřní. To bude jedním z nezbytných úkolů Katolické akce: v nutných případech organisovati rozsáhlá hnutí na potírání všeho, co může podkopávati veřejnou mravnost!

Hájení svobod a práv církve.

U nás Katolickou akci čeká ještě jedna těžká úloha náboženská. Má vychovávati účinnou lásku a úctu k církvi katolické. Snad není mnoho národů, kde by papežství a jeho představitelé byli v takové nevážnosti, kde by se slovo „Řím" vyslovovalo s takovou neúctou jako u nás. A přece papež je zástupcem Kristovým, Kristus sám prohlašuje: „Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá." A jak by se pak na národě nemělo mstíti takové nepřímé pohrdání Kristem?

Katolická akce má šířiti úctu k církvi; má především šířiti správné poznání církve, aby tak lidé poznali její velikost. Musí vpravovati svému členstvu přesvědčení, že církev je požehnáním pro lidstvo, protože Bůh mnohé dary lidstvu nedává leda skrze ni; že odtrhnouti se od jednoty s ní, třeba jen vnitřně, znamená useknouti větev od kmene . . .

A Katolická akce musí také hájiti církve proti urážkám, jimž jest nespravedlivě vystavena, musí stírati jí s tváře sliny, jimiž byla s posměchem poplvána, musí i na veřejnosti hájiti jejích práv a svobod

Všichni katolíci, kteří jsou opravdovými katolíky, jsou k této obraně práv církve od Krista posláni. Mohou se této povinnosti státi nevěrnými. Pak ovšem již nejsou vyznavači Krista . . .

A bylo by pro Katolickou akci ještě dosti jiných úkolů.

Uvedli jsme nejnutnější úkoly, které Katolická akce u nás v první řadě musí vziti do rukou. Bylo by však i jiných prací dosti. Ale já jich zde ani nerozvádím. Jen stručně naznačuji — ač vím, že to je částečně zatím jen hudba budoucnosti — ještě i jiné účely, jež si stanovila Katolická akce, v celé naší republice: organisovati veškeré akce, které jsou nutné na obranu katolických zájmů; studium časových a naléhavých otázek; pořádati a podporovati spolky v soustavném konání přednášek a kursů důležitých otázek katolického života a katolické práce i přednášek se světelnými obrazy; zastupovati katolické obyvatelstvo před úřady a podávati jeho jménem petice a protesty týkající se práv a požadavků všech katolických občanů aneb určitých skupin; pořádati okresní zemské a říšské pouti, taktéž rozličné slavnosti, sdružovati katolické spisovatelé, žurnalisty, umělce; prováděti sociálně-charitativní práci u lidu zanedbaného, opuštěného, jak doma tak v cizině; podporovati všemožně součinnost a jednotný postup všech katolických korporací a urovnávati spory vzniklé mezi jednotlivými složkami.

Některé úkoly farní katolické akce.

Společný pastýřský list biskupů v Československu doporučuje farním katolickým radám tyto úkoly:

Farní výbor pečuje o křesťanský život v rodinách o udržování místních křesťanských obyčejů, svátků a památných dnů, o společné přijímání svatých svátostí, o děti, které nepřicházejí do vyučování náboženství, zanedbávají sv. svátosti nebo nechtějí jich přijímati, o nemanželské děti nebo o děti z rozloučených manželství, o slavnostní první sv. přijímání dětí, o dozor na větší děti při zpovědi a sv. přijímání, o nejaké snídaní pro děti v den sv. přijímání, o dobrovolné častější přijímání nejsv. Svátosti oltářní, o důstojné slavení Božího Těla, průvodu o křížových dnech a o sv. Marku. Jemu dále náleží pěstovati církevní zpěv, dbáti o to, aby křesťanské cvičení bylo pilně navštěvováno, aby děti a služební svědomitě přicházeli na nedělní a sváteční služby Boží, aby se děti nesúčastnily tanců a nemravných představení, dozírati na dospívající mládež při veřejných zábavách, rušiti konkubináty, brániti smíšeným a občanským sňatkům, přičiňovati se o konání misií a mimořádných církevních slavností, brániti spalování mrtvol a bojovati proti tomu, pečovati o staré opuštěné lidi, o chudé nemocné, připravovati je před smrtí na přijetí sv. svátostí, opatřovati chudým křesťanský pohřeb, pečovati o katolické studenty a o kněžský dorost, pěstovati exerciční hnutí mezi pracující a živnostenskou mládeží, dbáti o čistotu v kostele a o jeho ozdobu atd.

III. Co tedy dělati?

Mladý misionář má odpoledne sednouti na vlak a odejeti na misie do pohanského vnitrozemí v dálném díle světa. Teď dopoledne klečí ještě v samotě a tichu před svatostánkem: „Můj Bože, Ty mě posíláš. Půjdu. Co mě čeká? Kraj nebezpečného podnebí, jež již tolik mladých mých předchůdců předčasně zhubilo? Nesnesitelná horka? Jest onen kraj plný rojů nebezpečných komárů a jiného hmyzu? Je to kraj bídy a hladu? Jsou domorodci lidé surový a nepřístupní? Budu ve stálém nebezpečí smrti? Budu žíti odtržen úplně od svých bratří? Bude matka má doma po mně plakati, když bude tušiti můj osud? — Ach, proč bych se o ty věci staral! I ty duše tamní jsou Kristovy, a já mu je mám vrátiti! O sladká úloho, pro niž jsem vyvolen: ty duše žijí v náboženské bídě, a já jim mám pomoci! Jak Ti, o Bože, děkuji, žes mě k tomu vyvolil! Ježíši, zde v tomto srdci svém uzavírám všecky ty duše, a Tobě je nesu! Ježíši, jak Ti děkuji za tu milost, žes mi dal touhu pomáhat mým bližním, kteří jsou v náboženské bídě!“ — — — —

Odpoledne mladý misionář sedá na vlak...

Vlak odjíždí....

Katoliku, kolem Tebe a kolem nás všech je tolik náboženské bídy! A stále jí přibývá!

Katolická akce Tě volá, bys spojil s ostatními své síly, aby znovu pokřesťaněny byly u nás duše i společnost!

Či chceš odseknouti s Kainem: „Cô je mi po jiných!“?

Kristus Tě volá, Jeho náměstek tě volá k součinnosti v Katolické akci.

Pojď, litovati nebudeš!

Co pro Boha, co pro duše obětí přineseme, těch litovati nebudeme nikdy!

Začněte ve své farnosti ve jménu Páně!

Nr. 8.425

Imprimatur.

Olomucii, die 15. Maii 1930

Josephus Vyvlečka, m. p
Praeses c. Consistorii.

Vydavatel Exercitní dům, Hlučín ve Slezsku. — Řídí Rudolf Schikora C. Ss. R. v M. Ostravě. — Odpovědný redaktor Jan Michisch, Hlučín. Tiskl Richard Peschel v Hlučíně

K praktickému provedení katolické akce

se hodí nejlépe Sbírka „Životem.“ Naleznete tam

pro každého něco a pro každou příležitost.

Mnohdy se nám píše: „Vydejte o tom neb o tom brožurku“ a zatím jsme už dávno vydali a v desetitisících exemplářích rozšířili.

Proto

předplaťte si sbírku „Životem“. Předplatné na jeden ročník (24 čísel) 13 Kč. Nejjednodušší způsob Pošlete biankoseloženkou poštovní spořitelny 13 Kč na číslo 39.556 Exerciční dům, Hlučín s poznámkou: Předplatné na běžný ročník. Čísla již vyšlá budou Vám ihned zaslána. Všech dosud vyšlých sedm ročníků stojí v celoplátěné vazbě s rejstříkem prvních pěti ročníků jen 112 Kč.

Posvěcujte domácí život četbou

o životě svatých!

Exerciční dům vydal pod titulem

NAŠE SVĚTLA

Krátké
a zajímavé čtení
ze života svatých

Je to kniha s ca. 800 stránkami četby, 60 obrázky, v celoplátěné vazbě.

Stojí pouhých 16.— Kč

S portem 17.60 Kč. Při hromadných objednávkách (aspoň 5 exempl.) značné slevy! V některých farnostech je „Našich Světel" rozšířeno až 300 exemplářů.

Objednejte
v Exercičním domě — Hlučín

Hledáme dělníky

pro království Kristovo.

„Žeň nojná a dělníků málo.“

Každý může

duše získati pro Krista tím, že rozšiřuje brožurky sbírky „Životem“

Mnohý nezaměstnaný

by mohl sebe i rodinu uživiti,

kdyby ve svém okolí rozšiřoval časové brožurky „Životem“. K tomu účelu dáváme nezaměstnaným zvláštní výhody. Stačí napsati lístek na Exerciční dům v Hlučíně: „Pošlete mi za podmínky pro nezaměstnané několik zajímavých brožur sbírky „Životem“.

„Životem" číslo 40. Cena 50 h.
II. vydání.

Duch svatý.

Neznámý Bůh.

„I stalo se, když Apollo byl v Korintě, že Pavel prošed krajiny horní přišel do Efesu a nalezl tam některé učeníky; i řekl k nim: „Zdaliž jste přijali Ducha svatého uvěřivše?" Oni však řekli: *„Ale ani jsme neslyšeli, je-li Duch svatý."* Tu řekl: „V co tedy jste pokřtěni?" A oni pravili: „V křest Janův." I řekl Pavel: „Jan křtil křtem pokání, říkaje lidu, aby uvěřili v toho, jenž přijde po něm, to jest v Ježíše." Uslyševše to byli pokřtěni ve jméno Pána Ježíše. A když Pavel vložil na ně ruce, přišel na ně Duch svatý." (Sk. ap. 19, 1-6.)

Efesští ani nevěděli, je-li Duch sv. Co, milý čtenáři, kdybychom udělali zkoušku s tebou? Co víš o Duchu sv.? — Že je třetí božská osoba; že o svátku letnic sestoupil na apoštoly v podobě ohnivých jazyků; že je sedmero darů Ducha sv.; a víc nic?

Kdo je Duch svatý?

Je věčný Bůh s Otcem a Synem. „Duch boží vznášel se nad vodami." (Gen. 1, 3.) Celý *stvořený*

vesmír mluví o Něm, o jeho moci a velebnosti. „Slovem Páně jsou nebesa stvořena a Duchem úst jeho moc jejich všecka." (Ž. 32, 6.)

Duch sv. působil při našem *vykoupení*, stvořiv člověčenství Kristovo. Řekl anděl Marii: „Duch svatý sestoupí v tebe a moc Nejvyššího zastíní tě." (Luk. 1, 35.)

Duch sv. je *„duší církve"*, jak praví sv. Augustin. Co působí duše v těle, to působí Duch sv. v církvi. Bez něho byla by církev mrtva. On jí dává život, vzrůst, řídí ji a udržuje, je dárcem v ní a zprostředkovatelem milostí vykoupení.

Duch sv. je *stvořitelem nadpřirozeného života.* My nejsme nic, jen prach a popel, bezmocní na těle a na duši. Duch sv. je všecko a může všecko a působí všecko v nás a chce nám všecko dáti. „Odvrátíš-li tvář svou, lekají se, odnímáš-li Ducha svého jim, umírají a v prach svůj se navracejí; sešli Ducha svého a *znovu stvořeni* budou, a obnovíš *tvářnost* země." „A dám vám srdce nové a ducha nového do útrob vašich, a odejma srdce kamenné z těla vašeho dám vám srdce živé. (Ez. 36, 26.)

Duch sv. je *Otcem všech ctností.* Je nejmocnějším činitelem lidstva: je *Láska.* Láska živá, Láska sama, on je Bůh-Láska. A co chce svou láskou od počátku světa až do konce? Nic jiného než posvěcovati lidské pokolení, nic jiného než jeho jednotu, pokoj a štěstí.

Duch sv. je *Utěšitel.* Toto čestné jméno mu dává Spasitel sám. „A já budu prositi Otce, a ji-

ného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy". (Jan 14, 16.) „Utěšitel pak, Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všecko, co jsem mluvil vám." (Jan 14, 26.)

Čeho potřebujeme více než útěchy? Pohleďme na ubohé lidstvo, jak putuje světem v práci, v starostech a nemocech, v slzách a bolestech, v bídě a smrti, – a poznáváme, že ničeho nepotřebujeme více než potěšitele.

A tento Potěšitel je Duch sv., Bůh sám: mocný potěšitel, který dovede potěšiti v každém bolu těla i duše, jehož potěšení nám svítí i v poslední hodině a na okraji hrobu.

Jména, obrazy a podobenství.

Tajuplná je osoba a působnost Ducha sv. Proto mu dává Písmo svaté a církev různá jména, vyjadřuje jeho činnost a působení různými obrazy a podobenstvími. Pokusíme se některé z nich vysvětliti.

Spiritus = dech, duch, vítr.

Hebrejské slovo ruach, (řecky: pneuma, latinský: spiritus) znamená: dech, život, potom také vítr. Každý tento výraz sahá hluboko do tajemství božích.

„Dech." Co znamená dýchání pro člověka! Nemůže-li člověk dýchati, přestává život. Lékaři říkají, že pravidelná dechová cvičení jsou základem zdraví těla i duše. – Tak Duch sv. jest

pramenem života nadpřirozeného. Bez něho nemůžeme ani říci „Otče."

„Vítr." „Vítr vane, kde chce, a slyšíš jeho hlas, ale nevíš odkud přichází a kam jde; tak jest to při každém, kdo se narodil z Ducha," praví Pán Ježíš Nikodemovi. Vítr nedá se zadržeti, působí ohromnou silou, kácí stromy, žene mlýny a lodi, čistí vzduch a přináší mraky a úrodný déšť.

Tak přichází moc Ducha sv. a nedá se zadržet, hýbe duší, ničí hřích a slabost, čistí srdce, pudí k duchovnímu pokroku, přivádí nebeskou rosu milosti.

Oheň.

Oheň uchvacuje vše ve svém okolí; taví kovy a čistí je, pohání stroje. Duch sv. rozohňuje srdce, taví, čistí a povzbuzuje. — Ve způsobě ohnivých *jazyků* sestoupil Duch sv. na apoštoly, protože jim udělil dar výmluvnosti. „Oheň na zem pustit jsem přišel, a co chci jiného, než aby se vznítil? (Luk. 12, 49.)

„Nehořelo srdce naše?" (Luk. 24, 32.)

Holubice.

Holub byl od pradávna přítelem člověka. Byl znamením *lásky* (viz Velepíseň), po potopě přinesl holub zelenou ratolest na znamení *míru* a pokoje: holubice byla symbolem *čistoty a nevinnosti* (viz Mat. 10, 16.)

V podobě holubice sestoupil Duch svatý na Ježíše Krista, aby ukázal, jak působí v duši spravedlivého milostí posvěcující.

„Prst Boží."

Ježíš praví, že „prstem božím vymítá duchy zlé." (Luk. 11, 20.) V hymnu „Veni Creator Spiritus" nazývá církev Ducha sv. „Digitus paternae dexterae." „Tys prst pravice Otcovy."

Ruka a hlavně prst je znamením *moci, umění, dovednosti.* (Viz modlitbu při svěcení rukavic biskupových:

„Všemohoucí Stvořiteli, jenž jsi u člověka stvořeného k obrazu tvému, ruce obzvláště vyznačil jakožto *nástroj rozumu,* a dal mu je, aby *správně jimi pracoval,* a jenž jsi nařídil, aby čisté byly vždy zachovány, aby se jimi *duše důstojně jevila* a tvá tajemství jimi důstojně byla svěcena . . .)

Olej.

Olejem se *svítí.* Olej je *pokrmem.* Olejem se hojí *rány.* Olej znamená: *přebytek, radost, štěstí.* (viz. Žid. 1, 9.)

Toto všecko je krásným obrazem darů Ducha sv. Proto již ve Starém zákoně byli obřadně mazáni olejem kněží, proroci a králové. Mesiáš, Kristus, t. j. „Pomazaný", ktery má v sobě všecku moc kněžskou, učitelskou a královskou. „Bůh ho pomazal Duchem svatým a mocí." (Sk. ap. 10, 38.)

Seslání Ducha svatého.

A když přišel den letnic, byli všickni pohromadě na jednom místě. Tu povstal náhle s nebe hlukot, jako když táhne vítr silný a naplnil dům,

kde seděli; i ukázaly se jim jazyky jako ohnivé rozdělujíce se, a posadil se na každém z nich jeden, a všickni byli naplněni Duchem svatým. (Sk. ap. 1, 4.)

Duch víry.

Jak Manning se stal katolíkem.

Kardinál Manning byl původně anglikánským knězem a věhlasným kazatelem. Vydával také tištěná kázání, která byla mnoho čtena. Mezi čtenáři byla také zbožná, anglikánská paní; přišla kdys ke spisovateli a řekla mu otevřeně: „Jeden nedostatek má vaše kniha kázání; pozorně jsem knihu přečetla a jednoho jsem tam nenašla." Manning podivil se a tázal se, co by to bylo. *„Nic tam nemáte o Duchu svatém!"* Tato slova hluboce se vryla do paměti kazatelovy. Začal studovati Písmo a zvláště místa o Duchu sv. Čím více studoval, tím více poznával Ducha sv., ale nejenom to, začal také uctívati Ducha sv.

Manning sám se později přiznal, že kritice této paní, studiu a modlitbě k Duchu sv. děkuje za své obrácení.

Ne pouhým rozumem.

Sv. Gertruda dlouho přemýšlela a domnívala se, že Boha nalezne a pochopí pouhým svým rozumem. Tu jí řekl Duch sv.: „Na cestě rozumu nepřijdeš k Bohu nepochopitelnému. On je vyšší a hlubší než všechno poznání, jenom láska ho dosáhne."

Tu Gertruda přestala hloubati, a snažila se více Boha milovati, až Boha nalezla: cítila jeho přítomnost, kamkoliv šla a kdekoliv přebývala. S laskavou upřímností hovořila s ním, jako dítě vypravovala mu všecko, co se jí přihodilo, a žalovala mu všecko, co hýbalo jejím srdcem.

Když zbožná abatyše takto hovořila se svým Pánem a Bohem, viděly sestry na její tváři nebeskou zář. Radost a pokoj Boží prozařovaly ji nebeským světlem.

John Newman.

V roce 1842 odešel velice vzdělaný anglikánský kněz Newman do malé vesničky Littlemoere. Chtěl žíti úplně o samotě, aby tak mohl lépe přemýšleti, rozjímati a modliti se; neboť do jeho srdce vplížily se pochybnosti, zdali anglikánská víra je pravá. Zde doufal, že bude osvobozen od všech pochybností a nepokojů. Brzy se k němu přidružilo několik přátel, kteří jako on hledali pravdu. Žili společně jako v klášteře, pracovali, rozjímali, modlili se a postili.

Dlouhý čas ani nepomýšlel na to, že by se mohl státi katolíkem. Jeho úmyslem bylo, obnoviti a oživiti anglikánskou církev. Avšak čím více se prohluboval do pravd náboženských, tím více přicházel k přesvědčení, že jen církev katolická má pravdu, že jen v ní působí Duch, kterého slíbil Kristus církvi své.

Psal své sestře: „Čím dál, tím více pochybuji o církvi anglikánské, zřejmě cítím se od ní od-

puzován, a tak se cítím nakloněn církvi římské, že se musím vzdáti svého místa (jako angl. farář). Nemohl bych bez pokrytectví vystupovati jako apoštol této církve." Brzy toto své rozhodnutí vykonal. 24. září 1843 vystoupil naposled na kazatelnu v Oxfordu.

Ještě dva roky Newman otálel. Přátelé, vynikající muži mu domlouvali. On však vytrval na modlitbách, dále hledal a bojoval. Konečně dosáhl úplné jistoty. V říjnu 1845 vrátil se v kostele v Littlemoere do církve katolické. A s nim dva jeho přátelé.

Cítil se šťastným, po dlouhých a bolestných bojích duševních cítil klid a pokoj v srdci svém. Mnoho let později prohlásil, že se cítí jako cestující, který přistál do klidného přístavu.

Sv. Felicita a její synové.

Která římská matka byla tak šťastna jako Felicita? Měla sedm zdravých, dobře vychovaných synů.

Byla křesťankou, a vychovávala děti své podle křesťanských zásad. A výsledek její výchovy a dobrého příkladu byl skvělý. Synové vynikali všemi ctnostmi.

Ze závisti však kdosi obžaloval zbožnou matku i syny. Císař Antonius Pius poručil místodržiteli Publiovi, aby je přiměl k obětem pohanským.

Publius zavolal matku, pochválil ji i syny a radil jí, aby obětovala několik zrnek kadidla bohům. Ona rozhodně odepřela.

Teď místodržitel hrozil mukami, Felicita zůstala pevnou. A když soudce ji odsoudil na smrt, odpověděla: „Ani tvoje lichocení ani tvoje hrozby nezmění mého rozhodnutí. Duch sv. mne bude opatrovati, aby zlý duch mne nepřemohl."

Publius se jí posmíval: „Bláhová, když již sama toužíš po smrti, dopřej aspoň synům svým života." Na to ona: „Moji synové budou věčně žíti, když nebudou obětovati bohům, když však budou obětovati, půjdou do věčné smrti."

Felicita spěchala domů. Věděla dobře, že nemá mnoho kdy, proto spojila se v modlitbě se svými syny a rozohnila jejich mladé srdce láskou k věčné vlasti.

Druhého dne z rána přišli pochopové a odvedli matku i syny k soudu.

„Slituj se nad svými syny, volal Publius, kteří stojí v rozkvětu mládí svého."

„Tvoje soustrast je zločinem, odvětila Felicita; děti, hleďte vzhůru! Bojujte pro své duše, a ukažte se věrnými lásce Kristově!" napomínala silným hlasem.

Nebylo třeba napomínání. Jinoši odpovídali podle srdce matčina. „Moudrost mého Pána mě posiluje a mi pomůže, abych přemohl všecko," řekl nejstarší Januarius. A s radostí ho následovali ostatní bratři a přiznali se ke Kristu.

Nejmladšímu Alexandru, lichotil místodržitel nejvíce, avšak dítě hlasitě odpovídalo: „Jsem sice jenom dítě, ale mám starou moudrost tím, že se klaním jen jednomu Bohu."

Všichni zemřeli smrtí mučednickou. Felicita, hrdinská matka, následovala své děti a těšila se pevnou nadějí, že je uvidí v nebeské slávě.

Zmužilý obhájce.

V roce 177 pozdvihl se lid v Lyoně proti křesťanům. Kde se ukázal křesťan, tam házeli kamením po něm. Mnozí byli polapeni a předvedeni před soud. Přiznali se, že jsou křesťané, proto byli vsazeni do žaláře, jelikož místodržitel byl na cestách.

Když se vrátil, nechal je předvésti a ukrutně mučiti. Dav přihlížel. Najednou vystoupil z řad mladý muž. Epagathos bylo jeho jméno, a byl znám svým ctnostným životem. V jeho očích zářil svatý hněv. Vysoce pozdvihl své čelo, pomazané křižmem Ducha svatého. Pevným krokem přiblížil se k místodržiteli a silným hlasem žádal, aby mohl hájiti křesťany a dokázati, že jsou nevinni.

Divoký křik davu byl mu odpovědí a zástupce císařův přísně se táže, zdali je také křesťanem. Jasným hlasem vyznal mladý muž svou víru. Byl uvězněn s ostatními. „Byl pravým učeníkem Kristovým a nosil pravého obhájce – Ducha svatého – v sobě, což dokázal plností lásky, když s radostí obětoval život svůj za bratry své."

Tělo a duch.

Celé lidstvo musí bolestně volati se sv. Pavlem: „Já nešťastný člověk; kdo mne vysvobodí z těla smrti této?" (Řím. 7, 24.)

„Tělo žádá proti duchu a duch proti tělu." (Gal. 5, 17). „Ti, kteří jsou podle těla, obmýšlejí věci tělesné, ti však kteří jsou podle ducha, věci duchovní. Smýšlením těla totiž jest *smrt*, smýšlením ducha však *život a pokoj* . . . Vy však nejste v těle, nýbrž v duchu, ač-li *Duch boží přebývá ve vás*. — Přebývá-li ve vás Duch toho, jenž vzkřísil z mrtvých Ježíše, zajisté ten, jenž vzkřísil Krista Ježíše, oživí také smrtelná těla vaše pro svého Ducha, jenž přebývá ve vás. — Všichni ti, kteří se dávají vésti Duchem božím, jsou synové boží." (Řím. 8.)

Cedry na Libanonu.

Sv. Augustin praví: „Viděl jsem klesati i takové, o nichž jsem myslil, že stojí pevně jako cedry na Libanonu."

Když Alexandrovi, králi makedonskému, zvítězivšímu nad perským králem Dariem, zvěstovali, že zajali manželku Dariovu, nejkrásnější to tehdáž ženu v Asii, a řekli, že ji přivedou, aby Alexander sám ji viděl, odvětil: „Nikoliv! Obávám se, abych já, vítěz nad muži, nebyl podmaněn od ženy".

Žádosti těla ponižují člověka tak, že sám pohanský filosof Solon hrozil se nad tím, řka, že mnohý člověk žije nikoliv jako člověk nýbrž jako zvíře.

Sv. Pavel „trestal tělo své a ve službu je podroboval, aby nebyl zavržen" (I. Kor. 9, 27) a vyzýval křesťany, aby i oni „mrtvení Ježíšovo na těle svém nosili." (2. Kor. 4, 10.)

Učí tedy křesťanství pohrdati tělem? Nikoliv. „Nevíte-li, že tělo vaše jest chrámem Ducha svatého, jenž je ve vás? Nuže, oslavujte Boha v těle svém." (1. Kor. 6, 19).

Jak svatou tedy máme povinnost, v úctě míti své tělo! Každý jeho úd: oko, ucho, jazyk, ruce, všecko musí sloužiti Duchu svatému. Běda tomu, kdo znesvětí tento svatý chrám. „Kdo chrám boží znesvěcuje, toho Bůh zahubí, neboť chrám boží svatý jest, a ten jste vy."

Nejčastěji a nejhanebnějším způsobem se znesvěcuje tento chrám boží hříchem nečistoty.

Zlý duch ve dne i v noci hledá příležitost, aby pokušením k hříchu nečistoty zapálil svatý chrám a vyhnal Ducha sv. Proto: „Bratří, střízlivi buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltil. Jemu odpírejte silni jsouce ve víře." (1. Petr. 5. 8.)

Duch mírnosti.

„Bratři, jestliže by někdo v přenáhlení byl i stržen k nějakému poklesku, vy, kteří jste duchovní, napravujte takového, v duchu mírnosti, hledě každý sám na sebe, abys také nebyl pokoušen. Neste břemena jeden druhého a tak naplníte zákon Kristův; neboť domnívá-li se někdo, že jest něčím velikým, nejsa ničím, sám sebe klame." (Gal. 6, 1-3.)

„Plodem ducha však jest láska, radost, pokoj, trpělivost, přívětivost, dobrotivost, shovívavost, tichost, důvěra, mírnost." (Gal. 5, 22, 23).

Láska.

Bylo to na hod boží svatodušní. Svatá Hedvika seděla u okna a hleděla do krajiny ozářené svatodušním sluníčkem. Přemýšlela o onom Duchu, který září víc než tisíc sluncí, a prosila Ho, aby přišel do jejího srdce a přebýval v něm se svými sedmi dary. Zatím co tak zbožně přemýšlela, padl její zrak na pochmurné zdi domu naproti. Svatá Hedvika se polekala, neboť si vzpomněla, že to jsou zdi vězení, ve kterém trpí mnoho vězňů. Nikdy jim nesvítilo slunce, ve dne v noci tam leželi ve tmě a v bolestech. Oči šlechetné ženy se naplnily slzami. Najednou však jí Duch sv. dal dobrou myšlenku: Jdi a přines jim trochu světla!

Brzy kráčela přes hradní dvůr doprovázena svými služkami. Do každé kobky vstoupila, přinesla občerstvení a postavila — svíci. A v očích vězňů zářilo světlo radosti a vděčnosti.

Avšak sv. Hedvika neměla ještě pokoje. Naléhala na svého manžela tak dlouho, až jí dovolil změniti tresty vězňů: byli vyvedeni z temného žaláře a pracovali na stavbě velkého kláštera v Třebnici, kde nemocní byli opatrováni, kde vdovy a sirotky nalézaly domov.

Pro Krista.

Jednoho dne kaplan Pavel Ketteler potkal chudé dítě plačící, mělo hlad a bohatý sedlák je tvrdě odmítl.

Ketteler řekl dítěti, aby počkalo, a šel k onomu sedláku. Tento, potěšen jsa tak vznešenou návštěvou,

chtěl ho hned pohostiti tím nejlepším, co měl v kuchyni. Ketteler však klidně poděkoval a prosil jen o kousek chléba s máslem. S ochotou mu bylo dáno, čeho si přál. Kaplan vzal chléb a šel ke dveřím. Než odešel, ještě se obrátil a řekl: „Chtěli jste mne pohostiti, protože jsem kněz a šlechtic; tento chléb však je pro chudé dítě, pro hosta vzácnějšího než jsem já; neboť: „Co jste tomu nejmenšímu z mých bratrů učinili, — praví Kristus — mně jste učinili."

Sv. Filip Nerejský

modlíval se denně k Duchu sv. O letnicích roku 1544, když opět se vroucně modlil, byl roznícen takovou láskou, že se nemohl udržeti na nohou. Padl na tvář a sotva vydržel horoucí žár srdce svého. Třásl se na celém těle, tak byl proniknut láskou a radostí. Často opakoval: ustup ode mne, o Pane, ustup ode mne, lidská slabost nevydrží tolik jásotu!

Milost.

Milost je něco tak krásného a vzneseného, že se nedá slovy vyjádřiti. Činí duši lidskou svatou a Bohu podobnou. Jako železo hozené do ohně se takřka proměňuje v oheň, tak duše milostí posvěcující se takřka proměňuje a stává boží. Nabývá takové krásy, že všecka krása pozemská jest proti tomu pouhou bublinou.

Sv. Tomáš učí, že celý vesmír, se vším, co jest v něm, před Bohem nemá tak veliké ceny, jako posvěcující milost jediného člověka.

Jak mnohý však zahazuje tento poklad, jako dítě odhazuje démant, protože nezná jeho ceny a má jej za kousek lesklého skla.

Život.

Prorok Ezechiel měl vidění: „Za oněch dnů ruka Hospodinova spočinula na mně, Hospodin vyvedl mne v duchu a zastavil mne na rovině (údolní), jež byla plna kostí. Obvedl mne okolo nich, bylo jich velmi mnoho na povrchu roviny (údolní), a byly skrz na skrz suché. I řekl mně: „Synu člověkův, co myslíš, mohou tyto kosti býti zase živy?" Řekl jsem: „Panc Bože, ty víš." Tu mi řekl: „Prorokuj o těchto kostech a rci jim: „Kosti suché, slyšte slovo Hospodinovo! Toto praví Pán Bůh těmto kostem: „Aj, já vpustím do vás ducha, abyste ožily. A dám na vás zase šlachy, učiním, že sroste na vás maso, obtáhnu vás kží; dám vám ducha i budete živi a zvíte, že já jsem Hospodin." Prorokoval jsem tedy tak, jak mi byl rozkázal. I nastal chrast, když jsem já prorokoval, a aj, pohyb: kosti připojily se ke kostem, každá ke svému kloubu. I hleděl jsem. A aj, šlachy a maso na nich vzešlo, na povrchu roztáhla se kůže, ale ducha ještě neměly. Tu mi řekl: Prorokuj k duchu, prorokuj, synu člověkův, a rci duchu: Toto praví Pán Bůh: „Ode čtyř větrů přijď, duchu, a věj na tyto zabité, ať oživnou!" Když jsem prorokoval, jak mi byl rozkázal, všel do nich duch, ožily a postavily se na nohy — zástup velmi náramně veliký. Řekl mi pak: Synu člověkův, tyto kosti —

toť všecek dům Israelův; oni říkají: „Uschly kosti naše, zhynula naděje naše, veta jest po nás. Proto prorokuj a rci jim: Toto praví Bůh: „Aj, já otevru hroby vaše, vyvedu vás z hrobů vašich, lidé můj, a uvedu vás do země israelské. I zvíte, že já jsem Hospodin, až otevru hroby vaše, až vyvedu vás z hrobů vašich, lide můj, až dám Ducha svého do vás a živi budete, až vám dám klidně sídliti ve vaší zemi; tehdy zvíte, že já Hospodin jsem to mluvil a učinil, praví Hospodin Bůh."

Hle, obraz hříšníka, který se obrátil k Bohu!

Svoboda.

„Bratři, nejsme dítkami nevolnice, nýbrž svobodnice; k té svobodě osvobodil nás Kristus." (Gal. 4, 31.)

Bohatý Peršan Suanes stal se křesťanem s celou rodinou. Král ho proto nenáviděl. Dal si ho předvésti a tázal se ho: „Pověz mi, který z tvých služebníků jest nejhorší?"

Suanes odpověděl upřímně. Usmál se lstivě král a řekl: „Nuže dobrá, buďto se vzdáš víry křesťanské, aneb se staneš s celou rodinou otrokem tohoto služebníka!"

Suanes zbledl a pohlédl tázavě na svou manželku. Tato ho pokynem povzbudila, aby se rozhodl pro Krista. Stal se otrokem, aby duše jeho byla svobodna svobodou věčnou. A jeho manželka vytrvala věrně u něho.

Maria a Duch sv.

Na obraze znázorňujícím blahosl. Pannu Marii jako nevěstu Ducha sv. vznáší se Maria nad zeměkoulí; nad ní nejsv. Trojice a Duch sv. v podobě holubice; z holubice vycházejí paprsky světla a milosti a padají do srdce Panny Marie, a z jejího srdce stéká sedm pramenů na celý svět, obraz sedmera darů Ducha sv.

Duch svatý sám na různých místech nazývá P. Marii svou nevěstou. Již v prvním okamžiku jejího bytí dal jí více milosti než andělům a svatým. Tys „milosti plná." „Jak krásná jsi, přítelkyně má." (Velep. 4, 1.)

Abraham obdržel od Boha za to, že byl ochoten obětovati svého jediného syna, přislíbení: „Protože jsi nešetřil svého syna, chci potomstvo tvé rozmnožiti jako hvězdy nebeské a jako písek u moře."

Sedmibolestná Panna Maria obětovala svého syna za nás, a tím se stala duchovní matkou všech dítek božích.

„Všemohoucí věčný Bože, jenž jsi tělo i duši přeslavné Panny, matky Marie, spolupůsobením Ducha svatého tak připraviti ráčil, že důstojným příbytkem Syna tvého státi se zasloužila, propůjč nám té milosti, abychom z její památky se radujíce, na milostivou její přímluvu od nastávajícího zlého i od věčné smrti vysvobozeni byli. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen."

Duch sv. ve svátostech.

Sv. svátosti jsou hlavním prostředkem, kterým Duch sv., Posvětitel náš, nám uděluje milosti boží k spáse potřebné a nás posvěcuje.

Křest svatý.

„Amen, amen pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu z vody a z *Ducha svatého,* nemůže vjíti do království božího." (Jan 3, 5).

Při narození svém tělesném byli jsme duševně mrtvi pro hřích dědičný, byli jsme „syny hněvu božího" (Ef. 2. 3), teprve křtem sv. oživla duše naše, zrodila se milostí Ducha sv. podruhé (Tit. 3, 5), hřích byl smyt a nový život dán byl nám. Křtem sv. stal se Bůh Otcem naším. Stali jsme se chrámem Ducha sv., jenž vtiskl duši naší nezrušitelné znamení důstojnosti nadpřirozené. (1. Petr. 1, 4.)

Svátost biřmování.

„Uslyševše pak apoštolé, kteří byli v Jerusalemě, že Samaří přijalo slovo boží, poslali k nim Petra a Jana. Kteřížto přišedše modlili se za ně, aby přijali Ducha svatého . . . Tedy vkládali na ně ruce, a oni přijali Ducha svatého". Sk. ap. 8, 14-18).

Právě v naší době potřebujeme síly Ducha sv., abychom zachovali víru svou, věrně podle ní živi byli, zmužile bojovali proti zlému duchu a vytrvali až do konce.

Pokání.

„Přijměte *Ducha sv.!* Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým zadržíte, zadrženy jsou." (Jan 20, 22-23). „Obmyti jste, posvěceni jste, ospravedlněni jste ve jménu Pána našeho Ježíše Krista a *v Duchu Boha našeho.*" (1. Kor. 6. 11.)

Co máme činiti, abychom získali milosti Ducha svatého?

1. Vzbuzujme často pokornou a vroucí *touhu* po Duchu sv. a jeho milosti. Pyšný člověk je syt sám sebou, necítí hladu a žízně po Duchu svatém „Kde však Duch sv. nalezne prázdnou nádobu, tam do ní vleje milosti své." (Násl. P. J.)

2. Očisťme svou duši velikou, dokonalou *lítostí.* Neboť hřích jest překážkou působení Ducha svatého. Jako světlo neproniká sklem začouzeným, tak Duch sv. nevchází do duše poskvrněné hříchem.

3. *Modleme se* vroucně a vytrvale, jako apoštolé se modlili po Nanebevstoupení Páně, až sestoupil na ně Duch sv. Modlitba je zlatý klíč k pokladnici Ducha svatého.

Bl. Krescencia z Kaufbeuren s velikou horlivostí se připravovala na hod Boží svatodušní, a vždy na tento svátek a v jeho oktávě obdržela hojně milostí Ducha svatého.

Avšak nejenom v době svatodušní, nýbrž po celý rok, ba denně modlívejme se k Duchu sv. některou z modliteb, jež jsou na konci tohoto spisu.

Modlitba za biskupa.

(Málo se věřící modlí za biskupa, a právě on potřebuje milosti a síly Ducha svatého: posílá kněze jako svoje zástupce, aby pracovali pro čest boží a spásu duší; kolik k tomu potřebuje Ducha rady, aby každého kněze poslal na to místo, kde podle svých schopností nejlépe může působiti. Biskup musí pečovati o výchovu dorostu kněžského; kolik tu potřebuje Ducha moudrosti a umění, abych z nich vychoval kněze svaté, horlivé. Biskupové musí hájiti práva církve ve veřejném životě; kolik je tu třeba Ducha síly. Proto modleme se často za své biskupy.)

„Ježíši, kníže pastýřů, pastýři a biskupe našich duší, uděl našemu biskupu N. všechny ony ctnosti, kterých je mu potřebí k jeho a našemu posvěcení. Dejž, ať bdí sám nad sebou; nad celým stádem, nad nímž ho Duch svatý ustanovil. Ty sám budiž mu vzorem, podle něhož by sám se utvářel, abychom i my podle něho se mohli přizpůsobovati. Naplň ho veskrz Duchem svým; uděl mu víru, lásku, moudrost a sílu! Pošli mu věrné spolupracovníky k důležitému úkolu vedení našich duší! Učiň ho pastýřem podle srdce svého, který žije jen pro svůj úřad, který nic nedoufá a ničeho se nebojí leč tebe. A když přijdeš souditi pastýře i jejich stádce, dejž, ať jsme jeho korunou a radostí, a on nechť dosáhne nevadnoucí koruny života věčného. Amen."

Sestup, Duchu svatý, s trůnu velebnosti své a zavítej v chudý stánek nehodného sluhy svého! Duše má touží po tobě.

Opuštěn jsem ode všech; – buď ty mým přítelem a hostem, Duchu svatý!

Starostmi sklíčen jsem; – posilni mne, Duchu svatý!

Pracemi přemožen jsem; – buď odpočinkem mým, Duchu svatý.

Pokušením zmítán jsem; – utiš je, o Duchu svatý.

V bolestech lkám; – potěš mne, Duchu svatý!

Temno jest v duši mé; – osviť ji, Duchu svatý!

Zevšad nebezpečí mi hrozí; – přispěj mi, Duchu svatý!

Zkaleno je srdce mé; – očisť je, Duchu svatý!

Vypráhlé jest srdce mé; – občerstvi je, Duchu svatý.

Raněno je srdce mé; – uzdrav je, Duchu svatý.

Zatvrzeno hříchem je srdce mé; – roztav je, Duchu svatý!

Vlažné, ba chladné jest srdce mé; – zahřej je, Duchu svatý!

Na scestí jsem zbloudil; – veď mne k pravdě, Duchu svatý!

Chudý a nuzný jsem zcela; – obohať mne sedmerem darů svých, Duchu svatý:

Dej mi ctnostně žíti; popřej šťastného skonání, uděl věčnou radost.

Věřím v tebe, Duchu svatý, Pravdo věčná. Doufám v tebe, Duchu svatý, Dobroto neskonalá! Miluji tě nade všecko, Duchu svatý, Bože lásky!

Denní modlitba

kardinála *Jindř. Edv. Manninga*

ke cti Ducha svatého.

(Nar. 15. VII. 1808, zemř. 14. I. 1892.)

Bože, Duše svatý, kterým jsem pohrdal, kterého jsem rmoutil a odmítal od svého dětství až po dnešní den, zjev mi svou osobu, svou přítomnost, svou moc. Dej mi poznati svých sedmero darů, ducha moudrosti a rozumu, rady a síly, vědění, zbožnosti a bázně Boží. Ty, jenž jsi Duch Otce i Syna, ty, jenž křtíš ohněm a vléváš lásku Boží v naše srdce, vlej svou lásku v srdce mé! Jednoho žádal jsem od tebe, Pane, to chci hledati, ne bohatství, hodnost, moc, pozemský domov a pozemské štěstí. Ale uděl mi jediný paprsek tohoto svatého světla, jedinou jiskru svého svatého ohně, který by mne roznítil a zcela v oheň lásky Boží ponořil. Dejž, aby tvůj svatý oheň ve mně zazářil, aby ve mně zničil každou skvrnu, která na těle i na duši mé zbyla. Očisť mne sedmeronásobně svými dary, učiň ze mne oběť svatou, tobě příjemnou. Rozněť ve mně horlivost, a dej, abych se

rozplynul v kajícnosti, abych žil životem a zemřel smrtí hříšníka v pravdě kajícího. Amen.

Přijď, Svatý Duše! naplň srdce Svých věrných a oheň lásky Své v nich rozněť, jenž jsi národy rozdílných jazyků v jednotě víry shromáždil.

Bože, který jsi srdce věřících osvícením Ducha Svatého vyučil, dejž nám v témž Duchu pravé věci smýšleti a z jeho potěšení vždycky se radovati. Skrze Ježíše Krista, Pána našeho. Amen.

Zásvětná modlitba k Duchu Svatému.

Duše Svatý, božský Duchu světla a lásky, Tobě zasvěcuji svůj rozum, své srdce, svou vůli a všecko, čím jsem, nyní a na věky. Kéž rozum můj povždy ochotně dbá vnuknutí Tvých, jakož i učení svaté Církve katolické, kteréž jsi vůdcem neomylným. Kéž srdce mé vždy hoří láskou k Bohu a k bližnímu; kéž vůle má povždy souhlasí s vůlí Boží, by celý život můj byl věrným napodobením života a ctností Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, jemuž s Otcem a s Tebou budiž čest a sláva na věky. Amen.

(300 dní odp. denně. Pius X. 1. června 1908.)

Modlitba ctih. Blosia o dary Ducha Svatého.

Přijď, Duše Svatý, a účastným mne učiň Svých pokladů, darů a milostí.

Naplň mne darem moudrosti!
Osvěť mne darem rozumu!
Veď mne darem rady!
Posiluj mne darem síly!
Uč mne darem umění!
Povzbuzuj mne darem pobožnosti!
Pronikni srdce mé darem bázně Boží!

Rozpal a prostup všecky útroby mé příjemným a drahocenným ohněm lásky Své, abych zcela roznícen, puzen a veden byl k Tobě, jenž živ jsi a kraluješ na věky. Amen.

Modlitba o jednotu ve víře.

V lásce Otce i Syna obětuji Tobě, ó věčná Lásko, Bože Duše Svatý, všecky skutky a veškeré ovoce této nejvyšší lásky a s nimi všecky myšlenky, slova, skutky a utrpení tohoto dne, abych Tě důstojně uctil, za všecky milosti Tobě poděkoval, za všecky Tobě učiněné urážky dostiučinil a vítězství sv. Církve vyprosil. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Sešli Ducha Svého a stvořeni budou.
A obnovíš tvář země.

Všemohoucí, milosrdný Bože, Pane nebes a země, Otče smilování, slituj se nad ubohým lidstvem! Hle, tolik milionů lidí bloudí v stínu smrti, protože neznají pravdy, tak mnozí hynou, protože se nesnaží dle poznané pravdy žíti. Sešli proto světu Ducha Svatého s Jeho sedmi dary a rozmnož milost povolání k stavu duchovnímu. Uděl povolaným svatost života a umění spásy, aby horlivě

působili pro Tvoji čest a slávu a pro spásu duší. Za to Tě prosíme skrze Ježíše Krista, Pána našeho, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha Svatého na věky věkův. Amen.

Popatř, ó Pane, na vinici Svou.

Kterou pravice Tvá vzdělala, přispěj jí pomocí Svou.

Modleme se: Milosrdný a všemohoucí Duše Svatý, shlédni milostivě na strast a soužení Své svaté Církve. Pro předrahou Krev, kterou Ježíš pro ni prolil, přispěj jí svou božskou silou a osvoboď ji ode všech nepřátel jejích. Popřej jí vnějšího i vnitřního vítězství nade všemi protivníky, aby všichni národové v jednotě víry a lásky v Tobě, ó Duše Svatý, spojeni, Tebe a Otce i Syna jakožto jednoho, nerozdílného Boha věčně chváliti a velebiti mohli. Amen.

Svatý, Svatý, Svatý jsi, Pane, Bože zástupův! Země plna jest velebnosti a slávy Tvé! Budiž sláva Otci! Budiž sláva Synu! Budiž sláva Duchu Svatému! Amen.

Za katolickou církev.

Stvořiteli Duše Svatý, ochraňuj milostivě katolickou Církev, posiluj a utvrzuj ji nebeskou mocí Svou proti útokům nepřátelským; Svou láskou pak a milostí obnovuj ducha služebníků Svých, které jsi posvětil, aby v Tobě oslavovali Otce a jeho jednorozeného Syna a Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

(300 dní odp. denně. Lev XIII. 20. srpna 1886).

Duše Svatý, Duchu pravdy! zavítej do srdcí našich a uděl národům jasnost světla Svého, aby se ti v jednotě víry zalíbili. Amen.

(100 dní odp. denně. Lev XIII. 31. července 1897.)

O kněze.

Ó božský Spasiteli a Vykupiteli, Ježíši Kriste, jenž k nám všem voláš: „Žeň jest sice veliká, ale málo jest dělníkův; proste tedy Pána žní, aby poslal dělníky na žeň svou"; ejhle, poslušni jsouce rozkazu Tvého, pro lásku Tvou k Otci a Duchu Svatému vroucně Tebe prosíme: Sešli nám skrze téhož Ducha svatého hojný počet hodných kněží a uděl jim povždy všech milostí, kterých ke spasení a posvěcení duší zapotřebí mají. Amen.

(Vyňato z knížečky „Měsíční pobožnost k Duchu Svatému".)

Sekvence na Hod Boží Svatodušní.

Duše Svatý, sestup v nás,
vyšli k nám svůj nebes jas,
paprskem rač ozářit!

Otče chudých, sestup k nám,
dárce darů přijď ty sám,
ty, kterýž jsi srdce svit!

Těšiteli ve strastech,
sladký hosti duší všech,
sladký's okřívání klid!

Odpočinek je tvůj dar,
chládkem jsi, když pálí žár,
v pláči umíš potěšit.

Světla zář tvá přeblahá
ve hloub srdce zasahá –
naplň jí svůj věrný lid!

Božstvím svým nám vyjdi vstříc,
jinak v lidech není nic,
všecko může uškodit.

Kalné očišť od kalu,
zavlaž, co schne v úpalu,
raněné rač vyléčit!

Ztuhlé račiž ohýbat,
zahřej tam, kde studí chlad,
na scestí rač vůdcem být!

Račiž v tebe věřícím,
Duše Svatý, věrným svým
Sedmero své udělit!

Ctnosti zásluhu rač dát,
Spasně dej nám umírat,
ve věčné dej slasti žít!
Amen. Aleluja.

(Z Římského Misálu).

Přijď, svatý Duše, naplň srdce svých věrných a rozněť v nich oheň své lásky.
K. Sešli Ducha svého, a znovu stvořeni budou.
L. A obnovíš podobu země.

Modleme se. Bože, jenž jsi srdce věřících osvícením Ducha svatého vyučil; dejž nám v témž Duchu pravé věci smýšleti a z jeho potěšení vždy se radovati. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Veni Creator Spiritus.

Přijď, Stvořiteli Duše, k nám
A navštiv myslí našich chrám,
Vlej milost nadehvězdnou v hruď
Již ty jsi stvořil a v ní buď!

Tys Utěšitel právem zván,
Tys dar, jenž Bohem věčným dán,
Tys láska, oheň, živý zdroj,
Tys síla v tuhý s hříchem boj!

Tys sedmi darů studnice,
Tys Otcovy prst pravice,
Tys vyplněný Otcův slib,
Jenž skýtáš řeči dar a vtip!

Ty mysli světlo rozžehej,
Ty lásku v srdce naše lej,
A všecky těla nemoci
Svou nauč trpět pomocí!

Dál nepřítele zapudiž,
Svým mírem stále u nás dliž,
Veď jistou cestou ctnosti nás,
Ať zlu se vyhnem v každý čas!

Ať tebou Otce poznáme,
Ať Syna v srdci vítáme,
I v tebe, Duchu, věříme,
Tě s úctou zbožnou slavíme!

Duch každý Boha Otce chval,
I Syna, který z mrtvých vstal,
Buď s nimi slaven svatý Duch,
Touž podstatou jim rovný Bůh! Amen.

Modlitba za dary Duchu svatého.

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem *moudrosti,* abych poznal marnost věcí pozemských a jen Pána Boha, jediné a nejvyšší Dobro, nade všecko miloval a jeho zaslíbení vyhledával!

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem *rozumu,* abych víc a více poznával tajemství sv. náboženství a vždy dobré od zlého rozeznával!

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem *rady,* abych se v pochybnostech každého omylu vystříhal a vždy to volil, co Pánu Bohu slouží k slávě a mně k spasení!

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem *síly,* abych statně přemáhal všechna pokušení, věrně zachovával Boží přikázání a trpělivě z lásky k Pánu Bohu snášel všecka protivenství!

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem *umění,* abych uměl všech věcí dobře užívati k Boží slávě a k svému i bližního spasení!

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem *pobožnosti,* abych miloval modlitbu a službu Boží a s důvěrnou, dětinnou myslí lnul k Pánu Bohu a k věcem nebeským!

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem *bázně Boží,* abych Pána Boha vždy byl pamětliv a z úcty k němu všeho se chránil, čím bych mohl uraziti božskou jeho Velebnost! Amen.

Imprimatur. Nr. 6.277
Olomucii, die 12. Aprilis 1928.
Josephus Vyvlečka, m. p.
Praeses a. e. Consistorii.

Abecední seznam sbírky „Životem".

Akce katolická č. 39
Alfons z Liguori sv. č. 100
Anděle Boží, strážce můj! č. 6
Anežka Česká č. 35
Ano, Otče č. 53
Antonín Paduanský sv. č. 103
Apologetické č.: Z vězení č. 49
Na obranu č. 61
Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
Apoštolát laický I. č. 26
„ „ II. č. 27
„ Pomozte bratřím! č. 78
Apoštolé, mladí č. 28
Běda Vám bohatým č. 97
Blahoslavení č. 45
Bohatství. (Běda Vám b.) č. 97
Bosko. Bl. Don B. č. 72
Capitaniová, Bl. Bartolomějka č. 95
Celibát kněžský č. 59
Cesty k Bohu I. č. 46 II. č. 48
Církev: Sjednocení církví č. 65
„ Vrátiti se do církve? č. 76
„ Zpět k Římu! č. 90
Co nám zachová mládí č. 101
Cyril a Metoděj, Sv. č. 42
Čistota: V bouřích mládí č. 14
„ Od 17. do 24. č. 91
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dívky: Pro dívky vystupující ze školy č. 13
„ Pro dívky které opouštějí domov č. 54
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dobrota: Více dobroty! č. 76
Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy č. 12
Do života II. (pro dívky vystupující ze školy č. 13
Duchovní obnova č. 22
Duch svatý č. 40
„ Dary Ducha sv. č. 41
Duše v očistci č. 7
Eucharistie č. 37
„ (Mše sv.) č. 38, č. 102
„ (Sv. přijímání) č. 43
Eucharistie a mládež č. 101
Exercicie č. 5
Ferrini, Contardo č. 92
Hrdina v dělnické haleně č. 83
Hřích č. 99
Chybičky naše I. č. 93, II. č. 94
Jan Nepomucký. Sv. I. č. 56 II. č. 57, III. č. 58
Jan Sarkander. Bl. č. 77
Jde o svatováclavské dědictví č. 64
Josef. Sv č. 75
Katolická akce č. 39
Katolík v chrámě č. 84
Klášter. (Do kláštera?) č. 105
Klenot křesť. dívek č. 85
Konnersreuth, Čemu nás učí Konnersreuth? č. 89
Konvertité: Cesty k Bohu I. č. 46, II. č. 48
Kostel: Katolík v chrámě č. 84
Kněží: Více kněží! č. 24
Kněžský celibát č. 59
Kremace č. 71

Kriec světová č. 104
Křest č. 51
Láska: Lásky však kdybych neměl č. 3
„ Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
„ za lásku. (Smírné oběti) č 70
Lék proti smrti č. 29
Manželé mezi sebou č. 18
Manželství č. 17
„ Občanské sňatky. Rozluka č. 62
Maria, útočiště č. 25
„ Všecka krásná jsi, ó Maria! č. 87
Měsíční duchovní obnova č 22
Metoděj, Sv. Cyril a Metoděj č. 42
Misie: Příprava na sv. mi. č. 23
„ (zámořské) č. 96 Pomozte nám!
Mládí. V bouřích ml. č. 14
„ Co nám zachová ml. č. 101
Móda č. 52
Moderní učenec světcem (Contardo Ferrini) č. 92
Modlitba, Nač se ještě modliti? č. 9
Mše sv. č. 38
„ Modlitby při mši sv. č. 102
Na obranu č. 61
Na pomoc velkému dílu! (periferie) č. 63
Neděle č. 11
Nedej se! č. 21
Nemocné, Útěcha pro nemocné č. 8
Nemocné, Z nemocnice č. 88
Nepřátelství, Smiřte se! č. 55
Občanské sňatky. Rozluka manž. č. 62
Obnova, měsíční duchovní č. 22
Obrana víry č. 61
Očistec, Pomáhej duším v očistci! č. 7
Od ďábla k Bohu č. 80
Od 17. do 24. Výchova k mravní čistotě č. 91
Oltářní svátost č. 37
Ozanam, Apoštol lásky č. 47
Panenství, Klenot kř. d. č. 85
Papežové, Hříchy papežů č. 16
Peklo č. 33
Periferie č. 63, č. 64
Pius XI. č. 66, č. 67.
Pohřeb (liturgie) č. 98
Pomáhejte nám (o misiích) č. 96
Pomozte bratřím (laický apoštolát) č. 78
Povídá se č. 82
Prozřetelnost Boží, Ano Otče č. 53, Proč č. 73
Přijímání. Sv. č. 43
„ a mládež č. 101
Příprava na sv. misie č. 23
Proč? č. 73
Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Půst č. 34
Radost č. 44
Retté, Od ďábla k Bohu č. 80

Rodina, šťastná č. 4
Rozluka manželství č. 62
Rusko, Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Růženec č. 20
Řeholní povolání č. 105
Řím, Zpět k Římu? č. 90
Sebevýchova mládeže č. 21
(Nedej se)
„ k čistotě č. 14
(V bouřích ml.)
„ Od 17. do 24. č. 91
Sinclairova č. 68
Sjednocení církvi č. 65
Smiřte se! č. 55
Smrt, Lék proti smrti č. 29
Spalování mrtvol č. 71
Spiritismus č. 50
Svátost oltářní č. 37
„ „ Mše sv. č. 38
„ „ Sv. přijímání č. 43
Štojan, Dr. Ant. Cyril č. 1
Škola v republ. čs. č. 69
Šťastnou cestu! č. 54
Talbot, Hrdina v děl. haleně č. 83
Terezie Ježíškova. Sv. č. 81.
Tisk č. 2
Učenec moderní světcem (Cont. Ferrini) č. 92
Unionismus č. 65
Útěcha pro nemocné č. 8
Václav Sv. č. 60
Věřiti či nevěřiti? č. 31
Výchova, Tak ne! č. 15
„ dítěte č. 19
Vězení, Z vězení č. 49
Vrátiti se do církve? č. 76
Všecka krásná jsi, ó Maria č. 87
Všecko všem č. 95
Zaopatřování č. 36
Znáš sebe sama? č. 86
Z nemocnice č. 88
Zpět k Římu? č. 90
Zpověď, Nač se zpovídati? č. 30
„ Jak se zpovídati? č. 32
Z továrního ovzduší č. 68
Žena a křesťanství č. 10

Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku.
Řídí dr. B. Vašek, Olomouc. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín.
Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

„Životem" číslo 41. II. vydání. Cena 50 h.

Dary Ducha svatého.

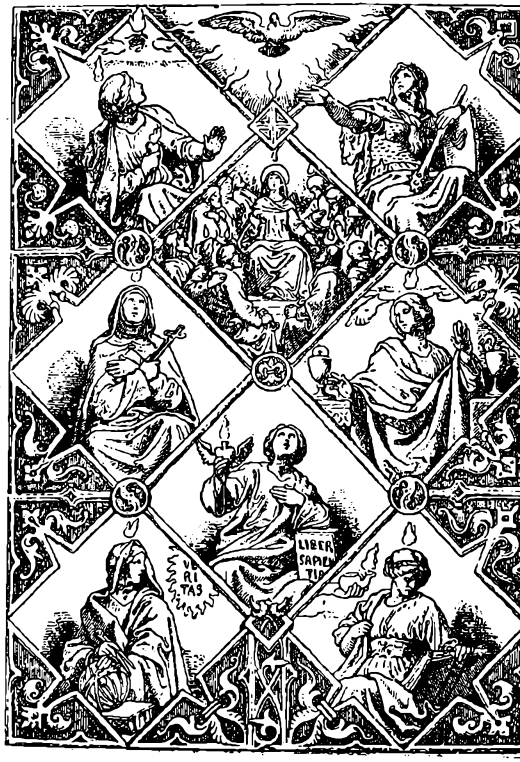

Sedmero darů Ducha sv.

Na titulním obrazu mistra Führicha je nakresleno sedm darů Ducha sv., které naplňují duši ve stavu milosti.

Pod holubicí, ze které vychází světlo a oheň, vidíš obraz prvních letnic, jejichž zázrak naplňuje zbožností a úctou apoštoly shromážděné kolem Panny Marie.

Dar *moudrosti*, jest vyjádřen postavou, která obětuje Bohu své srdce planoucí láskou. Opírá se o „knihu moudrosti." Smysl obrazu jest: pravá moudrost není nic jiného než láska, kterou se obětuje člověk úplně Bohu.

Dole na pravé straně zahloubává se *rozum* do knihy. Avšak pravdy z knihy neuspokojují člověka. Zoufati by si musel člověk, kdyby mu nepřišlo vyšší světlo na pomoc. A které je toto světlo?

„To je konec filosofie:
věděti, že *věřiti* musíme."

Ruka s nebe podává duši lampu víry, a Bohu díky, toto světlo osvěcuje duši, že poznává to jediné, čeho je potřebí: Boha poznati, milovati a jemu sloužiti.

Nad rozumem je *dar rady*. Stojí mezi dvěma stoly, mezi dvěma kalichy: mezi kalichem života a kalichem smrti. Jak se rozhodnouti? Kalich

smrti láká rozkoší a bohatstvím, avšak ruka s nebe ukazuje na kalich života, a duše se rozhoduje: „Kalich spásy přijmu a jméno Páně velebiti budu."

Nahoře sedí *síla*, ne síla těla, nýbrž síla vůle. „Oblecte se v plnou zbroj boží, abyste mohli čeliti úkladům ďáblovým." (Ef. 6, 11.)

Na levé straně dole hledí *umění* s knihou, kružítkem a zeměkoulí na nápis „veritas" (pravda). Zdá se, že všecko vědění *nenasytilo srdce* duše. Dnešní lidstvo ví a umí mnoho, ale neumí toho použíti k dobrému.

Nad tím je *pobožnost*. Ruce má zkřižené na prsou, je oddána do vůle boží, kterému se klaní. Oči vzhůru pozdvižené naznačují, že rozjímá o božích pravdách a myslí na věčnost. Před křížem neutíká, nýbrž chápe se ho, aby dosáhla svého cíle: Boha.

Počátek moudrosti je *bázeň boží*. Kdo neuznává žádné moci nad sebou, má duši prázdnou. Duše naplněná bázní boží hledí vzhůru k oku božímu, který je všudypřítomný a vševědoucí, táže se po Jeho vůli a obětuje mu své srdce.

Není náš obraz krásným, tichým kázáním o vznešenosti duše, v níž vládne Duch svatý?

Dar moudrosti.

„Kdo jest moudrý a rozumný mezi vámi? Ukaž na dobrém životě skutky své v tichosti, která náleží moudrosti. Máte-li však hořkou řevnivost a sobectví ve svém srdci, nechlubte se a nelžete

proti pravdě. To není moudrost přicházející shůry, nýbrž pozemská, smyslná, ďábelská, neboť kde řevnivost a sobectví, tam rozbroj a všeliký skutek zlý.

Moudrost shůry však jest čistotná, pokojná, mírná, povolná, plná milosrdenství a dobrého ovoce, prostá pochybnosti, nepokrytecká". (Jak. 3, 13–17.)

Pravá moudrost křesťanská jest, abychom tímto životem připravovali se na život věčný, „jako moudří, vykupujíce čas." (Ef. 5.) Svět však této moudrosti nedbá, tuto moudrost pokládá za bláznovství a své bláznovství za moudrost. (Řím. 1, 22.) „Domnívá-li se někdo, že jest moudrým mezi vámi, na tomto světě budiž bláznem, aby byl moudrým, neboť moudrost tohoto světa je bláznovstvím u Boha." (I. Kor. 3, 18, 19.)

Ve světle věčném.

Až se za nás budou modliti: „Světlo věčné ať mu svítí!", tenkráte zmizí i všechno růžové zabarvení, kterým svět své nepravosti přikrýval, a zmizí také všechen kal, jímž spravedlivé hanobil, a ukáže se pravda v jasnosti své jako slunce, když mraky zmizely. Bezbožníci „uzří zajisté konec moudrých a diviti se budou lkajíce: to jsou ti, jimžto jsme se kdysi posmívali; my nesmyslní, měli jsme život jejich za bláznovství a konec jejich za bezectný, a aj, oni počteni jsou mezi dítky boží a mezi svatými jejich los. (Moudr. 4. a 5.) Nyní vidíme, co nám prospěla naše pýcha?

Co nám pomohla chlouba a bohatství? Pominulo to všechno, jako stín, jako pěna tenoučká, která vichřicí rozptýlena bývá a jako dým, který větrem se roznáší. (Moudr. 5.)

Modleme se: „Sešli nám moudrost s nebe svatých, se stolce velebnosti své, aby s námi byla a *s námi pracovala!*" (Moudr. 9, 10.)

Pravá moudrost.

Sv. *Arsenius* byl povolán ke dvoru císaře Theodosia za vychovatele dvou jeho synů, Arkadia a Honoria.

Občas opouštěl dvůr císařský a putoval k stařičkému muži, který neuměl ani číst ani psáti.

Dvořané se mu posmívali: „Arsenie, tak učený jsi a všecko jsi četl, co napsali mudrci řečtí a římští, proč vyhledávaš toho člověka nevzdělaného?"

Arsenius odvětil: „Jsem sice učený ve vědách Řeků a Římanů, avšak ve vědách tohoto člověka neznám ještě ani abecedy. Jeho moudrost pochází od Ducha shůry."

Basilius a Makrina.

Sv. Basilius studoval v Cařihradě a později v Athénách. Byl nadaný, nabyl mnoho vědomostí a u všech byl oblíben. Vrátil se do Caesaree a stal se advokátem. Sklízel úspěchy ve své práci a mnoho chvály lidské. Duše jeho byla v nebezpečí, že podlehne pýše a marnivosti.

Tu začala Makrina, starší jeho sestra, získávati jeho srdce pro božskou moudrost. Často v klidných hodinách seděli oba v zahradě v hlubokém rozhovoru.

Makrina která již dávno přemohla svět a věci pomíjející, ukazovala bratrovi cenu věcí věčných.

Brzy poznal Basilius, že lidské vědění bez nebeské moudrosti je prázdné. „Studená, hvězdnatá noc moudrosti světské zmizela, a hřející, sluneční světlo evangelia mu zářilo."

Začal z víry žíti. Žil lásce k bližnímu. Zařizoval ústavy pro sirotky, nemocné, chudé, cizince, opuštěné.

Bludaře, Macedoňany, kteří popírali, že Duch svatý je Bůh, přivedl zpět do církve. Tak se odvděčil Duchu sv. za dar moudrosti.

„*Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem moudrosti, abych poznal marnost věcí pozemských a jen Pána Boha, jediné a nejvyšší Dobro, nade všecko miloval a jeho zalíbení vyhledával.*"

„Blahoslavený člověk, který nalézá moudrost, . . . lepší jest nabývání jí, nežli vytěžení stříbra a nad zlato přední a nejčistší jest užitek její; dražší jest nade všecko zboží a všecky věci, kterých lidé žádají, nemohou se jí vyrovnati . . . *Stromem života* jest těm, kteříž by jí dosáhli, a kdo by ji měl, blahoslavený jest." (Přísl. 3, 13-18.)

Dar rozumu.

„Kdo zná život, ví, jak málo vzdělávací síly je v pouhém vědění — ví, jak toto vědění může i škoditi a sloužiti jen pýše a marnosti, když není od počátku podřízeno vzdělání karakteru. Nezáleží na tom, *že* něco vím, nýbrž k *čemu* to vím, a v jaké souvislosti moje vědění jest s nejvyšším, to je pravé vzdělání. Nezáleží na tom, že umím číst a psati, nýbrž na tom, *co* čtu a *co* píši." (Foerster.)

Vianney.

„Prosím tě, co jsi měl za profesory, že nic neumíš?" tak se posmívali spolustudující svatému Vianneyovi, když mu studování bylo tak obtížné a těžké. Odpověděl: „Měl jsem téhož profesora jako sv. Petr a Pavel."

A hle, několik roků později celé zástupy putovaly do Arsu, i biskupové a universitní profesoři byli mezi nimi, kteří přišli se poučit k onomu prostému, venkovskému faráři, který měl Ducha svatého za profesora. — Zajisté ze srdce mluvil, když řekl: „Duch svatý je světlo a síla. On jest to, jenž učí nás rozeznávati pravdu od bludu a dobré od zlého. Jako dalekohled předměty zvětšuje, tak Duch sv. dává nám viděti dobré i zlé ve velkém. S Duchem sv. vidíme všecko ve velkém: vidíme velikost nejmenších skutků pro Boha vykonaných a velikost nejmenších chyb. Jako poznává hodinař svými skly nejmenší kolečka hodin, tak poznáváme světlem Ducha svatého všecky podrob-

nosti svého bídného života. Tu jeví se nejmenší nedokonalosti velmi velikými; nejmenší hříchy působí ošklivost. Právě proto nejsvětější Panna nikdy nezhřešila. Duch sv. dal jí poznati ošklivost zlého. Ti, kdož mají Ducha sv. nemohou býti domýšlivými; tak dobře poznávají svůj bídný stav. Pyšní jsou ti, kteří nemají Duch sv.

Oko světa nevidí více než život, jako moje oko nevidí dále než tyto zdi. Oko křesťanovo vidí až do věčnosti."

Ampère

byl jedním z největších mathematiků. Matka ho zbožně vychovala. Avšak čtením knih a spisů bezbožných filosofů ztratil víru a zanedbával svoje náboženské povinnosti.

Bůh naň poslal bolesti. Otec jeho byl za revoluce uvězněn a zabit. Jeho milovaná, mladá manželka umřela. Ampére byl celý nešťastný.

Matka ho napomínala: „Vrhni se k nohám Ukřižovaného a pros ho, aby ti ukázal, co máš činiti."

Ampére neuzavřel srdce milosti, kterou mu matka a žena vyprosily.

Kolem svátku letnic nalezl poprve cestu k církvi. Šel ke sv. zpovědi a smířil se s Bohem. Napsal tehdy do svého deníku: „Můj Bože, děkuji ti, žes mne stvořil, spasil a svým božským světlem osvítil, tím, že jsem se narodil v lůně církve katolické. Děkuji ti, žes mne přivedl zpět po mém bloudění a žes mi odpustil."

Nenasytný.

Když se jednou tázali sv. Alfonsa, proč jest rozum lidský tak nenasytný, že nikdy neřekne: vím dost, odpověděl: „Duše lidská jest stvořena k obrazu božímu a rozum jest jiskrou rozumu božího. Rozum lidský, pro pravdu stvořený, nemůže býti nasycen leč pravdou, a poněvadž Bůh jest Pravda, nepřestane rozum lidský lačněti dokud nenalezl Boha a nespočinul v něm." (Floril. 596.)

Kdo má rozum, miluje duši svou. Přísl. 19, 8.

Dítě.

„Stvořeni jsme, abychom Boha poznali, ho milovali a mu sloužili. Bůh je pravdivý, nemůže ani klamati ani býti oklamán." Těmito slovy vždycky začínal stařičký farář ze Soghiers v bazilejské diecési své křesťanské naučení. Hluboce se vryla tato prostá slova do srdce malé *Marie Terezie Chappuis.* Když byla již řeholní sestrou, říkávala: „Tento úvod vštípil do srdce našeho tak hlubokou víru, že jsme jí nikdy neztratili."

Jednou dostalo děvčátko panenku. Byla oblečena podle nejnovější módy, očima hýbala, měla ústa pootevřena a ukazovala jemné, bílé zoubky. S jásotem vzala Marie panenku a líbala ji. Potom ji posadila do kouta a tázala se jí: „Kdo tě stvořil?"

Žádná odpověď. – Tu zvolala Marie: „Ona nemá duše! Nemůže Boha poznávati, milovati a mu sloužiti. Já už ji nechci!" A již si s ní nehrála.

„Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem r o z u m u, abych víc a více poznával tajemství sv. náboženství a vždy dobré od zlého rozeznával."

Dar rady.

„Rady vždycky u moudrého hledej," radí Tobiáš svému synu. (4, 19.)

Filosof Plato prokázal kdysi příteli svému veliké dobrodiní. „Jako se ti odměním?" tázal se ho přítel. Plato odvětil: „Až budu toho potřebovati, dáš mi *dobrou radu.*"

Herakles na rozcestí.

Starobylá řecká pověst vypravuje o Heraklovi, muži to neobyčejně silném a rekovném, že přišel kdysi na rozcestí. Nevěda, kterou stranou se dáti, zastavil se a rozvažoval. – Jedna cesta byla krásná, široká a pohodlná, druhá pak nerovná, strmá, namáhavá.

Tu stojí před Heraklem dvě postavy, jedna krásná a svůdná, druhá přívětivá sice, ale přísná.

Tato mu slibovala: „Půjdeš-li po cestě mé, úzké, a nerovné, budeš se mnoho namáhati a mnoho trpěti, ale nakonec dosáhneš slávy věčné."

„A jak se jmenuješ?" tázal se mladý rek. – „Ctnost." –

Druhá postava ho oslovila: „Budeš-li následovati mne, hle, jak krásná a široká je cesta moje, budeš míti život pohodlný, v přepychu a radosti." – „A na konec?"

„Inu, na konec nemysli."

„A jaké je jméno tvé?" – „Rozkoš."

Herakles se rozhodl pro ctnost. –

Legenda ta má hluboký smysl. Člověk silný nemůže svou životní sílu jinak osvědčiti, než když hned na začátku své životní dráhy postaví se před rozhodné: „buď – anebo", před zásadní volbu mezi dobrem a zlem.

Dnes je nemálo mladých lidí, kteří jsou velmi dobromyslní, neobyčejně slušní, mají velmi dobrý oblek, velmi pečlivě se myjí, a přeca jsou zcela zanedbaní – pro svoji bezzásadnost. Nerozhodli se nikterak pro zlé, nikoliv, *vůbec se nerozhodli,* leda si zahrávají s hodinami a okamžiky, a najednou – sami se toho nenadáli – jsou z nich darebové. (Foerster).

Ke komu máme jíti o radu, když ne k Tomu, který nejenom má všecku moudrost a všecken rozum, nýbrž který *jest* Moudrost a Rozum k Duchu pravdy. Duch svatý je nejjemnější duch, nikomu se nevnucuje, poněvadž nechce spasiti nás bez nás, ale u dveří srdce našeho čeká, aby na prosbu naši do srdce vešel a v něm působil. Milost jeho, která rozum náš osvítila, zahřeje srdce naše ohněm lásky k pravdě, a jak sv. Tomáš Akvinský dí, *zjemní* je, aby stalo se citlivým a

vnímavým, a když se srdce roznítilo, ponouká vůli k dobrému.

Někdy působí Duch sv. na srdce lidské najednou. Tak pohnul sv. Františka Borgiáše, když tento pohlížel na mrtvolu krásné druhdy královny Isabelly a seznal pomíjejícnost statků vezdejších. Tak dotkl se srdce patrona českého sv. Norberta, že bleskem byv omráčen, při procitnutí svém ihned mysl obrátil na věci poslední a na věčnost.

Častěji však mluví Duch rady k nám v *modlitbě*. Tak se modlili apoštolové, nevědouce si rady, před volbou nového apoštola na místo Jidáše.

Duch rady mluví k nám *ústy dobrých* lidí. Svatá *Zita* měla chudou ale dobrou matku. Tato jí říkávala: „Čiň jen to, co se Bohu líbí a varuj se všeho, co se Bohu nelíbí." A této radě tak sv. Zita uvykla, že před každým rozhodnutím kladla si otázku: „Bude se toto jednání mé líbiti Bohu?"

Duch sv. praví: „Jen jednej s mužem bezbožným o svatosti, s nespravedlivým o spravedlnosti, s nepoctivým o počestnosti, s lenochem o práci (a špatně pochodíš.)" (Sir. 37.) Sv. Ambrož k tomu dodává: „V kaluži kdo by hledal pramen? Kdo nápoj ve vodě kalné? Proto, kde zmatek nepravosti, kdo by se domníval, že by se odtud mělo vážiti rady? (De off. 2, 12).

Není tedy dobrým rádcem ten, kdo tobě a slabostem tvým lichotí, aby se ti zalíbil, kdo ti „šimrá v uších." (2. Tim. 4, 3.)

Duch rady mluví k nám *dobrou knihou.* Tak mluvil k sv. *Ignáci* v jeho nemoci, že opustil svou dráhu vojenskou a stal se bojovníkem Kristovým. Sv. Terezie Ježíškova nosívala u sebe *Nový zákon,* a kdykoliv si nevěděla rady neb byla sklíčena, pomodlila se k Duchu sv., otevřela knížečku, a pokaždé z ní čerpala poučení a potěšení.

„Dnes, uslyšíte-li hlasu Jeho, nezatvrzujte srdcí svých!"

„Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem r a d y, abych se v pochybnostech každého omylu vystříhal a vždy to volil, co Pánu Bohu slouží k slávě a mně k spasení!

Duch síly.

Království boží násilí trpí, a kteří násilí užívají, uchvacují je." Pravda žádá boje a dobro žádá obětí; neboť „bojování jest život lidský."

K tomuto boji je třeba zmužilosti a síly, která je darem Ducha sv. „Všecko mohu v Tom, který mne posiluje."

„Bez Ducha sv. byli by padli mučedníci jako listí se stromů." (Vianney.)

V člověku jsou schopnosti a síly, avšak aby nezůstaly ležeti ladem, aby se nevybily ke škodě člověka i lidstva, potřebujeme Ducha sv. — Sv.

Vianney to vysvětluje svým lidovým způsobem: „Tu jest puška: dobrá! Vy ji nabijete, dobrá . . . ale někdo musí ji vypáliti a vystřeliti . . . Tak také trvá v nás schopnost dobře činiti, ale jen skrze Ducha svatého, ten působí dobré skutky."

Bez bázně.

Sv. František Saleský byl v mládí velice bázlivý a nerad chodíval na osamělá místa, kde mu obrazotvornost představovala různé duchy a strašidla.

Později napsal jedné paní, jak tuto slabost překonal: „Slyšel jsem, že máte strach před duchy. V mládí trpěl jsem podobně. Abych se z toho vymanil, *nutil jsem se,* obrniv srdce důvěrou v Boha, úplně sám jíti na místa, kde mi fantasie stavěla na oči taková strašidla, a nakonec jsem se stal tak pevným a odvážným, že tma a samota noci jsou mi rozkoší pro všudypřítomnost boží, ze které máme větší radost v tichosti. Dobří andělé vás obklopují jako četa vojáků. Jste pod ochranou boží jako kuřátko pod křídly slepice; čeho se tedy bojíte?"

Nemocný chlapeček.

„V jedné farnosti blízko nás byl chlapec, který ležel na své posteli jako odřený, tak nemocný a ubohý byl. Pravil jsem mu: Ubohé dítě, mnoho vystojíš! . . . Odpověděl mi: „Nikoliv, pane faráři, já necítím dnes svého včerejšího neduhu, a zítra nebudu cítiti dnešní bolesti" „Chtěl bys přece se uzdraviti?

„Nikoliv, dokud jsem nebyl nemocen, býval jsem zlý; mohl bych se zas takovým státi. Jsem rád tak, jak jsem." Děti, v nichžto přebývá Duch sv., nás zahanbují. (Vianney.)

O utrpení.

Ať chceme či nechceme, trpěti musíme . . . Ve svém utrpení podobají se jedni lotru na pravici, jiní zlému lotru. Rozdíl je v tom: jeden umí učiniti své utrpení záslužným a přijímá je jako pokání za své hříchy a obraceje se k Ježíši ukřižovanému, slyší z úst jeho sladká, útěchy plná slova: „Dnes budeš se mnou v ráji!" Jiný však trpí z přinucení, křičí a kvílí, chrlí ze sebe strašná zlořečení a rouhání a umírá v hrozném zoufalství.

Je dvojí způsob utrpení: někdo trpí z lásky, jiný trpí bez lásky. Svatí trpěli všichni s trpělivostí, s radostí a vytrvalostí, protože milovali. My však trpíme s hněvem, s rozhořčením, a býváme hned v prvním okamžiku zemdlení, protože není lásky v nás. Kdybychom Boha milovali, pak milovali bychom i kříže, ano toužili bychom po nich, těšili bychom se na ně.

Ach, ubozí nevěřící, mají tytéž kříže jako my; ale nemají téže útěchy. Strach před křížem jest naším největším křížem. Čím více lidé utíkají před křížem, tím více je pronásleduje kříž, tím těžším a drtivějším pro ně se stává . . . Chcete-li býti moudrými, jděte mu vstříc jako sv. Ondřej, který vida, že kříž pro něho je vztyčen, pravil: „Pozdraven budiž, o dobrý kříži! o vzácný kříži!

o žádoucí křížil . . . Vezmi mne do své náruče a dej mne Pánu mému, jenž mne na tobě vykoupil." (Vianney.)

Jakou služebnou?

Vznešená paní chtěla míti u sebe vdovu k své obsluze; svatý Athanasius byl požádán, aby jí nějakou vyhledal mezi svými chudými. Athanasius tak učinil.

Když však paní potkala sv. biskupa, vyčítala mu, že špatně volil, poněvadž prý jest ta osoba příliš dobrá, a nedává jí příležitosti získati si něco pro nebe; prosila ho, aby jí zaopatřil nějakou jinou.

Světec zvolil nejhorší, jakou mohl najíti; byla povahy mrzuté, nepřívětivé a s ničím nebyla spokojena, ať cokoliv kdo pro ni učinil.

Za tuto mu zbožná paní děkovala. — Není velikou zásluhou, dobře činiti tomu, který nám za to děkuje a je laskav k nám.

Zavři trochu oči své!

Třináctý duben 344 byl pátek — krvavý Velký pátek pro křesťany říše perské. Na sto vyznavačů kříže odsouzeno králem Saporem II. v ten den k popravě. A umírají mužně: starci a stařeny, muži a ženy, děti stojící na prahu života.

Naposledy předvedeni kněží — pastýři pobitých oveček. Měl to býti vrchol požitku pro pohanské diváky, když by viděli vůdce křesťanů padati pod mečem katovým. Již stojí v aréně arcibiskup a

metropolita Simon Bar Sabae a vedle něho Anania a Abadhaikla, staříčtí kněží.

Tu nejstarší z nich, stříbrovlasý Anania, chvěje se na celém těle. – A v řadách diváků mnohé srdce prudčeji bije. Křesťanům se zdá, že stařec kolísá, že ustupuje. Zdaž nenechá se zviklati ještě v posledním hrozném okamžiku a nezapře své víry?

A co mnozí cítí, jeden hlas rázem vyjadruje: „Neboj se, Anania, neboj se! Zavři trochu oči své! Malinko jen, a budeš světlo Krista Pána zříti!"

Královna.

Marie, královna anglická, byla dcerou krále Jindřicha VIII. Její matka byla zbožná a pečlivě dozírala na výchovu dítěte. Když r. 1533 král odpadl od katolické víry, zapudil svou manželku a oženil se s jinou.

Maria se měla vzdáti svého práva dcery královské. Protože odepřela, krutě s ní zacházel. Byla uzavřena, zpovědník jí byl odňat a dán luteránský kněz. Ona však zůstala věrná své víře.

Když později nabyla více svobody, hledala svou útěchu v bohoslužbě, ve skutcích milosrdenství, ve službě ubohým chudým a nemocným.

Jindřich, když sestárl, byl ode všech opuštěn. Maria odměnila se mu láskou, a těšila opuštěného.

Po smrti Jindřichově začalo znovu pronásledování. Její nevlastní bratr, nezletilý Evard VI., špatnými rádci sveden, zacházel s ní nemilosrdně. Zakázal jí účast na mši sv. a chtěl ji přinutiti, aby

šla na luteránské bohoslužby. Poslancům královým odvětila Marie: „Ačkoliv král má více znalosti než jeho soudruzi, nemůže býti soudcem v těchto věcech . . . Nové bohoslužby v mém domě nebudou zavedeny. A kdyby byly zavedeny, odejdu já." Zůstala pevnou ve víře a v lásce k církvi.

Bůh odměnil její lásku. Po smrti Edvarda VI. stala se královnou a za jásotu lidu byla uvedena do královského města Londýna.

Student.

Sv. Klement Maria Hofbauer studoval bohosloví na universitě Vídeňské. Profesor filosofie, ačkoliv katolík, začal přednášet názory příčící se náboženství a víře katolické. Student Hofbauer povstal a řekl: „Pane profesore, co říkáte, není katolické!" vzal klobouk a opustil posluchárnu. —

Později profesor děkoval Hofbauerovi, že ho svým zmužilým vystupováním přivedl zpět k církvi.

„Duch spolu přispívá slabosti naší. Nevíme totiž, zač bychom měli se modliti, jak jest potřebí; ale Duch sám přimlouvá se za nás vzdechy nevyslovenými." (Řím. 8, 26.)

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem síly, abych statně přemáhal všechna pokušení, věrně zachoval boží přikázání a trpělivě z lásky k Pánu Bohu snášel všecka protivenství.

Zapři sebe!

Svatý Karel Borromejský měl ve svém pokoji krásnou kardinálskou postel, kterou mohl každý viděti; ale vedle stála jiná, jíž nebylo viděti a jež se skládala z otepí roští: jen na této spával.

Nikdy se neohříval: navštívil-li ho někdo, pozoroval, že vždy byl tak daleko od ohně, že ho nemohl zahřívati.

Malá umrtvování.

O, jak dobrá jsou ona malá umrtvování, jichž nikdo nevidí, na příklad, když čtvrt hodiny dříve vstaneme, když použijeme noci k modlitbě.

Odepříti si, bychom se zahřívali; když se nám špatně sedí, nehledati, bychom lépe seděli; když se v zahradě procházíme, odepříti si požívati něco ovoce, jež obzvláště nás vábí; u stolu se zdržeti několika soust; odepříti si pohled na půvabný předmět. (Vianney).

Dar umění.

Když filosof Aristoteles domlouval jistému otci, aby dal vzdělati svého syna v uměních a vědách, otec odpověděl: „Co z toho bude míti?"

Filosof odvětil: „Až bude seděti na kamenném sedadle, nebudou pak lidé moci o něm říci: Vizte tamto sedí na kameni kámen."

A týž mudrc na otázku, jaký je rozdíl mezi člověkem vzdělaným a nevzdělaným, odpověděl: takový, jako mezi živým a mrtvým. (Diog. Laert. 5, 1).

Shůry.

Když slavný skladatel Haydn složil své světoznámé oratorium „Stvoření", mnozí mu přišli gratulovat k tomuto veledílu. On však skromně se slzami v očích odpověděl: „Bylo mi to dáno shůry."

Největší umění.

„Nejkrásnější myšlenkou Stvořitelovou jest člověk." (Schiller). Cílem největšího umění tedy jest, učiniti člověka takovým, jakým podle plánu božího býti má.

„Vrcholem vědění jest Boha znáti, vrcholem umění pak jest Boha následovati." (Sv. Ambrož.)

Vůdce duší, sv. František Saleský, praví: „Dobře činiti a před zlým utíkati, to jest umění všeho umění, které nám dáno bývá od Ducha sv. Z toho jest patrno, že prázdné a bezcenné jest takové vědění a umění, které k dobrému nevede a k zlému svádí. To jest právě ono umění, o němž sv. apoštol Pavel dí, že „nadýmá" (1. Kor. 8. 1.), poněvadž v naduté pýše má kořeny své a k pýše svádí. „Láska však vzdělává," dodal sv. Pavel, to jest: pravé umění v lásce k Bohu založeno býti musí a z lásky k Bohu musí nás vésti ke konání dobrých skutků. Proto také řekl bl. Tomáš Kempenský: „A kdybych všecko na světě věděl, co by mi to prospělo u Boha, jenž mne souditi bude z toho, co jsem činil. — A kdybys řeči všech mudrců zpaměti uměl, co ti to prospěje bez lásky a milosti

jeho? Toť nejvyšší jest umění: opovržením světa bráti se ke království nebeskému."

Sv. Kateřina Sienská

měla velikou touhu modliti se hodinky církevní, jak se je modlívají kněží a řeholníci. Neuměla však čísti. Jedna z jejích přítelkyň uměla čísti a slíbila, že jí pomůže. Napsala jí abecedu. Avšak Kateřina se mohla namáhati jak chtěla, nemohla se naučiti abecedě.

Utíkala se k modlitbě a řekla Pánu takto: „Pane, jestli to je vůle tvá, abych pěla chválu tvou v hodinkách církevních, naučíš mne tomu, čeho sama dosíci nemohu. Nechceš-li, pak ať se stane vůle tvá; zůstanu nevzdělanou a budu se více věnovati rozjímání." A hle, brzy se naučila plynně čísti.

Don Bosko.

Tento veliký přítel mládeže zanedbané měl zvláštní dar umění. Dovedl všeho užíti pro spásu duší. Již jako chlapec uměl výtečně jiné baviti. Dělal kamarádům celá cirkusová představení, a když je pobavil, vypravoval jim doslovně, co slyšel minulou neděli na kázání. Jako kněz cvičil je v hudbě a zpěvu, hrál s nimi míčem, byl s nimi veselý a tak je přiváděl s cesty hříchu k Bohu,

---

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem u m ě n í, abych dovedl všech věcí dobře užívati k boží slávě a k svému i bližního spasení!"

Dar pobožnosti.

Pobožnost je onen dar, který nás naplňuje dětinnou láskou k Otci nebeskému a tím nás nabádá činiti to, co se Otci líbí.

„Věčnou láskou miloval jsem tebe", praví nám Bůh skrze proroka. On je pramenem lásky a k Němu nás pobožnost zase přivádí. Kdo však miluje Otce, miluje též jeho děti. Proto je v pravé pobožnosti obsažena láska k bližnímu. Domnívá-li se někdo, že může býti pobožným bez lásky k bližnímu, klame sám sebe a jeho domnělá zbožnost je největší lží.

Jediné přání.

V královském zámku v Krakově seděl kolem roku 1460 mladý, dvanáctiletý královic nad svými knihami a sešity. Líce mu hořela radostí a horlivostí. Měl za úlohu, přeložiti latinský text do své mateřštiny. Pracoval pilně a svědomitě, tak že úloha byla bez chyby a krasopisně napsána. Učitel ho pochválil a slíbil mu odměnu.

Po vyučování se táže vychovatel: „Nuže, Kazimíre, čeho si přeješ, čím bych ti udělal radost za tvou píli?"

„Rád bych o něco prosil, jenom nevím, vyhovíte-li mé prosbě", odpověděl královic.

„Jen řekni, zajisté ti to dovolím, bude-li možno."

„Prosím tedy, abych zítra mohl v kostele zůstati o hodinu déle, abych si tam mohl trochu pohovořiti se svým milým Spasitelem."

Vlažnost.

Duše, která má Ducha svatého, nalézá tolik požitku v modlitbě, že se jí zdá čas vždy příliš krátkým; nikdy nezapomíná na svatou přítomnost Boží.

Bez Ducha svatého jest v srdci led a chlad; proto když pozorujeme, že ubývá horlivosti, vykonejme devítidenní pobožnost k Duchu svatému, abychom v ní prosili za víru a lásku . . . Když někdo vykonal duchovní cvičení, jest pln dobrých přání. Tato dobrá přání jsou dechem Ducha svatého, jenž prošel jeho duší a všecko obnovil, jako teplý vítr roztavuje led a jaro opět přivádí . . . Hle, i když nejste velkými světci, přece míváte okamžiky, kdy zakoušíte sladkost modlitby a přítomnosti boží: jsou to návštěvy Ducha svatého. Máme-li Ducha svatého, tu šíří se srdce, koupe se v božské lásce. Ryba nikdy si nenaříká, že má příliš mnoho vody; tak ani dobrý křesťan nenaříká, že jest příliš dlouho u dobrého Boha. Některým lidem zdá se náboženství nudným: nemají právě Ducha svatého. (Vianney).

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem pobožnosti, abych miloval modlitbu a služby boží a s důvěrnou, dětinnou myslí lnul k Pánu Bohu a ke věcem nebeským.

Dar bázně boží.

Co znamená: báti se Boha? Jest dvojí bázeň, bázeň otrocká a bázeň dětinná. Bázeň otrocká bojí se trestu a proto není ctností. Dobré dítko však miluje svoje rodiče a proto bojí se všeho, čím by zarmoutilo rodiče. To je bázeň dětinná. Pocit podobný bázni pojímá nás, když stojíme před něčím velkolepým nebo před osobou vynikající vysoko nad nás. To je bázeň úcty. Takovouto úctou je naplněna duše věřícího člověka, když uvažuje: Kdo je Bůh a kdo jsem já!

„Bez úcty není žádné výchovy ani sebevýchovy" praví Goethe, a Písmo svaté má pravdu, když tvrdí: „Bázeň boží – počátek moudrosti."

Pravá dětinná bázeň není nikdy bez lásky a bez důvěry, ani tehdy, když duše klesla. Má pocit jako marnotratný syn, který se vrací k otci svému, protože ví, že otec dítko své laskavě zase přijme. Tato dětinná bázeň je matka veškeré *svobody*. Nebojí se ničeho než Boha a lituje jen hříchu. Kdo se jen Boha bojí, nebojí se ani neštěstí ani pronásledování ani smrti.

Kdo však Boha se nebojí, ten se bojí mnohých jiných věcí, bojí se, co by lidé tomu řekli, bojí se ztráty peněz, bojí se nemoci, bojí se hanby, bojí se skoro všeho.

Sv. Růžena Limanská.

Kdysi hrála si se svým bratrem. Tento jí z nedadání potřísnil její překrásné vlasy. To Růženu velice zarmoutilo. Bratr však jí začal žertem kázati,

jako by byl knězem. Hlubokým, hrozivým hlasem začal: „Tvoje krásné vlasy jsou jen provazy zlého ducha."

Jako bleskem omráčena stála tu Růžena. Co bylo jen žertem míněno, dojalo ji hluboce. Bázeň, aby její vlasy nebyly příčinou hříchu pro ni neb pro jiné, neopustila již její duši.

Neměla pokoje, až jednoho dne se rozhodla a své krásné vlasy ustřihla.

Spasitelná bázeň před hříchem byla základem její budoucí svatosti.

Sv. Václav.

Eneáš Silvius vypravuje, jak byl český kníže náš sv. Václav jednou v boji zajat, a byv otázán, jak mu jest, zda-li se nestrachuje, odpověděl: „Nikoliv, naopak, jsem mysli pokojné, neboť důvěřuji v Boha který neopustí bojících se Jeho."

Sv. Václav měl bázeň boží, proto neměl bázně lidské.

Sv. Cyril.

Když přišel do Říma a tam se chystal vstoupiti do kláštera, tázal se ho opat: Čemu ty filosofe, chceš se u nás naučiti?" – Odpověděl: „Bázni boží."

Věděl zajisté, že bázeň boží jest bezpečným průvodcem do blaženosti věčné, neboť sám Duch sv. to řekl: „Blahoslavení všichni, kteří se bojí Hospodina". (Ž. 12, 1.)

Rouhač.

Německý básník Jindřich Heine, který svými nemravnými a rouhavými verši tisíce duší otrávil, byl jednou kýmsi upozorněn, že Bůh ho potrestá.

Rouhač odpověděl: „Bůh mi odpustí, vždyť to jest jeho řemeslo!"

Zmýlil se Heine. Když umíral, odvolal svoje rouhání a dával Bohu čest. Tak se zmýlí každý, kdo svévolně na milosrdenství boží hřeší, jako by neměl proč a nemusel se Boha báti.

Slova Ježíšova.

„Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabíti nemohou, ale bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratiti do pekla." (Mat. 10, 28.)

Císař – Bůh.

Svatou Juliánu nutil soudce Eleusis, aby se odřekla Krista a stala se pohankou.

Světice se ho tázala: „A proč ty neodřekneš se model a nestaneš se křesťanem?"

On odvětil: „Protože se bojím hněvu císařova, který by mne potrestal, kdybych tak učinil."

„Nuže tedy, ty se bojíš hněvu a trestu smrtelného panovníka a já bych se neměla báti hněvu věčného Krále všech králů?"

Bázeň z lásky.

Sv. František z Assisi řekl: „Bál bych se i tím nejmenším hříchem rozhněvati Boha, jen proto, že Ho nevýslovně miluji."

Kde není lásky k Bohu, tam nemůže také býti bázně boží; kde láska k Bohu zakořeňovati se počíná, tam počíná se ukazovati pravá bázeň boží, kde láska k Bohu roste, tam zároveň roste i bázeň boží a mizí bázeň otrocká, a kde konečně láska k Bohu celou duši i srdce člověka proniká, tam bázeň otrocká úplně vymizí a bázeň boží jako jemný, ochlazující větérek srdce a duši lidskou ochlazuje. (Tom. Akv.)

Bázeň a radost.

Ve Skutcích apoštolských (9, 13) se vypravuje v křesťanech, že chodíce v bázni Páně naplňovali se potěšením Ducha sv.

Moudrý Sirach praví: „Bázeň Páně obveseluje srdce a dává útěchu i radost." (1, 12).

„Bázeň boží jest korunou moudrosti." (Sir. 1, 22.)

Přijď, Duše svatý, a naplň srdce mé darem bázně boží, abych Pána Boha vždy byl pamětliv a z úcty k němu všeho se chránil, čím bych mohl uraziti božskou jeho velebnost. Amen.

Nr 8.156

Imprimatur.

Olomucii, die 8. Maii 1928.

Josephus Vyvlečka, m. p.
Praeses a. e. Consistorii.

Nejlepší modlitební knihou pro křesťana,
nejjistějším vůdcem cestou životem,
spolehlivým rádcem,
je misionární kniha

„Bůh a duše."

*

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnosti.

Celý katechismus stručně sestavený.

Úvahy o základních otázkách životních.

Odpovědi na námitky proti víře a náboženství.

Návod k dobrému přijetí sv. svátostí (o generální sv. zpovědi.)

Poučení o povinnostech stavovských (povinnosti manželů, dětí, služebných, jinochů, dívek atd.)

*

Lze obdržeti v „Exercičním domě" v Hlučíně a v sakristii při kostelích O. O. Redemptoristů.

Cena: v plátěné vazbě s červenou ořízkou 15 Kč, váz. v kůži se zlatou ořízkou 30 Kč.

Tento obraz vydal Exerciční dům v Hlučíně jako plakát (v rozměrech 32 X 24 cm). Cena 2 Kč, na tuhém papíře 3 Kč, na lepence 5 Kč.

Abecední seznam sbírky „Životem".

Akce katolická č. 39
Alfons z Liguori sv. č. 100
Anděle Boží, strážce můj! č. 6
Anežka Česká č. 35
Ano, Otče č. 53
Antonín Paduanský sv. č. 103
Apologetické č.: Z vězení č. 49
Na obranu č. 61
Z nemocnice č. 88
Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
Apoštolát laický I. č. 26
„ „ II. č. 27
„ Pomozte bratřím! č. 78
Apoštolé, mladí č. 28
Běda Vám bohatým č. 97
Blahoslavení č. 46
Bohatství. (Běda Vám b.) č. 97
Bosko. Bl. Don B. č. 72
Capitaniová, Bl. Bartolomějka č. 95
Celibát kněžský č. 59
Cesty k Bohu I. č. 46 II. č. 48
Církev: Sjednocení církví č 65
„ Vrátiti se do církve? č. 76
„ Zpět k Římu! č. 90
Co nám zachová mládí č. 101
Cyril a Metoděj, Sv. č. 42
Čistota: V bouřích mládí č. 14
„ Od 17. do 24. č. 91
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dívky: Pro dívky vystupující ze školy č. 13
„ Pro dívky které opouštějí domov č. 54
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dobrota: Více dobroty! č. 76
Do kláštera? č. 105
Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy č. 12
Do života II. (pro dívky vystupující ze školy č. 13
Duchovní obnova č. 22
Duch svatý č. 40
„ Dary Ducha sv. č. 41
Duše v očistci č. 7
Eucharistie č. 37
„ (Mše sv.) č. 38, č. 102
„ (Sv. přijímání) č. 43
Eucharistie a mládež č. 101
Exercicie č. 5
Ferrini, Contardo č. 92
Hrdina v dělnické haleně č. 83
Hřích č. 99
Chybičky naše I. č. 93, II. č. 94
Jan Nepomucký. Sv. I. č 56 II. č. 57, III č. 58
Jan Sarkander. Bl. č. 77
Jde o svatováclavské dědictví č 64
Josef. Sv. č. 75
Katolická akce č. 39
Katolík v chrámě č. 84
Klášter. (Do kláštera?) č. 105
Klenot křesť. dívek č. 85
Konnersreuth, Čemu nás učí Konnersreuth? č. 89
Konvertité: Cesty k Bohu I. č. 46, II. č. 48
Kostel: Katolík v chrámě č 84
Kněží: Více kněží! č. 24
Kněžský celibát č. 59
Kremace č. 71

Krise světová č. 104
Křest č. 51
Láska: Lásky však kdybych neměl č. 3
„ Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
„ za lásku. (Smírné oběti) č 70
Lék proti smrti č. 29
Manželé mezi sebou č. 18
Manželství č. 17
„ Občanské sňatky. Rozluka č. 62
Maria, útočiště č. 25
„ Všecka krásná jsi, ó Maria! č. 87
Měsíční duchovní obnova č 22
Metoděj, Sv. Cyril a Metoděj č. 42
Misie: Příprava na sv. m. č. 23
„ (zámořské) č. 96 Pomozte nám!
Mládí. V bouřích ml. č. 14
„ Co nám zachová ml. č. 101
Móda č. 52
Moderní učenec světcem (Contardo Ferrini) č. 92
Modlitba, Nač se ještě modliti? č. 9
Mše sv. č. 38
„ Modlitby při mši sv. č. 102
Na obranu č. 61
Na pomoc velkému dílu! (periferie) č. 63
Neděle č. 11
Nedej se! č. 21
Nemocné, Útěcha pro nemocné č. 8
Nemocné, Z nemocnice č. 88
Nepřátelství, Smiřte se! č. 55
Občanské sňatky. Rozluka manž. č. 62
Obnova, měsíční duchovní č. 22
Obrana víry č. 61
Očistec, Pomáhej dušiám v očistci! č 7
Od ďábla k Bohu č. 80
Od 17. do 24. Výchova k mravní čistotě č. 91
Oltářní svátost č. 37
Ozanam, Apoštol lásky č. 47
Panenství, Klenot kř. d. č. 85
Papežové, Hříchy papežů č. 16
Peklo č. 33
Periferie č. 63, č. 64
Pius XI. č. 66, č. 67.
Pohřeb (liturgie) č. 98
Pomáhejte nám (o misiích) č. 96
Pomozte bratřím (laický apoštolát) č. 78
Povídá se č. 82
Prozřetelnost Boží, Ano Otče č. 53, Proč č. 73
Přijímání. Sv. č. 43
„ a mládež č. 101
Příprava na sv. misie č. 23
Proč? č. 73
Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Půst č. 34
Radost č. 44
Retté, Od ďábla k Bohu č. 80

Rodina, šťastná č. 4
Rozluka manželství č. 62
Rusko, Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Růženec č. 20
Řeholní povolání č. 105
Řím. Zpět k Římu? č. 90
Sebevýchova mládeže č. 21
(Nedej se)
„ k čistotě č. 14
(V bouřích ml.)
„ Od 17. do 24. č. 91
Sinclairova č. 68
Sjednocení církvi č. 65
Smiřte se! č. 55
Smrt, Lék proti smrti č. 29
Spalování mrtvol č. 71
Spiritismus č. 50
Svátost oltářní č 37
„ „ Mše sv. č. 38
„ „ Sv. přijímání č. 43
Stojan, Dr. Ant. Cyril č. 1
Škola v republ. čs. č. 69
Šťastnou cestu! č. 54
Talbot, Hrdina v děl. haleně č. 83
Terezie Ježíškova. Sv. č. 81.
Tisk č. 2
Učenec moderní světcem (Cont. Ferrini) č. 92
Unionismus č. 65
Útěcha pro nemocné č. 8
Václav Sv. č. 60
Věřiti či nevěřiti? č. 31
Výchova, Tak ne! č. 15
„ dítěte č. 19
Vězení, Z vězení č. 49
Vrátiti se do církve? č. 76
Všecka krásná jsi, ó Maria č. 87
Všecko všem č. 95
Zaopatřování č. 36
Znáš sebe sama? č. 86
Z nemocnice č. 88
Zpět k Římu? č. 90
Zpověď, Nač se zpovídati? č. 30
„ Jak se zpovídati? č. 32
Z továrního ovzduší č. 68
Žena a křesťanství č. 10

Vázané ročníky sbírky „Životem" (24 čísel jeden ročník) jsou k dostání za 18 Kč v Exercičním domě v Hlučíně.

Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. — Řídí Rudolf Schikora C. Ss. R. v M. Ostravě. — Odpovědný redaktor Jan Mikisch, Hlučín. Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

GRIVEC-JEMELKA:

SV. CYRIL A METODĚJ.

Mládí.

Lev, otec slovanských apoštolů, byl muž hluboce věřící a zbožný a pocházel ze vznešeného rodu. Stejně i jeho manželka. Oba byli původu řeckého. Avšak v Soluni a v okolí měli dosti příležitosti slyšet i mluvit libozvuč-

ný jazyk slovanský; i v jejich rodném domě ozýval se častěji slovanský hovor.

Roku narození Metodějova neznáme. Snad to bylo kolem r. 815. Pod dohledem otcovým a po jeho příkladu připravoval se k vojenské a státní správní službě. Záhy dostal vysoký a odpovědný úřad knížete (císařského místodržitele) v kterémsi slovanském kraji byzantského císařství.

Nejmladší ze sedmi synů Lvových byl Konstantin, později zvaný klášterním jménem Cyril. Narodil se koncem roku 826 anebo počátkem roku 827.

Konstantin (Cyril) byl čilý hoch, bystré hlavy. Učil se tak dobře, že byl prvním mezi spolužáky. Všichni se mu obdivovali. V mladické živosti rád pospíchával do okolí soluňského a tam si hrával. Jak bylo tehdy zvykem u hochů z lepších rodin, rád se bavíval lovem ptáků pomocí krahujce (sokola) k tomu cíli vycvičeného.

„Jednou šel se svými druhy do polí a vzal s sebou svého krahujce. Sotvaže ho vypustil, poslal Bůh silný vítr, který ptáka uchvátil a odnesl. Hocha tato ztráta oblíbeného ptáka tak zkrušila a zarmoutila, že po dva dny ani neokusil jídla. Když u sebe rozmýšlel marnost tohoto života, pravil si kajícně: „Takový je tedy ten život, že místo radosti dává starost a žal? Od tohoto dne dám se na jinou, lepší cestu a nepromarním svých dnů na pospas takového života.“ I chopil se učení, zavřel se do své světnice a učil se zpaměti spisům sv. Řehoře Naziánského (Bohoslovce).

Smrt otcova.

Když Cyrilovi bylo čtrnáct let, umřel mu starostlivý otec Lev. U smrtelného lože umírajícího muže plakala Cyrilova matka a vzdychala: „Nejvíce mi na starosti leží ten hoch, jak ho vychovám.“ Muž pak ji utěšoval: „Věř mi, drahá ženo, naději mám v Boha, že mu dá takového otce a vychovatele, který řídí celý křesťanský svět.“

A vskutku, když císařský správce, zvaný logothet (kancléř), uslyšel, jaký bystrý a pilný je Cyril, povolal ho, aby se vzdělával na císařském dvoře.

V Cařihradě.

Cařihrad byl nejkrásnějším a nejbohatším městem tehdejšího světa, střediskem východního císařství i východní církve, střediskem obchodu i přepychu, ohniskem vzdělanosti, věd a umění, ale také důležitým střediskem východní zbožnosti a východního mnišství.

Císařská záštita přivedla pozvolna východní církev do státního otroctví. Císařové si osvojovali příliš mnoho pravomoci v církvi, zasahovali do náboženských otázek, vícekráte dosazovali a sesazovali biskupy. V 8. století a na počátku 9. století pronásledovali císařové s malými přestávkami uctívání svatých obrazů.

Po smrti císaře Teofila převzala roku 842 vládu zbožná císařovna Theodora. Její pravou rukou byl kancléř Theoktist, ochránce našeho apoštola Cyrila. Zbožná císařovna ukončila boj proti svatým obrazům.

Cyril přišel do Cařihradu roku 842 nebo 843. Bydlil u otcovského ochránce kancléře Theoktista. Studoval na vysoké dvorní škole v cařihradském paláci Magnaura blízko chrámu Svaté Moudrosti.

První zkouška.

V tehdejším Cařihradě bylo veliké požitkářství a nevázanost mravů, zvláště kolem císařského dvora. Ale Cyril zůstal „čist a nevinen, a čím milejší byl Bohu, tím milejší též lidem.“ Theoktist ho chtěl udržeti na blízku sobě. Vymyslil krásný plán a předložil jej Cyrilovi: „Tvoje krása a moudrost mne tak okouzlily, že tě srdečně miluji. Mám duchovní dceru, již jsem křestním kmotrem, sličnou a bohatou a slavného rodu. Chceš-li, dám ti ji za ženu. Od císařovny dostaneš vysokou poctu a knížecí službu a smíš ještě více očekávati. Zakrátko můžeš se státi vojvodou (stratégem.)“ — Cyril odvětil: „Vysoká je ta služba takovým, kteří po ní touží, pro mne však není nic většího nežli studium, kterým chci shromažďovati učenost a hledati cti a bohatství pradědův.“

Theoktist poznal, že svého milého svěřence nezláká pro světskou službu. Proto se pokoušel získati ho aspoň pro službu církevní, aby v budoucnosti jako církevní hodnostář sloužil své domovině. Šel k císařovně a vyprávěl jí o svém drahém svěřenci, který budil tolik pozornosti u císařského dvoru i u svých učitelů. Velmi významně pravil: „Ten mladý filosof nemiluje tohoto světa. Hleďme, abychom ho přece udrželi ve své společnosti, dejme ho vysvětit na kněze a udělejme ho patriarchovým knihovníkem při chrámu Svaté Moudrosti a tak ho aspoň zachováme ve své blízkosti."

Okolo roku 847 dokončil Cyril studie na cařihradské vysoké škole. Theoktistův plán se tak dalece zdařil, že posvětili Cyrila na kněze. Ustanovili ho patriarchovým knihovníkem při chrámu Svaté Moudrosti. Jako knihovník patriarchův byl strážcem knih a archivu a byl spolu též jaksi patriarchovým tajemníkem s právem hlasovacím v záležitostech církevněsoudních. Nesmělá duše mladého kněze byla celá rozptýlena starostmi vysoké služby a svatou bázní kněžského povolání. Proto po příkladu sv. Řehoře tajně utekl do samoty a skryl se v kterémsi klášteře u moře. Mořský břeh byl porostlý lesem a klášterů bylo tam mnoho. Proto bylo možno Cyrilovi se tak skrýt, že ho Theoktist a jeho pomocníci hledali více měsíců nadarmo.

Po šestiměsíčním hledání našli o samotě skrytého Cyrila. Přemluvili ho, aby se vrátil do Cařihradu. Ale úřadu patriarchova knihovníka nijak už nechtěl přijmouti, ta služba byla v převeliké protivě s jeho smýšlením a povahou. Nabídli mu místo profesora filosofie na dvorní vysoké škole. Přijal je. Byl tedy nějaký čas vysokoškolským profesorem filosofie.

Mezi Saracény.

Císařství řecké mělo tehda nebezpečné nepřátele, totiž mohamedanské Araby čili Saracény. Mohamed nadchl Araby pro novou svoji víru a pohnul je k tomu, aby se zbraní v ruce šířili mohamedánskou víru i říši arabskou.

Nadaní Arabové pěstovali také řecké vědy a umění. Měli slavné učence a spisovatele. Zbraní napadali Řeky, ale pokoušeli se také útočiti proti křesťanským pravdám.

Zahájili rouhavé útoky proti nejsvětější Trojici a vzkázali do Cařihradu, aby odtamtud poslali svého muže, který by mohl s Araby rozmlouvati o náboženských otázkách. Císařovna svolala své rádce, zavolala filosofa a pravila mu: „Slyšel jsi, filosofe, jak bezbožní Arabové mluví proti naší víře? Ty, jako služebník a žák nejsvětější Trojice jdi a odpověz jim, a Bůh všemohoucí, kterého oslavujeme v nejsvětější Trojici, dá ti milost a sílu řeči tvé,

že zvítězíš jako druhý David proti Goliášovi, a že se šťastně vrátíš domů a staneš se hodným nebeského království!" Filosof odpověděl: „S radostí půjdu do boje. Neboť co je mně sladšího na tomto světě, nežli za nejsvětější Trojici žíti a umříti?"

Mohamedáni pohoršovali se nad spory a náboženskými roztržkami mezi křesťany. I upozorňovali Cyrila na velikou náboženskou jednotu mezi mohamedány a divili se, jak to, že je mezi křesťany tolik rozdílů ve výkladu i v plnění křesťanské víry. Cyril jim odpověděl případným přirovnáním z přírody: „Náš Bůh jest jako široké a hluboké moře. Mnozí, kteří hledají Boha, vydávají se na to moře, ale jenom věřící velikého rozumu postihují bohatství Boží moudrosti, přeplavou hluboké moře Boží a šťastně se vracejí. Slabí naproti tomu jakoby v rozpukaných lodích pokoušejí se přeplavati, ale někteří se potopují, jiní vysílení sotva ještě dechu popadají, jiní pak v lenivé slabosti ztroskotávají na vlnách! Vaše víra je však jako úzké moře, které každý snadno přeskočí, malý i velký. Nežádá ničeho, co by přesahovalo přirozené lidské síly. Mohamed nežádá od vás, abyste krotili vášně a smyslnost. Kristus však ne tak! Z nízkosti pozvedá člověka vzhůru, učí ho věrou a milostí Boží. Uprostřed mezi anděly a zvířaty stvořil ho, darem řeči a rozumu oddělil ho od němé tváře a životem smyslovým od andělů. Kam se víc přiklání,

tam se víc přibližuje, buď andělům, anebo zvířatům.“

Zmatky a převraty v Cařihradě.

Po návratu uchýlil se Cyril do osamělého kraje.

Metoděj zatím byl se již zřekl knížecí služby ve slovanském kraji a uchýlil se do samoty.

Zbožná císařovna Theodora vládla s pomocí kancléře Theoktista na místě nezletilého císaře Michala III. Bratr císařovnin Bardas byl velikým nepřítelem Theoktistovým, byl sice učený a schopný muž, ale povahou nedobrý a nemravný. Mladého císaře vychovával v nevázanosti. Michal byl rozmařilec a oddán pití. Přirozený důsledek byl, že se Michal i Bardas spojili proti Theoktistovi. Uvrhli ho do žaláře a tam ho utratili (okolo r. 855). Svévolní spiklenci začali nyní boj přímo proti císařovně Theodoře. Nespokojili se tím, že se roku 856 zřekla vlády, nýbrž přinutili ji, aby vstoupila se svými třemi dcerami do kláštera (roku 857).

Boj přenesl se i na církevní pole. Tenkráte byl biskupem cařihradským zbožný patriarcha Ignatius (847—858). Nevázaný mladý císař Michal dělal mu mnoho těžkostí a trpkostí. Ve společnosti opilých zpustlíků veřejně zesměšňoval církevní obřady i patriarchu. Patriarcha

to snášel, ale nemohl klidně snésti do očí bijícího pohoršení, které dával císařův strýc Bardas. Ten totiž zapudil svoji manželku a žil hříšně s vdovou po vlastním zemřelém synovi. Pohoršlivý život jeho byl veřejně znám. Na svátek svatých Tří králů přece však Bardas veřejně přistupoval k sv. přijímání společně s jinými členy císařského dvoru. Patriarcha mu však nepodal. Bardas zuřil. Obvinil patriarchu ze spiknutí proti císaři Michalovi a vyhnal ho z Cařihradu.

Chtěli donutiti patriarchu Ignatia, aby se zřekl patriaršího stolce, ale marně! Ani lsti, ani hrozby, ani surové útoky jím nepohnuly. Bardas však nechtěl čekat, až by byl patriarcha Ignatius zákonitě souzen a sesazen. Ustanovil nového patriarchu Fotia, učeného muže světského stavu. V šesti dnech přijal Fotius všechna církevní svěcení a o vánocích roku 858 posvěcen byl za biskupa a ustanoven patriarchou.

Římský papež Mikuláš I. rozhodl na církevním sněmu v Římě roku 863, že Ignatius zůstává nadále pravým patriarchou cařihradským, Fotius, že má mu ustoupiti pod trestem vyloučení z církve. Ale Fotius se nepodvolil.

Cyril a Metoděj u Kozarů.

Okolo roku 860 přišli k řeckému císaři poslové kozarští s listem kozarského vladaře,

který v něm psal: „Od nepaměti věříme v jednoho Boha a ctíme ho, ale zachováváme mravy pohanské. Židé nám namlouvají, abychom přijali jejich víru, Saracéni s druhé strany nabízejí nám mír a dary, jestliže přijmeme jejich víru. Proto posíláme k vám, jako starší spojenci a přátelé, abyste nás poučili o vaší víře a poslali k nám muže, který by porazil židy a Saracény. Potom přijmeme vaši víru.“ — Císař zavolal Cyrila a sdělil mu přání Kozarů, řka: „Jdi, filosofe, a pouč je o svaté Trojici s její pomocí.“ On odpověděl: „Jak poručíš, císaři, půjdu rád pěšky a bos, jak to Pán byl přikázal svým učedníkům.“ Císař však na to pravil: „Kdybys šel svým tolikо jménem, mohl bys tak jít; ale poněvadž půjdeš jako posel císařův, půjdeš s poctou a s pomocí císařovou!“ Poslání nebylo tedy jen náboženské, nýbrž i státní (diplomatické). Cyrila doprovázel bratr Metoděj a čestný průvod císařský se vším, čeho bylo třeba na tak dalekou cestu.

Svatí bratří zastavili se cestou v Chersoně (Korzunu) na severním břehu Černého moře. Tam se Cyril zakrátko naučil jazyku hebrejskému a samaritskému, aby se tím lépe připravil na náboženské rozhovory se židovskými agitátory mezi Kozary.

Hrob sv. Klementa.

Svatý Cyril jako učenec věděl, že někde u Chersonu je hrob římského papeže svatého Klementa († 101). V Chersoně vyzvídal mezi obyvateli, ale nedověděl se nic určitého. Hrob sv. Klementa byl zasypán pod rozvalinami a zapomenut. Cyril prosil v modlitbě o Boží pomoc a osvícení. Zároveň vyhledal v knihách všecky zprávy o starém chrámu, v kterém byly uloženy ostatky Klementovy. Ze starých spisů vystopoval polohu starého chrámu, našel popis rakve s Klementovými ostatky. V doprovodu chersonského biskupa, kněžstva a význačnějších měšťanů odjel lodí na ostrov za městem. Dlouho hledali, kopali a modlili se. Pojednou ovanula je zázračně líbá vůně jakoby kadidla. Našli rakev a svaté ostatky. Za chvalozpěvů přenesli je do města do stolního chrámu. Část ostatků ovšem zůstala v Chersoně, druhou část vzal s sebou Cyril do Cařihradu a později do Říma.

Kozarský chakan (vládce) vlídně přijal Cyrila i jeho doprovod. V náboženských rozhovorech vyvracel Cyril především židovské bludy.

Kozarský vladař psal pak cařihradskému císaři: „Poslal jsi nám muže, který nám slovem i skutkem dokázal, že je křesťanská víra svatá, proto jsme poručili, aby se dali pokřtíti všichni, kdož chtějí, a doufáme, že i my toho

dosáhneme. Všichni pak zůstaneme tvými spojenci a přáteli tvého císařství, hotovi tobě sloužiti, kdykoliv nás budeš potřebovati.“ Cyrilovi nabízel dary. Ale on vše odmítl a prosil, aby propustil křesťanské zajatce. Shromáždili okolo 200 zajatců a vydali je Cyrilovi.

Moravské poselstvo.

Moravský kníže Rostislav, radil se po Božím vnuknutí se svými knížaty (velmoži) a s Moravany a poslal žádost k císaři Michalovi řka: „Náš lid přijal už křesťanství. Přicházeli k nám misionáři z Německa, Italie, Řecka. ale žádný z nich neznal dosti našeho jazyka, aby mohl prostému lidu v domácí řeči vysvětlovat náboženské pravdy a Písmo svaté. Pošli nám takového biskupa a učitele, který by nás naučil veškeré pravdě, aby se mohlo křesťanství ještě více rozšířiti mezi námi a mezi sousedními národy.“

Císař se radil. Všichni rádcové mu radili, aby poslal Cyrila a Metoděje. Zavolal si tedy Cyrila a pravil mu: „Vím, že jsi unaven, ale nemám nikoho jiného schopného pro toto poslání. Vezmi s sebou bratra Metoděje a jdi; jste oba Soluňané a všichni Soluňané mluví čistě slovansky.“ Cyril nato: „Unaven jsem i nemocen, ale přece půjdu. Ovšem těžko bude hlásati víru, když ještě nemají přiměřených písmen ani knih v domácím jazyku.“

556

Svatý Cyril vynašel a sestavil slovanská písmena. V modlitbě prosil Boha za osvícení a pak se rozhodl pro zvláštní způsob písma i překladu.

Kromě svatého Písma přeložil sv. Cyril také bohoslužebné knihy na slovanský jazyk a spolu s bratrem Metodějem sestavil slovanskou bohoslužbu.

Založení staroslovanského křesťanského písemnictví a slovanské bohoslužby je takového významu pro víru i osvětu, že mělo rozhodující vliv na slovanské a vůbec evropské dějiny a že změnilo tvářnost východní Evropy. Slované byli tím vřazeni v duchu křesťanské všeobecnosti mezi vzdělané křesťanské národy.

Když bylo vše připraveno, odputovali z jara roku 863 se svými průvodci na Moravu.

Morava a Panonie.

Slované ve střední Evropě byli tehdy v ustavičných bojích s franko-německou říší. Po smrti císaře Karla Velikého (r. 814) rozpadla se jeho veliká francká říše.

To dávalo Slovanům ve střední Evropě příležitost, aby bojovali se zdarem za svoji neodvislost a aby si zřizovali samostatné říše. V letech asi 830—846 sjednotil moravský kníže Mojmír moravské kmeny. Mezi jinými zapudil i nitranského knížete Pribinu, který podporo-

val křesťanství. Mojmír ho okolo r. 835 napadl a vyhnal.

Pribina utekl se do Panonie k německému markrabímu Ratbodovi, dal se pokřtít a dostal lénem Dolní Panonii a stal se markrabím. Po něm vládl jeho syn Kocel (861—874), poddaný sice Němcům, ale přece velmi samostatný smyšlením i skutkem. Tehdejší Panonie sahala na severu a východě k Dunaji, na jihovýchodě po Sávu, na západě dosahovala přibližně k nynější Vídni (Tulnu) a k Vídeňskému lesu a zabírala východní Štýrsko.

Němci se namáhali ze všech sil, aby dosáhli nadvlády nad slovanskými knížaty. Tak sesadil král Ludvík roku 864 přemocného moravského knížete Mojmíra a dosadil knížete Rostislava (846—870). Ten však využil vnitřních bojů v německé říši k tomu, aby tím více upevnil svoji říši. V Nitře vládl ve spojení s Rostislavem jeho synovec Svatopluk (849 až 894).

Rostislav odrážel šťastně německé útoky a vše připravoval, aby byla Morava politicky i církevně úplně nezávislá na Němcích. Němci používali křesťanství a církevní správy pro své politické cíle, aby mohli šířiti a upevňovati nadvládu nad Slovany. Proto prosil Rostislav papeže Mikuláše I. o misionáře, aby mohl pozvolna samostatně upraviti církevní poměry v bezprostředním svazku s Římem, ale nezávisle na Němcích. Papež Mikuláš nemohl mu poslati

558

misionářů znalých jazyka slovanského; Rostislav se obrátil do Cařihradu. Tam mu rádi vyhověli.

Slovanští apoštolé na Moravě a v Panonii.

V prvé polovici roku 863 přišli sv. Cyril a Metoděj provázeni moravským poselstvem na Moravu. Přinesli s sebou svaté ostatky sv. Klementa a slovanský překlad nedělních evangelií. Rostislav je slavně přijal a lid s radostí a svatou úctou pozdravil svoje nové apoštoly.

Moderní metoda misijní.

Rostislav vybral nadané a hodné mladíky své země a odevzdal je svatým bratřím, aby je učili jako své žáky. Učili je tedy čísti a rozuměti svatým knihám. Založili školu pro výchovu kněží-misionářů, jakýsi seminář. Napsali učebnice pro svůj seminář, přeložili obřadní knihu i modlitby, které odpovídají asi našemu brevíři. Tím dokázali, že byli vpravdě velikými misionáři. V pravém duchu křesťanské všeobecnosti začali ihned vychovávati domácí dorost kněžský, což bylo vždy jednou z hlavních starostí katolické církve, která i dnes neustává připomínati, jak je potřeba pečlivého výchovu kněžského dorostu, zvláště výchovu domácího duchovenstva.

Liturgické hnutí.

V prvních křesťanských stoletích byla bohoslužba, zvláště oběť mše svaté, nadevše důležitým prostředkem a střediském náboženského života i učení. Svatí bratří v tomto duchu prvých křesťanských století vysoko cenili význam bohoslužeb pro náboženský život i náboženské vzdělání, stejně jako se na to klade důraz i v nejnovější době, kdy se všude šíří „liturgické hnutí". Bohoslužebné knihy přeložili na jazyk slovanský, aby z nich mohl lid čerpati poučení a povzbuzení. Zvláště po tom toužili, aby se lid mohl s porozuměním súčastniti mše sv. Proto také mši sv. přeložili na slovanský jazyk; sv. Cyril dokonce začal mši sv. sloužiti v jazyku slovanském. Němečtí kněží zvedli mocný odpor proti tomu. Svatí bratří věděli, že Morava patří k západnímu křesťanstvu, a že je tu třeba v otázkách obřadu říditi se zásadami římskými. Ale i mnohé jiné důvody je nutily, že se záhy rozloučili s Rostislavem a vydali se na cestu do Říma upravit moravské poměry církevní.

Cyril a Metoděj u Slovinců.

V tehdejší Panonii přebývali Slovinci, kteří tenkrát mluvili skoro toutéž řečí jako tehdejší Moravané (Slováci). Počátkem roku 867 přišli sv. Cyril a Metoděj do Panonie.

Kníže Kocel přivedl jim přes 50 žáků, aby je připravili k duchovnímu stavu. Asi půl roku zůstali v Panonii, vyučovali své žáky a po celé zemi rozšiřovali a upevňovali křesťanskou víru.

Papež Mikuláš doslechl o působení svatých bratří a „toužil je spatřiti, jako anděly (apoštoly) Boží."

Papež sv. Mikuláš I. (858—867) byl svatý muž, štědrý a milosrdný k chudým, ale neúprosně přísný oproti císařům a mocným, jestliže se prohřešili proti církvi a proti Bohu. Horlivě bojoval za obecnou jednotu katolické církve a za její nezávislost na byzantské a německé (francké) úzkoprsé státní moci.

V Římě.

Několik týdnů před příchodem našich apoštolů umřel papež Mikuláš I., totiž dne 3. listopadu 867. Přijal je tedy jeho nástupce, papež Hadrián II., který byl korunován 14. prosince roku 867.

Papež se velice zaradoval, když zvěděl, že přinášejí ostatky sv. Klementa, které po horlivém hledání byl našel Cyril. S lidem i kněžstvem všel jim naproti ven z města před městské hradby; s velikou úctou přijal ostatky sv. Klementa a tak uctivě pozdravil svaté brat-

ry. Ostatky přinesli ve slavném průvodu do kostela sv. Klementa. To byly veliké slavnosti!

Slovanští apoštolé ukázali se papeži a Římanům v nejpříznivějším světle. Již podle zevnějšího vystupování a z prvních zpráv o jejich činnosti poznali Římané, že mají před sebou ctihodné, pravověrné a svaté muže, plné horlivosti pro rozšíření sv. víry a pro obecnou církevní jednotu.

Papež ochotně potvrdil jejich učení i jejich misijní metodu, t. j. jejich zvláštní způsob rozšiřování křesťanství mezi Slovany. Zásadně potvrdil zavedení slovanské bohoslužby, poněvadž viděl, že měli k tomu svatí bratří velmi vážné důvody. Ale konečné, církevněprávní rozřešení této otázky bylo úzce spiato se samostatnou církevní ústavou moravsko-panonskou.

Od konce roku 858, kdy nastoupil patriarcha Fotius, napořád přicházely do Říma nepříjemné zprávy o carihradských zmatcích. Papež Mikuláš I. roku 863 odsoudil a sesadil na římské synodě Fotia. V následujících letech psal do Carihradu více listů, aby pokojně urovnal tamnější spory.

Ke konci roku 867 nastal v Carihradě nečekaný převrat. Císař Michal III. byl zabit. Na císařský trůn zasedl císař Bazil (867—886), na patriarší Ignatius. Fotius byl sesazen.

Smrt sv. Cyrila

Cyril byl slabého zdraví. Před odchodem na Moravu stěžoval si, že je „unaven a nemocen". Misijní cesty po Moravě a po Panonii a těžkosti římské cesty ještě více zeslabily jeho zdraví. „Přetrpěl mnoho těžkostí a upadl do nemoci. A když více dní trpěl bolesti, uviděl kteréhosi dne zjevení (vidění) Boží i počal pěti takto: „Můj duch se veselí a srdce radostí skáče, když se mi praví: Do domu Hospodinova půjdeme." (Žalm 131.) A oblékl ctihodné (sváteční, církevní) roucho a tak zůstal po celý ten den, veselil se a pravil: „Od nynějška nebudu již sloužiti ani císaři, ani komu jinému na zemi, nýbrž jen Bohu všemohoucímu." Následujícího dne oblekl posvátné roucho mnišské a k světlu přidal nové světlo a přijal (mnišské) jméno Cyril. A v mnišském šatě pobyl 50 dní."

Nemocen leže, mnoho rozmlouval Cyril s drahým bratrem Metodějem. Tělesně sice zeslábl, ale duch byl ještě silen. Sklíčeného bratra těšil a povzbuzoval, aby vytrval v misijním díle prosil ho a zapřisahal: „Hleď, bratře drahý, my dva jsme byli soupřeží, jednu brázdu jsme táhli, a já nyní na líše padám, když jsem dokončil dny života svého; ty však mocně miluješ horu Olymp; prosím tě proto, nikdy neopouštěj pro mnišskou horu svého misijní-

ho pole, abys tím spíše mohl býti spasen." Po těchto slovech zesnul v Pánu.

Papež nařídil, aby všichni řečtí kněží v Římě i také římské duchovenstvo přišli na pohřeb Cyrilův a aby ho pochovali s takovými poctami, jako apoštolského papeže.

To nebyl smuteční průvod, to byl vítězný doprovod světce. Pochovali ho jako světce a za svatého počali ho uctívati hned po smrti.

Slovanská bohoslužba.

Pokorní svatí bratři vyhýbali se boji a sporu. Nicméně však tito pokorní milovníci míru a klášterního zátiší vystoupili rozhodně, vytrvale a bojovně, když bylo třeba brániti slovanské bohoslužby. Odkud ta neobyčejně silná odhodlanost?

Za prvních století křesťanských panovala v otázkách obřadu veliká svoboda.

V době sv. Cyrila a Metoděje bylo už jinak. Tehdy usilovali Řekové, aby byl ve všech na Cařihradě závislých církvích zaveden cařihradský (byzantský) obřad s jazykem řeckým. V církvi západní pak všude zaváděli obřad římský v jazyku latinském.

V době sv. Cyrila a Metoděje bylo křesťanství na Východě tak spiato s byzantským státem, že Řekové se šířením křesťanství šířili také vliv svého státu. Podobně bylo na Zá-

padě křesťanství tak spojeno s franko-německou říší, že ho využívali k rozšíření politického vlivu a k podmanění jiných národů.

Převeliká moc Němců a Byzance byla nebezpečna katolické obecnosti a církevní jednotě. Slovanská bohoslužba měla za účel zachrániti katolickou obecnost a jednotu před tímto dvojím nebezpečím. Křesťanští Slované měli se křesťanstvím osvoboditi a bez německého a byzantského prostřednictví měli se přímo spojit se střediskem církevní jednoty. Měli se státi sloupem katolické obecnosti a církevní správy a jednoty, kterou právě tenkrát začali porušovati Byzantští. Tak vznešený a svatý účel měla slovanská bohoslužba. Proto jí sv. Cyril a Metoděj tak vytrvale bránili.

Metoděj arcibiskupem.

Dosud Cyril vedl celé misijní dílo jak u Kozarů, tak i na Moravě a v Panonii. Smrtí Cyrilovou padl mocný pilíř slovanského misijního díla.

Kocel vypravil do Říma posla s prosbou, aby mu poslali „blaženého učitele". Papež na to odvětil takto: „Nejen tobě, nýbrž všem slovanským krajinám posílám ho jako učitele od Boha a od apoštola Petra, prvého nástupce a klíčníka království nebeského."

Metoděj byl zplnomocněným apoštolským misionářem pro všechny Slovany, apoštolským legátem s důležitou pravomocí pro rozšíření víry a pro uspořádání církevních poměrů ve slovanských misijních zemích. K úspěšnému provedení své pravomoci potřeboval ještě biskupského posvěcení. Za tím účelem museli se papež a Metoděj ještě podrobněji domluviti s Kocelem. Proto snad už v polovici roku 869 odešel Metoděj do Panonie. Měl s sebou papežský list, jímž se schvalovala a zaváděla slovanská bohoslužba. Kocel přijal Metoděje s radostí a úctou. Schválil návrh papežův, aby byla obnovena diecése srěmská.

Záležitost byla v krátkém čase dohodnuta. Metoděj se vrátil do Říma s Kocelovou odpovědí, provázen 20 muži panonskými, způsobilými ke stavu kněžskému; Metoděj byl v Římě posvěcen na biskupa a ustanoven arcibiskupem panonským s velikou pravomocí ku šíření křesťanství mezi Slovany a k úpravě církevních poměrů slovanských.

Avšak němečtí kněží ze solnohradské arcidiecése přicházeli v době okolo roku 860 častěji do Panonie; arcibiskupové solnohradští zřizovali nové farnosti a nabývali tam velikého majetku. Němečtí biskupové pokládali i Moravu za svoji církevní državu. Německý král pak dobře věděl, že pravomoc německých biskupů je důležitou podporou německé nadvlády

nad slovanskými zeměmi. Je tudíž pochopitelno, že nové panonsko-moravské církevní zřízení narazilo na nejrozhodnější odpor německého krále i německých biskupů.

Když se Metoděj jako arcibiskup vrátil do Panonie, nezdržoval se dlouho u Kocela. V Panonii nechal několik svých kněží a odebral se na Moravu. Tam ho čekala veliká práce i veliké utrpení.

Rostislav a Svatopluk.

Německý král Ludvík Němec nedůvěřoval Rostislavovi. Každé vhodné příležitosti použil proto, aby zničil Rostislava. Roku 869 vtrhl se silným vojskem do říše Rostislavovy a udeřil na hlavní silně hrazenou pevnost, ale nemohl ji dobýti. Až do té doby vládl (v Nitře) Svatopluk svorně se svým strýcem Rostislavem a byl jemu poddán. Když však začaly mocné útoky Němců proti Moravě, Svatopluk zpronevěřil se svému strýci, poddal se a spojil se s Němci proti Rostislavovi.

Rostislav se rozhodl potrestat Svatoplukovu zradu smrtí. Ale Svatopluk se to dověděl a utekl. Rostislav pronásledoval s vojáky zrádného synovce, upadl však do léčky a do zajetí Svatoplukova. Byl spoután a poslán Karlomanovi.

Ten poslal spoutaného Rostislava s doprovodem silné stráže do Bavor. Tam byl předveden před soud v těžkých okovech u přítomnosti německých velmožů. Byl odsouzen k smrti. Ludvík udělil mu takovou „milost", že ho dal oslepiti a zavříti do kteréhosi německého kláštera, kde beze stopy zahynul.

Zatím Karloman obsadil Moravu silným vojskem, ve kterém byli také bavorští biskupové. Tu Němci zajali svatého Metoděje a vydali ho soudu bavorských biskupů.

Metoděj v žaláři.

Sv. Metoděj se před německými biskupy odvolal na to, že nemají práva ho souditi; jen papež může ho jako arcibiskupa soudit. Pomocí žáků podařilo se mu poslat do Říma více listů a poslů se zprávou, jak s ním zacházejí němečtí biskupové. Papež Hadrián počal vyšetřovati tuto záležitost a pokoušel se písemně ji vyříditi. Než bez úspěchu. Počátkem roku 873 vystoupil papež Jan VIII. (14. prosince 872—882) rozhodněji proti německým biskupům a vysvobodil Metoděje. V této době trpěl Metoděj nejen tělesně, nýbrž více ještě i duševně. Doufal, že bude na rozkaz papežův v krátkém čase vysvobozen. Ale čekal přes dvě leta nadarmo. Nechtějí ho osvobodit, anebo nemohou? Ta otázka mu působila veliké starosti a duševní muka.

Počátkem roku 873 poslal papež Jan VIII. ankonského biskupa jako zvláštního vyslance (legáta) do Němec, aby vysvobodil Metoděje a potrestal jeho pronásledovatele.

Papež přísně potrestal německé biskupy. Solnohradskému arcibiskupovi Adalvinovi a pasovskému biskupu Hermanrichovi zapověděl vykonávat biskupský úřad; frizinského biskupa povolal pak k odpovědnosti do Říma. Všichni uznali svoji křivdu a ihned Metoděje propustili.

Apoštolská činnost Metodějova na Moravě.

Mezitím pozdvihli se Moravané proti Němcům, vyhnali německé kněze a prosili papeže, aby jim poslal sv. Metoděje jako arcibiskupa a učitele. Svatopluk přijal, ačkoliv nerad, Metoděje a odevzdal mu všechny kostely a všechno duchovenstvo v zemi.

„Od toho dne počalo se mocně vzmáhati učení Boží a počet duchovních rozmnožil se ve všech městech, pohané zříkali se svých bludů a začali věřiti v pravého Boha. Tím více též moravská říše počala se rozšiřovati na všechny strany a nad nepřáteli šťastně vítěziti, jakož i sami Moravané vždy vypravují."

Stará zpráva uvádí, že sv. Metoděj pokřtil českého vojevodu Bořivoje, knížete českého.

Stalo se tak kolem roku 880. Manželka Bořivojova sv. Ludmila odchovala v duchu křesťanské svatosti svého vnuka sv. Václava, († 929) a dala ho vyučiti i ve „slovanských knihách". Pravděpodobno je, že Metoděj sám aneb svými žáky šířil křesťanskou víru také v Čechách.

Metoděj obžalován.

Když Svatopluk roku 874 uzavřel s Němci mír, mohli němečtí kněží nerušeně působiti zvláště u velmožů.

Papež Jan VIII. dohodl se asi roku 873 s Němci, aby osvobodil Metoděje. Při tom jim učinil, jak se za to má, jenom ten ústupek, že zapověděl Metodějovi slovanskou bohoslužbu. Metoděj však ze všech okolností usuzoval, že Hadriánovo dovolení této bohoslužby stále ještě platí a že papež není o tom povolení dostatečně zpraven. Proto nedbal papežova zákazu. V katolické církvi dodnes ještě platí právo, že biskupové některá papežská nařízení neohlašují a neprovádějí, jakmile vidí, že jsou v jejich církevních územích neproveditelna. Svoje důvody oznámí pak do Říma. Nedostanou-li odtamtud nového rozkazu, pak platí jejich ustanovení. Tak učinil i svatý Metoděj. A list papežův roku 880 potvrzuje, že správně jednal.

Ale latinsko-německá strana toho využila k agitaci proti Metodějovi. Obžalovali Metoděje u papeže, že šíří bludné učení náboženské. Svatopluk byl přístupen takové obžalobě.

Papež ihned o tom uvědomil Metoděje, upozornil ho, že od roku 873 mu zakázal slovanskou bohoslužbu a nařídil mu, aby mši svatou sloužil latinsky nebo řecky. Přísně pak poručil, aby bez prodlení přišel do Říma.

Metodějovi bylo těžko odejít na tak dalekou cestu a opustiti stádce, které v jeho nepřítomnosti úkladně obcházeti budou jeho protivníci. Ale byl pokorný a tak se vydal na cestu do Říma koncem roku 879 nebo s jara roku 880.

Po třetí v Římě.

Po prvé konal Metoděj cestu do Říma roku 867 spolu s bratrem Cyrilem. Po druhé vydal se tam koncem roku 869 z Panonie. Ale nejtrudnější a nejtěžší byla tato třetí cesta. Tížily ho starosti o tak veliké církevní území, v němž stál skoro osamocen.

Možná, že papež přijal Metoděje, obviněného z neposlušnosti a bludného učení, poněkud nedůvěřivě. Ale brzo se přesvědčil, že má před sebou velikého a svatého apoštola.

Metoděj podával papeži i o Svatoplukovi příznivé zprávy.

Papež píše Svatoplukovi, že se před sborem biskupů dotazoval úctyhodného arcibiskupa Metoděje, kterak zachoval víru a vyznání její, jak tomu učí církev římská a jak to slovy Kristova evangelia rozhlásily a nám odkázaly církevní sněmy. Shledal jej pravověrným ve všech naukách církevních. Proto jim ho znova posílá, aby pečoval o církev jemu svěřenou, a přeje si, aby ho přijali jako svého pastýře s příslušnou úctou, vážností a s radostným srdcem. Spolu pak mu potvrdil dřívější výsady jeho arciděcése.

Jáhnům a kněžím nařizuje papež, aby ve všech věcech byli Metodějovi poddáni a poslušni.

Papež zvláště potvrzuje slovanskou bohoslužbu a chválí slovanské písmo; poroučí, aby se v tom jazyku hlásalo učení i skutky Kristovy.

Ke konci je pak připojena významná poznámka: „Jestliže se Svatoplukovi a jeho soudcům více líbí mše latinská, ať se pro ně koná služba Boží v jazyku latinském."

V onom listě uvádí se také novinka, že papež po přání Svatoplukově vysvětil za biskupa kostela nitranského německého kněze Wichinga, kterého byl Svatopluk poslal do Říma, a poroučí mu, že musí býti ve všem poslušen Metoděje, jak to káže církevní právo.

672

Pletichy Wichingovy.

Metoděj vrátil se na Moravu ospravedlněn, potěšen a posílen. Než pokoje už neměl, nýbrž stále nové starosti. Wiching odpíral mu poslušnost.

Už před návratem Metodějovým přišel na Moravu. Rozšiřoval zprávy, že ho papež ustanovil samostatným biskupem na Moravě, Metoděje pak a jeho učení že kázal vyhnat ze země. Když se vrátil Metoděj a vyhlásil papežský list, byla na čas potlačena Wichingova strana. Ale pokoje přes to nebylo.

Metoděj písemně spravil papeže o velikých starostech a těžkostech, které mu působí Wiching. Papež odpovídá, že onomu biskupovi (Wichingovi) nedal žádných ani veřejných, ani tajných pokynů proti Metodějovi. Onoho biskupa že papež zavolá před soud a postará se, aby přestaly jeho pletichy.

Wiching nedbal papežových příkazů; všemožně popuzoval proti Metodějovi. Používal nejspíše podvržených listů papežských, aby dosáhl svého cíle jak u papeže, tak i u Svatopluka.

Metodějova cesta do Cařihradu.

Dvacet let už minulo od té doby, co odešel Metoděj se svým bratrem z Cařihradu. Za-

tím se tam velmi mnoho změnilo. Po smrti patriarchy Ignatia (r. 877) vrátil se Fotius z vyhnanství a zasedl po druhé na stolec patriarší. Papež Jan VIII. uznal ho (r. 879) za patriarchu pod podmínkou, že přijme římské rozhodnutí.

Metoděj měl více důvodů, aby před svojí smrtí po tolikerém putování a útrapách nastoupil ještě obtížnou a dalekou cestu do Cařihradu. Táhla ho tam rodná láska. Pudila ho tam starost o rozšíření křesťanské víry mezi Slovany.

Misijní dílo cyrilometodějské platilo všem Slovanům i Slovanům balkánským. Slovanské osady sahaly až k Cařihradu a zasahovaly hluboko do řeckého území.

Cařihrad však nebyl nadšen pro slovanskou bohoslužbu. Císař Basilius neměl takových osobních styků s Metoděm, jako jich měl jeho předchůdce Michal III. Metoděj už z Říma (roku 880) poslal do Cařihradu vzkaz, že si přeje podati řeckému císaři zprávu o svém misijním díle. Metoděj i jeho žáci čekali opravdu toužebně císařovy odpovědi. Tak pochopíme radost, kterou přinesl Metodějovi list, v němž mu mezi jiným vzkazoval císař: „Ctihodný otče, velice toužíme viděti tebe."

Metoděj se vypravil bez meškání na dalekou pout (roku 882).

V Cařihradě přijali ctihodného arcibiskupa s velikou radostí a úctou.

Cařihradský císař i patriarcha schválili zvláštní způsob Metodějovy činnosti pro rozšíření křesťanství a potvrdili bohoslužbu slovanskou.

Když byl takto Metoděj upravil cestu k šíření křesťanství mezi Slovany v byzantském císařství, vrátil se opět dlouhou a obtížnou cestou k svému stádci na Moravu.

Metodějova poslední cesta a smrt.

Když už cítil Metoděj, že mu umdlévají síly a že se blíží smrt, chtěl ještě konečně upraviti překlad svatých knih. K tomu účelu vybral ze svých žáků dva kněze, kteří uměli pěkně a rychle psáti. Za osm měsíců dokončil Metoděj obtížné dílo a upravil překlad všech knih Písma sv. kromě knihy Makabejských. Dokončiv překlad Písma sv., slavnou mší sv. poděkoval Bohu za tolik milostí a takový zdar.

Dočkal se 70 roků. Přiblížila se hodina smrti.

„Na Květnou neděli (4. dubna) shromáždil se pak po jeho přání všecek lid a on šel do chrámu, a nemoha už, požehnal císaře a kní-

žeteˇ, duchovenstvo a veškeren lid a řekl: „Zůstaňte při mně, děti, do třetího dne!“ Což se také stalo. Když svítalo k třetímu dni, pravil dále: „V ruce tvé, Pane, poroučím duši svou.“ A na rukou kněží zesnul v Pánu dne 6. dubna.

Jeho žáci prokázali mu přiměřenou poctu, vykonali církevní modlitby latinsky, řecky a slovansky a položili ho do rakve ve stolním chrámu. Lidé pak se shromáždili v bezpočetném množství a provázeli ho se svícemi, oplakávajíce dobrého učitele a pastýře, muži i ženy, malí i velcí, bohatí i chudáci, svobodní i nevolníci, vdovy i sirotci, cizinci i domácí, nemocní i zdraví, všichni, poněvadž byl všechno všem, aby všechny získal (I. Kor. 9, 22.)“

(Tento spisek je s dovolením autorovým vyňat z knihy Dra Františka Grivce: Slovanští apoštolé sv. Cyril a Metoděj. Přeložil Fr. Jemelka. Vydal Ústřední apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci.)

Imprimatur. Nr. 8.156. Olomucii, die 8. Maii 1928.
Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. Mor. Ostrava. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia, Mor. Ostrava, Přívozská 8.

„Životem“ číslo 43.
Cena 50 hal.
III. vydání.

SV. PŘIJÍMÁNÍ.

Statečná žena.

Slečna Marketa se vdala; zdálo se, že velmi šťastně. Její muž byl znám jako šlechetný člověk. Několik let prožili v záři rodinného štěstí. Najednou však se věc změnila. Z muže se stal opilec. Žena ho prosila, zaprisahala, aby aspoň k vůli dětem nechal pití. Avšak nadarmo. Naopak, rozhněval se tím více, v hněvu klel a nadával před dětmi. Paní Marketa mlčela. Aby nabyla síly k mlčení, zapečeťovala denně ústa svá sv. přijímáním. — On ji tupil, bil děti, říkal jí, že ji nenávidí. Ona mlčela a plakala. Její slzy dráždily ho ještě více. Proto přestala plakati; všechen svůj bol utajovala v srdci a chovala se k němu tím laskavěji. Ze svátosti lásky čerpala sílu k velikým obětem.

Muž neuznal její obětavosti. Posmíval se jí. Obviňoval ji, že štve děti proti němu. Ona mlčela. Uklidňovala děti, které skoro nenáviděly otce denně opilého, a učila je modliti se za otce.

Víc než 20 let trpěla jako mučednice. V posledních letech života zářilo z její tváře jakési hluboké vnitřní štěstí. U Srdce Ježíšova naučila se modliti: „Otče, ne má vůle ať se stane, nýbrž vůle tvá!“ Několik dní před smrtí říkala: „Nepřeji si, abych trpěla méně. Obětuji všecko, jen aby duše mého manžela a duše mých dětí byly spaseny.“

Odkud brala slabá žena tolik hrdinské síly? Od Toho, který řekl: „Já jsem chléb k životu světa.“

Životní otázka pro tvou duši.

Milý křesťane, proč nechodíš častěji k sv. přijímání?

„Tělo mé vpravdě jest pokrm a krev má vpravdě jest nápoj!“ řekl Kristus a zanechal nám jako největší dar své božské lásky své Tělo a svou Krev za pokrm naší duše.

Jak často smíš a máš užívati tohoto pokrmu duše? Sv. Otec Pius X. vyzýval v svém dekretu o sv. přijímání ze dne 20. prosince 1905 všechny křesťany k častému, ba dennímu přijímání nejsvětější Svátosti oltářní. Abys mohl denně přijímati, stačí, když jsi „čist od smrtelného hříchu a máš dobrý úmysl“. To jsou všechny podmínky. Tisíce křesťanů uposlechlo tohoto otcovského napomenutí a všichni se cítí nekonečně šťastnými od té doby, kdy denně neb skoro denně přistupují k stolu Páně, jak to dělali kdysi první křesťané na popud apoštolů.

Nechceš, milý křesťane, také častěji než dosud duši svou sytiti a občerstvovati tímto Chlebem nebeským? Nebo chceš ji nechati hladem zahynouti? Jak úzkostlivě se staráš o své smrtelné tělo! Kolik času věnuješ tomu, abys je nasytil a o ně pečoval! Ó kéž by ses

rozhodl, věnovati jenom část tohoto času tomu, abys nasytil svou nesmrtelnou duši nebeským pokrmem! Oč šťastnější bys byl! Oč silnější a statečnější v boji proti nepřátelům své duše, oč trpělivější ve zkouškách a utrpeních, radostnější v přinášení obětí, šťastnější zde, blaženější na onom světě!

Časté sv. přijímání není jenom pro „zbožné" duše, nýbrž nejlepším prostředkem, abychom se stali skutečně zbožnými a svatými.

Nemusíš býti prost každého všedního hříchu. Vždyť ses učil v katechismu: „Sv. přijímání nás očišťuje od všedních hříchů a chrání od hříchů smrtelných."

Nepotřebuješ mnoho času k přípravě a poděkování. Máš-li mnoho práce, stačí k tomu čtvrt hodinky. Můžeš za to častěji přes den vzbuditi lásku a poděkování.

Nemusíš každý týden k sv. zpovědi. Nemáš-li smrtelného hříchu, můžeš i bez zpovědi přijímat.

Slovo ke katolickým mužům.

Časté sv. přijímání není jenom věcí žen, nýbrž právě na prvním místě věcí mužů. Mužům Kristus přislíbil Svátost oltářní, muži připravovali večeřadlo, s nimi sloužil první mši sv., mužům podával první sv. přijímání.

Katolický muži, nechceš zachovati své právo na první místo u stolu Páně?

Musíš často přijímati, neboť právě dnes potřebuje Pán muže víry, kteří zůstávají věrni, silní a zmužilí, i když tisíce opouštějí Krista, kteří na otázku: „Chcete i vy odejíti?" vyznávají se sv. Petrem bez bázně lidské víru svou.

U oltáře najdeš onu zmužilost, jakou měli muži mučedníci, kteří se v katakombách denně posilovali Tělem Páně.

Musíš častěji k sv. přijímání, neboť především ty potřebuješ milosti Boží. Ty stojíš v popředí boje životního, musíš přemáhati ďábla a jeho pomocníky, víš ze zkušenosti, že čím déle odkládáš přijímání chleba silných, tím více se oslabuje tvá síla. V častém sv. přijímání nalezneš „sílu, abys přemáhal žádostivost a varoval se smrtelného hříchu". (Pius X.) Chceš-li býti věčně blažený, musíš se varovati smrtelného hříchu, a proto musíš častěji přijímati. Musíš častěji přijímati, protože potřebuješ přítele, který je dobrý, čistý a svatý; přítele, který tě znovu povznáší, když pohoršení těžkým závažím tě táhne do hlubin, přítele, který tě těší v trpkých hodinách, v útrapách vnějších a vnitřních.

Cena jednoho sv. přijímání.

Kardinál Newman, prve než se vrátil do církve katolické, byl arcijáhnem církve protestantské s příjmem 100.000 franků ročně.

Dlouho studoval víru katolickou a konečně ji přijal.

Několik dní před konversí řekl mu jeden z přátel: „Považ, co činíš. Staneš-li se katolíkem, ztratíš ročně 100.000 franků.“ Newman povstal pln nevole a řekl rozhodně: „Co je 100.000 franků proti jednomu sv. přijímání?“ (Le petit Messager du T. S. Sacrament.)

Duše má, jak veliká jsi!

„Všecky bytosti stvořené, moji bratří, potřebují potravy, aby mohly žíti: právě proto dal Bůh růsti stromům a rostlinám; všichni tvorové berou se stolu pokrmy dobře opatřeného a každý dostává příslušnou potravu. Ale i duše se musí živiti. Kde však jest její potrava? Milí bratří, když Bůh chtěl naší duši dáti potravu, aby měla sílu dokonati svoji pouť, přehlédl veškeré tvorstvo a nenalezl nic, co by jí bylo hodno. Tu se obrátil sám na sebe a rozhodl se dáti sebe. Ó duše má, jak veliká jsi, poněvadž jen Bůh tě může upokojiti! Duše se může jen Bohem živiti, jen Bůh jí stačí! Jen Bůh ji může naplniti! Jen Bůh může její hlad ukojiti! Ona musí zkrátka míti svého Boha! Jak šťastny jsou duše čisté, jimžto přísluší vznešený podíl spojovati se ve svatém přijímání s Pánem naším.

Nic není tak velikého, milé dítky, jako Svátost oltářní. Položte všecky dobré skutky na

světě vedle jednoho dobrého svatého přijímání, jest to jen prášek proti hoře. Modlete se, když máte Boha v svém srdci; Pán Bůh vám nemůže nic odepříti, jestliže mu přinášíte jeho Syna a zásluhy jeho svaté smrti a jeho svatého umučení.

Milé dítky, kdybychom pochopili cenu sv. přijímání, varovali bychom se i nejmenších chyb, abychom měli štěstí, že je smíme hodně často přijímati. Chovali bychom duši svou před očima Božíma vždy čistou. — Dejme tomu, milé dítky, že jste dnes byly u sv. zpovědi; budete na sebe opatrné a budete se cítiti šťastnými pomyšlením, že zítra smíte Boha přijmouti do svých srdcí. Zítra již nebudete moci Boha uraziti; duše vaše bude zcela prosáklá předrahou krví Pána našeho. Ó krásné žití!

Pozná se to, milé dítky, když přijala duše hodně Svátost oltářní. Jest tolik pohroužena v lásku, jí proniknuta a proměněna, že ji už nepoznáváme z jejích slov, z jejích skutků. Jest pokorná, žije v pokoji s každým. Taková duše jest hotova k největším obětem; jest nadzemská.“ (Sv. Vianey.)

Mučedník nejsvětější Svátosti.

Když Alžběta, ukrutná nepřítelkyně katolického náboženství, vládla v Anglii, zakázala sv. přijímání pod velikou peněžní pokutou

(1200 K). — Když jeden zbožný a horlivý šlechtic uslyšel o tomto zákazu, řekl se slzami v očích: „Nyní, můj Ježíši, chci se státi chudým, abych mohl tebe požívati.“ Šel, prodal svůj statek, vzal k sobě kněze, který mu každodenně podával sv. přijímání. Kdykoliv byl prozrazen, vždy s radostí zaplatil onu pokutu; na konec se stal chudobným jako žebrák. Bůh odměnil jeho šlechetnost tím, že mu dal milost umříti mučednickou smrtí pro Krista.

Tolik obětoval pro sv. přijímání. Od nás Bůh nežádá tak velikých obětí. Avšak jak málo je těch, kteří užívají často této příležitosti a přijímají Tělo Páně!

Lékař, který až do poledne operoval.

Jistý kněz přišel v poledne o půl jedné do nemocnice Šedých sester v městě B. Přišla k němu sestra s prosbou, aby ještě podal sv. přijímání. Kněz se domníval, že přinesli těžce nemocného, kterého má zaopatřiti. Ale místo nemocného přišel mladý asistenční lékař v svém bílém operačním kabátě; ačkoliv musel stále operovati, přec až do poledne zůstal lačným, protože nemohl ráno jíti k sv. přijímání. Obyčejně přijímal denně Tělo Páně. (Emmanuel.)

881

Jak působí dobrý příklad.

Jeden z mých známých zemřel náhle. Abych příbuzných neurazil, chodil jsem celý týden na mši sv. za něho. Na konci týdne jsem si řekl: „Z lásky k lidem jsi vstával denně včas a chodils na mši sv. Proč bys nemohl tutéž oběť přinésti z lásky k Bohu a k nesmrtelné duši?“ Od toho dne jsem chodil denně na mši svatou.

Sedával jsem vedle prostého muže, který chodíval denně k sv. přijímání. Každý den jsem ho viděl — pln svaté závisti — jíti ke stolu Páně. Byl jsem již šťasten, že smím klečeti vedle něho. „Jak jsi bohatý, jak jsi bohatý!“ myslil jsem si po každé. A potom jsem slyšel v svém srdci hlas: „Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, já vás občerstvím.“ I dodal jsem si odvahy a chodil jsem nejprve každou neděli, později několikrát týdně a teď denně ke stolu Páně.

Rád bych chtěl jiným popřáti štěstí, kterého mi cizí člověk popřál, aniž o tom věděl.“ (Ew. Anb.)

Čeho člověk nedovede říci.

Pán Ježíš řekl: „Všecko, zač prositi budete Otce mého ve jménu mém, dá vám.“ Nikdy bychom nebyli pomyslili na to, abychom Boha

o jeho vlastního Syna prosili. Čeho však by si byl člověk nikdy nemohl pomysliti, to učinil Bůh. Čeho člověk nedovede říci, ba ani pomysliti, a oč by se nebyl nikdy opovážil žádati, to řekl, vymyslil a provedl Bůh v své nekonečné lásce. Zda bychom se kdy byli opovážili žádati Boha, aby nechal umříti Syna svého za nás, aby tělo jeho dal nám za pokrm a krev jeho za nápoj? O tak velké lásce Boha k lidem nemohl míti člověk ani ponětí.

Bez božské Svátosti oltářní nebyla by blaženost na tomto světě možná; život by byl zrovna nesnesitelný. Přijímáme-li sv. přijímání, přijímáme svou radost a svou blaženost.

Když se nám Bůh chtěl dáti ve Svátosti své lásky, vlil v nás touhu, jíž jediné On dovede ukojiti. Vedle této krásné Svátosti jsme my jako člověk, jenž u řeky umírá žízní, ač potřebuje jen ústa k vodě obrátiti; jako člověk, jenž vedle pokladu zůstává chudobným, ač přece potřebuje jen ruku po něm vztáhnouti.

(Sv. Vianey.)

Proč nechceš?

Jděte k přijímání, milé dítky; jděte k Ježíši s láskou a s důvěrou! Jděte k němu, abyste z něho žily, abyste pro něho mohly žíti! Neříkejte, že máte příliš mnoho práce. Což neřekl Kristus Pán: „Pojďte ke mně všichni,

kdož pracujete a obtížení jste a já vás občerstvím? Zdaž můžete odpírati pozvání tak něžnému a přátelskému? Neříkejte, že nejste hodny; neboť toho potřebujete. Kdyby byl myslil Pán náš jenom na naši nehodnost, nebyl by nikdy ustanovil svou krásnou Svátost lásky; neboť nikdo na světě ho není hoden, ani svatí, ani andělé, archandělé, ani dokonce Panna Maria; ale on měl hlavně naše potřeby na zřeteli a potřeby každého z nás jsou velmi naléhavé. Neříkejte, že jste hříšníci, že jste příliš vinou obtíženi a že proto si netroufáte blížiti se k oltáři. Řekněte raději hned, že jste příliš nemocni a že právě nechcete užívati léku, že nechcete jíti k lékaři.

Všecky modlitby při mši sv. jsou přípravou k přijímání; a celý život křesťanův má býti přípravou k tomuto nejdůležitějšímu úkonu. Máme se všemožně přičiniti, bychom mohli denně Pána Ježíše přijímati. Jak velice by nás to mělo pokořovat, vidíme-li, že jiní jdou ke stolu Páně, kdežto my zůstáváme nehybně na svém místě! Jak šťastným cítí se anděl strážný, jenž vede krásnou duši k svatému stolu! (Sv. Vianey.)

Kdo má přijímati Svátost oltářní?

Sv. František Saleský nám to praví svým milým způsobem:

Dva druhy lidí musí často k sv. přijímání: dokonalí a nedokonalí. Dokonalí, aby zůstali dokonalými, a nedokonalí, aby dosáhli dokonalosti. Silní, aby nezeslábli, a slabí, aby se posílili. Zdraví, aby neonemocněli, a nemocní, aby ozdravěli.

Ty však musíš často přijímati, protože jsi nedokonalý, slabý a nemocný, a proto potřebuješ Toho, který jest tvou dokonalostí, tvou silou, tvým zdravím.

Přiznejme se upřímně z celého srdce: Spasiteli, potřebujeme Tebe!

Touha.

K sv. Magdaleně z Pazzis přišla mladá, horlivá novicka — smutná, malomyslná.

„Nic jsem se nepolepšila, naopak, denně vidím více chyb na sobě, a přec jsem přišla do kláštera, abych se stala svatou," naříkala.

„Choď k svatému přijímání," odpověděla klidně světice.

„To již dělám, veleběná matko, ale má svatá přijímání jsou bez užitku."

„Přijímej s velikou touhou."

„Touhu mám, ale —"

„Potom, milé dítě," přerušila ji svatá, „jsi na dobré cestě; jenom pokračuj. Jedno jediné sv. přijímání je s to, aby tě učinilo svatou."

588

Které milosti působí v nás sv. přijímání?

Sv. přijímání působí v nás tyto milosti:

1. Spojuje nás co nejúžeji s Kristem; („kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm." Jan 6, 57).

2. Rozmnožuje milost posvěcující;

3. zeslabuje zlé náklonnosti a posiluje naši lásku k Bohu; („pojďte ke mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím." Mat. 11, 28);

4. očisťuje od hříchů všedních, chrání od hříchů smrtelných a shlazuje časné tresty za hříchy;

5. je nám rukojemstvím slavného zmrtvýchvstání a věčné blaženosti. („Kdo jí mé tělo a píje mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední." Jan 7, 55.)

Duše podobná Magdaleně.

„On je přítelem, bratrem a ženichem i pro duše podobné Magdaleně." Důrazně pronesl misionář tato slova a hluboce padla do duše Mariiny jako ohnivé jiskry.

On je přítelem. Neměla přítele. Ti, kdo jí říkali, že jsou přáteli, byli jejími svůdci.

Je bratrem! Její bratr ji vyhodil, když se oddala hříchu.

Ženichem! Ach, jak se ponížila, že svou lásku prodávala každému, kdo chtěl.

Život se jí zošklivil. Hledala ruku, která by ji vytrhla z bahna. Lidé? Ach lidé, ti tak rádi v své farizejské spravedlnosti odsuzují duši, i když lituje svých hříchů!

Avšak směla by pozdvihnouti své hříšné oči k Němu, který je nejčistší! — Znovu jí znějí v srdci ona slova: „On jest přítelem, bratrem a ženichem i pro duše podobné Magdaleně."

Šla k sv. zpovědi s hlubokou lítostí a potom k sv. přijímaní, po prvé po dlouhé době. Cítila sílu v sobě, sílu do boje proti hříchu a světu.

Avšak vrátilo se pokušení, vrátila se vášeň a ona padla zase. Co teď? Vrátila se do zpovědnice, vrátila se k sv. přijímání a potom ještě často a často, až její duše ozdravěla u srdce Toho, jenž je čistotou duší.

Chléb náš vezdejší.

Miliony lidí mluví denně tato slova, mnozí bez pozornosti, mnozí bez srdce.

Chleba potřebujeme. Avšak nejen chleba pro tělo, také chleba pro duši.

Máme jej. Ve svatostánku je nám připraven onen tajuplný Chléb života.

K čemu tam jest? K dennímu požívání. On sám chtěl, abychom jedli tento božský Chléb. „Vezměte a jezte“, a on nás učil: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes.“ Svým vševědoucím okem přehlédl tehdy všechny časy až do konce světa, viděl miliony lidí, viděl tebe, slyšel i tvou prosbu a vyslyšel ji. Denně leží v ciboriu pro tebe svatá Hostie, která touží býti v srdci tvém.

Rozumíš této touze Srdce jeho a ukojíš ji?

Oko tvé září! Patříš mezi ony šťastné duše, které často, ba denně, přijímají Tělo Páně.

Avšak tisíce a tisíce duší zůstává ještě vzdáleno stolu Páně. I oni mají přijíti. Nechtěl bys pomoci, aby i oni přistupovali? Tvé slovo, tvůj příklad, zvláště pak tvá modlitba přivede je blíže k Srdci Páně ve svatostánku.

Pobožně chceme zdvihnouti ruce své k nebi a modliti se: Pane, rozmnož v duších hlad po nebeském chlebě denního sv. přijímání!

„Dobrý lék Boží.“

Tak pojmenovali křesťanští Indiáni sv. přijímání. Misionář vypravuje: „Na jaře a na podzim přicházejí celé skupiny Indiánů k naší stanici. Zůstávají tady několik týdnů, by poučením a přijímáním sv. svátostí byli duševně posíleni. Při této příležitosti lehce najdeme ty,

kteří mají zvláštní starosti a kříže. Poznáme je podle častějšího sv. přijímání. V něm hledají a nalézají potěšení. — Jednomu Indiánu umřel jediný syn. Přišel sem na duchovní obnovu. Po sv. přijímání líbal misionáři ruku, ale měl slzy v očích. „Proč ještě pláčeš, víš přec, že svého syna brzo nalezneš v radosti nebeské.“ Ano, otče, vím to; a od té doby, co jsem slyšel tvá slova a přijal dobrý lék Boží, pláčí sice ještě mé oči, ale srdce mé již nepláče.“ (Kath. Miss. 1894. 166.)

Z dekretu sv. římské kongregace koncilu ze dne 20. XII. 1905.

1. Časté a každodenní sv. přijímání má býti přístupno všem věřícím křesťanům kteréhokoliv stavu a povolání, protože zcela se shoduje s vůlí Pána našeho Ježíše Krista a katolické církve. Proto nemá býti od stolu Páně vylučován, kdo v stavu milosti a s pravým nábožným úmyslem k němu přistupuje.

2. Pravý úmysl však záleží v tom, aby ten, jenž k stolu Páně přistupuje, nečinil tak ze zvyku nebo z marnivosti neb z lidských ohledů, nýbrž činil tak proto, aby se Bohu líbil, v lásce těsněji se s ním spojil a božským tím prostředkem spásy svým nemocem a slabostem k pomoci přispěl.

3. Ačkoliv jest to velmi žádoucno, aby ti, kdož často neb denně přijímají, byli prosti

všedních hříchů — aspoň zcela dobrovolných — a náchylnosti k nim, přece dostačí, nemají-li na sobě těžkého hříchu a mají pevný úmysl budoucně nikdy smrtelného hříchu se nedopustiti. Tímto pravým a upřímným úmyslem dospějí ti, kdož denně přijímají nezbytně k tomu, aby se poznenáhlu i od všedních hříchů a náklonností k nim vymanili.

4. Protože svátosti Nového zákona, ač působí silou samého svátostného úkonu, přece tím větší užitek vydávají, čím pečlivěji se připraví, kdo je přijímá, třeba dbáti pečlivě toho, aby předcházela sv. přijímání horlivá příprava a následovalo díkůčinění přiměřené schopnosti, stavu a povolání jednotlivce.

5. Aby se při častém nebo denním přijímání nejsv. Svátosti dbalo náležité péče a vyplynul z toho větší užitek, třeba si opatřiti radu zpovědníkovu. Avšak, zpovědníci, varujte se zdržovati od častějšího nebo denního přijímání někoho, kdo je v stavu posvěcující milosti a přistupuje k němu s pravým úmyslem.

Příprava.

1. Nejsv. Svátost oltářní jest svátostí „živých", t. j. těch, kteří jsou v milosti posvěcující; nesmí tedy k stolu přistoupiti, kdo je si vědom těžkého hříchu, sice by se dopustil ohavné svatokrádeže. Proto napomíná svatý

apoštol Pavel ty, kteří se chystají k stolu Páně: „Zkusiž pak člověk sám sebe, a tak z toho chleba jez a z kalicha pij. Nebo kdo jí a pije nehodně, odsouzení sobě jí a pije, neboť nerozsuzuje těla Páně.“ (I. Kor. 11, 28, 29.)

2. Mimo posvěcující milost musíme míti u sv. přijímání čistý a zbožný úmysl, jak právě bylo vyloženo.

3. Již večer před svatým přijímáním se připravovati modlitbou a zbožnou četbou na hostinu nebeskou a vystříhati se všech hlučných a rozptylujících zábav.

4. Nejsvětější Tělo Páně máme přijímati lační, t. j. od půlnoci nesmíme nic jísti ani píti.

Vyňati jsou:

a) Těžce nemocní, kteří přijímají Tělo Páně jako pokrm na cestu do věčnosti, při „zaopatřování“;

b) ti nemocní, kteří již měsíc leží a není naděje, že se brzy pozdraví; tito podle moudré rady zpovědníkovy smějí jednou nebo dvakrát za týden přijmouti nejsv. Svátost, i když požili léku aneb nějakého pokrmu tekutého.

5. Každý ať přistupuje k stolu Páně v úboru slušném bez všeliké marnivosti.

S toužeností, s láskou.

(Jasné poučení o sv. přijímání je v knize P. Storka „Z duchovního života.“)

694

Ježíš miluje duše. S horoucí toužeností toužil po onom okamžiku, kdy se nám mohl dáti za pokrm duše. Teď si přeje, aby tento božský pokrm byl požíván s toužeností a čím větší je tato touženost, tím větší milost působí sv. přijímání v duši. Duše toužící jsou nádoby, do nichž může Ježíš vlíti svoje milosti.

Sv. Mechtilda klečela před svatostánkem a přemýšlela, jak by se nejlépe připravovala na sv. přijímání. Tu ji poučil božský Spasitel sám:

„Když přijímáš, přej si největší lásku, kterou kdy měl nějaký svatý ke mně, a já přijmu tuto lásku tak, jako by vyhovovala tvé touze."

Naříkáš, milý křesťane, že máš tak málo lásky, že necítíš lásky?

Nezáleží na pocitu lásky, záleží na touženosti po lásce.

Malá touženost — malá láska,

velká touženost — velká láska,

převeliká touženost — převeliká láska.

Po sv. přijímání.

Není modlitby Pánu Bohu milejší a duši užitečnější nad modlitbu po sv. přijímání. Pán Ježíš zůstává jako Bůh a člověk tak dlouho v nás, dokud trvají způsoby chleba. Duše naše

jest tedy po sv. přijímání co nejpevněji spojena se svým Spasitelem a Bohem a proto modlitba její má větší cenu a moc než kdy jindy. Pomysleme si, praví sv. Terezie, jako by Pán Ježíš po sv. přijímání seděl v srdci našem jako na trůně, maje ruce plné milostí a jako by se nás tázal: „Co chceš, abych ti učinil?“ (Marek 10, 51.) Žádej cokoli, všeho se ti dostane.

Ó jak vzácných a hojných milostí nabude duše, umí-li se po sv. přijímání Pánem Ježíšem zabývati a vytrvá-li půl neb aspoň čtvrt hodiny ve zbožné modlitbě!

Není tedy dobře hned po sv. přijímání čísti z modlitebních knížek, lépe je nějaký čas s Pánem Ježíšem důvěrně rozmlouvati, jemu děkovati za nevýslovnou milost, kterou nám prokázal, jemu obětovati všechny své síly duševní i tělesné, vzbuzovati lásku k němu, jenž jest Láska sama, a prositi o jeho milosti a dary a o požehnání pro sebe i pro své milé a drahé. Po sv. přijímání ať mluví napřed naše srdce. Potom můžeme použíti modlitebních knížek.

Odejíti hned po sv. přijímání z kostela bez díků a mluviti s lidmi neb věnovati se svým pracím, svědčí o malé víře a o veliké lhostejnosti k Pánu Ježíši.

596

Nejvhodnější doba.

Kdosi se tázal sv. Jana z Avily: „Který čas jest nejvhodnější, abychom od Boha obdrželi velké milosti?“

„Doba po sv. přijímání.“ Chápeme tuto odpověď. Pán Ježíš v nás — On, v jehož rukou je všecka moc. Naše starosti se stanou jeho starostmi a proto zmizí, neb on nám pomůže je nésti. Naše ubohost pohne jeho srdcem a přivede jeho všemohoucí milosrdenství na pomoc.

Sv. Magdalena z Pazzis praví: „Čas po sv. přijímání je nejcennější čas, který máme na světě, a nejužitečnější k tomu, mluviti s Bohem a dáti se rozohniti božskou láskou. Tu nepotřebujeme ani učitelů ani knížek, neboť Ježíš Kristus sám nás učí, jak ho máme milovati.“

Nesu si nebe domů.

Kdo náležitě přijímá, ztrácí se v Bohu, jako kapka vody ztrácí se v oceánu. Nelze jich od sebe odděliti. Kdo z nás milé dítky, nechtěl by se na věky ztratiti v této propasti lásky?

V den soudný uvidíme tělo Pána svého prozařovat oslaveným tělem, kdo ho na zemi hodně přijímali, jako vidíme lesknouti se zlato v mědi anebo stříbro v olovu.

Když jsme byli u sv. přijímání, mohli bychom odpověděti, kdyby nám někdo řekl: Co si neseš nyní domů? — Nesu si nebe do domu svého. — Světec jeden pravil: „Jsme nositelé Boha.“ To jest úplná pravda; ale nemáme dosti víry. Nechápeme své důstojnosti. Když odcházíme od svatého stolu, jsme právě tak šťastni, jako by byli bývali sv. tři králové, kdyby byli mohli dítě Ježíše s sebou vzíti.

Když máme Boha v svém srdci, má celé hořeti. Srdce učedníků emauzských již hořelo, když ho jen slyšeli mluviti.

Když přijdeme od stolu Páně, nemáme hned čísti; neboť k čemu ještě potřebujeme slova lidí, i sebe zbožnějších, když Bůh sám mluví? Měli bychom býti podobni člověku, jenž jest velice zvědav a naslouchá za dveřmi. Neměli bychom si dáti ani slovo ujíti z toho, co Bůh mluví. (Sv. Vianey.)

Nehodné přijímání.

Kdo jde k sv. přijímání, ač je si vědom těžkého hříchu, hřeší velmi a těžce a „jí sobě odsouzení, jelikož nerozsuzuje těla Páně.“ (1. Kor. 11, 29), t. j. nerozeznává od obyčejného chleba.

Častější nehodné přijímání vede k zatvrzelosti, neboť naše vnímavost vůči božské lásce se tím otupuje. Svědomí znenáhla odumírá;

598

dostává se mu sice ještě milosti, ale její působnost slábne. Kvítí se nesmí zalévati žiravinou, duše se nesmí rdousiti zločiny. (Procházka.)

Raději žádné přijímání než nehodné.

Richard Anglický byl sice muž srdnatý, ale žil životem nemravným. Přes to si zachoval úctu před Svátostí oltářní. Sedm let žil v nenávisti a nepřátelství s Filipem, králem francouzským. Sedm let ani nepřistoupil k stolu Páně. Teprve po sedmi letech, když onemocněl, umlkla jeho nenávist. Litoval svých hříchů, vyzpovídal se z nich a kajícně přijal Tělo Páně.

Bylo sice jeho povinností hned překonati odpor proti nepříteli a plniti svou povinnost velikonoční. Přes to jest jeho úcta k Svátosti oltářní chvályhodná.

Duchovní svaté přijímání.

Jsme-li zbaveni svátostného přijímání, nahrazujme je, pokud možno, duchovním přijímáním, jež můžeme vykonati každé chvíle; neboť máme míti stále svatou touhu přijímati Pána Boha. Přijímání působí pro duši to, co měch pro oheň, jenž již uhasíná, v němž však ještě jest dosti žhavého uhlí. Cítíme-li, že chladne naše láska k Bohu, máme rychle vy-

konati duchovní sv. přijímání! Nemůžeme-li jíti do kostela, pomysleme si hodně živě, jako bychom stáli před svatostánkem: Bůh nemá žádné přehrady, jež by ho od nás dělila; modlemc se pětkrát Otčenáš, pětkrát Zdrávas, abychom se připravili k duchovnímu přijímání. Svátostně můžeme Boha přijmouti jenom jednou za den; duše láskou planoucí doplňuje to vroucí touhou přijímati ho v každém okamžiku.

Spasitelný zvyk.

Když v životě křesťanově duchovní přijímání se stane spasitelným zvykem a denním cvičením, všecko je tak prosyceno vůní nejsvětější Svátosti a vzbuzuje se tím veliký hlad po skutečném přijímání, onen hlad, který je znamením, že duše je zdravá. Sv. Kateřina Sienská praví: Nemohu-li přijímati nejsvětější Svátost, jdu do kostela a hledím na ni, to mě nasycuje.

Duchovní přijímání pořádá a sbírá naše myšlenky kolem ohniska sv. Hostie, uklidňuje nás a očišťuje; rozptyluje pochybnosti pohledem k věčné Pravdě; přemáhá smyslnou žádost touhou po Těle svátostném; posilňuje slabého člověka spojením s věčným, všemohoucím Bohem. Když skoro umíráme vnitřními ranami zlých návyků, užívejme často léku duchovního svatého přijímání. (Podle Kepplera.)

600

Blahoslavení, kteří lačnějí a žízní.

Stopy duchovního sv. přijímání nalézáme v Písmě sv. Touhu po Pánu nám dávají najevo slova Maří Magdaleny: „Rabboni," „Mistře můj," slova sv. Tomáše: „Pán můj a Bůh můj," slova, kterými končí sv. Jan své Zjevení: „Přijď, Pane Ježíši, přijď!"

Duchovním sv. přijímáním bylo přijímání mučedníků, když v temném žaláři toužebně čekali na skutečné přijímání. Byl to duševní pokrm sv. Anežky, když na místě hanby, v plamenech ohně nic neví, nic nemyslí, nic necítí než Ho.

Od počátku bylo duchovní sv. přijímání občerstvením a útěchou svatých duší v hodinách pobožnosti jako v hodinách utrpení, v temné noci jako v boji smrtelném, když skutečné přijímání nebylo možné!

Sv. Kateřina Emmerichová

byla od svých rodičů, pocházejících ze stavu rolnického, velmi zbožně vychována. Jakým způsobem se to mnohdy dálo, sama o tom vypravuje: „Ač jsem byla ještě malá a slabá, již mne rodiče přidržovali k práci a musila jsem jim pomáhati. S otcem chodívala jsem na pole, kdež jsem mu vodila koně, brány zdvihala a jinak pomáhala. Kdykoli jsme se obrátili nebo

se zastavili, říkával mi otec: „Jak krásné je to! Hle, vidíme odtud právě ke kostelíčku a můžeme se i tu klaněti Pánu Bohu skrytému ve velebné Svátosti. On nás tu vidí a bude žehnati naší práci!“ A když se zvonilo na mši sv., sňal klobouk s hlavy, modlil se a pravil: „Dceruško, budeme tu také obcovati mši sv.“ Potom za práce připomínal: „Nyní je kněz u Gloria, nyní je u Sanktus a nyní je pozdvihování; musíme se s ním klaněti Pánu Ježíši.“ Potom zpíval jednu sloku sv. písně. Když jsme mohli jíti na mši sv., nikdy jsme neopomenuli. V neděli po obědě vypravoval nám otec vždy celé kázání a vykládal nám všechno, co se týkalo zbožného života. Takovým způsobem vychována byla malá Kateřina a nebylo divu, že se stala světicí, jejíž celý život provanut byl neobyčejnou láskou k Pánu Ježíši, takže svou zbožností vždy byla příkladem všem, kdo ji znali.

Způsob duchovního přijímání.

Ó nejsladší a nejmilejší Ježíši, věřím, že jsi v nejsv. Svátosti oltářní přítomen jako Bůh a člověk. Miluji tě z celého srdce. — Z lásky k tobě lituji všech svých hříchů nade všecko. Nechci již nikdy hřešiti. Vroucně toužím tebe přijmouti ve velebné Svátosti. — Ale protože tě nyní nemohu přijmouti svátostně, přijď ke mně aspoň duchovně svou milostí! — Objímám

tě, ó Ježíši, jako bys byl skutečně vešel do mého srdce. — Nedopouštěj, abych se kdy od tebe odloučil!

Povzdechy.

Ó nejsvětější Trojice, ty přebýváš milostí svou v mé duši, klaním se tobě.

Ó nejsvětější Trojice, ty přebýváš milostí svou v mé duši, dej, ať tě víc a více miluji!

Ó nejsvětější Trojice, ty přebýváš milostí svou v mé duši, posvěť mě!

Bože Otče, zůstávej ve mně stále, jako vždy zůstáváš v Ježíšovi!

Zůstávej se mnou, Pane Ježíši, buď mou pravou radostí!

Ó svatý Duchu, sladký Hosti duše mé, zůstávej se mnou a dej, abych zůstával stále s tebou!

Ó Maria, dej, abych žil v Bohu, s Bohem a pro Boha!

Z listu sv. Otce Pia XI.

V listě sv. Otce Pia XI. o sv. Václavu k biskupům naší republiky ze dne 4. března 1929 čteme: „S podivením se pozoruje, jak velmi jinochy ke kněžskému povolání přitahuje časté přijímání chleba andělského. Buďte proto horlivě šířena taková sdružení, která jako Mariánské družiny pěstují časté přistupování

k stolu Páně. A stejně budiž dbáno, aby se co nejvíce jinochů přidružovalo k sboru těch, kteří se nazývají rytíři sv. Václava a slibují, že následujíce šlépějí sv. patrona, budou často chodívati k sv. přijímání..."

Rytířský sbor sv. Václava.

Do rytířského sboru sv. Václava RSV zařaděn bude každý český jinoch a každá česká dívka, zaváže-li se čestným slovem, že bude **týdně** přijímati tělo Páně. Podmínka dosti těžká, ale v tom právě záleží rytířství.

Rytířskou snahou tohoto členstva sboru bude získati mnoho mládeže do Ligy eucharistické a mládeže duchovně zralou svatému Václavu do jeho sboru.

Liga eucharistická LE pojímá všechny jinochy a dívky, kteří se zavázali čestným slovem, že budou aspoň **měsíčně** přijímati tělo Páně.

Členové sboru svatováclavského a Ligy eucharistické tvoří v jednotlivých farnostech jádro spolehlivé mládeže, ať jsou v jakékoli organisaci nebo jakéhokoli stavu. Jsou zajedno v Kristu Ježíši. Pěstují hlubší duchovní život a obětavě pomáhají duchovenstvu v laickém apoštolátě. V časopisech katolické mládeže budou míti zvláštní „Eucharistickou hlídku" a přímou korespondenci se sekretariátem v Praze II., Ječná 2.

604

Do sboru sv. Václava a do Ligy eucharistické se přijímá mládež od dokončeného 14. roku do 30. věku. Mládež před 14. rokem je pod zvláštní péčí členstva sboru sv. Václava, které v dětských besídkách ji nabádá k častému sv. přijímání v intencích papeže Pia X.

Sbory těchto rytířů a ligistů nejsou žádnou novou organisací, ale budou organisovaným prohloubením katolického smýšlení a praktického náboženského života v Kristu a s Kristem eucharistickým.

Slib čestného slova může se vztahovati na dobu do 30. r. věku, když je tento věk stanoven jako hranice přijetí. Závazek není pod hříchem, takže stal-li by se někdo nevěrným svému slibu, neměl by hříchu ani lehkého, ovšem své cti by neposloužil.

Kroužky.

Každý člen sboru měl by si pořídit seznam těch, které získal pro eucharistické hnutí, a udržovati s nimi přátelské styky, aby se snadněji zachovala horlivost v plnění čestného závazku. Tak by se i u nás tvořily, aspoň na některých místech, volné eucharistické kroužky, a to hned od počátku kroužky mladíků a dívek zvláště. Do kroužku stačí již tři členové. Takový kroužek by se scházel podle dohody v některé soukromé místnosti. Před obrazem sv. Václava by si mohli vykonati spo-

lečnou duchovní četbu, asi 20—30 minut, pomodliti se litanie k sv. českým patronům a ukončiti volným rozhovorem o časových otázkách, jak o nich bude častěji jednáno v těchto dopisech. Jde hlavně o laickou výpomoc v duchovní správě, by se pomohlo katolické církvi k rozkvětu v jednotlivých farnostech.

Smutná statistika.

Ve Švýcařích připadá na jednoho katolíka ročně asi 16 sv. přijímání, v Holandsku dokonce 21. U nás připadá na jednoho katolíka 1—2 sv. přijímání. Z toho je vidět, jak jsme pozadu v hnutí eucharistickém a jak je nutné toto hnutí. Měří-li se kvalita katolíků některé země podle počtu sv. přijímání, nepatříme k prvním národům v Evropě, a máme co dohánět. Holandsko má poměrně nejvíce kněžských a řeholních povolání, což souvisí s častým sv. přijímáním. Tužme se tedy!

Příklad Anglie.

Naše eucharistické hnutí je organisováno podle vzoru anglického. Dne 29. dubna 1923 konali tam zástupcové této organisace sjezd v Liverpoolu, a to v největším sále města „St. Georg Hall". Sál byl přeplněn rytíři, panoši, šlechtičnami a dívkami nejsv. Svátosti. Tisíce

neměly místa a shromáždění bylo nutno rozděliti na dvakrát. Arcibiskup birminghamský se tázal shromážděné mládeže: „Kolik vás chodí k sv. přijímání měsíčně?“ Nedostal odpovědi. Mládež se zarazila udiveně: „Co si to o nás pan arcibiskup myslí?“ Na to se tázal: „A kdo z vás chodí každou neděli?“ Tu všechny ruce se zdvihaly. „A kdo denně?“ Skoro všichni se opět hlásili. Tak mocné je hnutí eucharistické v katolické mládeži anglické.

Když onen arcibiskup ze schůze tehdy odcházel, pravil: „Dnes jsem viděl větší věci než bylo dobytí Jerusalema.“

Eucharistická četba pro mládež:

Vřele doporučujeme pro děti časopis „Pán přichází“ (Olomouc, Wurmova 13) nebo „Hlas malého Petříka“ (Sestry sv. Vincence v Boskovicích).

Edice Smíru Přerov, Šířava 7 vydala tyto eucharistické publikace:

Květy nejsv. Svátosti. Dvanáct povídek pro mládež. Je to velmi vhodný dárek k prvnímu sv. přijímání. Cena 8 Kč.

Pán Bůh na návštěvě. Příběhy hošíka v době jeho první sv. zpovědi a prvního sv. přijímání. Podává se tu našim dětem a jejich rodičům příklad prosté, srdečné víry matky, vychovatelky dítěte. Cena 4.50 Kč.

Dej mi srdce své. Povídky, povzbuzující k obětavé lásce k Pánu Ježíši, zvláště ke Kristu Pánu svátostnému.

Maminkám maličkých dětí, které začínají užívat rozumu, starším sestrám takových dětí a laickým katechetkám se připravuje do tisku v Edici smíru v Přerově návod k přípravě maličkých na první sv. přijímání.

„Nechte dítek přicházeti ke mně!" pravil Kristus Pán. Učiňme mu po vůli a hleďme propagovati myšlenku časného a častého sv. přijímání! Jistě nám za to božský Přítel dítek požehná a požehná i našemu národu, jestliže se v něm obnoví duch jeho eucharistického knížete sv. Václava!

Eucharistický sekretariát,
Praha II,. Ječná 2.

Imprimatur Nr. 6277. Olomucii, die 12. Aprilis 1928.
Josephus Vyvlečka, Praeses a. e. Consistorii.

„Životem". Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům v Hlučíně ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R., Mor. Ostrava. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. — Tiskla Typia, M. Ostrava, Přívozská 8.

GOB

„Životem" číslo 44. II. vydání. Cena 50 h.

RADOST.

Zdrcující čísla.

Před nedávnem prošla novinami zpráva, že naše republika má nejvyšší počet – sebevražd. Na 100.000 obyvatelů připadalo v roce 1927 – sebevražd 27. Je tedy celkový počet sebevrahů 3600. Tři tisíce šest set našich spoluobčanů ročně odhazuje svůj život jako nějakou bezcennou věc. Denně deset. – Proč?

Udávají se příčiny: zoufalství, „nešťastná láska," křivdy, neúspěch a j.

Avšak tyto příčiny jsou jen vedlejší, jelikož jsou lidé, kteří přemáhají všechny tyto nesnáze a stávají se tím silnějšími a odolnějšími.

Která je pravá příčina? – Netěší jich život. Nemají *radosti* ze života. Hle, jak veliký je

význam radosti pro život!

Radost je životní potřebou a životní silou. Každý člověk potřebuje radosti a má nárok na ni.

Radost je slunce pro duši i pro tělo. Moudrý lékař si váží tohoto duševního léku.

Pravá radost je životním balsámem, neocenitelnou silou pomocnou ve *výchově*, nevyrovnatelnou pomocnicí na poli *sociálním*.

Radost zdvojnásobňuje sílu a výkonnost člověka, dodává vůli jeho pružnosti, odvahy a vytrvalosti.

Z radosti rodí se veliké činy. Radost hravě přemáhá obtíže a protivenství. Radost zušlechťuje, činí člověka přístupným dobru, pravdě a kráse, zapuzuje nízké pudy a probouzí dobré vlohy. Radost sbližuje lidi, povzbuzuje společenské obcování, tká pásku přátelství.

Olej.

Nedbalý hospodář již dávno nenamazal kola vozu. Sám sebe trestá svou nedbalostí; kola vrzají, opotřebují se mnohem spíše, koně se trápí a méně práce se vykoná.

V Písmě svatém jest olej často znamením radosti. Čím je olej pro vůz a každý stroj, tím je radost pro lidskou společnost: Radost uhlazuje vzájemné styky a usnadňuje společnou práci.

Nezapomeňme jako dobří strojníci denně kapku oleje radosti přidati do stroje lidské společnosti!

Bez radosti nemůže člověk žíti; bez radosti nemůže také žíti křesťan, ani takový, jenž kráčí na výši dokonalosti.

Proti pokušení

a svádění měl svatý František tři prostředky: modlitbu, poslušnost a radost v Pánu, jež zapuzují všechny špatné a temné myšlenky. Netrpěl mezi svými bratry zkormouceného obličeje; když kdysi potkal jednoho bratra zamračeného, ihned ho

zavolal a řekl: „Jaký to děláš obličej? Urazil jsi snad Boha? Neboť jiné příčiny k zármutku přec býti nemůže. Pak-li to je příčinou, smiř se se svým Bohem a neobtěžuj jiných svou zachmuřenou myslí."

„Nechej se svěšenou hlavou obcházeti ty, kdo ďáblu patří," pravil, „nám přísluší v Pánu plesati a jásati."

Životopisec praví o bratřích Františkových: „Mohli se proto tak velice radovati, *poněvadž tak mnoho opustili.*"

Bludičky.

1. Mamon.

Králi aragonskému Alfonsovi bylo jednou vypláceno několik tisíc dukátů. Jeden z dvořanů žádostivě hleděl na toto bohatství a povzdechl si: „Kéž bych měl tolik peněz, jak šťasten bych byl!" „Nuže, dobře, budiž šťasten! řekl král a daroval mu všecky peníze.

Teď začal dvořan vésti hýřivý život: oddal se opilství a karbanu. Za nedlouho bylo utraceno zlato i štěstí i zdraví.

Albert Rothschild.

Byl jedním z nejbohatších lidí v Evropě. Avšak radosti neznal: Jeho žena Bettina trpěla rakovinou. Nejslavnější lékaři celého světa byli povoláni

k ní. Avšak nepomohli jí. Musela zemříti. – Nejstarší syn sešílel. Jediná dcera jeho Noemi byla hluchá. A nejmladší syn Oskar spáchal sebevraždu.

Sv. Terezie

byla kdys těžce nemocna a trpěla velice. Známá paní chtěla ji trochu rozptýliti a rozveseliti, a proto jí ukazovala své šperky a drahokamy, mezi nimi také drahý démant. Svatá se usmála a cítila srdečnou soustrast s dětmi tohoto světa, že mají radost nad tak malichernými věcmi.

2. Sláva.

Německý básník Jindřich Heine toužil po slávě lidské. Aby lidé jemu se kořili, opustil Boha a rouhal se mu. Došel mnohé slávy lidské. – Několik roků před svou smrtí – v největší bídě tělesné a duševní – psal svému bratru Maxovi: „. . . Pozdvihl jsem čelo proti Bohu . . . a proto teď ležím na zemi jako rozšlapaný červ. Čest a chvála patří Bohu na výsostech!

Tvůj ubohý bratr."

„Zříkám se nebe!"

V roce 1558 nastoupila na anglický trůn Alžběta. Kdysi prý ve své ctižádosti řekla rouhavá slova: „Čtyřicet roků královnou anglickou – a zřeknu

se nebe." Skutečně vládla přes čtyřicet roků. – A její štěstí? Stala se trudnomyslnou. Utíkala před společností. Ve dne v noci plakala a sténala. Někdy několik dní seděla na koberci, majíc oči sklopené a prst v ústech. „Ach, srdce mé je nevýslovně sklíčené a smutné" přiznala se.

3. Rozkoše.

Anglický básník Greene okusil všech radostí, jež mu nabízel život a svět. Užíval jich, až tělo jeho začalo chřadnouti. Tu opustili ho přátelé a svět ho vyhodil na ulici. Chudý švec se ho ujal, opatroval nemocného na těle i na duši a přivedl ho zpět k Bohu. Tu napsal básník „s lítostí a s tlukoucím srdcem" své poslední dílo, kterému dal nápis: „Haléř radosti za milion lítosti."

Haléř radosti – to je nebe rozkošníka. A tento haléř radosti, jako draho jej platí? – Milionem lítosti.

A pro haléř radosti mnozí lidé obětují své zdraví, svou čest, své svědomí i své štěstí. Jaký to nerozum!

Kdo plní nemocnice, blázince a vězení? – Ti, kdož hledali haléře radosti v rozkoších tohoto světa.

Ubožáci, chtěli hasiti svou žízeň po radosti – slanou vodou!

A to je všecko?

Statky světa a požitky života lákají jen zpovzdáli. Má-li je člověk, ztrácejí svou přítažlivost, nenaplní srdce lidské. Bohatství neuspokojuje; „čím více má, tím více chce." Rozkoš zanechává v srdci ošklivost a hnus. Když Caesar byl na výši své slávy a všeho zažil, po čem srdce lidské touží, zvolal: „A to je všecko?"

Když Alexander Veliký podmanil si skoro celý svět, *plakal,* že již nemá ničeho, čeho by mohl dobýti.

Srdce lidské je příliš hluboké, než aby věci pomíjející je mohly uspokojiti. „Pro sebe jsi nás stvořil, o Bože, a nepokojné je srdce naše, až spočine v Tobě," volá právem sv. Augustin.

Vražedník radosti.

Výstřižek z dopisu mladíka: „. . . Od sedmého roku oddávám se hříchu nečistoty . . . Své rodiče jsem oklamal. . . Dědictví jsem prohýřil. Dluhů jsem nadělal . . . V srdci *mám již na tomto světě peklo . . .*"

Vražedník radosti je hřích.

Chceš-li nabýti pravé radosti, zbav se hříchu, lituj ho a vyzpovídej se z něho.

Kdyby zpovědnice mohla mluviti, vypravovala by, kolik lidí odcházelo od zpovědi se slzami radosti v očích.

Kdo je nejšťastnější?

Král tázal se mudrce: „Kdo je nejšťastnější?" – Mudrc odpověděl: „Bůh." – „A po Bohu?" – „Ten kdo je Bohu nejblíž?" – „A kdo je Bohu nejblíž?" – „Člověk *ctnostný*." – To je vrchol veškeré moudrosti. Štěstí jest u Boha a na cestách k Němu. „Měj dobré svědomí a budeš vždycky míti radost."

„Je-li nějaká radost na světě, dostane se jí zajisté člověku čistého srdce; a je-li kdes zármutek nějaký a úzkost, zakusí jich nejvíce zlé svědomí." (Následuj. Krista 2, 6, 1. a 2, 4, 2.)

Prameny radosti.

Modlitba.

„Rmoutí-li se někdo z vás, ať se modlí," napomíná sv. Jakub (5, 13.).

U Curychu je hora Uetli. Někdy leží husté mlhy na městě i okolí, daleko široko neviděti nic než mlhu; slunce neproniká svými oblažujícími paprsky až k lidem.

Vrchol hory však vyčnívá nad mlhu, září v jasu slunce. A měšťané jezdí na horu a těší se z krásného rozhledu.

Tak i my cestujeme hustými mlhami starostí a žalostí. Modlitba však pozdvihuje „vzhůru srdce!"

Tam je slunce, tam je horský vzduch věčnosti, který léčí všecky choroby. Tam nabudeme dalekého rozhledu. Proto: Oremus — *modleme se!*

Sv. Jan Zlatoústý nazývá modlitbu útulkem pro každý zármutek, základnou veselosti, zřídlem trvalého štěstí, matkou moudrosti. (Contra Anon. 7. 7.)

Co je bolest?

Bolest a radost nejsou protivy, nýbrž sestry. Bolest jest cesta k radosti; je pilník, kterým se brousí démant; je sůl, která zachovává potravu chutnou a čerstvou; je vítr, který čistí vzduch; je déšť, který splachuje špínu; je oheň, který čistí zlato; je hořký lék, který uzdravuje; je pluh, který připravuje zemi pro úrodu.

„Veškeren med, jejž možno sesbírati z květů celého světa, nemá tolik sladkosti, jako žluč a ocet našeho Spasitele." (Sv. Ignác z Loyoly.)

Blahoslavení trpící.

Už jste slyšeli výrok Kristův: Blahoslavení trpící? Jak asi má se těm slovům rozuměti? Jak pak může být blahoslavený člověk, protože má neštěstí? Nečiníme-li vše, abychom od sebe neštěstí odvrátili? A tu se řekne najednou: Je vám to k dobrému, stihne-li vás utrpení. Jak to vysvětlíte? Proč nám může být utrpení k dobrému?

Tož povězte, při čem se vlastně naše svaly otužují, jedeme-li na horu drahou, či vystupujeme-li pěšky?

Odpověď je jasná. Je lépe pro nás, abychom přemáhali odpor stoupání, než aby to za nás konala dráha. I nemyslíte také, že by nám to mohlo být velmi dobré, kdyby nám bylo v životě bojovati s velkými obtížemi — místo abychom se jen tak hladce vozili ve štěstí a všecko se nám bez námahy plnilo, čeho si přejeme? Neotuží se v nás snad mnohé síly, které by jinak zůstaly necvičeny, a nepoznáme ledacos, k čemu bychom byli jinak slepí — tak jako se také rokliny v horách lépe poznají, když se jde pěšky, než když vysoko nad nimi jedeme po železničním mostě?

Kdo na př. nikdy nebyl nemocen, neví, jak je nemocnému. Nemůže proto také míti pravého soucitu a pravé pomocnosti k nemocným bližním. Kdo není nikdy nemocen, nezakusí také nikdy, jak velká je síla ducha nad tělem. Nemá příležitosti to zkusiti. Blahoslavený tudíž, kdo se dostane v životě k pravé příležitosti, duševně se otužiti v boji s tělem. Často trpí nemocný těžce nečinností. Jako by tichá trpělivost a laskavý i skromný styk s těmi, kteří jej ošetřují, nebyl také činností — a to činností, která z něho činí učitele a kněze všech, již o něm slyší. Tak se může jeho utrpení jemu i jiným státi požehnaným osudem.

Proto také nebude statečný člověk považovati nemoc za pouhé neštěstí, nýbrž i za zisk.

Nebo si představte, že zemře v rodině otec. Jistě to náleží k nejtěžšímu hoři, jež může člověka potkati. Ale Kristova útěcha by byla i zde: Můžeš ze svého hoře získati blaženost, zastoupíš-li u mladších dětí otce a staneš se mužnou pomocí matce. Že se tobě život ztíží, to je ono štěstí, jež ti bylo dáno útěchou za neštěstí. Tvoje vůle a tvoje láska zmohutnějí a zbohatnou většími úkoly, které jim jsou teď dány.

Nebo dejme tomu, že na rodinu přijdou těžké starosti peněžní. Co je tu při takovém trápení blažeností? Může záležeti v tom, že se bídou všichni příslušníci rodiny těsněji semknou a že se začne závodění v nezištnosti a odříkání, které přinese dětem na celý život požehnání a posilu. A také v tom tkví zisk z takového neštěstí, že zavčas poznáváme bídu a bouře života, což nás činí zralejšími pro náš vlastní boj s osudem a shovívavějšími k slabostem druhých.

Goethe řekl kdysi o blahodárném vyučování, jehož se nám neštěstím dostává, tato slova:

Kdo chleba v slzách nejídal,
kdo za starosti plných nocí
na lůžku s pláčem nesedal,
vás nezná dosud, nebeské moci!

Nebeské moci — to jsou všecky ty záchranné myšlenky, vzory ochotné srdnatosti a trpělivosti,

které pocházejí z myšlení a žití velkých lidí a které se v pravdě rozzařují teprve v neštěstí, tak jako ani hvězdy nejsou za dne viditelny, nýbrž teprve, až slunce zapadne. Kdo chleba v slzách nejídal — vás nezná dosud, nebeské moci.

(B. V. Foerster.)

Sdílená radost.

U statků duševních je tomu jinak než u statků hmotných. Dáte-li někomu ze svého majetku, zbývá vám jen část toho, co jste před tím měli. Dáte-li něco duševního, zůstává vám všecko, ba nakonec máte ještě víc. — Tak tomu jest i u radosti. „Sdílená radost, dvojí radost," praví přísloví. Chceš-li tedy radost míti největší, snaž se dělati jiným radost.

Maličkosti.

Tolstoj vypravuje ze svého mládí, že jednoho dne v domě svých rodičů pomáhal sluhovi — stavěti na stůl sklenice. Když to udělal, cítil nad touto maličkou službou tak velikou, dosud neznámou radost, že jeho duše byla naplněna myšlenkou: „Jak špatný jsem dosud byl; kéž bych se v budoucnosti mohl státi dobrým a šťastným!" —

Šťastný boháč.

Výjimkou mezi milionáři byl Američan Carnegie; byl totiž šťasten. Sám však píše: „Nejsem šťasten,

protože jsem bohat, nýbrž proto že mohu mnoho dobrého činiti."

Jak jsi bohatý.

Milý čtenáři, přišla ti teď myšlenka: „Škoda že nemám tolik bohatství jako Carnegie! Kolik dobrého bych učinil! To je klam zlého ducha. Ty jsi bohat a můžeš rozdávati a nestojí tě to mnoho: jen trochu dobré vůle.

Jak pozdravuješ? Přeješ skutečně, aby měl tvůj bližní „dobré ráno", „dobrý den", dobrý večer", aby byl „s Bohem"? Anebo jsou ti to jen prázdná slova? Vlož do těchto slov svou duši; a hle, rozséváš radost do srdcí lidských.

Řekni někdy milé vlídné slovo i tomu, proti němuž cítíš odpor. Ukaž veselou tvář, i když máš bol v srdci. To není přetvařování, to je láska. Kvítečko, které přineseš nemocnému, malá vzpomínka, nevinný žert, veselá píseň, hle kolik to příležitosti, rozsévati radost!

Pomáhej rád.

Pastor O. Funke vypravuje ze svého dětství, že jednou šel se svým otcem a bratrem na procházku. Zatím co jim otec vypravoval, uviděli jakousi stařenku, jak se marně namáhá zdvihnouti otep nasbíraného dříví. Chlapci hleděli zvědavě na stařenu. Tu z nenadání dal otec chlapcům poličeк, šel a pomohl stařence.

Když se vrátil, tázal se udivených synů: „Víte, k čemu jste na světě? Ne? tak vám to povím: Lidé jsou na světě, aby si navzájem pomáhali.

Filosof správně řekl: „Následuj Boha", to znamená: *„Pomáhej, kde můžeš!"*

Legenda.

V zahradě rostl mezi krásnými květinami divoký, růžový keř. Tři krásné pupence otvíraly právě své růžové květy. I přišlo děvčátko do zahrady a vidělo růžový keř, zalíbila se mu ona tři poupata a prosila zahradníka, aby mu jedno daroval.

„Co mi záleží na divoké růži. Tady ji máš!" Děvče poděkovalo a přineslo růži přítelkyni. Ta měla právě svatbu, a dala růži do svého věnce. „Hle, jak krásně se tam hodí" pravila a měla radost.

I přišla dcera chudé žebračky do zahrady a viděla ony dvě růže, které tam ještě zůstaly. „Ach, jak by se těšila moje maminka, kdybych jí takovou růži přinesla!" A poprosila zahradníka o ni.

„Co mi záleží na divoké růži; tady ji máš," řekl zahradník a uřízl druhou růži s keře. Chudé dítě přineslo růži své nemocné matce a ta z ní měla poslední radost. Neb druhého dne byla již na věčnosti.

Jen ještě jedna růže byla na keři. Kvetla třikrát krásněji než dříve. A zahradník zůstal státi u ní a nemohl se odloučiti. „Jak krásný je ten květ!

Jak jemný, jak mu svítí zlaté srdéčko uprostřed růžových lístků! Líbí se mi. Vezmu jej sebou ke křtinám svého nejmladšího dítka."

Téhož dne měla nevěsta svatbu. Než opustila kostel, vytáhla divokou růži z věnce a položila ji na znamení díků na oltář.

Druhého dne byl pokřtěn zahradníkův nejmladší syn — i jeho růži nechali v kostele.

Třetího dne nesli žebračku do kostela. Na hladké rakvi ležela zvadlá růže a když nosiči postavili rakev, svezla se růže s ní k zemi a zůstala ležeti v kostele.

Tak ony tři růže byly zase spojeny a rády umíraly před Nejvyšším, když byly vykonaly nejkrásnější dílo: radost. —

Svět je bez radosti. Tisíce radovánek a žádné radosti. Není divu. Mnozí zahodili to nejdražší: víru, spojení s věčností. A bez tohoto spojení podobá se člověk růži bez kořenů. (Wiener Kirchenbl.)

Slunce a vítr.

Slunce a vítr udělali spolu sázku, kdo spíše přemůže pocestného a shodí mu klobouk s hlavy.

Vítr začal; obořil se na chodce a foukal silněji a silněji. Avšak čím více se namáhal, tím pevněji držel poutník klobouk na hlavě. Až konečně se musel vítr vzdáti.

Teď začalo sluníčko. Usmálo se na milého pocestného. Hřálo ho svým žárem víc a více. Netrvalo dlouho a člověk sám smekl klobouk. Sluníčko sázku vyhrálo.

V tomto podobenství je hluboká pravda. Láskou a přívětivostí a mírností působíme na duše lidské více než přílišnou přísností.

Radost ve výchově.

„Ó usušte slzy dítek, vždyť dlouhý déšť tak škodí kvítkům!" (Jean Paul.)

Ne že bychom se měli s dětmi jen mazliti a od nich nežádati žádných obětí a žádného sebezapírání! Ne že bychom *nikdy* nekárali a netrestali!

Avšak mnohá matka a zvlášť mnohý otec *jen* kárá, *jen* trestá a nadává. „*Dlouhý* déšť škodí kvítkům!"

Radost je nejlepší pomocník ve výchově. Slova: „Udělal bys mi velikou radost, kdybys mi pomohl," neb: „Nechtěla bys mi to udělat? Těšilo by mě to velice," taková a podobná slova dělají i největší oběť lehkou.

Vychovávejte děti, aby *rády dělaly jiným radost*. „Jakou by měl tatínek radost, kdybys mu to neb ono udělal." Blíží-li se svátek některého člena rodiny, poraďte se s dětmi, jak to oslavíte, čím byste mu nějakou radost způsobili. Matko, vezmi

dítko ssebou, když jdeš navštíviti nemocného, abys v dítku budila soucit a touhu po pomoci.

B. V. Foerster dává dětem ve své „Životosprávě" návod, jak se cvičit v těchto ctnostech. Podáváme tři ukázky:

Vyučování hře na housle.

Byl kdysi jedenáctiletý hoch a s tím si již nikdo nechtěl hrát, protože každou hru zkazil a měl radost, mohl-li druhé potýrati a pozlobiti, a nad to ještě za každým pokřikoval. I navštívili jednou hoši a děvčata, kteří si s ním dříve hrávali, jeho matku a stěžovali si naň. Tu pak uviděli, jak smutně a truchlivě to v jeho bytě vypadalo. A jeho matka ukázala staré rozbité housle a pravila, že on na ně hrává, protože má takovou radost z hudby — ale že není peněz, aby ho dala učit nebo mu dokonce koupila housle. To vypravovaly děti doma. I dohodlo se několik rodičů, že se složí, aby mohl mít ten hoch hodiny hudby. Sbírka se vydařila a chlapec dostal nové housle. A hle — od toho dne byl všecek vyměněn. Všem se zdálo, jako by byl nabyl zcela jiné tvářnosti. Měl něco na světě, nač se mohl těšiti — a tu jako by se prolomil v jeho srdci led a jako by vycházelo všecko milé a dobré, co dotud spalo.

A přece jej jeho kamarádi prohlásili již za nevyhojitelného! Napřed mínili, že by ho snad vyhojil pořádný výprask. Ale matka řekla: „Zřežu

ho den co den a nic to nepomáhá". Tak pomohly jen housle. „Na vlastních písních se skřivánek k nebesům vznáší", pěl kdysi básník. Tak se vznesl malý Ivan Kvapil na tónech vlastních houslí k světlu.

Měli jste již někdy zarostlý nehet? To hrozně bolí, co? Protože nehet nemá místa, aby rostl rovně, pro těsné boty ohýbá se a zarůstá ze msty do vlastního masa. Ivan Kvapil měl mnoho obrazivosti a veselosti a radosti z života. Ale to všecko nemohlo růst rovno. I zkřivilo se to a zarůstalo do vlastního masa a dělalo z něho divocha a rýpala. Co tu pomáhalo bití a trestání?

Čemu se lze naučit v konírně.

„Ta herka je nadobro zkažená", slyšel jsem jednou od kteréhosi pacholka. Byl to krásný, silný kůň, o němž mluvil — ale nikdo na něm již nechtěl jezditi, protože neměl patrně jiné myšlenky než jezdce shoditi nebo jej přitisknouti ke stromům a k plotům a při vsedání nebo sesedání po něm chňapati, a vyhazovati. Každý pacholek, který mu nesl obrok, bil jej pak po nose nebo naň surově řval a podkoní v jízdárně zakládal si na tom, že se na něm dovede tlouci celou hodinu a zůstane přes všecky skoky v sedle — zvláště když byli na galerii diváci.

I přišel jednou nějaký pán, jemuž se kůň zalíbil, a řekl, že jej do čtyř neděl tak vycvičí,

že bude jako beránek. Všichni myslili, že umí nejspíše bíti a týrati ještě lépe než podkoní, a těšili se na tu podívanou v jízdárně. Ale vypadalo to zcela jinak. Když proň koně osedlali, mluvil ke zvířeti stále mírným, skoro něžným tónem a dával mu cukr Potom jej provedl několikrát po jízdárně, pořád k němu klidně mluvě. Najednou seděl na něm. Teď udělal kůň několik pořádných skoků a očekával obvyklé kopance. Nepřišlo nic. Jezdec jej toliko svíral a pobízel železnými stehny. Žádné prudké slovo, žádné utrhování uzdou, žádný kopanec. Tak to prováděl dva týdny. Potom byste byli koně ani nepoznali. Tak byl zkrotlý, že se pohyboval jako muž, jenž s ním mluvil.

Ptejte se jen každého zkušeného koňaře, zda vám nebude vyprávěti totéž. Však si arabské koně především proto tak ušlechtile vyšlapují, že s nimi Arab zachází jako s přáteli. Nejušlechtilejší kůň se zkazí surovým zacházením a nejdivočejší zvíře lze zase napraviti vlídným a laskavým zacházením.

Z toho lze nejlépe viděti, že vlídná dobrota není nic slabošského, nýbrž že to je velká přirozená moc, která dovede zkrotiti i zvířata, s nimiž nic nesvede ani nejhrubší podkoní. Mnohý, jenž nechtěl věřiti v moc dobrého slova, naučil se tomu konečně v konírně.

Nepříjemní lidé.

Onehdy se mne ptal hoch, co se má vlastně dělati, přijde-li nepříjemný návštěvník. Že se mu

projevuje radost z jeho příchodu, to prý je vlastně lež a přetvářka – a jinak nelze také zvolat: „Proč pro boha, jste zas přišel, což pak není před Vámi člověk nikdy jist? Už dávno jste mohl pozorovati že Vás nemohu ani vidět".

Dal jsem hochovi tuto odpověď: Jistě nemáme lháti potěšení, jehož necítíme. Ale přemýšlíme-li trochu, dojdeme snad přece k tomu, že se naučíme považovati i návštěvu nepříjemného člověka za něco potěšitelného – a potom také nebudeme ani musit k vlídnému tváření se nutit. Myslím si tak: Přemýšlej o tom, jak smutný je to osud, být „nepříjemným člověkem" – mít nebo navyknout si vlastnosti, které nemohou druzí lidé vystát. Kdo to kdy zažil, že se jiní naň těší, když se blíží, měl by se také jednou ptáti: Jak by to bylo, kdyby místo toho všecko utíkalo, jak bych přicházel, nebo by hrozně bručeli a hromovali a potom otvírali dveře se strojeným úsměškem? Jako zlý sen je taková myšlenka, že? A jisto jest, že lidé, když něco takového zpozorují, jen ještě více se znechutí a zatrpknou. A co asi bylo první příčinou jejich neutěšeného živobytí? Snad smutné dětství, snad že neužili domova a lásky, snad i těžké osudy i zklamání. Když to stopujeme, vzniká v nás již soucit a skoro jakási hanba z nezaslouženého štěstí našeho – nepříjemná návštěva pozbývá najednou nepříjemnosti, protože nás to pudí, abychom na příchozím něco napravili, co život opomenul, a zkusili, zda se pod drsnou

slupkou nenalézá ještě ušlechtilé jádro. Však je mnohem lehčí příjemnou návštěvu přijímati — ale právě to by nás mělo ponoukati, abychom zkusili svou sílu u nepříjemného a přičinili se své malé já s jeho odporem a vrtkavostí přemoci ve službě lásky.

Apoštolát radosti.

Čím získáme srdce lidská pro Krista? — Radostí. Proto je radost jedním z nejlepších pomocníků apoštolských.

Sv. Filip Nerejský (1515—1595) hrával si rád s dětmi a dovoloval jim dělati i rámus. Divil-li se někdo tomu, říkával: „Rád bych jim dovolil i na svých zádech dříví štípati, jen když nehřeší."

A jindy pravil: „Jasná mysl posiluje srdce a činí nás vytrvalými v dobrém; proto měl by sluha boží býti vždy dobré mysli."

Umělci radosti.

Královna mučedníků.

Panna Maria, která nejvíce vytrpěla z lásky k nám může právě proto býti: *Příčinou naší radosti.*

Její vlastní srdce bylo i ve všech bolestech naplněno radostí. Nejen u sv. Alžběty, nýbrž po celý život zněla jí duší píseň: „Velebí duše má Hospodina, a *duch můj zaplesal* v Bohu, Spasiteli mém."

Apoštolé.

Protože hlásali Krista, byli zmrskáni. Jak bolestný byl tento trest a jaká to potupa! Sv. Lukáš přidal k tomu malou, ale významnou poznámku: „I šli z velerady s radostí nad tím, že byli hodni učiněni trpěti pohanu pro jméno Ježíšovo, nepřestávali každého dne ve chrámě i po domech učiti a zvěstovati Krista Ježíše." (Sk. ap. 5, 41. 42.)

O trpělivosti.

Bl. Jindřich Suso.

Blahoslavený Jindřich zvykl od Boha, že byl-li zbaven nějakého utrpení, vždy již zase jiné bylo proň připraveno. Jen jednou dopřál mu Bůh oddechu, leč ne na dlouho.

V době, v níž necítil utrpení, přišel do kteréhosi ženského kláštera, a sestry se ho tázaly, jak se mu daří. Tu pravil: „Obávám se, že je se mnou teď zle, a to proto, že již čtyři týdny mne nikdo ani tělesně ani na cti nenapadl, a já se obávám, že Bůh na mne zapomněl"

Když tak chvilku při nich u okna poseděl, přišel jakýs řádový bratr; vyvolal jej ven a pravil: „Nedávno byl jsem na nějakém hradě a tu ptal se mne pán jeho, kde se zdržujete; zdvihl ruku a přisahal přede všemi, že vás na místě mečem probodne, kdekoli vás zastihne; totéž učinili ně-

kteří jiní válečníci, jeho nejbližší přátelé; tito vás také již v některých klášteřích hledali, chtějíce zlovůli svou provésti; varuji vás proto, a střezte se, je-li vám život milý."

Když to služebník věčné Moudrosti uslyšel, pravil: „Bůh buď pochválen!" A hned pospíšil zase k oknu a řekl svým duchovním dcerám: „Aj, děti moje, mějtež se blaze; Bůh na mne myslil a posud na mne nezapomněl."

O trpělivosti, kde jest dokonalé veselí, píše svatý František.

Přicházeje jedenkráte svatý František z Perugie k Panně Marii Andělské s bratrem Lvem v zimní dobu, a převeliká zima je náramně trápila, zavolal na bratra Lva, který šel maličko napřed, a řekl takto: O bratře Lve, byť Menší bratří na každém místě dávali veliký příklad svatosti a dobrého vzdělání, nicméně piš a pilně znamenej, že není v tom dokonalé veselí.

A když ušli kus cesty, svatý František jej zavolal po druhé: O bratře Lve, byť třeba Menší bratr osvěcoval slepé, narovnával zkroucené údy, vyháněl ďábly, vracel sluch hluchým, chůzi chromým, řeč němým, a což větší jest, vzkřísil by člověka čtyři dni mrtvého, piš že není v tom dokonalé veselí.

A když popošli, svatý František volá mocně: O bratře Lve, kdyby Menší bratr znal všecky jazyky

a všecky vědy a všecka písma, takže by měl prorokovati a zjevovati netoliko věci budoucí, ale také tajemství svědomí a lidí, piš, že není v tom dokonalé veselí.

Když ušli zase kousek cesty, svatý František znova zavolal mocně: O bratře Lve, ovečko boží, byť Menší bratr mluvil jazykem andělským a znal by běhy hvězd a sílu bylin, a byly by mu zjeveny všecky poklady země a znal by přirozenosti ptáků a ryb a všech živočichů a lidí a stromů a kamenů a kořínků a vod, piš, že v tom není dokonalé veselí.

A když ušli ještě kus cesty, svatý František volá mocně: O bratře Lve, byť Menší bratr uměl kázati tak dobře, že by obrátil všecky nevěřící na víru Kristovu, piš, že není v tom dokonalé veselí.

A když tento způsob mluvení potrval dobré dvě míle, bratr Lev s velikým podivením se ho otázal a řekl: Otče, prosím tě jménem božím, abys mi pověděl, kde jest dokonalé veselí.

A svatý František mu odpověděl: Když přijdeme k Panně Marii Andělské takto promočení deštěm a zkřehlí zimou a všichni zablácení a ztrápení hladem a zaklepáme v klášteře na fortnu a vrátný přijde pohněvaný a řekne: Kdo vy jste? a my řekneme: Jsme dva z vašich bratří, a on řekne: Nemluvíte pravdu, ale jste dva taškáři, kteří chodíte po světě a šálíte lidi a okrádáte chudé o almužnu; jděte pryč; a neotevře nám a nechá nás státi venku ve sněhu a v dešti zkřehlé a hladové

až do noci, tenkráte jestliže takové příkoří a takovou ukrutnost a takové vyprovázení sneseme trpělivě bez trápení a bez reptání a budeme si pokorně a vlídně mysliti, že ten vrátný nás opravdu zná a že Bůh skrze něj mluví k nám, ó bratře Lve, piš, že v tom jest dokonalé veselí.

A jestliže my nepřestaneme klepati, a on vyjde ven rozzlobený a jako dotěrné tuláky nás bude vyháněti s hrubostmi a poličky, řka: Jděte odsud, ničemní šibalové, jděte si do špitálu, neboť tady nedostanete ani jídla ani noclehu; jestliže my toto sneseme trpělivě a s radostí a s dobrou láskou, ó bratře Lve, piš že v tomto jest dokonalé veselí.

A jestliže my, nutkáni hladem a zimou a nocí přece ještě budeme klepati a volati a prositi pro lásku boží s velikým nářkem, aby nám otevřel a pustil nás dovnitř, a on ještě víc pohoršen řekne: Toto jsou dotěrní tuláci, ale já je vyplatím podle zásluhy; a vyjde ven, se sukovitou holí a popadne nás za kapuci a porazí nás na zem a vyválí nás ve sněhu a natluče nám důkladně tou holí; jestliže my všecky tyto věci sneseme trpělivě a s radostí, myslíce na bolesti Krista požehnaného, které máme snášeti z lásky k němu, ó bratře Lve, piš, že v tomto jest dokonalé veselí.

A proto slyš závěrek, bratře Lve: nade všecky věci a milosti a dary Ducha svatého, které Kristus uděluje svým přátelům, jest přemáhati sebe sám a ochotně pro lásku Kristovu snášeti bolesti, křivdy,

potupu, nepohodlí; protože ve všech jiných darech božích nemůžeme se honositi, protože nejsou naše, ale jsou od Boha; pročež dí apoštol: Co máš, čeho bys neměl od Boha? A jestli žes to dostal od něho, proč se tím chlubíš, jakobys to měl od sebe? Ale v kříži soužení a protivenství můžeme se honositi, protože toto jest naše; a proto dí apoštol: Nechci se chlubiti leč v Kříži Pána našeho Ježíše Krista. Jemuž vždycky buď čest a sláva na věky věkův. Amen. (Kvítky sv. Františka 7.)

Mistr Eckart

napomíná, abychom každé utrpení oslovili: „Budiž vítán, můj milý, jediný, věrný příteli; zde bych tě byl nepředvídal ani neočekával: skláním se velmi pokorně před tebou."

„To zajisté je milost, jestli někdo ze svědomitosti k Bohu snáší útrapy, trpě nespravedlivě. Jestli dobře činíce trpíte a to snášíte, to jest milost u Boha." (1. Petr 2, 19. 20.)

Sv. Bonaventura (1221—1274) často říkával: „Duchovní radování je nejjistějším znakem milosti boží přebývající v nás." „Veselé srdce je přístupnější milosti než smutné; neboť Duch sv. je láska a radost Otce i Syna, a stejné má od přírody větší radost na stejném."

Zemřel na druhém církevním sněmu v Lyonu. Spisovatel listin koncilu o něm píše: „Pán dal mu tak okouzlující roztomilost, že každý, kdo ho viděl, ihned byl v srdci láskou k němu uchvácen."

Pius X., ačkoliv v chudobě vyrostl, byl jako chlapec vždy jarý, a veselý a neztratil jako chudobný kaplan a farář nikdy svého humoru. Když byl ředitelem semináře v Trevisu, říkalo se: nikde není veseleji než ve společnosti Sartově. Také jako biskup a patriarcha byl vždy vesel a šířil kol sebe vždy sluneční jas dobrého rozmaru.

Studnice zlata.

Pavlína Maria Jaricotová byla dcerou zbožného obchodníka v Lyoně. Záhy cítila v srdci lásku k církvi katolické. Byly tehdy smutné časy ve Francii. Revoluce zbořila chrámy. Rodiče její obětovali, kolik jen mohli, aby zase byly katolické bohoslužby.

Jednoho dne viděla Pavlína matku zarmoucenou. – Proč? – Chudá žena byla u ní a s pláčem odcházela, protože jí matka nemohla pomoci.

Tu praví malá Pavlína: „Kéž bych měla studnici zlata, aby již nebylo chudých a aby již nikdo nemusel plakati."

Matka se usmála a vysvětlila dceruške, že zlatem by nemohla usušit všechny slzy, „avšak, pokračovala, když budeš Pána Boha míti ráda, najdeš ve svém srdci tolik bohatství, že pomůžeš všem trpícím."

„Milá maminko, zvolalo dítě, pros Pána Boha, abych ho z celého srdce milovala, abych mohla potěšiti všecky neštastné."

Zkouškou radosti

je smrt. Radost zůstávající i ve smrti, je pravá a je věčná.

Sv. Terezie, když slyšela hodiny bíti, říkala: „Radujte se, milé sestry, a buďte dobré mysli, o hodinu jsme se přiblížili smrti."

Sv. Karel Borromejský zvolal, když smrt se blížila: „Ecce venio!" „Hle, přicházím!"

Sv. Růžena Limanská umírajíc se usmála. Zatím co kolem klečící plakali, modlila se žalm:

„Zaradovala jsem se, když mi bylo řečeno: Půjdeme do domu Páně."

Sv. Alois, když mu lékaři oznámili, že není pomoci, zaplesal, a když jeden z bratrů přišel ho navštíviti, řekl: „Půjdeme s radostí! Půjdeme s radostí!" „Ale kam pak, Aloisi," tázal se udivený bratr.

„Do nebe, do nebe, — Pojď, zazpíváme si: Tebe Boha chválíme!"

Pro sebevýchovu.

Večer, než usneme, řekněme si pomalu, klidně a s důvěrou: „O Bože, chci zítra celý den býti radostným." Představíme si, s jakou radostí zítra vstaneme, jak radostně budeme pracovati a s lidmi i nepříjemnými zacházeti. „Takový budu zítřejší den." To si opakujeme několikráte. Tato myšlenka bude na nás působiti celou noc, tiše, ale jistě. Ráno skutečně vstaneme radostnější. A hned po dobrém úmyslu si opakujeme: „Dnes celý den je radostný! Celý den, o Pane, s Tebou!" A tak budeme jednati každý večer a každé ráno. A když jsme přece klesli, nezůstaňme ležeti, nýbrž hned zase povstaňme.

A večer při zpytování svědomí se tažme: „Namáhal jsem se jiným udělat radost, potěšit zarmoucené?" A řekněme si pevně a odhodlaně: „Zítra to půjde s pomocí boží ještě lépe!"

„Jsme jako smutní, ale vždy se radujíce, jako chudí, ale mnohé obohacujíce, jako nic nemající, ale všemi vládnouce." (2. Kor. 6, 10.)

„*Plodem Ducha* však jest láska, radost, pokoj, trpělivost, přívětivost, dobrotivost, shovívavost, tichost, důvěra, mírnost, zdrželivost, čistota" (Gal. 5, 22.)

„Nebuďte smutni, neboť *radost Páně je naší silou.*" (2 Ezdr. 8, 10)

„*Radujte se v Pánu* vždycky, opět pravím vám, radujte se!" (Fil. 4, 4.)

„Toto mluvil jsem vám, aby radost má byla ve vás a aby radost vaše se naplnila". (Jan 15, 11.)

„Nyní však jdu k Tobě, Otče, a toto mluvím ve světě, aby měli radost moji v sobě úplnou." (Jan 17, 13.)

Nr. 8.156

Imprimatur.

Olomucii, die 23. Maii 1928.

Josephus Vyvlečka, m. p
Praeses e. Consistorii.

Pramen pravé radosti
je četba o životě Svatých.

Exerciční dům vydal

Malou legendu

(Životy svatých.)

Je to kniha s 800 stránkami četby, 48 obrázky a v celoplátěnné vazbě stojí 14 Kč.

Objednejte v Exerciční domě, Hlučín, Slezsko.

Nejkrásnější knihou pro křesťana nejjistějším vůdcem cestou životní – spolehlivým rádcem

je misionární kniha

„Bůh a duše".

Z OBSAHU:

Denní modlitby a pobožnost.
Celý katechismus stručně sestavený.
Úvahy o základních otázkách životních.
Odpovědi na námitky proti víře a náboženství
Návod k dobrému přijetí sv. svátostí (o generální sv. zpovědi.)
Poučení o povinnostech stavovských (povinnosti manželů a dětí – služebných – jinochů – dívek atd.)

Lze obdržeti v „Exercičním domě" v Hlučíně a v sakristiích při kostelích Redemptoristů.

CENA:

V plátěné vazbě s červenou ořízkou **Kč 15·–**,
vázané v kůži se zlatou ořízkou **Kč 30·–**.

Vydavatel Exercičnı́ dům, Hlučín ve Slezsku. — Řídí Rudolf Schikora C. Ss. R. v M. Ostravě. — Odpovědný redaktor Jan Miehisch, Hlučín Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

„Životem“ 1928, II. roč., číslo 45. Cena 50 hal.

Blahoslavení.

Ať žije Ježíš — Král!

Kristus je králem! To se nedá upříti. Lidská pýcha a lidský vzdor snažily se sice během staletí, otřásti výsostními právy věčného Krále, chtěly Krista zbaviti trůnu, — ale jejich vlastní nicotnost a ubohost zlomily jim vaz.

Neochvějná je moc Kristova před věky, nyní a na věky.

Náměstek Ježíše Krista na stolci Petrově v Římě, papež Pius XI., ustanovil pro celý katolický svět zvláštní svátek, svátek království Kristova.

Ukojil tím naléhavou potřebu.

Světem, který je zaplaven vlnou revoluce a široko daleko pošlapal autoritu, ozývá se hlasité volání po vůdcích. Problém vůdců je všude v popředí. Davy lidu cítí i v demokracii tutéž, ano snad ještě větší potřebu, o někoho se opříti, než v minulé době pevných útvarů státních.

Vůdcem všech vůdců je Kristus. Den co den vlaje Jeho prapor na kolbišti života a vybízí Jeho věrné ke statečnému boji. S nadšením

spěcháme do tábora Boha - Krále, abychom se tam vyznamenali před Jeho zraky, za Jeho vůdcovství.

Ježíši, Vůdce a Králi náš, jdi před námi, my půjdeme za Tebou!

* * *

Poslušnost zákonů.

Neuznává doopravdy královské moci Ježíše Krista, kdo neuznává Jeho zákonů.

A Jeho zákony jsou známy: je to desatero, které jasně a zřetelně přikazuje a zakazuje.

V jednoho Boha věřiti budeš, — ne abys kleče klaněl se modlám a bůžkům, které jsi sobě sám udělal a kteří jsou stejně bezmocni jako ty. Cti otce svého i matku svou, uznávej autoritu a nebojuj proti ní, neboť za pravou autoritou stojí Bůh.

Buď pravdomluvný, ne abys byl dvojího jazyka, vždyť Král pravdy lži nenávidí a lháře nutně od sebe zavrhuje.

Buď čistý a neposkvrněný, nepoddávej se ohavným nízkým chtíčům, neboť jen tomu, kdo sebe přemůže, kyne palma vítězství a pouze jemu ukáže Bůh svůj svatý obličej.

Cti a miluj bratra, bližního svého, šetři jeho cti a jeho života, neboť bratr, bližní tvůj, je dítkem božím, synem královským a za ním stojí Bůh - Král jako odměnitel neb mstitel.

Příkazy a zákazy!

Všechny je známe, víme a uznáváme, co žádá Bůh. Nejlepší poddaní v říši Ježíše Krista, Krále a Boha jsou ti, kdož nejvíce a co nejpřesněji dbají Jeho božských zákonů říšských a podle nich žijí.

Láska plodí poslušnost k zákonům a poslušnost zákonů je měřítkem lásky. »Kdo má moje přikázání a je zachovává, ten jest, který mě miluje.«

* * *

Program Boha - Krále Ježíše Krista.

On sám jej oznámil s hory množství shromážděného lidu, který Jej poslouchal se zatajeným dechem.

Horský žár rozdmýchala Jeho slova v duších jedněch, — na tváři druhých bylo viděti útrpný úsměv.

»On je Ten, po němž dávno toužili národové, On je Vykupitel, Vysvoboditel,« pravili jedni. »Blázen, snílek je to,« tvrdili druzí a odcházeli od Něho krčíce rameny.

Až dodnes je pokládán program Kristův buď za zářivý ideál aneb za směšné bláznovství, dle toho, kterého hesla se kdo drží: »Pro Krista« či »Proti Kristu!«

Naše heslo je: »Pro Krista!« Proto se také zajímáme o Jeho program, který je životním programem všech, kdož vskutku a v pravdě a vážně snaží se o dokonalost a bojují pro Boha.

* * *

Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské.

Svět mluví jinak: Blahoslavení majetní, bohatí, mocní, kteří mohou panovati a mají volnou cestu k požitkům.

Než Kristus Pán nemění Svého programu. Trvá na Svém: »Blahoslavení chudí duchem.« Tisíce a tisíce lidí nadchlo již toto slovo, odtrhlo jejich srdce od světa a uvolnilo je pro Boha. —

Mladý tovaryš vykračoval si volně a vesele svou cestou. Na otázku: »Proč jsi tak vesel při své chudobě?«, odpověděl: »Jsem katolík, čeho bych ještě potřeboval?«

Chudý duchem!

*

Otec a syn mají protichůdné názory. »Všechen můj majetek patří tobě, jsi jediným dědicem mého velikého jmění,« praví otec. A syn prosí: »Ponech sobě, otče, jmění své a užívej ho k dobrému; mně však dovol, abych šel tam, kam Pán Bůh mě volá: do stavu kněžského, do kláštera.«

Chudý duchem!

*

Válka vzala jí syna, bankrot (v Německu) připravil ji o majetek. Ale ona nepláče, nenaříká, nýbrž praví blaženě se usmívajíc: »Dobře udělal milý Pán Bůh.«

Chudá duchem!

*

*

Vlastním švagrem byla vypuzena ze svého hradu a bez přístřeší bloudila v třeskuté zimě, v noci, se svými dětmi ulicemi města Eisenachu. Z vděčnosti za to poprosila františkány, aby zazpívali »Te Deum.«

Chudá duchem!

*

František syn bohatého Pietra Bernardone, miloval peníze a radovánky a zmékčilost a slávu světskou. — Odtrhl se od věcí pozemských za nevěstu zvolil sobě paní chudobu tak že doopravdy směl se modlit: »Můj Bůh mé všecko.«

Chudý duchem!

*

Nemají mnoho, jen právě tolik, že skrovně žijí a mohou darovati chuďasovi u dveří kus chleba.

Vedle bydlí bohatý soused živ jsa rozkošnicky a v nadbytku. Než oni nedívají se závistivě »za plot do cizí zahrádky.« A upozorní-li je někdo na jejich chudobu a cizí bohatství, řeknou: »Máme, chvála Pánu Bohu, čeho potřebujeme a jsme spokojeni.«

Chudí duchem!

*

Mají statky tohoto světa a radují se z krás pozemských. Ale užívají svého bohatství k dobrému a touží po kráse věčné, která převyšuje veškeru krásu pozemskou.

Chudí duchem!

*

Pokorně klečí před Bohem a modlí se otčenáš. S dětinnou důvěrou doporučují sebe božské prozřetelnosti. »Ty jsi moudřejší a mocnější než my a víš lépe, co nám prospívá; učiň s námi, jak se Ti líbí!« Tak se modlívají.

Chudí duchem!

*

Příklady »chudoby duchem« dají se zestonásobiti. Hledej, milý čtenář, raději sám ve svém okolí takové »chudé duchem«, povzbuď se jejich příkladem a hleď je napodobovati!

»Blahoslavení chudí duchem«, duše, jež se nedají nasytiti statky pozemskými a dopřávají místa štěstí nebeskému, duše, které s dětinnou důvěrou jmenují Boha »otcem« a úplně jsou spokojeny s Jeho vůlí, »jejich je království nebeské!«

Blahoslavení tiší, neboť zemí vládnouti budou.

Není snadno, není dětskou hříčkou, uskutečňovati tento bod programu Kristova. Spasitel sám to věděl. Proto nám dával po celý Svůj život podivuhodný příklad tichosti a slovem Svým nás vybízí, abychom tohoto příkladu následovali, řka: »Učte se ode Mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« —

Člověk dobrotivý, láskyplný, mající porozumění, ochotný pomáhati a odpouštěti, má pravou tichost a je skutečně velikým člověkem.

Nedosáhne takové velikosti a zralosti, kdo denně o to nezápasí, kdo úporně nebojuje proti

nepřátelům tichosti: hněvu, sobectví, závisti, smyslnosti, zášti a pýše.

Blahoslavený však, kdo si dobyl tichosti jako pevného hradu, kterého statečně hájí, bude zemí vládnouti.

*

Sv. Františka Saleského nazývali tichým světcem. Byl jím od přirozenosti? Nikterak. Sám to doznal.

Přivedli k němu kdysi mladíka, aby jej přísně pokáral za to, že vede hýřivý, prostopášný život. Světec měl pro něj jen slova dobroty a lásky. Činili mu proto výčitky. František Saleský odvětil: »Abych řekl otevřeně, bojím se, že ztratím za čtvrť hodiny onu trošku tichosti, kterou jsem se snažil po 22 let pracně, po kapkách jako rosu sbírati do nádoby svého ubohého srdce.«

Tichostí chtěl zvítěziti.

*

Jeden kněz jeho diecése byl tak nešťasten, že upadl na scestí a dal veřejné pohoršení.

Biskupští rádcové potrestali provinilce vězením. Když byl několik dní v žaláři, jevil lítost, hořce plakal a sliboval, že se polepší. Prosil zároveň, aby se směl vrhnouti svému svatému biskupovi k nohám.

Duchovní rádcové nevěřili však jeho lítosti a jeho slovům, proto jeho prosbě nevyhověli. »Toho nepolepší mírnost a shovívavost našeho biskupa, nýbrž jen přísný trest,« pravili si.

Když nepřestával prosit, byl konečně přece puštěn k biskupovi. Padl mu k nohám a prosil za odpuštění.

A co se stalo? Snesl se snad příval výčitek na hlavu vinníkovu?

Světec klekl před ním na kolena a s pláčem ho prosil, aby začal lepší život, napravil dané pohoršení a ve svém vznešeném povolání posvěcoval sebe i jiné. —

To kněze překvapilo, potěšilo, zahanbilo a nesmírně povzbudilo. Brzy na to stal se vzorem kněžské ctnosti, ozdobou diecése sv. Františka Sal. Tichost biskupova jej přemohla. —

Vždy bývá moc lásky a dobroty větší než moc přísnosti a násilí.

Tiší zvítězí!

•

Milá světice malá Terezie od Ježíška se rovněž pilně snažila, býti láskyplnou a tichou. Ve své knize »Dějiny duše« napsala:

»Velmi zbožná sestra našeho kláštera byla mi málo sympatická a nic se mi nelíbilo, ať dělala cokoliv.«

I nám se často daří podobně. Osoby, o jejichž ctnosti nikterak nepochybujeme a kterých si jinak i vážíme, očividně nás odpuzují. Jednáme pak též tak jako naše milá světice? Jak si počínala? Sama vypravuje:

»Snažila jsem se všemožně, jednati právě s touto sestrou tak laskavě jako by byla mou nejvěrnější přítelkyní. Kdykoliv jsem se s ní setkala,

rychle jsem odříkala za ni krátkou modlitbičku a obětovala jsem její skryté ctnosti Pánu Bohu. Cítila jsem, že jsem tím způsobila Spasiteli radost. Hleděla jsem jí prokazovati malé úsluhy všeho druhu.«

Vizme jemnost a »politiku« světice! Potlačujíc opačné city je mimořádně laskava vůči nesympatické spolusestře a modlí se za ni, činí tak vědouc a cítíc, že Pán Bůh má z toho radost. Vždyť vůči komu je vlastně tak něžná a laskavá? Jistě konec konců vůči samému Ježíši, který žije v její spolusestře!

Sv. Terezie končí:

»Přišla-li jsem do pokušení, odpověděti jí nelaskavě, rychle jsem se snažila, býti laskavou a obrátiti řeč na něco jiného. Jestliže mě zlý duch příliš pronásledoval, stávalo se občas, že jsem se i dala na útěk jako vojenský zběh. Zdali to nebylo něco zvláštního, když mi ona sestra jednoho dne řekla: »Milá sestro Terezko, povězte mi, co Vás tak mocně ke mně táhne? Kdykoliv Vás potkám, pokaždé se na mě laskavě usmějete.«

Tichým býti vůči lidem sympatickým, je někdy též obtížno, ale zajisté ne vždycky. Tichým býti vůči osobám nesympatickým, je tiché, skryté hrdinství.

Kristus toho žádá. Jeho program je třeba prováděti. Kdo v bližním — i nesympatickém — vidí Ježíše, není mu to příliš obtížno.

• • •

Když věhlasný vůdce katolického centra v Německu Windthorst byl ještě vrchním konsistorním radou v Hannoveru, přišla k němu jednoho dne jistá paní a žádala za rozvod, poněvadž prý u svého manžela už nemůže vydržeti. Přichází prý každý večer opilý domů a tropí pekelný rámus.

»Co při tom děláváte, milá paní?,« otázal se Windthorst.

»Je samozřejmé, že nemohu při tom zůstati klidná,« zněla odpověď.

»Mně se zdá, že Vám chybí v domě kus nábytku«, odvětil na to Windthorst.

»A který?«, tázala se horlivě.

»Pořiďte sobě klekátko, a když Váš manžel zase přijde domů opilý a bude rámusit, nemluvte s ním, nýbrž s Pánem Bohem«, řekl vážně Windthorst.

Paní později vděčně doznala, že tento prostředek výtečně účinkoval. —

Tichost Kristova zvítězila.

*

Milostpaní je tak náročná, popudlivá nervosní, — a služka stále milá, stále laskavá, stále svědomitá. — »Blahoslavení tiší!«

Zneuznávají tě, a nejsi roztrpčen, vysmívají se ti, a mlčíš, — pozdravíš, a nepoděkují tobě, — urazili tě, a odpouštíš, — miluješ lidi tak jak jsou, s jejich přednostmi i slabostmi, — nosíš v sobě zásobu učinné lásky a dobroty. »Blahoslavení tiší!«

Tichost není totéž, co změkčilost či nemohoucnost, tichost je síla shůry!

Nejlepší poddaní v říši Boha — Krále Ježíše Krista, svatí, měli této síly nejvíc majíce vůdcem Ježíše, který je svatost sama.

I my se o ni snažme s radostnou odvahou!

* * *

Jako třetí bod Svého říšského programu oznamuje Ježíš:

»Blahoslavení lkající, neboť potěšeni budou.«

Duchovní spisovatel přítomné doby píše o tom takto: »Slyšeli jste to vy, kdož jste se odřekli a vzdali života pomíjejícího, abyste žili v Bohu? Vy duše plné touhy po domově a domova hledající . . . vy lidé, kteří máte kolem mlčenlivých rtů vtesánu tesknotu po Bohu, jejichž ústa jsou plna tajného nářku? Vy samotáři uprostřed hukotu vln života? Vy tiší bojovníci poseti ranami, které jen Bůh vidí? Vy nositelé trnových korun, které vám uvil Bůh z trní, jež položil vám do cesty aneb je na ní roztrousil? — Slyšeli jste to? Blahoslavení jste, neboť budete potěšeni! Bůh sám bude vaší odměnou převelikou!«

Ne každý smutek je dobrý, není každý ideálem, ne každý dojde odměny boží. Smutek, který se bouří proti svému osudu, hádá a vadí se s Bohem a končí sklesloství, malomyslností a zoufalstvím, je »pára z pekla.«

Pouze o smutku svatých, lidí to podivuhodně veselých, o smutku pravého dítka božího, které

je v každém utrpení a v každé bolesti přece šťastno vědouc, že všechno je vůle boží, jen o takovém smutku platí toto třetí blahoslavenství a jen ten smutek smí býti ideálem.

Smutek naplňuje duši apoštola národů, že jeho vyhnanství na světě tak dlouho trvá a vroucí touha po Bohu vyráží mu povzdech: »Mám tužbu odebrati se a býti s Kristem.«

Smutek plní duši světice, ana myslí na lásku boží a nevděk lidský, i volá bolestně: »Ach, láska je nepoznána, láska není milována!«

Hořké slzy prolévá žalmista Páně a oplakává svou vinu, ale při tom s důvěrou sahá po pravici boží: »Hospodin je můj pomocník, Hospodin můj zachránce!«

Sv. Augustin a s ním všichni, kdož byli daleko od Boha, ale našli cestu k Němu, modlí se láskyplně a naříkají litostivě: »Ó stará a věčně nová Lásko, pozdě jsem Tě poznal, pozdě jsem si Tě zamiloval!«

Matka pláče nad zbloudilým synem a modlí se zaň, — duše prolévá tajně krev srdce svého v boji proti hříchu, — oběť lásky krvácí za cizí vinu, — něžné ruce sahají sice s jemným chvěním, ale přece statečně po trnovém věnci, — rty bolestí zkřivené tisknou polibek lásky na kříž. — »Blahoslavení lkající!«

* * *

A opět otevírá Spasitel ústa Svá:

»Blahoslavení, kteří lačnějí a žízniji po spravedlnosti, neboť nasyceni budou.«

Sebeposvěcování! Toť tuším nejkratší formule ideálu, který září ze čtvrtého blahoslavenství, ze čtvrtého bodu programu Kristova.

Sebeposvěcování! Slyšme! Není to ona tajemná melodie touhy, kterou Duch sv. neustále vyluzuje ze strun srdce našeho? A tuto píseň přehlušuje v nás přečasto zevnější pouliční ruch a dotěrný křik tvorů!

Náš Král Ježíš však si přeje, abychom se posvěcovali. Svaté dítky boží chce míti ve Své říši, v nichž by mohl žíti a panovati a které by sloužily Jeho zájmům.

Zajisté i my tomu chceme. Než jak do toho? Zkušená osoba, v Pánu zesnulá matka Marie Salesia Chappuis, jejíž blahořečení již je zahájeno, ať nám to poví.

Zářic radostí přišla kdysi z rána na Vše svaté ke svým duchovním dcerám a pravila:

»Dnes je svátek rajský ... a doufejme, že to bude jednou i svátek náš. Vždyť jsme dítky svatých a Bůh si přeje, abychom byly svaté. Milosti, které nám denně prokazuje, k tomu směřují. Chceme li býti svatými, postačí, když budeme přijímati působení dobroty Spasitelovy, když každým okamžikem přijmeme to, co nám dá: to nás posvětí.«

Mezi jejími dcerami bylo několik takových, které rády ztrácely odvahu a měly za to, že

způsob, který právě slyšely od své velebné matky, není vhodnou půdou svatosti. Ty měly býti toho dne poučeny o svém omylu a načerpati radostné odvahy.

»Všechny slabosti, všechny tělesné i duševní vady, které máme na sobě, nejsou s to, aby nám zabránily, dojíti cíle. Či myslíte, že svatosti lze dojíti jinak než tomu bývalo jindy? O nikoliv, je třeba užívati stále téže metody. Svatost záleží jen v odříkání a sebezáporu. Myslíte, že svatí neměli odporu přirozenosti? I svatí měli své vášně a snad mocnější vášně než my; ale důvěřovali v Boha a statečně, velkomyslně snažili se o to, aby přemohli sebe.«

Ohnivěji a ohnivěji plynula řeč se rtů svaté řeholnice a čím dál tím více zapalovala srdce jejích spulusester vlévajíc se do nich.

»Abychom byly svaté, k tomu je pouze třeba, opustiti sebe; je třeba poslušnosti; je třeba trpělivosti v protivenstvích. Zkrátka, svatost není těžká: stačí, když jen přisvědčíme ke všemu, co Bůh po nás žádá.

Ke svatosti postačí, uznáme-li, že jsme slepé ve svých vlastních záležitostech. Nečiňme ničeho o své hlavě, važme si řehole a věrně se jí řiďme, všímejme si bedlivě i nepatrných vnuknutí, malých příležitostí k dobrému, milujme vnitřní hlas milosti a poslouchejme ho!«

Na konec poukázala ještě na důležitou okolnost: »Je třeba co nejvíce důvěřovati v Boha a míti nedůvěru k sobě, třeba uznávati, že On je

všemohoucí, kdežto my nejsme ničeho schopny. Tyto dvě věci stačí úplně ke svatosti. Je třeba dbáti toho, aby svatost boží a všechny boží dokonalosti působily v nás samy sebou, ne naším působením. Konečně musíme býti přesvědčeny, že Bůh je vším a my ničím: to stačí ke svatosti.«

Hlasitěji rozezvučel Duch sv. Svou písní touhy duševní harfy sester, a když odcházely ze sálu, větší byly jejich hlad a žízeň po spravedlnosti a svatosti.

* * *

Veselý hlouček mladých děvčat obklopoval svou učitelku v radostné době oddechu.

»Která z vás chce býti svatou?«, otázala se pojednou učitelka. Všechny se hlásí a volají o překot: »Já, já.«

»A která chce první dojíti svatosti?«, táže se sestřička dále.

»Já, já,« ozývají se zase horlivé hlasy se všech stran.

»To nejde«, dí na to učitelka, »všechny nemůžete býti první; víte co? Budeme losovati.«

Štěbetajíce a se smíchem přistupují dívky jedna po druhé snažíce se, vytáhnouti nejdelší slamku.

Jen jedno děvče stojí poněkud stranou. Na jeho tváři zračí se živé pohnutí. Náhle odběhne a uchýlí se do domácí kapličky. Tam pokleká a modlí se toužebně a s důvěrou: »Maria, Matičko, dej, ať vytáhnu nejdelší stéblo.«

Vrátila se a brzy na to drží v ruce nejdelší slamku.

Vnitřním pohnutím dává se do pláče; je to sotva třináctiletá Bartoloměj ka Capitaniova.

Má býti svatou a to první ze všech spolužáček! Mocně dojímá ji toto pomyšlení a vroucí, žhavá touha rozhořívá se v dětské ještě duši její, aby už nikdy nezchladla.

Ještě téhož dne, prosíc zároveň o mocnou pomoc shůry, učinila u nohou Matky boží předsevzetí: »Budu svatou, — budu velikou světicí, — budu brzo svatou!«

Její předsevzetí stalo se skutkem, neboť v celém svém životě neúnavně bojovala, zápasila, lačněla a žíznila po vytčeném ideálu.

Když 26. července r. 1833 ve věku 25 let zemřela, zněl jednohlasný úsudek všech: »Umřela světice.« 30. května 1926 byla v Římě slavnostně prohlášena blahoslavenou.

•

Ke sv. Tomáši Akvinskému přišla jednoho dne vlastní sestra s palčivou otázkou:

»Co mám činiti, abych byla svatou?«, tázala se; »všelicos jsem už zkoušela, ale jaksi se mi to nedaří.«

»Musíš chtíti,« odvětil světec.

»Ach, to jsem věděla také, než co mám ještě činiti?«

»Milá sestro, musíš chtíti.«

»To jsi mi už jednou řekl. Ale prozraď mi tajemství, jak se to dělá,« prosila naléhavě.

»Milá sestro, jediné tajemství — kromě milosti boží — zní: musíš chtíti, ne jednou, dvakrát, nejen dnes či zítra, nikoliv, nýbrž dnem i nocí, vždy a všude chtíti, opravdově chtíti a budeš svatou.«

I my chceme býti svatými! Blahoslavení, kteří lačnějí a žíznějí po spravedlnosti, po svatosti, budou nasyceni, budou svati. Krát veškeré svatosti, Ježíš, zaručil to Svým slovem. A Ježíš je věrný!

* * *

V říších světských vládne moc; v říši Kristově vládne láska. Láska je hlavním bodem říšského programu Kristova.

»Blahoslavení milosrdní, neboť milosrdenství dojdou.«

Skutky lásky! Sedmero tělesných a sedmero duchovních skutků milosrdenství, uvedených z theorie do prakse, do života!

Sv. Martin zříká se poloviny svého pláště, aby zakryl nahotu polozmrzlého žebráka, — syn bohatého Petra Bernardone jde k malomocným, umývá a obvazuje jejich hnisající rány, — chudý nádeník tlukoucí kamení u cesty vida vedle sebe ještě většího chuďasa dělí se s ním o svůj skrovný oběd a raději sám se nenají do syta, — sv. farář Vianney z Arsu zkracuje svůj spánek na pouhé dvě hodiny, aby získal co nejvíce času pro skutky lásky, — kněží pracují neúnavně na kazatelně a

ve zpovědnici, — tisíce modliteb vystupují k nebi o milosti pro jiné, — obětavé duše nabízejí se za hromosvody trestů božích, — máš láskyplné myšlenky a z celé tvé bytosti září dobrota a příznivost, — promluvíš laskavé slovo a tak rozveseliš zatmouceného, stáváš se sám člověkem dobrotivým, který rád spěchá bližnímu na pomoc, stáváš se věrným vasalem Krále lásky!

Před několika lety bylo ve vznešeném světě newyorském pozdvižení. Proslulá herečka Miss Raven zmizela beze stopy! Americká fantasie vymýšlela všechno možné i nemožné, aby vysvětlila tuto událost.

Konečně se divadelní hvězda našla. Kde? V klášteře »Malých sester chudých« v Ohiu, kde pod jménem »sestra Voršila« ošetřovala nemocné černochy. Hleděli ji znovu získati divadlu.

Ale Miss Raven nemínila už zanechati skutků lásky, neboť u nemocných cítí se šťastnější než za dřívějších bouřlivých úspěchů divadelních. Král lásky si ji podmanil, i provádí lásku prakticky.

Svět ji nazýval hraběnkou M. Dnes je činná jako sestra J. v sálech největší nemocnice berlínské. Král lásky se jí zmocnil.

●

Svaté Kateřině Sienské bylo oznámeno, že venku v nemocnici leží malomocná žena, které nikdo nechce obsluhovati. Světice ihned se tam odebrala a nabídla nemocné své služby. Od té doby docházela pak dvakrát denně do nemocnice

a s největší laskavostí prokazovala nemocné všechny možné služby lásky.

Ale považte! Nemocné ženě byla vděčnost neznámým pojmem! Ještě Kateřině nadávalo a se jí vysmívala.

A co ona? Ponechala snad nevděčnici jejímu smutnému osudu? Nikterak! S větší ještě láskou a věrností ošetřovala nemocnou, až jí konečně v náručí zemřela. Potom umyla mrtvolu a na svých zádech donesla ji ke hrobu. —

Hrdinka lásky, vyškolená samým Králem lásky.

*

Těžko raněný německý důstojník byl dopraven do francouzského lazaretu Milosrdných sester.

»Podlehnete Svým ranám«, řekl mu otevřeně lékař, »učiňte Své poslední pořízení!«

Vytřeštěným zrakem zíral nemocný před sebe.

»Smím Vám zavolati kněze?«, otázala se ho milosrdná sestra, Němka.

Jsem sice katolík, ale zpovídati se nebudu«, odpověděl důstojník určitě.

»Budu se tedy tak dlouho za Vás modliti, až změníte Své smýšlení«, odvětila vlídně sestřička.

»Ó to se modlitbou velmi unavíte.«

»Nikoliv, my se tak lehko neunavíme. . . . Již 16 let se modlím za obrácení jiného nešťastníka a mé spolusestry mě v tom podporují.«

»Šestnáct roků? To je Vám ten člověk jistě velmi blízký!«

»Není, ani ho neznám. Ale je to jediný syn hraběnky, v jejíchž službách je už mnoho let moje maminka. Mladý hrabě prý nyní také odešel do války. . . .«

»Nejmenuje se snad Vaše matka Beata?«

»Ano, tak jest, — a Vy jste snad mladý pan hrabě?«

Chvěje se na celém těle přiznal se důstojník, že jím jest a dodal: »Když mě matka při loučení napomínala ještě jednou ku křesťanskému životu, skoro jsem se hlasitě rozesmál. Nyní však bych plakal jako děcko.«

Za několik dní požádal o kněze, zkroušeně se vyzpovídal a příkladně přijal Tělo Páně. Několik hodin na to zemřel. —

Milosrdná láska mu otevřela nebe. Modlitba za obrácení hříšníků je z největších skutků lásky.

*

Matkou chudých nazývali ji ve vesnici. Zprvu jen někteří, později mnozí dávali jí tento čestný titul.

Kdykoliv přišel k matce chudých pro almužnu, odcházel obdarován a víc ještě než dar potěšil ho laskavý pohled a dobrotivá slova, která dávala na přídavek.

Stydlivé chudé vyhledávala buď sama aneb posílala k nim své děti s dary lásky.

Nejen chudí přicházeli k ní, nýbrž i bolestmi všeho druhu stižení a útěchy potřební.

Ana sama prošla trpkou školou bolesti a nikdy neměla na růžích ustláno, osvojila si jemný cit a porozumění pro cizí bolest a dovedla laskavě

těšiti. Mnohý, který k ní přišel s pláčem, odcházel s očima tajemně zářícíma. »Vůle boží«, to byl její hlavní, podivuhodný důvod útěchy.

Před několika roky matka chudých zemřela. Svět o ni plakal, — ale v dáli zněl jásot: »Blahoslavení milosrdní!«

*

Při poslední, závěrečné zkoušce bude se nás Kristus, Král světa, sám tázati po skutcích lásky. Kdybychom pak měli prázdné ruce, zahřmělo by nám drtivé slovo: »Nedbals mého programu, nesloužils mým bratřím a sestrám, neznám tě! — Odejdi ode mne!«

* * *

Čisté, cudné světlo horské svítí na svět hříchem zatemněný:

»Blahoslavení čistého srdce, neboť Boha viděti budou.

Čistota! Nevinnost! Ideál všech jemných lidí, ideál i znesvěcených chrámů v jejich šťastnějších hodinách! Čistota v užším smyslu je cudnost, čistota v širším smyslu je bezhříšnost vůbec.

Jsme s hříchem velmi spřízněni, hříchu jsme vždy blízci. Čím čistší a lepší je člověk, tím více pociťuje rozpor mezi ideálem a skutečností.

Kristus, Král čistoty, hřích nenávidí. Všichni, kdož jsou z Jeho královské družiny, sdílejí s Ním tuto nenávist. Bojí se hříchu víc než smrti, bojují proti hříchu den co den.

*

Dva zlosynové blížili se k cudné Zuzaně »Buď nám budeš po vůli aneb tě veřejně obviníme z cizoložství.«

Odpověděla jim statečně a odhodlaně: »Raději ať upadnu bez zlého skutku do vašich rukou, než bych se prohřešila před obličejem Páně.«

•

U nohou královny Blanky hrál si její synáček Ludvík.

Z oka a z tváře zářila dítěti lilie nevinnosti. A venku číhají tolikerá nebezpečí na nevinnou duši dorůstajícího hocha, jinocha budoucího krále:

Na to myslela starostlivá královna Blanka a bylo jí úzko. Její syn měl by jednou těžkým hříchem uraziti Boha? Ne, raději ať leží v květu života, ale nevinnen, u jejích nohou mrtev, než by jej mělo kdysi stihnouti takové neštěstí.

Zavolala chlapce, přitiskla jej na své mateřské srdce a důraznými slovy, jak jen matka to dovede, řekla mu, jak velice jej má ráda, ale že by ho přece raději viděla mrtvého, než s duší hříchem poskvrněnou.

V duši nadaného chlapce počala vzcházeti představa zloby hříchu a svatá matka ustavičně posilovala tuto představu: »Synáčku, raději umříti než těžce zhřešiti.«

•

Otec se synem byli spolu na pouti v mariánské svatyni. Dlouho a vroucně modlil se otec před milostným obrazem, že to synovi bylo až nápadno.

Na zpáteční cestě otázal se syn otce: »Tatínku, ty ses modlil tak vroucně; byls vyslyšen?«

»Toho ti dosud říci nemohu.«

Tato odpověď vzbudila v synovi zvědavost. Za několik týdnů obrátil se na otce s touž otázkou a pak opět a opět. Pokaždé dostával tutéž odpověď: »To ti dosud nemohu říci.«

Uplynulo mnoho let. Otec ležel na smrtelné posteli. I zavolal syna k sobě a řekl: »Dnes se dovíš, zač jsem se tenkrát na pouti modlil. Prosil jsem Matku boží, aby mi pomáhala, zachovávati čistotu duše tak, abych se až do smrti nedopustil smrtelného hříchu. Moje modlitba byla vyslyšena.« —

Dojat naslouchal syn slovům umírajícího otce a také z jeho srdce vystoupila k nebi modlitba za milost, aby zůstal uchráněn těžkého hříchu a nabyl krásy a čistoty duše. —

Za mnohé milosti se modlíváme. Dnes pomodleme se za jednu, nejpotřebnější věc: »Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v útrobách mých.«

»Blahoslavení čistého srdce!«

* * *

Ve světě je tolik neklidu a nenávisti a nelásky a válek.

Jako mírové vyzvánění zní proto s hory blahoslavenství:

»Blahoslavení pokojní, neboť synové boží slouti budou.«

Kristus je králem míru. Ti, kdož jsou prodchnuti duchem Kristovým, vyhledávají pokoje a rozsévají mír ve svém okolí. Hledati pokoj, — toť totéž, co varovati se hříchu a milovati Boha. Vždyť hřích je příčinou všeho neklidu, a v Bohu je nejdokonalejší mír. Kdo slouží Bohu, žije v pokoji. Třebas i v takových duších občas hodně mnoho lomozí pokušení a vášně, přece v nejhlubším nitru duše, tam kde přebývá Bůh, je mír.

Kdo sám žije v pokoji, šíří pokoj kolem sebe. Kristus sám k tomu vybízí: »Blahoslavení pokojní.« Toť heslo života vybízející k činům! Buď pokojný, — miluj bližního, — snaž se mu porozuměti, — měj s ním strpení, — buď povolný, — prokazuj mu dobrodiní, — zapomínej, — nehněvej se naň, — odpouštěj mu!

Četl jsem vzácný výrok: »Hrdinství záleží vlastně v tom, že se díváme na lidi tak, jak jsou a je milujeme, tak jak jsou.« — Hrdinství lásky a míru! Kolik pokoje ničí naše domněnka, že lidé z našeho okolí musejí býti právě takoví, jako si je my představujeme! Jaká to převrácenost!

Upřímná duše vyznala o sobě:

Žil jsem po mnoho let v nesvornosti se svým okolím. Často jsem tím velice trpíval a uvažoval o příčinách těchto nedorozumění a třenic. Vinu jsem ovšem nalézal na jiných. Nebyli totiž takoví, aby se dalo s nimi vyjíti. Jednoho dne však,

náhle a nenadále, napadla mně myšlenka: jsi ty takový, aby se dalo s tebou vyjít? A jako paprsek osvítilo to mou duši: ty jsi vinnen, žádáš po jiných příliš mnoho, nemáš lásky.

I začal jsem se tiše umírňovati a studovati laskavou bytost Ježíšovu ve styku s jinými. Ve škole božského Mistra naučil jsem se znenáhla zaujímati správné stanovisko vůči bližnímu, naučil jsem se, bližního milovati tak jak jest, milovati jej proto, že Ježíš v něm přebývá a od té doby je mezi námi nejkrásnější mír. —

Máš snad i ty podobné potíže se svým okolím jako je měla ona duše? V takovém případě hledej pilně příčinu sám u sebe, snaž se, aby ses naučil, hleděti Ježíšovýma očima a souditi Jeho srdcem. Rozpory a nedorozumění pak pominou, tak jako prchá šedá mlha před vycházejícím sluncem.

*

Svatou Alžbětu portugalskou nazývali už za jejího života andělem míru.

Její dobrotivá, mírumilovná mysl odvrátila nesčetné pohromy od její vlastní rodiny, od poddaných i od celých království.

Portugalský král Dionysius stal se jí za málo let po svatbě nevěrným. Na oko soustrastně, ale s tajnou škodolibostí donášeli královně, kterak ji král podvádí.

A co ona? Naříkala? Činila vinníkovi trpké výčitky? — Odvrátilo se její srdce od něho?

Mlčela, modlila se, konala kající skutky za nešťastného manžela zahrnujíc jej pozorností a láskou.

Prostopášný král nebyl s to, aby trvale odolával takové velkomyslnosti a šlechetnosti. Litoval svého pobloudení a zase věnoval královně bez výhrady všechnu svou lásku. —

Do mnohé rodiny, v níž vášeň způsobila rozvrat, vrátily by se opět mír a štěstí, kdyby těžce zkoušená manželka byla prodchnuta duchem sv. Alžběty. Víc než všechny výčitky a hádky zmůže modlitba a láska. —

Rozhněval-li se horkokrevný král Dionysius příliš na některého poddaného, ukonejšila jej královna rozumným slovem.

Jestliže poddaní měli nějakou rozepři, snažila se šlechetná královna všemožně, aby je usmířila. Byl-li smír možný jen náhradou škody a vinník nebyl náhrady schopen, dala ji královna sama.

Když se její manžel dostal s vlastním bratrem do zlého sporu o různé statky a různá práva, vyjednávala s nimi a obnovila mír mezi nimi tím, že odstoupila bratru královu značnou část svých soukromých statků.

Bylo nebezpečí, že vzplane válka mezi králi aragonským a kastilským. Královna Alžběta zažehnala válku modlitbou a moudrým slovem.

V její vlastní rodině povstal zlý spor. Syn vzbouřil se proti otci, on toužil po koruně královské ještě za života otcova.

Dnem i nocí vysílala královna k nebi vroucí prosby o pomoc, se slzami v očích prosila a napomínala syna, aby se podrobil, otce pak, aby synovi odpustil. Nešlechetnému služebnictvu záleželo na tom, aby se spor protáhl. I očernili královnu, že prý nadržuje odbojnému synovi.

Král uvěřil pomluvačům a vyhnal královnu se dvora do vzdáleného města.

Mocní rytíři a stateční páni přišli k ní, když byla ve vyhnanství, nabízejíce jí svou pomoc proti králi. Ale ona prohlásila, že raději bude trpěti největší chudobu a všechny křivdy než by svolila k válce.

Král brzy poznal, že královně ukřivdil a povolal ji zase ke dvoru. Ihned snažila se královna znovu, zprostředkovati mír. Když se mezi přívrženci protivných stran strhla opravdová bitva, vsedla královna puzena jsouc láskou a bolestí, na koně a jela doprostřed šarvátky. Nedbajíc střel vyhledala nejprve krále a pak syna. Svými domluvami dosáhla toho, že bitva byla přerušena. Syn se podrobil otci a políbil mu ruku, otec dal synu své požehnání. Krátce před svou smrtí ještě jednou zamezila svatá královna krvavou válku a usmířila rozezlené mysli. —

Každý vynikající člověk nosí s sebou kamkoliv jde, své ovzduší. Tvým ovzduším budiž, jako tomu bylo u sv. Alžběty portugalské, ovzduší míru, v němž stíny prchají, obličeje se vyjasňují, hádky utichají, sobectví ustupuje do pozadí. V takovém ovzduší kraluje sám Kristus, Kral pokoje.

Pak není příliš těžko, býti i vůči odpůrci bá i vůči nepříteli pokojným a láskyplným.

•

Sv. František Saleský byl jednou velmi těžce uražen. Snažil se, rozhořčeného protivníka nejlaskavějšími slovy ukonejšiti a skončil svou řeč takto: »Ujišťuji Vás, pane, kdybyste mi vypíchnul jedno oko, že bych se na Vás druhým okem podíval tak laskavě jako na svého nejlepšího přítele pozemského.«

•

Sv. Kliment Dvořák přišel jednou do lepšího hotelu prosit o almužnu pro sirotčinec.

U stolu sedělo několik hráčů. Jeden z pánů měl před sebou hromádku zlatých mincí. K tomu přistoupil světec a zaprosil ho o nějaký dárek pro své sirotky.

To hráče tak dozlobilo, že kněze zahrnul nadávkami a — nectě se vztekem — plivl mu do obličeje.

To snad si sv. Kliment přece nenechal líbit! Jistě, že se proti tomu ohradil a připomenul hráčovi alespoň základní pravidla zdvořilosti?

Myslíte, že tak učinil?

My bychom to jistě udělali. Vždyť už pouhé nelaskavé slovo nás často svádí, abychom řekli druhému »své mínění«; což teprve, kdyby nám tak někdo naplil do tváře!

P. Klíment mlčel. Klidně vyndal kapesník, utřel si tvář, usmál se a řekl vesele, jako by se nic nebylo stalo: »To bylo pro mne. A nyní bych prosil ještě o něco pro své sirotky.«

Co se stalo? Pán, který čekal strašné pohoršení, byl touto odpovědí tak ohromen a zahanben, že zaprosil zdvořile za odpuštění a dal světci hojnou almužnu. —

Rozhněvaného protivníka není radno prudkým odporem ještě více hněvati. Za to laskavý klid jej odzbrojí a zajistí nám mír.

Blahoslavení pokojní! Lidé si jich váží, Pán Bůh je miluje. Ježíš, Král pokoje, hledí na ně a má z nich radost, neboť to jsou Jeho stoupenci, praví synové boží.

* * *

Jako vzdálené řinčení mečů a utajený vítězný pokřik zní poslední bod říšského programu Kristova:

»Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.«

Nemíním tu, milý čtenáři, vypisovati tajná i zjevná pronásledování církve a jejích věřících v dobách minulých, nýbrž odhálím jen několik obrazů z přítomné doby. V dalném Mexiku nastalo pronásledování, v Callesovi ožila zuřivost Neronova. Ale katolíci tamější jsou plni mučednické statečnosti jako křesťané prvních století.

Mučedník za tajemství zpovědní.

Když jednoho dne šel v městě Zacatecas kněz Gorrca k nemocnému s Pánem Bohem, byl přes všechnu opatrnost překvapen tlupou vojáků.

Vysmívali se mu a chtěli mu vyrvati Nejsvětější svátost, aby ji zneuctili. »Mě si zabijte,« zavolal kněz, »ale nikdy nestrpím takové svatokrádeže!« Rychle odskočil pár kroků zpět a požil svatou Hostii. Rozzuření vojáci vrhli se na kněze a surově jej týrajíce předvedli ho před svého velitele.

»Předně vyzpovídejte tyto povstalce, které zde vidíte, neboť budou pak zastřeleni«, řekl mu velitel, »potom budeme s Vámi dále vyjednávati.«

Kněz učinil, co mu bylo uloženo a dodal zajatým katolíkům mysli a odvahy. Sotva se zajatci vyzpovídali, obrátil se velitel na kněze: »A nyní mně povíte a to hned, co Vám tito lidé řekli!«

»Nikdy«, odpověděl kněz rozhorleně.

»Jakže, nikdy?«, zařval velitel, »na místě Vás dám zastřeliti!«

»Učiňte tak! Žádný kněz neporuší zpovědního tajemství! Jsem ochoten umříti.« Vztekem jsa bez sebe dal velitel hrdinského kněze zastřeliti.

Volajíce »ať žije Kristus-Král!« umírají mučedníci a tak vítězí nad nepřáteli. Stejným heslem zvítězíš i ty v boji pro dobro a pro Boha. Vítězům vstříc šumí shůry nekonečně blažívé Blahoslavení!« —

Říšský program Ježíšův! Osm úloh, příliš těžkých, mají-li je rozřešiti pouhé lidské síly. Spojí-li se však božská síla s lidskou — a to se děje vždy, míní-li to jen člověk vážně a doopravdy — obsadí po statečném boji horu blahoslavenství a zplodí hrdiny a světce. —

Hlasateli a prvním nedostižně velikému Pliniteli říšského programu, Kristu-Králi, budiž čest a chvála a sláva na věky!

(S dovolením redaktorovým přeložil P. Viktor Andrýsek v Hluku z časopisu »Ewige Anbetung« Altötting).

Nr. 8.156.

Imprimatur.

Olomucii die 29. Maii 1928.

Josephus Vyvlečka,
Praeses a. e. Consistorii.

Ročník II. **„Životem.“** Číslo 45.

Úvahy náboženské, výchovné a sociální.
Vychází v Hlučíně 1. a 15. každého měsíce
S programovou přílohou: KALENDÁŘ EXERCIČNÍHO DOMU.
Výhoda novinových výplatních známek přiznána výměrem
řed. pošt v Opavě č. 25.601 | III z 18. 7. 1927.

Z druhého ročníku vyšla tato čísla:

25. Maria, útočiště
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.
28. Mladí apoštolé
29. Lék proti smrti.
30 Nač se zpovídati?
31. Věřiti či nevěřiti?
32. Jak se zpovídati.
33. Peklo.
34. Půst.
35. Bl. Anežka Česká.
36. Zaopatřování.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
39. Katolická akce.
40. Duch svatý.
41. Dary Ducha sv.
42 Sv. Cyril a Metoděj.
43. Sv přijímání.
44 Radost
45. Blahoslavení.

Odebírejte a rozšiřujte sbírku „Životem“ jako časopis. Vychází dvakrát za měsíc. Jeden ročník má 24 sešitů. Předplatné na celý ročník i s poštovným 13 Kč.

Cena jednoho sešitu 50 hal; 10 sešitů (i různých čísel) 4.50 Kč; sto sešitů (i různých čísel) 40 Kč a poštovné.

Vydavatel: Exerciční dům Hlučín ve Slezsku (Prof. Rud. Schikora.)

Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

„Životem“, II. vydání, číslo 46. Cena 50 hal.

Cesty k Bohu I.

Slovo k hledajícím duším.

Pozorujeme-li kritickým okem duševní stav moderního člověka, poznáváme, že právě hlouběji založené duše cítí se odpuzovány povrchním rozumářstvím moderní (nebo už nemoderní) doby. Mnozí hledají Boha, tak mnozí i z těch, kteří bojují proti církvi a katolické víře. Možná, že tito nejvíce hledají Boha, a že mu jsou nejblíže (viz Papini).

Mnozí hledají Boha; jsou však na nesprávné cestě, a proto jsou nešťastni. — Víra je milost a cesty Boží jsou nevyzpytatelné. „Vítr vane, kde chce, — tak jest to při každém, kdo se narodil z Ducha“, praví Kristus (Jan 3.). Ale přece můžeme připraviti cesty Pánu, odstraniti překážky a tak pomoci duším, aby došly cíle svého života a již nebloudily. Tomu účelu mají sloužiti tyto řádky. Mají ukázati, kterými cestami nacházeli Boha lidé naší doby. To bude poučením pro ty, kteří hledají Boha, i pro ty, kteří jim chtějí urovnati cestu k Bohu.

V prvním sešitě chceme ukázati, že Duch vane, kde chce.

V druhém díle mají býti ukázány tyto pravdy:

1. Mnozí dobrými skutky si zasluhují milosti víry.

2. Jen jasné učení katolické připravuje cesty Páně.

3. Modlitba svolává milost Ducha sv.

4. Dobrý příklad katolíků pomáhá mnohému, aby poznal pravdu.

(Základní pojednání o víře jsou ve spisku: „Věřiti či nevěřiti", Životem č. 31.)

Rabín.

Ctihodná Matka představená kláštera „P. M. Sionské" v San José v Costaricce vypravuje, jak jeden žid našel Krista Pána.

Byl rabínem v synagoze a vykládal posluchačům Písmo svaté. Právě přečetl text z Isaiáše proroka: „Od hlavy až k patě není nic zdravého na něm" (Is. 1.) — a začal plakati. Posluchači se táží: „Co jest s ním?"

Rabín pohnutým hlasem praví: „Ten, o němž prorok mluví, jest Ježíš Kristus, Mesiáš! Věřím v Něho!"

S těmito slovy opustil synagogu, dal se poučiti a pokřtíti i se svým synem.

Teď žije ve Vestfálsku — v největší chudobě, ale pevný u víře.

Pět japonských studentů.

Před nedávnem sešlo se v Tokiu 20 universitních studentů. Jeden z nich přednášel o slavném anglickém spisovateli Chestertonovi, jak našel cestu zpět k církvi.

Ukončil návrhem: „Právě jsme slyšeli příčiny, které pohnuly slavného Chestertona, aby se vrátil do církve katolické. Což, kdyby ten či onen z nás vypravoval, jak se obrátil? Jistě by to bylo nejen zajímavé, nýbrž i užitečné a poučné." Ihned se hlásilo pět studentů k slovu.

Cesta prvního: pojem Boha.

První vypravoval, jak vycházeje od pojmu Boha dopátral se pravé víry. V hloubi duše ho pohnula hluboká a vznešená myšlenka o Bohu, jak ji nalezl v katolické církvi: Bůh je bez počátku a bez konce, v Bohu všecky tvory mají svůj původ. Bůh jest vševědoucí, všemohoucí a proniká srdce i ledví lidské. Všechny ostatní názory mu vedle toho připadly jako světlušky proti zářícímu slunci. Především pantheismus zdál se mu naukou Boha nedůstojnou. Katolická idea plně uspokojila jeho rozum i srdce. Je též jediná, která je schopna vysvětlit nejenom bytí a vznik světa, nýbrž i vesmíru. Tato myšlenka tak dlouho na něho působila, až se stal katolíkem.

Cesta druhého: katolická modlitba.

Druhý řečník se přiznal, že není schopen tak hlubokých a vznešených úvah, jaké uvedl

jeho předchůdce. Avšak i kdyby ho někdo měl za příliš citového, přiznává se přece, že jej obrátila katolická modlitba. „Ztratil jsem v mládí rodiče, osaměl jsem, neměl jsem druha kromě svého stínu. Možná že právě tato okolnost mě připoutala k víře katolické. V ní člověk, jehož bytí či nebytí je bez významu, stojí před svým Stvořitelem s důvěrou, že Bůh mu pomůže jako otec. Bylo mi, jako bych z říše stínu vstoupil do země světla."

Cesta třetího: víra v život posmrtný.

„Mne pohnul k víře katolický stařeček. Před 7 lety mu zemřela manželka. Denně putoval za každého počasí k jejímu hrobu, aby se tam za ni pomodlil. To mě dojalo. Japonské přísloví praví: „Láska lidská je tenší než papír," ale zde jsem viděl lásku, která byla silnější než smrt. Zeptal jsem se sousedů, kdo je ten stařeček, a dověděl jsem se, že je katolíkem. Podle katolického názoru je prý smrt jen dočasné odloučení duše od těla. Tělo zahyne, duše však žije dál. Slyšel jsem, že jest obcování mrtvých s živými. Rodiče s dětmi, muž s ženou, přítel s přítelem se na čas rozloučí, vědí však, že se zase sejdou. Tento katolický názor o životě posmrtném mě hluboce dojal, zvláště proto, že jsem před rokem ztratil matku. Při svém studiu jsem bohužel brzy na matku zapomněl; myslil jsem si: mrtvá je mrtva a mrtvým není pomoci. Tam jsem však viděl muže, který mrtvé ženě pomáhal.

Neměl jsem pokoje. Vyhledal jsem stařečka a dal jsem se od něho poučiti, až jsem se stal jeho druhem ve víře a v modlitbě."

Cesta čtvrtého: katolická obětavost.

„Měl jsem o misionářích zvláštní názory. Říkali mi: „Tito cizinci, to jsou ti praví! Chytří a líní obchodníci jsou to! Mají pěkné příjmy, cítí se zde „v zahradě na východu", dělají výlety a čepují křesťanské učení, o něž nikdo nestojí." To bylo také mou domněnkou. Brzo však jsem se přesvědčil o pravdě. Misionáři nemají platu. Výlohy na jejich životní potřeby a na bohoslužby hradí příbuzní a dobrodinci. Misionář mohl doma vésti pohodlnější život, avšak opustil domov i rodinu a odešel do cizí země, aby získal duše Bohu a v cizině aby zemřel. Dlouho jsem nevěřil, že taková obětavost je vůbec možná, až jsem se sám přesvědčil o skutečnosti. Z toho jsem soudil: Víra, která své stoupence činí schopnými tak velikých obětí, musí býti pravá."

Cesta pátého: katolická láska.

Měl jsem přítele, který mě upřímně miloval. Onemocněl jsem. Přítel mě opatroval a neštítil se ani nejnižších služeb. Divil jsem se jeho obětavé lásce. Tázal jsem se často: „Odkud béřeš k tomu sílu?"

Jednoho letního večera jsem šel mimo světnici svého přítele, dveře byly pootevřeny. Tam

jsem ho viděl, an klečí, hlavu maje v dlaních, před obrazem člověka visícího na kříži. Co to znamená? V tom okamžiku přítel vstal; byl překvapen mou přítomností; v jeho očích jsem zahlédl slzy.

„Co je ti?" tázal jsem se udiveně.

„Nic!" odpověděl vyhýbavě. Naléhal jsem na něho, jelikož jsem ho chtěl potěšiti. Otevřel mi tedy své srdce; přiznal se, že je katolíkem a že jen v katolické víře nalézáme pravdu a spásu. Řekl mi, že se denně modlí za mne, abych i já obdržel milost a světlo víry.

Hluboce dojat podal jsem příteli ruku. To byl počátek mého obrácení:

(Fr. Larbolette S. J. v Kat. Missionen 1922/3, 82).

Když křesťanem — tak katolíkem.

„Mimo jednu sestřenici jest celá moje rodina židovská. — Byla jsem vychována v protestantském ústavě. Jako židovka jsem byla osvobozena od vyučování náboženství, ale v neděli jsem musela na bohoslužby. Všichni jsme mívali s sebou bibli; nemohu si vzpomněti, zda jsem ji kdy otevřela. Zůstávala jsem při všem, co se při bohoslužbách dělo, chladná. Když jsem však někdy ze zvědavosti vstoupila do katolického kostela, divila jsem se, že jsem tam našla jakousi podobnost se synagogou.

V sedmnáctém roku jsem zakusila trpkého zklamání a přiblížila jsem se Bohu. Jednoho dne jsem vzala bibli a otevřela ji. Čtla jsem:

„Blahoslavení lkající, neboť potěšeni budou!" Tato slova se mě mocně dotkla, nemohla jsem se od evangelia odloučiti, až jsem je přečtla celé bez přerušení — správněji řečeno, často jsem přerušila četbu, plačíc pohnutím. Myšlenka, že jsem celých 17 let svého života ani netušila vznešených krás, že tak dlouho jsem neznala Ježíše Krista, mě velice bolela.

Mluvila jsem o tom se svou přítelkou protestantkou, a ta mě přiměla, abych se dala zapsati do „Christian Science" (do „křesťanské vědy"). Tři léta jsem zůstala v této sektě, nenalezla jsem však jistoty ve víře ani duševního pokoje, po němž jsem toužila.

Konečně jsem dostala do ruky knihu „Učení katolické církve"; v ní jsem nalezla, co mi tak dlouho scházelo, — úplnou, jasnou pravdu. Prozřetelnost Boží způsobila, že jsem se brzo setkala s benediktinem, který mě v katolické víře vyučil a pokřtil.

Avšak než jsem byla pokřtěna, napsala jsem otci do Londýna o svém rozhodnutí. Když se dověděl, že jsem vstoupila do „Christian Science", neznepokojoval se.

Tentokrát však hned po obdržení mého dopisu odjel prvním vlakem z Londýna a přijel do Bath v den, na který byl určen můj křest. A začala diskuse, která trvala od 11. hod. ráno až do 6. večer; sliboval mi, vyhrožoval, hněval se, dával mi důkazy své lásky. Bylo to hrozné — nepopsatelné! Ale Bůh mi pomáhal v těch hrozných

hodinách. Byla to poslední příprava na svatý křest. Boj, který začal v Bath, obnovil se v Londýně. Ponenáhlu však se bouře uklidnila, a jednou jsem k svému překvapení slyšela, že otec řekl: „Kdybych přestoupil ke křesťanské sektě, volil bych toliko římskokatolickou, neboť ta jediná povstala přímo z židovství." (Miss Exter — Marie W... Bath, Anglie, v. E. V. VII. (1927) 91) †.

Česká rodina v Americe.

P. Assmann S. J., německý Hornoslezák, vypravuje o své působnosti v Americe (Montana): „Železniční společnost Northeru Pacific má své vlastní nemocnice pro úředníky a dělníky. Jedna z nich jest v Missoula. Tam jsem docházel několik měsíců na návštěvy, obyčejně třikrát týdně, v neděli, v úterý a ve čtvrtek.

Jednou v pondělí dopoledne bylo mi, jako bych slyšel vnitřní hlas: „Jdi rychle do nemocnice, je tě tam třeba." Zatelefonoval jsem, zdali přibyli noví pacienti. Ačkoliv jsem dostal zápornou odpověď, přece jsem šel přímo do č. 309. Věděl jsem, že tam leží muž „bez vyznání". Ošetřovatelka mi řekla, že ubožák brzo zemře. Těžká choroba srdce a ledvin velice skličovala nemocného. Měl tvář oteklou a byl k nepoznání. Ale přece bylo znáti, že je to Slovan. „To je jistě Čech, neboť Poláci nebývají bez vyznání", myslil jsem si. U Čechů je to často tak: buďto apoštol nebo apostát. Jméno měl slovanské. Nazdařbůh

jsem pozdravil česky. Nemocný odpověděl s úsměvem také česky. V jeho světničce byla zvláštní ošetřovatelka, v bílém obleku, avšak bez obvyklého čepce. Chtěla taktně opustiti světnici. Jelikož však některé otázky rád kladu před svědky, prosil jsem ji, aby zůstala.

Tázal jsem se nemocného: Víte, že jste nebezpečně nemocen?"

„Vím."

„Jste jistě katolicky pokřtěn?"

„Ano, i u prvního svatého přijímání jsem byl."

„Tak jste se neměl dát zapsati jako bez vyznání."

„Nejsem vlastně bez vyznání, ale udělal jsem to, abych měl pokoj od kněze. Vím, že by mi domluvil."

„Milý příteli, přece nechci, aby se vám přitížilo, ani kdybyste měl něco na svědomí."

Potom jsem mu vypravoval o Čechách, o krásné Praze, a na konec jsem mu zazpíval první sloku písně „Kde domov můj". Více jsem neuměl. Se slzami v očích mi nemocný podal ruku a tázal se: „Nemohl byste mě přijmouti zpět do církve? Zde v cizině jsem ještě nebyl v kostele, oženil jsem se s metodistkou, metodistický pastor nás oddal. Mám sedm dětí. Jen jedno je pokřtěno. Nejmladší má již třináct let."

„Smím-li se tázati, kolik je nejstaršímu?"

„23 let."

„Chvála Pánu Bohu!"

Udiveně hleděl nemocný na mne. Vysvětlil jsem mu: „Byl jste tedy oddán před rokem 1908, váš sňatek byl v naší církvi sice nedovolený, ale platný. Od exkomunikace (vyloučení z církve) vám mohu dáti rozhřešení. A kdybych měl čest, seznámiti se s vaší paní, podal bych jí s velikou úctou ruku, že vám vychovala sedm dětí, které jsou jistě tak hodné, jak se zdáte vy."

Tu vyskočila „ošetřovatelka" a řekla:

„Pane kněži, já jsem jeho žena. Žijeme v Spokane (Wash.) a přišla jsem sem, abych ošetřovala svého muže." Podal jsem jí uctivě ruku... Ještě před sv. zpovědí slíbil Čech, že své děti poprosí, aby se daly poučiti o katolickém náboženství . . . Potom jsem šel pro nejsvětější Svátost oltářní. Metodistka připravila stůl přesně podle pokynů svého manžela, který si ještě něco z liturgie pamatoval. Hned po sv. přijímání a po sv. pomazání se jeho zdravotní stav zlepšil tak, že se lékař velice podivil.

Nemocný mi ukázal dopis jednoho svého syna. Úcta, láska — ba i důvěra v Boha byla v něm vyjádřena. Prosil jsem o jeho adresu a ještě téhož dne jsem napsal dopis 17letému studentu. Stav nemocného se stále zlepšoval. Po několika dnech mi telefonovali z nemocnice: „Jsou zde dvě děti Mr. P. Přijeli jsme večerním vlakem navštíviti tatínka a v noci zase odjedeme. Mohli bychom s vámi mluviti? Tatínek si toho přeje..."

Zase několik dní později volaly mě dvě jiné děti dobrého Čecha do nemocnice a vyprávěly

mi, že jejich bratr na zpáteční cestě celou noc četl knížku kardinála Gibbonse „Víra našich otců" a že — jako jeho osmnáctiletá sestra poprosí o vyučování v náboženství.

„A vy dva?" tázal jsem se. Byl to onen 17letý student a jeho 15letý bratr.

„Ano, my také půjdeme."

„Především však se musíte modliti, neboť světlo víry přichází shůry." „Modliti se? Ano, to děláme již od mládí."

Teď jsem pochopil, odkud to požehnání Boží.

Jelikož se nemocnému již dařilo dobře a nepotřeboval zvláštního ošetřování, vrátila se manželka na několik dní do Spokane. Po několika dnech přijela opět. Na cestě do nemocnice zastavila mě irská paní:

„Jdete k panu P.?"

„Ano. Znáte ho?"

„Ovšem, i jeho paní. Jela jsem s ní ze Spokany do Missouly. Na nádraží mi řekla: „Zaveďte mě do nejbližšího katolického kostela. Šla jsem s ní do jesuitského chrámu. Poklekla před svatostánkem a modlila se dlouho. Potom prohlížela krásnou křížovou cestu. Navrhla jsem, že se pomodlíme křížovou cestu, a vysvětlila jsem jí každý obraz. Na konec řekla paní P.: „Středem katolické víry a pobožnosti je Pán Ježíš a jeho matka doprovází Ho i nás na cestě bolestí. Já se vrátím k církvi katolické. Před 300 lety, než byli metodisté, jistě byli moji předkové katolíky."

Mezitím jsem se vrátil do nemocnice a

z vlastních úst jejích a jejího manžela jsem slyšel tu novinku. A uzdravený muž si pochvaloval: „Velebný pane, náboženství mě zase uzdravilo.“ — (E. V. VII., 134).

Židovka Maria Františka van Leer.

Byla rozená Holanďanka. Až do osmnáctého roku vedla ji matka k přísnému zachovávání zákona Mojžíšova; otec však nevěřil, že by ještě Mesiáš přišel. To asi bylo příčinou, že brzo zvážněla a potom ztratila víru úplně.

Příčinou všech sociálních běd viděla v propasti mezi židy a nežidy. Tím se vžila do jakési nálady protižidovské. Opustila rodiče a odcestovala do Německa. Živila se psaním na stroji a ve volný čas vážně studovala. Zkoumala různá náboženství a filosofické systémy. Největším dojmem na ni působil Lev Tolstoj. V jeho dílech čtla ponejprv o Kristově kázání na hoře a tím se nadchla pro Krista Pána a pro jeho učení. V svém nadšení pro jeho nové přikázání lásky začala pilně čísti Nový zákon a výsledek byl, — že uznala Ježíše Krista za Boha. Tím byla získána pro křesťanství, avšak než uskutečnila svůj návrat, prošla dlouhou trnitou cestou.

Bylo to právě ve světové válce. Viděla vraždění národů. Je to láska Kristova? — Rozhodla se, že bude pracovati pro ukončení války. „Chceš-li býti dokonalým, jdi, prodej všecko, co máš, a rozdej chudým, potom pojď a následuj mne!“ (Mat. 19, 21.) Tak řekl Ježíš Kristus a ona po-

slušně rozdá všecko, co má, aby ho následovala.

Kde však má hlásati mír? Chtěla se obrátiti na císaře Viléma. Ale jak? Dopis by se nedostal do jeho rukou. — Rozhodla se tedy, že požádá bavorskou princeznu de la Paz o zprostředkování. Neznala ji sice osobně, ale věděla o ní, že se nedá dvorní etiketou odstrašiti, aby nepřijala každého, kdo prosí o pomoc. Skutečně byla přijata co nejlaskavěji, a princezna převzala úkol, že odevzdá dopis císaři. V dopise líčila Holanďanka císaři nutnost co nejbližšího míru a prosila o audienci. Císař poručil, aby jí poděkovali, dal jí oznámiti, že z politických důvodů nemůže dovoliti audienci. Maria Františka Van Leer mu prostřednictvím princezny vzkázala, že, když sám nemá dobré vůle, aby se přičinil o mír, bude mu zjednán jiným způsobem.

Spojila se s komunisty, ohnivě řečnila na schůzích, zúčastnila se revoluce v Mnichově. Byla zavřena, postavena před vojenský soud a odsouzena k smrti. Druhého dne měla býti popravena; noc ztrávila v temné cele. V této temné noci však jí zasvitlo světlo Boží. Poznala, že nebyla na cestě Kristově. „Království mé není z tohoto světa," řekl On. Království Boží je v srdcích lidí. Pokud duše lidská není osvobozena od vášní, neuskuteční se ani krásné ideály socialistů a komunistů. Jak se však duše vyprostí z otroctví vášní? Tomu se naučíme jen od Krista Pána.

V svém zoufalství začala skoro pochybovati

o božství Kristově. Říkala si: „Jestliže Kristus jest skutečně onen Mesiáš, zachrání mě, abych mohla celý svůj život obětovati jeho službě."

Příštího rána přišli vojáci, avšak ne, aby, jak se domnívala, ji odvedli k smrti, nýbrž aby — jí ohlásili svobodu. Byla vojáky doprovázena domů, aby nebyla zabita rozzuřeným davem. Úplně vyčerpána zůstala několik dní doma. Jednoho dne čtla knihu „Monismus neb křesťanství" od jednoho františkána. Při četbě knihy poznala jasně, že musí přijmouti křesťanství.

Měla se dáti pokřtíti? To neučiní! Její duše se vzbouřila proti tomu. Hodila knihu do kouta a přemýšlela, jak by mohla býti učednicí Kristovou, aniž by se byla musela dát pokřtíti. Nenašla východiska. Slova Kristova byla jasná. „Kdo věří a dá se pokřtíti, bude spasen, kdo však nevěří, bude zatracen."

Zatím co přemýšlela o těchto věcech, přicházeli neočekávaně neznámí muži, aby ji zatkli. Marně protestovala a ukazovala jim vysvědčení, že je propuštěna. Nedali se odbýti.

Jako by ji byl Duch sv. osvítil, prohlásila dívka rozhodně: „Nemohu!"

„Proč ne?"

„Protože jsem židovkou a musím se dáti pokřtíti." A hle, ani nevěří svým očím, neznámí odcházejí!

Bylo to napomenutí Boží, aby se konečně rozhodla a úplně se oddala službě Kristově. Všecky pochybnosti zmizely. Rozhodla se, že se

dá pokřtíti. — Nebyla to lehká věc. Na všech ulicích byly vyvěšeny plakáty, že každý cizinec musí během osmi dnů opustiti Německo. — Kam se tedy měla odebrati? Zpět do Holandska k rodičům? Nezbylo jí nic jiného. Ale věděla, že tam by se její konversi byly postavily nepřekonatelné překážky v cestu. Proto chtěla ještě během těchto osmi dnů býti pokřtěna. Obrátila se na františkána L., jenž jí však odepřel křest sv. bez předběžného poučení. Radil jí, aby šla do kostela a modlila se za osvícení Duchem sv.

Šla do kostela. Tam „náhodou" se udílelo sv. přijímání. Slyšela slova: „Ejhle Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa!" Ta slova působila na ni tak velice, že se vrátila k onomu františkánu a prosila ho o sv. přijímání. Odvětil jí, že k tomu musí býti nejprve pokřtěna. Když se dověděl, že je Holanďanka, zavolal holandského kněze. S podivem poznala, že to je týž kněz, který právě v kostele uděloval sv. přijímání. Pater L. představil dívku knězi a zmínil se, že chce býti pokřtěna. Holandský kněz se domníval, že už je poučena a beze všeho ji hned pokřtil. Jako katolička se tedy vrátila domů.

V Holandsku se přidružila k nové kongregaci, jež má za účel, nepokřtěné děti vyučovati v náboženství. Poznala však, že ji Bůh určil k jiné práci: k obrácení národa židovského. Se svým velkolepým plánem se odebrala do Říma, kde se jí podařilo nadchnouti pro svůj záměr kardinála van Rossuma, prefekta propagandy, jenž

byl také Holanďan. Vymohl jí audienci u sv. Otce, který jí ochotně dal své požehnání. Odešla do Palestiny, aby tam začala své působení. Tam byla však zklamána. Poznala, že mnozí židé znají křesťanství, a přece se neobracejí. Když tisíciletá nenávist proti křesťanům překáží jejich obrácení, mají i křesťané velikou odpovědnost, protože zapomínají přikázání Kristova, že máme milovati i nepřátele.

R. 1926 založila společnost „Amici Israel", jejíž členové se zavazují denně se modliti za židy a rozšiřovati mezi židy a křesťany větší znalost židovství. (E. V. VIII., H. 6.)

Duch svatý.

Dr. Jiří Bull, pocházející z Kanady, byl sice vychován v církvi anglikánské, avšak později ztratil veškeru víru. V roce 1886 přišel k dalšímu studiu do Paříže, kde byl laskavě přijat v laboratoriu pro oční nemoci, které bylo pod vedením Dr. Javalse. V roce 1889 začal samostatnou praksi.

V témže roce léčil delší dobu protestantskou paní z Ameriky. Příležitostně se rozhovořil o náboženských otázkách. Při tom se ukázalo, že oba jsou téhož náboženského smýšlení, totiž že nevěří skoro nic. Paní však vypravovala, že se často modlí jistou modlitbu, která ji potěšuje, a doporučovala lékaři, aby taktéž učinil. Modlitba zněla: „Přijď, Duše svatý, naplň srdce svých věřících a zapal v nich oheň lásky své.

Sešli Ducha svého a povstanou noví tvorové, a obnovíš tvář země."

Dr. Bullovi se modlitbička náramně líbila. Modlil se ji denně, a jelikož mu způsobila jakési duševní povznesení, opakoval ji později několikrát denně.

Několik týdnů po setkání s protestantskou paní přišel Dr. Bull, nevěda ani jak, do jakési náboženské schůzky. Četba z listů sv. Pavla působila na něho hlubokým dojmem. Koupil si bibli a jejím studiem pokračoval v poznání pravd nadpřirozených. Život apoštolů naplnil ho nadšením: jejich horlivost, jejich oddanost, jejich přesvědčivá síla ve vyučování, vše to svědčilo o působení Ducha sv. Tak zvaní reformátoři pozbyli u něho vážnosti.

Božství Kristovo jasně poznal z Nového zákona, jelikož studoval s upřímným srdcem. S jakou autoritou a rozhodností zvěstoval Ježíš Kristus své učení! Když připravoval židy na tajemství svého Těla a Krve, nechal raději své malověrné posluchače odejíti, než aby v nejmenším upustil.

Jak jinak tomu bylo v protestantismu, kde každý měl volnost vykládati si Písmo jak chtěl! Dr. Bullovi bylo jasno, že, poznal-li kdo božství Kristovo, musel také přijmouti jeho učení úplně. Velekněžská modlitba Spasitelova „aby všichni byli jedno" hluboce ho dojala, poznal, že církev Kristova musí býti jednotná.

Četl spisy známého anglického konvertity a

pozdějšího biskupa Newmana, které psal ještě před svým obrácením. S počátku četl jen pro krásu řeči. Později však se mu líbil i obsah. V jednom spise píše Newman: „Zjevení jest člověku nutnou potřebou. Víra oživená láskou činí člověka schopným, aby porozuměl zjeveným pravdám."

Newman napsal ještě jako Anglikán píseň k Duchu sv. Je to výkřik duše žíznící po pravdě. Zní takto:

„Veď mě, dobrotivé Světlo, temnotou, jež mě obklopuje!

Veď mě vpřed!

Noc je temná, a já jsem dalek domova.

Veď mě vpřed!

Řiď nohu mou, netoužím po světle příliš vzdáleném,

jen jeden krok mi stačí.

Ach, byly jiné časy, kdy neprosil jsem Tebe, bys mě vedl!

Chtěl jsem raději volit sám a vidět cestu svou.

Teď však:

Veď Ty mě vpřed!

Miloval jsem přepych denní a při své bázni dal jsem svou vůli pýchou vést. —

Nepřipočítej mi roky minulé! —

Tak dlouho pomáhala mi tvoje moc, i dnes mi bude znovu vůdcem vpřed;

přes bažiny a skály, přes potoky, až zmizí noc, a ráno mi se usmívají ony postavy andělské, jež

miloval jsem — ach, jak dlouho tomu jest — jež ztratil jsem na okamžik."

Tato píseň se líbila lékaři hledajícímu pravdu. Naučil se jí nazpamět, a modlil se ji denně s tou modlitbou k Duchu sv. Jak sám se přiznává, nevěděl, co činil, později však poznal, že nevědomky užíval nejlepšího prostředku k dosažení víry: modlitby k Duchu sv.

Pak zmizelo pomalu zaujetí proti církvi katolické. Studoval horlivě knihy katolické, navštěvoval bohoslužby, a nový svět netušené krásy a harmonie se mu otvíral. V Lurdech byl jako lékař svědkem, jak u jeskyně byla žena uzdravena.

25. července 1892 vrátil se v kostele anglických pasionistů v Paříži do církve katolické. Jelikož byl slabého zdraví, nedožil se vysokého věku. Po zbožném, obětavém životě umřel r. 1911 jako světec. Jeho poslední slova byla: „Duchu svatý, Bože, Ježíši!" (E. V. VI., 7.)

Mladý Japonec a metodista.

„Když mi bylo patnáct let, byl jsem tehdy ve 4. třídě japonského gymnasia, zaslechl jsem po prvé křesťanské učení. Bylo to v roce 1899 v Sendai, v městě severního Japonska. Tam mívala misionářka americké sekty kongregationalistů každý týden biblickou hodinu. K ní zvávala gymnasijní a universitní studenty. I já jsem se tam jednoho dne octnul, ne však, abych poznal bibli. Chtěl jsem se tímto způsobem naučiti anglicky.

Avšak hned první den jsem byl zklamán, jelikož jsem velice málo rozuměl. Ale i to málo, čemu jsem rozuměl — bylo to z evangelia sv. Lukáše — upoutalo úplně mou pozornost. Každý týden jsem přicházel a tak jsem vytrval půl druhého roku. Písmo svaté jsem ještě neměl. Jenom jednou týdně jsem slýchal jeho výklad. Co jsem slyšel, velice mě zajímalo. Byl to zájem čistě vědecký, zájem o velikost muže z Nazareta. „Křesťanské učení je zajímavé," to bylo ovoce mého prvního seznámení s křesťanstvím.

Od té doby jsem nechodil na biblické hodiny. Hleděl jsem sám vniknouti do křesťanského učení. Studoval jsem listy sv. Pavla a evangelium sv. Jana. Víc a více jsem pronikal k pravdě. Státi se však křesťanem — k tomu jsem neměl odvahy.

Tu jednoho dne, v lednu 1903, čtu v evangeliu sv. Marka: „Kdo uvěří a dá se pokřtíti, spasen bude; kdo však neuvěří, bude zavržen." (Mark. 16, 16.) Beze křtu budu tedy zavržen! Víry a křtu se žádá. To mě přivedlo ke křtu. Po poučení, po půldruhém měsíci jsem byl misionářem kongregationalistů přijat do jejich církve.

V koutě kostelní knihovny jsem jednoho dne našel knihu o církvi katolické. Pudilo mě to k ní. Doufal jsem, že se něčeho zajímavého dovím o „sektě", kterou jsem neznal. Jenom jsem věděl, že církev katolická má mnoho obřadů, víc nic.

Dvě myšlenky té knížečky se mi zdály dů-

ležité: že sv. Otec je nástupcem Petrovým a že sv. přijímání není jen obrazem Těla a Krve Páně. Byly to malé, nepatrné rozdíly? Chtěl jsem míti jasno, a brzo jsem našel cestu ke katolickému knězi P. Jacquetovi z pařížského semináře. Řekl jsem mu: „Jsem protestant a četl jsem knížku o katolické církvi. Je to všecko pravda?"

Přisvědčil a půjčil mi několik knih k dalšímu studiu, mezi jiným též katechismus. Brzo mi bylo jasno: Katolické učení se shodovalo mnohem více s Písmem sv.

Avšak přestoupiti? Mohu přece věřiti, čemu chci. Jest papež skutečně nástupcem Petrovým? Dosud jsem se úmyslně vzdaloval moderních liberálních proudů protestantské theologie. Avšak vlivem okolí přece jsem začal kolísati ve víře. Byl Kristus Bohem? Vnitřní nepokoj se mne zmocnil. Čemu jsem měl věřiti? Avšak skutečné, pravé náboženství musí míti pevné učení. Přece nemůže býti jen citem, ponechaným dobrozdání jednotlivcovu, který míní dnes tak a zítra jinak. Byla však autorita katolické církve pravá? Byla katolická církev ustanovena od Krista? —

Tak přešla léta. Jako protestant jsem často navštěvoval katolický kostel, mši sv., mluvil jsem s misionářem. Prosil jsem o nové knihy o otázce autority, a čím dál tím zřetelněji jsem poznával: papež je skutečně nástupcem Petrovým. Prosil jsem písemně protestantského misionáře o vysvětlení, nedostal jsem odpovědi. Šel jsem k němu osobně, nemohl mi dáti odpovědi uspokojivé.

A když jsem mu oznámil, že se musím státi katolíkem, řekl mi jako poslední slovo: „Je mi líto, že vám nemohu pomoci. Ale budu se za vás modliti, abyste se v církvi katolické stal šťastným."

Hned jsem šel k P. Jacquetovi. „Prosím, chci býti katolíkem!"

P. Jacquet pohlédl na mne a řekl: „Ano, již dávno jsem se za vás modlil. Hned po prvé, když jsme se seznámili, mi napadlo: To je muž, který se musí státi katolíkem!" Potom mlčel, poklekl vedle mne a dlouho se modlil.

Tento Japonec je dnes vůdcem katolické mládeže, pravý laický apoštol. (E. V. VII. 1927. 75.)

Heřman Cohen.

Narodil se r. 1821 (10. listopadu) v Hamburku z rodičů židovských. Neštěstí přivedlo rodinu do bídy, a matka se svým 13letým Heřmanem se r. 1834 odebrala do Paříže. Hoch měl již tehdy tak neobyčejné hudební nadání, že sám slavný Liszt se ho ujal a cvičil jej v hudbě. Neméně slavný Jiří Sand přijal ho do svého hudebního kroužku, v němž se proslavil jako největší umělec na klavír. Dával koncerty ve Švýcarsku, v Italii, v Anglii, v Německu a získal si nesmrtelnou slávu. Že mnoho lásky k církvi katolické a k náboženství vůbec neměl, nasvědčuje okolnost, že se stal zarytým zednářem.

Jednoho dne r. 1847 navštívil mistra kníže Rey z Moskvy a prosil ho, aby místo něho pře-

vzal řízení chóru při májové pobožnosti v kostele sv. Valeria v Paříži. Cohen se zdráhal převzíti tento úkol a jen k vůli knížeti slíbil, že ho zastoupí. Při pobožnosti neměl účastenství a při kázání dokonce živě rozmlouval na chóru s hudebníky a zpěváky. A když kněz dával lidu svaté požehnání nejsv. Svátosti oltářní, najednou zvážněl. Bylo znáti, že tento okamžik naň učinil veliký dojem. Padl na kolena a hluboko sklonil hlavu.

Od tohoto dne změnil se Cohen k nepoznání. Chodíval často na odpolední požehnání a dlouho trval na modlitbách. Zdálo se, že se nemůže ani odloučiti od velebné Svátosti. Dne 28. srpna 1847 (tedy po třech měsících od oné májové pobožnosti) přijal křest, 8. září téhož roku první svaté přijímání a 2. prosince svaté biřmování.

Jednoho dne večer byl mistr na požehnání v kostele karmelitek. Byl tak pohroužen v modlitbu před nejsv. Svátosti oltářní, že ho kostelník musil upamatovati na odchod. Když viděl ještě několik žen v kostele, řekl: „Vždyť jsou zde ještě lidé, já také ještě zůstanu.“ Kostelník mu vysvětloval, že tyto ženy zde zůstanou po celou noc při zamčených dveřích, aby se klaněly nejsv. Svátosti.

Tato myšlenka se mu velice zalíbila. Hned druhého dne sháněl po kostelích pařížských muže, aby je pro ni nadchnul a s nimi založil spolek mužů nočního klanění nejsvětější Svátosti. Jeho

horlivosti se to podařilo. Již 6. prosince 1848 přišel s nimi do kostela, prose, by jim bylo dovoleno zůstati po celou noc před nejsv. Svátostí oltářní. Spolek se rozšířil po celé Francii.

Cohen pocítil v sobě nevysvětlitelnou touhu po životě klášterním. Proto se r. 1849 odebral k bosým karmelitům v Agenu. Vykonal duchovní cvičení a prosil o přijetí do řádu. A když velmistr řádu povolení dáti nechtěl, vydal se na cestu do Říma a tam prosil velmistra tak dlouho, až byl přijat. V Brousseyu vykonal noviciát, dne 7. října 1850 složil sliby, při nichž obdržel jméno „Augustin Maria od nejsv. Svátosti oltářní", a r. 1851 na hod Boží velikonoční byl vysvěcen na kněze. Jeho první kázání jednalo o velebné Svátosti a o častém sv. přijímání, o kterémž předmětě i později nejraději kázával.

Jeho matka vše vynaložila, aby z řádu vystoupil a navrátil se opět k židovství. Marně. Naopak, jeho snahou bylo, souvěrce získati Kristu. I zde korunoval Bůh jeho šlechetné služby. Již r. 1852 obrátil kázáním svým israelitu Bernarda Bauera, který se stal později karmelitou a knězem. R. 1854 zřekli se židovství dva bratří Josef a Augustin Lemaner. Zvoliti také stav kněžský.

Téhož roku dočkal se radosti, že jeho bratr, sestra a dvě sestřenice v Hamburku přijali víru katolickou.

Heřman byl neúnavným kazatelem, chodil po jižní Francii a Německu, zakládal kláštery, přišel až do Londýna, kde založil klášter (první po reformaci)

a stal se jeho představeným. Za francouzsko-německé války r. 1870 neúnavně pracoval mezi zajatými francouzskými vojíny, až morem zachvácen dne 20. listopadu 1871 zemřel u věku 49 let. Zanechal mnoho hudebních skladeb církevních, hlavně k poctě bl. Panny Marie. (Růže dominik. 1913.)

Podařený žert.

Biskup orleánský Dupanloup vydal v šedesátých letech minulého století maličkou knížečku pod názvem: „La vraie et solide pieté", t. j. pravá a opravdová zbožnost. Když vyšla a byla v Paříži ve výkladních skříních knihkupců, došel do Paříže na kohosi dopis z Kavkazu od tamního guvernéra a velícího generála Nikolaje, který se proslavil v bojích proti povstalcům kavkazským jako velitel armádního sboru. Bylo po boji a guvernér míval dlouhou chvíli. Jezdíval dříve jako všichni Rusové často do Paříže a měl tam mnoho dobrých známých, jimž dopsal, aby mu poslali na ukrácení dlouhé chvíle nejnovější romány francouzské. Udělali si z něho jak se říká „legraci" a vložili do bedny, v níž byla spousta románů, také knížečku Dupanloupovu. Několik měsíců potom vzal si kavkazský místodržitel dovolenou a odcestoval do Francie.

Vyhledal si v Orleansu biskupa, vykonal pod jeho vedením osmidenní cvičení, načež se odebral do velké Kartouzy, kde vstoupil pod jménem Jana Ludvíka do řádu kartuziánů a žil šťastně

a spokojen ve skromničké mnišské cele jako katolický kněz.

„Kdo činí pravdu, jde k světlu."

Jednou uviděl farář arský do své sakristie vcházeti muže, jehož zevnějšek, chování i řeč prozrazovaly na první pohled muže z vysokého světa. Neznámý se uctivě přiblížil a ctihodný sluha Boží mu ukázal rukou na malou stoličku, na které klekávali jeho kajícníci.

„Pane faráři," praví pán, chápaje dobře význam toho pokynu, „já se nechci zpovídati, nýbrž s vámi jen rozumně promluviti." „Ó milý příteli, to jste na nepravém místě; já nedovedu rozumně mluviti . . . potřebujete-li však útěchy, tedy si sem poklekněte (při tom ukazoval neúprosně na stoličku) a věřte, že už mnoho jiných před vámi zde pokleklo a nelitovali toho."

„Ale, pane faráři, měl jsem již čest vám říci, že jsem nepřišel k zpovědi, a to z rozhodující příčiny; nemám totiž víry. Zrovna tak málo věřím ve zpověď jako ve všecko ostatní." „Vy nemáte víry, příteli? Ó, jak je mi vás líto! Žijete v mlze . . . Malé dítko ví ze svého katechismu více než vy. Měl jsem se za velice nevědomého, ale vy jste ještě ubožejší než já . . . Vy nemáte víry? Dobrá! Ale poklekněte přece; chci slyšeti vaši zpověď."

„Ale, pane faráři, vy nechcete nic jiného, než abych s vámi hrál komedii."

„Klekněte si tuto, pravím vám!"

Přesvědčení, tichost, velitelský, přelaskavou tvářností mírněný tón, jímž tato slova byla opakována, způsobily, že se ten muž octl na kolenou, aniž se toho nadál, ba skoro proti své vůli. Učinil znamení sv. kříže, jež již dávno nedělal, a začal vyznávati hříchy.

— Povstal opět nejen úplně potěšen, nýbrž i dokonale věřící; přesvědčil se, že nejkratší a nejspolehlivější cesta k víře je činiti skutky víry podle věčného slova Učitele lidstva: Kdo činí pravdu, jde k světlu. (Jan 3, 31.) (Monnin.)

„Smím také hledati pravdu?"

K anglickému provinciálovi Tov. Ježíšova přišel v lednu 1924 jinoch se slovy: „Důstojný pane, nepřijal byste mě do noviciátu?"

„Pročpak ne? Čím je tvůj otec?"

„Farářem."

„Co?"

„Protestantským farářem."

„A ty?"

„Já jsem katolík."

„Jak jsi k tomu přišel?"

„Moje sestra slyšela a čtla mnoho o katolicismu a stala se konečně katoličkou. Já jsem se tázal otce, jestli smím hledati pravdu. On odpověděl: „Synu můj, jestli myslíš, že to jest povinnost, nebyl bys mým synem, kdybys nedělal všecko, abys nalezl pravdu." Tak jsem se stal katolíkem."

„Ale co řeknou rodiče, když půjdeš k jesuitům?"

„Matka se bude hněvati a otec bude radostí jásati." A skutečně přivedl protestantský pastor za několik dní svého syna k P. provinciálovi a řekl: „Důstojnosti, to je má největší radost a útěcha, že můj syn se stane jesuitou." Syn se stal vynikajícím novicem a otec pilným katechumenem.

Nr. 8.156.

Imprimatur.

Olomucii, die 23. Maii 1928.

Josephus Vyvlečka,
Praeses a. e. Consistorii.

„ŽIVOTEM“

Úvahy náboženské, výchovné a sociální.

Odebírejte a rozšiřujte jako časopis! — Každá serie má 24 čísel. (I. serie 1.—24., II. serie 25.—48. atd.) Předplatné 13 Kč na jednu serii.

I. serie:

1. Dr. Ant. Cyril Stojan.
2. Velmoc tisk.
3. „... lásky však kdybych neměl ...“
4. Šťastná rodina.
5. Exercicie.
6. „Anděle Boží ...!“
7. Pomáhej duším v očistci!
8. Útěcha pro nemocné.
9. Nač se ještě modliti?
10. Žena a křesťanství.
11. Neděle.
12. Do života I.
13. Do života II.
14. V bouřích mládí.
15. Tak ne! (O výchově.)
16. Hříchy papežů.
17. O manželství.
18. Manželé mezi sebou.
19. Výchova dítěte.
20. Sv. růženec.
21. Nedej se!
22. Měsíční duch. obnova.
23. Příprava na sv. misie.
24. Více kněží!

II. serie:

25. Maria, útočiště.
26. Laický apoštolát I.
27. Laický apoštolát II.
28. Mladí apoštolé.
29. Lék proti smrti.
30. Nač se zpovídati?
31. Věřiti či nevěřiti?
32. Jak se zpovídati?
33. Peklo.
34. Půst.
35. Blahoslavená Anežka česká.
36. Zaopatřování.
37. Svátost oltářní.
38. Mše sv.
39. Katolická akce.
40. Duch svatý.
41. Dary Ducha sv.
42. Sv. Cyril a Metoděj.
43. Sv. přijímání.
44. Radost.
45. Blahoslavení.
46. Cesty k Bohu I.
47. Apoštol lásky Bedřich Ozanam.
48. Cesty k Bohu II.

III. serie:

49. Z vězení.
50. Něco o spiritismu.
51. O křtu svatém.
52. Móda a dnešní ženský svět.
53. Ano, Otče!
54. Šťastnou cestu!
55. Smiřte se!
56. Sv. Jan Nepomucký I.
57. Sv. Jan Nepomucký II.
58. Sv. Jan Nepomucký III.
59. Kněžský celibát.
60. Svatý Václav a naše doba.
61. Na obranu.
62. Občanské sňatky. Rozluka.
63. Na pomoc velkému dílu.
64. Jde o svatováclavské dědictví.

Brožurková akce pastorační.

Velmi doporučujeme brožurkovou akci exercičního domu v Hlučíně. Jejím účelem je podporovati tiskem velké pastorační úkoly naší doby. Statisíce hlučínských brožurek je již rozšířeno mezi naším lidem a těší se velké oblibě.

Vhodné lišty pro výklad brožurek u kostelního vchodu dodává rovněž exerciční dům v Hlučíně za výrobní cenu (60 Kč i s poštovným).

Mnohé farnosti si lištu pořizují právě letos na oslavu svatováclavského milenia. Oslava zdánlivě nepatrná a tichá, ale velmi působivá. Jeden kněz z duchovní správy píše: „Lišta v kostele koná pravé divy. Upozornil jsem na ni v kázání a nazval jsem ji druhou kazatelnou, kde je psané slovo Boží."

Lištu třeba pověsiti na světlé místo, kde chodí nejvíce lidí, ne příliš vysoko, ale ani ne příliš nízko, aby na ni nedosáhly děti.

Lišty se také osvědčují před farními kancelářemi, v nemocnicích, ve spolkových místnostech. Brožurky třeba měniti podle pastoračních potřeb.

Račte si opatřiti celou sbírku „Životem", i všechna starší čísla! Jsou v nich vzácné věci, které připravují půdu pro další apoštolskou práci. Bylo by škoda nemíti je. Sbírka „Životem" se velmi hodí pro hromadné rozšiřování. Některé apoštolské duše ji rozšiřují po stech a po tisících. Jaké zásluhy si tím získávají o katolický život u nás!

Objednávky na adresu: Exerciční dům v Hlučíně.

Upozorněte své známé na knihy Edice Smíru.

Dosud vyšly:

Alberti, **Nová světla.** 12 Kč. Objednejte, než bude úplně rozebrána!

Bílé květy, jemné povídky pro mládež. Cena 5·20 Kč.

Dörner, **Na rozcestí.** Pro dospívající mládež 2·— Kč.

Duch sv. Terezie Ježíškovy. Perla literatury o této světici. 20·— Kč.

Faber, **Dobrota.** Bude brzo rozprodána. 3·— Kč.

Chautard, **Duše veškerého apoštolátu.** Doporučujeme co nejvřeleji. 20·— Kč.

Květy nejsv. Svátosti. Eucharistické povídky. 8·— Kč.

Lekeux, **Markétka.** Doporučuje se sama. 20·— Kč.

Modlitba o účinnou lásku k bližnímu. 20 hal. (100 výtisků 15·— Kč.)

Modlitba za zpovědníka na obrázku sv. Terezie Ježíškovy. 20 hal. (100 výtisků 15·— Kč.)

Mossong, **Apoštolát na který se zapomíná. Modlitba a obět za kněze.** Cena 6·80 Kč.

S. Paula, **Dej mi srdce své!**

Pfannmüller, **Když přišla na svět Láska.** Kniha velmi oblíbená. 20·— Kč.

Plus T. J., **Bůh v nás.** Skoro rozebráno. 20·— Kč.

Plus T. J., **Myšlenka smíru.** Cena 12·— Kč.

Pojďte k Josefovi. 1·— Kč.

Po vůni tvých růží. Po této modlitební knížce je velká poptávka. 10·— Kč a 12·— Kč.

Schmid T. J., **Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu.** Rovněž velmi oblíbená. Vázaná v plátně 26·— Kč.

Suberville—Odvalil, **Hvězda z Lisieux.** Roztomilá divadelní hra. 12·— Kč.

Wiesen, **Čeho po tobě žádá laický apoštolát?** 1·— Kč.

William, **Pán Bůh na návštěvě.** Rozkošná eucharistická povídka. 4·50 Kč.

EDICE SMÍRU, Přerov, Šířava 7.

Používání novinových známek povoleno pošt. řed. v Opavě pod č. 25.601-III. z 18. července 1927. — Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí dr. B. Vašek, Olomouc. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín. — Tiskem knihtiskárny „Snaha" (Fr. Olšovský) v Hranicích.

„Životem" číslo 47. II. vydání. Cena 50 h.

Apoštol lásky Bedřich Ozanam.

* 23. 4. 1813. † 8. 9. 1853.

Nr. 11.751

Imprimatur.

Olomucii, die 13. Julii 1928.

Josephus Vyvlečka, m. p
Praeses a. e. Consistorii.

Otec Ozanamův Jan Antonín byl nejprve vojákem, později obchodníkem v Lyoně. I jako obchodník zůstal celým křesťanem, spravedlivým a stále ochotným pomáhati všem, kdo pomoci potřebovali; zůstal ochotným, i když jeho ochoty zneužívali. Ručil totiž jednou za svého příbuzného a jeho vinou pozbyl všeho majetku.

Malá rodina odstěhovala se do Milána. S nimi jela věrná služebná Marie Cruziatová, která ztrávila 72 let ve službě rodiny Ozanamovy a zemřela v domě svého pána, když jí bylo 87 let. V Miláně se otec Ozanam musil postarati o existenci. Vyučoval soukromě cizím řečem a studoval současně lékařství — 16 hodin denně. V prosinci r. 1810 vykonal zkoušky a začal lékařskou praxi. Byl lékařem celou duší; ve dne v noci býval ve službě nemocných, zvláště za válek napoleonských, kdy se nemocnice plnily raněnými a nemocnými vojáky.

V Miláně se mu narodilo 23. dubna 1813 páté dítě, náš Bedřich. V roce 1815 připadlo Lombardsko zase k Rakousku, proto Ozanam opustil Milán a vrátil se do své domoviny. V Lyoně dostal místo v městské nemocnici; tam zůstal do konce svého života. S velikou láskou pečoval zvláště o chudé nemocné, a vždy zdarma.

Své děti miloval, učil se s nimi, opakoval s nimi úlohy. Největší jeho radostí bývaly večery u rodinného krbu při hudbě a zpěvu a vycházky s ženou a s dětmi.

Byl zbožný od mládí. Již jako voják čítával pilně v Písmě svatém. Večer celá rodina společně se

modlívala a často se také čítávalo. „Jeho láska k chudým neznala mezí," praví jeho syn. Dával však tak tajně, že často ani jeho manželka nevěděla o jeho dobrých skutcích.

Matka Bedřichova pocházela z bohaté obchodnické rodiny. V bezradostném mládí zažila francouzskou revoluci. Viděla, jak rodiče byl uvězněni, bratr zavražděn. Tyto události vrhly stín na celý její život, byla asi proto příliš přísná a úzkostlivě starostlivá.

Dobré vlastnosti však měly u ní převahu. Ačkoliv byla ze vznešené rodiny – anebo právě proto –, byla zvyklá jednoduchému životu: práce v kuchyni vykonávala sama. Modistky ani švadleny nepotřebovala, neboť si všecko šila sama. Denně chodívala na mši sv. V neděli sama vodila děti do kostela. slovem a příkladem jim do srdce vštěpovala velikou úctu k domu Božímu. Děti měly k ní tak velikou důvěru, že před ní nic netajily.

V účinné lásce k chudým se vyrovnala svému manželu. Navštěvovala nejbídnější ubožáky, čistila, prala a vařila jim vpravdě s mateřskou dobrotou. Dojemný obrázek obětavé lásky obou rodičů nám zanechal syn: Když už oba byli starší a slabší, zakázali jeden druhému vystupovati výš než do třetího poschodí k chudým nemocným. Láska však byla silnější než zákaz, a tak potají oba dva jej přestupovali, až jednoho dne se setkali u těžce nemocného kdesi v pátém poschodí. – –

Mládí.

Jako dítko byl Bedřich tělesně slaboučký; avšak tím bystřejší byl jeho duch. Veliký jemnocit pro utrpení jiných zdědil asi od rodičů. V obecné škole a na gymnasiu vynikal nade všechny. Jako čtrnáctiletý hoch již skládal latinské básně a komponoval písně. Není divu, že jeho jemná duše také zažila bouře vnitřních bojů.

Pokušení.

Sám o tom později napsal: „V době, jež byla prosáklá pochybovačností, dal mi Bůh milost, že jsem se narodil ve víře; na klíně své matky a křesťanského otce mě Bůh miloval jako své dítě. Za první učitelku mi dal moudrou sestru; zbožná byla jak anděl a již je přidružena k andělským sborům.

Později však pronikl i ke mně ruch nevěreckého světa; zažil jsem také hrozné pochybování, jež mi ve dne svíralo srdce a v noci mi plnilo oči hojnými slzami.

Bez přestání trápila mě nejistota o mém povolání k věčnému životu. Zoufale jsem se opíral o posvátné články víry, a zdávalo se mi, jako by se bortily pod mýma rukama. — Zachránilo mě poučení dobrého duchovního vůdce, jenž do mých myšlenek uvedl pořádek a světlo.

Od té doby byla má víra pevná. Překonán tak velikým dobrodiním, slíbil jsem Bohu, že celý svůj život obětuji službě pravdy, která mi udělila pokoj."

Tento vnitřní boj měl pro Ozanama veliký význam. Bouře upevnila jeho víru a zároveň vzrostlo v něm porozumění pro duševní stav jiných. Říkával: „Kdo zakusil duševní trápení pochybností, nebude nemilosrdně útočiti na ty, kterým Bůh ještě nedal milosti víry."

Na universitě v Paříži.

Na podzim r. 1831 odešel devatenáctiletý Ozanam na studie do Paříže. Loučeni bylo citlivému mladíku těžké. Jeho první dopis vyjadřuje bolest, ale zároveň i jeho zbožnost a lásku synovskou. Píše matce: „Má zmužilost se úplně ztroskotala. Ó, jak jsem opuštěn, tak smutný a bez jakékoliv útěchy! . . . Mladí lidé, s kterými obcuji, bydlí tak nekonečně daleko ode mne, a proto je nemohu často navštěvovati. Pro potěchu *mám jen Tebe a Pána Boha. Avšak Vy dva mi nahradíte všecko*".

Mladý student našel sice byt, ale jaká tam byla společnost! Jeho druhové měli chování sprosté a vedli mezi sebou rozhovory příliš povrchní. O nějakém ohledu na sousedy nebylo ani řeči, tenkými zdmi bylo slýchati hlasitý smích. Večer hrávali v karty a Ozanama hleděli získati pro svou nebezpečnou zábavu.

„Chápeš, maminko, že jsem nešel. — Tito lidé nejsou křesťané, neplní ani to, co Turci; *já jediný zde zachovávám postní přikázání, a proto musím snášeti mnoho úsměšků.* Je mi nevýslovně trapným dlíti v takové společnosti".

Bedřich měl však štěstí. Navštívil přítele svého otce, slavného fysika *Ampèra*. Ten mu hned velice ochotně nabídl za tutéž cenu světničku svého syna, který studoval jinde. Pravil mu: „Vaše zájmy jsou mými zájmy. Budeme míti pěknou příležitost hovořívati spolu. Musíte se seznámiti s mým synem. Studuje právě dějiny německé literatury. Můžete používati jeho knihovny. *Vy zachováváte postní přikázání; my také.* Má sestra, dcera a můj syn jídají se mnou; tedy příjemná společnost. Co tomu říkáte?" Ozanam neřekl nic. Zářil štěstím. Zůstal u Ampèra dvě léta, až se vrátil jeho syn. – Zbožnost Ampèrovu charakterisuje toto: Když v Lyonu ležel nemocen a řeholní sestra, která ho ošetřovala, mu chtěla čísti z „Následování Krista", řekl jí přívětivě: „Nenamáhejte se, ctihodná sestro; já je umím zpaměti".

Ampère mnoho pracoval s Ozanamem. V pozůstalosti obou mužů se nalezly rukopisy psané částečně druhým.

Často v přátelském rozhovoru mluvívali o věcech náboženských. Ampère byl někdy tak nadšen vznešenými myšlenkami, že zvolal: *„Jak veliký je Bůh, Ozaname, jak veliký . . .!"*

Bedřich musil často bojovati proti malomyslnosti. Když jednou zase klesal na mysli, šel do kostela, aby nalezl v tichém rozhovoru s Bohem klid. Tam v koutečku mezi několika stařenkami viděl klečeti muže. Poznal v něm – Ampéra, jenž všecku slávu považoval za nicotnou a pokorně padl na kolena před svým Bohem!

Ozanam se zastyděl pro svou malomyslnost a příklad Ampérův mu dodal nové odvahy a důvěry.

Chateaubriand.

Ozanam byl povahy ostýchavé, proto mu nebylo snadným se seznámiti se slavnými muži. A přece měl velikou touhu poznati spisovatele Chateaubrianda.

O Novém roce 1832 ho navštívil a byl přijat velmi vlídně.

Najednou se otázal Chateaubriand:

„Chodíte rád na divadlo?"

Ozanam nevěděl, co má odpověděti. Má říci pravdu, přiznati se, že ne? Nepozbude tím jeho vážnosti? — Hostitel klidně čekal.

Konečně se Ozanam přiznal: „Matka si nepřeje, abych chodil do divadla."

Chateaubriand ho objal a řekl: „Zůstaňte jen poslušným synem své matky! Duševně v divadle nic nezískáte, můžete tam však velmi mnoho ztratiti."

Cholera.

Když v roce 1832 zuřila v Paříži cholera, onemocnělo několik druhů Ozanamových. Ozanam je navštěvoval tak věrně a bez okázalosti, jak to dovedou jen veliké duše. Přinášel jim knihy, dopisoval jim a zůstal na bojišti, i když mnozí opatrní z města utekli.

V jednom dopise z té doby cituje žalm 90.

„Padne jich po boku tvém tisíc,
deset tisíc ti po pravici; –
ale k tobě se nepřiblíží;
protožes řekl: „Hospodin naděje má jest,"
učiním Hospodina svým útočištěm."

Jeho důvěra a láska ho zachovaly, zůstal zdráv, až mor pominul.

Nebojácný student.

Někteří profesoři zneužívali svého postavení k politické agitaci. Ozanam samostatně na základě pramenů zkoumával, co slyšel od profesorů, a bylo-li potřebí, hleděl písemně toho onoho profesora pohnouti k odvolání, neb aspoň ho přiměti k větší opatrnosti. Takto sám se učil velké důkladnosti a pečlivosti, kterou vynikal později jako profesor a spisovatel. Jeho příklad dodal odvahy mnoha jiným katolickým studentům, kteří do té doby bázlivě ustupovali. Utvořili s Ozanamem skupinu věrných katolíků, která studiem se prohlubovala ve vědách a hájila víry a církve proti neoprávněným útokům.

Největší úspěch v této práci měl Ozanam v boji proti známému racionalistovi Jouffroyovi. Ten jednou popíral možnost zjevení Božího. Mladý student mu napřed podal písemně několik námitek, které Jouffroy teprve za čtrnáct dní se pokusil vyvrátiti. Ozanam psal po druhé, a když se pak profesor odvážil prohlásiti katolicismus za nepřítele vědy a svobody, podal Ozanam proti tomu protest, pro

který získal narychlo patnáct podpisů svých spolustudentů. Teď Jouffroy byl nucen odpovědět; omluvil se, že neměl v úmyslu útočiti na křesťanství, k němuž prý má velikou úctu, a slíbil, že se vynasnaží, aby v budoucnosti neurážel náboženského přesvědčení svých posluchačů. Končil těmito slovy: „Pánové, před pěti lety jsem dostal námitky jen od materialistů, dnes pozoruji úplnou změnu duchů. Oposice je katolická." Později Jouffroy sám poznal povrchnost racionalismu a vrátil se k víře katolické. Řekl: „Všecky filosofické systémy dohromady nemají tolik ceny jako jedna stránka katechismu".

V Belgii byla založena katolická universita v Lovani. Radikální studenti použili této příležitosti k manifestacím a vytržnostem proti arcibiskupovi. Ozanam povzbudil katolické studenty k manifestaci pro belgické biskupy a k ráznému protestu ve jménu akademické svobody proti výtržníkům.

Abbé Lacordaire.

V roce 1833 vzbudil mladý Abbé Lacordaire pozornost svými apologetickými přednáškami v Collège Stanislas. Ozanamovi napadla myšlenka: Proč by Lacordaire nemohl mívati přednášky pro celou vzdělanou veřejnost pařížskou? Proč by nemohl řečniti v největším kostele Notre-Dame? — Ozanam o to žádal písemně arcibiskupa Quélena. Narazil na největší obtíže, poněvadž bylo velké zaujetí proti novotám. Ale on obstarával podpisy, několikrát zašel osobně k arcibiskupovi a nedal

pokoje, až mohl 2. května 1835 napsat: „Konference měly jen jednu vadu, totiž, že jich bylo málo. Bylo jich osm a posluchačů bylo asi 6000, ženy nepočítaje. – To bylo balzámem pro nás."

Spolek sv. Vincence.

Krátce před svou smrtí psal Ozanam o tomto svém životním díle: „Byli jsme obklopeni celou potopou filosofických bludů a cítili jsme potřebu upevniti svou víru proti útokům různých systémů nepravé vědy. Někteří naši spolustudující byli materialisté, jiní Saint-Simonisté, jiní Fourieristé, zase jiní deisté. Když my katolíci jsme se snažili ukázati svým zbloudilým bratřím zázraky křesťanství, odpověděli nám všichni. „Máte pravdu: křesťanství působilo v minulosti zázraky; avšak dnes je mrtvé. A vy, kteří se chlubíte, že jste katolíci, co konáte vy? Kterými skutky dokazujete svou víru tak, abychom k ní měli úctu, že bychom ji přijali?"

Měli pravdu; výtka byla zasloužená. Tehdy jsme si řekli: Vzhůru, do práce! Naše skutky musí souhlasiti s naší věrou! Avšak co činiti? Co činiti, abychom opravdu byli katolíky, neučiníme-li to, co se líbí Bohu nejvíce? Musíme býti ochotni pomáhati bližním jako Ježíš Kristus. Postavme svou víru *pod ochranu lásky!*"

Jednoho večera šel Ozanam po konferenci, na níž se živě debatovalo domů. Šel zamyšlen s přáteli Lamachem a Devauxem. U dveří se setkali s přítelem Le Taillandierem. Tu pravil Ozanam:

„Je to opravdu bolestné, jak katolicismus, jak naši svatou matku církev pomlouvají, tupí a jak se jí posmívají.

Avšak co pomohou debaty? Musíme založiti jinou konferenci, jenom pro křesťanské přátele. A její účel? Musí se věnovati jen skutkům křesťanské lásky. Jest opravdu svrchovaný čas, – myslím, že souhlasíte, – abychom k slovům připojili *činy*. Životní síla naší víry se musí ukázati *skutky*."

Padesát let později psal Lamache: „Vidím ještě dnes živě, jak se Ozanamovi leskly oči, ještě mi zní v uších Ozanamův hlas, – chvěl se vnitřním pohnutím v oné večerní hodině – a slyším ho, jak nám předkládal plán konference sv. Vincence, katolického svazu lásky. Nebyli bychom měli srdce, kdybychom nebyli hned souhlasili."

Ještě týž večer přikročili k činu, styděli se, že až tak pozdě poznali povinnost účinné lásky. Ihned vzali trošku uhlí, co jim ještě zůstalo na zimu, sami to zanesli chudému nemocnému a hned mu zatopili. „To byla jiskra, která brzy potom měla rozohniti spolek sv. Vincence božským ohněm lásky."

První protivníci.

Jeden ze spolustudujících, stoupenec filosofie Saint-Simona, řekl soustrastně Ozanamovi: „Co myslíte? Snad se nedomníváte, že vás osm mladých lidí pomůže z bídy městu, jako je Paříž? I kdyby vás bylo sebe více, nikdy byste nevykonali nic

velikého! My však, my vypracujeme ideje a systém, kterým napravíme celý svět a odstraníme všechnu bídu! My v jednom okamžiku vykonáme pro lidstvo víc než vy v několika stoletích!"

Ubohý přítel nenapravil svými ideami nic. Avšak spolek sv. Vincence měl za několik let v Paříži dva tisíce členů, kteří pomáhali osobně dvaceti tisícům chudých. A konferencí bylo jen ve Francii pět set.

Otec Bailly.

Do hloučku přátel byla hozena jiskra svatého nadšení. Jak však dílo uskutečniti? Všichni měli týž nápad: „Pojďme k otci Baillyovi, co nám řekne."

Otec Bailly, z povolání nakladatel, byl velikým přítelem katolických studentů. Zařídil jim ze svých prostředků dům, kde mohli bydleti a se stravovati a kde měli zároveň dobrou katolickou společnost. Založil také literární „Společnost vážných studií", pro níž zařídil pěknou knihovnu a čítárnu.

Když naši přátelé předložili svůj plán otcovskému příteli, blahopřál jim z celé své dobré duše a nabídl jim pro schůze svou redakční světnici. Studenti ho hned nadšeně zvolili za předsedu.

Abbé Olivier.

Bailly mínil, že aspoň ze slušnosti je třeba poraditi se s farářem u sv. Štěpána. Tento však nebyl nadšen pro takové novoty. Namítal, že jejich

nadšeni brzo zchladne a podával jiné návrhy, na př. aby studenti vyučovali mládež v katechismu.

Sklíčeni vrátili se studenti k otci Baillymu.

První konference

První schůze byla v květnu 1833. „Veni, sancte Spiritus, — Přijď, Duše svatý!" volala ústa i srdce šesti mladých studentů, a otec Bailly v hluboké, tiché radosti se modlil s nimi.

Pak po krátkém čtení z „Následování" Kempenského byl přijat návrh: „Budeme sami docházeti do chudých domů a ubožákům osobně přispívati svou skrovnou pomocí."

Bylo to dobře míněno. Kdo však znal chudé, kteří byli podpory hodni? Jeden z přítomných měl šťastný nápad: „Půjdeme k matce představené sester sv. Vincence".

Sestra Rozalie.

Tato řeholnice náležela k omilostněným duším, jejichž povolání jest, činiti dobré. V době, kdy svět zmíral sobectvím, ona byla umělkyní v tom, že zapomínala sebe a žila pro jiné.

Jako patnáctiletá venkovské děvče přišla 1802 do Paříže a vstoupila do kláštera milosrdných sester. R. 1830 se stala představenou a její činností začal nový život chudině pařížské, žijící v zoufalství a bez Boha. — Zakládala školy pro chudobné, sirotčince, pokračovací školy, útulky pro starce a pro kojence, organisovala péči o chudé

a o nemocné. „Bůh můj a moji chudí!" byla její poslední slova.

K dobré sestře Rozalii putovali mladí apoštolé a ona jim mateřsky ukázala cestu k pravé dobročinnosti.

Při druhé schůzi měl již každý svou rodinu, o kterou musil pečovati. Každý vykládal své zkušenosti a modlitbou „Pod ochranu tvou se utíkáme . . ." končila konference.

Peněžité příspěvky se sbíraly mezi účastníky konference. Byly skrovné, jako od studentů, ale ze srdce dané. Občas se nalezlo v klobouku pět až šest velikých pětifranků — byl to honorář otce Baillyho za články, které studenti napsali do jeho novin „Tribune catholique".

Boží Tělo.

Že mladá studentská společnost nebyla smutná a zasmušilá, nýbrž že si dopřávala radosti svým způsobem, dokazuje slavnost Božího Těla r. 1833.

V Paříži byly průvody s nejsv. Svátostí oltářní zakázány. Jak tedy oslavíme Boží Tělo? Třicet nadšenců se rozhodlo, že se zúčastní průvodu v Nanterre, klidné vesničce, v které se narodila sv. Jenovefa. Ráno v osm hodin opustili hlavní město a po dvouhodinové cestě byli u cíle. Nevynášejíce se nad ostatní vmísili se mezi venkovany, s nimi se modlili a zpívali a svým příkladem povzbuzovali ke zbožnosti.

To zůstalo zásadou spolku sv. Vincence: „Ne hlasité demonstrace, nýbrž tiché, pokorné působení osobním příkladem!"

Prázdniny.

Koncem srpna 1833 se studenti rozjeli domů na prázdniny. Našeho Bedřicha čekala zvláštní radost: *cesta do Italie.* Jak se dvacetiletý jinoch těšil na první větší cestu! Těšil se proto, že mohl navštíviti své rodiště, Milán. Tam byla první jeho cesta do rodného domu a do kostela, kde byl pokřtěn. „V kostele poklekl zbožně a děkoval Bohu za milost, že ho přijal do počtu svých dítek, a obnovil křestní slib," vypravuje jeho bratr.

V Italii putoval po stopách sv. Františka, svého miláčka, a po stopách světového básníka Danteho, jehož báseň „Divina comedia" mu byla pramenem duševních pokladů.

V listopadu vidíme Ozanama zase v Paříži. Osvěžen a obohacen pustil se chutě do studia, ale též do své činnosti karitativní.

Poměr k církevní vrchnosti.

Mezitím abbé Olivier byl přesazen a jeho nástupce Faudet byl brzo otcem Baillyem upozorněn na malou studentskou společnost. Poměr k němu si určili studenti takto: „Naše malá společnost není tak významná, aby při každé schůzi mohla býti poctěna přítomností dp. faráře. Toto však musíme stanoviti. Po každé pošleme jednoho ze svého

středu k němu, aby mu každý týden referoval o naší práci."

Na výroční schůzi pozvali nového pana faráře. Byl též jaksi zaujat proti této studentské práci. Když však slyšel, co mladí lidé vykonali za jediný rok, vyjasnila se jeho tvář a hlubokou radostí dojat gratuloval jim k tak krásným úspěchům.

Od té doby každou středu přicházel sekretář spolku sv. Vincence po mši sv. k p. faráři, aby si od něho vyprosil adresy lidí, kteří potřebovali podpory.

Nové cesty.

Touha pomáhati všude z hmotné i duševní bídy pohnula bratry sv. Vincence k novým pracím.

Několik *řemeslníků* cítilo bolestně nedostatek všeobecného vzdělání. Neuměli ani správně psáti. Sestra Rozalie je přivedla k našim studentům a ti horlivě se chopili díla. Vyučovali dělníky v pravopisu.

Zvláště zanedbaní duševně byli věznové; i k nim našli studenti cestu a pomáhali jim, jak mohli. Později byla vincenciánům tato činnost ve Francii zakázána, ale v jiných zemích až podnes působí spolky sv. Vincence velice blahodárně právě ve vězeních.

První větve mladého stromku.

O prázdninách r. 1834 obvyklé schůze spolku sv. Vincence nepřestaly. Někteří studenti zůstali v Paříži a zvětšenou horlivostí nahradili scházející

pomocníky. Ti však doma také nelenili. Ozanam píše z Lyonu: „Přivedu Vám s sebou celý zástup vynikajících Lyoňanů."

Po prázdninách se sešlo v Paříži sto členů. To bylo příliš mnoho. Proto navrhl Ozanam: „Rozdělíme se na tři samostatné sekce, jenom k důležitým rozhodnutím sejdeme se všichni. Jeho návrh vzbudil rušnou debatu a zdálo se, že ohniví studenti se úplně rozejdou. Tu zasáhl Otec Bailly. Spolek se rozdělil podle farností pařížských, čtyřikrát do roka měli společnou mši sv. a potom společnou schůzi všech sekcí.

Spolek dostal také stanovy, v nichž krátce je vytčen jeho cíl takto:

„Ježíš začal tím, že nejprve sám činil, čemu chtěl naučiti lidi: „Začal působiti a učiti." Naše předzevzetí směřuje k tomu, abychom následovali božského příkladu podle svých slabých sil. Účelem naší konference je tedy:

1. Upevňovati členy příkladem a poradami v křesťanském životě.

2. Chudé navštěvovati v jejich bytech, podporovati je potravinami podle potřeby; zároveň však také jim poskytovati duševní útěchy podle slov božského Mistra našeho: „Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, které pochází z úst Božích".

3. Dovolí-li nám schopnosti a čas, vyučovati chudé děti a vězně v základních naukách, zvláště v křesťanském náboženství, neboť božský Spasitel nám připočítá to, co jsme učinili jeho nejmenším

bratrům, jako bychom to byli učinili Jemu samému.

4. Rozšiřovati dobré knihy.

5. Účastniti se všech skutků lásky, pokud stačí naše prostředky."

Ozanam a sociální otázka.

„Lidstvo naší doby nedělí otázka politických forem nýbrž otázka sociální," píše Ozanam, t. j. jde o to, kdo dosáhne převahy, zda duch sobectví nebo duch oběti, zda bude společnost vykořisťována od silnějších aneb budou-li obětováni jednotlivci všeobecnému blahu, zvláště ochraně slabých. Je dosti lidí, kteří mají nadbytek, a chtějí míti ještě víc; ale je mnohem více lidí, kteří nemají dosti, snad nemají nic a — když nedostanou, chtějí bráti. Mezi těmito dvěma třídami se připravuje hrozný boj: na jedné straně stojí síla *kapitálu*, na druhé straně síla *zoufalství*. Mezi tato dvě vojska se musíme vrhnouti, abychom srážku zamezili, anebo ji aspoň zmírnili. Naše mladost, naše skrovné postavení nám ulehčí smiřování, k němuž nás zavazuje čestné jméno křesťanů."

Dílo roste.

Sotva byla v Paříži připravena půda pro nové cesty vincentinské lásky, již Ozanam celou horlivostí své ohnivé duše přemýšlel, jak by ve všech větších městech své vlasti založil podobné spolky. Jeden z přátel, Curnier, slíbil při svém odchodu z university, že doma bude působiti v témž duchu.

Brzo mohl Ozanamovi napsati: „Při svém rozloučení jsem Vám vážně slíbil, že v Nimes seženu podobnou konferenci, jakou jste založil v Paříži. Vyslovil jste přání, že Francie musí býti obklopena celou sítí nitek lásky. Vy jste mi do srdce vložil kapku ohnivé horlivosti, která naplňuje Vaši duši. Hned po svém návratu předložil jsem Váš plán jednomu církevnímu hodnostáři. Když slyšel, co jste mi řekl a co jsem viděl, pravil se slzami v očích: „Ó, teď se nemusíme obávat o budoucnost Francie, ať přijde cokoliv; neboť najdou se mladí lidé, hořící touhou, aby dávali jiným dobrý příklad."

Překážkami nového spolku byli jak obyčejně: bázeň lidská, lhostejnost, pohodlnost a požívačnost. Ozanam se však těchto překážek nebál. *„Znáti lidi, znáti úplně jejich slabosti, a přes to je přece milovati, to je pravá láska."*

Pracoval neúnavně dále, věren jsa v maličkostech. „Musí nám býti jasno: v lidských věcech je úspěch možný jen tam, kde je pokrok. Raději padnouti než nekráčeti *vpřed*."

Již 1835 zařídil zvláštní spolkovou knihovnu; staral se o přistěhovalce; zprostředkoval mladým dělníkům práci; měl v klášteřích školu pro chudé děti a v neděli odpoledne se s nimi bavíval hudbou, zpěvem a malými přednáškami.

Odkud měl Ozanam peníze na tolik podniků? Je to zvláštní, čím více dával, tím více dostával. Tu mu neznámý kněz dal dvacet franků,

tam mladí lidé při večírku sebrali třicet stříbrných, žáci jednoho gymnasia zase mu poslali dvě stě.

Zrnko hořčičné rostlo. Roku 1845 měl spolek 9000 členů. Dvě léta po smrti Ozanamově byly konference rozšířeny po celém světě, i v Africe, v Americe a v Australii a bylo jich 2951. V tom roce bylo rozděleno 3,123.883 fr. v roce 1876 více než dvakrát tolik, totiž 6,679.792 fr. Před válkou r. 1913 bylo 7500 konferencí a počet činných členů přesahoval daleko 100.000. Na sociální práce se vydalo přes 16 milionů franků.

Těmito číslicemi není daleko vystižena činnost spolku sv. Vincence. Dnes obsahuje karitativní činnost toho spolku ještě tyto odbory: péče o sirotky, o děti vystupující ze školy, zprostředkování práce, peče o učně, rekruty, vojáky, o vězně, opilce, nemocné, starce, umírající; vincenciáni zařizují ferialní osady, navštěvují nemocnice.

Opravdu, z malého zrnka vyrostl veliký strom.

Kristus v chudých.

Co bylo tajemstvím činnosti Ozanamovy? Svým chudým nepřinášel toliko hmotné dary, co si ušetřil na jídle, na šatech a na zotavení, — on dával mnohem více: *své vlastní srdce, plné lásky*. Miloval své chudé bratrsky něžně. V každém viděl Krista samého, v chudých sloužil svému Mistru a Pánu. Jednou řekl o chudých: „Vy jste našimi pány, my máme býti vašimi služebníky. Vy jste nám posvěcenými odznaky neviditelného Boha, a ježto

ho jinak milovati nemůžeme, milujeme ho ve vaší osobě."

Z tohoto přesvědčení pocházela jeho úcta k chudým. Při návštěvách u nich vždy držíval klobouk v ruce a když odcházel, řekl z hlubokého přesvědčení: „Váš pokorný služebník!"

Přišel-li k němu nějaký chuďas, neodbyl ho u dveří, nýbrž jej uvedl do své světničky a vybídl ho, aby se posadil. Choval se k němu tak zdvořile jako k nejvznešenějšímu hostu.

Bez rozdílu.

Jednou obdržel Ozanam od protestantského kazatele něco peněz pro chudé. Ještě téhož večera přinesl Ozanam peníze do konference. Kdosi navrhl, aby se jich použilo především na podporu chudých katolíků, kterých je mnohem víc, a zbytek aby byl dán rodinám protestantským. Ozanam odvětil nejvýš rozhořčen: Pánové, bude-li tento návrh přijat, neuvážíte-li, že členové našeho spolku mají pomáhati chudým bez rozdílu náboženství a národnosti, já okamžitě vrátím dar onomu protestantu a řeknu: „Vezměte to zpět, nejsme hodni vaší důvěry." To působilo, a návrh padl.

Jeho největší radost.

Bylo to na Nový rok 1852 ráno. Ozanam vypravoval dojemně o jedné rodině, která byla nucena dáti pohovku do zastavárny. Ozanam chtěl té rodině pohovku vrátit jako novoroční dar. Žena mu to vymluvila; Ozanam mlčel až do večera.

Byl však smuten a nejevil zájmu ani o dary, které mu ukazovala jeho dceruška. Manželka ho znala dobře a hned uhodla příčinu jeho zármutku. Prosila ho, aby přece provedl svůj úmysl. Hned odešel, vykoupil pohovku té chudé rodině a vrátil se domů pln radosti.

Jak byl oklamán.

Jednou delší dobu podporoval chudého Vlacha. Obstaral mu byt. Brzo však přišly stížnosti, že Vlach není hoden podpory.

Když se nouze vzmáhala, odvážil se přece zase s prosbou na svého dobrodince. Ozanam ho krátce odmítl. Sotva však chuďas odešel, již cítil Ozanam výčitky svědomí: „Cos to udělal? Nebudeš si jednou přáti, aby Bůh byl k tobě milosrdný? A proti jeho tvoru chtěl bys býti tvrdý?" Pospíchal za nešťastným Vlachem a dal mu s almužnou i důkaz své lítosti a lásky.

Svátost oltářní.

Almužna byla Ozanamovi částí bohoslužby. Poděkování po sv. přijímání končíval obyčejně skutkem lásky. Jeho přátelé pozorovali, že po sv. přijímání nechodíval přímo domů k snídaní, nýbrž chodil k pekaři a potom navštěvoval několik chudých rodin.

V Lyoně.

Otec si přál, aby se jeho Bedřich stal advokátem v Lyoně. V říjnu 1836 opustil mladý Ozanam

Paříž a vrátil se do své rodiny. Neměl sice náklonnosti k povolání právnickému – raději se zabýval literaturou –, chtěl však poslechnouti.

Jeho přátelé, kteří znali jeho vynikající vlohy, chtěli mu vymoci profesuru na nové vysoké obchodní škole v Lyoně. Proto se vrátil do Paříže, aby tam udělal doktorát.

Obět lásky.

Tam ho zastihla zpráva, že jeho otec náhle zemřel. Stal se obětí své horlivosti v lásce k bližnímu. Jako lékař navštěvoval chudého nemocného. Ve tmě klopýtl, spadl se schodů dolů na hlavu. Za čtyři hodiny byl mrtev. „Tři neb čtyři dni před tím byl u sv. zpovědi. Bůh mu dal milost, že byl ještě zaopatřen svátostmi umírajících, jejichž dobrodiní umožnil a zprostředkoval tolika nemocným!"

Ozanamova citlivá duše velmi trpěla tímto neštěstím. Jeho bolest byla tím větší, když viděl svou zarmoucenou matku.

V těchto bolestných chvílích ho rozptylovala houževnatá práce. Přestěhoval se do Lyonu a zůstal u matky až do její smrti.

Počátkem roku 1839 se stal skutečně profesorem obchodního práva v Lyoně.

Avšak ani tam nezapomněl na své miláčky – na chudé. Již 16. srpna se sešlo několik bývalých bratrů sv. Vincence. Při druhé schůzi jich bylo třináct. Ozanam psal do Paříže o tomto spolku:

„Hlavní myšlenka naše jest: Zachovati a upevniti víru a lásku v srdcích členů; almužna jest jako potřebný důkaz této víry a lásky . . . Chceme získati mladé lidi. A kdo odtud půjde do Paříže na studie, nepůjde bez přípravy. Přivedeme ho hned do Vaší společnosti. Tak budou naši mladí přátelé zachráněni od dvojího zla: od osamocení a od špatné společnosti . . . Ve spolku sv. Vincence vyrostou z nich mužové pevné povahy, plní svatého nadšení."

O činnosti v Lyoně píše: „Dosud jsme navštívili dvacet rodin, nasbírali jsme 160 franků. Komůrka na šaty je zařízena. *I ve farních knihovnách* jsme udělali trochu pořádek, rozšiřujeme dobrou četbu . . .

Když pozítřku budete slaviti svátek Neposkvrněného Početí, vzpomeňte, že i my v Lyoně přistoupíme k oltáři téhož Pána a Boha."

Péče o vojáky.

V Lyoně bylo mnoho vojáků. Ozanam pro ně zařídil velikou knihovnu. „Asi tisíc vojáků jí pilně používá. S půjčováním knih spojujeme také kursy v čtení, psaní a v počtech. V neděli míváme malou besídku, při níž bývá poučná přednáška, na konec večerní modlitba. Obcováním s vojáky sami jsme se mnohému naučili. Cítí se u nás jako doma . . . Ukazujeme jim, že ctnostný život není nic nemožného, a vzbuzujeme v nich úctu k němu."

Nový žal.

Po smrti otcově churavěla matka. Dvanáctého října 1839 psal Ozanam: „Na uzdravení není naděje." Doufal však, že ještě přežije zimu. Avšak katastrofa nastala rychle: za dva dni umřela. Ozanam byl u ní poslední noc. „Se slzami v očích šeptal jsem dobré matce slova útěchy a vzbuzoval jsem s ní víru, naději a lásku, jak mě tomu kdysi učívala, když jsem byl malým chlapcem. Jen práce mi zjednává ponekud úlevu."

Volba stavu a nové povolání.

Po smrti matčině nemohl již snésti bolestné samoty. Modlil se k Bohu o osvícení a radil se s přítelem abbé Noirotem. Ten mu řekl: „Ožeňte se, můj milý, ožeňte se, k stavu řeholnímu nejste povolán." S důvěrou v Prozřetelnost Boží se rozhodl, že vstoupí do stavu manželského.

Rektor Akademie v Lyoně měl dceru, vychovanou pečlivě v rodině. Její matka byla věřící, zbožná, ale i v hospodářství zdatná žena. Dceruška nebyla k tomu vychována, aby se líbila, nýbrž musila při všech pracích doma pomáhati.

Přítel Noirot byl prostředníkem a 23. června 1841 byla svatba.

Mezi tím se Ozanam na universitě pařížské podrobil zkoušce a stal se tam profesorem středověké německé literatury.

Revoluce.

Právě v r. 1848, kdy zuřila v Paříži únorová revoluce, vydal Ozanam první číslo časopisu spolku

sv. Vincence. Píše v něm: „Nikdy nebylo tak potřebí jako dnes věnovati se službě chudých. Odvaha a důvěra v Boha! to je naše první slovo."

V červnu zuřila zase revoluce. I Ozanam musil sloužiti v národní gardě. Tehdy arcibiskup Affre, chtěje dělníkům oznámiti mír, padl na bastile. Ozanam vypravuje: „Stál jsem u samého arcibiskupa, a musil jsem před tímto mučedníkem nésti prapor."

Politika.

Ozanam odmítal všecko politisování ve spolku sv. Vincence. „Kdo vstoupí do naší pokojné konference, musí své politické vášně nechat přede dveřmi. I když každého rána dvacet protivníků vzbuzuje náš hněv, nedbejme ho a aspoň *jednou* v týdnu se věnujme chudým."

Mor.

V roce 1849 vypukl v Paříži mor. Ozanam organisoval pomocné sbory. Přes 100 členů se nabídlo k dobrovolné službě u nemocných. On sám vypravuje, že zachránili přes dva tisíce nemocných. Umírajícím pomohl k sv. svátostem. Co Ozanam při tom osobně vykonal, o tom se málokdo dověděl, neboť on o takových věcech mlčíval.

V Anglii.

Neměl sympatií pro Anglii, avšak jako profesor literatury chtěl poznati domovinu Shakespearovu.

Více ještě mu záleželo na rozšíření jeho díla lásky. S jedním členem spolku sv. Vincence navštívil místa největší chudoby a viděl bídu, jaká byla asi jen v Londýně. „Viděl jsem světnici s vedlejším pokojíčkem, kde bydlelo čtrnáct lidí, — podzemní byt, kde bydlely dvě rodiny o devíti osobách, byly tam jen tři postele."

Nemoc a smrt.

Trpěl na ledviny. K tomu se přidružil zápal pohrudnice. Nemocný, již od mládí nakloněný k melancholii, oddal se nesmírnému zármutku. Když se však stav jeho jen trochu zlepšil, trpěl chorobným nepokojem, který ho pudil k cestování a k horečné činnosti.

Cestoval s ženou do Italie. V Livornu měl ještě přednášku pro bratry sv. Vincence. Potom se jeho stav tak zhoršil, že musil ulehnouti.

Posledně zažil měsíc květen v teplém sluníčku italském. Napsal: „Nejsme dosti vděčni za Boží dobrodiní. Náš život je spjat jemnými nitkami; myslím na př. na vnuknutí, abych navštívil své nemocné právě v takový den, kdy sám jsem byl sklíčen: když jsem viděl cizí žal, zapomněl jsem na svůj vlastní."

Jeho bratří, lékař a kněz, přijeli za ním. Lidé z okolí přinášeli „svatému cizinci" květiny a ovoce. 15. srpna chtěl ještě jednou do kostela, a poslední jeho cesta do chrámu byla na svátek Nanebevzetí P. Marie.

Stařičký pan farář sám byl nemocen. Když však slyšel, že Ozanam jde do kostela, zvolal: „Pomozte mi! Nikdo jiný mu nesmí podati sv. přijímání."

Posledního srpna opustil Italii. Na prahu světničky se obrátil, sňal klobouk a řekl: „Pane Bože, děkuji Ti za všecky bolesti, kterými jsi mě v tomto místě požehnal, přijmi je jako smírnou oběť za mé hříchy."

Na lodi, která ho vezla do vlasti, přijímal ještě návštěvy kněží a přátel. Po bouřlivé noci přistali v Bastiu. V Marseille očekávali ho příbuzní.

Kněz ho přišel potěšit. „Ó," odvětil Ozanam, „proč bych se bál Boha? Vždyť ho tak velice miluji!"

Osmého září 1853 v 7 hodin večer otevřel oči, pozdvihl ruce k nebi a zvolal silným hlasem: „Bože můj, Bože můj, měj milosrdenství se mnou!" To byla jeho poslední slova.

Hluboký mír ozářil tvář zesnulého. Pohled na něho truchlící potěšil a naplnil je touhou po té slavě, v které se těší přítel Boží v zemi věčné lásky.

Abecední seznam sbírky „Životem".

Akce katolická č. 39
Alfons z Liguori sv. č. 100
Anděle Boží, strážce můj! č. 6
Anežka Česká č. 35
Ano, Otče č. 53
Antonín Paduanský sv. č. 103
Apologetické č.: Z vězení č. 49
Na obranu č. 61
Z nemocnice č. 88
Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
Apoštolát laický I. č. 26
„ „ II. č. 27
„ Pomozte bratřím! č. 78
Apoštolé, mladí č. 28
Běda Vám bohatým č. 97
Blahoslavení č. 45
Bohatství. (Běda Vám b.) č. 97
Bosko. Bl. Don B. č. 72
Budete jako Bůh č. 107
Capitaniová, Bl. Bartolom. č. 95
Celibát kněžský č. 59
Cesty k Bohu I. č. 46 II. č. 48
Církev: Sjednocení církví č. 65
„ Vrátiti se do církve? č. 76
„ Zpět k Římu! č. 90
Co nám zachová mládí č. 101
Cyril a Metoděj, Sv. č. 42
Čeští mučedníci doby husitské č. 106
Čistota: V bouřích mládí č. 14
„ Od 17. do 24. č. 91
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dívky: Pro dívky vystupující ze školy č. 13
Dívky: Pro dívky které opouštějí domov č. 54
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dobrota: Více dobroty! č. 76
Do kláštera? č. 105
Dominik sv. č. 109
Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy č. 12
Do života II. (pro dívky vystupující ze školy č. 13
Duchovní obnova č. 22
Duch svatý č. 40
„ Dary Ducha sv. č. 41
Duše v očistci č. 7
Eucharistie č. 37
„ (Mše sv.) č. 38, č. 102
„ (Sv. přijímání) č. 43
Eucharistie a mládež č. 101
Exercicie č. 5
Ferrini, Contardo č. 92
Hrdina v dělnické haleně č. 83
Hřích č. 99
Husitská doba: čeští mučedníci č. 106
Chybičky naše I. č. 93, II. č. 94
Jan Nepomucký. Sv. I. č 56 II. č. 57, III. č. 58
Jan Sarkander. Bl. č. 77
Jde o svatováclavské dědictví č. 64
Josef. Sv. č. 75
Katolická akce č. 39
Katolík v chrámě č. 84
Klášter. (Do kláštera?) č. 105
Klenot křest. dívek č. 85

Konnersreuth, Čemu nás učí Konnersreuth? č. 89
Konvertité: Cesty k Bohu I. č. 46, II. č. 48
Kostel: Katolík v chrámě .č 84
Kněží: Více kněží! č. 24
Kněžský celibát č. 59
Kremace č. 71
Krise světová č. 104
Kristus-Bůh č. 108
Křest č. 51
Láska: Lásky však kdybych neměl č. 3
„ Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
„ za lásku. (Smírné oběti) č 70
Lék proti smrti č. 29
Manželé mezi sebou č. 18
Manželství č. 17
„ Občanské sňatky. Rozluka č. 62
Maria, útočiště č. 25
„ Všecka krásná jsi, ó Maria! č. 87
Měsíční duchovní obnova č 22
Metoděj, Sv. Cyrila M. č. 42
Milost posvěcující č. 107
Misie: Příprava na sv. m. č. 23
„ (zámořské) č. 96 Pomozte nám!
Mládí. V bouřích ml. č. 14
„ Co nám zachová ml. č. 101
Móda č. 52
Moderní učenec světcem (Contardo Ferrini) č. 92
Modlitba, Nač se ještě modliti? č. 9
Mše sv. č. 38
„ Modlitby při mši sv. č. 102
Mučedníci čeští č. 106
Na obranu č. 61
Na pomoc velkému dílu! (periferie) č. 63
Neděle č. 11
Nedej se! č. 21
Nemocní, Útěcha pro nemocné č. 8
Nemocní, Z nemocnice č. 88
Nepřátelství, Smiřte se! č. 55
Občanské sňatky. Rozluka manž. č. 62
Obnova, měsíční duchovní č. 22
Obrana víry č. 61
Očistec, Pomáhej duším v očistci! č. 7
Od ďábla k Bohu č. 80
Od 17. do 24. Výchova k mravní čistotě č. 91
Oltářní svátost č. 37
Ozanam, Apoštol lásky č. 47
Panenství, Klenot kř. d. č. 85
Papežové, Hříchy papežů č. 16
Peklo č. 33
Periferie č. 63, č. 64
Pius XI. č. 66, č. 67.
Pohřeb (liturgie) č. 98
Pomáhejte nám (o misiích) č. 96
Pomozte bratřím (laický apoštolát) č. 78
Povídá se č. 82
Prozřetelnost Boží, Ano Otče č. 53, Proč č. 73
Přijímání. Sv. č. 43

Přijímání a mládež č. 101
Příprava na sv. misie č. 23
Proč? č. 73
Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Půst č. 34
Radost č. 44
Retté, Od ďábla k Bohu č. 80
Rodina, šťastná č. 4
Rozluka manželství č. 62
Rusko, Pronásledování náboženství v Rusku č. 74.
Růženec č. 20
Řeholní povolání č. 105
Řím, Zpět k Římu? č. 90
Sebevýchova mládeže č. 21
(Nedej se)
„ k čistotě č. 14
(V bouřích ml.)
„ Od 17. do 24. č. 91
Sinclairova č. 68
Sjednocení církví č. 65
Smiřte se! č. 55
Smrt, Lék proti smrti č. 29
Spalování mrtvol č. 71
Spiritismus č. 50
Svátost oltářní č. 37
„ „ Mše sv. č. 38
Svátost oltářní Sv. přijímání č. 43
Stojan, Dr. Ant. Cyril č. 1
Škola v republ. čs. č. 69
Šťastnou cestu! č. 54
Talbot, Hrdina v děl. haleně č. 83
Terezie Ježíškova. Sv. č. 81.
Tisk č. 2
Učenec moderní světcem (Cont. Ferrini) č. 92
Unionismus č. 65
Útěcha pro nemocné č. 8
Václav Sv. č. 60
Věřiti či nevěřiti? č. 31
Výchova, Tak ne! č. 15
„ dítěte č. 19
Vězení, Z vězení č. 49
Vrátiti se do církve? č. 76
Všecka krásná jsi, ó Maria č. 87
Všecko všem č. 95
Zaopatřování č. 36
Znáš sebe sama? č. 86
Z nemocnice č. 88
Zpět k Římu? č. 90
Zpověď, Nač se zpovídati? č. 30
„ Jak se zpovídati? č. 32
Z továrního ovzduší č. 68
Žena a křesťanství č. 10

Vázané ročníky sbírky „Životem" (24 čísel jeden ročník) jsou k dostání za 17 Kč v Exerciční domě v Hlučíně.

Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. — Řídí Rudolf Schikora C. Ss. R. v M. Ostravě. — Odpovědný redaktor Jan Miekisch, Hlučín. Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.

„Životem" číslo 48. Cena 50 h.
II. vydání.

Cesty k Bohu. II.

Klement Brentano

pocházel z italské rodiny (nar. roku 1842) a bydlel ve Frankobrodu nad Mohanem. Již v mládí jevil veliké nadání k básnictví; věnoval se mu celý život. Vydal mnoho básní, jimiž rozněcoval lásku k své nové německé otčině. Bohužel, žil prostopášně a zhýrale. Kde běželo o nějaké dobrodružství, tam býval Brentano první. Rozumné domluvy jeho vážnějších přátel něměly výsledku. Při svém všeobecném literárním vzdělání přečetl nejednu knihu o katolickém náboženství. Žádná však nezměnila jeho názorů. Ještě méně na něho působily hovory moudrých mužů; těm se prostě vysmál.

Brentano měl velikou útrpnost s chudými. Kde viděl bídu, tam obětoval poslední groš, takže sám měl někdy nedostatek. Nebyl dobročinným proto, aby byl od lidí chválen, nýbrž proto, že měl dobré srdce. Nemohl se dívati na bídu bližního, aby mu nepomohl.

Když šel jednou o Štědrém večeru městem, nalezl na náměstí ve Frankobrodu vedle smrkového stromečku spícího chlapce, celého pokrytého

sněhem. Brentano zahalil poloztuhlého hocha do pláště a zanesl jej své manželce do bytu. Tam jej občerstvil a obdaroval oděvem. Když se chlapec vzpamatoval, tázal se po stromečku. Brentano mu pravil: „Dej pokoj se stromečkem, buď rád, žes nezmrzl. Dám ti jiný stromeček." Leč hošík se nedal upokojiti; s pláčem vypravoval, že chtěl stromeček prodati a za utržené peníze přinésti nemocné matce něco k jídlu.

Slyše to Brentano rychle povstal a řekl chlapci: „Tak půjdeme hned k tvé mamince; dám jí něco k Ježíšku." Šli. V bídném domku našel Brentano těžce nemocnou ženu a kolem ní velikou bídu; dal jí hned přinésti potřebné potraviny, postaral se také o lékaře a nařídil mu, aby se o nemocnou staral, dokud se nepozdraví. Ani na stromeček Brentano nezapomněl. Časně z rána na hod Boží postavil ke dveřím nemocné ženy i bohatý vánoční stromeček.

Bůh odměnil velikou útrpnost a dobročinnost básníkovu k chudým tím, že mu dal milost poznání víry katolické a vytrvalost v ní až do smrti.

Roku 1818 vydal se Brentano na cesty; přijel také do vestfálského města Dülmenu, kde budila všeobecnou pozornost omilostněná řeholnice Kateřina Emmerichová. Byla nemocí poutána na lože. Na těle měla pět ran Kristových a žila celá léta toliko ze sv. přijímání. Již od mládí spatřovala ve viděních celý život Kristův, život Matky Boží a svatých; všecky události Starého a Nového zákona vídala tak zevrubně, jako by jim bývala

byla osobně přítomna. V celém městě se mluvilo o této řeholnici.

Po svém příjezdu do Dülmenu uslyšel Brentano o omilostněné panně a se zájmem se na ni dotazoval. Dověděl se podivné věci, ale neuvěřil tak snadno. Umínil si, že se přesvědčí o pravdě sám.

Navštívil Kateřinu Emmerichovou, vyslechl ji a pilně spisoval její výpovědi. Ze svých zápisků vydal tři velké knihy: „Život Kristův", „Umučení Kristovo" a „Život Matky Boží". Tato díla sepsal tak výstižným slohem, že se čtenářům velice líbila. Do vypravování řeholnice vkládal Brentano také své poznámky, jimiž krásně líčil a velebil církev katolickou.

Brentano se stal věřícím katolíkem. Vypravuje se, že ode dne, kdy se obrátil, neobcoval s nikým, kdo upřímně nevěřil, a že rád vyhledával zbožné lidi. Nedbal posměchu bývalých druhů a pevně vytrval na započaté dráze.

Knihy, které dříve napsal proti katolické církvi, spálil, a které byly již vydány, skupoval.

Dobře praví jistý světec, že stvoření celého světa není tak velikým zázrakem jako obrácení zatvrzelého nevěrce. K takovému dílu jest třeba zvláštního řízení Božího, ne pouhé náhody.

(R. D. 29, 220).

Obrácení protestantského pastora.

Pocházel z Porýnska a byl horlivě činný na svém působišti poblíž holandských hranic. Své

povinnosti pojímal vážně. Když vypukla světová válka, nabídl své síly vlasti. Opustil faru a přihlásil se za ošetřovatele raněných vojínů. Byl přidělen do metské nemocnice pro kožní choroby. S neúnavnou obětavostí se věnoval novému povolání. Snad právě tato oddaná láska k bližnímu zasloužila mu velké milosti, kterých se mu později dostalo.

Blížily se vánoce. V nemocnici se konaly přípravy na vánoční nadílku, a ježto primář ani kazatel nemohli příprav říditi, převzal starost o ně katolický duchovní správce nemocnice. K němu se přidružil pan kazatel-ošetřovatel, jakožto zástupce evangelické sekty. S napětím očekával schůzku, která ho měla sblížiti s katolickým knězem, a velice se těšil, že bude míti vhodnou příležitost, aby dovedně obhájil velké přednosti čistého evangelia. Oba páni se skutečně pustili s živým zájmem do náboženských otázek. Kněz se velmi taktně chránil všeho prudkého odporu; zdálo se, že souhlásí s názorem kazatelovým. Dotazoval se na věc s jiného hlediska, jako by čekal vysvětlení. Bylo po schůzi a předsedům zůstalo ještě tolik otázek, o kterých si chtěli povědětí a které si měli vysvětliti! P. F. přijal s radostí pozvání svého katolického druha a dlouho do noci pokračovali v započaté rozmluvě. Pastoru se stala společnost katolického kněze příjemnou. Rád a často ho potom vyhledával a jeho prostřednictvím poznával i jiné kněze. Viděl, že jsou docela jiní, než si je představoval. Hned při první své návštěvě na katolické faře byl pastor velmi povzbuzen. Farář žil se třemi kaplany pravidelným,

až přísným životem; hospodářství mu obstarávala stará hospodyně. Kazatel docházel častěji na faru a spřátelil se zvláště s vikářem, s kterým se bavíval vždy hovorem o náboženství a o dokonalosti.

V té době byly sestry v nemocnici Srdce Ježíšova několikrát žádány, zda by byly ochotny poučiti toho evangelického pastora o katolickém náboženství. Představená z opatrnosti naprosto odmítla. Božský Spasitel však přece čekal tu duši právě u těch sester. Pastor seznámil se i s duchovním správcem nemocnice Srdce Ježíšova a docházel k němu. Jednou ho ústavní kněz prováděl domem a ukázal mu i kapli. Pastor se na okamžik zastavil, prohlížeje si gotickou stavbu. A ten okamžik byl rozhodující. Bylo mu, jako by na něho pohlédlo Božské Srdce s velké krásné malby nad oltářem. Pohled ten ho zasáhl a otřásl jím až v nejhlubším nitru. Při odchodu z nemocnice byl pevně odhodlán: „Sem se musím vrátit!" Nezmínil se nikomu o své příhodě. Brzo ohlásil, že jest nemocen. Byl poslán do nemocnice sester Srdce Ježíšova. Sestra ošetřovatelka konala svou obvyklou denní obchůzku nemocničními pokoji. Nový nemocný se obrátil na ni s prosbou, by mu opatřila nějakou vážnější četbu, než jest román od Spillmanna, který právě měl. „Přejete si vědecké knihy?" – „Ano." – „Kterého druhu? Dějepisné, filosofické neb přírodovědné? – „Bohovědné." – „To mě těší; jste jistě bohoslovec." – „Nikoli. Jsem farář." – „O, Důstojnosti! . . . ." – „Nejsem katolický farář, jsem

evangelík. Ale", pokračoval jakoby na omluvu, „paní nemám. Zemřela mi a po druhé už se nemíním ženit. Poznal jsem, že paní rozděluje srdce." – „A tak! Bylo by tedy lépe, kdybyste požádal o knihy evangelického faráře; u nás jsou jen katolické knihy." – „Vím a přeji si právě katolické knihy bohovědné, budou mě velmi zajímat." Ošetřovatelka mu hned obstarala Morawského „Večery u Ženevského jezera", díla Hammersteinova, „Život Matky Baratové" atd. Vše studoval pozorně a zdálo se, že ho to velmi zajímá. Několik dní později ho zase potkala zmíněná ošetřovatelka. Byl rozčilen. „Dnes ráno jsem byl na evangelické bohoslužbě," pravil, „ale již tam nevkročím! . . . Sestro, nesměl bych choditi na bohoslužby neb aspoň na krátké návštěvy do katolického kostela?" Sestra ošetřovatelka mu poradila ochotně, že katolický kostel je otevřen celý den pro všechny a že vchod na chór, který jest nedaleko jeho světnice, mu usnadní, aby se tam mohl nepozorovaně uchýliti, kdy mu bude libo. Od té doby prodléval v kostele ve zbožné modlitbě celé hodiny. A přátelil se jen s horlivými katolíky; nepřestal na ně naléhati, až mu slíbili, že nacvičí na svatodušní neděli slavnostní mši, které se i on účastnil.

Uplynulo několik týdnů. Zdravotní stav pastorův se zlepšil tak, že byl z nemocnice propuštěn. Vrátil se na své dřívější působiště, ale se sestrami zůstal v čilém styku. Ani apoštolovati neustal. Sám obstarával potřebné přípravy k službám Božím,

které se měly konati ve všeobecné nemocnici. Aby katolíkům usnadnil sv. zpověď, nabídl k zpovídání svou světničku, a katolíky povzbuzoval, kde se mu naskytla příležitost. Kdysi vítězně vyprávěl, čeho dosáhl. Dověděl se, že tamní šikovatel je po katolicku pokřtěn, ale po evangelicku oddán. Pastor se snažil získati si důvěru šikovatelovu. Jednou na procházce svěřil se mu šikovatel se svým postavením. Pastor mu pravil dobrotivě, ale velice rozhodně: „Příteli, jednoho jest vám třeba. Svěřte se s tím, co jste mi teď pověděl, svému katolickému faráři." „Protože se šikovatel bránil a rozhodně prohlásil, že nic nechce míti se svým farářem, nabídl se pastor, že ho sám doprovodí ke knězi, který mu usnadní vyznání. Starostlivý pastor přivedl šikovatele k svému příteli vikáři D., který měl v podobných věcech zručnost.

Blížily se opět vánoce. Pastor byl s farou ve styku tak srdečném, že velmi horlivě stavěl s kostelníkem i jesle. Tentokrát se vtiskly jesle farníkům hluboko v paměť a byly nejednou i fotografovány. Také v nemocnici postavil pastor ješličky; potřeby k nim obstaral od sester. Bděl i nad oltářním prádlem a donášel je sestrám, aby je vypraly. Tak vžíval se pastor víc a více do zvyků katolické církve, neustávaje čísti dobré kniky. Kdysi se setkal s protestantským kazatelem. Ten ho žádal, aby přišel občas k němu, jinak že se musí domnívati, že se přátelí více s katolíky než se svými souvěrci. Bez rozpaků odpověděl pastor s úsměvem: „To je teď můj vkus".

Čas míjel, válka se protahovala, nebylo vyhlídky na mír. Pastor se dověděl, že františkáni v Metách pomohli jistému protestantskému vojínu k obrácení. Vyhledal P. Guardiána a pověděl mu svou těžkost. P. Guardián mu vyjednal, čeho bylo třeba, u ndp. biskupa a 13. června, na svátek sv. Antonína, vrátil se pastor šťastně do lůna katolické církve. V první pátek příštího měsíce se objevil časně zrána v kostele nemocnice sester Srdce Ježíšova a s velkou zbožností přistoupil po sestrách k svému prvnímu sv. přijímání. . . . Víc než dříve toužil teď po klášteře sester Srdce Ježíšova s jeho krásným kostelem, protože ze své nemocnice se dostal jen s obtížemi ve všední den na mši sv. A dostalo se mu brzo toho štěstí. Onemocněl a byl zase ošetřován v nemocnici sester Srdce Ježíšova. Jakou slastí mu byla denní mše sv. se sv. přijímáním a návštěva kostela! Choval se vzorně. Kdykoli bylo třeba, velmi uctivě a rád zastupoval ministranta. Brzo upozornil na sebe zvláštní zbožností, a to tím spíše, že jeho obrácení nebylo veřejné. Na tabulce nad svou postelí měl stále ještě přídavek „evangelík." Několik dobrých katolíků přišlo k sestrám s dotazem, zdali vědí, že protestant u nich přistupuje k sv. přijímání. I pastorovi bylo trapné, že se před přáteli tajil s pravdou. Vynechal u svého jména slovo „evangelík" a vystupoval veřejně jako katolík. Taková změna neušla pozornosti představených. Na různé dotazy odpovídal asi takto: „Ano, jsem katolík! Avšak prosím, byste

mi přáli pokoje; u vojska se nehledí na náboženské přesvědčení."

Měl pokoj, dokud se tajil. Jakmile se veřejně přihlásil k víře katolické, hrnulo se na něho mnoho vnějších překážek. Najednou byl neočekávaně poslán z nemocnice sester na své působiště, byl vtažen do různých soudních zápletek, poté byl poslán v krátké době do dvou různých nemocnic ve Vratislavi. V jedné z nich musel pracovati jako pacholek. Konečně byl určen na západní frontu, k Dunaji a pak do Kolmaru. Odtud se mu podařilo navštíviti příbuzné sester. Byl velmi potěšen a povzbuzen laskavostí, s kterou byl přijat. – Nejtěžším zkouškám ho podrobila jeho vlastní rodina. Rodiče, překvapeni takovým krokem již druhého syna, projevili zprvu jen velikou lítost. Když však syn trval na svém a brzo připustil i své nejstarší dítě k prvnímu sv. přijímání, byli velmi nespokojeni. Otec ho vyhnal z domu a vydědil ho. Ve všech svých těžkostech se utíkal k Božskému Srdci a sv. Magdalenu Žofii Baratovou vzýval o pomoc jako svou matku. Jí děkoval za vyslyšení mnohých svých proseb. (E. V. VI. 92).

Odmítnutý ženich.

Dcera vyššího úředníka měla zdědit malý statek. Dovedla se sama živiti, proto netoužila po sňatku. Byla zbožnou evangeličkou. Doma se modlívali ráno i večer, před jídlem i po jídle, v neděli se chodívalo do kostela a aspoň jednou v roce k „svaté večeři". – O dívku se začal ucházeti ženich;

byl katolík, ale vlažný. Jeho zbožná rodina učinila na nevěstu, jež do té doby slýchala o katolících jen pohádky, dobrý dojem. Příbuzní ženichovi se chovali k nevěstě velice chladně, byli zásadně proti smíšenému manželství. Čím chladnější však byli příbuzní, tím dotěrnější byl ženich. To odpudilo protestantku, takže odjela a poštou mu vrátila prsten.

Dojem dobrých katolíků v ní zůstal a působil. Vyhledávala katolické kostely a studovala katolické učení. Mnohé věci se jí v katolickém náboženství líbily. Něco však nechápala, na př. jak může v tom krásném náboženství býti tolik lidí tak špatných. Chodila na katolické přednášky. Snažila se, aby si život zařídila podle poznaného učení. Brzo se přihlásila do školy pro konvertity a za několik měsíců byla katoličkou, šťastnou i bez ženicha.

O svém obrácení napsala příbuzným bývalého ženicha. Nyní by byli přáli tomuto sňatku, neboť doufali, že by dívka přivedla i ženicha na lepší cestu. Ona však sňatek s ním odmítla po druhé i po třetí.

Ženich se obrátil na dobrého přítele, aby mu byl v té věci prostředníkem. Ale ani přítel neměl štěstí; vrátil se s nepořízenou.

Tím však nebyla věc skončena. Statečnost dívčina učinila na přítele ženichova velmi příznivý dojem. Za krátko nabídl konvertitce ruku sám. — Když se přesvědčila, že je katolíkem, nejen podle jména, ale z přesvědčení, — řekla „ano".

(E. V. VI. 60).

Žádný nedůstojný kompromis.

Jistá konvertitka vypravovala: „Byla bych se asi o několik let dříve vrátila do církve katolické. Ale prosila jsem o poučení kněze, který se snažil zamlčeti mi všecko, čím se církev katolická liší od sekty protestantské. Chtěl mi asi ulehčiti návrat, ve skutečnosti však mi jej znesnadnil. Hledala jsem jasné, určité učení, a ne výběr různých náboženství. Toužila jsem po celém křesťanství. Byla jsem teprve tehdy spokojena, když jsem se dověděla od jiného kněze, že je sotva někde větší rozdíl než mezi katolicismem a dnešním bezradným protestantismem. Když jsem to uvážila a uznala, začala jsem vážně studovati učení pravé církve". (Ass. Pers. 1910).

„Kdo neslyší církve."

Farář Arský se jednou setkal s bohatým protestantem. Světec nevěděl, že člověk, k němuž mluvil o Pánu Bohu a o svatých s nejvroucnějšími a nejbohatšími výlevy srdce, náleží k reformovanému náboženství. Na konec mu vtiskl do ruky medalii. Protestant pravil: „Dáváte medalii kacíři. S vašeho stanoviska jsem kacířem. Doufám však, že ač se věrou lišíme, budeme jednou oba v nebi."

Dobrý farář vzal muže za ruku, pohlédl na něho zrakem, v němž se jevila jeho živá víra a vroucí láska, a pravil k němu soustrastně: „Ach! příteli, budeme jen tenkrát tam nahoře spojeni, budeme-li spjati již zde na zemi; smrt v tom

pranic nezmění. Kam strom padne, tam zůstane ležeti."

„Pane faráři, spoléhám na Krista, jenž řekl: „Kdo ve mne věří, má život věčný." „Ach! příteli, Pán Ježíš řekl ještě něco víc: Kdo neslyší církve, má býti považován za pohana. Řekl, že má býti jen jedno stádce a jeden pastýř, a hlavou toho stádce učinil sv. Petra." – Pak pokračoval měkčím a dojemnějším tónem:

„Příteli, Pánu Bohu nelze sloužiti dvojím způsobem. Jen jeden způsob je správný. Každý má Mu sloužiti tak, jak Pán chce, aby se Mu sloužilo."

Po těch slovech se dobrý farář vzdálil. Jeho slova způsobila v duši protestantově spasitelný neklid. Milost Boží totiž začala zde dílo obrácení a zakrátko je také vítězně dokonala.

Nerozlučitelnost manželství.

Jeden misionář, který působil v Americe, píše: „Když jsem přišel do M., dověděl jsem se, že tam žije vdaná ošetřovatelka s třemi dětmi, a že by se ráda vrátila do římsko-katolické církve; ale dosud se neodvážila obrátiti se na kněze.

Měl jsem tedy čekati v sakristii nebo v kanceláři, až ke mně přijde? Ne. Jednoho dne jsem k ní zašel na návštěvu. Dvě nejstarší děti, děvčátka: třináctileté a jedenáctileté, chodila do školy katolických sester.

„Proč posíláte, milostivá paní, své děti do katolické školy?"

„Protože se ve veřejných školách neučí náboženství. Kdybych se spokojila deseti hodinami křesťanského cvičení ročně v kostele, vím, že by se ničemu nenaučily, jako se nemohou naučiti hře na klavír, mají-li ročně jen 10 hodin; a bez náboženství nemohu děti dobře vychovati." „Zmínila jste se skutečně již několikrát, že byste se chtěla státi katoličkou?" – „Ano".

„Sním se tázati, co vás táhne do katolické církve?"

„Nevábí mě krása katolické bohoslužby, nýbrž učení katolické církve o nerozlučitelnosti manželství. Katolická církev jest v Americe jediná, která zachovává všechna přikázání Kristova, která se nezřekla ani učení o nerozlučitelnosti manželské. Zde v Americe se každé šesté manželství rozlučuje, v Japonsku každé osmé. Jen bolševické Rusko nás ještě předstihlo. Je to pohoršením pro celý svět. To jsem si uvědomila, když jsem ještě před rokem žila v obci baptistů. Na dobročinném bazaru mi byl představen kazatel baptistů. Představil mi svou tehdejší i bývalou manželku. Třetina účastníků bazaru byla rozvedena, polovice rozvedených žila v druhém manželství. Řekla jsem kazateli: „Vy nejste již křesťané! Neznáte Písmo svaté? Nečetl jste u Mat. 19, 6 „Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj" a u Marka 10, 9, z Lukáše 16, 18, z 1. Kor. 7, 10, Řím. 7, 2? Se zdvořilým úsměvem, který často zakrývá nedostatek vzdělání, zvláště vzdělání srdce, odpověděl kazatel v přítomnosti některých svých farníků:

„To je všecko pěkné, ale nedá se prakticky prováděti v naší moderní době, v které vládnou úplně jiné mravní názory než u židů za časů Kristových."

To mi stačilo. Omlouval se, že je to oficielní názor i jiných sekt. Když jsem se vrátila domů, přečetla jsem si zmíněná místa v bibli ještě jednou a rozhodla jsem se, že vystoupím ze sekty methodistů. Jelikož jsem nechtěla žíti bez církve a bohoslužby, a znala jsem učení katolické církve o manželství, pomýšlela jsem na to, že vstoupím do církve katolické.

Pomluvu, že papež bohatým lidem (jako v případě Vanderbit-Malborough) dovolil rozluku manželství, vyvrátily katolické listy tím, že poukázaly na rozdíl mezi manželstvím *neplatným* a rozlukou manželství *platného*. Věděla jsem, že papež králi anglickému Jindřichu VIII. nedovolil rozluky, ani když hrozil, že odtrhne celou Anglii od církve. Věděla jsem též, jak papež hájil práva Američanky z Baltimoru, manželky knížete Jeroma, bratra Napoleonova, proti „všemocnému" císaři.

Poučil jsem ženu a její dvě nejstarší děti o katolickém náboženství. Děvčátka šla s ostatními dětmi k prvnímu sv. přijímání; brzo po nich přišla i matka. Příštím rokem půjde nejmladší syn ke stolu Páně. (P. Assmann S. J. v E. V. VIII. 67).

Vězení na onom světě.

(Píše N. N. v Trevíru). „Moji rodiče patřili k sektě luteránské. V našem okolí nebylo kato-

líků. O katolících jsem slyšela po prvé ve škole. Říkalo se nám v náboženství a v dějepise, že katolíci pronásledovali čisté evangelium, že Luther ve Vormsu obhájil svou víru tak vítězně, že biskupové nemohli nic namítnouti, protože jeho učení bylo čisté evangelium. Učili nás, že učení Lutherovo je katolická víra, očištěná od zlořádů a pověr, které tehdy bujely a ještě dnes se vzmáhají v církvi katolické. Řeklo se nám, že prý katolíci odnímají Bohu čest, poněvadž se klaní tvorům a obrazům. Vykládalo se nám o spoustě pověr, kterým se věří v církvi katolické; udiveně jsme se tázali, proč není ta církev již dávno zrušena. Když jsem slyšela, že jsou ještě celé země katolické, nemohla jsem to ani pochopiti.

Mou nejmilejší knihou byla bible. – Jednoho dne jsem čtla v Lutherově překladu o vězení, z kterého nebude člověk vysvobozen dříve, dokud nezaplatí posledního haléře. – Polekala jsem se. Měla jsem matku již na věčnosti a často jsem myslívala na život posmrtný. V příští biblické hodině jsem se tázala pastora, kdo přichází do zmíněného vězení, a jak se z něho dostane?

Odpověděl mi, že výrok není míněn doslovně. Nevěřila jsem mu. Bylo mi tehdy 13 let. Do té doby jsem neviděla ani jednoho katolíka.

Ve škole jsem se dověděla, že se do naší obce přistěhovala katolická žena, a poněvadž je nemocná, že k ní přijede z daleka katolický kněz. „Co to je: katolický kněz?" tázali jsme se v náboženství. „To je katolický pastor," byla odpověď.

Jak ráda bych ho byla viděla, ale měli jsme právě vyučování. Žena brzo potom zemřela. Měl býti katolický pohřeb. K mé radosti neměli jsme toho dne vyučování. . . .

Kněz přišel. Šel s průvodcem, který nesl kříž do domu. Když vycházeli, šla jsem mu po boku, nerozuměla jsem však ani jedinému slovu; modlil se latinsky. Na hřbitově jsem zůstala státi vedle něho. Žehnal hrob, jeho průvodce mu podal láhvičku s vodou a kaditelnici. Po prvé jsem viděla dělati znamení sv. kříže. Když byl hotov, řekl: „Jsou-li mezi přítomnými katolíci, prosím je, aby se se mnou pomodlili za zemřelou Otče náš a Zdrávas." Modliti se za zemřelé? To mi bylo divné.

K modlitbě připojil: „Odpočinutí věčné dej jim, ó Pane, a světlo věčné ať jim svítí. Ať odpočívají v pokoji." „Co to znamená?" tázala jsem se.

Doma jsem řekla otci: „Zdá se mi, že katolický kněz věří ve vězení, o němž se zmiňuje Písmo; modlil se za zemřelou, asi není ještě v nebi. Pojď se mnou ke katolickému knězi, požádám, aby nám řekl, proč se modlí za zemřelé." Otec nesvolil; byl pevně přesvědčen, že jen naše víra je pravá.

Druhého dne jsem se tázala pastora. Ten mi odpověděl, že to je bludařství katolíků; duše že přichází po smrti bezprostředně do nebe neb do pekla. V nebi nepotřebují zemřelí naší přímluvy a v pekle jim nic nepomůže. . . . Nebyla jsem

spokojena. Namítla jsem: „Ale v Písmě sv. jest: „Nic nečistého nevejde do nebe." Jak může býti člověk najednou očištěn, aby bezprostředně přišel do nebe?" – Odpověděl: „Smrt je trest, a kdo tento trest přijme s věrou v Boha a podle vůle Boží, přijde do nebe, neboť Spasitel učinil pokání za všecky naše hříchy."

Znovu a znovu mi vstupoval na mysl katolický kněz. Nemohla jsem jeho slov zapomenouti. Byla jsem konfirmována a slíbila jsem, že zůstanu věrnou církvi luteránské, jakožto jediné pravé. – Kdyby však nebyla pravou? Modlila jsem se: „Pane a Mistře můj, víš, že chci býti členkou pravé církve; nevím však, která to jest; ukaž mi k ní cestu. Víš dobře, že bych přišla s radostí k Tobě, kdybych žila v době Tvého pozemského života; teď však musím čekati jen na Tvé znamení."

Poznala jsem, že Bůh mluví k lidem vnuknutím. Čekala jsem potom na vnuknutí, avšak dlouho marně. Nemodlívala jsem se vždycky, ačkoliv jsem se vždycky snažila, abych poznala pravou církev. Chodila jsem do různých křesťanských společností; avšak pokoje jsem nenalezla. Otec byl proti všem společnostem; mu stačila naše církev. Má nevlastní matka zase chválila jen metodisty. Mnoho let jsem chodila z jedné společnosti do druhé.

Tu zemřel můj otec. Neměla jsem pokoje, musela jsem se za něho modliti, neboť jsem ho velice milovala. Želela jsem znovu hořce, že naše církev zavrhla modlitbu za zemřelé. Prosila jsem

Bůh úpěnlivěji o znamení, po němž bych poznala pravou církev, a přidala jsem skoro nevrle: „Když mi ji neukážeš, nemůžeš ode mne žádati počet."

Začala jsem pociťovati nezdolnou touhu setkati se s katolíky. Ale jak začíti? Neodvážila jsem se promluviti s katolickým knězem, neboť jsem nevěděla nic o katolické víře, a také jsem pochybovala o její pravosti. — Modlila jsem se dále.

Tu mi napadlo, abych si koupila *katolický katechismus*. Musela jsem zajeti do katolické krajiny. Jela jsem, koupila jsem si katechismus a čila jsem jej pozorně. S velikou radostí jsem tam nalezla poučení o očistci. Pochopila jsem slovo o vězení, i proč se katolíci modlí za zemřelé. V katechismu jsem nalezla tolik potěšení, že jsem byla najednou zbavena všech pochybností. Za krátký čas jsem se naučila katechismu nazpaměť. Věřila jsem všemu, i čemu jsem ještě nerozuměla. Mé vnitřní štěstí mi pomohlo překonati všecky překážky; ani jsem jich neviděla. Výčitek příbuzných a pastora jsem si nevšímala.

Odloučila jsem se od příbuzných; nebylo mi to obětí, ač je stále miluji. Požádala jsem kněze, aby mě vyučil v náboženství a přijal do katolické církve. Jakého štěstí od té doby zakouším, může pochopiti jen ten, kdo ho okusil sám. (Vkbd. 1927.)

Božství Kristovo.

Dne 10. a 11. října bylo tomu 30 let, co Lars Eskeland, známý spisovatel a konvertita, založil lidovou vysokou školu ve Vossevangen. Všechny

norské noviny chválily práci, kterou vykonal tento vynikající vychovatel v svém ústavě a v celé zemi, král ho poctil za jeho zásluhy zlatou medalií. Při slavnostní promluvě použil jubilant příležitosti, aby před nejširší veřejností vyložil příčiny, proč se vrátil do církve katolické. „Jedna příčina mé konverse byla, že jsem nemohl býti členem církve, v které jsou spory o Krista. Moderní doba vyžaduje silného proudu božské úcty k osobě Ježíše Krista, aby nám v své nekonečné lásce přispěl na pomoc. Chci míti klid a toho poskytuje jen jediná církev, a to církev, jež trvá již 1.900 let. V ní není sporu o Krista. Druhá pohnutka mého obrácení jest, že nemohu žíti bez svátosti pokání."

Náboženské přednášky pro nekatolíky v Holandsku.

Počátkem roku 1918 stěžoval si konvertita ze vzdělaných kruhů, jak nesnadno mu bylo poznati katolickou víru. „Zdá se," „pravil, jako by se katolíci skrývali za tlustou zdí; laikové se obávají mluviti o náboženských otázkách s nekatolíky a obrátiti se přímo na kněze nekatolík se ostýchá. Já jsem musel takřka překročiti přes zeď, abych se dostal do katolické církve. Jest však takové mlčení podle vůle Kristovy? Znám několik osob svého stavu, které by skutečně rády něco slyšely o náboženství katolickém, ale nemají odvahy, aby prostudovaly některou theologickou knihu".

Po důkladné úvaze rozhodli se jesuité, že budou pořádati přednášky pro nekatolíky. Počali v zimě

1917/18; v příštím roce byly podobné kursy přednášek již v 8 městech. Na některých místech bylo 500 až 600 posluchačů. Účastníci byli nejrůznějších vyznaní: kalvinisté, theosofisté, židé a nevěrci, nejvíce však bylo „moderních" protestantů. Mnozí, kteří s počátku nebyli nakloněni katolicismu, na konci vřele děkovali a prohlásili, že objevili nový, krásný svět.

Písmo sv.

(Z dopisu). „Bylo mi 30 let, když mě vyzýval kolportér biblické společnosti, abych pravidelně četl Písmo sv., že obsahuje celou a pravou cestu k spáse. Jelikož se ke mně choval velmi přívětivě, získal mě. Chodil jsem na jejich schůze s nadějí, že se naučím od zbožných lidí plniti vůli Boží. Baptisté čtli Písmo sv. a zpívali krásné písně. To se mi náramně líbilo, takže jsem chodil na schůze pravidelně; tam jsem slyšel, že křest dětí je neplatný, vůbec že katolická církev se nesrovnává s Písmem a proto je nepravá. Brzo jsem baptistům uvěřil; byl jsem uznán za hodna křtu a přijat za bratra. Cítil jsem se šťastným; byl jsem členem zbožné společnosti. . . . Pilně jsem chodil do biblických hodin a na pobožnosti; za 2 – 3 léta jsem se stal jáhnem, za dalších 5 – 6 let starším obce.

Tak uplynulo 10 let. Stále jsem pilně čítal Písmo sv. a horlivě jsem se modlíval. Někdy jsem v Písmě sv. nalezl místo, nad kterým jsem se zamýšlel. Znepokojovalo mě, že mé dvě děti nebyly

ještě pokřtěny. Své vrtochy jsem vyjevil protestantskému misionáři; ten nedovedl mě uspokojiti; řekl mi prostě, že se tomu učil také tak.

Jednou jsem na trhu spatřil knihu: „Výklad katechismu a obřadů katolické církve." Koupil jsem ji, abych se upevnil v odporu proti katolické církvi. Avšak účinek byl opačný. Brzo jsem se přesvědčil, že mám, i když mnoho čtu, ještě mnoho nedostatků ve vědomostech; nabyl jsem větší úcty ke katolickému učení a četl jsem bibli bez zaujetí. Z knihy jsem poznal, že musí býti nějaký ústav pro celé lidstvo, kde by člověk, který vážně hledá pravdu, obdržel neomylné vysvětlení. Neboť není možno, aby každý správně rozuměl bibli.

Četl jsem Mat. 16, 18 o církvi, kterou brány pekelné nepřemohou, a „cokoliv na zemi svážeš, bude svázáno i na nebi", „kdo vás slyší, mne slyší", „jak mne otec poslal, tak posílám vás", „jsem s vámi až na konec světa", a p.

Bylo mi brzo jasno, že musí někdo býti, kdo má při pochybnostech rozhodující slovo. Brzo po nanebevstoupení Páně rozhodl Petr o sporných otázkách apoštolů. (Sk. ap. 15, 1 – 12). Tak musí býti i dnes, neboť Duch sv. je přislíben až do konce časů . . .

Viděl jsem tolik příkladů, že pouhým čtením Písma byly způsobeny spory a roztržky, kdežto Spasitel se modlil, „aby všichni byli jedno." Uvažoval jsem, že Petr dostal za úkol pásti ovce a beránky. Vše mě nutkalo k tomu, abych se vrátil do církve katolické.

Po dlouhých vnitřních bojích, jež mi způsobilo rozloučení s hodnými bratry a sestrami, vrátil jsem se pln štěstí a pokoje jako marnotratný syn k svaté církvi a až do dneška, kdy mám 74 let, děkuji Bohu, že mě přivedl k matce církvi. Raději chci býti služebníkem v domě svého Boha, než v rozkoších býti jinde."

Katolický slovník.

Anglikánský biskup Delavarský (ve Spojených státech) dr. Hinsmann právě přestoupil do lůna katolické církve. V úchvatné knize „Salve, Mater...!" líčí postup své dlouhé a bolestné cesty za Pravdou. Knihu dopsal 14. listopadu 1919. Hinsmann říkal si zoufale: „Anglikánství jest těžké, ale katolictví nemožné." Za svého zimního pobytu v Tunisu chodil do katolické katedrály. Prostá a dojímavá krása liturgie katolické ho strhovala. Ale bál se, že by se musel obrátiti. Ujel domů, aby „se zbavil římského nesmyslu". Leč milost ho neustále pronásledovala. Poslední obtiže zmizely, když dostal do ruky knihu „Catholic Encyclopaedia". Přesvědčil se, že katolicismus má nezdolnou sílu, že neoslepuje, nýbrž prohlubuje vědu. Konečně, aby unikl těmto myšlenkám, zabral se do studia sociologie, ale i tam ho stíhal jeho přízrak. Poznal veškerá zla, jimiž se zmítá sociální Amerika a musil uznati, že veškerý industriální pokrok, všechny vymoženosti nejsou s to, aby setřely jedinou slzu. Musil si říci, že jediným lékem všech neduhů jest toliko katolicism

s celou, nezkaženou pravdou. Anglikánský biskup klesl k nohám nástupce Petrova a zvolal: „Věřím v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou církev . . .“ (Našinec).

Studium.

Velký rozruch způsobilo přestoupení universitního profesora v Dobrosoli (Halle a. d. Saale) dr. Alberta Ruville ke katol. církvi r. 1909. Ruville odůvodnil svůj krok ve spise „Zpět ke sv. církvi. Zkušenosti a poznatky konvertitovy.“ Učenec nalezl pravou cestu, poněvadž studoval důsledně náboženství a dějiny. Vynikl také několika spisy z dějin anglických. Jako přímý muž šel za pravdou, neohlížel se, zda si neuškodí na postavení. V první části spisku „Zpět k sv. církvi“ líčí duši skeptika a posléze svůj vážný krok. V druhé dokazuje vědecky primát Petrův a neomylnost papežovu. Bylo by dobře, kdy každý, kdo této otázce nerozumí a pouští se do ní, si ji napřed prostudoval. V třetí části vysvětluje autor, odkud čerpá katolická církev svou sílu. Na Golgotě vztyčen kříž, na němž zhasíná v šeru oko Mistrovo. Prchá noc se svou hrůzou a vznešeností, přejde den a noc, a hle! Pán vstává. Přes bouře staletí, přes rumy měst a pády států, přes smích moderního farizea a vražednou dlaň, již vztahuje k svatostánku, dlí mezi námi a vítězí. Hluboká duše poznává, že jen církev Kristova, církev římskokatolická je s to, aby obrodila lidstvo.

(Našinec).

Spiritistka a její rodina.

V městě K. byly misie. Hned první den vypravoval pan farář, že má k svému bolu ve farnosti spiritistku, která již několik let nechodí do kostela. Ani její dcera prý neplní náboženských povinností. Její vnučka byla sice u prvního sv. přijímání, chodí však do protestantské školy. Ještě téhož dne jsem navštívil spiritistku. Byl jsem velmi nevlídně přijat. Na stěně jsem viděl obraz Srdce Páně. To mi dodalo důvěry.

„Zabýváte se ještě spiritistickými pokusy?" –

„Již devět měsíců ne."

„Tak jste mohla již devět měsíců přistupovati k sv. přijímání."

„Jsem vyloučena z církve."

„Je-li odstraněna příčina vyloučení, můžete býti zase přijata do církve." A ukazuje na obraz Srdce Páně dodal jsem: „To se nehodí k sobě, obraz Srdce Páně a exkomunikace; jedno musí pryč. Vzbuďte lítost." Před obrazem jsme se pomodlili. Žena slíbila, že půjde k sv. zpovědi, chodila pilně na misie a po misiích přistupovala denně k sv. přijímání. I její dcera se vrátila do církve a vnučka byla přepsána z protestantské školy do školy katolické. (P. J. L. E. V. 1924, 78.)

Protestant před svatostánkem.

Zbožný katolík-konvertita vypravuje o svém návratu do katolické církve: „Rodiče mi brzo umřeli a zanechali mi malý kapitál. Když jsem vystoupil ze školy, dal mě poručník do učení

k litografovi. Dostal jsem, čeho mi bylo třeba k životu, ale jinak se o mne nikdo nestaral. Zažil jsem v své opuštěnosti mnoho smutných hodin. Když mi bylo nejbolestněji, chodíval jsem do katolického kostela a klekával u stupňů oltářních. Ačkoliv jsem ještě s nikým o tom nemluvil, věřil jsem přece, že Bůh je tam přítomen jiným způsobem než v kostele protestantském. V neděli jsem chodíval na kázání do protestantské modlitebny, ale po kázání a po zpěvu nezdrželo mě v něm už nic.

Jednoho dne mi poručník oznámil, že je můj majetek vyčerpán, že už nic nemůže pro mne udělati. Byl jsem omráčen; potlačil jsem slzy a mlčky jsem se odebral s mnohými starostmi do své podkrovní světničky. Ač jsem se živil jen suchým chlebem a vodou, nevystačoval jsem s penězi a bylo mi jasno, že budu museti umříti hladem.

Spěchal jsem do katolického kostela, klekl před oltář a vypravoval Pánu Bohu, jehož přítomnost jsem tam cítil, svůj hluboký bol. Uklidnil jsem se a šel jsem do práce. Sotva jsem začal pracovati, zavolal mě mistr a řekl mi, že je se mnou velice spokojen, že mi bude od toho dne vypláceti týdenní mzdu.

Ještě horlivěji jsem pak chodil do katolického kostela, avšak nikdy jsem nepomýšlel na to, že se stanu katolíkem. Když mi bylo 18 let, měl jsem jako litograf tolik úspor, že jsem mohl navštíviti akademii v Mnichově. Jednou za studeného listopadového večera jsem seděl v hospodě a

díval jsem se z okna. Najednou jsem uslyšel zvonek a viděl jsem kněze, an nese Svátost oltářní k nemocnému. Jindy kněze doprovázeli mnozí lidé a modlili se, tenkrát jsem neviděl nikoho. Počasí asi odstrašilo věřící.

Napadlo mi: „Když nejdou katolíci, prokaž ty svému Pánu čest!"

Povstal jsem a šel jsem za knězem až do úzké uličky, kde byl nemocný. Tam se kněz obrátil, aby, jak tam bývá zvykem, dal věřícím požehnání. Byl asi překvapen, když viděl mě jediného, protože držel chvíli Svátost oltářní přede mnou. V temné noci stál jsem tak blízko svému Bohu, což divu, že se mne dotkla milost Boží. Padl jsem s pláčem na kolena. Když jsem povstal, byl jsem pevně rozhodnut, že se stanu katolíkem. Druhého dne zrána vyhledal jsem kněze, abych se dal vyučiti ve víře". (Gebetsapostolat. Porto Alegre. April 1922.)

Pravoslavná Srbka uctívá Srdce Páně.

Bylo to v sanatoriu u jezera Gardského. Jako kněz jsem navštívil každého hosta. Jednoho dne přijel nový host – slečna Radová; ačkoliv byla Srbka, nečinil jsem výjimky a představil jsem se jí jako katolický kněz.

„Jsem z Bělehradu, architektka v ministerstvu, a pravoslavná," odvětila slečna francouzsky. Potom vypravovala, jak bolestně touží po své srbské domovině.

Chtěl jsem ji potěšiti „Pán Bůh to všecko spraví!"

„Co? Bůh? Ten mě již dávno opustil, zacházel se mnou krutě, proto se již dávno nemodlím."

„Tak zase začněte aspoň trochu se modliti." Vypravovala mi o své domovině. „Válka byla hrozná – prožila jsem ústup Albanií v zimě 1918 – celé dny jsem byla v ledě a v sněhu se svým otcem, jenž zemřel u Soluně jako generál. – Bylo to hrozné!"

Brzo Srbka jinak uzavřená, se spřátelila se zbožným švýcarským děvčetem. Den před 8. prosincem mě prosila, aby mohla příštího dne jíti na mši sv. Její přítelka se tak těšívala na mši sv., a proto také ona si chtěla dopřáti té radosti. Dovolil jsem. Potom jsme mluvili o náboženských věcech.

„Teď se modlívám denně Otčenáš; je to tak dobře?"

Dal jsem jí škapulíř božského Srdce Páně, který jsem měl náhodou v kapse. Radovala se z něho jako dítě.

Druhého dne byla na mši sv., seděla zbožně a pozorně vedle své přítelky. Po mši sv. přišla plna radosti a prosila, aby mohla choditi každou neděli na mši sv. Netrvalo dlouho, a chodila na mši sv. i ve všední dny. O konversi jsme nemluvili nikdy.

Před vánocemi řekla mi se slzami v očích: „Má přítelka je tak šťastná, že může ve svatou noc přijmouti sv. Hostii; já bych také ráda šla k sv. přijímání."

„To byste musela jíti k sv. zpovědi."
„Ne, zpovídati se nechci, nemohu." –
Mluvili jsme o sv. zpovědi.
Večer jsme se zase sešli.
„Důstojnosti, chci jíti ke zpovědi, abych mohla přistoupiti k sv. přijímání."
„Ale musela byste se státi katoličkou." Plakala jako dítě, že nemůže k sv. přijímání.
„Jsem Srbka, nemohu se státi katoličkou, byla by to hanba; příliš miluji svůj národ, nemohu to učiniti. Náš národ je víry pravoslavné. Věřím sice všemu, čemu věří katolíci, věřím v Matku Boží, nosím škapulíř Srdce Páně, modlívám se růženec, avšak pravoslavné víry opustiti nemohu, – papeže nepotřebuji." Mluvila tak rozčileně, že jsem jí nemohl ani uklidniti, tím méně získati. Doporučil jsem jí duchovní přijímání. „Když aspoň to smím vykonati; jak se těším na svatou noc!" Při rozloučení mě prosila o požehnání.
Bylo po vánocích. Srbka činila velké pokroky v poznávání článků katolické víry, a též ve zbožnosti. Srdce Páně milovala tak vroucně, jako málokterý katolík.
Na jaře musila opustiti sanatorium. Bylo jí to těžké; hořce plakala, když byla naposled na mši sv. Právě byl první pátek v měsíci. Zasvětlila se ještě Srdci Páně a slíbila, že doma přestoupí co nejdříve k církvi katolické.
Po svém příchodu do Bělehradu mi s radostí psala, že tam nalezla též katolického kněze, že chodí do katolické kaple na mši sv. Psala pak

ještě jednou, z Rumunska, kde bohužel zase leželа těžce nemocna: „. . . Zustanu věrnou Srdci Páně, modlívám se denně křížovou cestu a růženec — věřím v církev *římsko*-katolickou, děkuji Srdci Páně za tuto nekonečnou milost . . .!"

To byla od ní poslední zpráva. Brzo jsem se dověděl, že šťastně a klidně zemřela.

(A. Fr. Binna. E V. 1926 str. 115).

Řeholní sestry.

Jeden mladý protestant musel do nemocnice v P. Byl vychován v předsudcích proti katolickému náboženství a proti řeholníkům. Katolíky pokládal za modláře a řeholníky za ničemné lenochy. Tak to slýchal ve škole a čítal v románech.

Než šel do nemocnice, tázal se v blízkém hostinci, zdali jsou tamější řeholní sestry slušné osoby a jak zacházejí s nemocnými. Když byl ujištěn, že se tam bude míti dobře, šel do oné nemocnice.

„Přijetí bylo", tak píše později v dopise, „tak milé a upřímné, že jsem se nemohl dost diviti. Vodu do řeky bych nosil, kdybych Vám chtěl vypravovati, kolik dobrodiní mi sestry prokázaly. Jednoho však nemohu opomenouti: jejich trpělivost je nevyčerpatelná.

Jednou v noci přivedla policie opilého člověka, který odměňoval sestry za ošetřování hrubými nadávkami. Jeho chování mě rozčílilo. Sestra mi však pravila: „Ale, nechte ho! To jsou naši nejlepší nemocní, pomohou nám do nebe. Vy nám

k dosažení nebe nepřispějete, protože jste tak vděčný".

Tento příklad trpělivosti na mne tak působil, že jsem se po propuštění z nemocnice začal starati, abych poznal náboženství katolické.

Často jsem se tázál ct. sester, čím bych se jim mohl odvděčiti. Odpověděly: „Tím, že se za nás budete modliti a že zůstanete dobrým a hodným člověkem."

Nr. 8.156

Imprimatur.

Olomucii, die 23. Maii 1928.

Josephus Vyvlečka, m. p.
Praeses a. e. Consistorii.

Abecední seznam sbírky „Životem".

Akce katolická č. 39
Anděle Boží, strážce můj! č. 6
Anežka Česká č. 35
Ano, Otče č. 53
Apologetické č.: Z vězení č. 49
Na obranu č. 61
Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
Apoštolát laický I. č. 26
„ „ II. č. 27
„ Pomozte bratřím! č. 78
Apoštolé, mladí č. 28
Běda Vám bohatým č. 97
Blahoslavení č. 45
Bohatství. (Běda Vám b.) č. 97
Bosko. Bl. Don B. č. 72
Capitaniová, Bl. Bartoloměika č. 95
Celibát kněžský č. 59
Cesty k Bohu I. č. 46 II. č. 48
Církev: Sjednocení církví č. 65
„ Vrátiti se do církve? č. 76
„ Zpět k Římu! č. 90
Cyril a Metoděj, Sv. č. 42
Čistota: V bouřích mládí č. 14
„ Od 17. do 24. č. 91
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dívky: Pro dívky vystupující ze školy č. 13
„ Pro dívky které opouštějí domov č. 54
„ Klenot kř. dívek č. 85
Dobrota: Více dobroty! č. 76
Do života I. (pro chlapce vystupující ze školy č. 12
Do života II. (pro dívky vystupující ze školy č. 13

Duchovní obnova č. 22
Duch svatý č. 40
„ Dary Ducha sv. č. 41
Duše v očistci č. 7
Exercicie č. 5
Ferrini, Contardo č. 92
Hrdina v dělnické hale č. 83
Hřích č. 99
Chybičky naše I. č. 93, II. č. 94
Jan Nepomucký. Sv. I. č. 56 II. č. 57, III č. 58
Jan Sarkander. Bl. č. 77
Jde o svatováclavské dědictví č. 64
Josef. Sv. č. 75
Katolická akce č. 39
Katolík v chrámě č. 84
Klenot křesť dívek č. 85
Konnersreuth, Čemu nás učí Konnersreuth? č. 89
Konvertité: Cesty k Bohu I. č. 46, II. č. 48
Kostel: Katolík v chrámě č. 84
Kněží: Více kněží! č. 24
Kněžský celibát č. 59
Kremace č. 71
Křest č. 51
Láska: Lásky však kdybych neměl č. 3
„ Apoštol lásky Bedřich Ozanam č. 47
„ za lásku. (Smírné oběti) č. 70
Lék proti smrti č. 29
Manželé mezi sebou č. 18
Manželství č. 17
„ Občanské sňatky. Rozluka č. 62
Maria, útočiště č. 25
„ Všecka krásná jsi, ó Maria! č. 87
Měsíční duchovní obnova č 22
Metoděj, Sv. Cyril a Metoděj č. 42
Misie: Příprava na sv. m. č. 23
„ (zámořské) č. 96 Pomozte nám!
Móda č. 52
Moderní učenec světcem (Contardo Ferrini) č. 92
Modlitba. Nač se ještě modliti? č. 9
Mše sv. č. 38
Na obranu č. 61
Na pomoc velkému dílu! (periferie) č. 63
Neděle č. 11
Nedej se! č. 21
Nemocné, Útěcha pro nemocné č. 8
„ Z nemocnice č. 88
Nepřátelství, Smiřte se! č. 55
Občanské sňatky. Rozluka manž. č. 62
Obnova. měsíční duchovní č. 22
Obrana víry č. 61
Očistec, Pomáhej dušiím v očistci! č. 7
Od ďábla k Bohu č. 80
Od 17. do 24. Výchova k mravní čistotě č. 91
Oltářní svátost č. 37
Ozanam, Apoštol lásky č. 47
Panenství, Klenot kř. d. č. 85
Papežové, Hříchy papežů č. 16

Peklo č. 33
Periferie č. 63, č. 64
Pius XI. č. 66, č. 67.
Pohřeb (liturgie) č. 98
Pomáhejte nám (o misiích) č. 96
Pomozte bratřím (laický apoštolát) č. 78
Povídá se č. 82
Prozřetelnost Boží, Ano Otče č. 53, Proč č. 73
Přijímání. Sv. č. 43
Příprava na sv. misie č. 23
Proč? č. 73
Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Půst č. 34
Radost č. 44
Retté, Od ďábla k Bohu č. 80
Rodina, šťastná č. 4
Rozluka manželství č. 62
Rusko, Pronásledování náboženství v Rusku č. 74
Růženec č. 20
Řím, Zpět k Římu? č. 90
Sebevýchova mládeže č. 21
(Nedej se)
„ k čistotě č. 14
(V bouřích ml.)
„ Od 17. do 24 č. 91
Sinclairova č. 68
Sjednocení církví č. 65
Smiřte se! č. 55
Smrt, Lék proti smrti č. 29
Spalování mrtvol č. 71
Spiritismus č. 50
Svátost oltářní č. 37
„ „ Mše sv. č. 38
„ „ Sv. přijímání č. 43
Stojan, Dr. Ant. Cyril č. 1
Škola v republ. čs. č. 69
Šťastnou cestu! č. 54
Talbot, Hrdina v děl. haleně č. 83
Terezie Ježíškova Sv. č. 81.
Tisk č. 2
Učenec moderní světcem (Cont. Ferrini) č. 92
Unionismus č. 65
Útěcha pro nemocné č. 8
Václav Sv. č. 60
Věřiti či nevěřiti? č. 31
Výchova, Tak ne! č. 15
„ dítěte č. 19
Vězení, Z vězení č. 49
Vrátiti se do církve? č. 76
Všecka krásná jsi, ó Maria! č. 87
Všecko všem č. 95
Zaopatřování č. 36
Znáš sebe sama? č. 86
Z nemocnice č. 88
Zpět k Římu? č. 90
Zpověď, Nač se zpovídati? č. 30
„ Jak se zpovídati? č. 32
Z továrního ovzduší č. 68
Žena a křesťanství č. 10

Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku.
Řídí dr. B. Vašek, Olomouc. - Odpovědný redaktor Jan Mielisch, Hlučín.
Tiskl Richard Peschel v Hlučíně.